Kmetijski inštitut Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva

2025

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2025

(Zeleno poročilo)

Kmetijski inštitut Slovenije

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO

Ljubljana, junij 2026

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva je pripravil Kmetijski inštitut Slovenije (KIS) v sodelovanju s strokovno službo Ministrstva za kmetijstvo (MKM) ter nekaterimi zunanjimi sodelavci kot del naloge Spremljanje razvoja kmetijstva v Sloveniji v letu 2026.

Uredila

dr. Tanja TRAVNIKAR

AVTORJI POROČILA

mag. Matej BEDRAČ (struktura kmetijskih gospodarstev, ukrepi razvoja podeželja)

Sara BELE (poraba kmetijskih proizvodov in stopnje samooskrbe, zunanja trgovina)

dr. Ajda BLEIWEIS (kmetijstvo in okolje)

Jure BREČKO (standardni prihodek)

Ana HITI DVORŠAK (poraba kmetijskih proizvodov in samooskrba, obseg rastlinske pridelave, ekološko kmetijstvo)

dr. Maja KOŽAR (ekonomski rezultati kmetijstva, FADN)

mag. Ben MOLJK (obseg živinoreje, ekonomski rezultati po proizvodih)

Špela PUCIHAR (obseg rastlinske pridelave, zunanja trgovina)

dr. Tanja TRAVNIKAR (makroekonomsko okolje, cene, proračunske podpore kmetijstvu, ukrepi kmetijske politike)

Vesna Telič (poraba kmetijskih proizvodov in samooskrba, standardni prihodek)

Barbara ZAGORC (ekonomski rezultati po proizvodih)

GRADIVO ALI PODATKE ZA PRIPRAVO POROČILA SO PRISPEVALI

Ministrstvo za kmetijstvo Republike Slovenije

Saška BELAJ, Tanja POLAK BENKIČ, Metka CERJAK PRIJATELJ, Neli SOVINC (strokovne naloge v pridelavi kmetijskih rastlin)

David BENEDIČIČ (zavarovalne premije in obvladovanje tveganj)

Darko BRULC, Jasna PODVRŠNIK, Silvester KRANJEC (gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči)

Petra FILIPI (ribištvo)

dr. Matevž ADAMIČ, Miha DROLC, dr. Simon POLJANŠEK, Aleš PREGL, Tomaž REMIC, mag. Robert REŽONJA, Matej ZAGORC (gozdarstvo in lovstvo)

Vida HOČEVAR (Program razvoja podeželja, Strateški načrt skupne kmetijske politike)

Metka KALINŠEK (raziskovalna dejavnost)

Fabian KOS (varna hrana, veterinarstvo in varstvo rastlin)

mag. Mario PLEŠEJ (podpore kmetijstvu na lokalni ravni)

Aleš PRAČEK (strokovne naloge v živinoreji)

Sodelavci iz drugih organizacij

dr. Aleš KUHAR, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta (živilskopredelovalna industrija)

Alenka MARJETIČ ŽNIDER, Matjaž PODMILJŠAK (zadružništvo)

Jože OČKO, Sektor za kmetijsko svetovanje (kmetijska svetovalna služba)

Špela ŠČAP, Matevž TRIPLAT, Kristjan KRT, Matjaž DOVEČAR, Gozdarski inštitut Slovenije; mag. Urška AHAČIČ POGAČNIK, Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (gozdarstvo in lovstvo)

Simona ŽOVLJE, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (kmetijska zemljišča v okviru Sklada)

Opomba: Avtorji posameznih poglavij so odgovorni za točnost navedb in interpretacijo podatkov iz različnih virov.

Oblikovanje naslovnice: Jemott d.o.o.

Fotografije na naslovnici: Janko VERBIČ, spletni portal Naša super hrana (MKM), dr. Vida REZAR

Fotografije po poglavjih: arhiv KIS, Kristjan STOJAKOVIĆ (Luka Koper), Pexels, Unsplash

Priporočeno citiranje: Zeleno poročilo za leto 2025. 2026. Travnikar T. (ured.), Bedrač M., Bele S., Bleiweis A., Brečko J., Hiti Dvoršak A., Kožar M., Moljk B., Pucihar Š., Telič V., Zagorc B. Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2025. Ljubljana, Kmetijski Inštitut Slovenije.

Publikacija bo izšla v elektronski obliki in bo objavljena na spletni strani Kmetijskega inštituta Slovenije:
https://www.kis.si/raziskovalno-in-strokovno-delo/strokovno-delo/stanje-v-kmetijstvu/

Spremna beseda k *Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva*

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva je strokovna publikacija, ki jo vsako leto pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije v sodelovanju s strokovno službo Ministrstva za kmetijstvo Republike Slovenije ter nekaterimi zunanjimi sodelavci.

Letna poročila o stanju kmetijstva se pripravljajo že od leta 1993 in so dostopna na straneh Kmetijskega inštituta Slovenije:

https://www.kis.si/raziskovalno-in-strokovno-delo/strokovno-delo/stanje-v-kmetijstvu/

Poročila se je oprijelo ime ***Zeleno poročilo*** in je dobro sprejeto tako v strokovnih krogih kot tudi med slovenskimi pridelovalci, študenti kmetijstva in drugih študijskih programov o naravnih virih ter zaposlenimi v kmetijstvu, živilstvu in sorodnih sektorjih. Zeleno poročilo je zanimivo tudi za splošne bralce, ki jih zanimajo različne teme, povezane s pridelovanjem hrane v Sloveniji.

V poročilu so zbrani najpomembnejši proizvodni in ekonomski rezultati o slovenskem kmetijstvu, živilstvu, gozdarstvu in ribištvu. Pripravljeni so na podlagi podatkov Statističnega urada RS, Ministrstva za kmetijstvo ter drugih uradnih virov, ki so na voljo do 31. maja tekočega leta (izjemoma tudi pozneje) za preteklo leto, za katero se poročilo pripravlja.

Zeleno poročilo se osredotoča na podrobno vsebinsko razlago podatkov obravnavanega leta, s poudarkom na primerjavi s predhodnim letom. Za večino kazalnikov so podatki v statističnih prilogah predstavljeni za obdobje zadnjih trinajstih let. Prikazani podatki so zaokroženi, zato je mogoče odstopanje od podatkov SURS in drugih izvornih podatkov.

Vsebina poročila se začenja z razširjenim povzetkom najpomembnejših osnovnih rezultatov in kazalnikov slovenskega kmetijstva, živilstva in gozdarstva. V nadaljevanju so predstavljeni makroekonomski kazalniki za Slovenijo in položaj kmetijstva v gospodarstvu, struktura kmetijskih gospodarstev v Sloveniji, obseg kmetijske proizvodnje, razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano in stopnje samooskrbe, cene v kmetijstvu, ekonomski rezultati kmetijstva, proračunske podpore za kmetijstvo, zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi, zadružništvo s področja kmetijstva, stanje v živilskopredelovalni industriji, ukrepi kmetijske politike, ključni rezultati računovodstva po metodologiji mreže računovodskih podatkov s kmetijskih gospodarstev (angl. Farm Accountancy Data Network, FADN), standardni prihodek kmetijskih gospodarstev, kazalci kmetijstva in okolja, gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči ter delovanje različnih javnih služb in drugih podpornih storitev za kmetijstvo. V zadnjih dveh poglavjih so strnjeni še ključni kazalniki in rezultati na področju gozdarstva, lovstva in ribištva.

Posebno analitično vrednost dajejo poročilu obširne *statistične priloge*, ki vse pomembnejše podatke o stanju kmetijstva prikazujejo v strnjenih preglednicah za obdobje zadnjih trinajstih let, kar omogoča različne primerjalne analize in analize preteklih stanj ali dogajanj.

Komplementarni del Zelenega poročila je samostojna strokovna publikacija ***Pregled po kmetijskih trgih,*** namenjena podrobnejši predstavitvi najpomembnejših kmetijskih trgov v Sloveniji. V *Pregledu po kmetijskih trgih* so predstavljeni najpomembnejši proizvodni in ekonomski kazalniki za ključne kmetijske trge na področju rastlinske pridelave (žito, oljnice, krompir, hmelj, zelenjadnice, krmne rastline, sadje, oljke, grozdje in vino, suhe stročnice ter seme) in živinoreje (meso govedi, meso prašičev, perutninsko meso, ovčje in kozje meso, mleko, jajca, konji in med).

Kazalo vsebine

INFOGRAFIKA ... **12**
POVZETEK POMEMBNEJŠIH UGOTOVITEV ... **16**

1 STANJE V KMETIJSTVU ... **22**
1.1 Makroekonomsko okolje in mesto kmetijstva v gospodarstvu ... 23
1.2 Struktura kmetijskih gospodarstev v Sloveniji ... 30
1.3 Obseg kmetijske proizvodnje ... 38
1.4 Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano in stopnje samooskrbe ... 43
1.5 Cene v kmetijstvu ... 48
1.6 Ekonomski rezultati kmetijstva ... 51

2 PRORAČUNSKE PODPORE KMETIJSTVU ... **56**
2.1 Podpore kmetijstvu iz državnega proračuna ... 57
2.1.1 Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem ... 60
2.1.2 Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko ... 62
2.1.3 Proračunska izplačila za splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva ... 66
2.2 Podpore kmetijstvu na lokalni ravni ... 68

3 ZUNANJA TRGOVINA Z AGROŽIVILSKIMI PROIZVODI ... **70**
3.1 Splošna gibanja v blagovni menjavi agroživilskih proizvodov ... 71
3.2 Blagovna menjava agroživilstva po skupinah blaga ... 73
3.3 Regionalna struktura blagovne menjave agroživilstva ... 76

4 ZADRUŽNIŠTVO ... **79**
4.1 Kmetijske, gozdarske in druge zadruge ... 80
4.2 Zadruge, članice Zadružne zveze Slovenije ... 81
4.3 Zadružni odkup ... 82

5 ŽIVILSKOPREDELOVALNA INDUSTRIJA ... **86**
5.1 Pomen živilskopredelovalne panoge v makroekonomskih agregatih ... 87
5.2 Cene v živilskopredelovalni industriji ... 89
5.3 Poslovni rezultati živilskopredelovalne industrije ... 91
5.3.1 Poslovanje živilskopredelovalne panoge ... 91
5.3.2 Industrijska struktura in gospodarska gibanja po živilskopredelovalnih dejavnostih ... 95

6 KMETIJSKA POLITIKA ... **101**
6.1 Ukrepi skupne kmetijske politike EU ... 102
6.1.1 Neposredna plačila proizvajalcem ... 103
6.1.2 Sektorske intervencije ... 106
6.1.3 Intervencije za razvoj podeželja ... 106
6.1.4 Drugi ukrepi in programi, sofinancirani s sredstvi EU ... 118
6.2 Nacionalni ukrepi kmetijske politike ... 119
6.2.1 Redni nacionalni ukrepi ... 119
6.2.2 Izredni nacionalni ukrepi v kmetijstvu v letu 2025 ... 120

7 KMETIJSKO RAČUNOVODSTVO PO METODOLOGIJI FADN ... **122**
7.1 Vzorec poročevalskih kmetijskih gospodarstev, vključenih v mrežo FADN ... 123
7.2 Osnovna proizvodna zmogljivost in ekonomska velikost po tipih kmetovanja ... 127
7.3 Ključni ekonomski rezultati računovodstva FADN ... 129

8 STANDARDNI PRIHODEK KMETIJSKIH GOSPODARSTEV ... 132
8.1 Postopek določitve standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev ... 133
8.2 Standardni prihodek kmetijskih gospodarstev ... 133

9 KMETIJSTVO IN OKOLJE ... 137
9.1 Ekološko kmetovanje ... 138
9.2 Poraba mineralnih gnojil ... 142
9.3 Poraba fitofarmacevtskih sredstev ... 143
9.4 Bilančni presežek dušika in fosforja ... 144
9.5 Izpusti amonijaka ... 146
9.6 Izpusti toplogrednih plinov v ozračje ... 147
9.7 Prisotnost nitratov in pesticidov v podzemni vodi ... 148

10 GOSPODARJENJE S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI ... 150
10.1 Obseg kmetijskih zemljišč ter površine z naravnimi in drugimi omejitvami ... 151
10.1.1 Obseg kmetijskih zemljišč ... 151
10.1.2 Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, zavarovana območja in vodovarstvena območja ... 154
10.2 Zemljiške operacije ... 158
10.3 Varstvo kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namenske rabe ... 161
10.4 Gospodarjenje z zemljišči v okviru Sklada kmetijskih zemljišč v lasti RS ... 165

11 SISTEM ZNANJA IN INOVACIJ V KMETIJSTVU ... 169
11.1 Javna služba kmetijskega svetovanja ... 170
11.2 Strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin ... 176
11.3 Strokovne naloge v živinoreji ... 188
11.4 Raziskovalna dejavnost ... 194
11.5 Kmetijsko izobraževanje ... 198

12 VARNA HRANA, VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN ... 199
12.1 Področje fitofarmacevtskih sredstev ... 200
12.2 Varna hrana ... 201
12.3 Krma ... 205
12.4 Veterinarstvo ... 206
12.5 Varstvo rastlin ... 208

13 GOZDARSTVO IN LOVSTVO ... 211
13.1 Gozdarstvo ... 212
13.1.1 Površina gozdov, lesna zaloga in posek lesa ... 212
13.1.2 Varstvo, obnova in nega gozdov ... 214
13.1.3 Dela na gozdnih prometnicah ... 216
13.1.4 Gozdni lesni sortimenti in druge gozdne dobrine ... 218
13.1.5 Gozdni račun ... 224
13.1.6 Proračunski izdatki za naloge na področju gozdarstva in lovstva ... 226
13.1.7 Izobraževalni programi s področja gozdarstva ... 227
13.1.8 Inšpekcija za gozdarstvo ... 227
13.1.9 Mednarodno sodelovanje v gozdarstvu ... 230
13.2 Lovstvo ... 232

14 RIBIŠTVO ... 235
14.1 Morsko ribištvo in ribogojstvo ... 236
14.2 Sladkovodno ribištvo ... 237

14.3 Zaposleni v ribištvu ... 238
14.4 Odkupna vrednost vzrejenih vodnih organizmov ... 239
14.5 Proračunski izdatki za ukrepe v ribištvu ... 239
15 LITERATURA IN VIRI ... 241
Statistične priloge ... 245

Kazalo preglednic

Preglednica 1: Pregled gospodarskih gibanj; 2020–2025 ... 24
Preglednica 2: Pregled makroekonomskih kazalcev v kmetijstvu; 2020–2025 ... 26
Preglednica 3: Kazalniki dohodka v kmetijstvu (po ERK); 2020–2025 ... 27
Preglednica 4: Pregled drugih kazalnikov dohodka v kmetijstvu; 2020–2025 ... 28
Preglednica 5: Število KMG in površina KZU po vrstah rabe; 2010, 2020 in 2023 ... 31
Preglednica 6: Povprečna površina kmetijskih zemljišč na KMG; 2010, 2020 in 2023 ... 31
Preglednica 7: Število KMG po velikostnih razredih KZU; 2010, 2020 in 2023 ... 31
Preglednica 8: Kmetijska zemljišča v uporabi, po velikostnih razredih; 2010, 2020 in 2023 ... 32
Preglednica 9: Število KMG z živino in število živine; 2010, 2020 in 2023 ... 32
Preglednica 10: Povprečno število živali na živinorejskih gospodarstvih; 2010, 2020 in 2023 ... 33
Preglednica 11: Število KMG po velikostnih razredih GVŽ; 2010, 2020 in 2023 ... 33
Preglednica 12: Glave velike živine po velikostnih razredih GVŽ; 2010, 2020 in 2023 ... 34
Preglednica 13: Delovna sila v kmetijstvu; 2020 in 2023 ... 34
Preglednica 14: Starostna struktura gospodarjev; 2020 in 2023 ... 35
Preglednica 15: Kmetijska izobrazba gospodarjev na družinskih kmetijah; 2020 in 2023 ... 35
Preglednica 16: Kmetijska gospodarstva, po glavnih tipih kmetovanja; 2010, 2020 in 2023 ... 35
Preglednica 17: Kmetijska zemlja v uporabi, po glavnih tipih kmetovanja; 2010, 2020 in 2023 ... 36
Preglednica 18: Ekonomska velikost (v 000 EUR), po tipih kmetovanja; 2010, 2020 in 2023 ... 36
Preglednica 19: Število KMG in KZU, po razredih ekonomske velikosti; 2010, 2020 in 2023 ... 37
Preglednica 20: Ekonomska velikost in glave velike živine, po razredih ekonomske velikosti; 2010, 2020 in 2023 ... 37
Preglednica 21: Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano na prebivalca (kg); 2020–2025* ... 44
Preglednica 22: Indeksi nominalnih cen kmetijskih proizvodov in inputov; 2020–2025 ... 51
Preglednica 23: Osnovni agregati računa proizvodnje in dohodkov; 2021–2025 ... 53
Preglednica 24: Proračunska izplačila za kmetijstvo (000 EUR); 2021–2025 ... 57
Preglednica 25: Struktura proračunskih izplačil za kmetijstvo po osnovnih skupinah ukrepov in viru financiranja (000 EUR); 2021–2025 ... 58
Preglednica 26: Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (000 EUR); 2021–2025 ... 61
Preglednica 27: Izplačane odškodnine in druga izredna plačila (000 EUR); 2021–2025 ... 61
Preglednica 28: Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko (000 EUR); 2021–2025 ... 62
Preglednica 29: Proračunska izplačila za krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva (000 EUR); 2021–2025 ... 64

Preglednica 30: Proračunska izplačila za ukrepe v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu (000 EUR); 2021–2025 ... 65
Preglednica 31: Izplačila za splošne storitve za kmetijstvo (000 EUR); 2021–2025 ... 66
Preglednica 32: Proračunska izplačila za raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve za kmetijstvo (000 EUR); 2021–2025 ... 67
Preglednica 33: Proračunska izplačila za ukrepe nadzora nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme (000 EUR); 2021–2025 ... 67
Preglednica 34: Proračunska izplačila za druge splošne storitve (000 EUR); 2021–2025 ... 68
Preglednica 35: Podpore kmetijstvu in gozdarstvu, izplačane na lokalni ravni (000 EUR); 2021–2025 ... 69
Preglednica 36: Blagovna menjava agroživilskih proizvodov; 2021–2025 ... 71
Preglednica 37: Izvoz in uvoz agroživilstva po skupinah proizvodov; 2024 in 2025 ... 73
Preglednica 38: Izvoz in uvoz agroživilstva po državah (mio EUR); 2020–2025 ... 76
Preglednica 39: 15 najpomembnejših trgovinskih partneric po izvozu in uvozu (%); 2025* ... 78
Preglednica 40: Registrirane zadruge v Sloveniji po glavni dejavnosti; 2023 in 2024 ... 80
Preglednica 41: Gibanje pomembnejših kazalnikov poslovanja zadrug, članic ZZS in članstvo zadrug; 2020−2024 ... 81
Preglednica 42: Indeksi obsega industrijske proizvodnje (predhodno leto = 100); 2020–2025 ... 88
Preglednica 43: Indeksi cen pri proizvajalcih (nominalno, predhodno leto = 100); 2020–2025 ... 90
Preglednica 44: Gibanje pomembnejših kazalnikov poslovanja živilskopredelovalne industrije (NACE C10+C11); 2020–2025 ... 92
Preglednica 45: Deleži proizvodnje hrane in pijač (10 + 11) v predelovalni dejavnosti (C); 2020–2025 ... 94
Preglednica 46: Osnovni kazalniki strukture živilskopredelovalne panoge v letu 2025 ... 96
Preglednica 47: Kazalniki uspešnosti poslovanja živilskopredelovalnih dejavnosti; 2024 in 2025 ... 100
Preglednica 48: Letna finančna sredstva in načrtovan znesek podpore na enoto za leto 2025, po vrstah neposrednih plačil ... 104
Preglednica 49: Neposredna plačila za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026)* ... 105
Preglednica 50: Sredstva PRP 2014–2022 po glavnih skupinah ukrepov (000 EUR) (do 31. 12. 2025) ... 108
Preglednica 51: Odobrene vloge za OMD za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026) ... 115
Preglednica 52: Vloženi zahtevki KOPOP_ PS za uredbeno leto 2025 ... 116
Preglednica 53: Vloženi zahtevki in površine KOPOP_NV za uredbeno leto 2025 ... 116
Preglednica 54: Vloženi zahtevki in površine KOPOP_BK za uredbeno leto 2025 ... 117
Preglednica 55: Odobrene vloge za ekološko kmetovanje in ekološko čebelarjenje za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026) ... 117
Preglednica 56: Izplačila za dobrobit živali za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026) ... 118
Preglednica 57: Izplačana sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij, zavarovana kmetijska zemljišča in število zavarovanih živali; 2019–2025 ... 120
Preglednica 58: Izredna plačila kmetijstvu v letu 2025 ... 121
Preglednica 59: Število poročevalskih KMG v vzorčnem okviru za nabor ter v načrtovanem in dejanskem vzorcu FADN; 2019–2024 ... 123
Preglednica 60: Število KMG po tipih kmetovanja (TF8) in ekonomski velikosti v načrtovanem in dejanskem vzorcu FADN; 2019–2024 ... 125

Preglednica 61: Osnovni proizvodni potencial in ekonomska velikost KMG v vzorcu FADN po tipih kmetovanja (TF8); 2019–2024 ... 128
Preglednica 62: Ključni ekonomski rezultati računovodstva FADN (EUR/KMG); 2019–2024 ... 129
Preglednica 63: Ključni ekonomski rezultati po tipih kmetovanja (TF8) (EUR/KMG); 2024* ... 130
Preglednica 64: Kmetijska gospodarstva, vključena v izračun SO; 2025 ... 133
Preglednica 65: Kmetijska gospodarstva in KZU v kontroli ekološkega kmetovanja; 2020–2024 ... 138
Preglednica 66: KZU, vključena v kontrolo ekološkega kmetovanja, po kulturah oziroma načinu rabe (ha); 2020–2024 ... 140
Preglednica 67: Pridelava ekoloških rastlinskih pridelkov po pomembnejših skupinah kmetijskih kultur (t); 2020–2024 ... 140
Preglednica 68: Število živali, vključenih v kontrolo ekološkega kmetovanja; 2020–2024 ... 141
Preglednica 69: Prireja ekoloških proizvodov živalskega izvora, po kategorijah; 2020–2024 ... 141
Preglednica 70: Evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč po vrstah dejanske rabe; 2015, 2024 in 2025 ... 152
Preglednica 71: Površine iz registra kmetijskih gospodarstev po vrstah rabe GERK; 2015, 2024 in 2025 ... 153
Preglednica 72: Površina KZU in GERK KZU (ha) na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost; 2025 ... 154
Preglednica 73: Površina KZU in GERK KZU (ha) na območjih Natura 2000; 2025 ... 155
Preglednica 74: Površina KZU in GERK KZU (ha) na zavarovanih območjih; 2025 ... 156
Preglednica 75: Površina KZU in GERK KZU (ha) na vodovarstvenih območjih (VVO); 2025 ... 157
Preglednica 76: Odmera nadomestila za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov, 2016–2025 ... 160
Preglednica 77: Spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč in spremembe nekmetijskih namenskih rab v kmetijsko namensko rabo, po uveljavitvi OPN (ha); 2025 ... 163
Preglednica 78: Površina DPN, načrtovana na kmetijski namenski rabi (ha); 2025 ... 164
Preglednica 79: Stanje prometa kmetijskih zemljišč; 2024 in 2025 ... 164
Preglednica 80: Kmetijska zemljišča po dejanski rabi v upravljanju Sklada (ha), 2022–2025 ... 165
Preglednica 81: Osnovni kazalniki gospodarjenja Sklada s kmetijskimi zemljišči, 2020–2025 ... 166
Preglednica 82: Število organizacij v letu 2025 za posamezne naloge javne službe strokovnih nalog v živinoreji ... 188
Preglednica 83: Mlečnosti kontroliranih krav (standardna laktacija) po pasmah; 2024 in 2025 ... 189
Preglednica 84: Število tropov ter število ovc in koz v kontroli; 2024 in 2025 ... 191
Preglednica 85: Parametri plodnosti ovc in koz v letih od 2020 do 2025 ... 192
Preglednica 86: Število kobil v rodovniških knjigah, po pasmah; 2017–2025 ... 193
Preglednica 87: Število matic v rodovniški knjigi kranjske čebele, 2017–2025 ... 194
Preglednica 88: Raziskave v kmetijstvu, ki jih financira MKM; 2024 in 2025 ... 195
Preglednica 89: Število izvedenih ocen in izdanih odločb pri odobritvi aktivnih snovi in izdaje odločb oziroma dovoljenjih za FFS v letu 2025 ... 200
Preglednica 90: Glavni kazalniki s področja prometa in uporabe FFS (na dan 31. 12. 2025) ... 200
Preglednica 91: Število odobrenih obratov in klavnic; 2015–2025 ... 202
Preglednica 92: Število zaklanih živali po vrstah, pregledanih s strani UVHVVR; 2020–2025 ... 203
Preglednica 93: Proizvodnja živil živalskega izvora v odobrenih obratih (kg); 2020–2025 ... 203
Preglednica 94: Število opravljenih preiskav na bolezni v letu 2025 ... 206

Preglednica 95: Možni posek, evidentirana količina poseka in delež realizacije; 2021–2025 213
Preglednica 96: Posek v slovenskih gozdovih po vrstah sečnje (m³); 2025 213
Preglednica 97: Sanitarni posek (000 m³); 2015–2025 214
Preglednica 98: Obseg opravljenih varstvenih del v gozdovih (število dni); 2015–2025 214
Preglednica 99: Število gozdnih požarov in površina pogorišč; 2015–2025 214
Preglednica 100: Struktura obnove in nege gozdov; 2022–2025 215
Preglednica 101: Ukrepi Gozdnega sklada v zasebnih gozdovih na območjih Natura 2000; leto 2025 215
Preglednica 102: Struktura virov financiranja za vzdrževanje gozdnih cest; 2015–2025 217
Preglednica 104: Gozdni lesni sortimenti (000 m³); 2023–2025 218
Preglednica 105: Zunanjetrgovinska bilanca gozdnih lesnih sortimentov (000 m³); 2021–2025 219
Preglednica 106: Izvoz gozdnih lesnih sortimentov (000 m³); 2021–2025 220
Preglednica 107: Uvoz gozdnih lesnih sortimentov (000 m³); 2021–2025 221
Preglednica 108: Odkupne cene po kategorijah kakovosti gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov (EUR/m³, brez DDV); 2021–2025 221
Preglednica 109: Pomembnejši podatki o trgu z gozdnimi nepremičninami; 2016–2025 223
Preglednica 110: Temeljni agregati ekonomskih računov za gozdarstvo; 2023 in 2024 226
Preglednica 111: Proračunska sredstva za področje gozdarstva in lovstva (000 EUR); 2021–2025 226
Preglednica 112: Pregled odstrela in ugotovljenih izgub divjadi in velikih zveri; 2015–2025 233
Preglednica 113: Odstrel in ugotovljene izgube na 100 ha površine v letu 2025 233
Preglednica 114: Škoda, ki jo povzročata rastlinojeda divjad in divji prašič; 2015–2025 234
Preglednica 115: Prikaz opravljenih biotehniških del; 2015–2025 234
Preglednica 116: Ulov, iztovor in vzreja rib, mehkužcev in rakov (t); 2019–2025 236
Preglednica 117: Plovila v registru ribiških plovil ter aktivna plovila po dolžini in opremi; 2020–2025 237
Preglednica 118: Ulov in vzreja sladkovodnih rib (t); 2019–2025 238
Preglednica 119: Delovno aktivno osebe v morskem gospodarskem ribištvu; 2019–2024 238
Preglednica 120: Število delovno aktivnih oseb v akvakulturi; 2019–2024 239
Preglednica 121: Količina in odkupna vrednost vodnih organizmov (brez DDV); 2019–2025 239
Preglednica 122: Proračunska izplačila za ribištvo (000 EUR); 2019–2025 239

Kazalo slik

Slika 1: Makroekonomska gibanja; 2020–2025 ... 23
Slika 2: Makroekonomski kazalci v kmetijstvu; 2020–2025 ... 25
Slika 3: Kazalci vrednosti kmetijske proizvodnje (po ERK); 2020–2025* ... 27
Slika 4: Orientacijska primerjava dohodkov v kmetijstvu po ERK, FADN in SO; 2019–2024 ... 29
Slika 5: Indeksi proizvodnje kmetijskih proizvodov (2020 = 100); 2013–2025 ... 38
Slika 6: Sprememba skupne površine in struktura kmetijskih zemljišč v uporabi ... 39
Slika 7: Skupna površina in setvena struktura njiv ... 39
Slika 8: Sprememba v rastlinski pridelavi v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%) ... 40
Slika 9: Število živali konec leta (000); 2013–2025 ... 41
Slika 10: Sprememba v živinorejski proizvodnji v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%) ... 42
Slika 11: Razpoložljiva količina nekaterih kmetijskih proizvodov za prehrano na prebivalca (kg); 2020–2025* ... 45
Slika 12: Samooskrba z rastlinskimi pridelki (%); 2020–2025* ... 46
Slika 13: Samooskrba z osnovnimi živalskimi proizvodi (%); 2020–2025* ... 47
Slika 14: Indeksi cen kmetijskih pridelkov pri proizvajalcih (realno; 2020 = 100); 2013–2025 ... 48
Slika 15: Spremembe cen rastlinskih pridelkov v letu 2025 glede na leto 2024 (%) ... 48
Slika 16: Indeksi cen rastlinskih pridelkov (nominalno; 2020 = 100); 2021–2025 ... 49
Slika 17: Spremembe cen v živinoreji v letu 2025 glede na leto 2024 (%) ... 49
Slika 18: Indeksi cen v živinoreji (nominalno; 2020 = 100); 2021–2025 ... 50
Slika 19: Spremembe cen inputov za kmetijstvo v letu 2025 glede na leto 2024 (%) ... 50
Slika 20: Osnovni kazalniki ekonomskih računov za kmetijstvo (realno; stalne cene 2020); 2013–2025 ... 52
Slika 21: Proračunska izplačila za kmetijstvo (tekoče cene; mio EUR); 2013–2025 ... 57
Slika 22: Proračunska izplačila za kmetijstvo po viru financiranja (%); 2013–2025 ... 58
Slika 23: Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (mio EUR); 2013–2025 ... 60
Slika 24: Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko (mio EUR); 2013–2025 ... 62
Slika 25: Proračunska izplačila za ukrepe okoljskih in drugih družbenih koristi (mio EUR); 2013–2025 ... 63
Slika 26: Proračunska izplačila za ukrepe konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva (mio EUR); 2013–2025 ... 64
Slika 27: Proračunska sredstva za splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva (mio EUR); 2013–2025 ... 66
Slika 28: Izvoz, uvoz in trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov (mio EUR); 2013–2025 ... 71
Slika 29: Struktura izvoza in uvoza agroživilskih proizvodov po tarifnih skupinah (%); 2025* ... 74
Slika 30: Zunanjetrgovinska bilanca po tarifnih skupinah (mio EUR); 2024 in 2025* ... 75
Slika 31: Struktura izvoza in uvoza agroživilstva po državah; 2020–2025 ... 77
Slika 32: Struktura izvoza in uvoza agroživilskih proizvodov po pomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah (%); 2025* ... 77

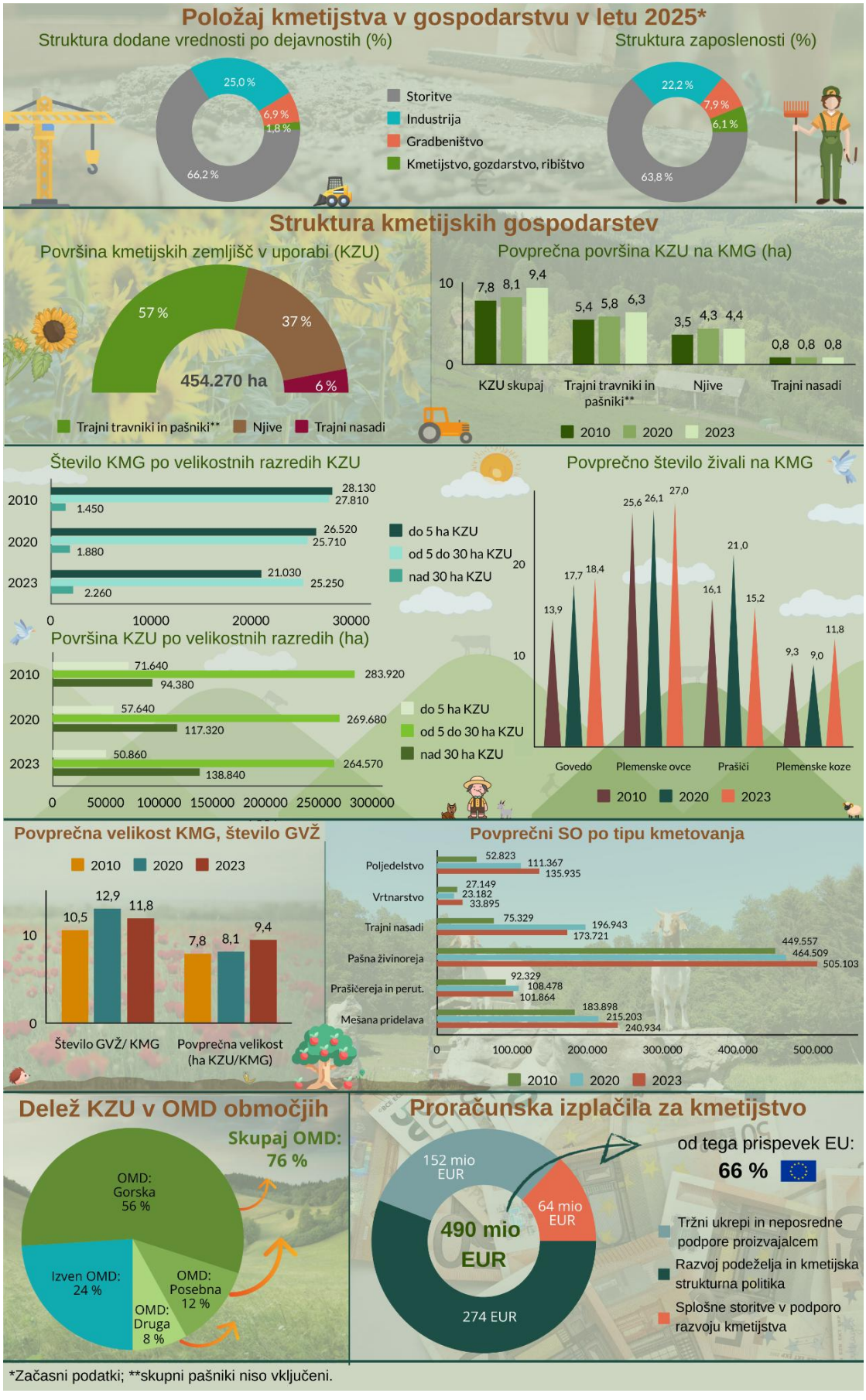
Slika 33: Odkup surovega mleka (000 l) in zadružni odkup (%); 2016–2024 82
Slika 34: Odkup klavnega goveda (t klavne mase) in zadružni odkup (%); 2016–2024 82
Slika 35: Odkup klavnih prašičev (t klavne mase) in zadružni odkup (%); 2016–2024 83
Slika 36: Odkup klavne drobnice (t klavne mase) in zadružni odkup (%); 2016–2024 83
Slika 37: Odkup žita (t) in zadružni odkup (%); 2016–2024 84
Slika 38: Odkup grozdja (t) in zadružni odkup (%); 2016–2024 84
Slika 39: Odkup vrtnin (t) in zadružni odkup (%); 2016–2024 85
Slika 40: Delež proizvodnje živil in pijač v dodani vrednosti in zaposlenosti (%); 2013–2024 87
Slika 41: Indeks obsega industrijske proizvodnje (2020 = 100); 2015–2025 89
Slika 42: Indeksi cen živil in pijač ter proizvodov predelovalnih dejavnosti pri proizvajalcih realno; (2020 = 100); 2015–2025 89
Slika 43: Indeksi cen živilskih proizvodov pri proizvajalcih v primerjavi z indeksi cen kmetijskih pridelkov, energentov in plač (2020 = 100); 2015–2025 91
Slika 44: Produktivnost in dodana vrednost na zaposlenega v živilskopredelovalni industriji v primerjavi s predelovalnimi dejavnostmi (indeks C = 100); 2013–2025 94
Slika 45: Neto dobiček/izguba živilskopredelovalne industrije po dejavnostih (mio EUR); 2024 in 2025 97
Slika 46: Poenostavljena delitev ukrepov kmetijske politike v Sloveniji 102
Slika 47: Cilji SN 2023–2027 za Slovenijo 102
Slika 48: Odstopanje dejanskega od načrtovanega vzorca FADN po tipih kmetovanja (TF8) in razredih ekonomske velikosti (načrtovani vzorec = 0 %); 2019–2024 126
Slika 49: Struktura dejanskega vzorca FADN po tipih kmetovanja (TF8); povp. 2019–2024* 126
Slika 50: Struktura dejanskega vzorca FADN po analiziranih razredih ekonomske velikosti; povp. 2019–2024* 127
Slika 51: Struktura skupnega prihodka (vrednost proizvodnje, povečana za neto tekoče subvencije) in stroškov po tipih kmetovanja (TF8) (skupni prihodek = 100 %); 2024* 130
Slika 52: Primerjava neto dodane vrednosti (NDV) po FADN in faktorskega dohodka (FD) po ERK na polnovredno delovno moč (EUR/PDM); 2012–2024 131
Slika 53: Število KMG, površina kmetijskih zemljišč in SO KMG glede na oddajo ZV; 2025 133
Slika 54: Število kmetijskih gospodarstev glede na splošni tip kmetovanja; 2023, 2024 in 2025 134
Slika 55: Skupni standardni prihodek glede na splošni tip kmetovanja; 2023, 2024 in 2025 135
Slika 56: Standardni prihodek na kmetijsko gospodarstvo glede na splošni tip kmetovanja; 2023, 2024 in 2025 135
Slika 57: Delež KZU z ekološko pridelavo po občinah; 2024 139
Slika 58: Poraba rastlinskih hranil iz mineralnih gnojil (kg) na ha KZU; 1992–2024 142
Slika 59: Prodaja fitofarmacevtskih sredstev v Sloveniji (aktivna snov v 000 t); 1999–2024 143
Slika 60: Struktura virov vnosa in odvzema dušika v kmetijstvu; 2024 144
Slika 61: Bruto in neto bilančni presežek dušika (kg N) na ha KZU; 1992–2024 145
Slika 62: Bruto bilančni presežek fosforja (kg) na ha KZU; 1992–2024 146
Slika 63: Viri izpustov amonijaka v kmetijstvu; 2024 146
Slika 64: Struktura emisij TGP v kmetijstvu; 2024 147
Slika 65: Število merilnih mest in število merilnih mest s preseganjem nitrata; 2013–2025 148
Slika 66: Merilna mesta spremljanja pesticidov in mesta s preseganji pesticidov; 2013–2025 149

Slika 67: Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost ... 154
Slika 68: Območje Natura 2000 ... 155
Slika 69: Narodni, regijski in krajinski parki ... 156
Slika 70: Vodovarstvena območja ... 157
Slika 71: Spremembe rabe kmetijskih zemljišč in nekmetijskih namenskih rab v kmetijsko namensko rabo v letu 2025 ... 162
Slika 72: Shema javnih služb in izvajalcev ... 176
Slika 73: Drevesna sestava gozdov v Sloveniji; 2025 ... 212
Slika 74: Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca okroglega lesa (000 m³); 2014–2025* ... 219
Slika 75: Gozdarska proizvodnja, BDV in zaposlenost v gozdarski dejavnosti; 2001–2024 ... 225

Kazalo okvirjev

Okvir 1: Struktura kmetijskih gospodarstev ... 30
Okvir 2: Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano in stopnja samooskrbe ... 43
Okvir 3: Cene v kmetijstvu ... 51
Okvir 4: Ekonomski računi za kmetijstvo ... 55
Okvir 5: Klasifikacija ukrepov kmetijske politike ... 59
Okvir 6: Zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi ... 72
Okvir 7: Kazalniki uspešnosti poslovanja živilskopredelovalne industrije ... 93
Okvir 8: FADN (angl. Farm Accountancy Data Network) ... 124
Okvir 9: Standardni prihodek kmetijskih gospodarstev ... 136

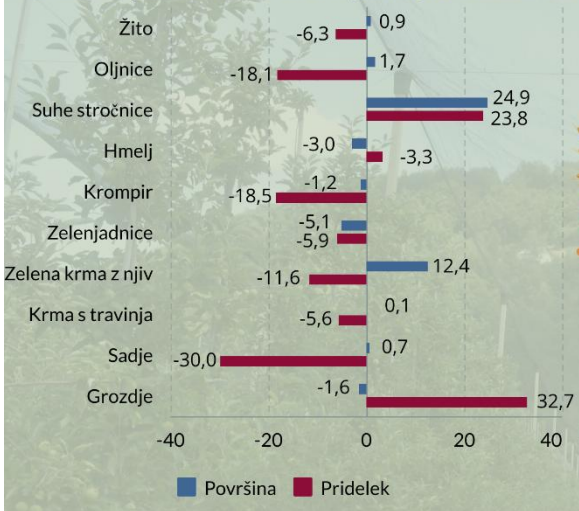
INFOGRAFIKA

*Začasni podatki; **skupni pašniki niso vključeni.

Rastlinska pridelava

Površine in pridelki v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%)

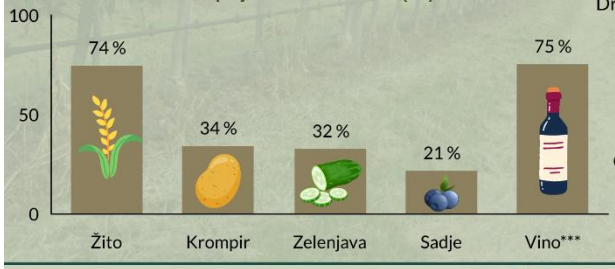
Razpoložljiva količina za porabo na prebivalca*

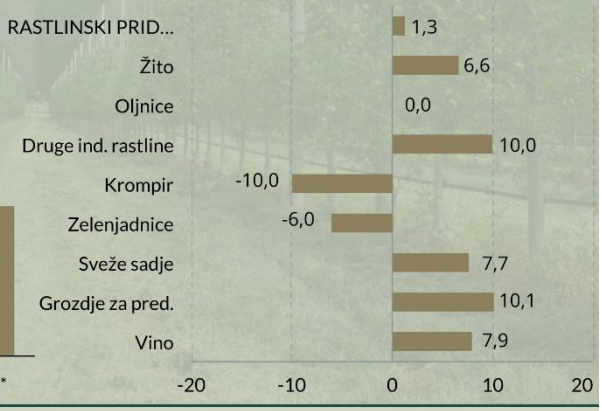
Žito**	84 kg
Krompir	78 kg
Zelenjava	110 kg
Sadje	129 kg
Sladkor	34 kg
Riž	6 kg
Vino***	29 l

Stopnja samooskrbe (%)*

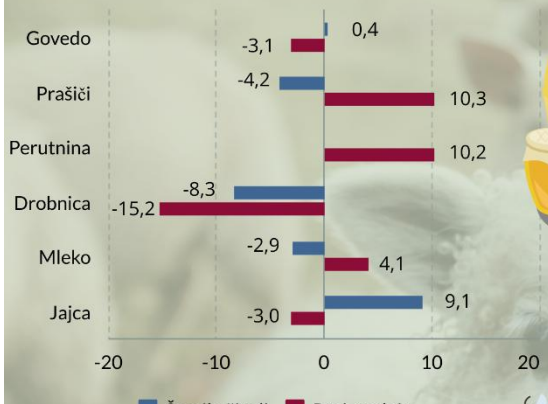

Spremembe nominalnih cen v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%)

Živinoreja

Živinorejska proizvodnja v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%)

Razpoložljiva količina za porabo na prebivalca*

Meso, skupaj****	90 kg
–meso govedi	19 kg
–meso prašičev	33 kg
–perutninsko meso	35 kg
Mleko, skupaj*****	211 kg
Jajca	12 kg
Med	1 kg

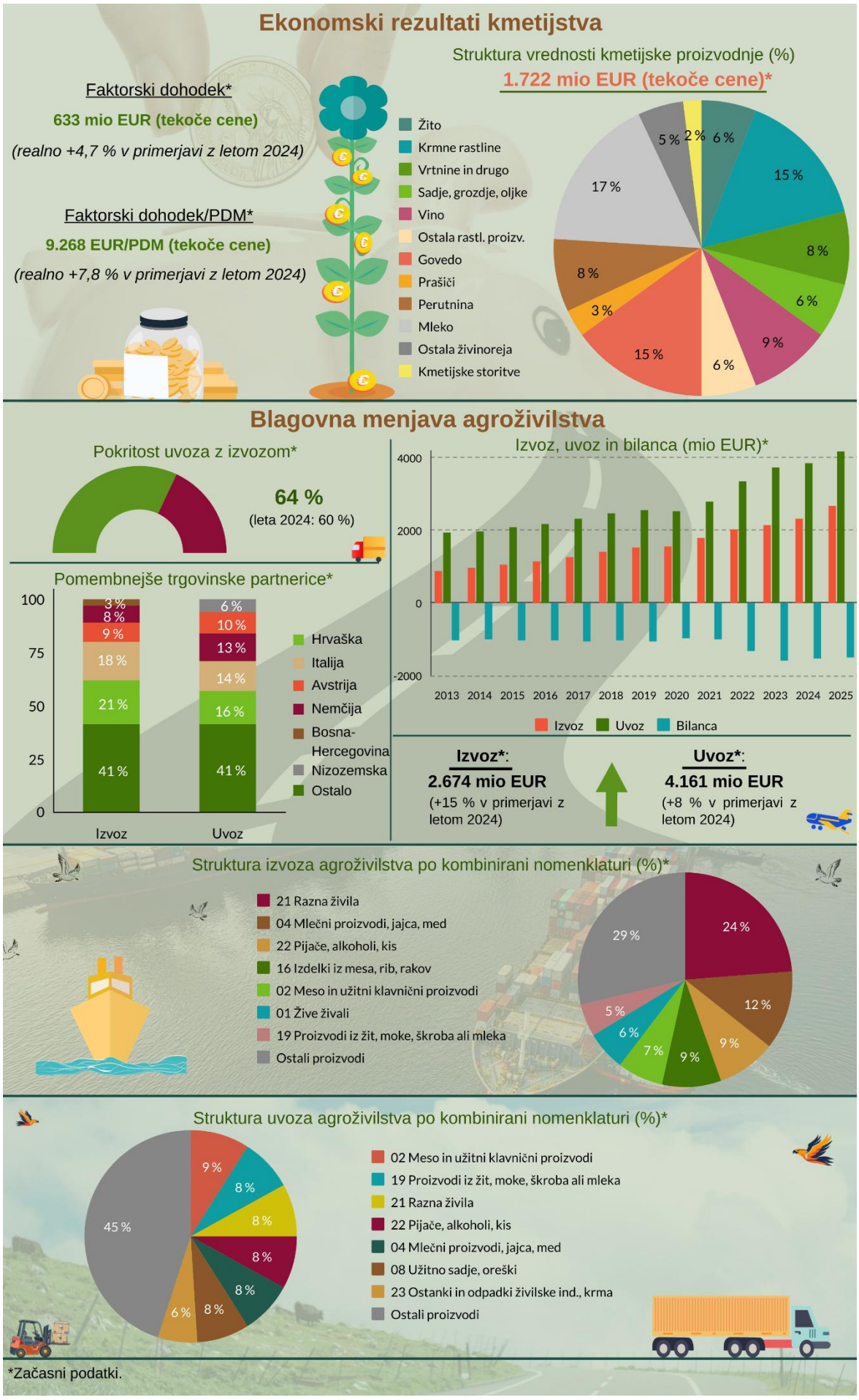
Stopnja samooskrbe (%)*

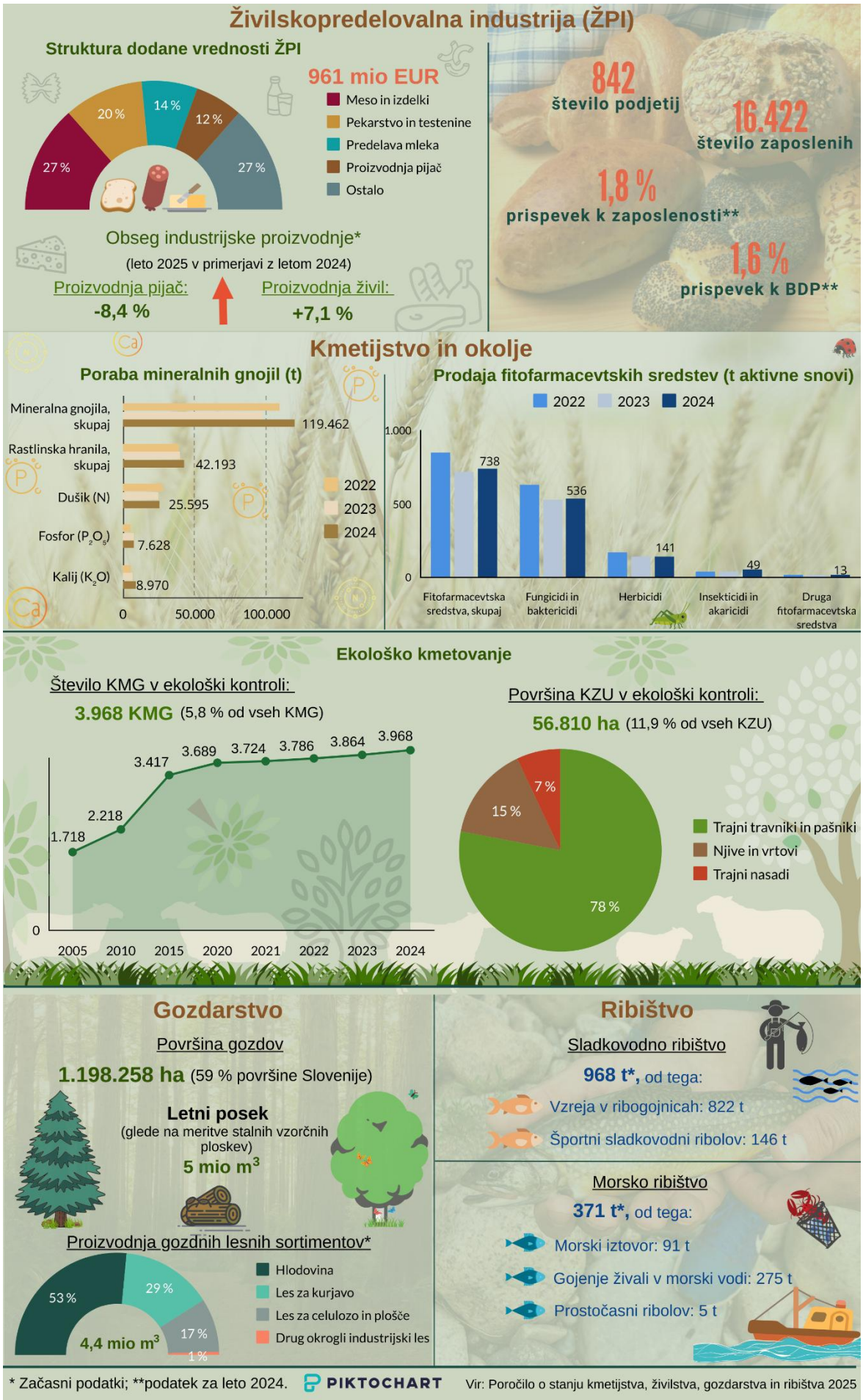

Spremembe nominalnih cen v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%)

*Začasni podatki; **v ekvivalentu moke; ***tržno leto 2024–2025; ****v ekvivalentu klavne mase;*****v ekv. surovega mleka.

Ekonomski rezultati kmetijstva
Faktorski dohodek*
633 mio EUR (tekoče cene)
(realno +4,7 % v primerjavi z letom 2024)
Faktorski dohodek/PDM*
9.268 EUR/PDM (tekoče cene)
(realno +7,8 % v primerjavi z letom 2024)
Struktura vrednosti kmetijske proizvodnje (%)
1.722 mio EUR (tekoče cene)*
Žito
Krmne rastline
Vrtnine in drugo
Sadje, grozdje, oljke
Vino
Ostala rastl. proizv.
Govedo
Prašiči
Perutnina
Mleko
Ostala živinoreja
Kmetijske storitve
15 %
8 %
6 %
9 %
6 %
15 %
3 %
8 %
17 %
5 %
2 %
6 %
Blagovna menjava agroživilstva
Pokritost uvoza z izvozom*
64 %
(leta 2024: 60 %)
Pomembnejše trgovinske partnerice*
Izvoz
Uvoz
Hrvaška
Italija
Avstrija
Nemčija
Bosna-Hercegovina
Nizozemska
Ostalo
Izvoz, uvoz in bilanca (mio EUR)*
Izvoz
Uvoz
Bilanca
Izvoz*:
2.674 mio EUR
(+15 % v primerjavi z letom 2024)
Uvoz*:
4.161 mio EUR
(+8 % v primerjavi z letom 2024)
Struktura izvoza agroživilstva po kombinirani nomenklaturi (%)*
21 Razna živila
04 Mlečni proizvodi, jajca, med
22 Pijače, alkoholi, kis
16 Izdelki iz mesa, rib, rakov
02 Meso in užitni klavnični proizvodi
01 Žive živali
19 Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka
Ostali proizvodi
Struktura uvoza agroživilstva po kombinirani nomenklaturi (%)*
02 Meso in užitni klavnični proizvodi
19 Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka
21 Razna živila
22 Pijače, alkoholi, kis
04 Mlečni proizvodi, jajca, med
08 Užitno sadje, oreški
23 Ostanki in odpadki živilske ind., krma
Ostali proizvodi
*Začasni podatki.

Živilskopredelovalna industrija (ŽPI)
Struktura dodane vrednosti ŽPI
961 mio EUR
Meso in izdelki
Pekarstvo in testenine
Predelava mleka
Proizvodnja pijač
Ostalo
27 %
20 %
14 %
12 %
27 %
842
število podjetij
16.422
število zaposlenih
1,8 %
prispevek k zaposlenosti**
1,6 %
prispevek k BDP**
Obseg industrijske proizvodnje*
(leto 2025 v primerjavi z letom 2024)
Proizvodnja pijač:
-8,4 %
Proizvodnja živil:
+7,1 %
Kmetijstvo in okolje
Poraba mineralnih gnojil (t)
Mineralna gnojila, skupaj
119.462
Rastlinska hranila, skupaj
42.193
Dušik (N)
25.595
Fosfor (P_2O_5)
7.628
Kalij (K_2O)
8.970
2022
2023
2024
0
50.000
100.000
Prodaja fitofarmacevtskih sredstev (t aktivne snovi)
2022
2023
2024
1.000
500
0
738
536
141
49
13
Fitofarmacevtska sredstva, skupaj
Fungicidi in baktericidi
Herbicidi
Insekticidi in akaricidi
Druga fitofarmacevtska sredstva
Ekološko kmetovanje
Število KMG v ekološki kontroli:
3.968 KMG (5,8 % od vseh KMG)
1.718
2.218
3.417
3.689
3.724
3.786
3.864
3.968
0
2005
2010
2015
2020
2021
2022
2023
2024
Površina KZU v ekološki kontroli:
56.810 ha (11,9 % od vseh KZU)
7 %
15 %
78 %
Trajni travniki in pašniki
Njive in vrtovi
Trajni nasadi
Gozdarstvo
Površina gozdov
1.198.258 ha (59 % površine Slovenije)
Letni posek
(glede na meritve stalnih vzorčnih ploskev)
5 mio m³
Proizvodnja gozdnih lesnih sortimentov*
53 %
29 %
17 %
1 %
4,4 mio m³
Hlodovina
Les za kurjavo
Les za celulozo in plošče
Drug okrogli industrijski les
Ribištvo
Sladkovodno ribištvo
968 t*, od tega:
Vzreja v ribogojnicah: 822 t
Športni sladkovodni ribolov: 146 t
Morsko ribištvo
371 t*, od tega:
Morski iztovor: 91 t
Gojenje živali v morski vodi: 275 t
Prostočasni ribolov: 5 t
* Začasni podatki; **podatek za leto 2024.
PIKTOCHART
Vir: Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva 2025

POVZETEK POMEMBNEJŠIH UGOTOVITEV

Stanje v kmetijstvu

Makroekonomska gibanja za leto 2025 kažejo na nadaljnje umirjanje gospodarske rasti v Sloveniji (BDP: +1,1 %). Rast zaposlenosti je stagnirala (–0,4 % glede na leto prej), kljub temu pa je zaposlenost ostala na visoki ravni; obe stopnji brezposelnosti ostajata nizki (registrirana: 4,6 %, anketna: 3,9 %). Inflacija se je nekoliko povečala in v povprečju leta 2025 znašala 2,4 %, predvsem zaradi višjih cen hrane in storitev.

Po začasnih podatkih je kmetijstvo skupaj z gozdarstvom, lovstvom in ribištvom v letu 2025 k skupni bruto dodani vrednosti prispevalo 1,8 %, kar je malenkost več kot leto prej. Delež zaposlenih v kmetijskih dejavnostih je v letu 2025 znašal 6,0 % skupne zaposlenosti, pri čemer se ta delež dolgoročno zmanjšuje. Tudi skupno število zaposlenih v kmetijskih dejavnostih že dalj časa kaže trend upadanja.

V okviru strukture kmetijskih gospodarstev v Sloveniji so bili objavljen končni podatki vzorčnega popisa strukture kmetijskih gospodarstev v Sloveniji v letu 2023.

Nadaljuje se trend zmanjševanja števila kmetijskih gospodarstev (KMG). Povprečno KMG je v letu 2023 obdelovalo 9,4 ha kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), kar je več kot leta 2010 (7,8 ha/KMG). Velikostna struktura KMG se izboljšuje, saj se je število gospodarstev, ki obdelujejo več kot 30 ha KZU, glede na leto 2010, povečalo več kot polovico (+56 %). Ta gospodarstva zdaj obdelujejo že več kot 30 % vseh KZU.

Živinorejska gospodarstva so v povprečju redila 11,8 glave velike živine (GVŽ) na gospodarstvo, kar je za 1,3 GVŽ več kot leta 2010. Izboljšala se je tudi velikostna struktura živinorejskih gospodarstev, saj se je število KMG, ki redijo več kot 100 GVŽ v obdobju 2010–2023 povečala za več kot polovico. Ta gospodarstva redijo več kot četrtino vseh GVŽ. Pri številu živali se je v obdobju 2010–2023 število prašičev skoraj prepolovilo (–48 %), za približno 5 % se je zmanjšalo tudi število ovac in goveda, povečalo pa število perutnine (+28 %) in koz (+13 %).

Skoraj tri četrtine KMG je specializiranih v določeno vrsto rastlinske oziroma živinorejske pridelave. Ta gospodarstva upravljajo dobre tri četrtine (78 %) kmetijske zemlje v uporabi. Kmetijska gospodarstva so v letu 2023 dosegla skupni standardni prihodek v višini 1,2 milijarde EUR, kar je za dobro tretjino več kot leta 2010, pri čemer so skoraj 80 % vsega prihodka prispevala specializirana kmetijska gospodarstva. Kljub temu, da je skoraj polovica vseh KMG v razredih do 8.000 EUR se je med leti 2010 in 2023 za četrtino povečalo število KMG, ki ustvarijo več kot 25.000 EUR standardnega prihodka.

Skupni obseg kmetijske proizvodnje je bil po začasnih statističnih podatkih na ravni leta 2024 in pod povprečjem zadnjih let; rastlinska pridelava se je zmanjšala za približno 3 %, obseg živinoreje pa je bil večji za približno 4 %.

Površina kmetijske zemlje v rabi kmetijskih gospodarstev se v letu 2025 ni bistveno spremenila in je ostala na ravni leta 2024. Leta 2025 je bilo več pridelovalnih površin kot v letu prej namenjenih žitu, oljnicam in suhim stročnicam, manj pa je bilo na njivah krompirja, zelene krme, hmelja, zelenjadnic in jagod, krmnih korenovk in sladkorne pese. Leto 2025 je zaznamovala suša in neugodne vremenske razmere. Tako je bila letina 2025 za večino njivskih posevkov, razen pri strnem žitu in hmelju, manjša kot v letu prej in tudi podpovprečna glede na daljše časovno obdobje. Letina sadja je bila v intenzivnih in ekstenzivnih nasadih precej slabša od predhodne letine, letina grozdja pa je bila nadpovprečno dobra. Skupni pridelki so bili v letu 2025 večji le pri strnem žitu, hmelju in suhih stročnicah, pri vseh drugih skupinah njivskih posevkov in na trajnem travinju pa so

bili manjši. Pridelek sadja je bil za tretjino manjši, pridelek grozdja pa je bil nadpovprečen in največji po letu 2020.

V živinoreji se je leta 2025 proizvodnja na agregatni ravni povečala. Povečanje v tem letu je predvsem posledica večjega prirasta perutninskega mesa in prašičjega mesa (+10 %). Nasprotno pa sta se zmanjšali prireja govejega mesa (–3 %) in prireja mesa drobnice (–15 %). Število govedi je bilo leta 2025 malenkost večje, a je stalež goveda med najmanjšimi po letu 2005. Hkrati se nadaljuje zaskrbljujoč trend upadanja števila plemenskih živali. Število krav, predvsem velja to za krave molznice, je doseglo najnižjo raven doslej, kar povečuje odvisnost Slovenije od uvoza telet. V prašičereji se je leta 2024, prvič po dveh desetletjih zmanjševanja, povečalo število plemenskih svinj (za skoraj petino). Število teh se je malenkost povečalo tudi v letu 2025. Po daljšem obdobju stabilnega staleža drobnice se je ta v letu 2025 opazno zmanjšal (–8 %). V letu 2025 je bila prireja kravjega mleka za 4 % večja in je dosegla 634 tisoč ton, medtem ko se je prireja mleka drobnice zmanjšala za 13 % (na 2,1 tisoč t). Proizvodnja jajc je bila leta 2025 za 3 % nižja kot leto prej. Rahlo podpovprečni letini medu v letu 2024 je sledila rekordno visoka letina. Tako je bilo leta 2025 pridelano 4 tisoč ton medu.

Razpoložljiva količina za prehrano na prebivalca se je v letu 2025 med rastlinskimi pridelki povečala pri zelenjavi in sladkorju, med živalskimi proizvodi pa pri prašičjem mesu, mleku in mlečnih izdelkih, jajcih in medu. Na ravni leta prej je ostala razpoložljiva količina za prehrano pri žitu, krompirju, rižu in perutninskem mesu, zmanjšala pa se je razpoložljiva količina sadja in govejega mesa.

Stopnje samooskrbe so se v letu 2025 znižale pri žitu, krompirju, zelenjavi, sadju in jajcih, zvišale pa pri mesu, mleku in mlečnih izdelkih ter medu. Stopnja samooskrbe na agregatu žito se je znižala na 74 %, k čemur je prispevala predvsem nižja stopnja samooskrbe pri koruzi za zrnje. Samooskrba s krompirjem se je zmanjšala na 34 %, z zelenjavo na 32 %, s sadjem pa na 21 %.

Domača proizvodnja je presegala domačo porabo pri mleku in mlečnih izdelkih (131 %), perutninskem mesu (117 %), govejem mesu (105 %) in medu (133 %). Pri prašičjem mesu se je zaradi večje domače prireje stopnja samooskrbe zvišala (na 37 %). Pri jajcih je bil zaznan padec stopnje samooskrbe, na 81 %, kar je najnižja stopnja doslej.

Cene kmetijskih pridelkov in proizvodov so bile v letu 2025 zelo visoke in blizu rekordnih ravni iz leta 2022. Rast cen na agregatni ravni je bila predvsem posledica izrazitega zvišanja nekaterih cen v živinoreji. Na letni ravni 2025 so cene kmetijskih pridelkov in proizvodov nominalno porasle za 7,2 %, ob upoštevanju inflacije pa so se realno zvišale za 4,7 %.

Cene rastlinskih pridelkov so na skupni ravni v letu 2025 ostale skoraj nespremenjene (nominalno: +1,3 %, realno: –1,1 %) in že peto leto zapored ostale na visoki ravni. Večina pomembnejših rastlinskih pridelkov je beležila rast cen v razponu med 5 % in 10 %, medtem ko sta se ceni krompirja (–10 %) in zelenjadnic (–6 %) znižali.

V živinoreji pa so cene dosegle najvišje ravni doslej. V primerjavi z letom prej so bile nominalno višje za 10,9 % (realno za 8,3 %). K skupni rasti je največ prispevala izrazita podražitev goveda (+27 %), katerega odkupna cena je dosegla rekordno raven. Zvišale so se tudi cene kravjega mleka (+8 %), jagnjetine (+7 %) in perutnine (+4 %), cene prašičev pa so se znižale (–10 %).

Cene inputov za kmetijstvo so se v letu 2025 nominalno rahlo zvišale (za 2,0 %). Med pomembnejšimi skupinami inputov so se najbolj podražila gnojila (+9 %), sredstva za varstvo rastlin (+7 %) ter seme in sadike (+6 %). Na drugi strani so se cene energije znižale (za dober odstotek), kar je pomembno prispevalo k temu, da se stroški v kmetijstvu niso izraziteje povečali. Posledično se je cenovno-stroškovno razmerje v kmetijstvu v letu 2025 opazno izboljšalo in doseglo najugodnejšo raven doslej.

Ekonomski rezultati kmetijstva na skupni ravni (SURS, druga ocena) so bili v letu 2025 ugodnejši kot v letu prej in nad povprečjem preteklega petletnega obdobja. Neto dodana vrednost kmetijstva se je v primerjavi z letom prej realno povečala za skoraj desetino, faktorski dohodek pa za približno 5 %. Ob nekoliko višji vrednosti kmetijske proizvodnje (nominalno več kot 1,7 mrd EUR; realno +1 %) in nekoliko nižji vmesni potrošnji (realno –1 %) je faktorski dohodek nominalno znašal 633 milijonov EUR oziroma okoli 9.300 EUR na PDM. Izboljšanje dohodkovne ravni na agregatni ravni je posledica višjih osnovnih cen ob realno nekoliko nižjih stroških pridelave in podobnem skupnem obsegu kmetijske proizvodnje kot v letu prej. Doseženi dohodki se razlikujejo po posameznih skupinah kmetijskih proizvodov. Pri večini rastlinskih pridelkov je bila predvsem zaradi manjšega obsega pridelave, pri nekaterih pa tudi zaradi nižjih cen, nižja vrednost pridelave, najobčutneje pri krompirju in v sadjarstvu, (občutno) višja vrednost je bila le pri pridelavi vina. V okviru živinoreje so bili ekonomski rezultati na agregatni ravni občutno boljši kot v letu prej, nekoliko bolj pri reji živali kot pri živalskih proizvodih. Najboljši ekonomski rezultati so bili zabeleženi pri reji goveda in perutnine ter pri prireji mleka in jajc. Slabši ekonomski rezultati kot v letu prej pa so bili zabeleženi v prašičereji (nadaljevanje negativnega trenda) in pri reji drobnice.

Proračunski odhodki za kmetijstvo

Proračunska izplačila za kmetijstvo so se v letu 2025 močno povečala in znašala 490,4 milijona EUR, kar predstavlja najvišjo raven doslej. K rasti je največ prispevalo hkratno intenzivnejše izvajanje intervencij iz SN SKP 2023–2027 ob še vedno prisotnih izplačilih za zaključevanje ukrepov iz programa PRP 2014–2022. Delež sofinanciranja kmetijstva iz sredstev EU je v letu 2025 znašal 66 %.

Po strukturi izplačil za kmetijstvo je bilo največ sredstev namenjenih ukrepom razvoja podeželja in strukturne politike (56 % oz. 274,1 mio EUR), sledijo tržni ukrepi in neposredne podpore (31 % oz. 152,0 mio EUR), preostanek pa splošnim storitvam za kmetijstvo (13 % oz. 64,3 mio EUR).

Izplačila za ukrepe razvoja podeželja in strukturne politike so se v primerjavi z letom prej opazno povečala (za 28 %) in so visoka že drugo leto zapored. K temu je največ prispevalo zaključevanje izplačil iz programa PRP 2014–2022, hkrati pa tudi začetek intenzivnejšega izplačevanja intervencij v okviru SN SKP 2023–2027. Znotraj te skupine ukrepov je bilo v letu 2025 več kot polovica sredstev (51 %) namenjena ukrepom za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi, 42 % ukrepom za krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva, preostalih 8 % pa podporam podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu.

Na drugi strani so se izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore v primerjavi z letom prej zmanjšala (za 7 %) ter bila tudi pod dolgoletnim povprečjem. K temu je prispevalo prenehanje vračil trošarin za pogonsko gorivo, ki so se zaključila z letom 2023. Poleg tega so bila v letu 2025 izplačila odškodnin in drugih izrednih plačil nižja kot v zadnjih letih. Znotraj te skupine ukrepov pa sicer glavnino sredstev predstavljajo neposredna plačila proizvajalcem (leta 2025: 85 %). Sredstva za financiranje splošnih storitev za kmetijstvo so bila v letu 2025 za 14 % višja kot leto prej in bila najvišja do zdaj.

Zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi

V letu 2025 se je blagovna menjava agroživilskih proizvodov s tujino po začasnih podatkih ponovno povečala. Vrednost izvoza se je povečala za 15 %, uvoza pa za 8 %. Zunanjetrgovinski primanjkljaj se je ob tem nekoliko zmanjšal in je znašal 1,5 milijarde EUR, pokritost uvoza z izvozom pa se je povečala na 64 % (leta 2024: 60 %).

Slovenija ostaja neto uvoznica pri večini carinskih tarif agroživilskih proizvodov. Vrednostni presežek v blagovni menjavi (izvoz presega uvoz) je bil po začasnih podatkih dosežen pri treh skupinah, in sicer razna živila, žive živali in izdelki iz mesa. Pozitivna bilanca se je v primerjavi z

letom 2024 izboljšala pri vseh treh skupinah proizvodov. Največji trgovinski primanjkljaj je bil zabeležen pri proizvodih iz žit, moke, škroba ali mleka in sadju.

Večina blagovne menjave agroživilskih proizvodov je potekala z državami članicami EU. Tako je izvoz v te države obsegal 78 % celotnega izvoza, uvoz iz njih pa 86 % celotnega uvoza. Od posameznih držav je bila tako pri izvozu kot pri uvozu najpomembnejša trgovinska partnerica Hrvaška.

Živilskopredelovalna industrija

Živilskopredelovalna industrija v Sloveniji je v letu 2025 dosegla izrazit poslovni preobrat po dveh izjemno zahtevnih letih. Čeprav njen delež v makroekonomskih agregatih še vedno ne dosega ravni iz predpristopnega obdobja, podatki za leto 2025 kažejo, da panoga okreva hitreje in je odpornejša, kot so nakazovale projekcije iz leta 2024.

Obseg industrijske proizvodnje v dejavnosti Proizvodnja živil (C10) je v letu 2025 zrasel za 7,1 %, kar pomeni prelom trenda nihanja po rekordnem letu 2022. V okviru tega pa je dejavnost Proizvodnja pijač (C11) nasprotno beležila nadaljnji upad obsega (–8,4 %), ki ga je mogoče pripisati tako sezonskim dejavnikom kot strukturnemu prestrukturiranju portfelja enega od večjih ponudnikov v tej dejavnosti. Obseg industrijske proizvodnje v predelovalnih dejavnostih (C) se je v istem letu realno zmanjšal za 1,1 %.

V letu 2025 so p*roizvajalčeve cene živil nominalno narasle za 3,8 % (realno +1,4 %), cene pijač pa za 5,5 % (realno +3,0 %), kar kaže, da so podjetja del nakopičenih stroškovnih pritiskov uspešno prenesla na cene. Realne cenovne paritete ostajajo neugodne: pariteta z energenti je pri vrednosti* okoli *70, pariteta s kmetijskimi surovinami pri* okoli *90, pariteta s plačami pa se je prvič po letu 2020 vrnila blizu ravnovesja (*okoli *98).*

Poslovni rezultati za leto 2025 so izrazito pozitivni in pomenijo vrnitev v območje ekonomsko vzdržne dobičkovnosti po dveh kriznih letih. Neto čisti dobiček je dosegel 196,7 milijona EUR, kar je skoraj desetkratno realno povečanje glede na leto 2024. Donosnost prodaje (ROS) je znašala 5,9 % in donosnost sredstev (ROA) 5,4 %. Oba kazalnika sta prvič po letu 2022 nad minimalno pričakovano stopnjo donosnosti. Prihodki od prodaje so dosegli 3,6 milijarde EUR (+5,4 % realno), izvozni prihodki pa 1,5 milijarde EUR (+13,6 % realno) z izvozno usmerjenostjo 40,1 %, kar je najvišja vrednost tega kazalnika v celotnem opazovanem obdobju. V petih letih so se prihodki živilske industrije realno povečali za 22,3 %, medtem ko so se prihodki predelovalnih dejavnosti v celoti realno znižali za 2,2 %. Razkorak, ki je sistemsko relevanten, je potrebno razumeti kot uspeh panoge in hkrati kot simptom stagnacije slovenskega predelovalnega sektorja v celoti.

Na ravni posameznih dejavnosti je preobrat najizrazitejši v mesnopredelovalni industriji (dobiček na zaposlenega 10,7 tisoč EUR, ROS 5,6 %) in mlečnopredelovalni industriji (ROS 3,5 %, ROA 6,0 %), ki sta po dveh kriznih letih okrevali. Izjema ostaja oljarstvo z negativnim poslovnim izidom. Izvozno vodilna ostaja dejavnost proizvodnje drugih prehrambnih izdelkov (66,1 % izvozna usmerjenost), ki se postopno uveljavlja kot nova strukturna gonilna sila panoge.

Poslovanje živilskopredelovalne panoge v letu 2025 kaže na okrevanje in začetno stabilizacijo, kar je pozitiven signal po dveh zahtevnih poslovnih letih. Kljub temu je treba izpostaviti, da gre za okrevanje, ki je bilo doseženo pretežno z lastnimi prilagoditvenimi mehanizmi podjetij, predvsem z optimizacijo stroškov, izvozno preusmeritvijo in cenovnimi prilagoditvami in ne kot rezultat sistemske javnopolitične intervencije. Strukturni izzivi, ki so bili prepoznani že v preteklih analizah, ostajajo nerešeni. Ključna pomanjkljivost ostaja investicijski primanjkljaj v živilskopredelovalni industriji. Kljub rasti bilančnih sredstev obseg investicij v tehnološko posodobitev in razvoj predelovalnih zmogljivosti ne dosega ravni, ki bi zagotavljala dolgoročno konkurenčnost na zahtevnem evropskem trgu. Javna finančna podpora je bila v preteklem obdobju usmerjena

pretežno v primarno kmetijsko pridelavo, medtem ko živilskopredelovalna industrija, ki ustvarja odločilni del dodane vrednosti v agroživilski verigi, ni bila deležna primerljive sistemske pozornosti. To neravnovesje v strukturi javnih intervencij omejuje razvoj vertikalnih povezav med pridelovalci kmetijskih surovin in predelovalno industrijo ter zmanjšuje kohezivnost in konkurenčnost celotne agroživilske verige.

Prehrana ostaja strateška infrastruktura države in ne zgolj tržna dejavnost. Zagotavljanje prehranske varnosti in suverenosti zahteva aktivno in *ciljno usmerjeno javnopolitično delovanje. Zato je nujno, da se spodbudi ciljno in strateško prestrukturiranje celotnega slovenskega prehranskega sistema z izdatnejšo in usmerjeno javno finančno podporo pri naložbah v tehnološko posodobitev živilskopredelovalne industrije ter v krepitev horizontalnega in vertikalnega sodelovanja v agroživilski verigi, ki ostaja v Sloveniji razmeroma nerazvito. Regionalni in globalni agroživilski trgi so izjemno konkurenčni in nestabilni, kar zahteva hitre, natančne in dobro ciljane javne intervencije. V nasprotnem primeru tvegamo nadaljnje slabšanje konkurenčnega položaja slovenskega živilstva in postopno izgubljanje suverenosti na temeljnem področju prehranske varnosti in samooskrbe.*

Ukrepi kmetijske politike

V Sloveniji se izvajajo ukrepi v okviru skupne kmetijske politike, ki so deloma ali v celoti financirani s sredstvi iz skupnega proračuna EU, ter nacionalni ukrepi, ki se financirajo le iz nacionalnega proračuna. Z letom 2023 se je začelo izvajanje Strateškega načrta 2023–2027. V letu 2025 se je večina ukrepov že izvajala v okviru tega načrta, nekateri ukrepi razvoja podeželja pa so se še vedno izvajali po Programu razvoja podeželja 2014–2022.

V letu 2025 se nadaljuje izvajanje neposrednih plačil, ki predstavljajo pomemben vir stabilnega dohodka za kmetijska gospodarstva in prispevajo k ohranjanju kmetijske pridelave. Vsa sredstva za neposredna plačila so 100-odstotno financirana iz proračuna EU. Osnovna oblika neposrednih plačil je osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost, ki se dodeli na podlagi površine obdelanih kmetijskih zemljišč, pri čemer višina podpore ni odvisna od obsega kmetijske proizvodnje. To t. i. osnovno plačilo dopolnjujejo dopolnilna prerazporeditvena dohodkovna podpora za trajnostnost, dohodkovna podpora za mlade kmete, sheme za podnebje in okolje (12 različnih intervencij) ter vezana dohodkovna podpora (6 različnih intervencij).

V letu 2025 se nadaljuje tudi izvajanje sektorskih intervencij za vino, čebelarstvo ter sadje in zelenjavo. Na področju vina so se izvajali trije ukrepi: prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov, promocija vina v tretjih državah ter informiranje o vinih Unije v državah članicah. Ukrepi v vinskem sektorju so 100-odstotno financirani iz proračuna EU. Na področju čebelarstva se je izvajalo šest intervencij, ki so 50-odstotno sofinancirane iz sredstev EU. Izvajanje intervencij za sadje in zelenjavo se je zaradi poznega sprejetja uredbe zamaknilo, zato se v letu 2025 še niso izvajale.

Konec leta 2025 se je zaključilo izvajanje ukrepov razvoja podeželja iz programa PRP 2014–2022; v celotnem programskem obdobju se je izvajalo 17 ukrepov, za katere je bilo na voljo 1,5 milijarde EUR. Do konca leta 2025 je bilo odobrenih 104 % razpoložljivih sredstev, od tega je bilo 1,5 milijarde EUR (100 %) tudi izplačanih.

V okviru SN 2023–2027 se na področju razvoja podeželja izvaja 45 intervencij, za katere je namenjenih 1,1 milijarde EUR. Večina ukrepov se izvaja prek javnih razpisov. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih 62 javnih razpisov za 28 od 35 intervencij. Samo v letu 2025 je bilo objavljenih 27 javnih razpisov, od tega jih je bilo 23 že zaključenih. Devet intervencij se izvaja prek zbirne vloge. Do konca leta 2025 je bilo v okviru SN 2023–2027 za ukrepe razvoja podeželja skupaj izplačanih dobrih 232 milijonov EUR, pri čemer je bilo 92 % vseh izplačil namenjenih intervencijam, ki se izvajajo prek zbirne vloge.

Poleg rednih ukrepov so se v letu 2025 izvajali tudi začasni izredni ukrepi pomoči. Glavnina sredstev je bila namenjena sanaciji posledic pozebe iz leta 2024. Preostali ukrepi so bili namenjeni vinogradnikom za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice ter rejcem drobnice zaradi pogina ovc zaradi bolezni modrikastega jezika.

Gozdarstvo in lovstvo

Površina gozdov v letu 2025 zajema 59,1 % celotne površine Slovenije (1.198.258 ha po podatkih MKM). Lesna zaloga je znašala 358.597.194 m³, kar pomeni povprečno 304,6 m³/ha, v gospodarskih gozdovih pa 311 m³/ha. Letni prirastek je v letu 2025 ocenjen na 8.561.798 m³ oziroma 7,3 m³/ha, v gospodarskih gozdovih pa 7,5 m³/ha.

Letni možni posek na podlagi veljavnih gozdnogospodarskih načrtov je v letu 2025 znašal 7.210.838 m³. V slovenskih gozdovih je bilo v letu 2025 po prevzetih odločbah ZGS posekanih 4,1 milijona m³ lesne mase, od tega 2,3 milijona m³ iglavcev in 1,8 milijona m³ listavcev. V primerjavi z letom 2024 se je količina poseka (po odločbah ZGS) v letu 2025 zmanjšala. Posek je obsegal 57 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih. Ocenjuje se, da je bilo v letu 2025, upoštevajoč meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, posekanih 5 milijona m³ lesne mase, kar je 70 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih.

V letu 2025 je bilo po prevzetih odločbah ZGS po vrstah poseka največ negovalnega poseka (63 %), sledi sanitarni posek (32 %). Glavni razlog za sanitarni poseg je bila pospešena namnožitev podlubnikov.

V letu 2025 so bila v gozdovih vseh lastništev skupno opravljena negovalna dela na površini 5.988 ha, kar je nekoliko več kot v predhodnem letu (leta 2024: 5.734 ha). Glede na letni program vlaganj v gozdove je to 57 % od planiranih negovalnih del, glede na načrtovano nego v gozdnogospodarskih načrtih pa 46 %.

V letu 2025 je bila v gozdovih vseh lastništev skupno izvedena obnova gozda na 2.518 ha. Glede na letni program vlaganj v gozdove je bila dosežena 81 % realizacija programa.

Na novo je bilo zgrajenih 9,0 km gozdnih cest. Skupna dolžina gozdnih cest znaša 12.344 km, za njihovo vzdrževanje pa je bilo v letu 2025 iz vseh finančnih virov izplačanih 11,4 milijona EUR. Najpomembnejši vir financiranja vzdrževanja so pristojbine lastnikov gozdov, sledijo pa proračunska sredstva občin in države. Zgrajenih oziroma pripravljenih je bilo skupaj 262 km gozdnih vlak, od tega 174 km v zasebnih in 88 km v državnih gozdovih.

Po oceni letne proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov Gozdarskega inštituta Slovenije je v letu 2025 obseg proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov znašal 4,4 milijona m³ oziroma 10 % manj kot leta 2024; eden izmed glavnih razlogov za zmanjšanje proizvodnje je za 37 % manjši obseg sanitarnega poseka. Največ okroglega lesa (1,9 mio m³) so v letu 2025 predelala podjetja v industriji žaganega lesa in furnirja, od tega je s 87 % prevladovala predelava iglavcev. Sledijo industrije lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemikalij, ki so skupno predelale 0,37 milijona m³, od tega so iglavci in listavci predstavljali polovičen delež. Velik porabnik okroglega lesa so gospodinjstva, ki porabijo več kot 1,2 milijona m³ lesa za kurjavo letno, ki vključuje tudi lesne sekance pridobljene v gozdu.

Podatki o odstrelu in izgubah divjadi v letu 2025 nekoliko odstopajo od podatkov zadnjega desetletja. Odvzem srnjadi je v letu 2025 še izraziteje upadel kot v preteklih letih. Po drugi strani je bil odvzem jelenjadi največji doslej in je bil v primerjavi z letom 2024 večji za 19 %. Tudi odvzem divjega prašiča je bil največji doslej in je bil glede na leto 2024 večji za 34 %.

V letu 2025 je bilo v gozdarstvu in lovstvu za redno financiranje in sofinanciranje nalog, ki jih določata Zakon o gozdovih in Zakon o divjadi in lovstvu, porabljenih 59,8 milijona EUR. To je 17 % manj kot v letu 2024, vendar nekoliko nad ravnjo povprečja zadnjih let.

1
STANJE V KMETIJSTVU

1.1 Makroekonomsko okolje in mesto kmetijstva v gospodarstvu

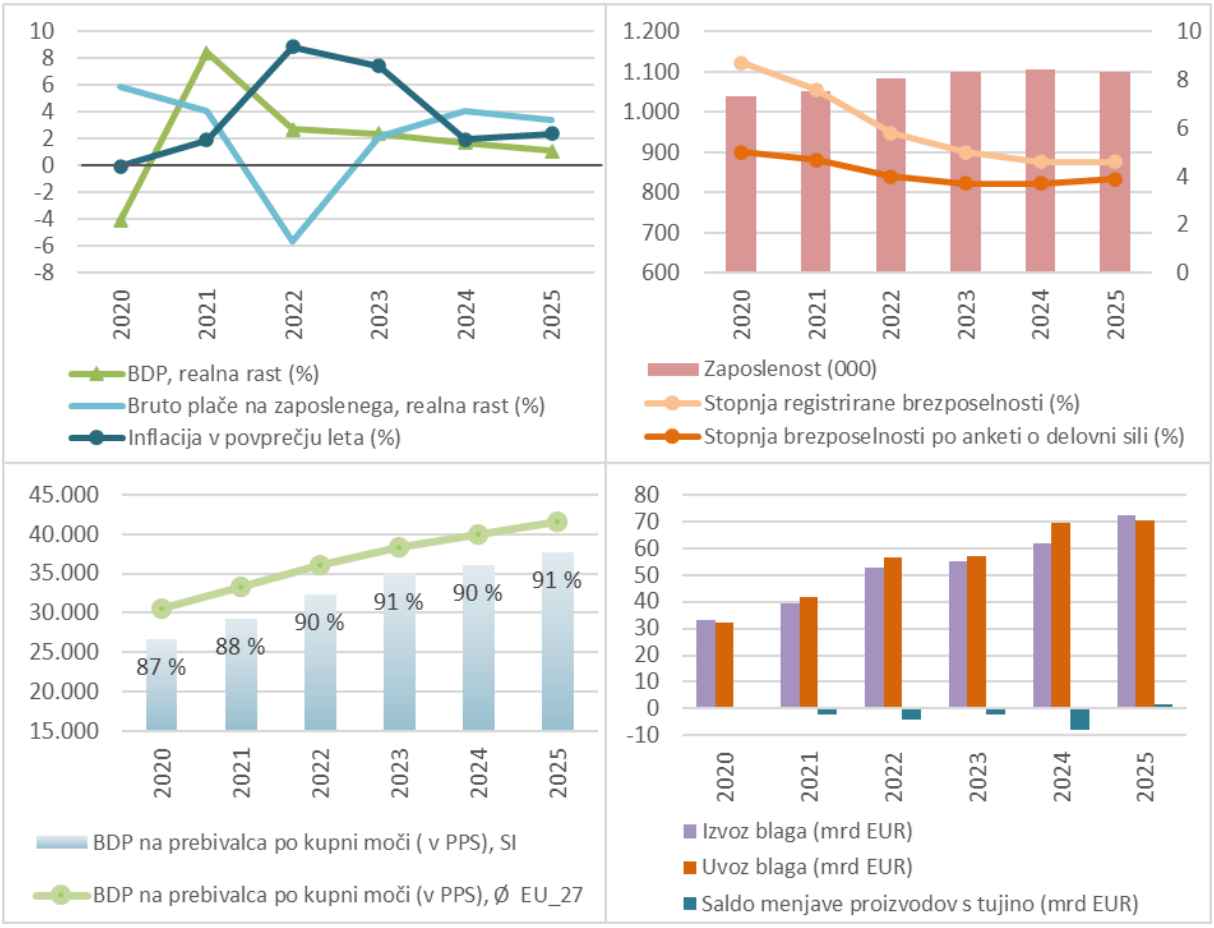
– ***Makroekonomska gibanja***[1]

Bruto domači proizvod (BDP) – V letu 2025 je gospodarska rast ostala skromna, saj se je rast bruto domačega proizvoda upočasnila na 1,1 % (v letu 2024: 1,7 %). Med pomembnejšimi razlogi za upočasnitev je bila predvsem izvozna aktivnost, ki se je v letu 2025 izrazito umirila.

Po drugi strani se je občutno okrepila investicijska aktivnost, zlasti v gradbeništvu. Razpoložljivi kazalniki kažejo, da so rast poganjale predvsem državne in infrastrukturne investicije, medtem ko so bila gibanja zasebnih investicij bolj umirjena. Rast zasebne potrošnje gospodinjstev je bila v letu 2025 zmerna (+1,7 %). K temu je ob sicer okrepljeni rasti razpoložljivega dohodka, podprti z visoko zaposlenostjo in pospešeno rastjo skupnih prejemkov, prispevalo to, da so gospodinjstva večji del prihodkov namenila varčevanju. Umirila se je tudi rast državne potrošnje (+1,6 %).

Razmeroma umirjena gospodarska aktivnost je bila prisotna tudi v evrskem območju, kjer je realna rast BDP znašala 1,5 %; zaradi zaostrenih razmer v svetovni trgovini so bila pričakovanja glede gospodarske rasti nižja, zato je dosežena rast nekoliko presegla napovedi.

Slika 1: Makroekonomska gibanja; 2020–2025

Vir: SURS, UMAR, Eurostat, Banka Slovenije, ZRSZ, preračuni KIS

[1] Opis gospodarskih gibanj je povzet po publikacijah Urada RS za makroekonomske analize in razvoj (Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2025 in Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2026).

Glede na leto 2024 se je nominalni BDP na prebivalca povečal za 4,3 % (na 33.062 EUR), povečal pa se je tudi BDP na prebivalca po kupni moči (+4,4 %)[2]. Slednji je v letu 2025 znašal 91 % povprečja držav EU-27. Sloveniji najbolj primerljiva država članica glede na BDP na prebivalca po kupni moči v letu 2025 je Španija. Najvišjo kupno moč je imel Luksemburg, najnižjo pa Bolgarija.

Zaposlenost in plače – Rast zaposlenosti je v povprečju leta 2025 malenkost upadla (–0,4 %), a kljub temu ostala na visoki ravni. Stagnacija zaposlenosti je predvsem posledica pomanjkanja razpoložljive delovne sile. Stopnja brezposelnosti je tudi v letu 2025 ostala nizka (registrirana: 4,6 %, anketna: 3,9 %), kar kaže, da je obseg razpoložljive delovne sile v Sloveniji omejen. Zato zaposlovanje tuje delovne sile že več let predstavlja glavni vir novega zaposlovanja.

Nominalna rast povprečne bruto plače je v letu 2025 znašala 5,9 %, ob upoštevanju inflacije pa je realna rast dosegla 3,4 % (v zasebnem sektorju: +1,5 %; v javnem sektorju: +6,8 %).

Preglednica 1: Pregled gospodarskih gibanj; 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Prebivalstvo (000; na dan 1. 7.)	2.100,1	2.107,0	2.108,7	2.120,9	2.126,3	2.131,0
BDP**, realna rast (%)	–4,1	8,4	2,7	2,4	1,7	1,1
BDP v mio EUR (tekoče cene)	46.739	52.032	56.882	64.050	67.418	70.486
BDP na prebivalca v EUR (tekoče cene)	22.227	24.686	26.966	30.205	31.698	33.062
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS**)	26.677	29.298	32.341	35.072	36.119	37.704
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU-27 = 100)	87	88	90	91	90	91
BDV** v mio EUR (tekoče cene)	41.139	45.540	49.934	56.995	59.694	62.457
Izdatki za hrano, pijačo in tobak v končni porabi gospodinjstev (%)	20,8	18,6	18,5	18,8	18,6	:
Javnofinančni saldo (mio EUR)	–3.542	–2.917	–1.575	–2.274	–953	–1.774
Javnofinančni saldo (% BDP)	–7,6	–5,6	–2,8	–3,5	–1,4	–2,5
Inflacija v povprečju leta (%)	–0,1	1,9	8,8	7,4	2,0	2,4
Zaposlenost (000)	1.038	1.052	1.083	1.099	1.104	1.099
Zaposlenost, rast (%)	–0,7	1,3	2,9	1,5	0,5	–0,4
Stopnja registrirane brezposelnosti (%)	8,7	7,6	5,8	5,0	4,6	4,6
Stopnja brezposelnosti po anketi o delovni sili (%)	5,0	4,7	4,0	3,7	3,7	3,9
Bruto plače na zaposlenega, realna rast (%)	5,9	4,1	–5,6	2,2	4,1	3,4
– zasebni sektor	4,5	4,1	–2,4	1,9	4,9	1,5
– javni sektor	7,9	4,5	–10,4	2,7	2,5	6,8
Izvoz blaga v mrd EUR	32,9	39,4	52,6	55,0	61,6	72,1
Uvoz blaga v mrd EUR	32,1	41,5	56,6	57,1	69,3	70,6
Saldo tekočega računa plačilne bilance (mrd EUR)	3,4	1,8	–0,5	3,0	3,1	2,4
Saldo tekočega računa plačilne bilance (% BDP)	7,3	3,5	–0,9	4,8	4,5	3,4

* Nekateri podatki so začasni.
** BDP – bruto domači proizvod; BDV – Bruto dodana vrednost; PPS – standard kupne moči.
: Ni podatka.

Vir: SURS, UMAR, Eurostat, Banka Slovenije, MF, ZRSZ, preračuni KIS

Inflacija – Povprečna letna inflacija je v letu 2025 znašala 2,4 %, kar je nekoliko več kot v predhodnem letu. Višjo inflacijo so povzročile predvsem višje cene hrane in storitev.

Ostali kazalniki stanja v gospodarstvu – Na pozitivno poslovanje s tujino kaže saldo tekočega računa plačilne bilance, ki je bil v letu 2025 ponovno pozitiven; znašal je 2,4 milijarde EUR oziroma 3,4 % BDP. Na drugi strani je bil javnofinančni saldo države negativen; primanjkljaj je v letu 2025 znašal skoraj –1,8 milijarde EUR oziroma –2,5 % BDP.

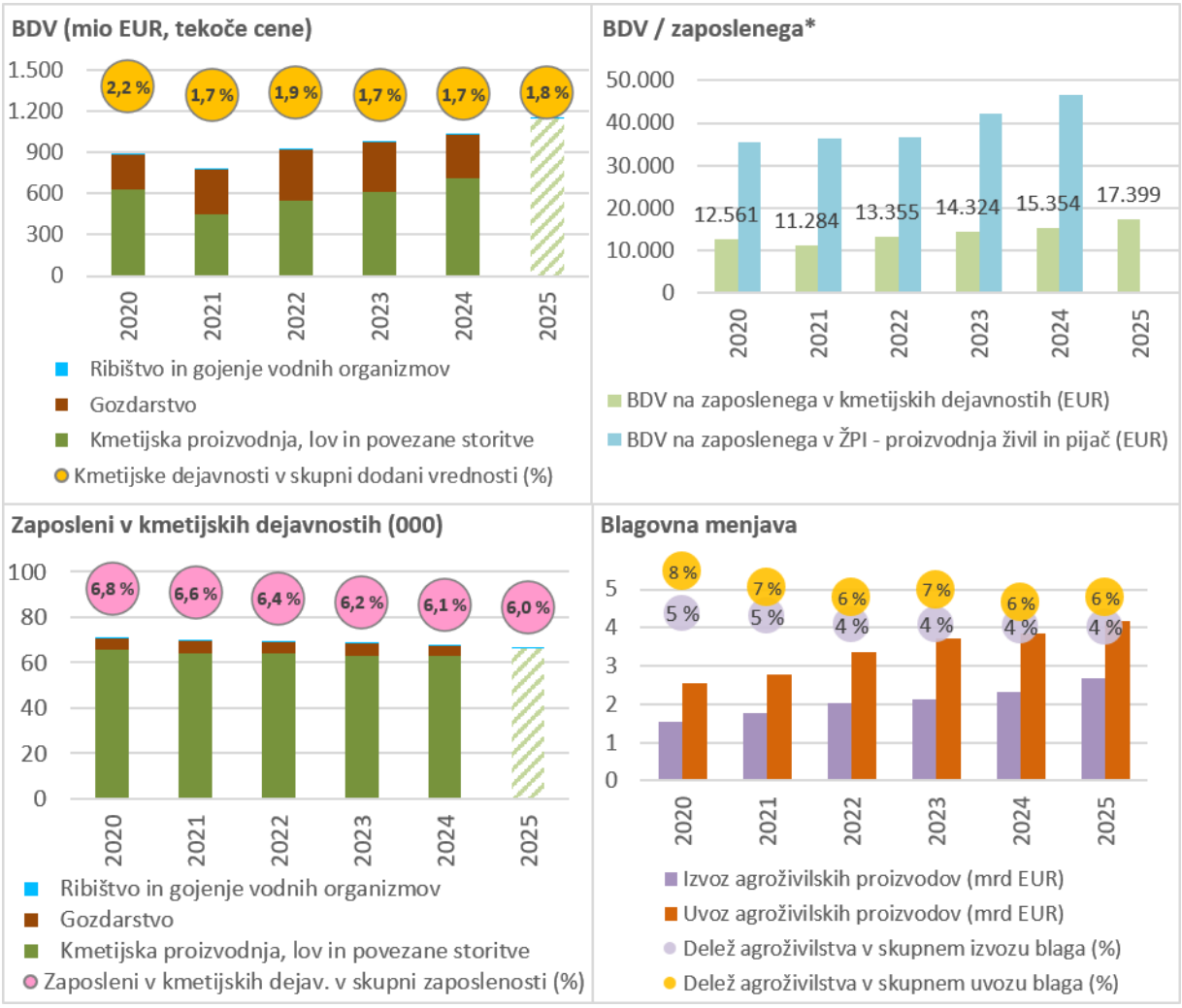
[2] BDP na prebivalca po kupni moči: kazalnik gospodarske razvitosti v standardih kupne moči, ki bolje odraža materialno blaginjo kot BDP na prebivalca.

– *Mesto kmetijstva v gospodarstvu*

Bruto dodana vrednost (BDV) – Po začasnih podatkih nacionalnih računov je kmetijstvo skupaj z gozdarstvom, lovstvom in ribištvom v letu 2025 k skupni ustvarjeni bruto dodani vrednosti prispevalo 1,8 %, kar je malenkost več kot leto prej. Od tega je dobre dve tretjini prispevala kmetijska proizvodnja, preostanek pa gozdarstvo; ribištvo k BDV kmetijskih dejavnosti prispeva manj kot odstotek.

BDV vseh kmetijskih dejavnosti je v letu 2025 znašala slabe 1,2 milijarde EUR, kar je nominalno približno 11 % več kot leta 2024, medtem ko je BDV na zaposlenega v kmetijskih dejavnostih dosegla 17.399 EUR oziroma približno 13 % več kot leto prej.

Slika 2: Makroekonomski kazalci v kmetijstvu; 2020–2025

* BDV na zaposlenega je potrebno interpretirati s previdnostjo, saj metodologija ni standardizirana, poleg tega preračun na zaposlene vključuje različne oblike zaposlenosti. Kazalnik je namenjen zgolj za orientacijsko primerjavo.

Vir: SURS, UMAR, preračuni KIS

Zaposlenost – Delež zaposlenih v kmetijstvu, gozdarstvu, lovstvu in ribištvu v skupni zaposlenosti se z leti zmanjšuje in je v letu 2025 znašal 6,0 % (leta 2024: 6,1 %). Viden je dolgoročen trend upadanja zaposlenosti v kmetijskih dejavnostih; število zaposlenih v teh dejavnostih je v letu 2025 znašalo približno 62.200 oseb.

V strukturi zaposlenih v kmetijskih dejavnostih močno prevladujejo zaposleni v kmetijski proizvodnji (povprečje let 2020–2024: 93 %), sledijo zaposleni v gozdarstvu z 7 %.

Blagovna menjava agroživilskih proizvodov[3] – V letu 2025 je Slovenija izvozila za 2,7 milijarde EUR agroživilskih proizvodov, kar predstavlja 4 % celotnega izvoza blaga. Delež agroživilskih proizvodov v skupnem uvozu blaga je bil višji (6 %), pri čemer je Slovenija uvozila za 4,2 milijarde EUR teh proizvodov. Ker uvoz presega izvoz, je saldo blagovne menjave agroživilskih proizvodov negativen in je v letu 2025 znašal –1,5 milijarde EUR, kar pri prehranski oskrbi prebivalstva kaže na veliko odvisnost Slovenije od uvoza iz tujine.

Preglednica 2: Pregled makroekonomskih kazalcev v kmetijstvu; 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BDV kmetijskih dejavnosti (mio EUR, tekoče cene)	887	787	924	981	1.036	1.152
Kmetijska proizvodnja, lov in povezane storitve	634	452	552	611	715	:
Gozdarstvo	248	330	368	366	316	:
Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	5	5	5	4	5	:
Kmetijske dejavnosti v skupni dodani vrednosti (%)	2,2	1,7	1,9	1,7	1,7	1,8
BDV na zaposlenega v kmetijskih dejavnostih; A (EUR)**	12.561	11.284	13.355	14.324	15.354	17.399
BDV na zaposlenega v ŽPI, proizvodnja živil in pijač; C10+C11 (EUR)**	35.537	36.318	36.576	42.180	46.647	:
Zaposleni v kmetijskih dejavnostih (000)	70,6	69,7	69,2	68,5	67,5	66,2
Kmetijska proizvodnja, lov in povezane storitve	65,6	64,1	63,9	63,2	62,8	:
Gozdarstvo	4,8	5,4	5,1	5,1	4,6	:
Ribištvo in gojenje vodnih organizmov	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	:
Zaposleni v kmetijskih dejavnostih v skupni zaposlenosti (%)	6,8	6,6	6,4	6,2	6,1	6,0
Izvoz agroživilskih proizvodov (mrd EUR)	1,6	1,8	2,0	2,1	2,3	2,7
Delež agroživilstva v skupnem izvozu blaga (%)	4,7	4,5	3,8	3,9	3,8	3,7
Uvoz agroživilskih proizvodov (mrd EUR)	2,5	2,8	3,4	3,7	3,8	4,2
Delež agroživilstva v skupnem uvozu blaga (%)	7,9	6,7	5,9	6,5	5,6	5,9
Saldo agroživilskih proizvodov (mrd EUR)	–1,0	–1,0	–1,3	–1,6	–1,5	–1,5

* Nekateri podatki so začasni.

** BDV na zaposlenega je potrebno interpretirati s previdnostjo, saj metodologija ni standardizirana, poleg tega preračun na zaposlene vključuje različne oblike zaposlenosti. Kazalnik je namenjen zgolj za orientacijsko primerjavo.

: Ni podatka.

Vir: SURS, UMAR, preračuni KIS

– Dohodkovni kazalniki kmetijstva

Po začasnih podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo (SURS, druga ocena) je celotna vrednost kmetijske proizvodnje v letu 2025 znašala dobrih 1,7 milijarde EUR, kar je nominalno 4 % več kot v letu 2024 in okoli 15 % nad povprečjem zadnjih petih let. Od tega v več letnem obdobju dobro polovico prispeva rastlinska pridelava, slabo polovico pa živinoreja.

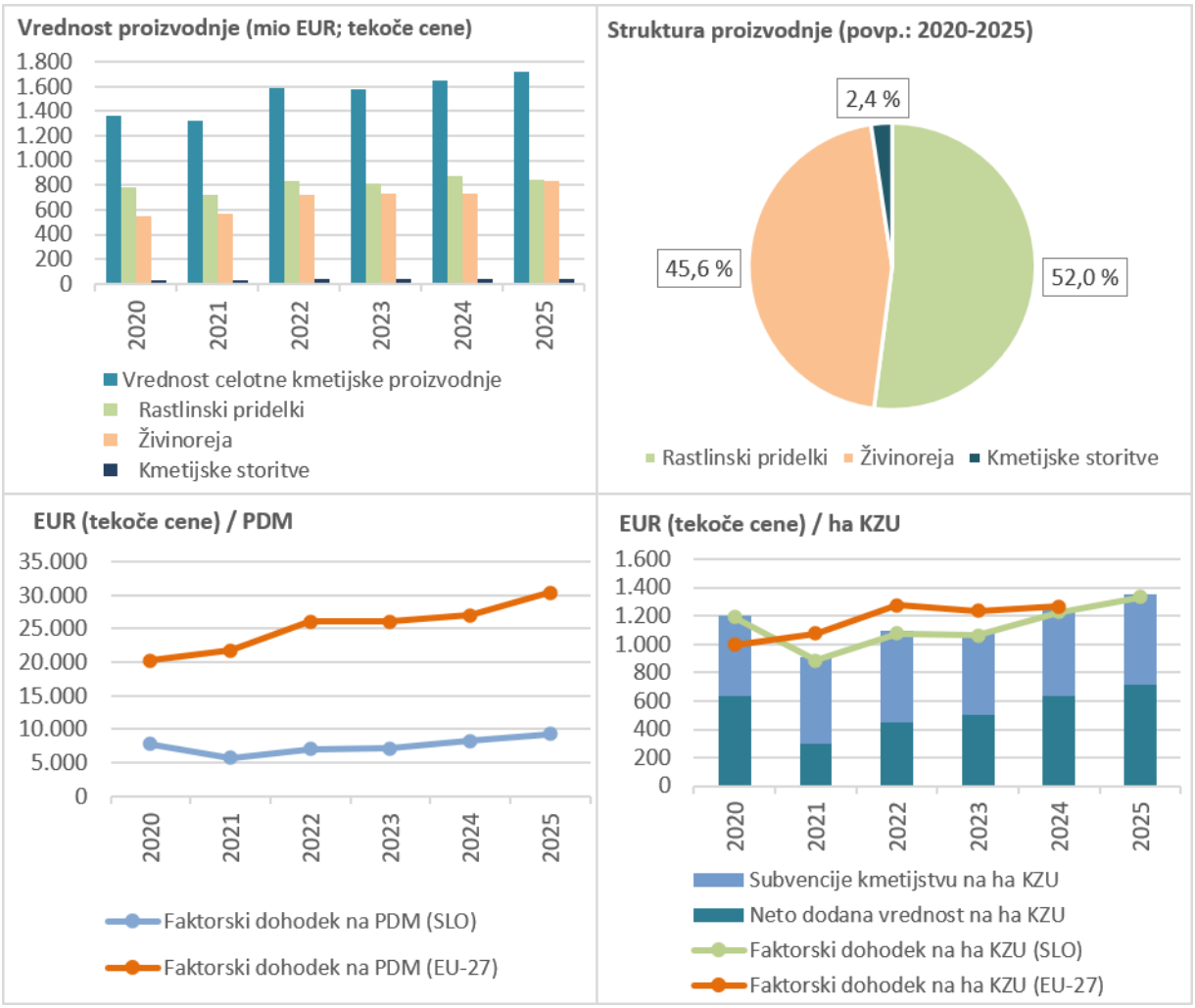
Faktorski dohodek je v letu 2025 nominalno skupaj dosegel 633 milijonov EUR, kar je skoraj desetino več kot v letu 2024. Faktorski dohodek na polno vredno delovno moč (PDM) je znašal okoli 9.300 EUR, kar je prav tako več kot desetino več kot leto prej (leta 2024: okoli 8.300 EUR/PDM). Delež subvencij[4] v faktorskem dohodku je po začasnih podatkih v letu 2025 znašal 48 % (povp. let 2020–2024: 56 %), kar kaže na visoko odvisnost kmetijskega dohodka od subvencij.

Preračunano na hektar kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU) je faktorski dohodek v letu 2025 znašal 1.331 EUR/ha KZU. Od tega je neto dodana vrednost znašala 718 EUR/ha KZU, subvencije pa 633 EUR/ha KZU.

[3] Podrobnejši opis stanja zunanje trgovine z agroživilskimi proizvodi se nahaja v poglavju 3.

[4] **Subvencije:** Tekoča nepovratna plačila države ali EU kmetijskim proizvajalcem. Po metodologiji ekonomskih računov za kmetijstvo (ERK, SURS) se ta plačila imenujejo »druge subvencije na kmetijsko proizvodnjo« (ekonomski rezultati kmetijstva so podrobneje opisani v poglavju 1.6).

*Slika 3: Kazalci vrednosti kmetijske proizvodnje (po ERK); 2020–2025**

* Leto 2025: začasni podatki (SURS, 2. ocena).

Vir: SURS, Eurostat, preračuni KIS

Preglednica 3: Kazalniki dohodka v kmetijstvu (po ERK); 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Slovenija						
Vrednost celotne kmetijske proizvodnje (mio EUR, tekoče cene)	1.367	1.323	1.591	1.581	1.648	1.722
– rastlinski pridelki	786	724	833	811	878	847
– živinoreja	548	565	723	732	730	835
– kmetijske storitve	33	33	35	37	40	41
Neto dodana vrednost po osnovnih cenah; tekoče cene (mio EUR)	309	144	216	242	303	342
Neto dodana vrednost na PDM; tekoče cene (EUR)	4.168	1.963	2.958	3.403	4.302	5.000
Neto dodana vrednost na ha KZU (EUR)	638	301	450	504	636	718
Subvencije za kmetijstvo; tekoče cene (mio EUR)	272	291	308	278	291	301
Subvencije za kmetijstvo na ha KZU (EUR)	561	606	642	577	612	633
Faktorski dohodek; tekoče cene (mio EUR)	576	424	516	510	584	633
Delež subvencij v faktorskem dohodku (%)	47	68	60	54	50	48
Faktorski dohodek na PDM; tekoče cene (EUR)	7.783	5.765	7.069	7.163	8.308	9.268
Faktorski dohodek na ha KZU; tekoče cene (EUR)	1.191	885	1.075	1.061	1.228	1.331
Primerjava z EU-27						
Faktorski dohodek na PDM v EU-27; tekoče cene (EUR)	20.256	21.768	26.081	26.060	26.979	30.337
Faktorski dohodek na ha KZU v EU-27; tekoče cene (EUR)	997	1.074	1.273	1.234	1.268	:

* Začasni podatki, : Ni podatka.

Vir: SURS, Eurostat, preračuni KIS

Primerjava Slovenije z EU-27 kaže, da smo v letu 2025 pri faktorskem dohodku na PDM dosegali le 31 % povprečja EU-27 (EU-27: 30.337 EUR/PDM; Slovenija: 9.268 EUR/PDM), kar nas uvršča na dno lestvice držav EU-27.

Nasprotno pa podatki o faktorskem dohodku, preračunanem na hektar KZU, kažejo drugačno sliko. V letu 2025 je faktorski dohodek znašal 1.331 EUR/ha, pri čemer smo primerljivi z evropskim povprečjem, v nekaterih letih pa ga celo nekoliko presegamo (povprečje 2020–2024: Slovenija 1.088 EUR/ha; EU-27: 1.169 EUR/ha).

Pri primerjavah Slovenije z EU-27 je treba opozoriti, da evropsko povprečje vključuje zelo heterogene države glede naravnih danosti za kmetijsko proizvodnjo, razpoložljivih proizvodnih virov (število zaposlenih, obseg KZU itd.), strukture kmetijske proizvodnje, produktivnosti, zato je te razlike treba upoštevati tudi pri interpretaciji dohodkovnih kazalnikov in njihovih mednarodnih primerjavah.

Zgoraj so predstavljeni ključni dohodkovni kazalniki po metodologiji ekonomskih računov za kmetijstvo (ERK), ki jih SURS izračunava v skladu s harmonizirano metodologijo Eurostata[5]. V nadaljevanju pa so poleg kazalnikov ERK prikazani tudi nekateri drugi ključni kazalniki dohodkovne ravni v kmetijstvu. Zaradi razlik v namenih in metodologijah izračunavanja (vključno z različnim zajemom obravnavanih enot opazovanja) kazalniki med seboj niso neposredno primerljivi, lahko pa služijo za orientacijsko primerjavo.

Preglednica 4: Pregled drugih kazalnikov dohodka v kmetijstvu; 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024*	2025**
Preračunano na KMG (EUR/KMG):						
Faktorski dohodek na KMG (po ERK)	7.720	5.685	6.906	7.465	8.552	9.265
Neto dodana vrednost kmetije (po FADN)	8.691	9.295	21.685	12.291	17.074	:
Ekonomska velikost kmetije (po FADN)	25.900	26.799	26.910	26.688	26.873	:
Ekonomska velikost kmetije (po SO KMG)	:	:	12.855	13.609	13.930	14.292
Vrednost proizvodnje kmetijskih proizvodov na KMG (po ERK)	17.866	17.277	20.843	22.585	23.539	24.612
Preračunano na enoto vložka dela (EUR/PDM):						
Faktorski dohodek na PDM (po ERK)	7.783	5.765	7.069	7.163	8.308	9.268
Neto dodana vrednost na PDM (po FADN)	7.446	7.718	17.765	10.144	13.790	:

* FADN podatki za leto 2024 so začasni; ** ERK podatki za leto 2025 so začasni.
: Ni podatka.

Vir: SURS, FADN RICA, Evidenca SO KMG, preračuni KIS

Po metodologiji FADN (enotna evropska metodologija za zbiranje in analizo strukturnih in računovodskih podatkov vzorca tržno usmerjenih KMG, t. i. KMG nad ekonomskim pragom 4.000 EUR SO)[6] je ključni dohodkovni kazalnik neto dodana vrednost kmetije (bruto dodana vrednost, zmanjšana za amortizacijo; predstavlja nadomestilo za stalne proizvodne dejavnike ne glede na izvor).

Po metodologiji SO KMG pa je ključni kazalnik standardni prihodek na kmetijo (pričakovana povprečna vrednost kmetijske proizvodnje, izračunana iz povprečne bruto vrednosti kmetijske proizvodnje na enoto na ravni države in proizvodnih kazalnikov posameznega KMG)[7].

Primerjava dohodkovne ravni po podatkih FADN in ERK za obdobje 2020–2024 kaže, da so dohodki na kmetijo, izračunani po metodologiji FADN, praviloma višji kot po metodologiji ERK, medtem ko so razlike pri dohodku na PDM nekoliko manj izrazite. V obeh primerih je leto 2022 izjema, saj so dohodki na enoto po FADN bistveno višji. Tudi v letu 2024 je bila dosežena višja

[5] Rezultati ekonomskih računov so podrobneje opisani v poglavju 1.6 (Ekonomski rezultati kmetijstva).

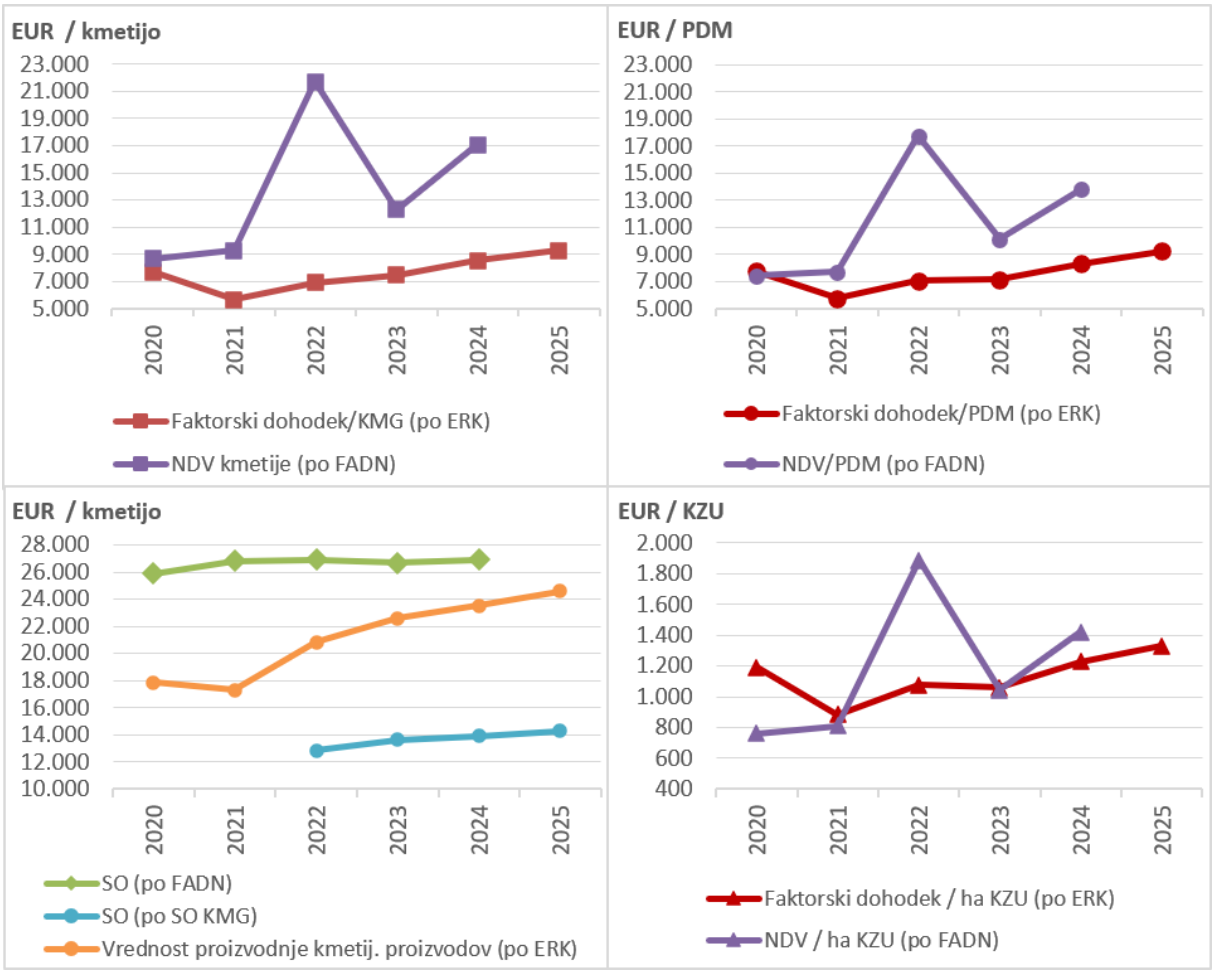
[6] Rezultati FADN analize so podrobneje opisani v poglavju 7 (Kmetijsko računovodstvo po metodologiji FADN).

[7] Rezultati SO KMG analize so podrobneje opisani v poglavju 8 (Standardni prihodek kmetijskih gospodarstev).

dohodkovna raven po FADN kot po ERK, in sicer tako preračunano na kmetijsko gospodarstvo (še enkrat višja vrednost) kot tudi preračunano na PDM (+66 %).

Ker v FADN niso zajeta ekonomsko najmanjša kmetijska gospodarstva (pod ekonomskim pragom), je sicer pričakovano, da so dohodkovni kazalniki po FADN ugodnejši kot po ERK in SO, vseeno pa so nihanja v okviru FADN še vedno občutno intenzivnejša in najverjetneje vsaj delno pojasnljiva z lastnostmi vzorca FADN.

Slika 4: Orientacijska primerjava dohodkov v kmetijstvu po ERK, FADN in SO; 2019–2024

Opombe: Zaradi različnih namenov in metodologij izračunavanja, lahko prikazane dohodkovne kazalnike, izračunane po različnih metodologijah (po ERK, FADN in SO) med seboj primerjamo zgolj orientacijsko in ne neposredno.

Podatki ERK za leto 2025 ter podatki FADN za leto 2024 so začasni, serija podatkov SO je na voljo od leta 2022 dalje.

Vir: SURS, FADN RICA, Evidenca SO KMG, preračuni KIS

1.2 Struktura kmetijskih gospodarstev v Sloveniji

Konec aprila 2026 je SURS objavil končne podatke vzorčnega popisa kmetijstva v letu 2023 o rabi kmetijskih zemljišč, živinoreji, delovni sili, izobrazbeni strukturi, tipologiji in ekonomski velikosti na kmetijskih gospodarstvih (KMG) v Sloveniji.

Podatki se nanašajo na kmetijska gospodarstva, ki ustrezajo pragovom iz priloge 2 k uredbi EU št. 1091/2018 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1166/2008 in (EU) št. 1337/2011 (CELEX št. 32018R1091). Kmetijska gospodarstva za vzorčni okvir so določena na podlagi pragov, opisanih v Okvirju 1.

Pri tem opozarjamo, da se zajem kmetijskih gospodarstev (Okvir 1) razlikuje od pragov preteklih raziskovanj strukture kmetijskih gospodarstev, zato podatkov popisa 2023, objavljenega na portalu SiStat ne moremo neposredno primerjati z objavljenimi podatki iz preteklih raziskovanj.

Da bi zagotovili primerljivost podatkov 2023 s preteklimi raziskovanji smo za potrebe tega poglavja Zelenega poročila izjemoma uporabili podatke s portala Eurostat, saj so na Eurostatu glede na nove pragove ocenili podatke tudi za raziskovanja iz preteklih let. Pri tem je podatke za Slovenijo za pretekla raziskovanja potrebno uporabljati s previdnostjo, saj pred letom 2020 ni upoštevan enak zajem in enaka struktura vključenih enot.

Okvir 1: Struktura kmetijskih gospodarstev

Na Sistat objavljeni podatki za leto 2023 in podatki o delovni sili in drugih pridobitnih dejavnostih ter podatki o bivalnih objektih za živali in ravnanju z živinskimi gnojili za leto 2020 se nanašajo na kmetijska gospodarstva, ki ustrezajo pragovom iz priloge 2 uredbe EU št. 2018/1091 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o integrirani statistiki na ravni kmetij ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1166/2008 in (EU) št. 1337/2011 (CELEX št. 32018R1091).

Prag iz priloge 2:

- 5 ha kmetijskih zemljišč v uporabi ali
- 2 ha njiv ali
- 0,5 ha krompirja ali
- 0,5 ha svežih zelenjadnic in jagod ali
- 0,2 ha dišavnic, zdravilnih rastlin in začimbnic, cvetja in okrasnih rastlin, semen in sadik, drevesnic ali
- 0,3 ha sadnih drevesnic, jagodičja, lupinarjev, citrusov, drugih trajnih nasadov, razen drevesnic, vinogradov in oljk ali 0,1 ha vinogradov ali
- 0,3 ha oljk ali
- 100 m² rastlinjakov ali
- 100 m² gojenih gob ali
- 1,7 glave velike živine (GVŽ).

– Število kmetijskih gospodarstev in raba zemljišč

Po podatkih popisa kmetijstva iz leta 2023 se je v Sloveniji s kmetijsko dejavnostjo ukvarjalo 48.560 KMG. V primerjavi s popisom, izvedenim leta 2010, se je število KMG zmanjšalo za 15 % (za približno 8.900 KMG), v primerjavi z letom 2020 pa za 11 % (za 6.000 KMG). To kaže, da se je zmanjševanje števila KMG v obdobju 2020–2023 pospešilo.

Glede na rabo kmetijskih zemljišč se je število KMG v letu 2023 zmanjšalo pri vseh vrstah rabe. V primerjavi z letom 2010 pa se je najbolj zmanjšalo število KMG z njivami (–17 %). V

primerjavi z letom 2010 se je najbolj zmanjšalo število KMG z njivami (–17 %), opaznejše zmanjšanje pa je bilo tudi pri KMG s trajnimi travniki in pašniki (–14 %).

V letu 2023 so kmetijska gospodarstva uporabljala nekaj več kot 454 tisoč hektarjev KZU. V primerjavi z letom 2010 se je skupna površina KZU povečala za dobre 4 tisoč hektarjev oziroma za 1 %. V obdobju 2010–2023 se je povečala predvsem površina njiv, in sicer za nekaj več kot 7 tisoč hektarjev (+5 %). Površine trajnih nasadov ter trajnih travnikov in pašnikov pa so v tem obdobju ostale na približno enaki ravni.

Preglednica 5: Število KMG in površina KZU po vrstah rabe; 2010, 2020 in 2023

	Število KMG			Indeks	Indeks	Površina rabe* (ha)			Indeks	Indeks
	2010	2020	2023	2023/10	2023/20	2010	2020	2023	2023/10	2023/20
Površina KZU	**57.450**	**54.570**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**449.940**	**444.650**	**454.270**	**101,0**	**102,2**
Njive	46.790	39.100	39.040	83,4	99,8	162.760	166.320	170.180	104,6	102,3
Trajni nasadi	33.900	33.830	31.320	92,4	92,6	26.280	27.700	26.100	99,3	94,2
Trajni travniki in pašniki	47.720	42.590	40.850	85,6	95,9	260.050	248.680	257.800	99,1	103,7

* Skupni pašniki niso vključeni.

Vir: Eurostat

Struktura rabe KZU se med letoma 2010 in 2023 skoraj ni spremenila. Trajni travniki in pašniki obsegajo več kot polovico vseh KZU (57 %), sledijo njive (37 %) in trajni nasadi (6 %).

Preglednica 6: Povprečna površina kmetijskih zemljišč na KMG; 2010, 2020 in 2023

	Povprečje (ha/KMG)			Indeks	Indeks
	2010	2020	2023	2023/10	2023/20
Površina KZU	**7,8**	**8,1**	**9,4**	**119,4**	**114,8**
Njive	3,5	4,3	4,4	125,3	102,5
Trajni nasadi	0,8	0,8	0,8	107,5	101,8
Trajni travniki in pašniki*	5,4	5,8	6,3	115,8	108,1

* Skupni pašniki niso vključeni.

Vir: Eurostat

Ker se je število KMG v obdobju 2010–2023 zmanjšalo bolj kot površina KZU, se je povprečna velikost KMG povečala skoraj za petino, in sicer s 7,8 hektarja v letu 2010 na 9,4 hektarjev v letu 2023. Z vidika posameznih vrst rabe se je v obravnavanem obdobju na KMG najbolj povečala povprečna površina njiv (+25 %), sledi jim povprečna površina travnikov in pašnikov (+16 %), najmanj pa se je povečala povprečna površina trajnih nasadov (+8 %).

Preglednica 7: Število KMG po velikostnih razredih KZU; 2010, 2020 in 2023

	Število KMG			Indeks	Indeks	Struktura (%)		
	2010	2020	2023	2023/10	2023/20	2010	2020	2023
Brez KZU	60	460	20	33,3	4,3	0,1	0,8	0,0
Do 5 ha KZU	28.130	26.520	21.030	74,8	79,3	49,0	48,6	43,3
Od 5 do 30 ha KZU	27.810	25.710	25.250	90,8	98,2	48,4	47,1	52,0
Nad 30 ha KZU	1.450	1.880	2.260	155,9	120,2	2,5	3,4	4,7
Skupaj	**57.450**	**54.570**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

Da se proces koncentracije v zmernem obsegu nadaljuje, kažejo tudi spremembe velikostne strukture KMG. Leta 2023 je nekaj več kot 21 tisoč KMG obdelovalo manj kot 5 ha KZU. V primerjavi z letom 2010 se je njihovo število zmanjšalo za dobrih sedem tisoč. Povečuje pa se število KMG v velikostnem razredu nad 30 hektarjev KZU; v strukturi v letu 2023 predstavljajo 4,7 % vseh KMG v tem razredu (leta 2010: 2,5 %, leta 2020: 3,4 %). Tako se je število

gospodarstev, ki imajo v uporabi nad 30 hektarjev KZU, v primerjavi z letom 2010 povečalo za 55 %, nasprotno pa se je število KMG, ki imajo v uporabi do 5 ha KZU zmanjšalo za okoli četrtino. Največ kmetijskih gospodarstev pa obdeluje KZU v velikostnem razredu med 5 in 30 hektarji KZU (leta 2023: 52 % vseh KMG).

Preglednica 8: Kmetijska zemljišča v uporabi, po velikostnih razredih; 2010, 2020 in 2023

	KZU (ha)			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)		
	2010	2020	2023			2010	2020	2023
Do 5 ha KZU	71.640	57.640	50.860	71,0	88,2	15,9	13,0	11,2
Od 5 do 30 ha KZU	283.920	269.680	264.570	93,2	98,1	63,1	60,6	58,2
Nad 30 ha KZU	94.380	117.320	138.840	147,1	118,3	21,0	26,4	30,6
Skupaj	**449.940**	**444.650**	**454.270**	**101,0**	**102,2**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat

Podoben trend je značilen tudi za površino KZU, ki jo v posameznem velikostnem razredu obdelujejo kmetijska gospodarstva. V velikostnem razredu nad 30 hektarjev KZU so tako v letu 2023 kmetijska gospodarstva obdelovala nekaj manj kot 139 tisoč hektarjev, kar je skoraj za polovico več kot v letu 2010, medtem ko se je površina KZU v manjših velikostnih razredih zmanjšala za 29 %. Kmetijska gospodarstva v velikostnih razredih nad 30 hektarjev KZU obdelujejo skoraj tretjino (31 %) vseh KZU, kar je 10 odstotnih točk več kot leta 2010 in 4 odstotne točke točk več kot leta 2020. Še vedno pa več kot polovico vseh KZU (58 %) obdelujejo gospodarstva v velikostnem razredu med 5 in 30 ha KZU.

– Živinoreja

Po podatkih vzorčnega popisa kmetijstva se je v Sloveniji v letu 2023 z živinorejo ukvarjalo 38.100 KMG, kar je za 9.010 KMG oziroma za 19 % manj kot leta 2010. Ta gospodarstva so ob popisu redila 451.070 glav velike živine (GVŽ), kar je 8 % manj kot leta 2010.

V obdobju 2010–2023 se je število gospodarstev zmanjšalo pri vseh vrstah živine. Najizrazitejši upad je bil pri gospodarstvih, ki redijo prašiče (–45 %), sledila so gospodarstva z govedom (–28 %). Manjši je bil padec števila gospodarstev, ki redijo ovce, koze in perutnino, ki jih je bilo leta 2023 za dobrih 10 % manj kot leta 2010.

Preglednica 9: Število KMG z živino in število živine; 2010, 2020 in 2023

	KMG			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Število			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20
	2010	2020	2023			2010	2020	2023		
Glav velike živine (GVŽ)	**47.110**	**37.420**	**38.100**	**80,9**	**101,8**	**492.950**	**483.270**	**451.070**	**91,5**	**93,3**
Govedo	33.640	26.740	24.340	72,4	91,0	468.300	473.450	447.370	95,5	94,5
Prašiči	23.210	11.090	12.790	55,1	115,3	374.390	233.280	194.030	51,8	83,2
Ovce	5.020	4.100	4.500	89,6	109,8	128.540	107.000	121.340	94,4	113,4
Koze	3.200	2.590	2.820	88,1	108,9	29.650	23.380	33.400	112,6	142,9
Perutnina (000 kljunov)	29.340	22.120	25.950	88,4	117,3	4.826	6.972	6.199	128,5	88,9

Vir: Eurostat

Zanimivi so tudi trendi pri številu živali. V primerjavi z letom 2010 je bilo ob popisu leta 2023 največje zmanjšanje števila živali zabeleženo pri prašičih (–48 %). Manj izrazito se je zmanjšalo število govedi (–4 %) in ovc (–6 %). Po drugi strani se je v istem obdobju povečalo število perutnine (+29 %) in koz (+13 %).

Zaradi manjšega zmanjšanja števila kmetijskih gospodarstev z živino od zmanjšanja števila živali se je povprečna velikost črede povečala. Leta 2023 so živinorejska gospodarstva v povprečju redila 11,8 glave velike živine (GVŽ) na gospodarstvo, kar je za 1,3 GVŽ oziroma 13 % več kot leta 2010. Povečevanje povprečnega števila živali na gospodarstvo je opazno

pri govedu, ovcah, kozah in perutnini, medtem ko se je pri prašičih povprečna velikost črede zmanjšala. Najizrazitejše povečanje velikosti črede med letoma 2010 in 2023 beležimo v perutninarstvu in govedoreji.

Povprečno število perutnine na gospodarstvo se je od leta 2010 povečalo za 45 % (iz 165 na 315 kljunov). Gospodarstva z govedom so leta 2023 v povprečju redila 18 glav goveda, kar je skoraj 5 glav goveda več kot leta 2010. Povprečno število koz na gospodarstvu se je v povprečju povečalo za tri koze, povprečno število ovac pa za eno. Pri prašičih pa se je povprečno število živali na gospodarstvo zmanjšalo s 16 na 15 prašičev (–6 %).

Preglednica 10: Povprečno število živali na živinorejskih gospodarstvih; 2010, 2020 in 2023

	Povprečje na KMG			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20
	2010	2020	2023		
Glav velike živine (GVŽ)	**10,5**	**12,9**	**11,8**	**113,1**	**91,7**
Govedo	13,9	17,7	18,4	132,0	103,8
Prašiči	16,1	21,0	15,2	94,0	72,1
Ovce	25,6	26,1	27,0	105,3	103,3
Koze	9,3	9,0	11,8	127,8	131,2
Perutnina (št. kljunov)	164,5	315,2	238,9	145,2	75,8

Vir: Eurostat

Velikostna struktura živinorejskih gospodarstev se je med letoma 2010 in 2023 izboljšala. Tukaj se je prag, nad katerim se absolutno in relativno število KMG še vedno povečuje, premaknil v velikostne razrede nad 100 GVŽ. Število KMG, ki redijo več kot 100 GVŽ, se je med letoma 2010 in 2023 povečalo za skoraj polovico (+52 %), nasprotno pa se je število gospodarstev z do 20 GVŽ zmanjšalo za 20 %.

Kljub tem spremembam pa v velikostni strukturi še vedno prevladujejo manjša živinorejska gospodarstva. Leta 2023 je skoraj 88 % vseh KMG redilo do 20 GVŽ, 11 % gospodarstev med 20 in 100 GVŽ, le dobra 1 % gospodarstev pa več kot 100 GVŽ.

Preglednica 11: Število KMG po velikostnih razredih GVŽ; 2010, 2020 in 2023

	Število KMG			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)		
	2010	2020	2023			2010	2020	2023
Do 5 GVŽ	24.800	19.460	21.470	86,6	110,3	52,6	52,0	56,4
Od 5 do 20 GVŽ	17.020	13.020	11.930	70,1	91,6	36,1	34,8	31,3
Od 20 do 100 GVŽ	4.960	4.480	4.210	84,9	94,0	10,5	12,0	11,0
Od 100 do 500 GVŽ	310	430	470	151,6	109,3	0,7	1,1	1,2
Nad 500 GVŽ	20	30	20	100,0	66,7	0,0	0,1	0,1
Skupaj	**47.110**	**37.420**	**38.100**	**80,9**	**101,8**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

Podoben trend je značilen tudi za število GVŽ v posameznih velikostnih razredih.

Živinorejska gospodarstva v velikostnem razredu nad 100 GVŽ so v letu 2023 redila nekaj več kot 78 tisoč GVŽ, kar je 62 % več kot v letu 2010, medtem ko se je število GVŽ v najmanjših velikostnih razredih (do 5 GVŽ in d 5 do 20 GVŽ) zmanjšalo za več kot četrtino. Gospodarstva v največjih velikostnih razredih (nad 100 GVŽ) so v letu 2023 redila več kot četrtino vseh GVŽ (28 %), kar je 8 odstotnih točk več kot leta 2010.

Preglednica 12: Glave velike živine po velikostnih razredih GVŽ; 2010, 2020 in 2023

	Število GVŽ			Indeks 2020/00	Indeks 2020/10	Struktura (%)		
	2000	2010	2020			2000	2010	2020
Do 5 GVŽ	55.020	41.720	40.220	73,1	96,4	11,2	8,6	8,9
Od 5 do 20 GVŽ	161.170	130.060	116.840	72,5	89,8	32,7	26,9	25,9
Od 20 do 100 GVŽ	178.600	175.410	167.580	93,8	95,5	36,2	36,3	37,2
Od 100 do 500 GVŽ	48.530	71.130	78.430	161,6	110,3	9,8	14,7	17,4
Nad 500 GVŽ	49.640	64.950	48.010	96,7	73,9	10,1	13,4	10,6
Skupaj	**492.960**	**483.270**	**451.070**	**91,5**	**93,3**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

Podatki kažejo, da so procesi koncentracije pri živinorejskih gospodarstvih nekoliko živahnejši kot pri drugih kmetijskih gospodarstvih. Povprečno število živali na gospodarstvo se je z izjemo prašičev, povečevalo dokaj enakomerno v celotnem medpopisnem obdobju. Velikostna struktura pa se je izboljševala predvsem zaradi rasti števila gospodarstev v večjih velikostnih razredih. Ob tem je skrb vzbujajoče, da je pri večini živinorejskih usmeritev proces opuščanja proizvodnje hitrejši od procesa koncentracije in specializacije na večjih gospodarstvih, kar se z izjemo perutninarstva in kozjereje posledično kaže z zmanjševanjem skupnega števila živali.

– Delovna sila na kmetijskih gospodarstvih

Podatki vzorčnega popisa kmetijstva 2023 o delovni sili kažejo, da skupni vložek dela na kmetijskih gospodarstvih znaša 59.270 polnovrednih delovnih moči (PDM). Družinska delovna sila od vse razpoložljive delovne sile v kmetijstvu še vedno predstavlja glavnino (94 %), od tega delež gospodarjev in upraviteljev znaša 44 %, delež drugih članov gospodinjstva pa 50 %. V primerjavi z letom 2020 se ti deleži niso bistveno spremenili.

V letu 2023 znaša povprečno število vseh PDM na kmetijsko gospodarstvo 1,2 PDM/KMG, na enoto površine kmetijske zemlje v uporabi pa znaša 13,0 PDM/100 ha KZU.

Preglednica 13: Delovna sila v kmetijstvu; 2020 in 2023

	Število PDM			Število oseb		
	2020	2023	Indeks 2023/20	2020	2023	Indeks 2023/20
Stalna delovna sila na družinskih kmetijah, od tega:	**69.200**	**58.350**	**84,3**	**152.980**	**134.610**	**88,0**
- gospodar/upravitelj	*30.460*	*25.960*	*85,2*	*52.520*	*48.390*	*92,1*
- drugi člani gospodinjstev, ki živijo na kmetiji	*36.360*	*29.820*	*82,0*	*97.810*	*83.020*	*84,9*
- redno zaposleni	*2.380*	*2.570*	*108,0*	*2.650*	*3.200*	*120,8*
Nestalna delovna sila	**1.820**	**700**	**38,5**	:	:	
Kmetijska delovna sila izven družinskih kmetij	**360**	**210**	**58,3**	**:**	**:**	
Izvor delovne sile, skupaj	**71.390**	**59.270**	**83,0**			

Vir: Eurostat

Starostna struktura nosilcev družinskih kmetij ostaja neugodna. Leta 2023 je delež gospodarjev, mlajših od 35 let, znašal slabih 5 %, delež starejših od 65 let pa kar 38 %. Poleg tega je bilo 28 % gospodarjev starih med 55 in 64 let, kar pomeni, da je bilo skoraj dve tretjini vseh gospodarjev starejših od 55 let. V primerjavi z letom 2020 se je starostna struktura gospodarjev še nekoliko poslabšala, saj se je delež mlajših starostnih skupin zmanjšal, delež starejših pa povečal.

Gospodarji, mlajši od 35 let, so leta 2023 obdelovali le 8 % vseh kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU), medtem ko so gospodarji, starejši od 55 let, obdelovali več kot polovico vseh KZU. Največji delež KZU (27 %) so obdelovali gospodarji v starostni skupini od 55 do 64 let, dodatnih 24 % pa gospodarji, stari 65 let ali več.

Preglednica 14: Starostna struktura gospodarjev; 2020 in 2023

	Kmetijska gospodarstva			Struktura (%)		KZU (ha)			Struktura (%)	
	2020	2023	Indeks 2023/20	2020	2023	2020	2023	Indeks 2023/20	2020	2023
< 25 let	270	220	81,5	0,5	0,5	3.120	2.610	83,7	0,7	0,6
25–34 let	2.460	2.120	86,2	4,5	4,4	34.330	33.430	97,4	7,7	7,4
35–39 let	2.380	1.840	77,3	4,4	3,8	32.570	32.060	98,4	7,3	7,1
40-44 let	3.490	3.330	95,4	6,4	6,9	39.660	43.410	109,5	8,9	9,6
45–54 let	11.270	9.050	80,3	20,7	18,6	117.060	112.940	96,5	26,3	24,9
55–64 let	15.070	13.650	90,6	27,6	28,1	116.740	122.640	105,1	26,3	27,0
≥ 65 let	19.620	18.350	93,5	36,0	37,8	101.170	107.180	105,9	22,8	23,6
Skupaj	**54.560**	**48.560**	**89,0**	**100,0**	**100,0**	**444.650**	**454.270**	**102,2**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

Tudi izobrazbena struktura gospodarjev na družinskih kmetijah ostaja razmeroma neugodna. Leta 2023 je 51 % gospodarjev razpolagalo le s praktičnimi izkušnjami za delo v kmetijstvu, medtem ko je imelo 49 % gospodarjev eno od oblik kmetijske izobrazbe. V primerjavi z letom 2020 se je povečal delež gospodarjev s samo praktičnimi izkušnjami, zmanjšal pa delež gospodarjev s popolno kmetijsko izobrazbo.

Preglednica 15: Kmetijska izobrazba gospodarjev na družinskih kmetijah; 2020 in 2023

Kmetijska izobrazba	Kmetijska gospodarstva		Indeks 2023/20	Struktura (%)	
	2020	2023		2020	2023
Samo praktične izkušnje	24.460	24.710	101,0	44,8	50,9
Osnovna kmetijska izobrazba	12.830	13.820	107,7	23,5	28,5
Popolna kmetijska izobrazba	17.270	10.040	58,1	31,7	20,7
Skupaj	**54.560**	**48.560**	**89,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

– *Tipologija in ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev*

V Sloveniji je bilo leta 2023 v samo eno vrsto rastlinske ali živinorejske pridelave usmerjenih 72 % kmetijskih gospodarstev. V primerjavi z letom 2010 se je število gospodarstev, ki se ukvarjajo z mešano rastlinsko pridelavo, povečalo za petino (+21 %), medtem ko se je število gospodarstev z mešano živinorejo več kot prepolovilo (–57 %).

Preglednica 16: Kmetijska gospodarstva, po glavnih tipih kmetovanja; 2010, 2020 in 2023

	Število KMG			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)		
	2010	2020	2023			2010	2020	2023
Poljedelstvo	5.150	6.790	7.190	139,6	105,9	9,0	12,4	14,8
Vrtnarstvo	500	400	340	68,0	85,0	0,9	0,7	0,7
Trajni nasadi	8.050	14.260	9.360	116,3	65,6	14,0	26,1	19,3
Pašna živinoreja	25.870	19.640	17.770	68,7	90,5	45,0	36,0	36,6
Prašičereja in perutninarstvo	820	500	410	50,0	82,0	1,4	0,9	0,8
Mešana rastlinska pridelava	3.840	3.870	4.650	121,1	120,2	6,7	7,1	9,6
Mešana živinoreja	4.360	1.920	1.870	42,9	97,4	7,6	3,5	3,9
Mešana rastlinska in živinoreja pr.	8.870	7.170	6.980	78,7	97,4	15,4	13,1	14,4
Skupaj	**57.450**	**54.560**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

V okviru specializirane rastlinske pridelave v letu 2023 prevladujejo gospodarstva, ki so usmerjena v gojenje trajnih nasadov (19 %) in gospodarstva, ki so usmerjena v poljedelstvo (15 %). Med specializiranimi živinorejskimi gospodarstvi pa prevladujejo gospodarstva s pašno

živino, saj jo redi 37 % vseh KMG. Dobra četrtina KMG (28 %) pa se ukvarja z mešano pridelavo: mešano rastlinsko pridelavo, mešano živinorejo ali kombinacijo obojega.

Preglednica 17: Kmetijska zemlja v uporabi, po glavnih tipih kmetovanja; 2010, 2020 in 2023

	KZU (ha)			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)		
	2010	2020	2023			2010	2020	2023
Poljedelstvo	47.380	78.440	84.670	178,7	107,9	10,5	17,6	18,6
Vrtnarstvo	2160	1610	2240	103,7	139,1	0,5	0,4	0,5
Trajni nasadi	21.970	30.840	27.590	125,6	89,5	4,9	6,9	6,1
Pašna živinoreja	262.390	230.940	232.390	88,6	100,6	58,3	51,9	51,2
Prašičereja in perutninarstvo	12.460	6.010	5.260	42,2	87,5	2,8	1,4	1,2
Mešana rastlinska pridelava	15.100	21.330	25.210	167,0	118,2	3,4	4,8	5,5
Mešana živinoreja	25.540	14.220	13.850	54,2	97,4	5,7	3,2	3,0
Mešana rastlinska in živinoreja pr.	62.930	61.260	63.060	100,2	102,9	14,0	13,8	13,9
Skupaj	**449.940**	**444.650**	**454.270**	**101,0**	**102,2**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

Specializirana kmetijska gospodarstva so v letu 2023 upravljala dobre tri četrtine (78 %) KZU, kar je na podobni ravni kot leta 2010. Večina tega je pod okriljem pašne živinoreje (51 %), v okviru specializirane rastlinske pridelave pa je četrtina (25 %) vse KZU, od tega večina v okviru poljedelske pridelave (slabih 19 %).

V obdobju 2010–2023 se je močno povečala površina, ki jo obdelujejo poljedelska KMG (+79 %) in KMG z mešana rastlinsko pridelavo, medtem ko se je površina KZU, s katero upravljajo KMG, usmerjena v prašičerejo in perutninarstvo, več kot prepolovila (–58 %).

Kmetijska gospodarstva so v letu 2023 dosegla skupni standardni prihodek v višini 1,2 milijarde EUR, kar je za dobro tretjino več kot leta 2010. Skoraj 80 % vsega prihodka so prispevala specializirana kmetijska gospodarstva, med katerimi je bil največji delež v okviru pašne živinoreje (42 %).

Preglednica 18: Ekonomska velikost (v 000 EUR), po tipih kmetovanja; 2010, 2020 in 2023

	Ekonomska velikost (000 EUR)			Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)		
	2010	2020	2023			2010	2020	2023
Poljedelstvo	52.823	111.367	135.935	257,3	122,1	6,0	9,9	11,4
Vrtnarstvo	27.149	23.182	33.895	124,8	146,2	3,1	2,1	2,8
Trajni nasadi	75.329	196.943	173.721	230,6	88,2	8,5	17,6	14,6
Pašna živinoreja	449.557	464.509	505.103	112,4	108,7	51,0	41,5	42,4
Prašičereja in perutninarstvo	92.329	108.478	101.864	110,3	93,9	10,5	9,7	8,5
Mešana rastlinska pridelava	28.109	57.864	71.551	254,5	123,7	3,2	5,2	6,0
Mešana živinoreja	46.565	30.845	32.937	70,7	106,8	5,3	2,8	2,8
Mešana rastlinska in živinoreja pr.	109.224	126.494	136.446	124,9	107,9	12,4	11,3	11,5
Skupaj	**881.083**	**1.119.682**	**1.191.452**	**135,2**	**106,4**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Vir: Eurostat

Med letoma 2010 in 2023 se je ekonomska velikost najbolj povečala v poljedelstvu (+257 %), mešani rastlinski pridelavi (+255 %) in trajnih nasadih (+231 %). V nasprotju s tem se je ekonomska velikost KMG, usmerjenih v mešano živinorejo, zmanjšala za tretjino (–29 %).

Glede na velikostne razrede ekonomske velikosti je bilo leta 2023 skoraj polovica (46 %) KMG v razredih do 8.000 EUR. V primerjavi z letom 2010 se je delež KMG v teh velikostnih razredih zmanjšal za 14 odstotnih točk. V obravnavanem obdobju se je za četrtino povečalo število KMG, ki ustvarijo več kot 25.000 EUR standardnega prihodka. Ob popisu leta 2023 je bilo takšnih KMG 9.490.

Preglednica 19: Število KMG in KZU, po razredih ekonomske velikosti; 2010, 2020 in 2023

	Število KMG			Indeks 2023/20	Indeks 2023/20	KZU (ha)			Indeks 2023/20	Indeks 2023/20
	2010	2020	2023			2010	2020	2023		
do 2.000 €	4.310	4.790	1.860	43,2	38,8	5.260	1.530	600	11,4	39,2
od 2.000 do 8.000 €	30.110	24.560	20.360	67,6	82,9	121.650	92.760	77.380	63,6	83,4
od 8.000 do 25.000 €	15.520	15.940	16.850	108,6	105,7	137.310	131.750	135.120	98,4	102,6
od 25.000 do 100.000 €	6.610	7.560	7.490	113,3	99,1	125.520	130.200	137.770	109,8	105,8
100.000 € in več	910	1.700	2.000	219,8	117,6	60.200	88.400	103.400	171,8	117,0
Skupaj	**57.450**	**54.560**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**449.940**	**444.650**	**454.270**	**101,0**	**102,2**

Vir: Eurostat

Kljub temu, da se skoraj polovica KMG nahaja v velikostnih razredih do 8.000 EUR, pa ta gospodarstva obdelujejo le 17 % od vseh KZU. Med leti 2010 in 2023 se je ta delež zmanjšal za 11 odstotnih točk. Nasprotno pa KMG v velikostnih razredih nad 25.000 EUR obdelujejo 53 % vse KZU, kar je 12 odstotnih točk več kot leta 2010.

Preglednica 20: Ekonomska velikost in glave velike živine, po razredih ekonomske velikosti; 2010, 2020 in 2023

	Ekonomska velikost (000 EUR)			Indeks 2023/20	Število GVŽ			Indeks 2023/20
	2010	2020	2023		2010	2020	2023	
do 2.000 EUR	6.059	6.792	z		1.910	1.370	:	
od 2.000 do 8.000 EUR	138.589	116.478	z		74.360	43.480	34.690	79,8
od 8.000 do 25.000 EUR	209.027	218.403	229.225	105,0	122.760	98.780	91.760	92,9
od 25.000 do 100.000 EUR	302.586	364.409	360.027	98,8	167.090	149.280	130.030	87,1
100.000 EUR in več	224.822	413.600	496.849	120,1	126.840	190.360	194.340	102,1
Skupaj	**881.083**	**1.119.682**	**1.191.452**	**106,4**	**492.950**	**483.270**	**451.070**	**93,3**

z – zaupno

Vir: Eurostat

Največ standardnega prihodka so ustvarila kmetijska gospodarstva, ki imajo ekonomsko velikost večjo kot 25 tisoč EUR. Leta 2023 so ta KMG ustvarila skoraj tri četrtine (72 %) standardnega prihodka, kar je 12 odstotnih točk več kot leta 2010.

Podobna razmerja veljajo tudi pri številu GVŽ po velikostnih razredih ekonomske velikosti. Zmanjšuje se delež števila GVŽ v najmanjših velikostnih razredih (do 8.000 EUR). Če so KMG v teh velikostnih razredih leta 2010 redila 15 % od vseh GVŽ, se je leta 2023 njihov delež prepolovil (8 %). V največjih velikostnih razredih (nad 25.000 EUR) so leta 2023 redili skoraj tri četrtine (72 %) GVŽ, kar je 12 odstotnih točk več kot leta 2010.

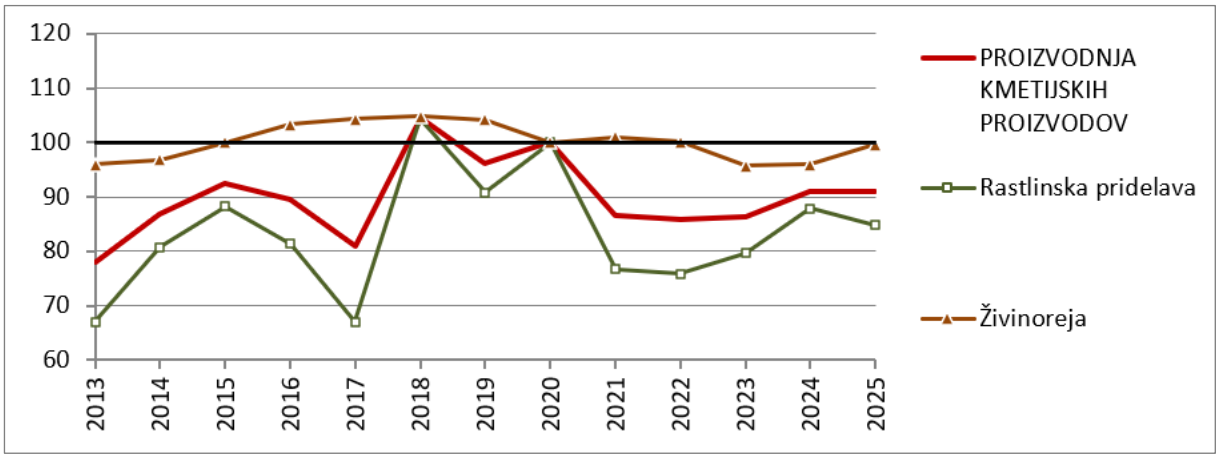
Podatki vzorčnega popisa kmetijstva iz leta 2023 kažejo, da se nadaljujejo procesi koncentracije in specializacije kmetijske proizvodnje. Spremembe velikostne strukture kažejo, da se tako pri kmetijskih zemljiščih, kot tudi v živinoreji še naprej dogajajo procesi koncentracije proizvodnje, kar pozitivno vpliva na produktivnost dela v kmetijstvu. Prav tako se nadaljujejo procesi specializacije kmetijske proizvodnje, saj se povečuje delež tistih KMG, ki so usmerjena v določeno vrsto rastlinske ali živinorejske pridelave, povečuje pa se tudi delež gospodarstev, ki imajo standardni prihodek višji od 25.000 EUR.

1.3 Obseg kmetijske proizvodnje

Vreme – Na obseg kmetijske proizvodnje, zlasti rastlinske pridelave močno vplivajo vremenske razmere. Jeseni 2024 so obilne padavine in razmočena tla v septembru in delu oktobra oteževale pripravo setvenih površin in jesensko setev. Tam, kjer so razmere to dopuščale, je v začetku oktobra potekala obdelava tal in setev ozimnih žit. November 2024 je bil hladen, a že decembra so se ponovno nadaljevali nadpovprečno topli in nadpovprečno mokri zimski meseci. Vodna bilanca je bila v jesenskem in zimskem času povsod po državi pozitivna. Navadna leska je v letu 2025 dosegla fazo polnega cvetenja dobrih 14 dni prej od dolgoletnega povprečja. Nestanovitno vreme s pogostimi padavinami je marca ustvarilo pogoje za okužbo z jablanovim škrlupom in cvetno monilijo. Druga dekada marca je ponekod prinesla pozebo. April je bil nadpovprečno topel, a manj namočen, kar je omogočalo nemoteno pripravo zemljišč za setev, sajenje ter tudi druga dela na prostem. V maju je padla povprečna količina padavin, mesec pa je bil nekoliko hladnejši kot običajno. Junij, ki je sledil, je bil izjemno topel in najbolj suh mesec, vsaj od leta 1950. Večji del države je v začetku tretje dekade junija zajel vročinski val. Poletna suša je tako nastopila relativno zgodaj in zajela celotno državo. Najbolj prizadete so bile rastline s plitvim koreninskim sistemom, ter rastline, ki niso bile namakane. Visoke temperature zraka so ponekod povzročale ožige na rastlinah. Padavine, ki so konec junija zajele državo so le za kratek čas nekoliko omilile sušni in vročinski stres, saj so se v prvih dnevih julija sušne razmere stopnjevale. Kljub temu pa je bil julij nadpovprečno namočen, z po večjem delu države pozitivno vodno bilanco. Tako julij, kot tudi avgust in september so bili nadpovprečno topli meseci. Avgust je bil podpovprečno moker, vodna bilanca je bila v večjem delu države negativna. V običajno mokremu septembru je bila vodna bilanca povsod po državi pozitivna. Oktober je bil hladnejši in podpovprečno namočen. Kljub temu sta setev in vznik ozimnih žit potekala v optimalnih rokih. V jesenskih mesecih 2025 je bila mesečna vodna bilanca pozitivna (ARSO, 2024; 2025).

Skupni obseg proizvodnje kmetijskih proizvodov – Začasni podatki ekonomskih računov kmetijstva (SURS, druga ocena) kažejo, da je bila rastlinska pridelava v letu 2025 manjša za okoli 3 %, obseg živinoreje pa večji za okoli 4 % v primerjavi s predhodnim letom.

Slika 5: Indeksi proizvodnje kmetijskih proizvodov (2020 = 100); 2013–2025

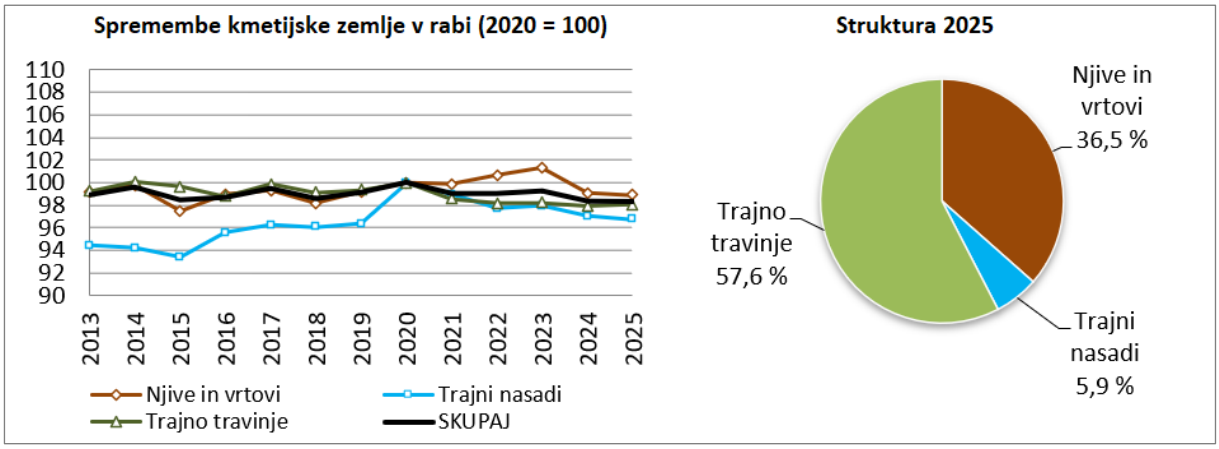

Vir: SURS (2025, druga ocena: začasni podatki), preračuni KIS

Skupni obseg proizvodnje kmetijskih proizvodov je ostal na ravni leta 2024, in ponovno pod povprečjem zadnjih nekaj let. Rastlinska pridelava je v letu 2025 k vrednosti proizvodnje kmetijskih proizvodov prispevala polovico, kar je v primerjavi s predhodnim letom okoli 4 odstotne točke manj.

Površina kmetijske zemlje v uporabi (KZU) – Površina KZU kmetijskih gospodarstev, ki se je ob precejšnjih medletnih nihanjih dolgoročno zmanjševala, po letu 2012 obsega približno 480 tisoč hektarjev (med 476 in 484 tisoč ha).

Slika 6: Sprememba skupne površine in struktura kmetijskih zemljišč v uporabi

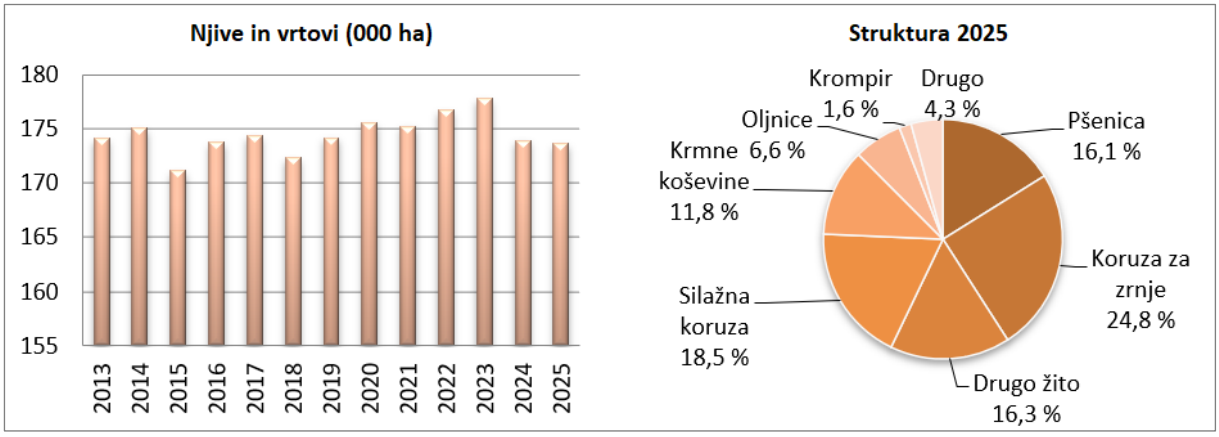

Vir: SURS

Po podatkih letne statistike rastlinske pridelave je bilo v letu 2025 v uporabi približno 475,7 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč, kar je primerljivo z letom prej (475,9 tisoč ha). Površina njiv in vrtov je obsegala 173,6 tisoč ha (–0,2 %), travnikov in pašnikov 274,1 tisoč ha (+0,1 %) ter trajnih nasadov 28,0 tisoč ha (–0,3 %). Med trajnimi nasadi se je ponovno zmanjšala površina vinogradov (–1,6 %), nekoliko pa se je povečala površina sadovnjakov (+0,7 %) in oljčnikov (+3,2 %).

Podobno kot v preteklih letih je bila tudi v letu 2025 več kot polovica njiv namenjena pridelavi žita (57 %), pri čemer prevladujejo koruza za zrnje, pšenica in ječmen. Približno tretjina njiv (30 %) je namenjena pridelavi zelene krme, pri čemer prevladujejo silažna koruza in krmne koševine (trava, detelja, lucerna, travne, travno–deteljne in deteljno–travne mešanice). Spremembe setvene strukture so med leti razmeroma majhne (manjše od 1,5-odstotne točke).

Slika 7: Skupna površina in setvena struktura njiv

Vir: SURS

Leta 2025 je bilo več površin kot v predhodnem letu namenjenih žitu (+1 %), oljnicam (+2 %) ter suhim stročnicam (+25 %). Manjše pa so bile površine krompirja in zelene krme (oboje –1 %), hmelja (–3 %), zelenjadnic in jagod (–7 %), krmnih korenovk (–9 %) ter sladkorne pese (–74 %).

Leta 2025 je bilo žito pospravljeno z okoli 103,1 tisoč hektarjev njiv (leta 2024: 102,2 tisoč ha), pri čemer so se povečale površine s koruzo za zrnje (+3 %), tritikalo (+6 %), ržjo (+9 %) in ovsom (+2 %). Manjše so bile površine z ječmenom (–2 %) in drugim žitom (–3 %), površine s pšenico in piro so ostale na ravni leta 2024.

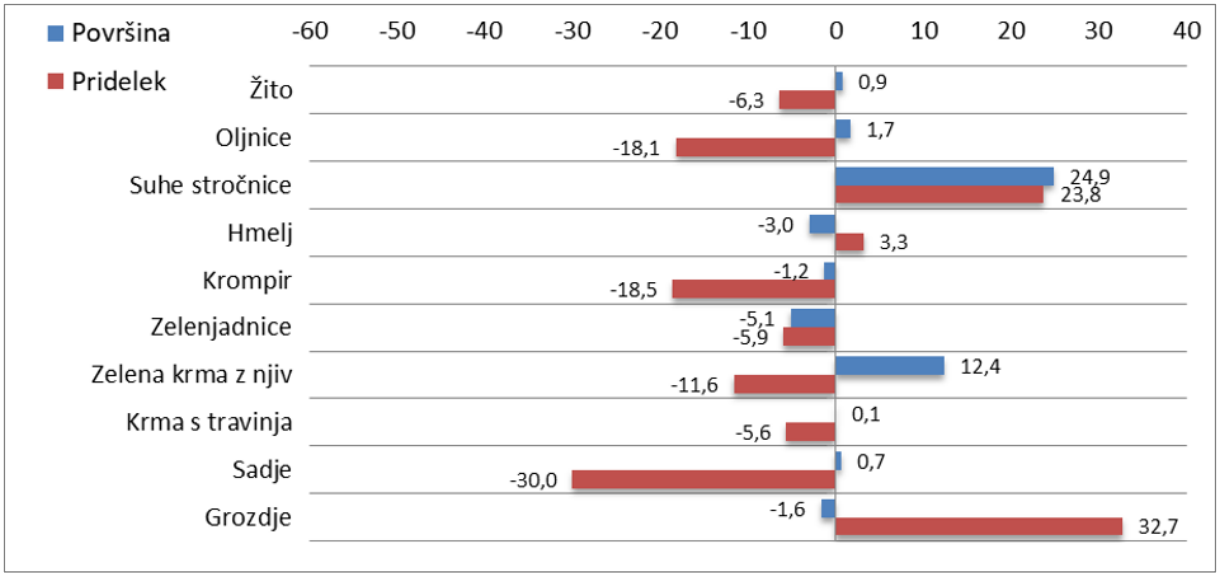
Površine z oljnicami, ki so zadnji dve leti v porastu, so v letu 2025 obsegale 11,4 tisoč hektarjev (leta 2024: 11,2 tisoč ha). Pri tem so bile smeri sprememb površine posameznih oljnic dvosmerne; večje so bile površine soje (+15 %) in oljnih buč (+2 %), zmanjšale pa so se površine oljne ogrščice (–16 %), sončnic (–8 %) in drugih oljnic (–14 %).

Površine za pridelavo zelene krme so leta 2025 obsegale približno 77,0 tisoč hektarjev (leta 2024: 68,6 tisoč ha), pri čemer je bilo več njiv namenjenih silažni koruzi (+5 %), travam in travno–deteljnim mešanicam (+19 %), drugim enoletnim posevkom (+54 %) ter detelji in lucerni (+14 %).

Hektarski pridelki – Letina 2025 je bila pri večini njivskih posevkov zaradi suše in neugodnih vremenskih razmer slabša kot v letu prej. Pri vseh pomembnejših njivskih posevkih, razen pri strnih žitih in hmelju, so bili hektarski pridelki manjši kot v letu prej in tudi podpovprečni v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem (2020–2024). Še posebej je bila slaba letina pri koruzi za zrnje (–23 %), oljnih bučah (–26 %), oljni ogrščici (–19 %), krompirju in soji (oboje –18 %), sladkorni pesi (–15 %) ter zeleni krmi z njiv (–21 %). Blizu ravni predhodnega leta je ostala letina zelenjadnic, suhih stročnic in krmnih korenovk.

Skupni pridelki – Skupni pridelki so bili v letu 2025 večji le pri strnem žitu, suhih stročnicah (+24 %) in hmelju (+3 %), pri vseh drugih pomembnejših skupinah njivskih posevkov in na trajnem travinju pa so bili manjši.

Slika 8: Sprememba v rastlinski pridelavi v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%)

Vir: SURS

Skupni pridelek žita (okoli 630 tisoč t) je bil predvsem zaradi manjšega hektarskega pridelka koruze za zrnje za 6 % manjši kot v letu 2024 in tudi podpovprečen v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem (2020–2024). Pridelek koruze za zrnje se je zmanjšal za 21 % (na 305 tisoč t), manjši je bil tudi pridelek drugega žita (–10 %). Pridelek pšenice in pire se je povečal za 12 % (na 171 tisoč t), večji je bil tudi pridelek tritikale (+20 %), ječmena (+14 %), rži (+19 %) in ovsa (+9 %). Skupni pridelek oljnic se je predvsem zaradi slabe letine zmanjšal na približno 19 tisoč t (–18 %). Manjši je bil pridelek vseh pomembnejših oljnic: oljne ogrščice (–32 %),

oljnih buč (–25 %), sončnic (–20 %) in soje (–6 %). Manjši kot v letu 2024 so bili pridelki zelenjadnic (–6 %), krompirja (–19 %) in sladkorne pese (–78 %), na ravni leta prej pa je ostal pridelek krmnih korenovk. Pridelek zelene krme z njiv se je zmanjšal za 12 %, pridelek krme s trajnega travinja pa za 6 %.

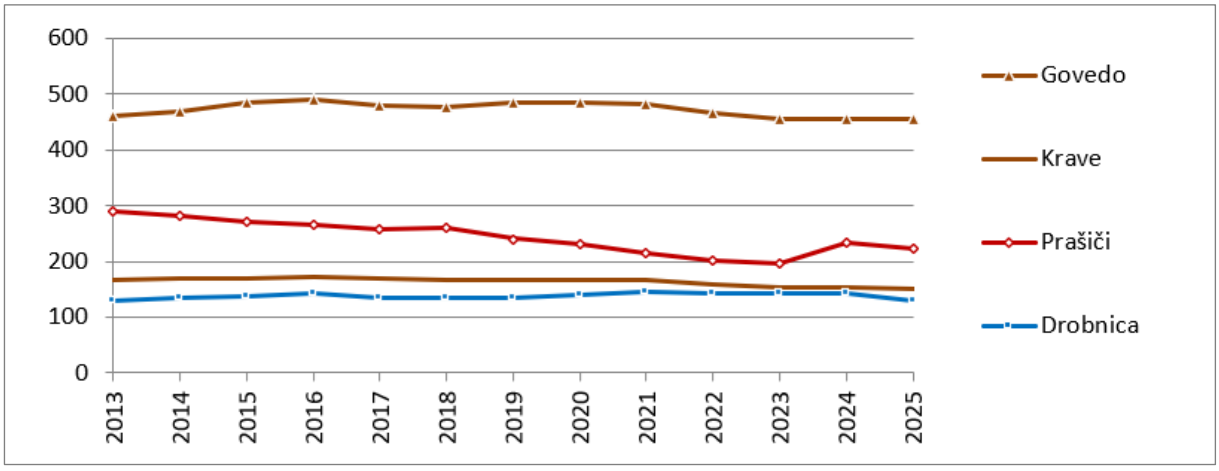
V primerjavi s petletnim povprečjem 2020–2024, so bili skupni pridelki v letu 2025 večji pri pšenici, ječmenu, rži in tritikali (večje površine in boljša letina) ter pri soji (večje površine), travah in travno-deteljnih mešanicah, drugih enoletnih posevkih in krmi s travnega travinja. Pri vseh ostalih pomembnejših njivskih posevkih so bili pridelki v primerjavi z zadnjim petletnim obdobjem podpovprečni.

Zadnja leta so največje letne spremembe obsega v rastlinski pridelavi v sadjarstvu. Skupni pridelek sadja v letu 2025 je bil za 30 % manjši kot v letu 2024. V intenzivnih sadovnjakih so obrali približno 50 tisoč ton sadja, kar je 24 % manj kot v letu prej in 12 % pod povprečjem zadnjega petletnega obdobja (2020–2024), ki pridelavi sadja večinoma ni bil naklonjen. V ekstenzivnih kmečkih nasadih so pridelali 14 tisoč ton sadja, kar je skoraj polovico manj kot v letu 2024 in tudi približno za tretjino pod povprečjem obdobja 2020–2024.

Leto 2025 je bilo ugodno za pridelavo grozdja, letina grozdja je bila količinsko nadpovprečna, kakovost grozdja pa je bila odlična. Skupni pridelek grozdja je znašal 90 tisoč ton, kar je 33 % več kot v letu 2024 in največ po letu 2020. Površina vinogradov se je ponovno zmanjšala (–1,6 %) in bila s 13,9 tisoč ha najmanjša do sedaj.

Obseg živinoreje – V živinoreji so letne spremembe v obsegu proizvodnje praviloma manjše kot v rastlinski pridelavi, čeprav so tudi v živinoreji med leti opazna nihanja. Dolgoročno šibak trend zmanjševanja proizvodnje na agregatni ravni se je ustavil, potem ko se je izrazito negativen trend obsega prašičereje upočasnil. Kljub nihanjem v prireji govejega mesa in mleka ter nizkemu, vendar v zadnjih letih stabilnemu obsegu prašičereje, ostaja proizvodnja na agregatni ravni stabilna. K temu največ prispeva stalna rast proizvodnje v perutninarstvu.

Slika 9: Število živali konec leta (000); 2013–2025

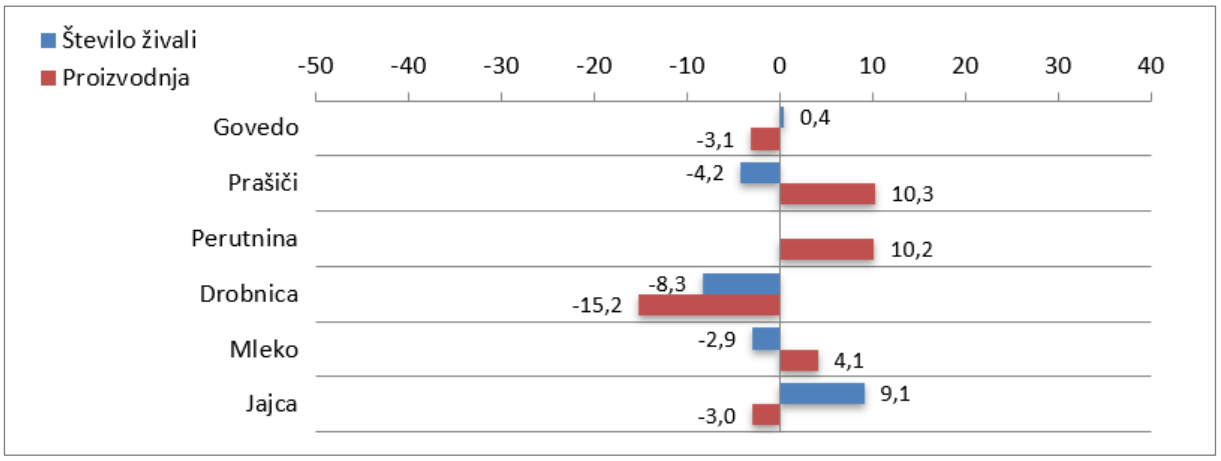
Vir: SURS

Ob koncu leta 2025 je bilo število goveda podobno kot v enakem obdobju leta pred tem. Na kmetijskih gospodarstvih je bilo približno 455,9 tisoč glav goveda. Od tega je bilo 151,2 tisoč krav, kar je za odstotek manj kot leto prej. Manjše število krav je odraz ponovnega zmanjšanja števila krav molznic. Število teh je bilo v primerjavi z letom prej manjše za 3 % in je upadlo na 89,3 tisoč živali. Število krav, predvsem velja to za krave molznice, je doseglo najnižjo raven doslej, kar povečuje odvisnost Slovenije od uvoza telet.

Po dolgoletnem trendu zmanjševanja staleža prašičev je v letu 2024 prišlo do pozitivnega preobrata pri plemenskih živalih, kar je posledično privedlo do večjega števila rojstev. Potem, ko je še leta 2023 v reji manj kot 200 tisoč prašičev, je v letu 2024 število poraslo na 232,4 tisoč prašičev, konec leta 2025 pa jih je bilo 222,6 tisoč. Leta 2023 je bilo v reji manj kot 10 tisoč plemenskih svinj, potem pa se je število z novimi kapacitetami za vzrejo tekačev enega izmed podjetij povečalo za petino. Tako je bilo konec leta 2025 na kmetijskih gospodarstvih 12 tisoč plemenskih svinj.

Stalež drobnice se je v letu 2025 opazno zmanjšal (za –8 %). Nekoliko manj, za 5 %, se je zmanjšalo tudi število plemenske drobnice. Ob koncu leta 2025 se je redilo približno 130,2 tisoč glav drobnice, od tega 93,5 tisoč plemenskih živali. Deloma je ta upad povezan s pojavom bolezni modrikastega jezika.

Slika 10: Sprememba v živinorejski proizvodnji v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 (%)

Vir: SURS

Prirast goveda je po začasnih podatkih v letu 2025 znašal 75 tisoč ton. Domača prireja govejega mesa se od leta 2022 zmanjšuje, zakol v domačih klavnicah pa že od leta 2021. Kljub manjšemu številu krav molznic, se je skupna količina namolzenega mleka povečala na okoli 634 tisoč ton, kar pomeni, da se je povečala povprečna mlečnost krav molznic. V letu 2025 je bilo odkupljenega za dobre 4 % več mleka (93 % od vsega namolzenega mleka). V domače in tuje mlekarne je bilo oddanih okoli 555 tisoč ton kravjega mleka. Delež oddanega mleka tujim mlekarnam (neposreden izvoz surovega mleka) je znašal 32 %.

Kljub precejšnjemu porastu števila prašičev, se je prašičerejska proizvodnja v letu 2024 le nekoliko povečala, se pa je povečanje staleža odrazilo v obsegu proizvodnje v letu 2025 (+10 %). Tako je po nekajletnem zmanjševanju domače prireje mesa ta ponovno večja, več je bilo tudi pridobljenega mesa v domačih klavnicah in izven njih.

Trend povečevanja prirasta pri perutnini se je tudi v letu 2025 nadaljeval. Dosegel je novo rekordno količino prireje, saj je prirast perutninskega mesa znašal skoraj 120 tisoč ton, kar je predvsem odraz novih rejnih kapacitet, ki jih je eno perutninarsko podjetje vzpostavilo po ukinitvi lastne proizvodnje jajc za nasad.

Opazno zmanjšanje staleža drobnice v letu 2025 se je odrazilo v občutno manjšem prirastu. Ta je v primerjavi z letom 2024 manjši za 15 %. Za 13 % pa je bila v letu 2025 manjša tudi skupna količina namolzenega mleka drobnice. Pri tem se je povprečna mlečnost pri mlečnih ovcah in mlečnih kozah opazno zmanjšala.

Po začasnih statističnih podatkih se je proizvodnja jajc v letu 2025 drugo leto zapored zmanjšala in je znašala 385 milijonov jajc. Z letom 2025 popis števila perutnine temelji na več

presečnih datumih, zato bi morala biti tudi ocena števila nesnic zanesljivejša. Manjša prireja jajc pri večjem številu kljunov pa pomeni padec povprečne nesnosti za 11 %, kar je s tehnološkega vidika nelogično. Potem, ko se je zmanjšalo število nesnic jajc za nasad, pa je logično večji delež jajc, ki so namenjena prehrani. V letu 2024 je ta znašal 83 % znesenih jajc, leta 2025 pa že 94 %. Podoben delež predstavljajo v strukturi kokoši nesnic nesnice konzumnih jajc. Teh je bilo leta 2025 po statističnih podatkih nekaj manj kot 1,4 milijona.

Pridelava medu zaradi naravnih ciklov rastlin, vremenskih razmer ter zdravstvenega stanja čebel med leti močno niha. Po letu 2023, ki velja za eno najslabših, je sledila ugodna sezona 2024, leta 2025 pa je bilo po statističnih podatkih pridelanih skupaj 4 tisoč ton medu, kar je največ od začetka sistematičnega in uradnega spremljanja pridelanih količin medu v letu 2000.

1.4 Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano in stopnje samooskrbe

– ***Razpoložljiva količina za prehrano na prebivalca***

Po izračunih začasnih bilanc kmetijskih proizvodov se je v letu 2025 med pomembnejšimi skupinami rastlinskih pridelkov razpoložljiva količina na prebivalca za prehrano povečala pri zelenjavi in sladkorju. Razpoložljiva količina žita, krompirja in riža je ostala na ravni predhodnega leta, medtem ko se je razpoložljiva količina sadja zmanjšala.

Od proizvodov živalskega porekla se je povečala razpoložljiva količina prašičjega mesa, mleka, jajc in medu, zmanjšala pa se je razpoložljiva količina govejega mesa. Na ravni predhodnega leta je ostala razpoložljiva količina perutninskega mesa.

Okvir 2: Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano in stopnja samooskrbe

Razpoložljiva količina za prehrano na prebivalca* prikazuje količine kmetijskih proizvodov, ki so na voljo posameznemu prebivalcu za prehrano v referenčnem obdobju, in sicer na ravni trgovine na debelo. Količine vključujejo tudi izgube in spremembe zalog na ravni trgovine na drobno in končnih porabnikov. Izračunana je z deljenjem skupne domače porabe za prehrano (razpoložljive količine) s številom prebivalcev.

Razpoložljiva količina za prehrano na prebivalca = domača poraba za prehrano (razpoložljiva količina) / število prebivalcev

Tako izračunana razpoložljiva količina za prehrano še **ne prikazuje dejanske zaužite količine kmetijskih proizvodov na prebivalca** in ni neposredno primerljiva s količinami v prehranskih smernicah. Pri mesu na primer, je treba za pridobitev dejanske količine zaužitega mesa najprej pretvoriti klavno maso (različno po vrstah so vključene tudi kosti, maščoba, vezi ter drugi neužitni ali neuporabljeni deli) v maso proizvodov, kot se prodajajo na ravni trgovine na drobno (maloprodajna masa), oziroma t. i. »užitna« masa mesa.

Dodatno je treba upoštevati tudi izgube in spremembe zalog na ravni trgovine na drobno in pri končnih porabnikih. Od maloprodajne mase mesa je treba odšteti še vse zaloge in izgube, ki nastanejo v trgovini, gostilniških obratih, bolnišnicah, šolah in gospodinjstvih (pretečeni proizvodi, izgube pri kuhanju/peki, odrezki, zavržki hrane).

V maloprodajni masi so zajete tudi količine, ki se ne porabijo zgolj v humani prehrani, temveč tudi v prehrani domačih »ljubljenčkov«. Poleg tega se poraba dejansko porazdeli tudi na turiste in druge skupine ljudi, ki niso zajeti v skupno število prebivalcev Slovenije. Podobno kot za meso velja tudi za druge kmetijske proizvode. **Njihova dejanska končna poraba na prebivalca je tako manjša, kot jo prikazuje kazalnik v tem poglavju.**

Stopnja samooskrbe je kazalnik, ki kaže, koliko domača proizvodnja pokriva domačo porabo (potrošnja za krmo, hrano in potrošnjo v industriji).

*Stopnja samooskrbe = proizvodnja * 100 / domača poraba*

Stopnja samooskrbe, nižja od 100, pomeni primanjkljaj, stopnja samooskrbe nad 100 pa presežek v ponudbi oziroma domači proizvodnji.

Metodološko opozorilo:

* Leta 2023 smo zaradi pogostih napačnih interpretacij kazalnik »poraba kmetijskih proizvodov« preimenovali v »razpoložljivo količino za prehrano na prebivalca«. Metodologija izračuna se pri tem ni spremenila.

Leta 2024 je bila zaradi ukinitve statističnega raziskovanja KME-TRGI/L na SURS spremenjena metodologija izračuna bilanc za krompir in med. Sprememba pa ni imela pomembnega vpliva na končne rezultate bilanc.

Skupna razpoložljiva količina žita za prehrano je v letu 2025 znašala 84 kg v ekvivalentu moke na prebivalca. Od tega je 71 kg oziroma 86 % predstavljala pšenica, sedem kilogramov koruza za zrnje, po en kilogram rž in ječmen, preostalo pa so predstavljali oves in druga žita. Glavne vrste žit za prehrano (pšenica, rž in koruza) izkazujejo v desetletnem obdobju 2016–2025 padajoč trend v razpoložljivi količini na prebivalca, medtem ko se razpoložljivost drugih vrst žit za prehrano povečuje.

Razpoložljiva količina krompirja v sveži in predelani obliki se v primerjavi s predhodnim letom ni opazneje spremenila in je znašala 78 kg na prebivalca, kar je nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja (2020–2024: 71 kg). Na ravni leta 2024 je ostala tudi razpoložljiva količina riža za prehrano na prebivalca, ki je znašala slabih 6 kg.

*Preglednica 21: Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov za prehrano na prebivalca (kg); 2020–2025**

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Žito (v ekvivalentu moke)	86	86	86	83	84	84	99,1
– pšenica	73	74	74	73	72	71	99,4
– rž	1,2	0,9	0,9	0,6	0,7	0,8	105,2
– koruza za zrnje	8,0	6,9	6,3	6,3	6,4	7,3	113,2
Riž	5,4	4,9	5,4	5,8	6,0	5,9	98,3
Krompir	64	63	72	78	79	78	99,4
Zelenjava	118	119	104	101	104	110	105,7
Sadje	129	109	134	130	143	129	90,1
Sladkor	31	32	35	34	32	34	107,3
Vino (l)**	36	33	28	35	29	:	
Meso (v ekvivalentu klavne mase)	88	89	87	87	91	90	98,9
– goveje meso	20	21	20	20	21	19	93,2
– prašičje meso	33	33	30	30	32	33	104,3
– perutninsko meso	32	31	32	33	35	35	100,2
Mleko, skupaj (v ekvivalentu surovega mleka)	206	206	205	201	206	211	102,5
Jajca	10	11	11	11	11	12	105,7
Med	0,9	0,6	1,3	1,0	1,1	1,4	133,9

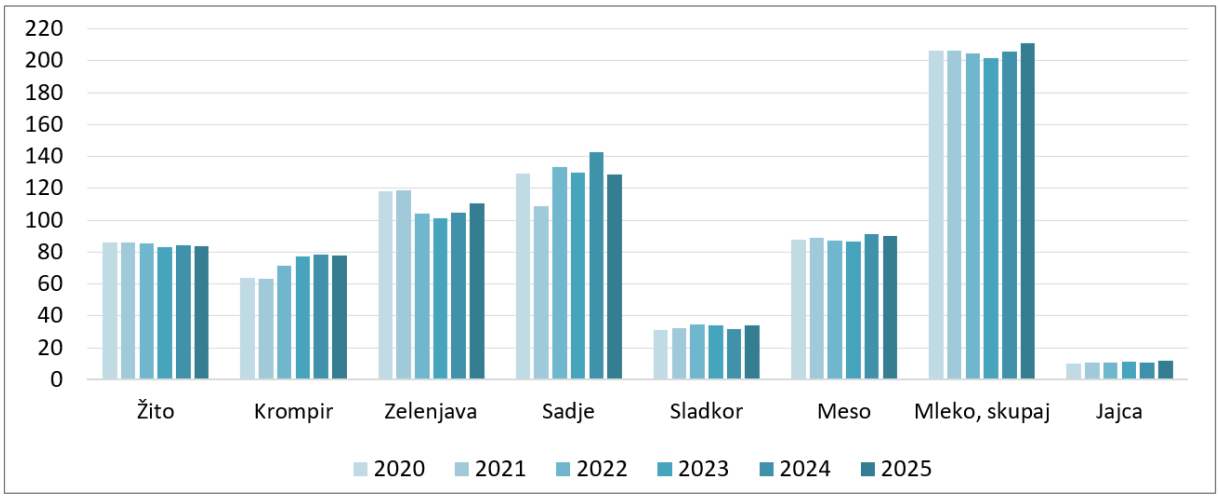
: Ni podatka.
* Začasni podatki.
** Tržno leto.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Pri zelenjavi se je razpoložljiva količina za prehrano glede na predhodno leto povečala zaradi večje razpoložljivosti zelenjave iz uvoza. Na prebivalca je bilo v povprečju na voljo 110 kg zelenjave (leta 2024: 104 kg), od tega 77 kg sveže zelenjave. Razpoložljiva količina sadja na prebivalca se je zaradi slabe letine, ki je posledica neugodnih vremenskih razmer, v letu 2025 zmanjšala. Na prebivalca je bilo v povprečju na voljo 129 kg sadja (leta 2024: 143 kg), kar je na ravni povprečja zadnjega petletnega obdobja (2020–2024). Razpoložljiva količina sladkorja v vseh oblikah se je povečala iz 32 na 34 kg na prebivalca.

Razpoložljiva količina mesa na agregatni ravni je v letu 2025 znašala 90 kg na prebivalca v ekvivalentu klavne mase, kar je malenkost manj kot v letu prej in malo nad povprečjem zadnjega petletnega obdobja (2020–2024: 88 kg). Od posameznih vrst mesa je bilo ponovno največ razpoložljivega perutninskega mesa (35 kg na prebivalca), ki mu je sledilo prašičje meso (33 kg na prebivalca) in goveje meso (19 kg na prebivalca). Preostale vrste mesa, kot so meso drobnice, konjsko meso in drugo meso, imajo za prehrano v Sloveniji manjši pomen.

*Slika 11: Razpoložljiva količina nekaterih kmetijskih proizvodov za prehrano na prebivalca (kg); 2020–2025**

* Začasni podatki za leto 2025.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Razpoložljiva količina mleka in mlečnih izdelkov ter jajc za prehrano se je v letu 2025 rahlo povečala. Od tega je bilo na prebivalca na voljo 12 kg jajc ter 211 kg mleka in mlečnih izdelkov v ekvivalentu surovega mleka, kar je za 5 kg več kot v letu 2024 in za 6 kg več od povprečja zadnjega petletnega obdobja (2020–2024: 205 kg). Pri medu se je razpoložljiva količina za prehrano v primerjavi s preteklimi leti povečala zaradi rekordne letine.

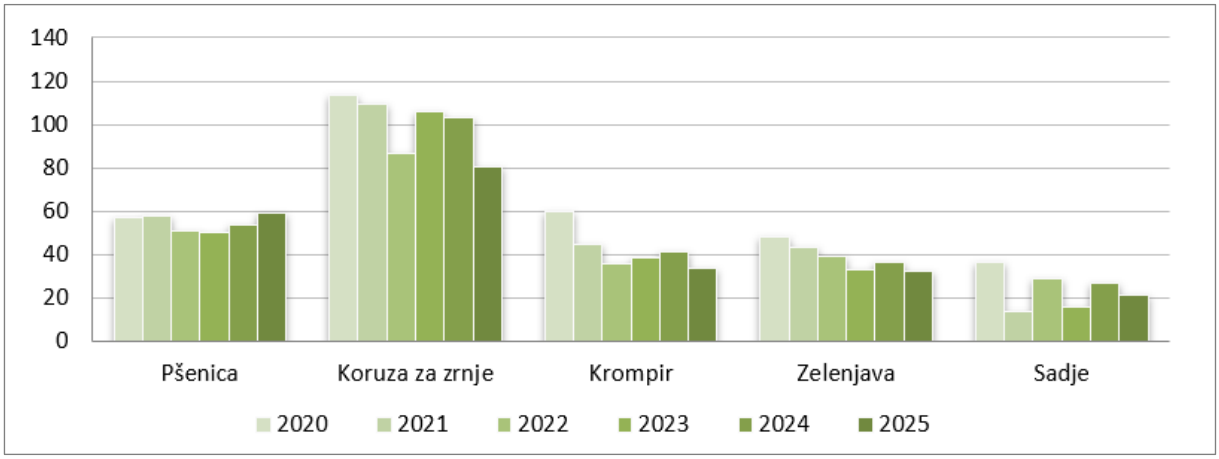
– *Stopnje samooskrbe s kmetijskimi proizvodi*

V nadaljevanju so opisane dosežene stopnje samooskrbe z rastlinskimi pridelki v letu 2025. V primerjavi z letom 2024 so bile stopnje samooskrbe nižje pri vseh pomembnejših skupinah rastlinskih pridelkov. Na nižjo stopnjo samooskrbe je vplival manjši obseg pridelave zaradi suše v poletnih mesecih in neugodnih vremenskih razmer, kar se je še posebej odražalo pri poljščinah. V splošnem pa so stopnje samooskrbe z rastlinskimi pridelki nižje kot pri živalskih proizvodih, k čemur prispevata tudi izpostavljenost pridelave vremenskim pojavom in sezonskost pridelave.

Pri žitu se je domača pridelava v letu 2025 zaradi koruze za zrnje zmanjšala, medtem ko se je domača poraba povečala. Stopnja samooskrbe z žitom skupaj se je zato znižala za sedem odstotnih točk, na 74 % in je bila nižja od povprečne stopnje samooskrbe v zadnjem petletnem obdobju (2020–2024: 81 %). Od posameznih vrst žit se je stopnja samooskrbe znižala pri koruzi za zrnje in rži, medtem ko se je pri pšenici, ječmenu, ovsu in drugih žitih povišala. Površine s koruzo so se v letu 2025 povečale, vendar je bil pridelek zaradi izredno slabe letine manjši. Ob hkratnem povečanju domače porabe se je samooskrba s koruzo za zrnje znižala za 23 odstotnih točk, in sicer s 103 % v letu 2024 na 81 % v letu 2025. Dosežena stopnja samooskrbe s koruzo je bila tudi za 23 odstotnih točk nižja od povprečja zadnjih petih let (2020–2024: 104 %) in najnižja po letu 2018. Pri pšenici je večji pridelek pri komaj opazno

povečani domači porabi vplival na dvig stopnje samooskrbe na 59 %. Ta je bila za šest odstotnih točk nad samooskrbo v letu 2024 in za pet odstotnih točk nad povprečno stopnjo zadnjih petih let (2020–2024: 54 %). Pri ječmenu se je stopnja samooskrbe zaradi dobrega pridelka prav tako povišala, in sicer za pet odstotnih točk (na 81 %), za štiri odstotne točke je bila višja tudi samooskrba z ovsom (51 %). Nasprotno pa se je samooskrba z ržjo v letu 2025 znižala na 86 % (leta 2024: 91 %), na kar je imela vpliv večja rast domače porabe od pridelave.

Slika 12: Samooskrba z rastlinskimi pridelki (%); 2020–2025*

* Začasni podatki za leto 2025.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Stopnji samooskrbe s krompirjem in zelenjadnicami sta se zaradi manjšega obsega pridelave v letu 2025 znižali (krompir: na 34 %, zelenjava: na 32 %). Pri krompirju je bila stopnja samooskrbe najnižja odkar se spremljajo podatki in za 10 odstotnih točk pod ravnjo zadnjega petletnega obdobja (2020–2024: 44 %). Stopnja samooskrbe z zelenjavo je bila druga najnižja do sedaj, nižja je bila le še v letu 2010 (30 %), ter tudi za osem odstotnih točk pod ravnjo obdobja 2020–2024.

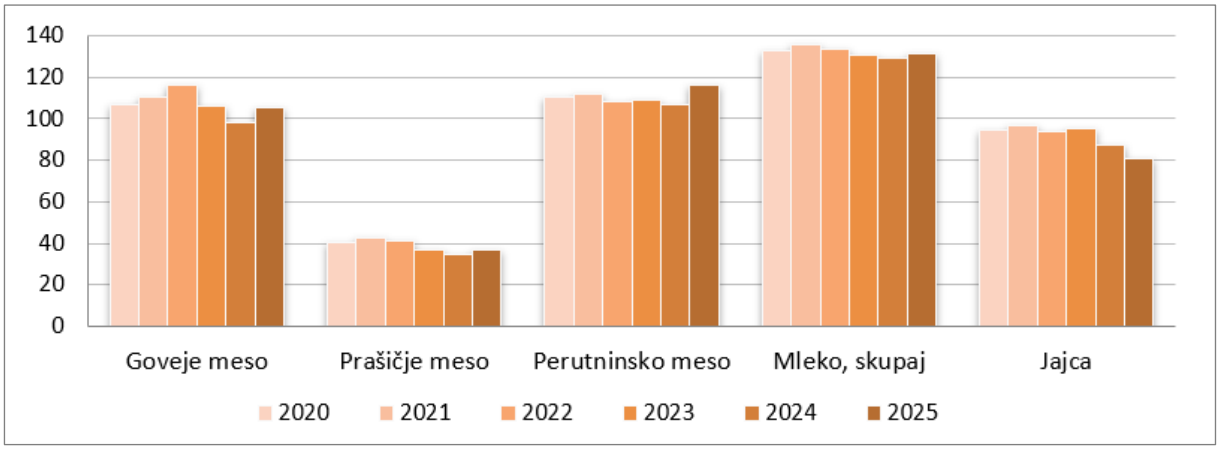
Pri sadju (na agregatni ravni) stopnje samooskrbe medletno zelo nihajo zaradi vremenskih razmer. Domača pridelava sadja je bila v letu 2025 zaradi neugodnih vremenskih razmer pomembno manjša. To je vplivalo na padec samooskrbe s sadjem na 21 % (leta 2024: 27 %), kar je za tri odstotne točke pod povprečjem zadnjih petih let (2020–2024), ki pridelavi sadja niso bila naklonjena. Pri tem je treba poudariti, da visoke samooskrbe s sadjem skupaj v Sloveniji tudi ne moremo pričakovati zaradi velike domače porabe sadja, ki ne uspeva pri nas. To so na primer agrumi, banane in drugo južno sadje; domača poraba teh skupin sadja je namreč v povprečju obdobja 2021–2025 obsegala 49 % skupne domače porabe sadja.

Pri živalskih proizvodih so stopnje samooskrbe v primerjavi z rastlinskimi pridelki višje in stabilnejše, saj proizvodnja ni v tako veliki meri odvisna od vremenskih razmer (razen pri medu), poleg tega pa je stopnja samooskrbe tudi odraz pridelovalnih oziroma proizvodnih pogojev in strukture kmetijskih gospodarstev. Več kot 100-odstotno samooskrbo v Sloveniji že tradicionalno dosegamo pri mleku, ter perutninskem in govejem mesu. V letu 2025 so bile po začasnih podatkih bilanc stopnje samooskrbe z živalskimi proizvodi višje, z izjemo jajc.

Pri mesu (na agregatni ravni) se je stopnja samooskrbe v primerjavi z letom 2024 (79 %) zvišala za šest odstotnih točk in je znašala 85 %, kar je slabi dve odstotni točki več od povprečja zadnjih petih let (2020–2024: 83 %). Zvišanje stopenj samooskrbe je bilo zaznano pri vseh pomembnejših vrstah mesa, najbolj pri govejem in perutninskem mesu.

Domača prireja govejega mesa je ostala na ravni leta prej, se pa je opazneje zmanjšala domača poraba, kar se je odrazilo na višji stopnji samooskrbe (105 %; leto 2024: 98 %). Pri prašičjem in perutninskem mesu se je povečala predvsem domača prireja mesa, v manjši meri tudi poraba, kar je vodilo v zvišanje stopenj samooskrbe. Stopnja samooskrbe s perutninskim mesom (117 %), ki se je zvišala za 10 odstotnih točk, je bila najvišja po letu 2013. Stopnja samooskrbe s prašičjim mesom (37 %) se je v primerjavi z letom 2024 zvišala za dve odstotni točki, še vedno pa je bila za dve odstotni točki pod povprečjem petletnega obdobja (2020–2024: 39 %). Samooskrba z mesom drobnice je ostala na podobni ravni kakor v letu prej, pri čemer sta se domača prireja in poraba mesa zmanjšali za približno desetino in sta bili najnižji po letu 2002.

*Slika 13: Samooskrba z osnovnimi živalskimi proizvodi (%); 2020–2025**

* Začasni podatki za leto 2025.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

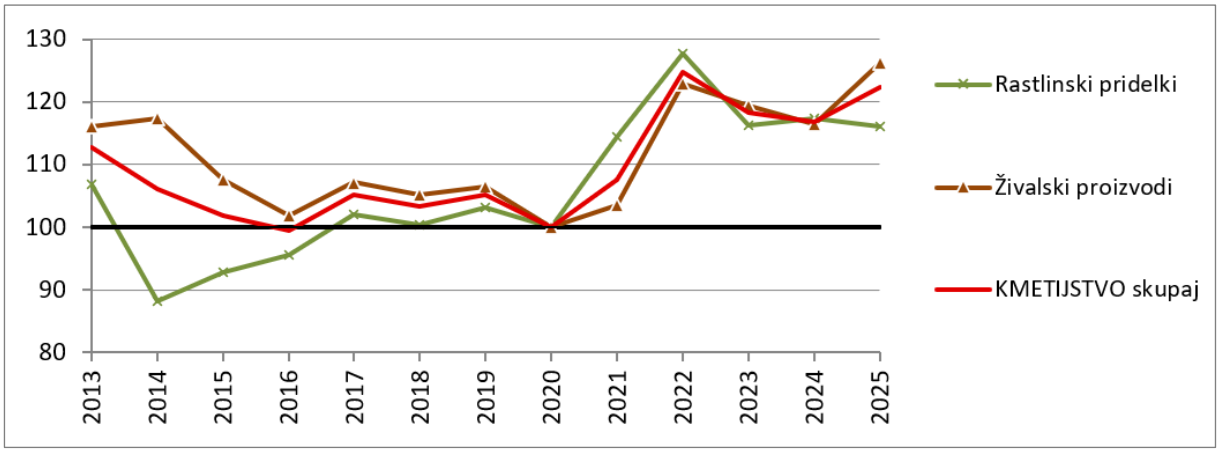
Domača proizvodnja in poraba mleka in mlečnih izdelkov sta se v letu 2025 povečali. Pri tem se je proizvodnja povečala bolj intenzivno, kar je vodilo v zvišanje stopnje samooskrbe. Ta se je zvišala za slabi dve odstotni točki, s 129 % v letu 2024 na 131 %, kar pa je pod povprečjem obdobja 2020–2024 (133 %). Pri jajcih je bil zaradi manjše domače prireje in večje porabe zaznan padec stopnje samooskrbe za šest odstotnih točk, na 81 %, kar je najnižja stopnja samooskrbe doslej. Dolgoročno se stopnja samooskrbe z jajci v Sloveniji znižuje, v zadnjih dveh letih je prvič padla pod 90 %.

Za pridelavo medu je bilo leto 2025 izjemno ugodno. Proizvodnja medu se je za skoraj štirikrat povečala v primerjavi z letom 2024, pri čemer se je samooskrba povečala na 133 %, kar je največ doslej in za 87 odstotnih točk nad povprečjem let 2020–2024 (47 %).

1.5 Cene v kmetijstvu

Cene kmetijskih pridelkov in proizvodov skupaj – Od leta 2020 cene v kmetijstvu strmo naraščajo, leta 2022 pa so dosegle zgodovinski vrh. Čeprav so se nato nekoliko umirile, so v letih 2023 in 2024 ostale izrazito visoke. V letu 2025 smo ponovno beležili opazno rast, predvsem zaradi zelo visokih cen nekaterih živinorejskih proizvodov. Realne cene v letu 2025 so se zelo približale rekordnim vrednostim iz leta 2022, kar pomeni, da gre za druge najvišje cene doslej.

Slika 14: Indeksi cen kmetijskih pridelkov pri proizvajalcih (realno; 2020 = 100); 2013–2025

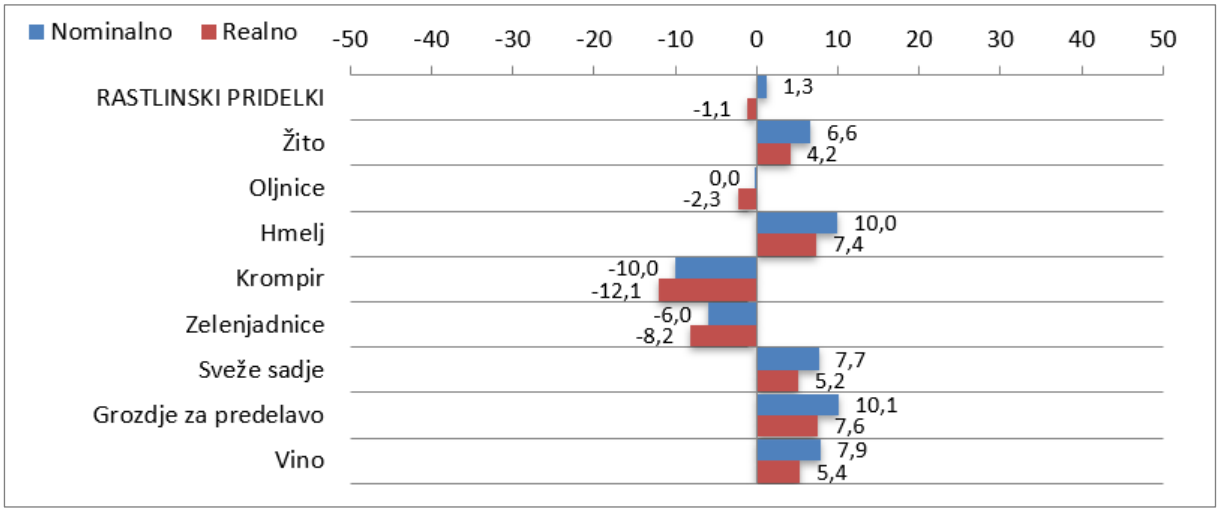

Vir: SURS, preračuni KIS

Na letni ravni so v letu 2025 cene kmetijskih pridelkov in proizvodov nominalno porasle za 7,2 %. Ob upoštevanju inflacije (+2,4 %) pa so se cene na agregatni ravni realno zvišale za 4,7 %. Izrazita rast cen je bila zabeležena v živinoreji, medtem ko so bile cene rastlinskih pridelkov na podobni ravni leta prej (realno: –1,1 %).

Cene rastlinskih pridelkov – V primerjavi z letom prej so cene rastlinskih pridelkov na agregatni ravni ostale skoraj nespremenjene (nominalno: +1,3 %, realno: –1,1 %) in že peto leto zapored ostale na visoki ravni.

Slika 15: Spremembe cen rastlinskih pridelkov v letu 2025 glede na leto 2024 (%)

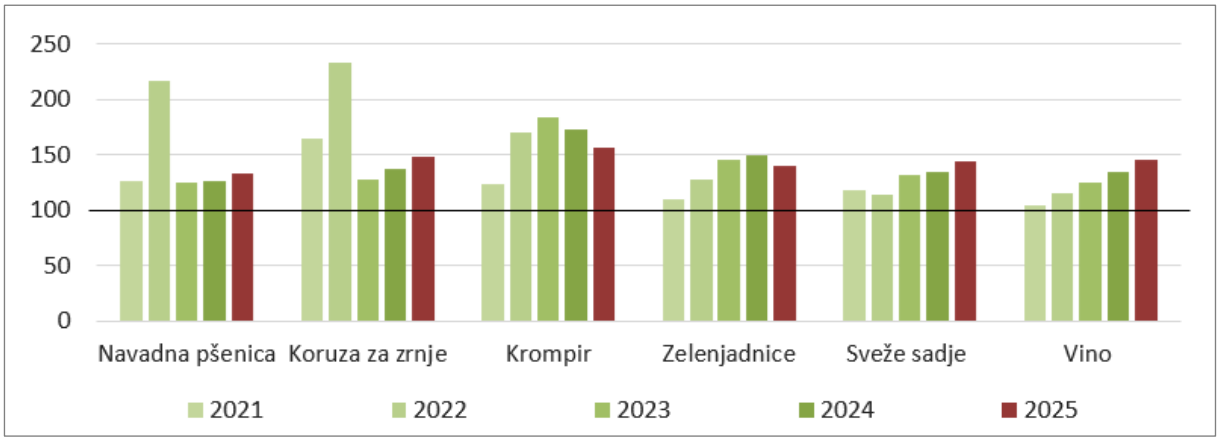

Vir: SURS, preračuni KIS

Največje zvišanje cen je bilo zabeleženo pri hmelju in grozdju (oboje +10 %) ter svežem sadju (+8 %). Pri žitih skupaj so se cene zvišale za skoraj 7 %, pri čemer se je najbolj podražila

koruza za zrnje (+8 %), medtem ko se je cena pšenice zvišala nekoliko manj (+5 %). Na drugi strani so se znižale cene krompirja (–10 %) in zelenjadnic (–6 %). Zanimivo je, da so cene grozdja, vina in svežega sadja v letu 2025 dosegle najvišjo raven doslej.

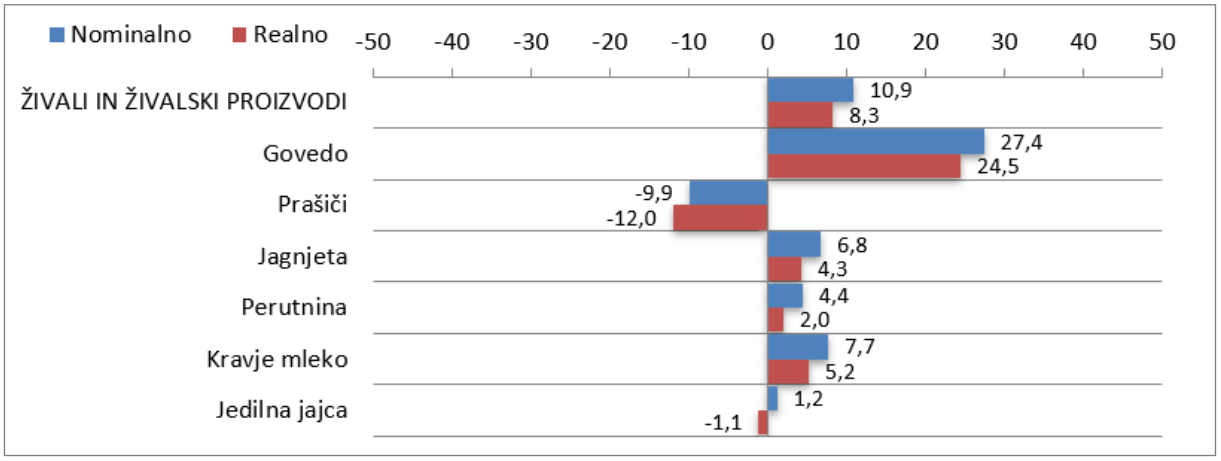
Slika 16: Indeksi cen rastlinskih pridelkov (nominalno; 2020 = 100); 2021–2025

Vir: SURS, preračuni KIS

Cene v živinoreji – V letu 2025 so agregatne realne cene presegle rekordne ravni iz leta 2022, kar pomeni najvišje cene v živinoreji doslej. V primerjavi z letom prej so bile cene nominalno višje za 10,9 % (realno: +8,3 %). K skupni rasti je največ prispevala izrazita podražitev goveda; odkupna cena goveda se je glede na leto 2024 nominalno povečala za 27 % in dosegla rekordno raven.

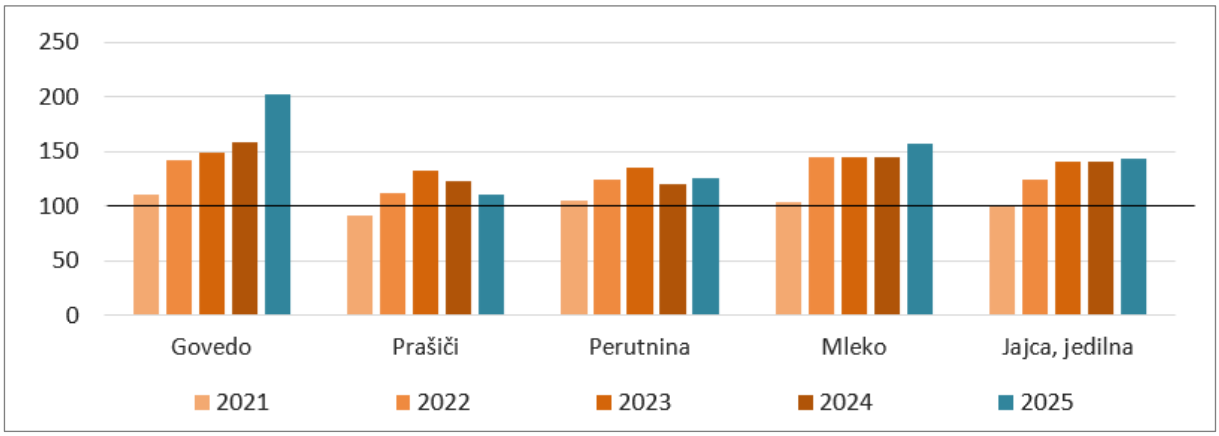
Slika 17: Spremembe cen v živinoreji v letu 2025 glede na leto 2024 (%)

Vir: SURS, preračuni KIS

Občutneje so se povišale tudi cene kravjega mleka (za skoraj 8 %), jagnjetine (za 7 %) in perutnine (za 4 %), medtem ko so cene jedilnih jajc ostale na približno enaki ravni kot leto prej (+1 %). Edini padec cen je bil zabeležen pri prašičih (–10 %), zaradi česar je njihova cena padla tudi pod povprečje zadnjih petih let.

Slika 18: Indeksi cen v živinoreji (nominalno; 2020 = 100); 2021–2025

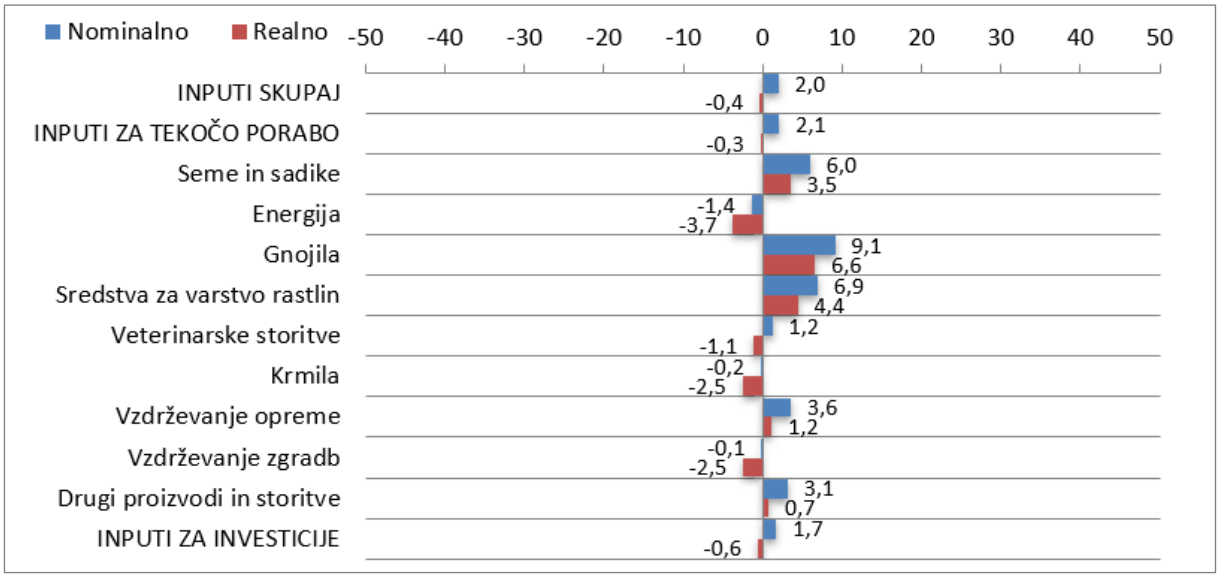
Vir: SURS, preračuni KIS

Cene inputov za kmetijstvo – Na povprečni letni ravni so se v letu 2025 nominalne cene vseh inputov (inputov za tekočo rabo in investicijskih inputov) rahlo povečale, in sicer za 2,0 % (realno so se znižale za 0,4 %).

Po rekordnih ravneh v letu 2022 so se cene inputov v letih 2023 in 2024 občutno znižale, na nižjih ravneh glede na leto 2022 pa so ostale tudi v letu 2025. Kljub temu so cene inputov še vedno višje od povprečja zadnjega desetletja.

Med pomembnejšimi skupinami inputov za kmetijstvo so se najbolj zvišale cene gnojil (+9 %), sredstev za varstvo rastlin (+7 %) ter semena in sadik (+6 %). Cene ostalih inputov so se podražile manj intenzivno. Znižale pa so se cene energije (za nekaj več kot 1 %), ki v strukturi stroškov predstavljajo pomemben delež, kar je tudi glavni razlog, da se agregatne cene inputov za kmetijstvo niso izraziteje povečale.

Slika 19: Spremembe cen inputov za kmetijstvo v letu 2025 glede na leto 2024 (%)

Vir: SURS, preračuni KIS

Realne cene inputov za kmetijstvo so se rahlo znižale (–0,4 %), medtem ko so se realne cene kmetijskih pridelkov in proizvodov na agregatni ravni zvišale (+4,7 %). Zaradi tega se je cenovno-stroškovno razmerje v kmetijstvu v letu 2025 opazno izboljšalo in doseglo najugodnejšo raven doslej.

Preglednica 22: Indeksi nominalnih cen kmetijskih proizvodov in inputov; 2020–2025

	Predhodno leto = 100						2020 = 100					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kmetijski proizvodi pri proizvajalcih	95,0	109,7	126,1	101,9	100,7	107,2	100,0	109,7	138,3	140,9	142,0	152,2
Inputi za kmetijstvo (1 + 2)	98,5	110,5	126,6	98,8	96,1	102,0	100,0	110,5	139,9	138,3	132,9	135,5
Razmerje kmetijski proizvodi/inputi	96,4	99,3	99,6	103,1	104,8	105,1	100,0	99,3	98,9	101,9	106,9	112,3

Vir: SURS, preračuni KIS

Okvir 3: Cene v kmetijstvu

Leta 2024 je SURS spremenil bazo za izračun indeksov cen z leta 2015 na leto 2020. Na podlagi uteži novega baznega leta so bili indeksi cen kmetijskih pridelkov in cen inputov preračunani za obdobje od leta 2015 dalje. Zaradi teh sprememb uteži so se nekoliko spremenili tudi skupni indeksi cen, vendar glavne ugotovitve glede gibanja cen ostajajo podobne kot po prejšnji seriji podatkov.

Letni indeksi se računajo na podlagi mesečnih indeksov cen in baznih mesečnih uteži, ki se za rastlinske pridelke razlikujejo po mesecih (upoštevata se sezonska pridelava in prodaja). Ker se dejanske mesečne uteži med leti nekoliko spreminjajo, medtem ko so mesečne uteži za izračun letnih indeksov stalne, to pomeni, da lahko indeksi cen kmetijskih pridelkov, izračunani na podlagi mesečnih indeksov, pomembno odstopajo od indeksov, izračunanih iz absolutnih povprečnih letnih cen posameznih kmetijskih pridelkov.

Izvedeni kazalnik za analizo cen v kmetijstvu je cenovno–stroškovno razmerje (*terms of trade*), ki je izračunano kot razmerje med indeksom cen kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih in indeksom cen inputov. Če je indeks večji od 100, to pomeni ugodnejše cenovno razmerje kot v baznem letu (večje povišanje oziroma manjše znižanje cen kmetijskih pridelkov od cen inputov), indeks pod 100 pa kaže poslabšanje tega razmerja.

*Cenovno–stroškovno razmerje = indeks cen kmetijskih pridelkov / indeks cen inputov * 100*

1.6 Ekonomski rezultati kmetijstva

Na dohodke v kmetijstvu so v zadnjem obdobju najbolj izrazito vplivala velika nihanja fizičnega obsega (in posledično vrednosti) kmetijske proizvodnje, predvsem v rastlinski pridelavi, v zadnjih nekaj letih pa so intenzivno nihale tudi cene pridelkov in inputov za kmetijstvo.

Leto 2021 je bilo zaznamovano z epidemijo covida-19 in njenimi negativnimi vplivi na zunanjo trgovino, ponudbo in povpraševanje ter posledično na cene nekaterih kmetijskih proizvodov. V letu 2022 so se pandemični izzivi v kmetijstvu začeli umirjati, nove pritiske in negotovosti na kmetijske trge ter vsesplošno draginjo pa je prinesla vojna v Ukrajini. Zahtevne gospodarske razmere so se nadaljevale tudi v letu 2023, obenem pa so bile izjemno neugodne vremenske razmere; prekomerne padavine in katastrofalne poplave so prizadele velik del pridelovalnih površin v Sloveniji. Leto 2024 je bilo za kmetijsko pridelavo ugodnejše, saj je bil obseg proizvodnje (predvsem rastlinske pridelave) večji, nižji so bili proizvodni stroški ter ugodnejša cenovno-stroškovna razmerja na agregatni ravni.

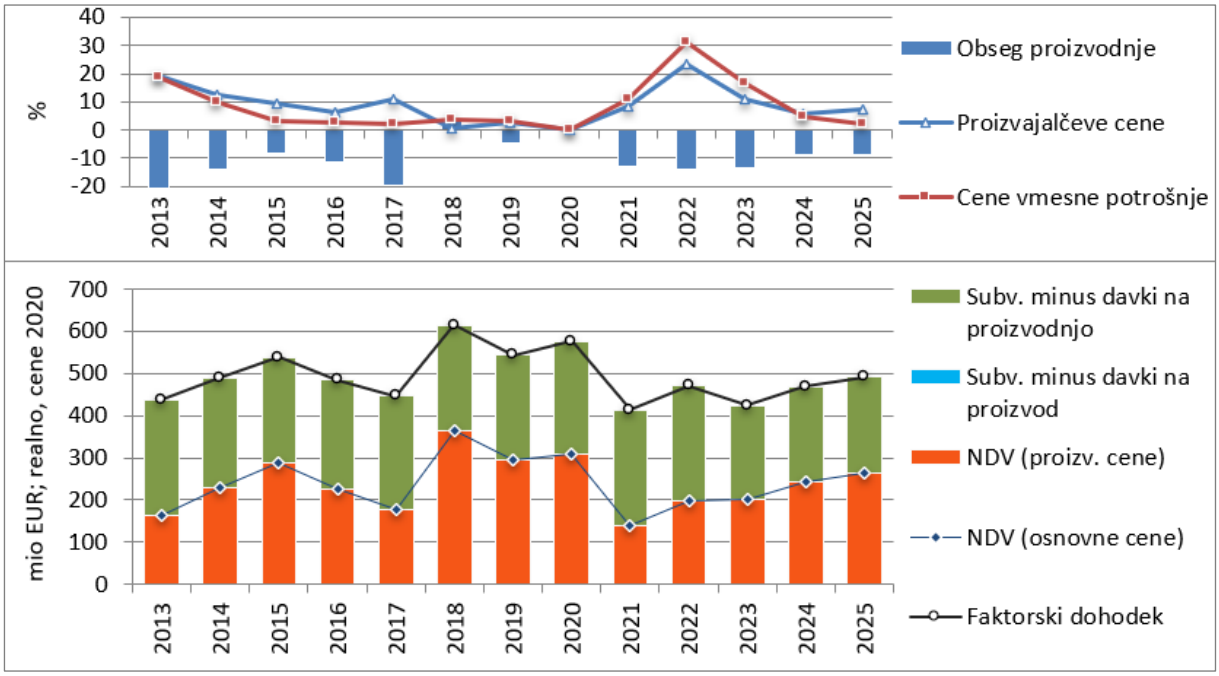
Ekonomski rezultati kmetijstva so se po začasnih podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo (SURS, druga ocena) v letu 2025 v primerjavi z ugodnim letom prej izboljšali, razlog za to je višja vrednost osnovnih cen ob realno nekoliko nižjih stroških pridelave in podobnem skupnem obsegu kmetijske proizvodnje. V primerjavi s predhodnim letom so bile zabeležene višje osnovne cene v kmetijstvu, cene inputov so ostale blizu ravni predhodnega leta, zaradi česar se je cenovno-stroškovno razmerje na agregatni ravni izboljšalo.

Obseg kmetijske proizvodnje je na agregatni ravni v letu 2025 po začasnih podatkih (SURS, druga ocena) ostal na ravni leta prej, cene kmetijskih proizvodov pa so bile višje kot v letu prej (realno +1 %). V primerjavi s predhodnim letom se je obseg rastlinske pridelave skupaj zmanjšal za 3 %. Do zmanjšanja je prišlo pri vseh skupinah pridelkov (najobčutneje pri sadju

in krompirju), razen pri vinu, kjer je bil pridelek občutno večji. Pri živinoreji se je skupni obseg prireje povečal za okoli 4 % v primerjavi z letom prej.

Ob upoštevanju Eurostat-ovega implicitnega deflatorja BDP (+3,5 %, druga ocena SURS), se je vrednost kmetijske proizvodnje po osnovnih cenah v letu 2025 zvišala (realno za en odstotek) in je nominalno znašala več kot 1,7 milijarde EUR. Vmesna potrošnja je nominalno dosegala skoraj milijardo EUR, kar je v primerjavi s predhodnim letom nekoliko več (realno – 1 %). V strukturi vrednosti kmetijske proizvodnje je v letu 2025 dosegala 58 %, kar je eno odstotno točko manj kot v predhodnem letu. Ob realno nekoliko višji vrednosti kmetijske proizvodnje in nekoliko nižji vrednosti vmesne potrošnje v primerjavi z letom prej se je bruto dodana vrednost slovenskega kmetijstva po metodologiji ekonomskih računov za kmetijstvo v letu 2025 povečala (realno za 4 %) in dosegala okoli 730 milijonov EUR (nominalno) oziroma en odstotek BDP, kar je na ravni leta prej.

Slika 20: Osnovni kazalniki ekonomskih računov za kmetijstvo (realno; stalne cene 2020); 2013–2025

Vir: SURS (2025, druga ocena: začasni podatki), Eurostat, preračuni KIS

Obseg vmesne potrošnje je bil za dober odstotek večji kot v letu prej, prav tako višja je bila njena vrednost nominalno (realno okoli –1 %). Tako so se v letu 2025 v primerjavi z letom relativno najintenzivneje povečali izdatki za gnojila (realno +5 %), fitofarmacevtska sredstva (realno +3 %) ter za seme in sadike (realno +2 %). Izdatki za ostale skupine inputov (razen veterinarskih, ki so realno ostali skoraj enaki) so se realno zmanjšali, najintenzivneje stroški energentov (realno –6 %), stroški krme in ostale skupine inputov pa med so se znižali med 2–3 % v primerjavi z letom prej.

V primerjavi z letom prej se je neto dodana vrednost slovenskega kmetijstva v letu 2025 občutno povečala, in sicer realno skoraj za desetino. Ob realno enaki porabi stalnega kapitala in ravni drugih subvencij na proizvodnjo in davkih na proizvodnjo je faktorski dohodek v letu 2025 znašal 633 milijonov EUR (nominalno; SURS, druga ocena). Realno je bil faktorski

dohodek slovenskega kmetijstva za skoraj 5 % višji kot v predhodnem letu ter nad povprečjem predhodnega petletnega obdobja 2020–2024 (realno +4 %).[8]

Preglednica 23: Osnovni agregati računa proizvodnje in dohodkov; 2021–2025

	Mio EUR (tekoče cene)					2025/	Realno (2020 = 100)					2025/
	2021	2022	2023	2024	2025*	2024	2021	2022	2023	2024	2025*	2024
Vrednost proizvodnje po osnovnih cenah	1.323	1.591	1.581	1.648	1.722	104,5	94,2	106,4	96,1	96,8	97,8	101,0
Vmesna potrošnja	898	1.068	995	969	991	102,3	111,6	124,7	105,7	99,4	98,3	98,9
BDV po osnovnih cenah	425	523	585	679	731	107,7	70,9	81,9	83,3	93,4	97,2	104,1
Poraba stalnega kapitala	281	307	343	376	389	103,5	99,3	102,1	103,6	109,8	109,8	100,0
NDV po osnovnih cenah	144	216	242	303	342	112,9	45,6	63,9	65,3	78,7	85,9	109,1
Druge subvencije na proizvodnjo	291	308	278	291	301	103,5	104,2	103,6	84,9	86,1	86,1	100,0
Drugi davki na proizvodnjo	11	8	10	9	10	103,4	263,2	187,5	206,5	190,2	190,1	100,0
Faktorski dohodek	**424**	**516**	**510**	**584**	**633**	**108,3**	**71,7**	**81,8**	**73,6**	**81,4**	**85,3**	**104,7**
Število zaposlenih (000 PDM)	73,6	72,9	71,2	70,3	68,3	97,1	99,4	98,5	96,2	95,0	92,2	97,1
FD/PDM (EUR)	**5.765**	**7.069**	**7.163**	**8.308**	**9.268**	**111,6**	**72,1**	**83,0**	**76,5**	**85,7**	**92,4**	**107,8**
FD/PDM EU–27 (EUR)	**21.768**	**26.081**	**26.060**	**26.979**	**30.337**	**112,4**	**105,0**	**119,0**	**111,4**	**111,3**	**121,4**	**109,1**

Vir: SURS (2025*, druga ocena: začasni podatki), Eurostat, preračuni KIS

V primerjavi z letom prej se je zaposlenost v slovenskem kmetijstvu zmanjšala tudi v letu 2025 (za okoli 3 %), kar pomeni nadaljevanje negativnega dolgoročnega trenda. Faktorski dohodek, preračunan na PDM, je bil realno višji za 8 % kot v predhodnem letu, dosegel je blizu 9.300 EUR/PDM oziroma 31 % evropskega povprečja, kar je enako kot v letu prej. Zaostajanje dohodkov na agregatni ravni v primerjavi z evropskim povprečjem ostaja značilnost slovenskega kmetijstva, pri kateri tudi v letu 2025 ni bilo zaznati izboljšanja.

Zaradi manjšega pridelka je bila nižja tudi vrednost pridelave pri skoraj vseh skupinah pridelkov. Najobčutneje je vrednost pridelave upadla pri krompirju, in sicer realno skoraj za slabo tretjino (skoraj za petino nižji pridelek in občutno nižje cene). V primerjavi s predhodnim letom je bila občutno nižja tudi vrednost pridelave sadja (realno za dobro četrtino), razlog je za slabo tretjino skromnejši pridelek, kljub višjim cenam (realno +5 %). Nižja je bila tudi vrednost pridelave zelenjadnic (realno za slabo petino; občutno nižje cene in manjši pridelek), industrijskih rastlin in žit (pri obeh skupinah manjši pridelek) ter krmnih rastlin (manjši pridelek in nižje cene). Občutno višja pa je bila vrednost pridelave vina (realno za skoraj dve petini) zaradi občutno večjega pridelka grozdja (za okoli tretjino) in višjih cen.

Začasni podatki za leto 2025 kažejo na povečanje vrednosti živinoreje. Na agregatni ravni je bila v primerjavi s predhodnim letom realno večja za okoli desetino, tako zaradi večjega obsega živinoreje (prireja živali:+3 %, živalski proizvodi: +6 %) kot tudi zaradi višjih cen (prireja živali: realno +10 %, živalski proizvodi: realno +2 %). Vrednost prireje se je najobčutneje povečala pri prireji goveda zaradi občutno višjih cen (realno za slabo četrtino) ob nekoliko nižjem prirastu ter pri prireji perutnine (realno za okoli desetino) zaradi desetino večjega obsega prireje ob realno podobnih cenah kot v letu prej. Vrednost prašičereje in reje drobnice se je zmanjšala (pri obeh realno za okoli –8 %); pri prašičereji predvsem zaradi občutno nižjih cen (realno –13 %) kljub večjem prirastu (+6 %), pri drobnici pa nasprotno, zaradi občutno manjšega prirasta (–11 %) ob višjih cenah (realno +4 %). Vrednosti prireje mleka in jajc sta se v letu 2025 povečali (mleko: realno +9 %; jajca: +8 %). Pri obeh se je povečal obseg prireje (mleko: +4 %;

[8] Od leta 2025 dalje SURS objavlja podatke ekonomskih računov za kmetijstvo na ravni kohezijskih regij (raven NUTS 2), in sicer z dvoletnim zamikom; tako so bili v letu 2025 objavljeni podatki za leto 2023. Ti podatki kažejo, da je v letu 2023 Vzhodna kohezijska regija ustvarila dobri dve tretjini vrednosti kmetijske proizvodnje, slabi dve tretjini bruto dodane vrednosti, dobro polovico neto dodane vrednosti ter slabi dve tretjini faktorskega dohodka slovenskega kmetijstva. Skoraj tri četrtine stroškov vmesne potrošnje slovenskega kmetijstva se je beležilo na kmetijsko proizvodnjo v Vzhodni kohezijski regiji.

jajca: +10 %), pri mleku pa so se povečale tudi cene v primerjavi z letom prej (realno +4 %). Vrednost drugih živalskih proizvodov je občutno upadla (realno za več kot petino), zaradi občutnega padca cen (realno za več kot petino) ob malce nižjem obsegu prireje v primerjavi z letom prej.

Analiza ekonomskega položaja slovenskega kmetijstva v letu 2025 s pomočjo modelnih kalkulacij je pokazala, da so se prihodkovno–stroškovna razmerja izboljšala pri petih od šestih analiziranih ključnih rastlinskih proizvodov v primerjavi z letom prej. Ponovno pa pri večini analiziranih proizvodov, razen pri grozdju, ostajajo prihodkovno–stroškovna razmerja pod povprečjem zadnjih petih let, kar lahko nakazuje poslabšanje ekonomskih razmer za pridelavo.

V primerjavi z letom prej so se prihodkovno-stroškovna razmerja nekoliko izboljšala pri pridelavi žit zaradi intenzivnejše rasti odkupnih cen od rasti proizvodnih stroškov, še vedno pa so bila pod povprečjem preteklega petletnega obdobja. Ekonomski rezultati in razmere za pridelavo oljnic so bile tudi nekoliko boljše kot v letu prej (še vedno pa med najslabšimi v zadnjem desetletju), razlog za to je nekoliko intenzivnejša rast odkupnih cen v primerjavi z rastjo proizvodnih stroškov. Občutno boljše kot leto prej in nad dolgoletnim povprečjem so bile ekonomske razmere v vinogradništvu, predvsem zaradi zelo dobre letine ter stabilnega prihodkovno-stroškovnega razmerja. Ekonomske razmere za pridelavo sadja so v zadnjem obdobju zelo spremenljive, v letu 2025 je bila letina občutno slabša kot v letu prej, stroški pridelave pa višji. Zaradi nadpovprečnih odkupnih cen, ki so intenzivneje rasle kot stroški pridelave, je bila prihodkovno-stroškovno pariteta sicer ugodnejša kot v letu prej in na povprečju daljšega obdobja, vendar pa so bili ekonomski rezultati manj ugodni, predvsem zaradi izredno slabe, podpovprečne letine in višjih pridelovalnih stroškov, kot v letu prej. Ekonomske razmere za pridelavo krompirja tudi po modelnih kalkulacijah kažejo, da je prišlo poslabšanja ekonomskih razmer za pridelavo, saj so bile ob slabi letini tudi odkupne cene občutno nižje, hkrati pa so bili nekoliko višji tudi proizvodni stroški. Prihodkovno-stroškovno razmerje za pridelavo krompirja se je tako poslabšalo v primerjavi z letom prej in občutno padlo pod povprečje zadnjega petletnega obdobja.

Modelne kalkulacije na področju živinoreje kažejo na izboljšanje prihodkovno–stroškovnih razmerij (boljše ekonomske razmere za prirejo) v letu 2025 pri petih od šestih analiziranih proizvodov v primerjavi s predhodnim letom. Najugodnejše in nadpovprečno ugodne v zadnjem obdobju so bile ekonomske razmere pri prireji goveda, zaradi občutno višjih odkupnih cen mladega pitanega goveda in stranskih proizvodov, kljub nekoliko višjih stroškov prireje. Zelo ugodne so bile tudi ekonomske razmere za proizvodnjo mleka (nad povprečjem zadnjega obdobja), predvsem zaradi opazno višjih cen tako mleka kot tudi stranskih proizvodov, ob sicer višjih proizvodnih stroških. V primerjavi z zelo ugodnim predhodnim letom so bile ugodnejše ekonomske razmere tudi pri prireji drobnice predvsem zaradi višjih cen pri rejcih (cene so občutno višje pri rejcih, ki se ne beležijo v uradnih podatkih odkupa na kmetiji). Ekonomske razmere so bile v primerjavi s predhodnim letom nekoliko ugodnejše tudi pri reji pitovnih piščancev (višje cene) in prireji jajc. Pri slednji so bile razmere najugodnejše v zadnjem obdobju, predvsem zaradi občutno višjih odkupnih cen. Kljub nižjim stroškom prireje so se slabše ekonomske razmere kot v letu prej nadaljevale pri reji pitovnih prašičev; razlog za to so občutno nižje odkupne cene kot posledica nizkocenovnega uvoza (predvsem iz Španije), zaradi prepovedi uvoza v azijske države (pojav afriške prašičje kuge v Španiji) in novih kitajskih carin.

Okvir 4: Ekonomski računi za kmetijstvo

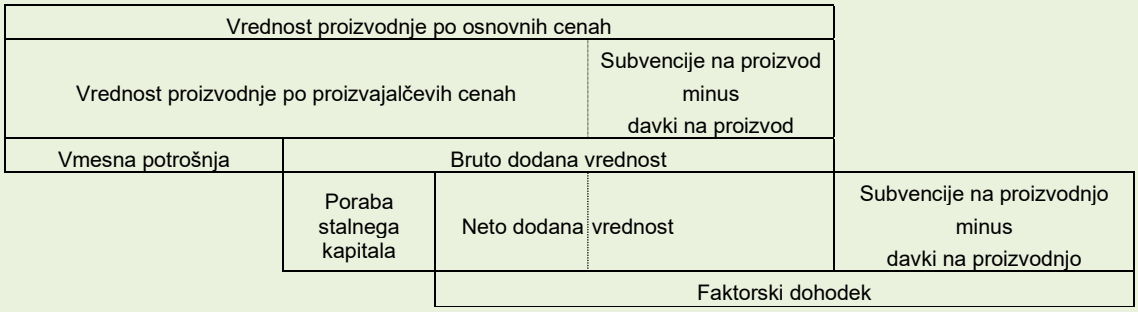
Ekonomski računi za kmetijstvo (ERK) so satelitski račun nacionalnih računov, ki upoštevajo posebnosti kmetijstva. Za članice EU je izdelava ERK po enotni metodologiji obvezni del rednih statističnih raziskovanj. ERK vključujejo proizvodne enote po načelu aktivnosti ter praviloma zajemajo samo kmetijsko proizvodnjo na kmetijskih gospodarstvih in strojne storitve za kmetijstvo (brez drugih dejavnosti, razen neločljivih, in brez kmetijske proizvodnje zunaj kmetijskih gospodarstev).

ERK sestavljajo niz medsebojno povezanih računov in preglednic. Račun proizvodnje beleži transakcije, povezane s proizvodnim procesom, in je izdelan po načelu bruto proizvodnje. Zajema tudi del proizvodnje, ki hkrati predstavlja vmesno potrošnjo znotraj kmetijstva (npr. voluminozna krma). Vsebuje podatke o proizvodnji (o količini, cenah in vrednosti), vmesni potrošnji po vrstah, potrošnji fiksnega kapitala in izračun osnovnih kategorij dohodka.

Račun proizvodnje je izdelan po tako imenovanih osnovnih cenah. Osnovne cene so proizvajalčeve cene oziroma nabavne cene vložkov, povečane za subvencije na proizvode in zmanjšane za morebitne davke na proizvode. Med subvencije na proizvode se uvrščajo proizvodno specifične subvencije, ki so praviloma v funkciji cenovne politike (npr. splošni dodatki k cenam, nekatera plačila na površino ali glavo živali, regresi).

Osnovne kategorije dohodka so bruto dodana vrednost kot razlika med vrednostjo proizvodnje in vmesno potrošnjo ter neto dodana vrednost kot razlika med bruto dodano vrednostjo in potrošnjo fiksnega kapitala. Če od neto dodane vrednosti, ki je prva sestavina računa dohodka, odštejemo davke na proizvodnjo in prištejemo subvencije na proizvodnjo, dobimo faktorski dohodek. Med subvencije na proizvodnjo se uvrščajo proizvodno nespecifična plačila (npr. izravnalna plačila za težje pridelovalne razmere, okoljska plačila, državne pomoči ob naravnih nesrečah, po reformi neposrednih plačil pa tudi regionalna enotna plačila na površino), ki neposredno povečujejo dohodek iz kmetijstva. Faktorski dohodek je dohodek, ki kmetijskim gospodarstvom ostane za nadomeščanje vseh proizvodnih dejavnikov (zemlja, kapital, delo).

Osnovne sestavine računa proizvodnje in računa faktorskega dohodka v okviru ERK

Zadnja postavka delitve dohodka v okviru ERK je podjetniški dohodek. Dobimo ga, če k faktorskemu dohodku prištejemo prejete obresti ter odštejemo sredstva za zaposlene (plače), najemnine za zemljo in plačane obresti. Račun kapitala v ERK ni popoln ter vsebuje samo podatke o bruto in neto investicijah ter transferjih kapitala. Med transferje kapitala se uvrščajo proračunska plačila, ki se nanašajo na osnovna sredstva v kmetijstvu (npr. podpore za investicije), in drugi transferji kapitala, namenjeni neposredno kmetijskim gospodarstvom (npr. podpore za sanacijo gospodarstev).

Vsi izračuni v okviru ERK so izdelani po tekočih cenah. Za izračun realnih sprememb (po stalnih cenah) se uporablja implicitni deflator bruto domačega proizvoda (pri prvi in drugi oceni SURS se uporablja podatek iz Eurostat baze, pri končni oceni pa nacionalni BDP deflator). Seznam proizvodov na strani kmetijske proizvodnje in vmesne potrošnje je precej podroben, spremembe vseh vrednostnih kazalnikov pa so dezagregirane v indekse obsega in indekse cen. ERK zato dajejo podatke za analizo sprememb v strukturi in obsegu ter cenah po vseh sestavinah računov.

Indeksi cen v okviru ERK večinoma niso neposredno primerljivi z indeksi cen, izračunanimi v okviru statističnega raziskovanja cen v kmetijstvu, čeprav sta seznama skupin proizvodov podobna. Razlog je v različnih metodoloških izhodiščih obeh statističnih raziskovanj.

Do leta 2003 so vse subvencije (na proizvode in proizvodnjo) v ERK vključene v višino dejansko izplačanih proračunskih sredstev za te namene v posameznem koledarskem letu, leta 2004 pa se je ta metodologija spremenila. Od leta 2004 SURS pri oceni višine subvencij praviloma upošteva odobrena plačila v posameznem subvencijskem letu ne glede na to, kdaj so bila dejansko izplačana. Praviloma je velik del dohodkovnih subvencij za tekoče leto izplačan v naslednjem koledarskem letu, zato so lahko razlike med odobrenimi in izplačanimi zneski v določenem letu velike.

Od leta 2025 SURS objavlja podatke ekonomskih računov za kmetijstvo tudi na ravni kohezijskih regij (raven NUTS 2), in sicer z dvoletnim zamikom (npr. v letu 2025 so bili objavljeni podatki za leto 2023).

2 PRORAČUNSKE PODPORE KMETIJSTVU

2.1 Podpore kmetijstvu iz državnega proračuna

Finančna sredstva za kmetijstvo in razvoj podeželja se zagotavljajo iz proračuna Ministrstva za kmetijstvo (MKM). V letu 2025 je realizacija proračuna MKM, skupaj z organi v sestavi, znašala 658,0 milijonov EUR. Od tega je bilo za kmetijstvo in ukrepe kmetijske politike namenjenih 487,5 milijona EUR, kar predstavlja 74 % celotnega proračuna MKM. Preostala sredstva so bila razporejena na področji gozdarstva in ribištva (skupaj 12 %) ter za upravne in druge stroške ministrstva in organov v sestavi (14 %).

V posameznih letih se sredstva za kmetijstvo dopolnjujejo tudi iz drugih proračunskih virov. V letu 2025 je bilo tako iz proračuna Ministrstva za finance za kmetijstvo namenjenih dodatnih 2,9 milijona EUR, in sicer za pomoč ob naravnih nesrečah.

Preglednica 24: Proračunska izplačila za kmetijstvo (000 EUR); 2021–2025

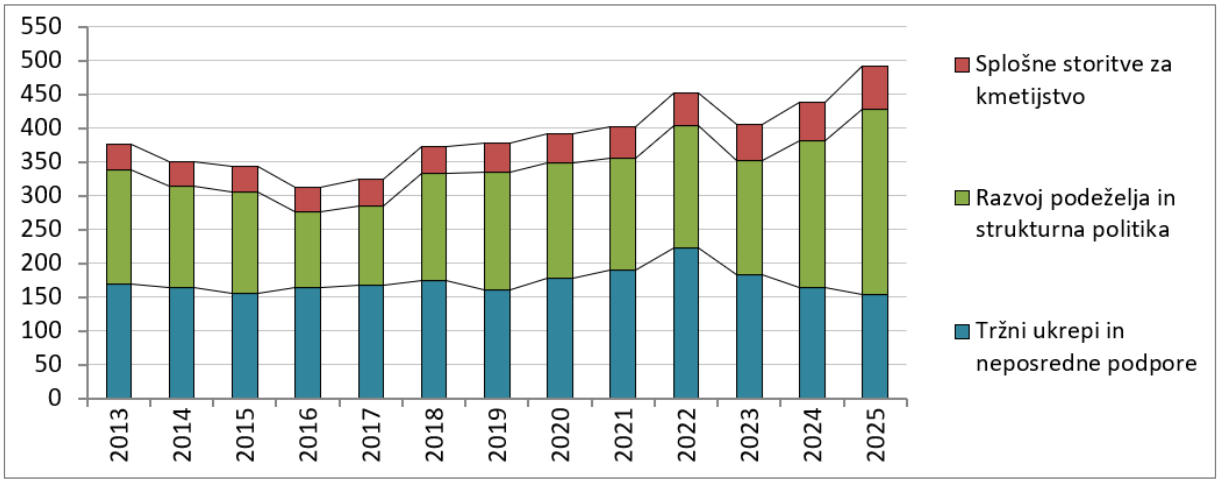
	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
PRORAČUN MKM IN ORGANOV V SESTAVI	518.829	568.253	566.182	605.004	658.004	108,8
Operativni in upravni stroški	67.338	58.413	72.470	73.912	91.987	124,5
Proračunski transferji gozdarstvu (MKM)	61.284	74.145	104.036	91.207	73.629	80,7
Proračunski transferji ribištvu (MKM)	7.221	6.221	8.570	2.430	4.904	201,8
Proračunski transferji kmetijstvu (MKM)*	382.987	429.474	381.105	437.455	487.485	111,4
PRORAČUNSKA IZPLAČILA KMETIJSTVU IZ DRUGIH VIROV	19.800	22.714	24.812	0	2.911	
Proračunska rezerva (državna pomoč ob naravnih nesrečah)	0	5.762	24.812	0	0	
Ministrstvo za finance (vračilo trošarine za gorivo, nesreče itd.)	19.800	16.952	0	0	2.911	
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	**402.787**	**452.188**	**405.918**	**437.455**	**490.395**	**112,1**

* Brez izplačil škode po divjadi, ki je vključena med transferje gozdarstvu.

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Sredstva za kmetijstvo skozi leta sicer nihajo, vendar je dolgoročni trend rasti jasno izražen. Po postopnem povečevanju so sredstva vrh dosegla leta 2022, nato pa je sledil upad. V letu 2025 je bilo kmetijstvu izplačanih 490,4 milijona EUR, kar predstavlja najvišja izplačila doslej. Povečanje v letu 2025 je predvsem posledica večjega obsega izplačil v okviru SN 2023–2027. Pri tem je treba upoštevati, da so sredstva za kmetijstvo izražena v tekočih cenah, zato je del rasti v zadnjih letih tudi posledica visoke inflacije.

Slika 21: Proračunska izplačila za kmetijstvo (tekoče cene; mio EUR); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Po strukturi izplačil je bilo v letu 2025 največ izplačil namenjenih ukrepom za razvoj podeželja in strukturno politiko (56 %). Sledijo sredstva za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (31 %), preostalo pa je bilo namenjeno splošnim storitvam za kmetijstvo (13 %).

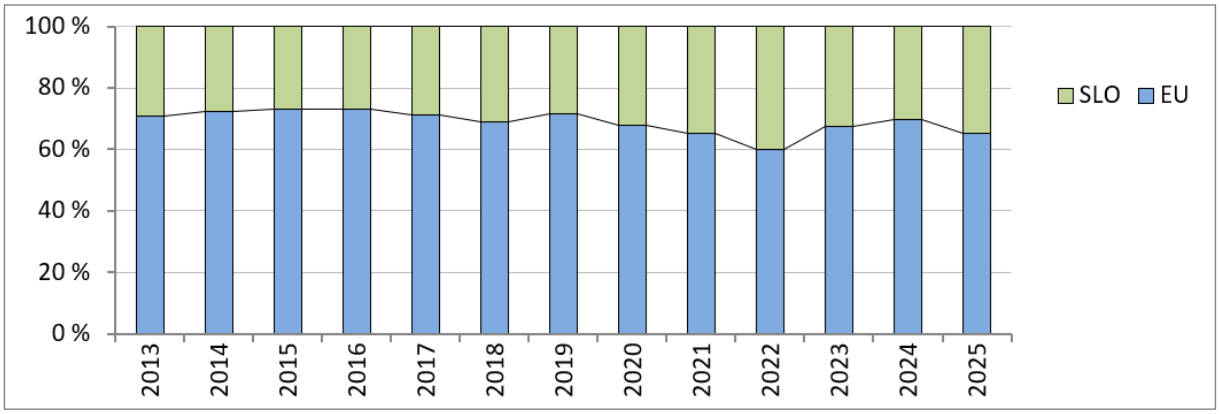
Preglednica 25: Struktura proračunskih izplačil za kmetijstvo po osnovnih skupinah ukrepov in viru financiranja (000 EUR); 2021–2025

Skupaj (SLO + EU)	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	402.787	452.188	405.918	437.455	490.395	112,1
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	189.357	223.075	182.453	164.272	152.006	92,5
Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika	166.611	181.564	169.610	216.860	274.110	126,4
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva	46.818	47.548	53.855	56.322	64.280	114,1
Struktura po skupinah ukrepov (SLO + EU)						
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	47 %	49 %	45 %	38 %	31 %	
Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika	41 %	40 %	42 %	50 %	56 %	
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva	12 %	11 %	13 %	13 %	13 %	
Slovenija						
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	140.496	180.769	132.655	132.583	167.540	126,4
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	54.165	88.984	41.238	24.558	17.094	69,6
Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika	44.684	49.373	46.178	63.390	97.752	154,2
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva	41.648	42.413	45.239	44.635	52.694	118,1
EU						
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	262.290	271.419	273.262	304.871	322.856	105,9
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	135.192	134.092	141.215	139.714	134.912	96,6
Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika	121.927	132.192	123.431	153.470	176.358	114,9
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva	5.171	5.136	8.617	11.687	11.586	99,1
Delež EU						
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	65 %	60 %	67 %	70 %	66 %	
Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	71 %	60 %	77 %	85 %	89 %	
Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika	73 %	73 %	73 %	71 %	64 %	
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva	11 %	11 %	16 %	21 %	18 %	

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Slovenija kot članica EU za ukrepe, ki sodijo v okvir skupne kmetijske politike, prejema sredstva tudi iz skupnega evropskega proračuna. Povprečni delež sofinanciranja EU je v petletnem obdobju 2021–2025 znašal 66 %.

Slika 22: Proračunska izplačila za kmetijstvo po viru financiranja (%); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Po posameznih skupinah ukrepov je EU v obdobju 2021–2025 največ prispevala k financiranju tržnih ukrepov in neposrednih podpor (77 %) ter ukrepov razvoja podeželja (71 %). Pri splošnih

storitvah za kmetijstvo je delež sofinanciranja bistveno nižji (15 %), saj ti ukrepi večinoma niso del skupne kmetijske politike in se zato pretežno financirajo iz nacionalnega proračuna.

Okvir 5: Klasifikacija ukrepov kmetijske politike

Proračunska izplačila za kmetijstvo vključujejo samo ukrepe kmetijske politike, ki predstavljajo neposredno ali posredno podporo kmetijstvu. Večino teh izplačil pokriva proračun MKM, v posameznih letih pa se določena sredstva zagotavljajo tudi v okviru proračuna drugih ministrstev. Pri izračunu proračunskih izplačil za kmetijstvo je proračun MKM očiščen vseh postavk, ki se nanašajo neposredno na programe drugih gospodarskih dejavnosti (npr. gozdarstvo, ribištvo) ali na financiranje upravne infrastrukture (npr. plače zaposlenih, materialni stroški, splošni projekti). Dodana pa so izplačila iz drugih proračunskih virov, če so namenjena kmetijstvu (npr. vračilo trošarin za gorivo).

Za potrebe analize proračunskih podpor kmetijstvu so vsi ukrepi kmetijske politike v posameznem letu klasificirani po vrstah politike in skupinah ukrepov v skladu z enotnimi načeli oziroma shemo APMC (*Agricultural Policy Measures Classification*), kar omogoča neposredno primerjavo podatkov v časovni seriji in s tem spremljanje sprememb v kmetijski politiki. Shema APMC razvršča ukrepe kmetijske politike v tri osnovne stebre:

1. Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem obsegajo ukrepe, s katerimi kmetijska politika posredno (ukrepi za podporo trgu) ali neposredno (vse oblike neposrednih podpor kmetijskim gospodarstvom) podpira dohodek kmetijskih proizvajalcev.
2. Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika zajemata ukrepe, s katerimi kmetijska politika podpira trajnostni razvoj kmetijstva in podeželja. To skupino sestavljajo ukrepi, namenjeni povečanju učinkovitosti in konkurenčnosti pridelave, predelave in trženja kmetijskih proizvodov in živil (ekonomski cilji), ukrepi za zagotavljanje okoljskih in ekosistemskih storitev (okoljski cilji) ter ukrepi v podporo nekmetijskim dejavnostim na podeželju in podeželskemu prebivalstvu (družbeni cilji).
3. Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva praviloma zajemajo ukrepe, s katerimi kmetijska politika podpira delovanje javnih služb in druge infrastrukture ter izvedbo različnih projektov, pomembnih za razvoj kmetijstva, ne morejo pa biti prepuščeni samo tržni pobudi (npr. javne službe za kmetijstvo).

Klasifikacija proračunskih podpor kmetijstvu po skupinah ukrepov (APMC)

Tržni ukrepi in neposredne podpore proizvajalcem	Razvoj podeželja in kmetijska strukturna politika	Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva
Ukrepi za podporo trgu – tržni ukrepi – operativni stroški intervencijskih ukrepov – izvozne podpore **Neposredne podpore kmetijskim proizvajalcem** Neposredna plačila in ukrepi za zniževanje stroškov – neposredna plačila proizvajalcem – ukrepi za zniževanje stroškov **Odškodnine oziroma druga izredna plačila** – izredna pomoč na posameznih trgih – druge odškodnine in nadomestila – kompenzacijska plačila za zmanjšanje proizvodnje	**Ukrepi za krepitev konkurenčnosti agroživilstva** – posodabljanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev – izboljšanje kmetijske infrastrukture – organiziranost, predelava, trženje in promocija agroživilstva **Ukrepi za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi** – plačila kmetovalcem na območjih z naravnimi in drugimi omejitvami – plačila kmetovalcem za kmetijsko–okoljske storitve in dobrobit živali **Ukrepi v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu** – razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju – podeželska infrastruktura, osnovne storitve in obnova vasi – krepitev lokalnih razvojnih pobud (Leader)	**Raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve** – raziskave in razvoj – svetovalne in javne službe – kmetijsko šolstvo in infrastruktura – strokovne naloge **Nadzor nad varnostjo in kakovostjo** – ukrepi na področju veterinarstva – fitosanitarne naloge in ukrepi ter varstvo rastlin – ukrepi na področju kakovosti hrane in krme **Druge splošne storitve** – podpore nevladnim organizacijam – tehnična pomoč – drugo

Shema APMC se opira na kombinacijo koncepta razporeditve ukrepov kmetijske politike po stebrih, ki se uporablja v EU, ter razporeditve proračunskih transferjev kmetijstvu glede na tip upravičenca in način plačila, ki se uporablja za spremljanje kmetijske politike v okviru Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj OECD (metodologija OECD/PSE). Ker se oba izhodiščna koncepta (EU in OECD) z leti nekoliko spreminjata, se temu smiselno prilagaja tudi APMC.

Vsakoletno razporeditev proračunskih izplačil po skupinah ukrepov pripravlja Kmetijski inštitut Slovenije v sodelovanju z MKM. Izračun temelji na podatkih o realizaciji proračuna za posamezno leto po proračunskih porabnikih in proračunskih postavkah, ki jih zagotavlja MF, ter na interni zbirki podatkov o realizaciji proračuna po namenih, ki jih zagotavlja MKM (ARSKTRP). Posamezni ukrepi so razporejeni po vrstah in skupinah ukrepov

glede na osnovne značilnosti. Če celotna proračunska postavka vsebinsko (po namenu) ustreza neki skupini ukrepov, je v celoti razvrščena v to skupino , sicer pa je vključen samo tisti del, ki ustreza določeni skupini. Pri takem pristopu posamezne skupine ukrepov niso vedno neposredno primerljive s proračunskimi postavkami, skupna masa izplačanih sredstev pa se v celoti ujema z realizacijo proračuna.

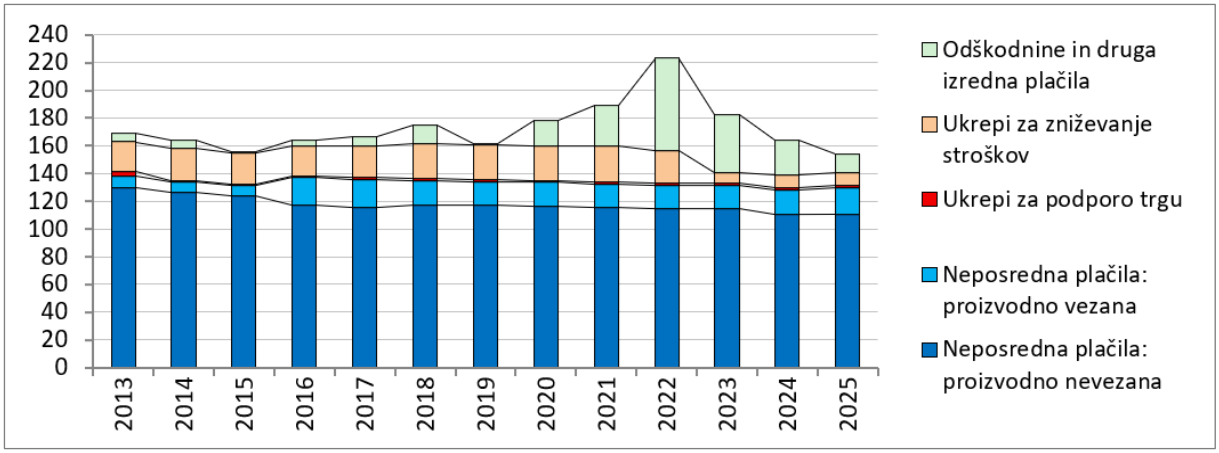
Realizacija proračuna zajema dejanska izplačila v določenem koledarskem letu. Ker pogosto prihaja do zamika med prevzetimi obveznostmi in izplačili, se realizacija lahko nanaša tudi na ukrepe (obveznosti) iz predhodnega leta (ali let). To pomeni, da v posameznem letu zaradi poravnavanja že prevzetih obvez lahko nastanejo proračunski izdatki tudi za ukrepe, ki v tekočem letu niso bili uporabljeni, ali pa novi ukrepi še nimajo pripadajočih proračunskih izdatkov.

2.1.1 Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem

Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem so v letu 2025 znašala 152,0 milijona EUR, kar je dobrih 7 % manj kot v letu 2024 in tudi opazno manj od dolgoletnega povprečja.

Znižanje skupnih izplačil za tržne ukrepe je posledica prenehanja izplačevanja vračil trošarin za pogonsko gorivo, ki so se zaključila z letom 2023 (do takrat so ta sredstva letno znašala med 15 in 21 mio EUR). Poleg tega so bila v letu 2025 izplačila odškodnin in drugih izrednih plačil nižja kot v zadnjih nekaj letih.

Slika 23: Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (mio EUR); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Od vseh izplačil za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem je bilo največ sredstev (85 %) porabljenih za neposredna izplačila, sledijo sredstva za odškodnine in druga izredna plačila (8 %) ter sredstva za zniževanje stroškov v kmetijstvu (6 %).

Za neposredna plačila je bil v letu 2025 izplačan podoben obseg sredstev kot v preteklih letih, in sicer 129,7 milijona EUR. Ta sredstva so bila v celoti financirana iz proračuna EU. Izplačila so se skoraj v celoti nanašala na obveznosti iz uredbenega leta 2024. Od tega je bilo v obliki proizvodno nevezanih plačil (osnovno dohodkovno plačilo za trajnostnost, dopolnilno prerazporeditveno plačilo za trajnostnost, dopolnilno plačilo za mlade kmete ter plačila v okviru shem SOPO) izplačanih 110,2 milijona EUR oziroma 85 % vseh neposrednih plačil. Preostalih 19,4 milijona EUR (15 %) je bilo namenjenih proizvodno vezanim plačilom (reja drobnice, reja govedi, krave dojilje, prireja mleka v gorskih območjih, pridelava beljakovinskih rastlin ter pridelava zelenjave).

Za ukrepe podpore trgu je bilo v letu 2025 izplačanih 1,7 milijona EUR. Sredstva so bila v celoti namenjena spodbujanju porabe slovenskih kmetijskih pridelkov in proizvodov prek šolske

sheme za sadje, zelenjavo in mleko. Financiranje šolske sheme zagotavljata skupni proračun EU in proračun MKM.

Za ukrepe za zniževanje stroškov kmetovanja je bilo v letu 2025 izplačanih 9,1 milijona EUR. Sem sodi ukrep sofinanciranja zavarovalnih premij.

Preglednica 26: Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Ukrepi za podporo trgu	**1.264**	**1.415**	**1.425**	**1.535**	**1.656**	**107,9**
Podpore porabi kmetijskih proizvodov; šolska shema *(EU + SLO)*	1.264	1.415	1.425	1.535	1.656	107,9
Ukrepi neposrednih podpor proizvajalcem	**188.094**	**221.660**	**181.028**	**162.738**	**150.350**	**92,4**
Neposredna plačila proizvajalcem (EU)	132.284	131.517	131.742	127.970	129.664	101,3
proizvodno vezana plačila	*17.083*	*16.857*	*17.057*	*17.036*	*19.415*	*114,0*
proizvodno nevezana plačila	*115.201*	*114.660*	*114.685*	*110.934*	*110.249*	*99,4*
Ukrepi za zniževanje stroškov kmetovanja (SLO)	25.988	23.282	7.528	9.845	9.094	92,4
vračilo trošarine za gorivo	*19.800*	*16.952*	*0,0*	*0,0*	*0*	-
podpore za zavarovanje	*6.188*	*6.330*	*7.528*	9.845	*9.094*	*92,4*
Odškodnine in druga izredna plačila (EU + SLO)	29.821	66.861	41.759	24.922	11.591	46,5
Tržni ukrepi in neposredne podpore kmetijstvu, SKUPAJ	**189.357**	**223.075**	**182.453**	**164.272**	**152.006**	**92,5**

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Odškodnine in druga izredna plačila kmetijstvu med leti močno nihajo in so odvisna od izrednih dogodkov, kot so naravne nesreče, bolezni ali tržna neravnovesja. V letu 2025 so znašala 11,6 milijona EUR, kar je pod dolgoletnim povprečjem. Največ sredstev je bilo izplačanih za sanacijo posledic naravnih nesreč, zlasti za poplave iz leta 2023 in pozebo iz leta 2024.

Preglednica 27: Izplačane odškodnine in druga izredna plačila (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Sanacija posledic naravnih nesreč (EU + SLO)	9	9	3.716	20.314	5.758
Sanacija posledic naravnih nesreč (rezerve) (SLO)	0	5.762	24.812	0	0
Sanacija posledic naravnih nesreč (proračun MF) (SLO)	0	0	0	0	2.911
Izredna pomoč čebelarstvu (SLO)	930	2.637	3	184	0
Izredna pomoč prašičereji (težke ekonomske razmere) (SLO)	1.877	0	0	0	0
Odškodnina na področju varne hrane (SLO)*	97	360	1.786	1.109	2.919
Izredna pomoč zaradi viroidne zakrnelosti hmelja (SLO)	200	36	36	0	0
Izredna pomoč za izpad krme v živinorejski proizvodnji (SLO)	0	4.383	0	0	0
Izredne pomoči, povezane z gospodarsko krizo					
Pomoč kmetijstvu ob finančni in gospodarski krizi (SLO)	0	48.208	7	0	3
Izredna pomoč pridelovalcem pšenice (SLO)	0	0	0	2.800	0
Pomoč mlečni proizvodnji, gospodarska kriza (EU + SLO)	0	5.237	0	0	0
Izredna pomoč pridelovalcem jabolk in hrušk, draginja (SLO)	0	0	1.468	0	0
Izredna nadomestila zaradi posledic vojne v Ukrajini (EU + SLO)	0	0	8.805	0	0
Izredne pomoči, povezane z epidemijo covida–19					
Pomoč za izpad dohodka v govedoreji (SLO)	6.935	0	0	0	0
Pomoč za izpad dohodka v prašičereji (SLO)	3.279	0	0	0	0
Pomoč za izpad dohodka pri prireji drobnice (SLO)	713	0	0	0	0
Pomoč proizvajalcem vina (EU + SLO)	8.250	1	0	0	0
Pomoč pridelovalcem jabolk (SLO)	3.677	0	0	0	0
Pomoč pridelovalcem jedilnega krompirja (SLO)	1.263	0	0	0	0
Druga izredna nadomestila zaradi epidemije (SLO + EU)	2.591	227	1.125	515	0
Odškodnine in druga izredna plačila (EU + SLO)	**29.821**	**66.861**	**41.759**	**24.922**	**11.591**

* Vključuje odškodnine za zdravstveno varstvo rastlin in živali ter druge ukrepe varne hrane (v letu 2025 so se odškodnine nanašale na zlato trsno rumenico in bolezen modrikastega jezika).

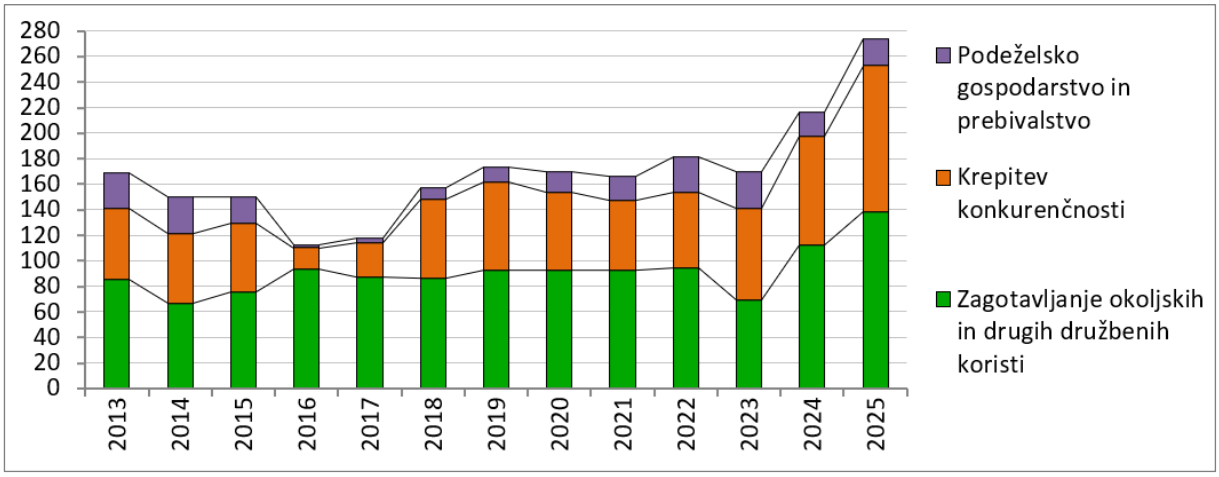
Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

2.1.2 Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko

Večina ukrepov za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko se izvaja v okviru večletnih programov, ki jih sofinancira Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)[9]. Višina izplačil je odvisna od izvajanja ukrepov in javnih razpisov ter dinamike izplačil, zato med leti prihaja do precejšnjih nihanj proračunskih sredstev po posameznih skupinah ukrepov.

V letu 2025 je bilo za ukrepe politike razvoja podeželja in kmetijske strukturne politike skupaj izplačanih 274,1 milijona EUR, kar je opazno več kot v predhodnih letih. K temu je prispevalo zaključevanje izplačil iz programa PRP 2014–2022 ter hkraten začetek intenzivnejšega izplačevanja v okviru SN SKP 2023–2027. Izplačila so se povečala pri vseh sklopih ukrepov.

Slika 24: Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko (mio EUR); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Preglednica 28: Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Ukrepi za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi	**92.607**	**94.317**	**69.291**	**112.608**	**138.817**	**123,3**
Izravnalna plačila kmetovalcem na OMD	42.969	42.536	16.437	34.772	58.600	168,5
Plačila za kmetijsko–okoljske–podnebne storitve	30.685	30.952	31.722	46.608	47.864	102,7
Plačila za ekološko kmetovanje	10.278	10.716	10.937	14.503	15.356	105,9
Plačila za zagotavljanje dobrobiti živali v kmetijstvu	7.310	7.537	7.432	8.648	9.542	110,3
Druga plačila povezana z ekosistemskimi storitvami	1.366	2.577	2.762	8.077	7.455	92,3
Ukrepi za krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva	**54.822**	**59.284**	**71.498**	**85.004**	**114.100**	**134,2**
Posodabljanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev	33.194	39.456	44.971	57.823	68.768	118,9
Organiziranost, predelava, trženje in promocija agroživilstva	9.824	13.933	19.506	21.062	29.762	141,3
Izboljšanje kmetijske infrastrukture	11.805	5.895	7.021	6.119	15.571	254,5
Ukrepi v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu	**19.181**	**27.963**	**28.821**	**19.248**	**21.192**	**110,1**
Podpore razvoju gozdarstva in gozdno–lesne verige	7.582	8.258	8.773	4.818	5.181	107,5
Vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju	1.395	4.240	6.624	6.224	7.621	122,5
Podeželska infrastruktura, osnovne storitve in obnova vasi	0	2.005	1.347	1.335	1.695	126,9
Krepitev lokalnih razvojnih pobud (LEADER)	10.205	13.459	12.077	6.871	6.695	97,4
RAZVOJ PODEŽELJA IN STRUKTURNA POLITIKA	**166.611**	**181.564**	**169.610**	**216.860**	**274.110**	**126,4**

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

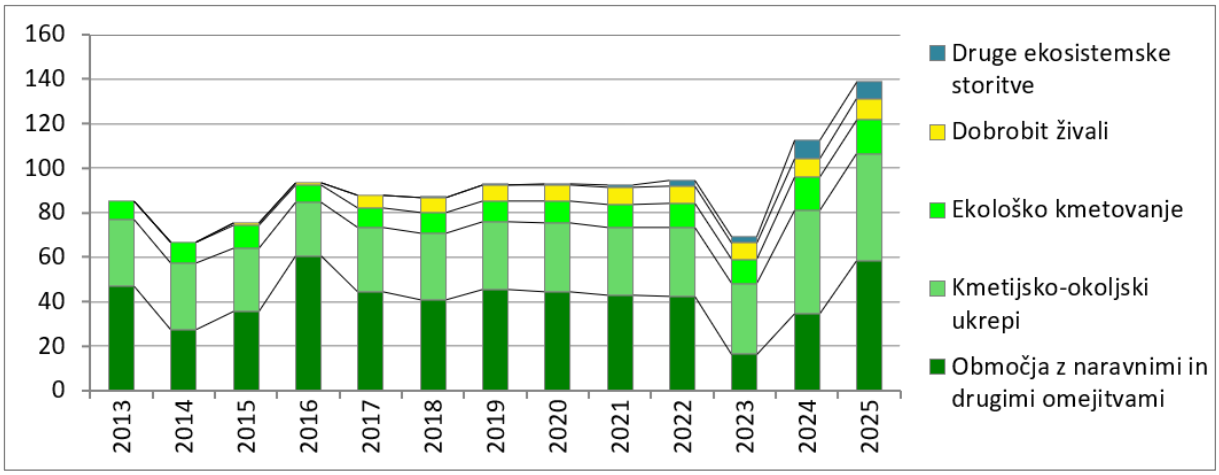
[9] Primeri več letnih programov za razvoj podeželja: PRP 2007–2013, PRP 2014–2022, SN SKP 2023–2027.

Struktura izplačil po skupinah ukrepov je bila podobna kot v preteklih letih. Največji delež sredstev v letu 2025 je bil namenjen ukrepom za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi (51 % oziroma 138,8 mio EUR), sledili so ukrepi za krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva (42 % oziroma 114,1 mio EUR). Preostanek (8 % oziroma 21,2 mio EUR) je bil namenjen ukrepom v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu.

– Zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi

Izplačila za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi so se v letu 2025 izrazito povečala, predvsem zaradi višjih izplačil za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD). Višja izplačila OMD v letu 2025 pa so predvsem posledica spremenjene dinamike izplačil, saj so bila zaradi zamikov pri izvajanju plačil v letih 2023 in 2024 nižja, v letu 2025 pa ponovno višja. Izplačila za zahtevke OMD so se v letu 2025 izvajala po načelu »n + 1«, kar pomeni, da so bila namenjena zahtevkom iz uredbenega leta 2024, skupno pa je bilo izplačanih 58,6 milijona EUR.

Slika 25: Proračunska izplačila za ukrepe okoljskih in drugih družbenih koristi (mio EUR); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

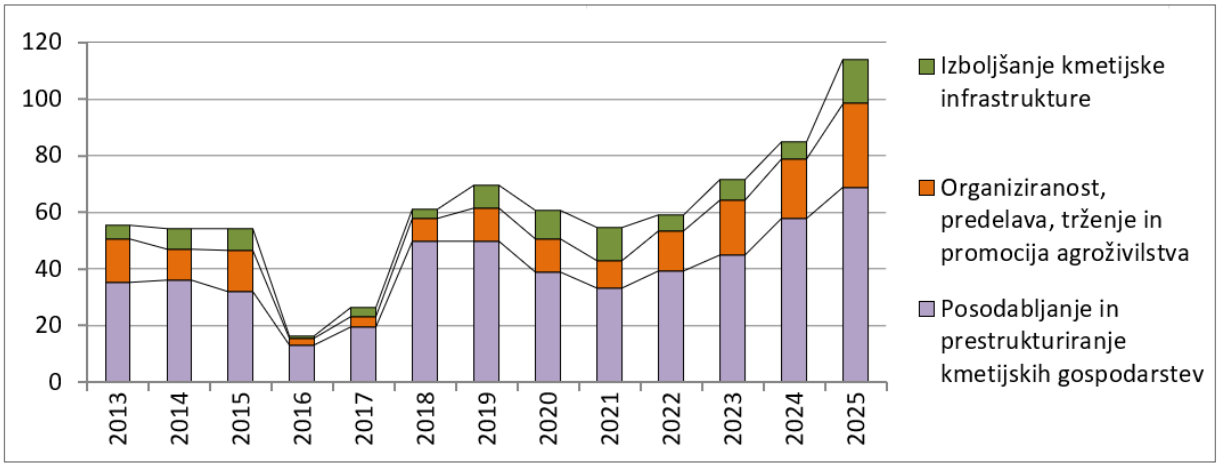
V primerjavi s predhodnim letom so se izplačila za kmetijsko-okoljske-podnebne ukrepe povečala (za 3 %, na 47,9 mio EUR) in so že drugo leto zapored na visoki ravni. Še nekoliko izraziteje so se povečala plačila za ekološko kmetovanje (za 6 %, na 15,4 mio EUR) ter za zagotavljanje dobrobiti živali (za 10 %, na 9,5 mio EUR). Vsa ta izplačila se nanašajo na odobrene vloge za uredbeno leto 2024, ki so bila v celoti izplačana iz proračuna za leto 2025 po načelu »n + 1«.

V strukturi izplačil za okoljske ukrepe v letu 2025 so največji delež predstavljala plačila za OMD (42 %) ter kmetijsko-okoljsko-podnebne ukrepe (34 %). Sledijo plačila za ekološko kmetovanje (11 %) in za zagotavljanje dobrobiti živali (7 %), najmanjši delež pa predstavljajo plačila za druge ukrepe za ekosistemske storitve (5 %).

– Krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva

Sredstva za ukrepe, namenjene krepitvi konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva, ki med leti sicer nihajo, so v letu 2025 znašala 114,1 milijona EUR. To je največ doslej in za 34 % več kot v letu 2024. K rasti je največ prispevalo intenzivnejše zaključevanje izplačil iz programa PRP 2014–2022 ter hkraten začetek izplačevanja ukrepov v okviru SN SKP 2023–2027.

Slika 26: Proračunska izplačila za ukrepe konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva (mio EUR); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Preglednica 29: Proračunska izplačila za krepitev konkurenčnosti kmetijstva in agroživilstva (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Posodabljanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev	**33.194**	**39.456**	**44.971**	**57.823**	**68.768**	**118,9**
Podpore naložbam na kmetijskih gospodarstvih	**15.098**	**19.709**	**31.580**	**46.377**	**58.135**	**125,4**
Naložbe na kmetijskih gospodarstvih (EU + SLO)	11.563	15.681	27.736	42.220	53.685	127,2
Naložbe v prestrukturiranje vinogradov (EU)	3.535	4.027	3.844	4.157	4.038	97,1
Naložbe za preprečevanje vetrne erozije na zemljiščih (EU + SLO)	0	0	0	0	412	
Druge strukturne podpore kmetijskim gospodarstvom	**18.095**	**19.747**	**13.391**	**11.446**	**10.632**	**92,9**
Podora zagonu kmetij. dejavnosti, mladi kmetje – PRP (EU + SLO)	7.959	7.783	5.945	8.684	2.611	30,1
Sodelovanje kmetov v shemah kakovosti – PRP (EU + SLO)	573	246	247	463	300	64,8
Uporaba storitev svetovanja – PRP (EU + SLO)	510	496	301	98	9	9,6
Druge podpore kmetijskim gospodarstvom (EU + SLO)	9.054	11.222	6.898	2.201	7.712	350,4
Organiziranost, predelava, trženje in promocija agroživilstva	**9.824**	**13.933**	**19.506**	**21.062**	**29.762**	**141,3**
Skupine in organizacije proizvajalcev (EU + SLO)	515	672	591	235	1.277	544,5
Naložbe v skladiščenje in predelavo (EU + SLO)	6.324	9.222	14.643	16.438	24.022	146,1
Trženje in promocija kmetijskih proizvodov in živil (EU + SLO)	2.984	4.040	4.272	4.389	4.463	101,7
Izboljšanje kmetijske infrastrukture	**11.805**	**5.895**	**7.021**	**6.119**	**15.571**	**254,5**
Naložbe v zemljiške operacije (EU + SLO)	11.214	5.310	6.555	5.597	15.057	269,0
Druge infrastrukturne podpore kmetijstvu (EU + SLO)	590	585	465	523	513	98,2
UKREPI ZA KREPITEV KONKURENČNOSTI	**54.822**	**59.284**	**71.498**	**85.004**	**114.100**	**134,2**

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

V strukturi glavnih skupin ukrepov za konkurenčnost kmetijstva in agroživilstva je bilo v letu 2025 največ sredstev namenjenih posodabljanju in prestrukturiranju kmetijskih gospodarstev (60 %), sledijo ukrepi za krepitev agroživilstva (26 %), preostanek (14 %) pa je bil namenjen izboljšanju kmetijske infrastrukture.

Sredstva za posodabljanje kmetijskih gospodarstev so se v primerjavi z letom 2024 opazno povečala in znašala 68,8 milijona EUR. Višja sredstva za naložbe na kmetijskih gospodarstvih so predvsem posledica okrepljenega zaključevanja izplačil v okviru PRP 2014–2022. K rasti pa je prispeval tudi ukrep finančnih instrumentov za sofinanciranje naložbenih posojil.

Zaradi intenzivnega zaključevanja izplačil iz PRP 2014–2022 so se opazno povečala tudi sredstva za krepitev konkurenčnosti agroživilstva (za 41 %) in v letu 2025 znašala 29,8 milijona

EUR. Največ sredstev v tej skupini je bilo namenjenih naložbam v predelavo in razvoj kmetijskih proizvodov (24,0 mio EUR).

Podpore pa so bile namenjene tudi krepitvi organiziranosti skupin proizvajalcev ter različnim dejavnostim na področju trženja in promocije kmetijskih proizvodov in živil na domačem in tujih trgih.

Znotraj ukrepov konkurenčnosti se finančno podpira tudi izboljšanje kmetijske infrastrukture. V letu 2025 je bilo za te namene skupaj izplačanih 15,6 milijona EUR, pri čemer je glavnina sredstev pripadala naložbam v zemljiške operacije. S temi sredstvi se podpirata predvsem infrastruktura, pomembna za razvoj kmetijstva, na primer izgradnja, vzdrževanje in različne posodobitve namakalnih sistemov ter izvedba agromelioracij na komasacijskih območjih.

– Podeželsko gospodarstvo in prebivalstvo

V okviru ukrepov razvoja podeželja in kmetijske strukturne politike se izvaja tudi skupina ukrepov, namenjena podpori podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu. Ti ukrepi vključujejo podpore razvoju gozdarstva in gozdno-lesne verige, diverzifikaciji kmetijskih gospodarstev ter razvoju nekmetijskih dejavnosti na podeželju, pa tudi ukrepe za razvoj podeželske infrastrukture, osnovnih storitev in obnovo vasi ter podporo lokalnim razvojnim pobudam v okviru pristopa LEADER.

Preglednica 30: Proračunska izplačila za ukrepe v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Podpore razvoju gozdarstva in gozdno–lesne verige (EU + SLO)	7.582	8.258	8.773	4.818	5.181	107,5
Odprava škode v gozdovih – PRP	*3.766*	*1.467*	832	1.240	*2.207*	*178,0*
Povečanje gospodarske vrednosti gozdov – PRP	*3.815*	*6.791*	7.941	3.578	*2.974*	*83,1*
Vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju (EU + SLO)	1.395	4.240	6.624	6.224	7.621	122,5
Podpore diverzifikaciji kmetijskih gospodarstev v nekmetij. dejavnosti	*866*	*3.738*	6.214	5.837	*7.574*	*129,8*
Sodelovanje, diverzifikacija dejavnosti na kmetij. gospodarstvih – PRP	*529*	*502*	410	387	*47*	*12,2*
Podeželska infrastruktura, osnovne storitve in obnova vasi (EU + SLO)	0	2.005	1.347	1.335	1.695	126,9
Krepitev lokalnih razvojnih pobud, LEADER – PRP (EU + SLO)	10.205	13.459	12.077	6.871	6.695	97,4
PODPORA PODEŽELSKEMU GOSPODARSTVU IN PREBIVALSTVU	**19.181**	**27.963**	**28.821**	**19.248**	**21.192**	**110,1**

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

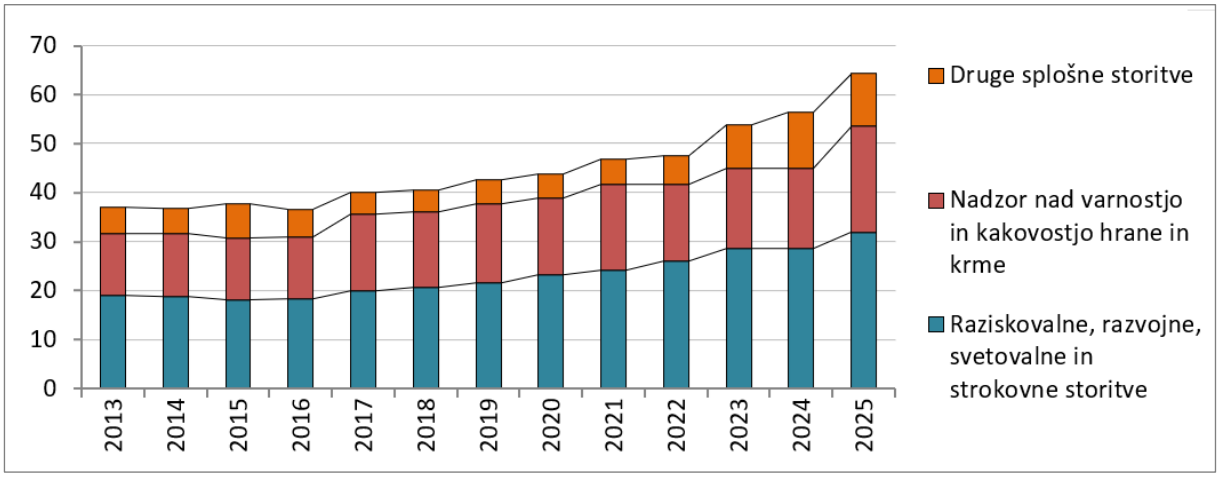
Za izvajanje teh ukrepov je bilo v letu 2025 izplačanih 21,2 milijona EUR, kar je več kot v letu 2024, a primerljivo s predhodnim petletnim povprečjem (obdobje 2020–2024: 22,2 mio EUR).

V preteklih letih so po obsegu izplačil izstopala predvsem sredstva za lokalni razvoj v okviru pristopa LEADER, medtem ko so v letu 2025 izraziteje porasla tudi sredstva za vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju. Rast teh izplačil je predvsem posledica intenzivnejšega zaključevanja in izplačevanja sredstev iz programa PRP 2014–2022.

2.1.3 Proračunska izplačila za splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva

Sredstva za splošne storitve za kmetijstvo se konstantno povečujejo. V letu 2025 je bilo izplačanih največ sredstev doslej, in sicer 64,3 milijona EUR, kar je 14 % več kot leto prej in precej nad povprečjem petletnega obdobja 2020–2024 (49,7 mio EUR). K rasti sredstev v letu 2025 je največ prispevalo povečanje sredstev za nadzor nad varnostjo in kakovostjo hrane ter krme, predvsem za ukrepe preventivnega varstva živali. Povečala pa so se tudi sredstva za raziskave in razvoj, na kar je vplival predvsem začetek izvajanja nove intervencije SN SKP 2023–2027 »Konzorciji institucij znanja«. Nekoliko so se povečala tudi sredstva za skoraj vse preostale ukrepe splošnih storitev za kmetijstvo.

Slika 27: Proračunska sredstva za splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva (mio EUR); 2013–2025

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Preglednica 31: Izplačila za splošne storitve za kmetijstvo (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve	24.114	25.964	28.714	28.648	31.925	111,4
Nadzor nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme	17.578	15.697	16.266	16.388	21.606	131,8
Druge splošne storitve	5.127	5.888	8.876	11.286	10.750	95,2
Splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva	**46.818**	**47.548**	**53.855**	**56.322**	**64.280**	**114,1**

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Po obsegu sredstev je bilo v letu 2025 največ namenjenih financiranju raziskovalnih, razvojnih, svetovalnih in strokovnih storitev v kmetijstvu (50 %). Preostanek sredstev je bil namenjen nadzoru nad varnostjo in kakovostjo hrane ter krme (34 %) in sofinanciranju drugih splošnih nalog in storitev v kmetijstvu (17 %).

Za raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve je bilo v letu 2025 izplačanih 31,9 milijona EUR, kar je 11 % več kot leto prej. Sredstva so se povečala pri večini ukrepov znotraj te skupine, največjo rast pa pripisujemo začetku izvajanja nove intervencije SN SKP 2023–2027 »Konzorciji institucij znanja«. Največ sredstev znotraj te skupine ukrepov je bilo izplačanih strokovnim nalogam in javnim službam v kmetijstvu (45 % oziroma 14,3 mio EUR), sledile so svetovalne službe (40 % oziroma 12,8 mio EUR). Preostala sredstva so bila namenjena raziskavam in razvoju (12 % oziroma 3,9 mio EUR), kjer, kot že omenjeno, beležimo tudi največjo rast sredstev, manjši delež sredstev pa je bil namenjen izobraževanju in usposabljanju v kmetijstvu (3 % oziroma 0,9 mio EUR).

Preglednica 32: Proračunska izplačila za raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve za kmetijstvo (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Raziskave in razvoj	**1.896**	**2.127**	**2.123**	**2.078**	**3.906**	**187,9**
Kmetijsko znanstvenoraziskovalno delo (SLO)	1.023	1.124	1.200	1.140	1.140	100,0
Konzorciji institucij znanja (EU + SLO)					1.453	
Drugi projekti in operativna podpora (EU + SLO)*	873	1.004	923	938	1.313	269,0
Svetovalna služba (SLO)	**10.466**	**10.904**	**11.877**	**11.982**	**12.801**	**106,8**
Kmetijska svetovalna služba	9.040	9.410	10.249	10.359	11.086	107,0
Sektor za kmetijsko svetovanje pri KGZS	792	827	901	916	974	106,3
Svetovalna služba za čebelarstvo	635	667	727	707	741	104,8
Kmetijsko šolstvo in infrastruktura	**831**	**1.142**	**1.709**	**1.021**	**870**	**85,2**
Sofinanciranje kmetijskega izobraževanja (praktični pouk) (SLO)	165	160	170	168	200	119,0
Usposobitev javnih zavodov in ustanov (SLO)	178	345	475	0	0	-
Izmenjava znanj in usposabljanje za delo v kmetijstvu (EU + SLO)	441	416	386	333	524	157,2
Druga usposabljanja in demonstracijske aktivnosti (EU + SLO)	46	220	678	520	146	28,1
Strokovne naloge v kmetijstvu (SLO)	**10.921**	**11.790**	**13.004**	**13.566**	**14.348**	**105,8**
Javna služba v poljedelstvu	402	443	559	859	781	90,9
Javna služba v vrtnarstvu	373	485	676	682	697	102,2
Javna služba v sadjarstvu	586	620	669	800	796	99,5
Javna služba v vinogradništvu	437	455	491	518	591	114,1
Javna služba v hmeljarstvu	352	466	394	443	509	115,0
Javne službe v oljkarstvu	291	302	352	340	348	102,3
Javna služba nalog rastlinske genske banke	240	300	376	466	471	101,1
Strokovne naloge v vinarstvu	151	154	160	160	161	100,9
Živinorejski genski viri	368	429	464	470	482	102,6
Strokovne naloge v živinoreji	7.720	8.136	8.862	8.827	9.510	107,7
Raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve	**24.114**	**25.964**	**28.714**	**28.648**	**31.925**	**111,4**

* Financirajo se projekti, kot so ModernAKIS, LIFE4ADAPT, obdelava podatkov FADN, naloge v okviru spremljanja vpliva podnebnih sprememb in drugi.

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Preglednica 33: Proračunska izplačila za ukrepe nadzora nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Ukrepi na področju veterinarstva	**13.115**	**10.566**	**10.350**	**10.233**	**14.599**	**142,7**
Predpisano in preventivno varstvo živali in ukrepi (SLO)	5.830	6.234	5.806	5.705	9.748	170,9
Ukrepi v veterini (EU + SLO)	3.792	717	745	889	980	110,2
Identifikacija in registracija živali (SLO)	637	766	826	807	923	114,4
Odstranjevanje klavničnih odpadkov (SLO)	2.427	2.814	2.779	2.784	2.855	102,5
Preprečevanje širjenja bolezni (SLO)	429	34	195	48	93	192,4
Fitosanitarni ukrepi ter varstvo in registracija sort	**4.098**	**4.781**	**5.566**	**5.350**	**6.100**	**114,0**
Zdravstveno varstvo rastlin (SLO)	2.255	2.462	3.134	2.692	3.105	115,3
Ukrepi za varstvo rastlin (EU + SLO)	654	915	903	1.102	1.111	100,9
Fitofarmacevtska sredstva (SLO)	678	814	881	938	1.188	126,6
Varstvo in registracija sort rastlin (SLO)	510	590	648	618	696	112,6
Ukrepi na področju kakovosti hrane in krme (SLO)	**364**	**350**	**350**	**805**	**907**	**112,6**
Nadzor nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme	**17.578**	**15.697**	**16.266**	**16.388**	**21.606**	**131,8**

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Za naloge na veterinarskem in fitosanitarnem področju ter druge naloge, povezane z varnostjo in kakovostjo hrane in krme, je bilo v letu 2025 skupaj izplačanih 21,6 milijona EUR, kar je občutno več kot leto prej (za 32 %) in tudi nad dolgoletnim povprečjem. Sredstva so se povečala pri vseh ukrepih znotraj te skupine, najbolj izrazito pa pri ukrepih predpisanega in

preventivnega varstva živali. Največ sredstev znotraj te skupine ukrepov je bilo tudi sicer namenjenih področju veterinarstva, in sicer 68 % vseh izplačil. Sledila so sredstva na fitosanitarnem področju, ki so predstavljala 28 % vseh izplačil v tej skupini.

Za ukrepe iz skupine drugih splošnih storitev v kmetijstvu je bilo v letu 2025 skupaj izplačanih 10,8 milijona EUR, kar je nekoliko manj kot v predhodnem letu, vendar še vedno nad dolgoletnim povprečjem (povprečje let 2020–2024: 7,2 mio EUR). Sredstva so se sicer povečala pri vseh ukrepih znotraj te skupine, izjema pa je ukrep digitalizacije in zelenega prehoda v kmetijstvu (vzpostavitev informacijskih sistemov za digitalizacijo v kmetijstvu, financiran iz Mehanizma za okrevanje in odpornost), kjer je bilo v letu 2025 izplačanih manj sredstev. Prav zmanjšanje izplačil pri tem ukrepu, ki sicer predstavlja pomemben obseg sredstev, je vplivalo na nižjo skupno raven izplačil za celotno skupino drugih splošnih storitev v kmetijstvu.

Preglednica 34: Proračunska izplačila za druge splošne storitve (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Podpora nevladnim organizacijam (SLO)	**451**	**469**	**495**	**485**	**594**	**122,5**
Stanovsko in interesno povezovanje	333	340	347	360	394	109,5
Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano	32	37	50	20	65	329,4
Izvajanje nadzora varstva konkurence v prehranski verigi	85	92	98	105	135	128,2
Digitalizacija in zeleni prehod v kmetijstvu (EU)	/	/	1.567	4.002	*3.246*	*81,1*
Tehnična pomoč (PRP 2014–2022, SN 2023–2027) (EU + SLO)	**4.552**	**5.305**	**6.694**	**6.680**	**6.790**	**101,6**
Drugo, obramba pred točo (SLO)	**124**	**114**	**120**	**120**	**120**	**100,0**
Druge splošne storitve	**5.127**	**5.888**	**8.876**	**11.286**	**10.750**	**95,2**

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

2.2 Podpore kmetijstvu na lokalni ravni

Podpore za kmetijsko dejavnost dodeljujejo tudi lokalne samoupravne skupnosti (občine) ter regionalni javni skladi in zavodi, to so Javni sklad malega gospodarstva Goriške, Javni zavod Triglavski narodni park in Zavod za regionalni razvoj madžarske narodnosti Lendava. Podpore se pretežno dodeljujejo po priglašenih shemah državnih pomoči v skladu z uredbo EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu in gozdarstvu, v manjšem obsegu pa tudi po shemah pomoči *de minimis*, skladno z uredbo EU o pomoči *de minimis* v primarni kmetijski proizvodnji.

V letu 2025 je bilo na lokalni in regionalni ravni priglašenih 161 shem državne pomoči po skupinski izjemi v kmetijstvu in gozdarstvu (158 občinskih shem, tri sheme pa so izvajali zgoraj omenjeni regionalni sklad in zavoda) ter 58 shem pomoči *de minimis* v kmetijski proizvodnji (57 občinskih shem in ena shema, ki jo je izvajal Javni zavod Triglavski narodni park).

Podpore kmetijstvu in gozdarstvu na lokalni in regionalni ravni so bile v letu 2025 izplačane iz 153 shem državne pomoči po skupinski izjemi in 32 shem pomoči *de minimis*. Skupaj je bilo iz obeh vrst shem izplačanih 6,4 milijona EUR, od tega 5,9 milijona EUR (92 %) iz shem državne pomoči po skupinski izjemi in 0,5 milijona EUR (8 %) iz shem pomoči *de minimis*. V primerjavi z letom 2024 se je skupni obseg izplačanih sredstev v letu 2025 povečal za skoraj 34 %; več podpor je bilo izplačanih tako iz shem državne pomoči po skupinski izjemi (+35 %) kot tudi iz shem pomoči *de minimis* (+20 %).

V strukturi izplačanih podpor iz shem državne pomoči po skupinski izjemi so tudi v letu 2025, tako kot v prejšnjih letih, največji delež (92 %) predstavljale podpore za naložbe v primarno kmetijsko proizvodnjo. Po obsegu izplačil so sledile podpore za plačilo zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje (3 %). V primerjavi z letom 2024 so se podpore za naložbe v primarno kmetijsko proizvodnjo opazno povečale (+43 %), najbolj pa so se

zmanjšale tehnične podpore kmetijskemu sektorju, in sicer za izobraževalne in promocijske dejavnosti v kmetijskem in gozdarskem sektorju (–65 %).Vse podpore v letu 2025, razen nekaj podpor v obliki ugodnih posojil v skupnem znesku 41.234 EUR, je bilo izplačanih v obliki nepovratnih sredstev.

Vse podpore v letu 2025, razen nekaj podpor v obliki ugodnih posojil v skupnem znesku 41.234 EUR, so bile izplačane v obliki nepovratnih sredstev.

Preglednica 35: Podpore kmetijstvu in gozdarstvu, izplačane na lokalni ravni (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Zavarovalne premije za zavarovanje kmetijske proizvodnje	173,7	155,3	144,3	199,0	191,6	96,3
Naložbe v kmetijska gospodarstva	4.006,0	4.951,7	4.343,9	3.825,2	5.453,3	142,6
Naložbe v zvezi s predelavo in trženjem kmetijskih proizvodov	66,3	48,7	35,0	39,0	65,9	169,0
Zagonska pomoč za mlade kmete in razvoj malih kmetij	5,7	5,3	2,3	2,5	1,2	48,0
Arondacija (zaokrožitev) kmetijskih zemljišč	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	
Ohranjanje in varstvo tradicionalne krajine in stavb	58,0	35,9	10,1	5,5	13,8	253,2
Naložbe v gozdarske tehnologije in trženje gozdarskih proizvodov	0,0	0,0	0,0	62,5	95,8	153,3
Tehnična podpora kmetijskemu sektorju	130,1	218,7	222,9	248,4	87,0	35,0
– prenos znanja, izobraževanje in usposabljanje kmetovalcev	129,3	217,5	190,9	199,7	86,0	43,1
– promocije, organizacija forumov, tekmovanj, razstav in sejmov	0,8	1,2	32,0	48,7	1,0	2,1
Ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja (*de minimis* – občine)	331,4	362,9	312,7	431,4	518,3	120,1
Skupaj	**4.771,2**	**5.778,4**	**5.071,1**	**4.813,4**	**6.430,9**	**133,6**

Vir: MKM

Ukrepi, ki se financirajo na lokalni in regionalni ravni, so podobni ukrepom v kmetijstvu in gozdarstvu, financiranim iz državnega proračuna. Dajalci državne pomoči in pomoči *de minimis* morajo spoštovati pravila o združevanju podpor. To pomeni, da morajo pred dodelitvijo podpore preveriti, koliko sredstev iz javnih virov je upravičenec že prejel za iste upravičene stroške, da se ne preseže največje intenzivnosti pomoči in/ali najvišjega zneska pomoči, ki ju določajo akti EU.

Pomoč *de minimis* na lokalni in regionalni ravni je na primer namenjena izvajanju ukrepov za ohranjanje in izboljševanje rodovitnosti tal ter plačilu komunalnega prispevka za stavbe, namenjene kmetijski dejavnosti. Nekatere manjše občine vso podporo kmetijstvu, vključno s podporami za naložbe, plačilo zavarovalnih premij in tehnično podporo, dodeljujejo iz shem pomoči *de minimis*. Nekaj občin podporo iz shem pomoč *de minimis* namenja za tekoče stroške primarne kmetijske proizvodnje.

MKM vodi evidenco o dodeljeni pomoči *de minimis*. Dajalci pomoči morajo pred dodelitvijo pomoči *de minimis* ministrstvu poslati poizvedbo o tem, koliko pomoči *de minimis* je potencialni upravičenec že prejel v zadnjem triletnem obdobju. Na ta način se zagotavlja, da se ne preseže zgornja meja pomoči *de minimis*, ki znaša 50.000 EUR na upravičenca v katerem koli obdobju treh let, ter nacionalna omejitev za Slovenijo, ki znaša 30,11 milijona EUR v katerem koli obdobju treh let. Dajalci pomoči morajo pri Ministrstvu za finance preveriti tudi, koliko je potencialni upravičenec prejel splošne pomoči *de minimis*, saj upravičenec v katerem koli obdobju treh let ne sme prejeti skupaj več kot 300.000 EUR pomoči *de minimis* v vseh gospodarskih panogah.

3
ZUNANJA TRGOVINA Z AGROŽIVILSKIMI PROIZVODI

3.1 Splošna gibanja v blagovni menjavi agroživilskih proizvodov

V letu 2025 se je po začasnih podatkih rast skupne blagovne menjave Slovenije s tujino nadaljevala. Tako izvoz kot uvoz blaga sta bila vrednostno večja kot v predhodnem letu, in sicer se je izvoz povečal za 17 % (znašal je 72,1 mrd EUR), uvoz pa za 2 % (znašal je 70,6 mrd EUR)[10]. Pokritost uvoza z izvozom je bila 102-odstotna, bilančni presežek pa je znašal 1,5 milijarde EUR.

Vrednost blagovne menjave agroživilstva se v zadnjih letih opazno povečuje in je v letu 2025 dosegla 6,8 milijarde EUR. Slovenija je izvozila za 2,7 milijarde, uvozila pa za 4,2 milijarde EUR agroživilskih proizvodov, pri čemer se je izvoz povečal za 15 %, uvoz pa je bil večji za 8 % v primerjavi z letom prej. Negativna trgovinska bilanca (–1,5 mrd EUR) se je v primerjavi s predhodnim letom izboljšala, izvoz pa je pokril 64 % uvoza, kar je za štiri odstotne točke več.

V letu 2025 je zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi obsegala 4,8 % skupne blagovne menjave Slovenije s tujino. Delež izvoza v skupnem izvozu blaga se je zmanjšal na 3,7 %, delež uvoza pa se je zvišal na 5,9 %.

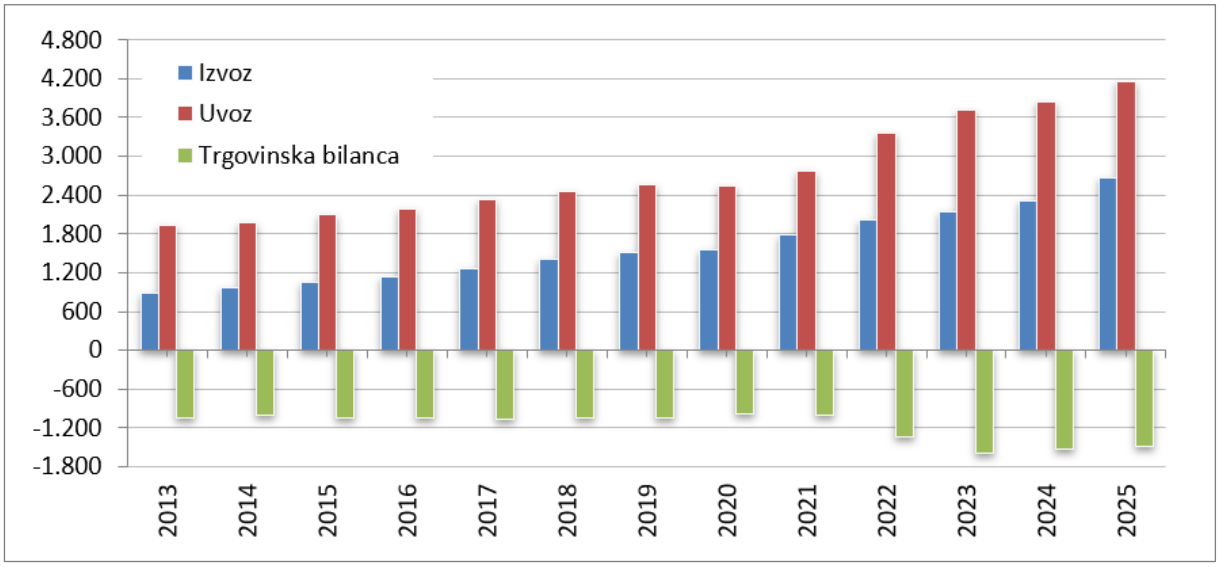
Preglednica 36: Blagovna menjava agroživilskih proizvodov; 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Blagovna menjava agroživilstva (mio EUR)	4.554,2	5.371,6	5.850,4	6.166,5	6.835,1	110,8
– izvoz (mio EUR)	1.778,9	2.020,8	2.132,9	2.319,3	2.674,2	115,3
– uvoz (mio EUR)	2.775,3	3.350,8	3.717,4	3.847,2	4.160,9	108,2
– bilanca (mio EUR)	–996,4	–1.330,0	–1.584,5	–1.528,0	–1.486,7	97,3
Pokritost uvoza z izvozom (%)	64,1	60,3	57,4	60,3	64,3	
Delež agroživilskih proizvodov v skupni blagovni menjavi (%)	5,6	4,9	5,2	4,7	4,8	
Delež agroživilskih proizvodov v skupnem izvozu blaga (%)	4,5	3,8	3,9	3,8	3,7	
Delež agroživilskih proizvodov v skupnem uvozu blaga (%)	6,7	5,9	6,5	5,6	5,9	

* Začasni podatki.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Slika 28: Izvoz, uvoz in trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov (mio EUR); 2013–2025

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

[10] Glej pregled gospodarskih gibanj (prvo poglavje tega poročila).

Okvir 6: Zunanja trgovina z agroživilskimi proizvodi

Podatki o zunanji trgovini z agroživilskimi proizvodi temeljijo na klasifikaciji proizvodov po kombinirani nomenklaturi (KN) carinske tarife. Izraz »kombinirana nomenklatura« carinske tarife zajema posamezne oddelke, poglavja in podpoglavja, tarifne številke in opombe, temeljna pravila razvrščanja blaga po KN in številčne oznake nomenklature. KN temelji na mednarodnem usklajenem sistemu imen in šifriranja blaga.

Blago uvršča v oddelke (21 oddelkov, označenih z rimskimi številkami), poglavja (2-mestna raven) in podpoglavja (4-mestna raven) na podlagi 8-mestnih tarifnih številk, ki so v celoti usklajene z EU (KN EU ne predvideva nacionalne členitve tarifnih postavk na devetem mestu, zato tudi v statističnih podatkih o zunanji trgovini od leta 2004 SURS prikazuje podatke na 8-mestni ravni tarifne postavke). Hkrati izpolnjuje zahteve carinske tarife, zunanjetrgovinskih statističnih podatkov ter trgovinske, kmetijske in drugih politik, ki se nanašajo na izvoz ali uvoz blaga. Skrbnik KN je Evropska komisija, v Sloveniji pa ministrstvo, pristojno za gospodarstvo. Osvežuje se enkrat letno.

Od 1. maja 2004 SURS podatke o blagovni menjavi Slovenije s tujino pridobiva iz dveh virov: Intrastata in Extrastata.

Intrastat je statistična zbirka podatkov o blagovni menjavi med državami članicami EU (mesečno statistično raziskovanje). Podatki se zbirajo neposredno od podjetij, ki trgujejo s podjetji iz držav članic, poročajo pa jih na statističnem obrazcu. Poročevalske enote za Intrastat v danem poročevalskem obdobju so tako podjetja, ki so v predhodnem letu vsaj pri enem toku blaga (skupni izvoz ali uvoz) presegla tako imenovani vključitveni prag. V danem poročevalskem obdobju se v zajetje vključujejo tudi gospodarski subjekti, ki so prag presegli med letom. Poročevalske enote poročajo samo za tisti tok blaga (odpreme oziroma prejeme blaga), pri katerem so prag presegle. Podatki za države EU za obdobje od maja 2004 vključujejo tudi ocene za vrednost menjave podjetij pod vključitvenim pragom.

Extrastat je statistična zbirka podatkov o blagovni menjavi držav članic EU z državami nečlanicami. Vir podatkov so carinske deklaracije oziroma enotna carinska listina (ECL), ki spremlja blago pri prehodu državne meje. Extrastat je vsebinsko odvisen tudi od domače carinske zakonodaje, ki je bila 1. maja 2004 dokončno usklajena z evropsko (TARIC). V Extrastatu so zajete vse transakcije blaga, ki se glede na metodologijo vključujejo v zajetje, ne glede na višino statistične vrednosti in neto mase (statistični prag ni določen).

Vrednost uvoženega/izvoženega blaga SURS prikazuje kot statistično vrednost. To je carinska vrednost oziroma transakcijska vrednost blaga, ki se ji deloma ali v celoti prištejejo ali od nje odštejejo stroški prevoza, natovarjanja, raztovarjanja, zavarovanja in drugega, glede na v pogodbi navedene dobavne določbe. Pri izvozu je vrednost prikazana po pariteti tipa FOB (vključena transakcijska vrednost blaga in vrednost storitev za dostavo blaga do meje države izvoznice), pri uvozu pa po pariteti tipa CIF (poleg transakcijske vrednosti je vključena še vrednost storitev za dostavo blaga do meje države uvoznice).

Količino uvoženega/izvoženega blaga SURS prikazuje v neto masi, če jo je mogoče glede na vrsto proizvoda določiti, in v posebni merski enoti pri tistih proizvodih, za katere je ta predpisana v KN. Povprečna vrednost blaga je skupna vrednost vsega blaga, razvrščenega v isto osemmestno šifro KN carinske tarife, izračunana na količinsko mersko enoto.

Kot kmetijski in živilski proizvodi so šteti vsi proizvodi iz poglavij od 01 do 24 KN carinske tarife. Seznam carinskih tarif oziroma proizvodov, ki se uvrščajo med agroživilske, ni v celoti usklajen z EU. Po opredelitvi EU se med agroživilske proizvode v okviru statističnih podatkov o zunanji trgovini uvrščajo proizvodi iz poglavij od 01 do 24 carinske tarife, brez rib in ribjih proizvodov (brez carinske tarife 03, 051191, 1604, 1605, 19022010 in 23012000). Poleg tega se v skladu s sporazumom med EU in Svetovno trgovinsko organizacijo med agroživilske proizvode uvrščajo tudi posamezni proizvodi iz drugih poglavij (carinske tarife 290543, 290544, 290545 3301, 3501–3505, 380910, 382311, 382312, 382313, 382319, 382370, 382460, 4101–4103, 4301, 5001–5003, 5101–5103, 5201–5203, 5301, 5302). Zaradi zagotavljanja primerljivosti podatkov v časovni seriji vsi podatki o zunanji trgovini z agroživilskimi proizvodi vključujejo poglavja od 01 do 24 KN carinske tarife.

Regionalna struktura blagovne menjave agroživilskih proizvodov je prikazana po naslednjih skupinah držav: države članice EU, države na ozemlju nekdanje Jugoslavije (Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora, Makedonija) in druge države (vse države, razen naštetih).

3.2 Blagovna menjava agroživilstva po skupinah blaga

Izvoz – V letu 2025 je Slovenija od vseh skupin agroživilskih proizvodov vrednostno izvozila največ raznih živil[11]. Delež te skupine je v strukturi izvoza predstavljal 24 % in je ostal na ravni predhodnega leta. Raznim živilom je sledil izvoz mlečnih proizvodov, jajc in medu (12 %) ter pijač, alkohola in kisa (9 %). Meso in izdelki iz mesa skupaj so v strukturi skupnega izvoza agroživilskih proizvodov zajemali 16 %, žive živali pa 6 %. Prav tako je 6 % predstavljal izvoz sadja in vrtnin skupaj, izvoz izdelkov iz žit, moke, škroba ali mleka pa 5 %. Pri omenjenih skupinah ni bilo pomembnejših sprememb v strukturnih deležih v primerjavi z letom prej.

V letu 2025 se je vrednostni izvoz vseh pomembnejših tarifnih skupin agroživilskih proizvodov povečal. Najbolj, in sicer za 43 % se je povečal izvoz živih živali, temu je sledil izvoz izdelkov iz mesa, rib in rakov (+22 %), mesa in užitnih klavničnih proizvodov (+17 %), izdelkov iz žit, moke, škroba ali mleka (+15 %), mlečnih proizvodov, jajc in medu in raznih živil (obe skupini +14 %), ter pijač, alkohola in kisa (+13 %). Od manj zastopanih skupin proizvodov v izvozu, se je najbolj povečal izvoz kave, čaja in začimb (+54 %) ter kakava in kakavovih proizvodov (+44 %), najbolj zmanjšal pa izvoz vrtnin (–26 %). Zmanjšal se je tudi vrednostni izvoz žita (–3 %), vrednostni izvoz krme[12] pa je ostal na ravni predhodnega leta.

Preglednica 37: Izvoz in uvoz agroživilstva po skupinah proizvodov; 2024 in 2025

		Izvoz					Uvoz				
		Mio EUR		2025	%		Mio EUR		2025	%	
CT	Ime	2024	2025*	2024	2024	2025*	2024	2025*	2024	2024	2025*
01	Žive živali	105,1	150,4	143,1	4,5	5,6	48,6	71,5	147,0	1,3	1,7
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	162,3	190,1	117,1	7,0	7,1	365,0	381,2	104,4	9,5	9,2
03	Ribe, raki	29,6	31,4	106,2	1,3	1,2	106,2	112,2	105,6	2,8	2,7
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	276,5	315,3	114,0	11,9	11,8	290,6	327,7	112,8	7,6	7,9
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	3,5	4,1	116,4	0,2	0,2	10,3	8,7	84,1	0,3	0,2
06	Živo drevje, čebulice, cvetje	21,2	19,2	90,7	0,9	0,7	69,9	72,5	103,7	1,8	1,7
07	Užitne vrtnine	44,3	32,9	74,1	1,9	1,2	187,7	180,6	96,2	4,9	4,3
08	Užitno sadje, oreški	102,0	118,6	116,3	4,4	4,4	285,7	318,4	111,5	7,4	7,7
09	Kava, čaj, začimbe	60,6	93,4	154,0	2,6	3,5	117,8	152,7	129,6	3,1	3,7
10	Žita	78,3	75,6	96,6	3,4	2,8	103,6	121,1	116,9	2,7	2,9
11	Proizvodi mlinske industrije	16,5	14,2	86,3	0,7	0,5	49,0	47,4	96,8	1,3	1,1
12	Oljna semena in plodovi	44,2	53,7	121,4	1,9	2,0	56,7	59,3	104,6	1,5	1,4
13	Šelak, gume, rastl. sok in ekstrakti	15,6	16,6	106,5	0,7	0,6	20,4	25,2	123,7	0,5	0,6
14	Rastlinski material za pletarstvo	0,1	0,1	111,4	0,0	0,0	1,1	1,3	115,7	0,0	0,0
15	Masti in olja, voski	59,4	66,0	111,1	2,6	2,5	124,1	134,4	108,3	3,2	3,2
16	Izdelki iz mesa, rib, rakov	188,2	229,9	122,1	8,1	8,6	142,2	156,0	109,7	3,7	3,7
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	48,6	43,5	89,7	2,1	1,6	113,7	104,8	92,1	3,0	2,5
18	Kakav in kakavovi proizvodi	62,9	90,9	144,5	2,7	3,4	179,8	213,7	118,8	4,7	5,1
19	Izdelki iz žit, moke, škroba, mleka	123,0	141,6	115,1	5,3	5,3	325,8	352,0	108,1	8,5	8,5
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	31,0	36,7	118,4	1,3	1,4	186,1	203,0	109,1	4,8	4,9
21	Razna živila	565,8	643,8	113,8	24,4	24,1	318,2	353,3	111,0	8,3	8,5
22	Pijače, alkoholi in kis	204,3	231,6	113,4	8,8	8,7	306,8	330,4	107,7	8,0	7,9
23	Ostanki in odpadki živil. ind., krma	69,6	69,8	100,4	3,0	2,6	248,7	244,3	98,2	6,5	5,9
24	Tobak in nadomestki	6,7	4,7	69,6	0,3	0,2	189,0	189,3	100,1	4,9	4,5
	Skupaj	**2.319,3**	**2.674,2**	**115,3**	**100,0**	**100,0**	**3.847,2**	**4.160,9**	**108,2**	**100,0**	**100,0**

* Začasni podatki.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

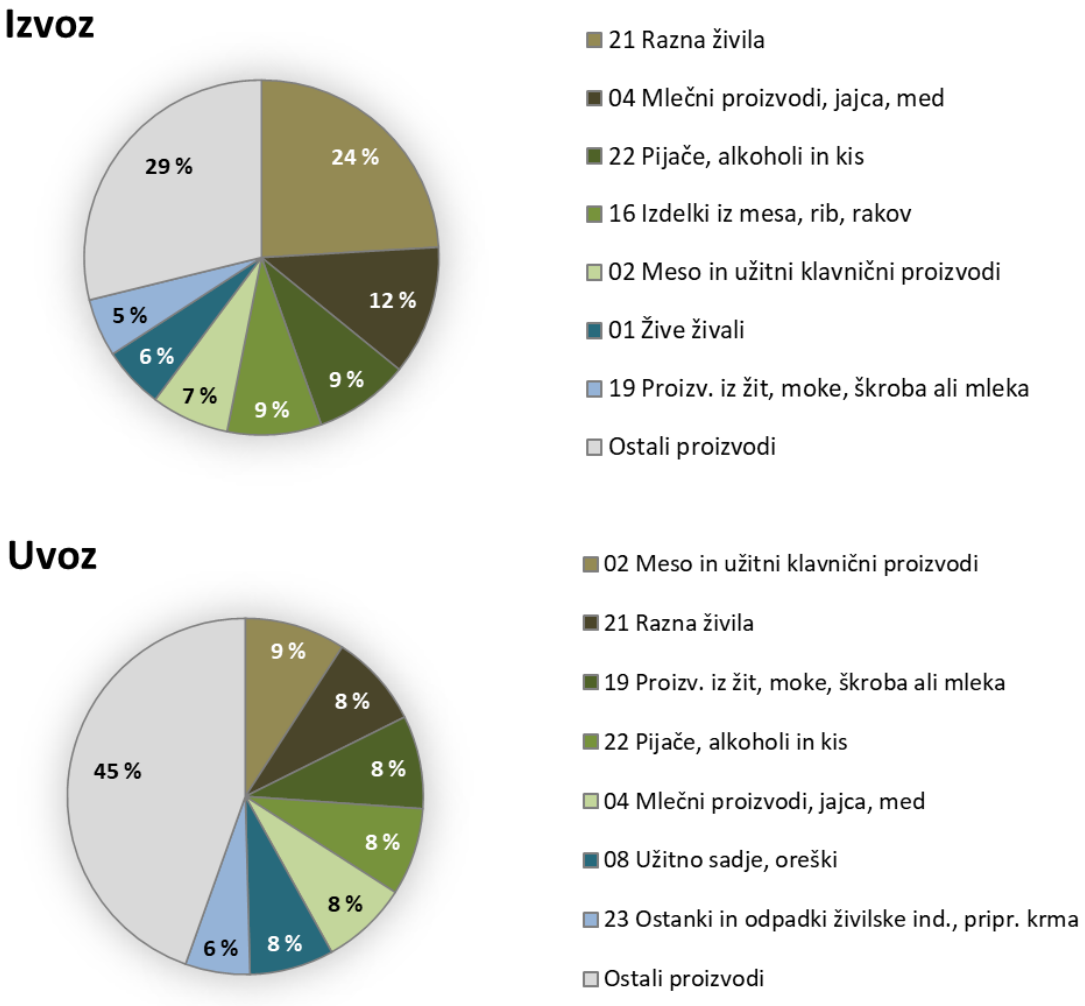
[11] Skupina razna živila zajema ekstrakte, esence in koncentrate kave, čaja in kavnih nadomestkov, kvas in pecilne praške, pripravke za omake in pripravljene omake, mešanice začimb, gorčico, juhe in pripravke za juhe, homogenizirana sestavljena živila, sladoled in druge ledene sladice ter nekatera druga živila.

[12] Krma sodi pod skupino ostanki in odpadki živilske industrije ter pripravljena krma za živali.

Uvoz – Struktura vrednostnega uvoza agroživilskih proizvodov se v letu 2025 glede na predhodno leto ni bistveno spremenila. Največji delež v strukturi je ponovno predstavljalo meso (9 %), ki je skupaj z izdelki iz mesa obsegalo 13-odstotni delež. Sledil je uvoz skupin raznih živil, proizvodov iz žit, moke, škroba ali mleka, skupine pijače, alkoholi in kis, mlečni proizvodi, jajca in med ter užitnega sadja in oreškov (vse skupine po 8 %). Uvoz krme je predstavljal 6 %, uvoz vrtnin pa 4 %.

Pri vseh najbolj zastopanih tarifnih skupinah v uvozu se je, z izjemo krme[12], vrednostni uvoz v letu 2025 povečal v primerjavi z letom prej. Največja rast je bila zaznana pri uvozu mlečnih proizvodov, jajc in medu (+13 %), raznih živil, užitnega sadja in oreškov (obe skupini +11 %), pri proizvodih iz žit, moke, škroba ali mleka ter pijačah, alkoholu in kisu (obe skupini +8 %). Vrednostni uvoz mesa se je povečal le nekoliko, in sicer za 4 %, medtem ko se je uvoz krme zmanjšal za slaba 2 %. Med manj zastopanimi tarifnimi skupinami pa se je uvoz vrednostno najbolj povečal pri živih živalih (+47 %) ter kavi, čaju in začimbah (+30 %). Uvoz žit se je povečal za 17 %, opazneje pa se je zmanjšal uvoz sladkorja in sladkornih proizvodov (–8 %).

*Slika 29: Struktura izvoza in uvoza agroživilskih proizvodov po tarifnih skupinah (%); 2025**

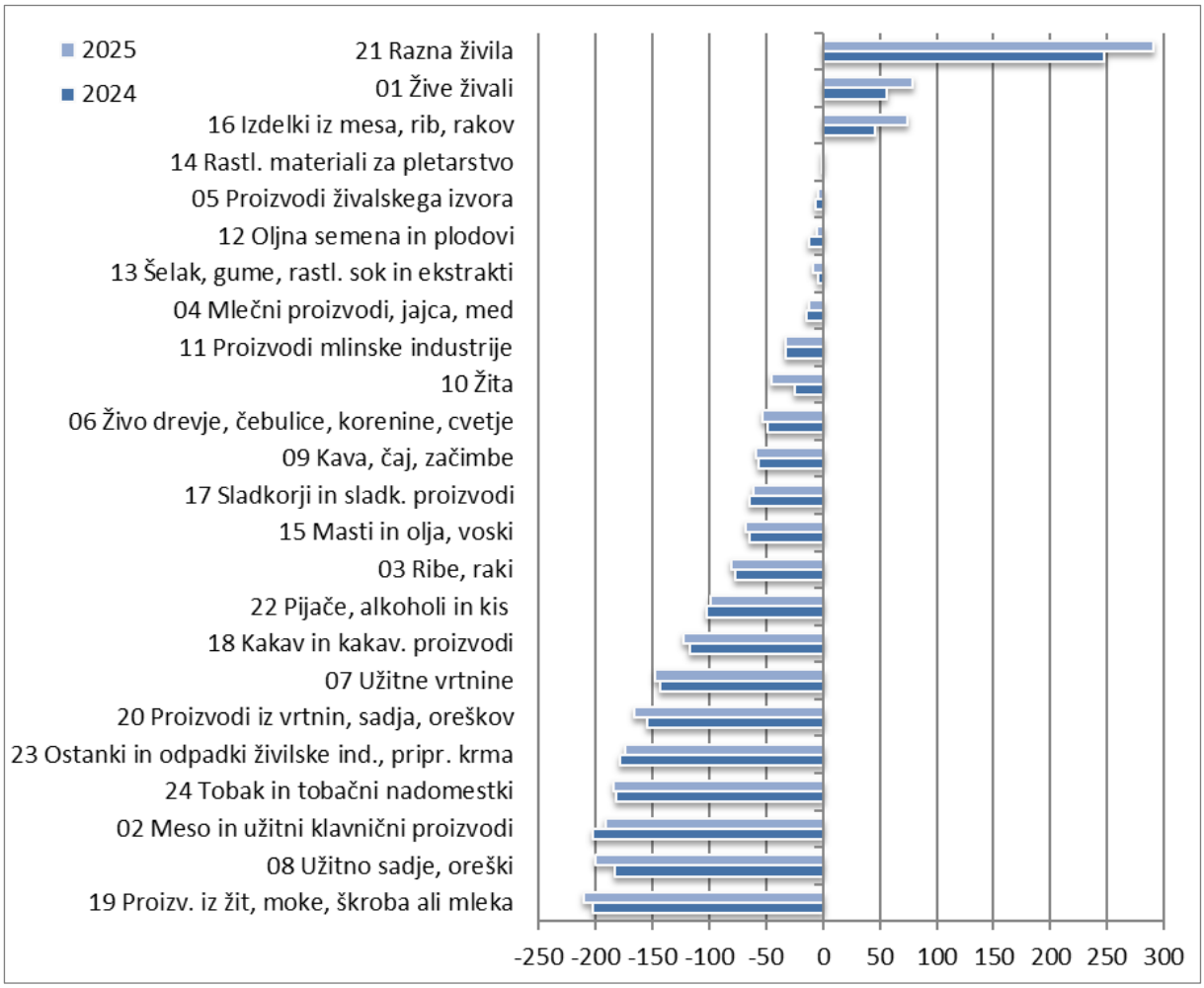

* Začasni podatki.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Trgovinska bilanca – Slovenija je leta 2025 ustvarila vrednostni presežek v zunanjetrgovinski bilanci (izvoz je bil večji od uvoza) pri treh skupinah: razna živila, žive živali in izdelki iz mesa, rib in rakov. Presežek se je povečal pri vseh treh omenjenih skupinah agroživilskih proizvodov. Pri vseh ostalih skupinah pa beležimo trgovinski primanjkljaj, največji je bil zabeležen pri proizvodih iz žit, moke, škroba ali mleka in sadju.

*Slika 30: Zunanjetrgovinska bilanca po tarifnih skupinah (mio EUR); 2024 in 2025**

* Začasni podatki.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

3.3 Regionalna struktura blagovne menjave agroživilstva

Skupna blagovna menjava agroživilstva v večini poteka z državami članicami EU. V letu 2025 je blagovna menjava Slovenije z EU obsegala 83 % celotne blagovne menjave agroživilstva, kar je malenkost več kot v povprečju zadnjega petletnega obdobja (2020–2024: 81 %). Delež blagovne menjave z državami nekdanje Jugoslavije (brez Hrvaške) je obsegal 7 %, z drugimi državami pa 10 % celotne blagovne menjave agroživilstva.

Preglednica 38: Izvoz in uvoz agroživilstva po državah (mio EUR); 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
IZVOZ	**1.558,1**	**1.778,9**	**2.020,8**	**2.132,9**	**2.319,3**	**2.674,2**	**115,3**
EU-27	1.180,1	1.349,4	1.558,0	1.579,1	1.759,2	2.072,6	117,8
Avstrija	142,4	164,5	205,1	194,2	203,7	233,6	114,7
Hrvaška	329,0	355,5	415,6	454,4	486,5	563,3	115,8
Italija	286,2	354,4	405,4	381,9	411,5	474,5	115,3
Madžarska	84,2	94,1	69,6	63,6	73,0	79,5	108,9
Nemčija	93,3	101,3	122,9	134,4	182,1	220,4	121,0
Nekdanja Jug. (brez Hrvaške)	199,4	230,6	261,7	302,2	296,4	320,8	108,2
Druge države	178,5	199,0	201,1	251,6	263,7	280,8	106,5
UVOZ	**2.535,4**	**2.775,3**	**3.350,8**	**3.717,4**	**3.847,2**	**4.160,9**	**108,2**
EU-27	2.103,9	2.354,0	2.856,4	3.165,6	3.312,3	3.583,4	108,2
Avstrija	312,2	311,8	357,8	384,7	390,7	400,7	102,6
Hrvaška	340,2	404,0	503,0	562,8	613,0	653,9	106,7
Italija	369,0	427,5	492,3	578,5	570,0	601,4	105,5
Madžarska	158,3	166,2	211,6	223,7	207,3	244,4	117,9
Nemčija	320,6	357,4	422,9	450,0	470,9	525,6	111,6
Nekdanja Jug. (brez Hrvaške)	86,6	121,4	137,6	160,7	156,8	183,1	116,8
Druge države	344,9	299,9	356,8	391,2	378,2	394,4	104,3
BILANCA	**–977,3**	**–996,4**	**–1.330,0**	**–1.584,5**	**–1.528,0**	**–1.486,7**	
EU-27	–923,8	–1.004,6	–1.298,3	–1.586,5	–1.553,1	–1.510,7	
Avstrija	–169,8	–147,3	–152,7	–190,5	–187,0	–167,1	
Hrvaška	–11,2	–48,5	–87,4	–108,4	–126,6	–90,6	
Italija	–82,8	–73,0	–87,0	–196,6	–158,5	–126,9	
Madžarska	–74,1	–72,2	–142,0	–160,1	–134,3	–164,9	
Nemčija	–227,3	–256,0	–300,0	–315,6	–288,8	–305,2	
Nekdanja Jug. (brez Hrvaške)	112,8	109,2	124,0	141,5	139,6	137,6	
Druge države	–166,4	–100,9	–155,7	–139,5	–114,5	–113,6	

* Začasni podatki.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Izvoz – Vrednostni izvoz agroživilskih proizvodov v države EU se stalno povečuje. V letu 2025 se je izvoz v EU povečal za 18 % in je bil za 40 % nad povprečjem obdobja 2020–2024. Izvoz v države nekdanje Jugoslavije se je povečal za 8 %, izvoz v druge države pa za 6 %.

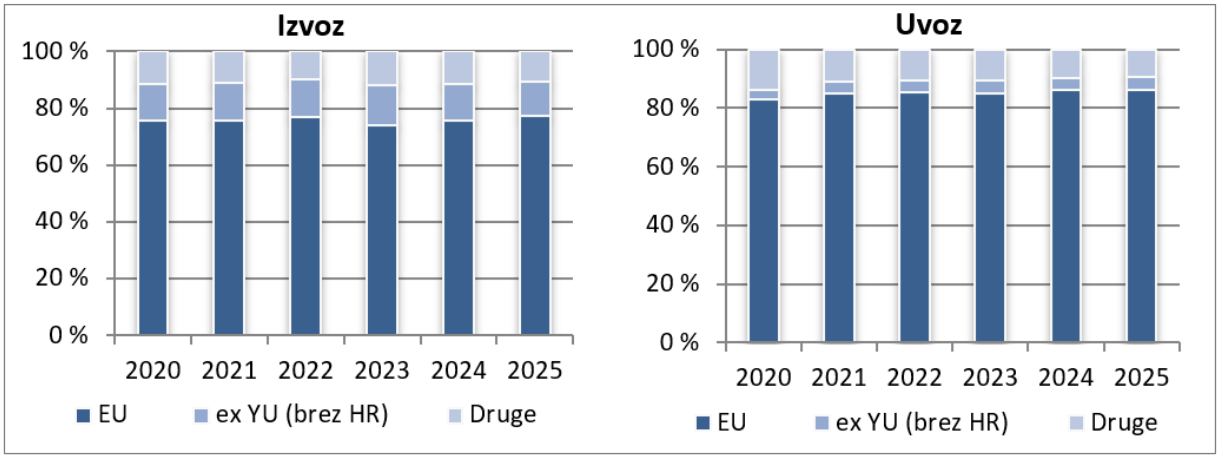
V strukturi celotnega izvoza agroživilstva je izvoz iz Slovenije v EU predstavljal 78-odstotni delež, kar je slabi dve odstotni točki več v primerjavi z letom 2024 in malce več od povprečja zadnjega petletnega obdobja (2020–2024: 76 %). Delež izvoza v države nekdanje Jugoslavije (brez Hrvaške) se je zmanjšal v primerjavi s predhodnim letom (iz 13 % na 12 %), delež izvoza v druge države pa je ostal na ravni predhodnega leta (11 %).

Pri izvozu agroživilskega blaga iz Slovenije v letu 2025 ostaja najpomembnejša trgovinska partnerica Hrvaška; delež izvoza je obsegal eno petino celotnega izvoza agroživilstva. Poleg Hrvaške so bile trgovinske partnerice s pomembnejšimi deleži v strukturi tudi Italija, Avstrija, in Nemčija. Izvoz v omenjene države je skupaj obsegal 56 % celotnega izvoza.

Uvoz – Vrednostni uvoz agroživilskih proizvodov iz držav EU se je v letu 2025 povečal za 8 % in je bil za 30 % nad povprečjem obdobja 2020–2024. Prav tako se je povečal uvoz iz drugih skupin držav, in sicer iz držav nekdanje Jugoslavije za 17 %, iz preostalih držav pa za 4 %.

Regionalna struktura uvoza po skupinah držav v letu 2025 ostaja podobna. Delež uvoza iz držav EU je znašal 86 %, iz ostalih držav dobrih 9 % in delež uvoza iz držav nekdanje Jugoslavije 4 % celotnega uvoza agroživilstva.

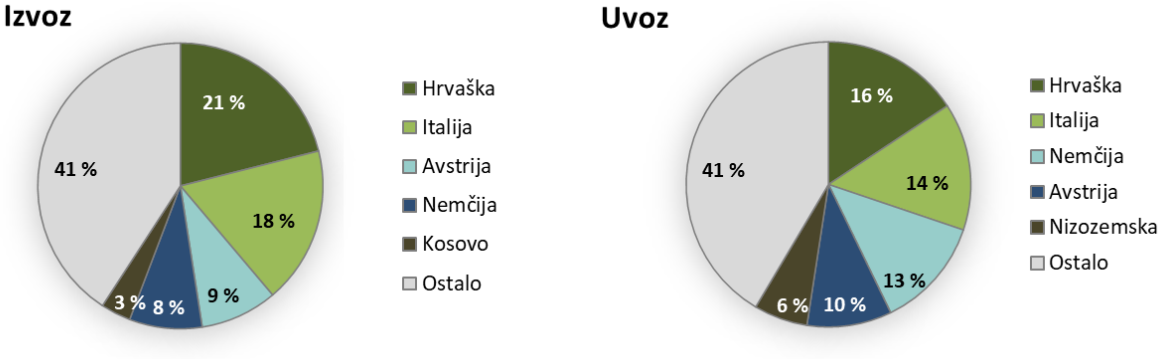
Slika 31: Struktura izvoza in uvoza agroživilstva po državah; 2020–2025

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Tako kot pri izvozu, je bila tudi na strani uvoza za Slovenijo najpomembnejša zunanjetrgovinska partnerica v letu 2025 Hrvaška. Iz nje je bilo po vrednosti uvoženih 16 % vseh agroživilskih proizvodov, od tega največ pijač alkohola in kisa, proizvodov iz žit, moke, škroba ali mleka in raznih živil. Naslednje štiri pomembne trgovinske partnerice so bile Italija, Nemčija, Avstrija in Nizozemska. Uvoz iz teh petih držav skupaj od leta 2022 naprej obsega 59 % celotnega uvoza agroživilstva.

*Slika 32: Struktura izvoza in uvoza agroživilskih proizvodov po pomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah (%); 2025**

* Začasni podatki.

Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

V spodnji preglednici je prikazanih prvih 15 najpomembnejših trgovinskih partneric v letu 2025, tako po vrednostnem izvozu kot po uvozu. V splošnem pa Slovenija trguje (sicer različno od leta do leta) z okoli 130 različnimi državami.

*Preglednica 39: 15 najpomembnejših trgovinskih partneric po izvozu in uvozu (%); 2025**

TOP 15 – IZVOZ		TOP 15 – UVOZ	
Država	**%**	**Država**	**%**
Hrvaška	21,1	Hrvaška	15,7
Italija	17,7	Italija	14,5
Avstrija	8,7	Nemčija	12,6
Nemčija	8,2	Avstrija	9,6
Kosovo	3,4	Nizozemska	6,1
Srbija	3,4	Madžarska	5,9
Bosna-Hercegovina	3,4	Poljska	5,4
Madžarska	3,0	Španija	3,3
Nizozemska	2,9	Srbija	2,9
Francija	2,4	Brazilija	2,8
Združeno kraljestvo	2,2	Romunija	2,6
Poljska	2,1	Češka	2,4
Romunija	1,8	Belgija	2,0
ZDA	1,6	Francija	1,8
Češka	1,5	Slovaška	1,3
SKUPAJ	**83,5**	**SKUPAJ**	**88,8**

* Začasni podatki.
Vir: preračuni KIS (vir podatkov SURS)

Trgovinska bilanca – V letu 2025 se je zunanjetrgovinski primanjkljaj Slovenije z državami EU glede na predhodno leto zmanjšal, saj se je izvoz povečal izraziteje kot uvoz (primanjkljaj je znašal 1,5 mrd EUR). Prav tako se je zmanjšal negativen saldo v trgovini z drugimi državami (s 115 mio EUR v letu 2024 na 114 mio EUR). Saldo blagovne menjave z državami nekdanje Jugoslavije je ostal pozitiven, vendar se je zmanjšal na 138 milijonov EUR.

4
ZADRUŽNIŠTVO

4.1 Kmetijske, gozdarske in druge zadruge

Zadruge so pravne osebe, ki jih ureja Zakon o zadrugah[13]. Zadruga je organizacija vnaprej nedoločenega števila članov, ki ima namen pospeševati gospodarske koristi in razvijati gospodarske ali družbene dejavnosti svojih članov ter temelji na prostovoljnem pristopu, svobodnem izstopu, enakopravnem sodelovanju in upravljanju članov.

Po podatkih AJPES (Informacija o poslovanju gospodarskih družb v Sloveniji) je v letu 2024 388 zadrug (enako število kot v letu 2023) ustvarilo 976.576 tisoč EUR prihodkov in 971.083 tisoč EUR odhodkov. Tako prihodki kot odhodki so se v primerjavi z letom 2023 zmanjšali za en odstotek. V vseh zadrugah je bilo 2.774 zaposlenih, kar je 61 oseb manj kakor v letu 2023.

V letu 2024 so zadruge izkazale neto dodano vrednost v znesku 110.782 tisoč EUR (leta 2023: 107.146 tisoč EUR). Na zaposlenega je bilo izkazanih 39.935 tisoč EUR neto dodane vrednosti (leta 2023: 37.789 tisoč EUR). Čisti dobiček je ustvarilo 198 zadrug, čisto izgubo pa 141 zadrug. V primerjavi z letom 2023 so zadruge čisti dobiček povečale za 73 %, čisto izgubo pa za 45 %. V letu 2024 so zadruge izkazale 4.385 tisoč EUR neto čistega dobička (leta 2023: 2.193 tisoč EUR).

Preglednica 40: Registrirane zadruge v Sloveniji po glavni dejavnosti; 2023 in 2024

Vrsta glavne dejavnosti		2023		2024	
		Število	Delež (%)	Število	Delež (%)
A	Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	53	13,7	57	14,7
C	Predelovalne dejavnosti	28	7,2	29	7,5
D	Oskrba z električno energijo, plinom in paro	10	2,6	11	2,8
E	Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja	24	6,2	25	6,4
F	Gradbeništvo	14	3,6	15	3,9
G	Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	97	25,0	95	24,5
H	Promet in skladiščenje	4	1,0	4	1,0
I	Gostinstvo	12	3,1	12	3,1
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	7	1,8	9	2,3
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	3	0,8	3	0,8
L	Poslovanje z nepremičninami	19	4,9	17	4,4
M	Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	57	14,7	57	14,7
N	Druge raznovrstne dejavnosti	16	4,1	16	4,1
O	Dejavnosti javne uprave in obrambe, dejavnost obvezne socialne varnosti	1	0,3	2	0,5
P	Izobraževanje	16	4,1	15	3,9
Q	Zdravstvo in socialno varstvo	7	1,8	3	0,8
R	Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	7	1,8	6	1,5
S	Druge dejavnosti	13	3,4	12	3,1
	Skupaj	**388**	**100,0**	**388**	**100,0**

Vir: AJPES

Med registriranimi zadrugami so najštevilnejše zadruge z glavno dejavnostjo “G: Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil“. Konec leta 2024 jih je bilo skupaj 95 oziroma 25 % vseh zadrug. Po številu sledijo zadruge z glavno dejavnostjo “A: Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo“ ter zadruge z glavno dejavnostjo “M: Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti“. Konec leta 2024 jih je bilo vsake po 57 ali 15 % vseh zadrug. Sledijo zadruge z dejavnostjo “C: Predelovalne dejavnosti“, ki jih je bilo 29 in zadruge z dejavnostjo “E: Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja“, ki jih je bilo 25. Zadrug v preostalih dejavnostih je bilo skupaj 125 ali 32 %, po vsaki dejavnosti pa manj kot 5 %.

[13] Uradni list RS, št. 97/09 – uradno prečiščeno besedilo in 121/21 – ZZad.

4.2 Zadruge, članice Zadružne zveze Slovenije

Zadružna zveza Slovenije, z.o.o. (ZZS), ki je bila po koncu prepovedi delovanja zadružnih zvez ponovno ustanovljena leta 1972, deluje na območju Republike Slovenije in v pretežnem delu združuje zadruge, katerih premoženje je bilo po 9. 5. 1945 podržavljeno in po osamosvojitvi Republike Slovenije vrnjeno v skladu z Zzad. ZZS je stanovska, odprta organizacija prostovoljnih članov, ki lahko v članstvo sprejema nove člane.

ZZS je leta 2024 štela 63 članic, od tega 60 kmetijskih in gozdarskih zadrug, ki so v članstvu povezovale okoli 13 tisoč kmetov članov in članic. Zadruge članice so imele v okviru svoje dejavnosti vzpostavljenih 335 maloprodajnih trgovin, od tega 186 neživilskih, 119 živilskih, 18 mešanih in 18 vinotek. V okviru dejavnosti zadrug deluje 5 vinskih kleti, 8 klavnic z mesno-predelovalnimi obrati, mlečno-predelovalni obrat in oljarna. Pri tem imajo v večinski oziroma 100 % lasti gospodarske družbe z živilsko-predelovalno dejavnostjo: dva mlečno-predelovalna obrata, klavnico z mesno-predelovalnim obratom in oljarno.

Med najštevilčnejšimi so torej zadruge z glavno dejavnostjo “G: Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil“ (Posredništvo pri prodaji kmetijskih surovin, živih živali, tekstilnih surovin, polizdelkov; Trgovina na debelo z živimi živalmi; Trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki; Nespecializirana trgovina na debelo; Trgovina na drobno). Osem zadrug ima kot glavno dejavnost registrirano “A: Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo“ – pridelovanje netrajnih rastlin, gojenje trajnih rastlin, živinoreja, storitve za gozdarstvo) in šest zadrug “C: Predelovalne dejavnosti“ – proizvodnja mesa in mesnih izdelkov, proizvodnja vina in grozdja.

Preglednica 41: Gibanje pomembnejših kazalnikov poslovanja zadrug, članic ZZS in članstvo zadrug; 2020−2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Število zadrug	60	60	59	59	60	101,7
Skupni prihodki (000 EUR)	671.190	719.338	894.462	891.888	886.032	99,3
Skupni odhodki (000 EUR)	668.602	717.495	891.494	890.085	883.252	99,2
Čisti prihodki od prodaje (000 EUR)	656.120	705.234	876.964	873.917	863.054	98,8
Finančni prihodki (000 EUR)	1.411	1.653	1.626	2.313	2.660	115,0
Finančni odhodki (000 EUR)	2.507	1.939	2.542	4.181	3.570	85,4
Čisti dobiček (000 EUR)	3.368	4.166	4.557	2.825	3.779	133,8
Čista izguba (000 EUR)	-1.064	-936	-1.699	-1.404	-1.881	134,0
Neto čisti dobiček (000 EUR)	2.304	3.320	2.858	1.421	1.898	133,6
Povprečno število zaposlenih	2.375	2.534	2.582	2.549	2.584	101,4

Vir: ZZS, ebonitete.si

V obdobju 2020–2024 so zadruge zabeležile rast skupnih prihodkov med letoma 2020 in 2022, ko so dosegli najvišjo vrednost pri 894 milijonov EUR. Potem se je rast ustavila in prihodki so se v letu 2024 rahlo znižali, na 886 milijonov EUR. Podobnemu trendu sledijo čisti prihodki od prodaje, kateri predstavljajo pretežen delež vseh prihodkov.

Skupni odhodki so tesno sledili prihodkom (883 milijonov EUR v letu 2024), kar kaže na razmeroma nizke marže v dejavnostih zadrug. V letu 2024 so zadruge skupno poslovale boljše kot leto prej, čeprav so skupni prihodki nekoliko nižji kot v letu 2023. Rast čistega dobička in izboljšanje finančnih kazalnikov kažeta na učinkovitejše poslovanje in boljšo finančno stabilnost večine zadrug v letu 2024. Čisti dobiček, ki je znašal 3,8 milijona EUR je izkazalo 49 zadrug, kar je precejšnje povečanje glede na leto 2023 (+34 %). Izgubo je v letu 2024 izkazalo 11 zadrug, čista izguba je znašala 1,9 milijonov EUR oziroma 34 % več kot v letu prej. Zadruge so poslovno leto 2024 zaključile z neto čistim dobičkom, ki je bil za 34 % večji kot v letu 2023.

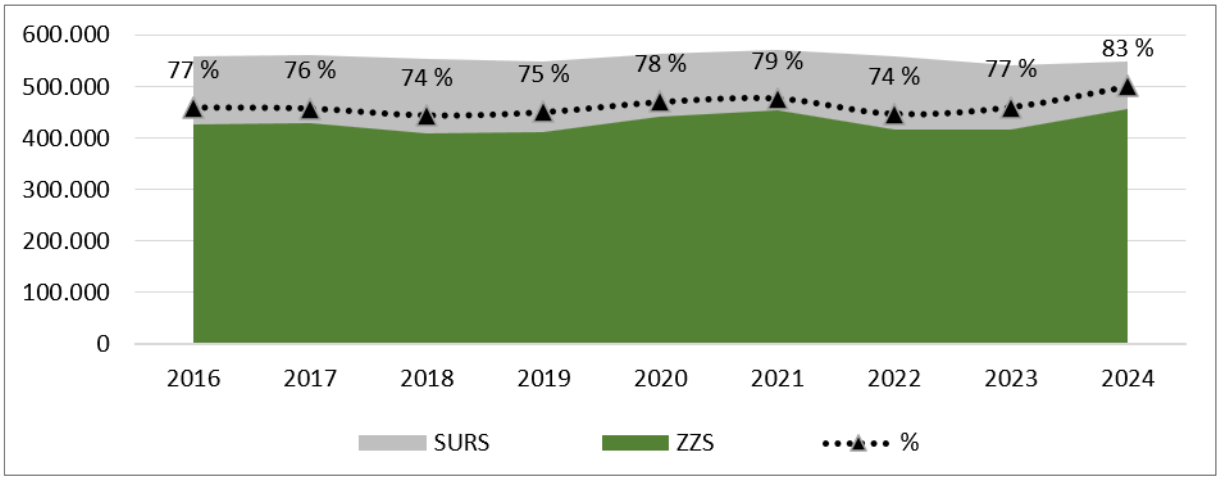
Število zaposlenih v zadrugah se je od leta 2020 povečevalo. Leta 2020 je bilo povprečno zaposlenih 2.375 oseb, do leta 2024 pa se je to število povzpelo na 2.584.

Največ članic ima bonitetno oceno 8 (14 članic), kar kaže, da je največ zadrug finančno stabilnih in zanesljivih. Skupno gledano ima več kot polovica članic bonitetno oceno 7 ali višjo, kar kaže na dobro kreditno strukturo v zadružnem sektorju. Povprečna bonitetna ocena zadrug je znašala 7,25 kar pomeni, da gre za nizko tvegan portfelj.

4.3 Zadružni odkup

Zadruge sodijo med pomembnejše odkupovalce kmetijskih proizvodov in so kot take vezni člen med proizvajalci in živilsko-predelovalno industrijo. Pri tem odkup mleka predstavlja eno najmočnejših področij zadružnega delovanja. Količina odkupa se je s 441 milijonov litrov v letu 2020 povečala na 457 milijonov litrov v letu 2024. Glede na podatke odkupa SURS je tržni delež zadrug v celotnem odkupu mleka v obdobju 2016–2020 znašal v povprečju 76 %, v letu 2024 pa 83 %.

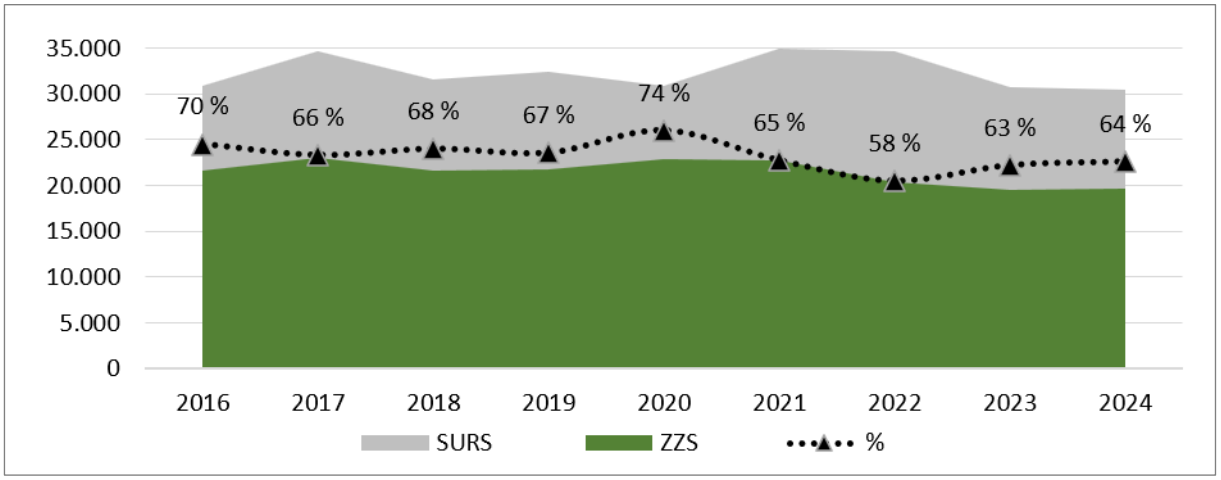
Slika 33: Odkup surovega mleka (000 l) in zadružni odkup (%); 2016–2024

Vir: SURS, ZZS

Zadruge ohranjajo pomemben delež tudi pri odkupu goveje živine za zakol. Predvsem so tudi odkupovalec na območjih in kmetijah, ki so ostali trgovcem manj zanimivi.

Slika 34: Odkup klavnega goveda (t klavne mase) in zadružni odkup (%); 2016–2024

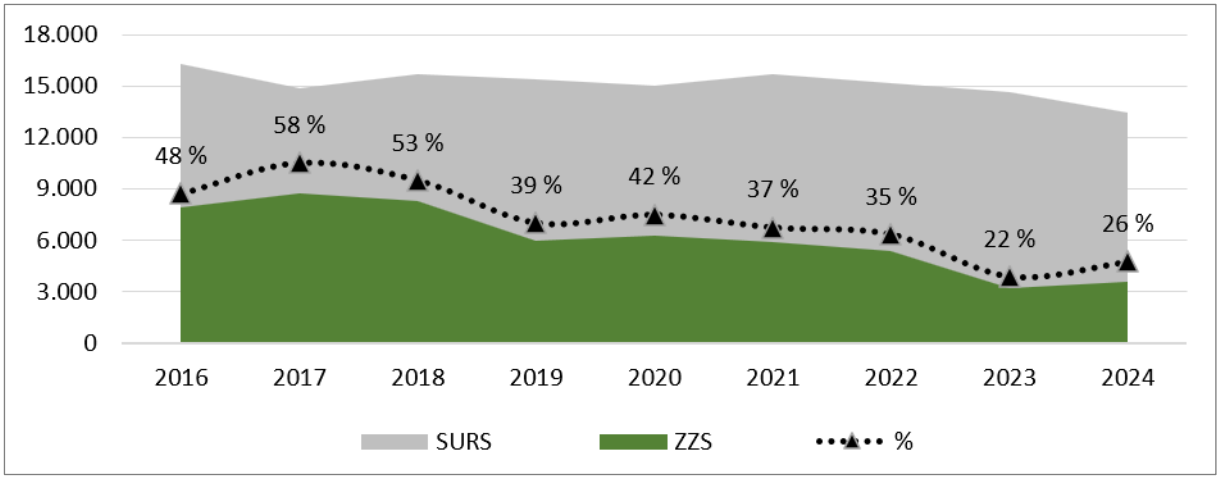

Vir: SURS, ZZS

Tržni delež zadrug v celotnem odkupu goveje živine je še v obdobju 2016–2020 znašal v povprečju 69 %, v zadnjih letih pa se je zmanjševal skladno z zmanjšanjem zakola v slovenskih klavnicah in se v povprečju zadnjih let gibal okoli 63 %. Količine odkupljenega klavnega goveda so se v primerjavi z letom 2020 (22,9 tisoč t klavne mase) zmanjšale na 19,7 tisoč ton klavne mase v letu 2024, tržni delež pa se je iz 74 % v tem času zmanjšal na 64 %. Zmanjšanje deleža je prav gotovo tudi posledica upada števila rej z govedom, saj gre praviloma za manjše reje, kjer je zadružni odkup bolj prisoten.

Prašičereja je v Sloveniji, nekoč kot republiki nekdanje Jugoslavije, slonela na prašičerejskih podjetjih z velikim obsegom prireje ter na majhnih nespecializiranih prašičerejskih kmetijah. Z odkupom pri slednjih je tako zadružništvo že pred desetletji pomembno sooblikovalo oskrbo s prašičjim mesom v nekdanji državi in kasneje še nekaj let v samostojni državi. Poleg skrbi za odkup prašičev je bilo zadružništvo tudi pomemben člen pri samem načrtovanju prireje v skladu s potrebami klavnic oziroma mesno-predelovalne industrije.

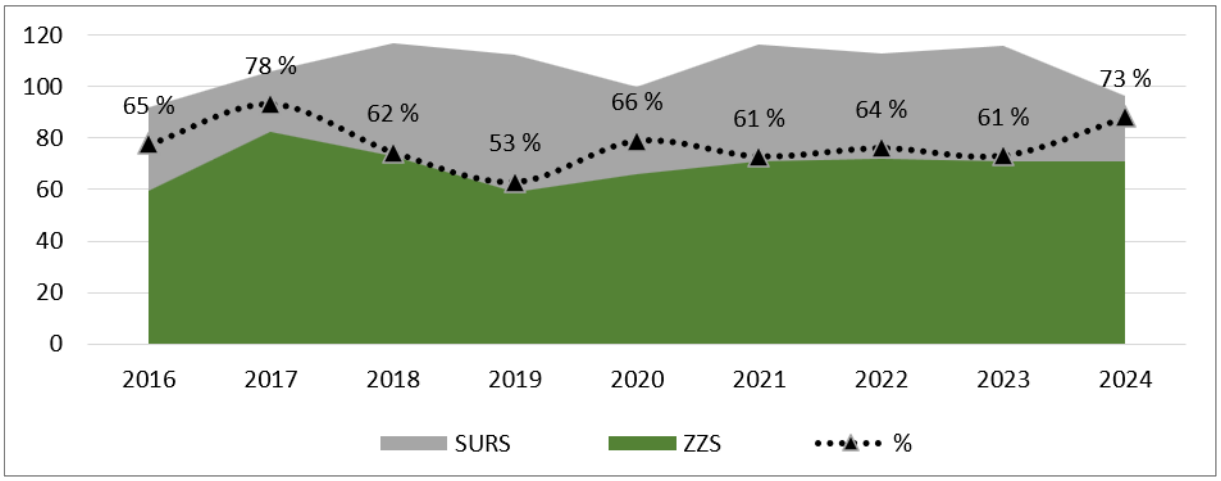
Slika 35: Odkup klavnih prašičev (t klavne mase) in zadružni odkup (%); 2016–2024

Vir: SURS, ZZS

Po vstopu Slovenije v EU in kolapsu prašičerejskega sektorja se je tudi vloga zadrug pri odkupu prašičev izrazito zmanjšala. Še leta 2017 je delež zadružnega odkupa znašal 58 %, nato pa je sledil izrazit upad in tržni delež zadrug je z 22 % dosegel dno leta 2023. Leta 2024 se je malenkost povečal, na 26 %, a še vedno ostaja nizek in za polovico manjši kot leta 2017.

Slika 36: Odkup klavne drobnice (t klavne mase) in zadružni odkup (%); 2016–2024

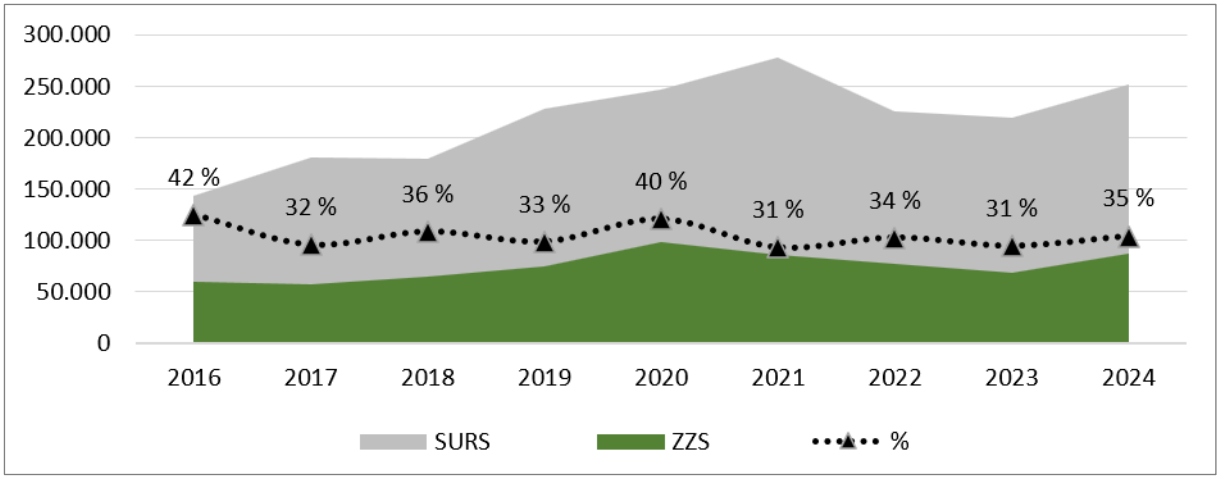

Vir: SURS, ZZS

Pri odkupu drobnice, predvsem gre za odkup jagnjet, imajo zadruge dokaj visok tržni delež (okoli dve tretjini). Pri tem je potrebno omeniti, da organiziran odkup drobnice predstavlja manj kot 10 % skupnega zakola, odkup pa izvajajo tri zadruge, ki imajo v svojem portfelju tudi klavnico. Zato je visok delež odkupa razumljiv, medtem ko so količine v primerjavi s celotnim zakolom majhne. Visok zadružni delež v celotnem uradnem odkupu je tudi posledica sporazuma med Zvezo društev rejcev drobnice in eno izmed vidnejših zadrug v Sloveniji.

Glede na območja pridelave žit, prostorske razpršenosti, usmeritev zadrug ter vlogo kmetijskih, živilskih in drugih podjetij pri odkupu žit (mlinarstvo, proizvodnja krmil, prašičereja, perutninarstvo in trgovina) je delež zadružnega odkupa pri žitih v primerjavi z živinorejskimi proizvodi pričakovano manjši. V obdobju 2016–2024 so zadruge odkupile približno tretjino celotnega odkupa žit (pšenica, ječmen, koruza za zrnje). Količina zadružnega odkupa žit je leta 2024 znašala 87,1 tisoč ton, kar je največ v obdobju 2016–2024. Od tega so zadruge, članice ZZS, odkupile 24 tisoč ton pšenice, kar predstavlja 27 % celotnega odkupa pšenice.

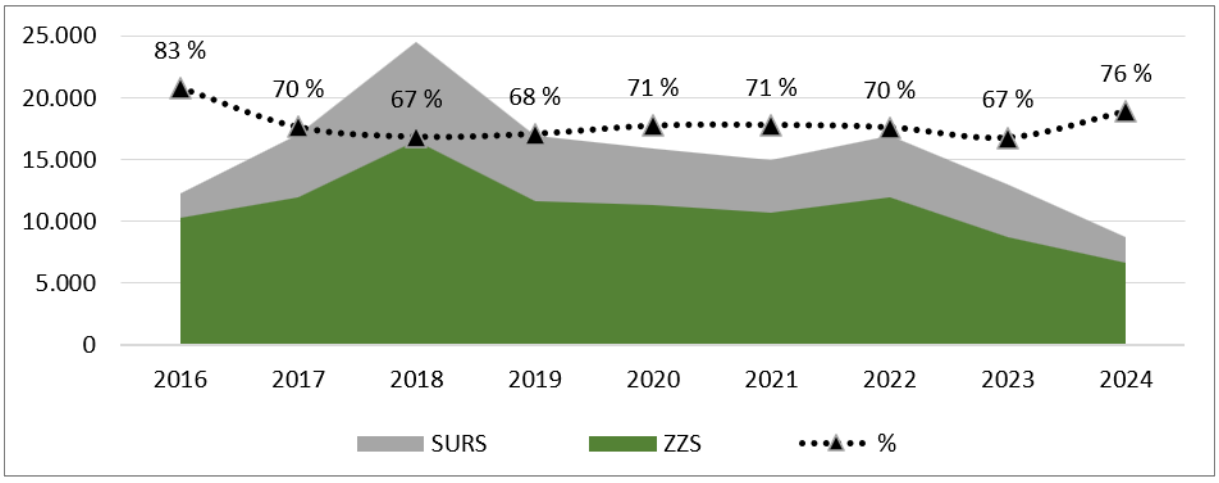
Slika 37: Odkup žita (t) in zadružni odkup (%); 2016–2024

Vir: SURS, ZZS

Zadruge sodijo v med največje odkupovalce grozdja in proizvajalce vin v Sloveniji, zato ne preseneča, da je delež zadružnega odkupa v celotnem odkupu grozdja velik. Čeprav je skupna količina grozdja za vino v letu 2024 (6.605 t) najnižja v obdobju 2016–2024, zadružni odkup grozdja za vino v celotnem odkupu še vedno predstavlja visok delež (76 %).

Slika 38: Odkup grozdja (t) in zadružni odkup (%); 2016–2024

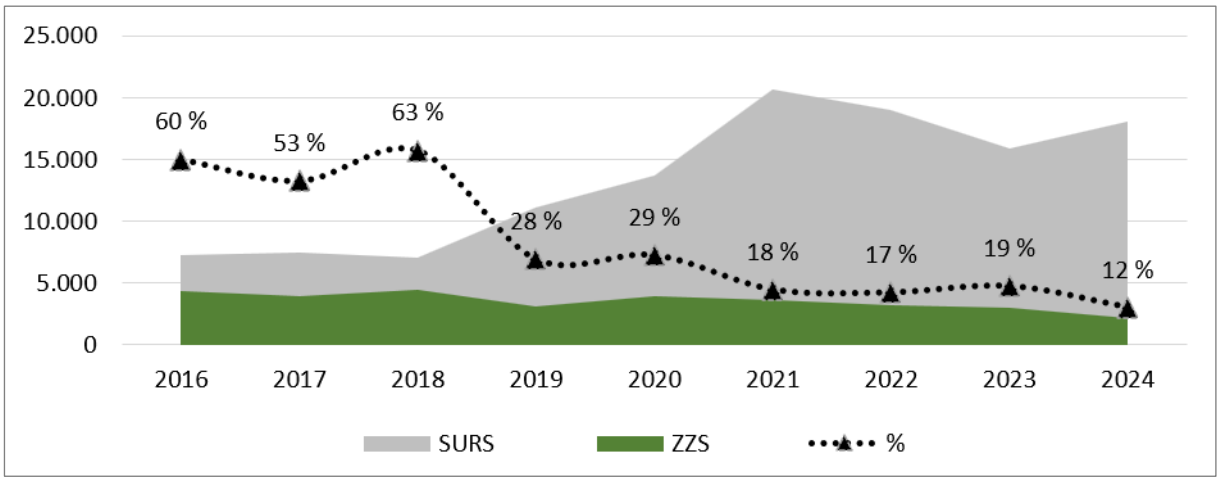

Vir: SURS, ZZS

Pri odkupu vrtnin je v zadnjih letih opazen največji upad zadružnega odkupa. Še leta 2018 je delež zadružnega odkupa znašal 63 % celotnega odkupa vrtnin, v letu 2019 pa se je zgodil silni preobrat. Delež zadružnega odkupa se je sprva zmanjšal na nekaj manj kot 30 %, nato pa na manj kot 20 %. Leta 2024 je znašal le 12 %.

Poglavitni razlog za občutno zmanjšanje pomena zadružnega odkupa vrtnin je, da so veliki pridelovalci zelenjave iz jugovzhodne Slovenije opustili poslovno sodelovanje z zadrugo članico ZZS iz jugovzhodne Slovenije in dolgoročno sodelovanje sklepali z drugimi poslovnimi subjekti oziroma na trgu začeli nastopati individualno. Dodatno pa, ko se je leta 2020 začel postopek združevanja omenjene zadruge z drugo veliko zadrugo, ravno tako delujočo na področju jugovzhodne Slovenije, pridelovalci pa niso več sodelovali z združeno zadrugo, tako da se obseg odkupa izpred leta 2020 na združeno zadrugo ni prenesel.

Slika 39: Odkup vrtnin (t) in zadružni odkup (%); 2016–2024

Vir: SURS, ZZS

Zadruge poleg zgoraj navedenih kmetijskih pridelkov odkupujejo tudi les, pri čemer imajo v povprečju 66-odstotni tržni delež. Odkupujejo pa tudi manjše količine hmelja, bučnic za predelavo v bučno olje in še nekaj drugih manj pomembnih kmetijskih proizvodov.

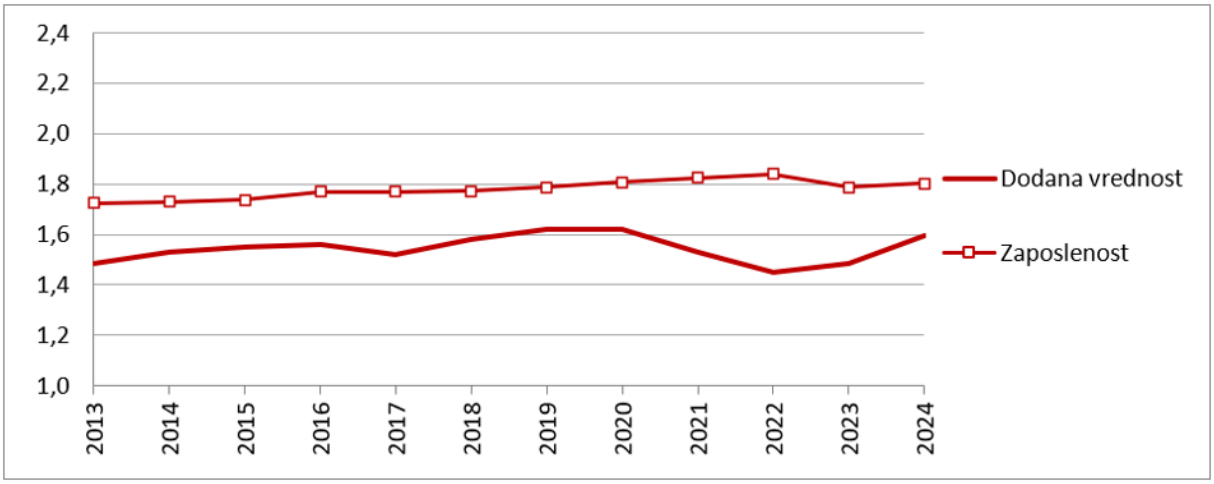
5 ŽIVILSKOPREDELOVALNA INDUSTRIJA

5.1 Pomen živilskopredelovalne panoge v makroekonomskih agregatih in trendi v obsegu proizvodnje

Prispevek živilskopredelovalne dejavnosti v dveh ključnih makroekonomskih agregatih se je v zadnjem desetletju razmeroma stabilno povečeval. Glede na zadnje podatke (za leto 2024) sta Proizvodnja živil (C10) in Proizvodnja pijač (C11) skupaj ustvarili 1,60 % dodane vrednosti slovenskega gospodarstva. Med letoma 2010 in 2020 je delež narasel za dve desetinki odstotne točke (s 1,4 % na 1,6 %), nato pa se je v letih 2021 in 2022 zmanjšal (obakrat za skoraj desetinko odstotne točke). Zaradi tega znižanja je delež te panoge v skupni dodani vrednosti leta 2022 padel na raven iz leta 2011. V letih 2023 in 2024 se je prispevek živilskopredelovalne dejavnosti k agregatni dodani vrednosti postopno popravljal in v letu 2024 dosegel raven iz leta 2020, čeprav predpandemičnega vrha še ni presegel.

V skupni zaposlenosti slovenskega gospodarstva so delovna mesta v živilskopredelovalnih dejavnostih leta 2024 predstavljala 1,8 %, rahlo nad vrednostjo iz leta 2023, a nekoliko pod vrhom iz leta 2022. Z izjemo obdobja 2021–2023 se je prispevek te panoge k zaposlenosti v petnajstletnem obdobju stalno rahlo povečeval in skupaj zrasel za skoraj dve desetinki odstotne točke, kar je primerljivo z rastjo njenega deleža v dodani vrednosti.

Slika 40: Delež proizvodnje živil in pijač v dodani vrednosti in zaposlenosti (%); 2013–2024

Vir: SURS, lastni preračuni

Živilskopredelovalna industrija je vodilni proizvodni sektor v EU glede na prihodke, dodano vrednost in inovacije ter vodilni delodajalec v predelovalni industriji. Leta 2023 so podjetja v tem sektorju ustvarila 1.523 milijard EUR prihodkov in 296 milijard EUR dodane vrednosti, kar predstavlja 15,5 % vseh prihodkov in 12,0 % dodane vrednosti predelovalne industrije EU. V istem letu je v živilskopredelovalni industriji EU delalo 4,8 milijona ljudi oziroma 16 % vseh zaposlenih v predelovalni industriji, skupna masa plač pa je znašala 134 milijard EUR. Delež živilskopredelovalne industrije v bruto dodani vrednosti celotnega gospodarstva EU je bil 1,9 %. Z 14,1-odstotnim deležem v investicijah je živilskopredelovalna industrija med vodilnimi sektorji po kapitalskih vlaganjih v predelovalni industriji. Posebej je treba poudariti, da je ta dejavnost zelo raznolika, z več kot 306.000 MSP leta 2023 predstavlja 99,2 % vseh podjetij v sektorju. MSP so v letu 2023 ustvarila 38,7 % prihodkov in 41,7 % dodane vrednosti živilskopredelovalne industrije ter zagotovila 56,7 % delovnih mest v panogi. V obdobju 2011–2023 se je dodana vrednost živilskopredelovalne industrije povečala za 66 %, kar je primerljivo z rastjo predelovalne industrije v celoti (+67 %). Število podjetij v sektorju je v istem obdobju zraslo za 9,5 %, pri čemer izstopa segment proizvajalcev pijač s 59-odstotno rastjo. Obseg

proizvodnje živilske industrije sledi stabilnejši in enakomerni rastni poti kot predelovalna industrija v celoti, z manjšimi medletnimi nihanji. Strukturna posebnost panoge ostaja razkorak med deležem v zaposlenosti (16 %) in deležem v dodani vrednosti (12 %), kar kaže, da produktivnost dela v živilskopredelovalni industriji zaostaja za povprečjem predelovalnega sektorja. Živilskopredelovalna industrija zaseda vodilno ali eno izmed treh vodilnih mest po zaposlenosti v predelovalni industriji v večini držav članic EU, štiri največje proizvajalke (Nemčija, Francija, Italija in Španija) skupaj ustvarijo 61 % vseh prihodkov sektorja v EU. Slovenija se v tem kontekstu uvršča na tretje mesto po zaposlenosti v predelovalni industriji.

Živilskopredelovalna industrija je v preteklosti imela v Sloveniji večji delež v makroekonomskih agregatih, vendar je njen pomen začel upadati tik pred vstopom v EU. Trend zmanjševanja se je nadaljeval še več kot desetletje in pol. Glavni dejavniki upada so bili hitra liberalizacija zunanje trgovine (odprava carin), ukinitev sistema izvoznih nadomestil (zlasti v mlečni in mesni industriji), zaprtje dveh velikih podjetij (proizvodnja sladkorja in predelava tobaka), ki sta bistveno vplivali na dodano vrednost tega sektorja. Stagnacijo po pristopu k EU lahko pripišemo tudi neuspešnim lastniškim preoblikovanjem, zlasti tako imenovanim menedžerskim prevzemom. Številna velika živilska podjetja so postala tarča finančnih operacij, ki so močno obremenile njihovo osnovno dejavnost. Posledično so nekatera podjetja bankrotirala, druga pa so prešla v tuje lastništvo. Novi lastniki so pogosto racionalizirali poslovanje z zapiranjem proizvodnih operacij v Sloveniji, tarčne družbe pa so obremenili tudi z ugodnim zadolževanjem matičnih družb. Tudi v letu 2024 je prišlo do lastniških sprememb v dveh stebrnih družbah s prodajo deležev tujim lastnikom, kar kaže, da se proces lastniške konsolidacije še ni zaključil.

Obseg industrijske proizvodnje v Predelovalnih dejavnostih (NACE-C) se je v letu 2025 rahlo zmanjšal (–1,1 %), kar pomeni nadaljevanje nestabilnega gibanja po rekordni ravni iz leta 2022. Kljub nekoliko ugodnejšim razmeram dejavniki v mednarodnem okolju ostajajo precej neugodni. Slovensko gospodarstvo je še vedno pod močnim vplivom dogajanja pri glavnih trgovinskih partnerjih (predvsem Nemčija in Italija), kjer se konkurenčni pritiski ne zmanjšujejo, agregatno povpraševanje pa stagnira. Posebej je treba poudariti, da k poslabšanju konkurenčnosti slovenskih izvoznikov prispevajo tudi specifični stroškovni pritiski (cene energentov, stroški dela), ki ovirajo hitrejšo gospodarsko rast na tujih trgih. V primerjavi z letom 2020 je agregatna industrijska proizvodnja v Predelovalnih dejavnostih (C) v letu 2025 večja za 11,0 %, v primerjavi z letom 2015 pa za 34,4 %.

Preglednica 42: Indeksi obsega industrijske proizvodnje (predhodno leto = 100); 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Predelovalne dejavnosti (C)	95,0	111,8	103,9	95,5	101,2	98,9
Proizvodnja živil (10)	99,3	105,0	98,5	101,5	99,3	107,1
Proizvodnja pijač (11)	90,5	112,9	105,6	93,6	95,2	91,6

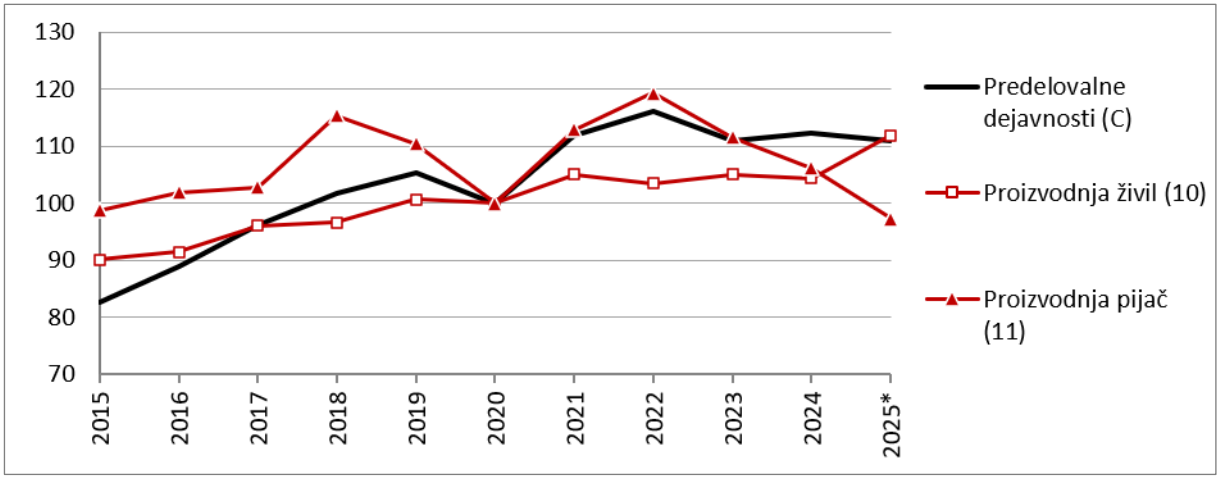
* Začasni podatki.

Vir: SURS, lastni preračuni

V dejavnosti Proizvodnja živil (C10) se je obseg industrijske proizvodnje v letu 2025 opazno povečal (7,1 %), kar po revidiranih podatkih pomeni prelom trenda rahlega nihanja, značilnega od leta 2021. V primerjavi z letom 2020 je industrijska proizvodnja v živilskopredelovalni dejavnosti v letu 2025 večja za 11,9 %, v primerjavi z letom 2015 pa za 24,2 %. Nekoliko večje nihanje obsega industrijske proizvodnje je značilno za dejavnost Proizvodnja pijač (C11), kar lahko pripišemo sezonskim vplivom. V obdobju korone, ko je bila dinamika proizvodnje pod vplivom izpada prodaje v gostinstvu, je obseg padel za desetino, nato je sledila skoraj desetodstotna letna rast v letih 2021 in 2022, v letih 2023 in 2024 pa je obseg ponovno opazno upadel, tak trend se je nadaljeval tudi v letu 2025 (–8,4 %). V zadnjih letih k upadu pomembno prispeva prestrukturiranje proizvodnega portfelja enega večjih ponudnikov pijač, ki je v okviru

odprodal nekatere regionalno pomembne blagovne znamke brezalkoholnih pijač. Gre za klasičen primer racionalizacije portfelja, ki ga po prevzemih izvajajo podjetja z namenom osredotočenja na osrednji asortiman. Agregatno je obseg v dejavnosti proizvodnje pijač (C11) v primerjavi z letom 2020 v letu 2025 nižji za 2,7 %, v primerjavi z letom 2015 pa za 1,5 %.

Slika 41: Indeks obsega industrijske proizvodnje (2020 = 100); 2015–2025

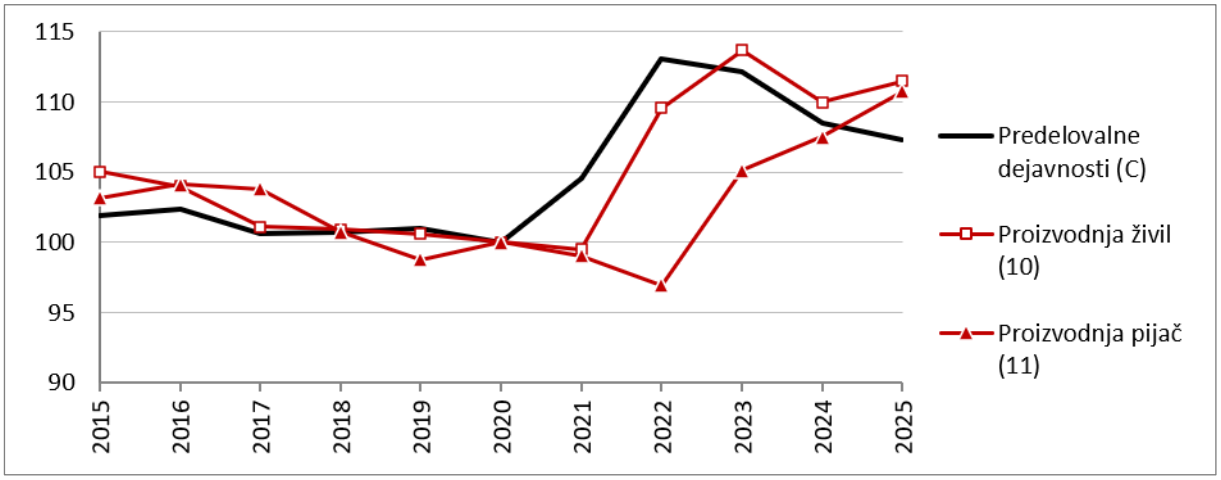

* Začasni podatki.
Vir: SURS, lastni preračuni

5.2 Cene v živilskopredelovalni industriji

V dejavnosti Proizvodnje živil (C10) so se proizvajalčeve cene v letu 2025 nominalno zvišale, za 3,8 %, kar pomeni vrnitev k rasti po padcu v letu 2024 in prelom kratkega deflacijskega trenda. Pred letom 2021 smo opažali trend stalnega realnega zniževanja proizvajalčevih cen. V dejavnosti Proizvodnje pijač (C11) je v letu 2025 prišlo do nominalne rasti proizvajalčevih cen za 5,5 %, kar je višje kot v dejavnosti predelave živil. Tudi pri tej dejavnosti opažamo oscilacije, pri čemer je bil cenovni vrh dosežen v letu 2023; eno leto kasneje kot v proizvodnji živil, kar kaže na zamik v prenosu stroškovnih pritiskov na prodajne cene.

Slika 42: Indeksi cen živil in pijač ter proizvodov predelovalnih dejavnosti pri proizvajalcih realno; (2020 = 100); 2015–2025

Vir: SURS, lastni preračuni

Cenovne ravni v obeh dejavnostih so v letu 2025 realno še vedno znatno višje kot v letu 2020: v Proizvodnji živil (C10) za okoli 11 %, v Proizvodnji pijač (C11) pa za okoli 10 %. V letu 2025

se gibanje cen v obeh dejavnostih usklajuje in konvergira k skupnemu trendu predelovalnih dejavnosti (C), katerih realne cene so za okoli 7 % nad ravnjo iz leta 2020, a v postopnem padajočem trendu od vrha v 2022. Po stroškovnih pritiskih v času pandemije Covid-19, ki so bili posledica motenj v globalnih oskrbnih verigah, kasnejšega sunkovitega porasta povpraševanja in okrepitve gospodarske rasti ostajajo cenovne ravni v vseh treh opazovanih dejavnostih realno znatno nad letom 2020. Ta stroškovna kategorija predstavlja univerzalni in visoko multiplikativen dejavnik za vse gospodarske panoge.

Nominalno letno znižanje cen pri proizvajalcih v letu 2025 za Predelovalne dejavnosti (C) je bilo 1,3 % (realno –1,1 %), skupne cene pri proizvajalcih živil in pijač (C10 + C11) so v tem letu nominalno narasle za 4,0 % (realno 1,6 %). Cene pri proizvajalcih živil (C10) so nominalno narasle za 3,8 % (realno 1,4 %), cene pri proizvajalcih pijač (C11) pa so se nominalno zvišale za 5,5 % (realno 3,0 %). Gibanje cen v dejavnosti Proizvodnja pijač (C11) v letu 2025 se je uskladilo z gibanjem v predelovalnih dejavnostih, kar pomeni, da so podjetja uspešno prevalila nakopičene stroškovne pritiske na prodajne cene, kar smo za leto 2025 tudi napovedali.

Preglednica 43: Indeksi cen pri proizvajalcih (nominalno, predhodno leto = 100); 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predelovalne dejavnosti (C)	100,3	106,5	117,7	106,5	98,7	101,3
Proizvodnja živil in pijač (10 + 11)	102,4	101,3	118,0	112,0	99,5	104,0
Proizvodnja živil (10)	102,8	101,4	119,8	111,4	98,7	103,8
Proizvodnja pijač (11)	100,8	100,9	106,5	116,5	104,3	105,5

Vir: SURS, lastni preračuni

Stroškovno okolje za živilskopredelovalno industrijo ostaja zahtevno in večplastno. Cene energentov v EU, kljub umirjanju po vrhuncu v 2022 ostajajo realno višje kot pred pandemijo, industrijske cene plina in elektrike pa so po ocenah Evropske komisije še vedno 2 do 4-krat višje kot pri glavnih konkurentih, zlasti v ZDA in na Kitajskem. To sistemsko znižuje cenovno konkurenčnost evropske predelovalne industrije. Hkrati se v letu 2025 in 2026 pojavljajo novi geopolitični pritiski. Poseben stroškovni pritisk predstavljajo tudi surovinske cene določenih kategorij (npr. sladkor, kakav in kava), ki so se v začetku 2025 več kot podvojile glede na leto 2024, kar se bo z značilnim zamikom več mesecev preneslo na cene predelanih izdelkov. Glede na navedene dejavnike analitiki napovedujejo 5–10 % inflacijo živilskih cen v EU v letu 2027, kar bo živilskopredelovalno industrijo postavilo pred novo fazo stroškovnih prilagoditev.

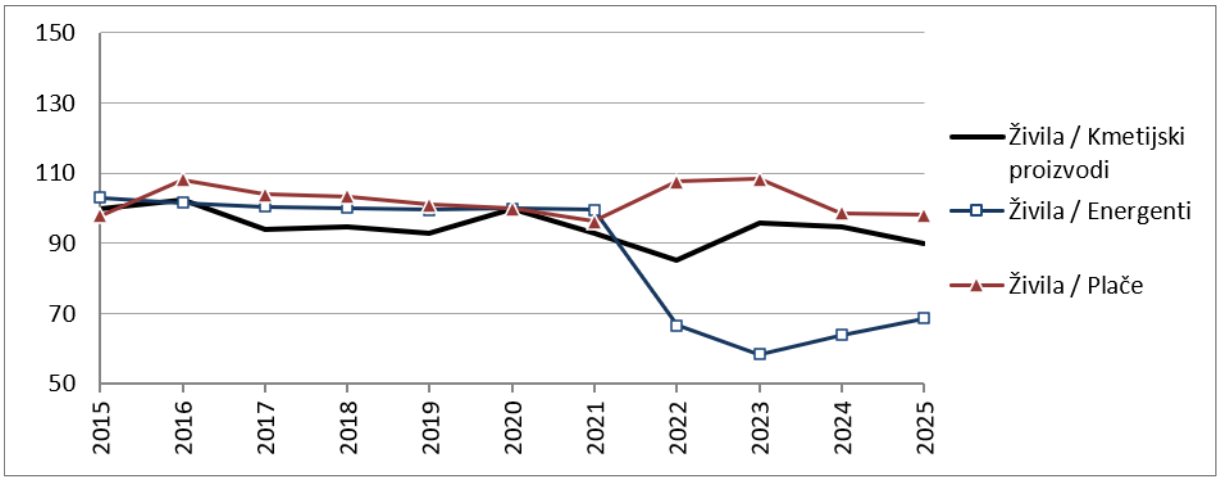
V spodnjem grafikonu primerjamo gibanje cen pri proizvajalcih v proizvodnji živil z gibanjem cen treh ključnih kategorij proizvodnih vložkov in prikazujemo tako imenovane cenovne paritete. Do preloma v koronskem letu 2021 smo opazovali oscilacije vrednosti kazalnikov paritete v razponu do 10 odstotnih točk, nato pa so spremembe postale bistveno izrazitejše. V letu 2025 se je pariteta s kmetijskimi surovinami rahlo poslabšala in se giblje pri vrednosti okoli 90 (2020=100), kar je nekoliko pod večletnim povprečjem in za približno 10 odstotnih točk pod vrednostjo iz leta 2020. Glede na podatke za leto 2025 so se cene kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih (brez sadja in zelenjave) zvišale za 9,4 %.

Pariteta za stroške energentov se je v letu 2025 ponovno nekoliko izboljšala in dosegla vrednost okoli 70 (2020=100), kar je sicer za dobrih 30 % nižje kot v letu 2020 in za skoraj 30 % nižje kot v letu 2015. Pariteta za energente se od dna v letu 2023 postopno popravlja, a ostaja daleč od dolgoročnega povprečja.

Razmerje med indeksom cen živil pri proizvajalcih in stroški dela se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 rahlo izboljšalo: pariteta znaša okoli 98 (2020=100), kar pomeni, da so cene živil pri proizvajalcih prvič po letu 2020 praktično dohitele rast plač. Rast bruto plač v živilskih podjetjih v letu 2025 je znašala 4,4 %. Kljub temu ostajajo pritiski na zvišanje plač intenzivni,

kar bo delovno intenzivne panoge, zlasti pekarstvo in mesnopredelovalno industrijo še naprej izpostavljalo stroškovnim pritiskom. Pariteta bo v prihodnjih letih predvidoma težila k dolgoročnemu povprečju. Podrobnejša analiza paritet razkriva strukturno dilemo, s katero se sooča slovenska živilskopredelovalna industrija. Po izkušnjah iz energetske krize v letih 2021–2022, ko so podjetja stroškovne pritiske v veliki meri prevalila na prodajne cene, se je v letu 2025 vzorec spremenil. Podjetja so del stroškovnega pritiska, zlasti pri stroških dela absorbirala z zmanjšanjem dobičkov, da bi ohranila cenovno konkurenčnost na trgih. To potrjuje tudi poslabšanje kazalnikov stroškovne konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, ki ga UMAR beleži skozi celotno leto 2025, z izrazitim pospeškom v predelovalnih dejavnostih.

Slika 43: Indeksi cen živilskih proizvodov pri proizvajalcih v primerjavi z indeksi cen kmetijskih pridelkov, energentov in plač (2020 = 100); 2015–2025

Vir: SURS, lastni preračuni

5.3 Poslovni rezultati živilskopredelovalne industrije

5.3.1 Poslovanje živilskopredelovalne panoge

Število podjetij, ki so registrirana v dejavnostih živilskopredelovalne industrije, se je v letu 2025 povečalo za 2,4 % na 842, hkrati se je povečalo tudi število zaposlenih (2,9 % na 16.422). V letu 2025 je živilskopredelovalno podjetje v povprečju zaposlovalo 19,5 delavca, kar je več od povprečja zadnjih petih let. Podjetja v živilskopredelovalnih dejavnostih se v dolgoročnem trendu počasi povečujejo, a je povprečna velikost še vedno nekoliko manjša kot v agregatu predelovalnih dejavnosti (NACE-C). V letu 2025 je povprečno predelovalno podjetje (C) zaposlovalo 21,5 zaposlenca po urah. Tudi v dejavnosti C ugotavljamo oscilacije, ki sledijo trendom glavnih dejavnikov gospodarske aktivnosti v Sloveniji in na glavnih izvoznih trgih.

Živilskopredelovalna podjetja so v letu 2025 upravljala 3,31 milijarde EUR bilančnih sredstev, kar je realno za 10,6 % več kot v predhodnem letu. Obseg sredstev v živilski panogi realno raste že od leta 2020, kar kaže na okrepljeno investicijsko aktivnost. S stabilizacijo poslovanja živilskopredelovalnih podjetij, predvsem pa ob zmanjšanju števila in obsega procesov radikalnega prestrukturiranja podjetij, vidimo pozitivno spremembo v obsegu sredstev. V zadnjih petih letih so se sredstva realno povečala za 38,1 %, medtem ko je rast kot v agregatu predelovalnih dejavnosti (C) desetkrat nižja (3,1 %).

V letu 2025 je živilskopredelovalna industrija prihodke od prodaje povečala na 3,6 milijarde EUR, kar pomeni 5,4-odstotno realno rast na letni ravni. V primerjavi z letom 2021 so prihodki realno višji za 22,3 %, na drugi stani pa je obseg prihodkov v agregatu Predelovalnih dejavnosti (C) v istem obdobju realno za 2,2 % nižji. To je strukturno pomembno ker: živilskopredelovalna

industrija je v petletnem obdobju izkazala izrazito pozitivno dinamiko v absolutnem nasprotju s splošnim trendom v slovenskem predelovalnem sektorju, ki se sooča s kritično stagnacijo. Stanje predelovalnih dejavnosti bo treba sistemsko nasloviti, saj gre za enega od ključnih stebrov slovenskega gospodarstva in zaposlovalca z visoko dodano vrednostjo.

Preglednica 44: Gibanje pomembnejših kazalnikov poslovanja živilskopredelovalne industrije (NACE C10+C11); 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks (realno) 2025/24
Število podjetij	772	789	808	825	822	842	102,4
Število zaposlenih	14.486	14.974	15.378	15.564	15.962	16.422	102,8
Sredstva (mio EUR)	2.175	2.342	2.556	2.771	2.923	3.311	110,6
Prihodki od prodaje (mio EUR)	2.223	2.439	2.953	3.192	3.374	3.642	105,4
Prihodki od izvoza (mio EUR)	688	826	1.012	1.130	1.257	1.462	113,6
Izvozna usmerjenost (%)	31,0	33,9	34,3	35,4	37,2	40,1	107,8
Produktivnost (000 EUR)	153,5	162,9	192,0	205,0	211,4	221,8	102,5
Dodana vrednost (mio EUR)	622,7	669,5	751,7	842,3	890,0	961,1	105,5
Dodana vrednost na zaposlenega (000 EUR)	43,0	44,7	48,9	54,1	55,8	58,6	102,5
Čisti dobiček (mio EUR)	125,2	135,9	172,8	13,0	20,9	205,2	958,9
Čista izguba (mio EUR)	13,1	8,2	8,6	0,0	0,0	8,5	
Neto čisti dobiček/izguba (mio EUR)	112,1	127,7	164,2	13,0	20,9	196,7	919,7
Dobiček/izguba na zaposlenega (000 EUR)	7,7	8,5	10,7	0,8	1,3	12,0	893,9
Donosnost sredstev (ROA) (%)	5,2	5,2	6,4	0,5	0,7	5,4	771,4
Donosnost prodaje (ROS) (%)	5,0	5,5	5,6	0,4	0,6	5,9	983,3

Vir: AJPES, lastni preračuni

Slovenska živilska podjetja so v letu 2025 na tujih trgih ustvarila 1,46 milijarde EUR prihodkov, kar je realno 13,6-odstotno rast glede na predhodno leto, kar je najvišja rast izvoznih prihodkov v zadnjih treh letih in prvič presega dosežek iz rekordnega leta 2022. Živilska panoga v zadnjem desetletju vztrajno krepi mednarodno prisotnost in prav izvozna dinamika ostaja ena od temeljnih strukturnih značilnosti slovenskega živilstva ter odraz njegove konkurenčnosti v zahtevnem evropskem tržnem okolju. Ta trend se odraža tudi v kazalniku izvozne usmerjenosti, ki je v letu 2025 dosegel 40,1 %, kar je za skoraj tri odstotne točke več kot v predhodnem letu in prvič presega mejo 40 %. Izvozna usmerjenost živilskopredelovalnih podjetij je od leta 2021 višja za 18,5 %, medtem ko je v agregatu predelovalnih dejavnosti v tem obdobju ostala praktično nespremenjena (1,1 % rast), kar nazorno potrjuje, da gre pri živilski industriji za strukturno, ne ciklično izvozno preusmeritev.

Produktivnost, merjena s prihodki od prodaje na zaposlenega, je v živilskopredelovalni dejavnosti v letu 2025 realno zrasla za 2,5 % glede na predhodno leto. V povprečju je zaposleni v živilskopredelovalni dejavnosti v zadnjem letu ustvaril 221,8 tisoč EUR prihodkov, kar je opazno več kot leto prej (211,4 tisoč EUR). Produktivnost v tem agregatu je namreč 3,5 % nižja, kot pred petimi leti. Posebej pozitivno je, da rast produktivnosti v letu 2025 ne temelji zgolj na rasti prihodkov, ampak sovpada tudi z rastjo zaposlenosti, kar kaže na širitev dejanske poslovne aktivnosti. Primerjava z letom 2021 pokaže 11,6 odstotno realno rast produktivnosti, kar je občutno ugodnejši trend od tistega, ki ga je v istem obdobju dosegla celotna Predelovalna dejavnost v Sloveniji.

Povprečna dodana vrednost na zaposlenega je v letu 2025 znašala 58,5 tisoč EUR, kar je realno za 2,5 % več kot v predhodnem letu. Skupna ustvarjena dodana vrednost v živilskopredelovalni panogi je v letu 2025 dosegla 961,1 milijona EUR, kar pomeni realno 5,5-odstotno rast na letni ravni. Strukturni razkorak med trendi ustvarjanja dodane vrednosti med Proizvodnjo živil (C10) in Proizvodnjo pijač (C11) ugotavljamo tudi v letu 2025. Kaže, da bo to

ostala ena od značilnosti panoge, saj se absolutna vrednost dodane vrednosti v proizvodnji pijač še vedno realno znižuje.

Kljub temu je agregatni rasti dodane vrednosti v letu 2025 sledilo izrazito izboljšanje poslovnih rezultatov živilskopredelovalnih podjetij. Panoga je poslovno leto 2025 zaključila z 196,7 milijona EUR neto čistega dobička, kar pomeni skoraj desetkratno realno povečanje glede na leto 2024. Slovenska živilskopredelovalna panoga že več kot desetletje izkazuje neto čisti dobiček, rezultati leta 2025 pa pomenijo vrnitev na raven, primerljivo z dosežki pred krizo dobičkovnosti v letih 2023 in 2024. To je pomemben signal o stabilizaciji panoge, čeprav bo treba počakati še kakšno leto, preden bomo rezultat ocenili kot trajno spremembo trenda.

Nerevidirani izkazani dobiček je v letu 2025 znašal 205,2 milijona EUR, izkazana izguba pa 8,5 milijona EUR, kar pomeni, da so se po dveh izjemno ugodnih letih za kazalnik izgube razmere nekoliko spremenile in del podjetij je leto 2025 vseeno zaključil z negativnim izidom. Razmerje med dobičkom in izgubo ostaja ugodno, a rahlo povečanje izgub kaže, da okrevanje ni enakomerno porazdeljeno med vse segmente panoge.

Neto čisti dobiček na zaposlenega je v letu 2025 znašal 12,0 tisoč EUR, kar je realno 893,9 % več kot v letu 2024 in pomeni vrnitev na raven, primerljivo z obdobjem pred letoma 2023 in 2024. Kazalnik donosnosti prodaje (ROS) je dosegel 5,9 %, donosnost sredstev (ROA) pa 5,4 %. Oba kazalnika sta se prvič po letu 2022 vrnila nad minimalno pričakovano stopnjo donosnosti v tradicionalnih predelovalnih dejavnostih (ROS med 3,5 in 5,0 %). To pomeni, da je živilskopredelovalna industrija v letu 2025 poslovala v območju ekonomsko vzdržne dobičkovnosti, kar je po dveh izjemno slabih letih nedvomno pozitiven premik.

Okvir 7: Kazalniki uspešnosti poslovanja živilskopredelovalne industrije

Kazalniki, ki temeljijo na podatkih iz računovodskih bilanc, so pogosto vključeni v analizo konkurenčnosti in uspešnosti poslovanja industrijskih panog. Pri analizi uspešnosti poslovanja slovenske živilskopredelovalne industrije so uporabljeni podatki, ki jih pripravlja Agencija za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Metodologija za izračun kazalnikov računovodske analize je bila povzeta po slovenskih računovodskih standardih ter nemških in francoskih standardih računovodske analize.

Prihodki na tujih trgih = čisti prihodki od prodaje na trgu EU (AOP 115) + čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU (AOP 118)

Izvozna usmerjenost = prihodki na tujih trgih/čisti prihodki od prodaje (AOP 110)

Dodana vrednost = kosmati donos od poslovanja (AOP 126) – stroški blaga, materiala in storitev (AOP 128) – drugi poslovni odhodki (AOP 148)

Neto čisti dobiček oziroma izguba = čisti dobiček poslovnega leta (AOP 200) – čista izguba poslovnega leta (AOP 201)

Produktivnost = čisti prihodki od prodaje (AOP 110)/povprečno število zaposlenih (AOP 188)

Dodana vrednost na zaposlenega = dodana vrednost/povprečno število zaposlenih (AOP 188)

Neto čisti dobiček oziroma izguba na zaposlenega = neto čisti dobiček oziroma izguba/povprečno število zaposlenih (AOP 188)

Donosnost sredstev (ROA) = neto čisti dobiček oziroma izguba/sredstva (AOP 001)

Donosnost prodaje (ROS) = neto čisti dobiček oziroma izguba/čisti prihodki od prodaje (AOP 110)

Pomen živilskopredelovalnih podjetij (C10 + C11) v agregatu slovenske predelovalne industrije (C) se v nekaterih pomembnih agregatih povečuje, kar je razvidno iz spodnje preglednice. Ta trend ni zgolj posledica rasti živilske industrije same po sebi, ampak ga je treba razumeti tudi v kontekstu razmer v preostalih predelovalnih dejavnostih: v letu 2025 se je dodana vrednost predelovalnih dejavnosti v celoti realno zmanjšala za 1,3 %, pri čemer sta bila najbolj prizadeta avtomobilski in kovinski sektor. GZS v analizi prav tako opozarja, da so se prihodki slovenskih

gospodarskih družb v letu 2025 realno znižali za odstotek, izvoz pa za 2 % – živilska industrija v tem kontekstu deluje kot stabilizacijski dejavnik v sicer zahtevnem industrijskem okolju.

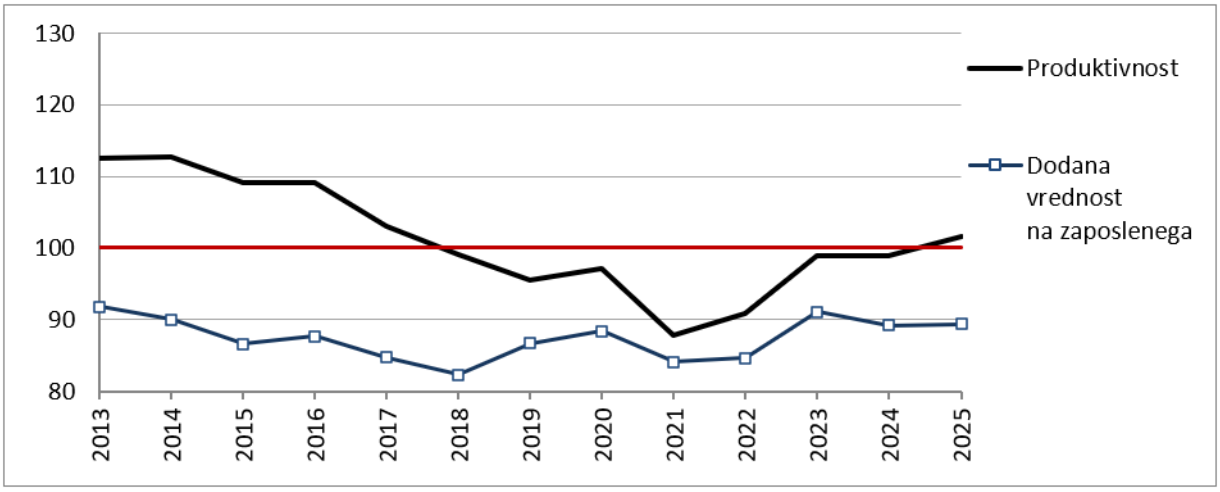
Preglednica 45: Deleži proizvodnje hrane in pijač (10 + 11) v predelovalni dejavnosti (C); 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Število podjetij	9,2	9,3	9,4	9,4	9,3	9,5
Število zaposlenih	7,9	7,9	8,0	7,9	8,3	8,7
Sredstva	7,9	7,6	7,6	7,7	7,8	8,5
Prihodki od prodaje	7,6	7,0	7,2	7,9	8,2	8,8
Dodana vrednost	7,0	6,7	6,7	7,2	7,4	7,8
Dobiček	7,6	6,3	6,6	4,0	4,7	8,2
Izguba	4,5	4,4	3,7	7,9	8,3	1,6
Prihodki od izvoza	3,3	3,3	3,5	3,9	4,2	4,8

Vir: AJPES, lastni preračuni

Poleg povečanja deleža v zaposlenosti (2025: 8,7 %) in številu podjetij (2025: 9,5 %) je pomembno izpostaviti rast deleža živilskopredelovalne industrije v kazalniku prihodkov od prodaje, ki je v letu 2025 dosegel 8,8 % – za šest desetink odstotne točke več kot v letu 2024 in za kar 1,6 odstotne točke več kot v letu 2022. To kaže na sistematično krepitev relativnega položaja živilske industrije v slovenskem predelovalnem sektorju. Podobno ugotavljamo pri deležu v ustvarjeni dodani vrednosti, kjer so živilska podjetja v letu 2025 ustvarila 7,8-odstotni delež. Rast izvoznih prihodkov je povečala tudi delež živilskopredelovalne industrije v prihodkih predelovalnih dejavnosti od izvoza (2025: 4,8 %). Izrazito izboljšanje dobičkovnosti se jasno odraža v deležu dobička, ki je v letu 2025 dosegel 8,2 % (v letu 2024: 4,7 %), medtem ko se je delež v izgubah zmanjšal na 1,6 %.

Slika 44: Produktivnost in dodana vrednost na zaposlenega v živilskopredelovalni industriji v primerjavi s predelovalnimi dejavnostmi (indeks C = 100); 2013–2025

Vir: AJPES, lastni preračuni

V letu 2025 beležimo pomemben mejnik v relativni produktivnosti živilskopredelovalnega sektorja (C10 + C11) v primerjavi s povprečjem predelovalne industrije (C), saj je kazalnik je prvič po letu 2011 presegel vrednost 100 in dosegel raven med 101 in 102. To pomeni, da je produktivnost v živilski panogi, merjena s prihodki od prodaje na zaposlenega, rahlo nad povprečjem celotne predelovalne industrije, kar je redek pojav za to dejavnost. Relativna produktivnost živilskopredelovalne industrije je od leta 2015 strmo upadala vse do leta 2021, nato pa je sledilo postopno izboljševanje. Pri interpretaciji tega trenda velja biti premišljen, saj del izboljšanja relativne produktivnosti ne odraža zgolj okrepitve živilske industrije, ampak tudi

poslabšanje razmer v preostalih predelovalnih dejavnostih, zlasti avtomobilskem in kovinskem sektorju, ki sta v letu 2025 zabeležila upad dodane vrednosti. Gre torej za kombinacijo rasti v živilskopredelovalni industriji in statističnega učinka relativne primerjave z agregatom Predelovalne dejavnosti.

Pri kazalniku relativne dodane vrednosti na zaposlenega je trend manj ugoden. Živilskopredelovalna podjetja so v letu 2025 dosegla vrednost okoli 90 % povprečja predelovalne industrije, torej zaostajajo za dobrih 10 %. Ta zaostanek je sicer strukturno pogojen, ker je živilskopredelovalna industrija je delovno intenzivna panoga z nizko tehnološko razvitostjo v primerjavi s farmacevtiko ali elektro industrijo, ki dvigujeta povprečje agregata C. Kljub temu je vrednost kazalnika od dna v letu 2021–2022 stabilno naraščala in se je v letu 2025 ustalila pri ravni, ki je nad dolgotrajnim povprečjem analiziranega obdobja. Trend zmanjševanja zaostanka pri dodani vrednosti na zaposlenega je realen in strukturno relevanten, a ponovno je potrebno še kakšno dodatno leto, da bi ga lahko označili, kot trajnega in signifikantnega.

5.3.2 Industrijska struktura in gospodarska gibanja po živilskopredelovalnih dejavnostih

Mesnopredelovalna, mlečnopredelovalna in pekarska industrija ostajajo tudi v letu 2025 najpomembnejše dejavnosti slovenske živilskopredelovalne panoge po številu registriranih podjetij, številu zaposlenih in dodani vrednosti. Po prihodkih se na tretjem mestu utrjuje proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov (C10.8), ki je v predhodnih letih prehitela pekarstvo in to prednost v letu 2025 še povečuje. Mesnopredelovalna industrija je v letu 2025 ohranila vodilno mesto pri najpomembnejših strukturnih kazalnikih. Z 32,4-odstotnim deležem v skupnem številu zaposlenih ostaja daleč največji delodajalec v panogi, pri čemer se trend postopnega povečevanja deleža, ki smo ga opazovali v predhodnih letih ponovno nadaljuje. Po prihodkih od prodaje je mesnopredelovalna dejavnost z 27,9-odstotnim deležem prav tako na prvem mestu, pri čemer trend postopnega izgubljanja deleža v prihodkih, ki smo ga opazovali v predhodnih letih, kaže znake stabilizacije. Mesnopredelovalna podjetja prispevajo tudi največji delež v ustvarjeni dodani vrednosti (26,8 %). Kljub strukturni prevladi pri zaposlenosti, prihodkih in dodani vrednosti ostaja delež podjetij, registriranih v tej dejavnosti, razmeroma nizek (11,3 %), kar potrjuje, da gre za velikostno prestrukturirano dejavnost z nadpovprečno velikimi podjetji, kar je ena od strukturnih prednosti sektorja, ki prispeva k stabilnosti poslovanja.

Pekarstvo ostaja po številu registriranih podjetij najpomembnejša dejavnost v živilskopredelovalni panogi, saj je ta delež v letu 2025 dosegel 43,3 %, kar je nekoliko več kot v predhodnem letu. Kljub temu se v pekarski industriji kažejo pomembne strukturne spremembe, saj se je delež v skupnem številu zaposlenih je znižal na 26,8 % (s 27,6 % v letu 2024), delež v prihodkih od prodaje pa je padel na 13,8 %, kar je za kar tri odstotne točke manj kot leto prej in kaže na relativno slabšanje pozicije pekarstva v prihodkovni strukturi panoge. Zanimiv je nasprotni trend pri dobičku, saj je pekarstvo je v letu 2025 prispevalo kar 26,8 % vsega čistega dobička živilskopredelovalne panoge, kar je izrazit preobrat glede na predhodna leta in kaže, da so pekarska podjetja uspela vsaj delno kompenzirati stroškovne pritiske z dvigom prodajnih cen. Ekonomski pritiski v pekarstvu sicer ostajajo, saj je dejavnost je izrazito energetsko intenzivna, hkrati pa se krepijo pritiski na strani stroškov dela. Podatki za 2025 kažejo, da je panoga bolj odporna kot so nakazovale projekcije, vendar strukturnih izzivov ni mogoče zanemariti. Konkurenčne razmere bodo tudi v prihodnje ostale zaostrene.

Mlečnopredelovalna industrija je v letu 2025 okrepila svojo pozicijo v prihodkovni strukturi panoge, saj je delež v skupnih prihodkih narasel na 17,1 % in se s tem uvrstila na drugo mesto,

pred pekarstvo. Hkrati se je povečal tudi delež v skupnem številu zaposlenih (12,3 %) in delež v skupnem številu podjetij (3,9 %). Kaže, da se je strukturna rast deleža te dejavnosti v skupnih prihodkih, ki je v predhodnih letih potekala intenzivno in je na letni ravni rasla tudi za več kot odstotno točko, v zadnjih letih umirila in ustalila na višji ravni. Strukturna značilnost mlekarstva ostaja nespremenjena. Visoka produktivnost dela ob razmeroma nizkem deležu v zaposlenosti in številu podjetij kaže na kapitalsko intenzivno naravo te dejavnosti, kar jo uvršča med strukturno najmočnejše segmente slovenskega živilstva.

Proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov (C10.8) ostaja na vodilnem mestu po deležu v prihodkih od prodaje na tujih trgih. V letu 2025 je ta delež dosegel 32,9 %, kar je za 2,8 odstotne točke več kot v letu 2024 in pomeni nadaljevanje izrazitega izvoznega vzpona te dejavnosti. Gre za nadaljevanje trenda, ki smo ga prvič opazili v letu 2023, ko je mesnopredelovalna dejavnost po deležu izvoznih prihodkov prvič zdrsnila na tretje mesto in v letu 2025 ostaja na tej poziciji z 21,6-odstotnim deležem. Negativni trendi v izvozu mesnopredelovalnih podjetij ostajajo prisotni v kategorijah rdečega mesa, medtem ko segment belega mesa beleži rast. Na drugem mestu po deležu v agregatnih izvoznih prihodkih ostaja mlečnopredelovalna dejavnost z 23,6-odstotnim deležem, pri čemer stabilno izvozno aktivnost poganjajo zlasti podjetja, specializirana za proizvodnjo sladoleda, krepi se pa tudi izvoz fermentiranih izdelkov.

Preglednica 46: Osnovni kazalniki strukture živilskopredelovalne panoge v letu 2025

	Število podjetij	Število zaposlenih	Prihodki od prodaje	Prihodki na tujih trgih	Dodana vrednost	Čisti dobiček	Čista izguba
Proizvodnja živil in pijač (mio EUR) (10 + 11)	842	16.422	3.642,3	1.461,6	961,1	205,2	8,5
Struktura (%; 10 + 11 = 100 %)							
10 Proizvodnja živil	86,1	92,9	90,8	95,9	88,2	86,9	92,7
10.1 Proizvodnja mesa in mesnih izdelkov	11,3	32,4	27,9	21,6	26,8	28,3	14,0
10.2 Predelava in konzerviranje rib, rakov	0,2	0,6	0,6	0,7	0,6	0,8	0,3
10.3 Predel. in konzerviranje sadja in zelenjave	5,0	4,4	4,4	5,7	5,0	6,3	1,1
10.4 Proizv. rastlinskih in živalskih olj in maščob	1,8	1,2	2,2	3,0	1,0	0,4	23,0
10.5 Predelava mleka	3,9	12,3	17,1	23,6	14,2	10,7	1,0
10.6 Mlinarstvo, proizv. škroba in škrobnih izd.	1,2	0,3	0,4	0,2	0,3	0,2	3,4
10.7 Proizvodnja pekarskih izdelkov in testenin	43,3	26,8	13,8	6,4	19,7	10,3	26,4
10.8 Proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov	17,7	12,2	20,0	32,9	17,3	26,8	23,4
10.9 Proizvodnja krmil in hrane za hišne živali	1,7	2,7	4,4	1,9	3,3	3,19	0,1
11 Proizvodnja pijač*	13,9	7,1	9,2	4,1	11,8	13,1	7,3
11.02 Proizvodnja vina iz grozdja	4,4	1,2	0,8	0,2	1,3	0,6	1,1
11.05 Proizvodnja piva	4,3	2,9	5,0	2,0	6,2	6,8	3,3
11.07 Proizvodnja brezalkoholnih pijač in vod	2,5	2,9	3,2	1,7	4,1	5,4	0,4

* V vsoto so vključene tudi druge dejavnosti proizvodnje pijač.

Vir: AJPES, lastni preračuni

Po prispevku k dodani vrednosti živilskopredelovalne panoge je v letu 2025 največji delež znova ustvarila mesnopredelovalna dejavnost z 26,8 %, kar pomeni nadaljevanje okrevanja po upadu v letih 2021 in 2022. Na drugem mestu ostaja pekarstvo, katerega delež je v letu 2025 znašal 19,7 % – to je za skoraj dve odstotni točki manj kot v letu 2024 in kaže, da strukturni pritisk na to dejavnost ostaja prisoten kljub izboljšanju dobičkovnih kazalnikov. Podatek je toliko bolj ilustrativen, ker je pekarstvo dolgo obdobje ustvarjalo največji delež v dodani vrednosti slovenske živilskopredelovalne industrije in je izguba te pozicije strukturno relevantna. Tretje mesto po prispevku k dodani vrednosti je v letu 2025 utrdila dejavnost proizvodnje drugih prehrambnih izdelkov (17,3 %), ki nadaljuje trend rasti in se postopno uveljavlja kot ena od stebrov panoge. Predelava mleka je prispevala 14,2 % in ostaja na četrtem mestu, kljub precejšnji absolutni rasti ustvarjene dodane vrednosti – relativni

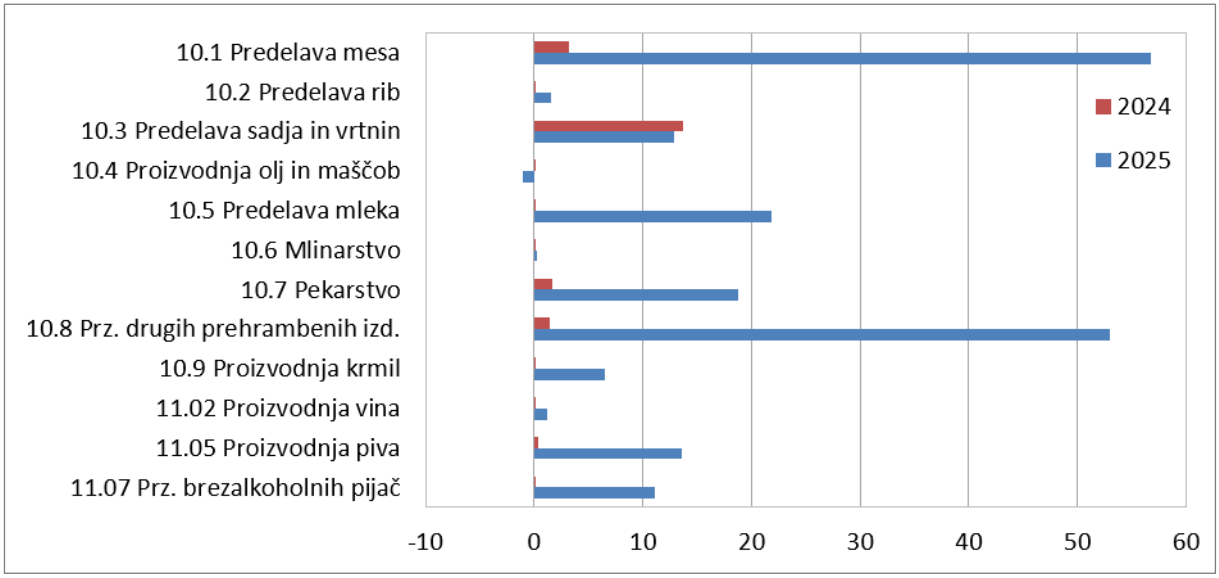
zaostanek za C10.8 se torej povečuje. Preostale dejavnosti so svoje deleže večinoma ohranile. V agregatu se je dodana vrednost v živilskopredelovalni industriji v letu 2025 realno povečala za 5,5 %.

Pri kazalniku izkazanega dobička je v letu 2025 prišlo do korenite spremembe v primerjavi z letoma 2023 in 2024, ko je bila dobičkovnost panoge izjemno skromna. Največji delež dobička izkazuje mesnopredelovalna dejavnost (28,3 %), ki se je po dveh izjemno slabih letih vrnila na vodilno mesto, kar potrjuje, da je okrevanje v tej dejavnosti strukturno in ne zgolj ciklično. Sledi proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov (26,8 %), ki utrjuje svojo vlogo enega najpomembnejših generatorjev dobička v panogi. Mlekarstvo je v letu 2025 prispevalo 10,7 % skupnega dobička, pekarstvo pa 10,3 %. Obe dejavnosti sta se po kriznih letih vrnili v območje pozitivnih rezultatov. Dejavnost proizvodnje pijač skupaj prispeva 13,1 % dobička, pri čemer pivovarstvo izkazuje 6,8 % in brezalkoholne pijače 5,4 %.

Pri kazalniku izkazane izgube izstopata pekarstvo (26,4 %) in oljarstvo (23,0 %), ki je edina dejavnost z negativnim agregatnim izidom in predstavlja največji strukturni izziv v panogi. Visok delež izgub v pekarstvu kaže, da kljub splošnemu okrevanju ostaja razslojenost med podjetji v tej dejavnosti izrazita. Ugotavljamo, da del podjetij dobro posluje, medtem ko so nekatera podjetja soočena z neobvladljivimi poslovnimi pritiski. Skupna izkazana izguba v živilskopredelovalni industriji je v letu 2025 znašala 8,5 milijona EUR.

Slika spodaj nazorno prikazuje dramatično spremembo dobičkovnosti živilskopredelovalne industrije med letoma 2024 in 2025. Medtem ko so bili rezultati v letu 2024 skromni in pretežno pod mejo ekonomske vzdržnosti, je leto 2025 prineslo izrazit preobrat v skoraj vseh dejavnostih, kar potrjuje splošno okrevanje panoge.

Slika 45: Neto dobiček/izguba živilskopredelovalne industrije po dejavnostih (mio EUR); 2024 in 2025

Vir: AJPES, lastni preračuni

Slovenska živilskopredelovalna podjetja v zadnjem desetletju vztrajno krepijo izvozno aktivnost, ta trend pa se je v letu 2025 še okrepil. Kot je razvidno iz spodnje preglednice, je delež prihodkov od izvoza v celotnih prihodkih od prodaje živilskopredelovalne industrije v letu 2025 dosegel 40,1 %, kar je za skoraj tri odstotne točke več kot v predhodnem letu in prvič presega mejo 40 %. Kljub temu živilskopredelovalna industrija še vedno zaostaja za

povprečjem predelovalnih dejavnosti (C), kjer je kazalnik izvozne usmerjenosti v letu 2025 znašal 73,1 %.

Vrednost kazalnika izvozne usmerjenosti živilske industrije je v petih letih višja za 18,1, medtem ko je vrednost v povprečju predelovalne dejavnosti v tem obdobju višja za samo 1,1 odstotka. Razlika v dinamiki med obema agregatoma ostaja ena od ključnih strukturnih ugotovitev te analize. Usmeritev slovenskih živilskih podjetij na tuje trge je vsaj delno posledica zaostrenih razmer na domačem trgu, kjer izdelki iz uvoza, praviloma nižjega cenovnega in kakovostnega razreda vztrajno prevzemajo tržne deleže. Ob jasno izpostavljeni izvozni strategiji vodilnih podjetij in strukturnih pritiskih na domačem trgu je pričakovati, da se bo ta trend nadaljeval tudi v prihodnje.

Vodilno mesto po izvozni usmerjenosti med vsemi živilskimi dejavnostmi ohranja proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov (C10.8), ki je v letu 2025 dosegla 66,1-odstotno izvozno usmerjenost, kar je za 2,5 odstotne točke več kot v letu 2024. Ta dejavnost izkazuje dolgoletni strukturni trend rasti izvoznega deleža in postaja vse bolj prepoznavna kot nosilec izvozne preusmeritve slovenskega živilstva. Visoko izvozno intenzivnost beležimo tudi pri predelavi mleka (55,3 %; +3,3 odstotne točke), oljarstvu (54,8 %) in predelavi sadja in zelenjave (52,0 %; +7,3 odstotne točke). Slednja je v letu 2025 zabeležila izrazit izvozni preskok, ki ga poganja izvoz sadnih sokov enega vodilnih podjetij na tem trgu. Dejavnost predelave mesa je v letu 2025 dosegla 31,1-odstotno izvozno usmerjenost (+2,3 odstotne točke). Vrednost kazalnika se je v zadnjih petih letih povečala za 11,2 %, kar potrjuje, da gre za vztrajno in strukturno spremembo v izvozni orientaciji te dejavnosti.

Ponovno kaže izpostaviti pivovarsko dejavnost, ki se je iz nekdaj vodilnega izvoznega sektorja preobrazila v pretežno na domači trg usmerjeno dejavnost. V letu 2025 je izvozna usmerjenost pivovarstva znašala 16,2 % – za 1,5 odstotne točke manj kot v letu 2024. Vrednost kazalnika se je od leta 2021 več, kot prepolovila (–51,7 %). Trend upadanja izvoza je neposredna posledica lastniških sprememb in operativne vključitve vodilnega slovenskega pivovarja v globalno multinacionalko, ki sistematično preprečuje kanibalizacijo tržnih deležev hčerinskih podjetij na tujih trgih. Dodatno je na izvozne prihodke vplivala že omenjena prodaja regionalno pomembne blagovne znamke brezalkoholnih pijač novemu lastniku.

Najvišjo produktivnost, merjeno s prihodki od prodaje na zaposlenega, so v letu 2025 dosegli v oljarstvu (408,5 tisoč EUR; realno +5,1 %), sledi pivovarstvo (380,1 tisoč EUR; realno –0,8 %) in proizvodnja krmil za živali (358,6 tisoč EUR; realno +4,5 %). Vse tri dejavnosti so zabeležile rast produktivnosti v primerjavi z letom 2024. Med dejavnostmi z nizko produktivnostjo, ki je tehnološko-procesno pogojena, ostaja mesnopredelovalna industrija, ki je v letu 2025 dosegla 191,3 tisoč EUR prihodkov na zaposlenega (realno +2,6 %). V dejavnosti predelave mleka je produktivnost v letu 2025 dosegla 309,1 tisoč EUR na zaposlenega (realno –2,0 %). Strukturno nizko produktivnost dosega pekarstvo: 114,2 tisoč EUR na zaposlenega (realno +0,2 %). Po produktivnosti zaostaja dejavnost proizvodnje vina (152,1 tisoč EUR). Povprečna produktivnost živilskopredelovalne industrije (C10 + C11) je v letu 2025 znašala 221,8 tisoč EUR, kar pomeni realno 2,5-odstotno zvišanje in prvič po letu 2011 presega povprečje predelovalnih dejavnosti (C; 218,4 tisoč EUR). Realni indeks rasti produktivnosti med letoma 2025 in 2021 za živilsko industrijo znaša 11,6, v agregatu Predelovalne dejavnosti pa je nižji za 3,5 %.

Najvišjo dodano vrednost na zaposlenega v letu 2025 izkazuje dejavnost pivovarstva (126,4 tisoč EUR; realno – 1,6 %). Povprečje živilskopredelovalne dejavnosti je v letu 2025 znašalo 58,5 tisoč EUR dodane vrednosti na zaposlenega – realno 2,5 % več kot v letu 2024. Petletna rast dodane vrednosti na zaposlenega v živilski industriji znaša 7,2 %, v celotni

predelovalni industriji (C) pa 0,9 %. Pivovarstvu po dodani vrednosti na zaposlenega sledita proizvodnja brezalkoholnih pijač (84,2 tisoč EUR; realno –6,5 %) in proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov (82,7 tisoč EUR; realno +9,0 %). V dejavnosti predelave mleka je dodana vrednost na zaposlenega dosegla 67,8 tisoč EUR (realno +1,2 %). V mesnopredelovalni industriji je vrednost v letu 2025 znašala 48,5 tisoč EUR (realno +6,0 %, primerjava z letom 2021 pa kaže 5,1-odstotno realno spremembo. Dodana vrednost na zaposlenega v pekarstvu je v letu 2025 dosegla 43,0 tisoč EUR (realno –0,2 %).

Poslovni izid v živilskopredelovalni industriji je bil v letu 2025 izrazito pozitiven in pomeni korenito spremembo po dveh slabih poslovnih letih. Celotna dejavnost je izkazala 196,7 milijona EUR neto dobička, kar na zaposlenega pomeni 12,0 tisoč EUR – realni indeks 2025/2024 znaša kar 893,9. Vrednosti so se vrnile na raven, primerljivo z obdobjem pred letoma 2023 in 2024. Posebej izstopa mesnopredelovalna dejavnost, kjer je dobiček na zaposlenega znašal 10,7 tisoč EUR. Podobno se je preobrazilo mlekarstvo, kjer je dobiček na zaposlenega dosegel 10,8 tisoč EUR, kar po izjemno slabih rezultatih iz let 2023 in 2024 pomeni strukturno okrevanje. Pivovarstvo je z 28,6 tisoč EUR dobička na zaposlenega znova prevzelo vodilno mesto med vsemi dejavnostmi po tem kazalniku. Pekarstvo je z 12,0 tisoč EUR dobička na zaposlenega doseglo solidno vrednost. V letu 2025 je živilskopredelovalna industrija po dobičku na zaposlenega (12,0 tisoč EUR) prvič po letu 2022 presegla povprečje predelovalnih dejavnosti (C; 10,3 tisoč EUR), kar je strukturno pomemben premik.

Kazalniki dobičkovnosti so se v letu 2025 vrnili na vzdržno raven po dveh izjemno slabih letih. Donosnost prodaje (ROS) je na agregatni ravni živilskopredelovalne industrije dosegla 5,9 %, donosnost sredstev (ROA) pa 5,4 % – oba kazalnika sta se prvič po letu 2022 vrnila nad minimalno pričakovano stopnjo donosnosti v tradicionalnih predelovalnih dejavnostih (ROS med 3,5 in 5,0 %). V primerjavi s povprečjem predelovalnih dejavnosti (C; ROS: 4,7 %, ROA: 5,0 %) je živilskopredelovalna industrija v letu 2025 oba kazalnika presegla, kar pomeni, da se je dolgoletni zaostanek v dobičkovnosti v enem letu preobrazil v rahlo prednost. Med dejavnostmi so razlike v letu 2025 izrazitejše kot v predhodnih dveh kriznih letih: izstopata proizvodnja drugih prehrambnih izdelkov (ROS: 7,3 %, ROA: 10,2 %) in pivovarstvo (ROS: 7,5 %, ROA: 5,3 %), ki dosegata nadpovprečne rezultate. Na nasprotnem polu je oljarstvo, ki je edina dejavnost z negativno donosnostjo (ROS: –1,4 %, ROA: –2,0 %). Predelava mesa (ROS: 5,6 %, ROA: 5,2 %), pekarstvo (ROS: 3,7 %, ROA: 4,3 %) in mlekarstvo (ROS: 3,5 %, ROA: 6,0 %) so se vse tri vrnile nad ali na mejo vzdržne dobičkovnosti, kar je po letih skrajno nizkih vrednosti nedvomno pozitiven signal za nadaljnjo stabilizacijo panoge.

Preglednica 47: Kazalniki uspešnosti poslovanja živilskopredelovalnih dejavnosti; 2024 in 2025

	Izvozna usmerjenost (%)		Produktivnost (000 EUR)		Dodana vrednost na zaposlenega (000 EUR)		Dobiček/izguba na zaposlenega (000 EUR)		Donosnost prodaje (ROS) (%)		Donosnost sredstev (ROA) (%)	
DEJAVNOST	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**	**2025**
C PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	72,5	73,1	213,9	218,4	62,5	65,5	2,3	10,3	1,1	4,7	1,2	5,0
Proizvodnja živil in pijač (10 + 11)	37,2	40,1	211,4	221,8	55,8	58,5	1,3	12,0	0,6	5,4	0,7	5,9
10 Proizvodnja živil	39,3	42,4	205,4	216,9	52,3	55,6	1,4	11,2	0,7	5,2	0,8	6,0
10.1 Proizvodnja mesa in mesnih izdelkov	28,8	31,1	182,0	191,3	44,7	48,5	0,6	10,7	0,3	5,6	0,4	5,2
10.2 Predelava in konzerviranje rib, rakov in mehkužcev	39,2	41,2	221,8	243,6	56,2	59,1	0,3	16,1	0,1	6,6	0,1	5,8
10.3 Predelava in konzerviranje sadja in zelenjave	44,7	52,0	248,9	221,9	69,6	66,3	18,6	17,9	7,5	8,1	6,0	6,8
10.4 Proizvodnja rastlinskih in živalskih olj in maščob	55,6	54,8	379,6	408,5	60,5	51,6	0,7	–5,6	0,2	–1,4	0,2	–2,0
10.5 Predelava mleka	52,0	55,3	307,9	309,1	65,4	67,8	0,0	10,8	0,0	3,5	0,0	6,0
10.6 Mlinarstvo, proizvodnja škroba in škrobnih izdelki	17,2	17,4	272,5	270,4	59,9	55,9	0,1	10,3	0,0	1,4	0,0	1,2
10.7 Proizvodnja pekarskih izdelkov in testenin	18,9	18,7	111,4	114,2	42,1	43,0	0,4	12,0	0,3	3,7	0,4	4,3
10.8 Proizvodnja drugih prehranskih izdelkov	63,6	66,1	323,4	362,1	74,1	82,7	0,8	11,2	0,2	7,3	0,3	10,2
10.9 Proizvodnja krmil in hrane za hišne živali	15,5	17,0	335,0	358,6	64,9	69,7	0,3	14,5	0,1	4,1	0,1	4,9
11 Proizvodnja pijač	18,9	18,0	287,2	286,3	98,9	97,3	0,5	22,5	0,2	7,8	0,1	5,5
11.02 Proizvodnja vina iz grozdja	10,7	11,1	150,5	152,1	62,3	62,0	0,3	6,1	0,2	4,0	0,1	1,8
11.05 Proizvodnja piva	17,7	16,2	374,0	380,1	125,5	126,4	0,8	28,6	0,2	7,5	0,1	5,3
11.07 Proizvodnja brezalkoholnih pijač in vod	22,6	21,9	258,9	245,6	87,9	84,2	0,2	23,7	0,1	9,7	0,1	7,7

Vir: AJPES, lastni preračuni

6
KMETIJSKA POLITIKA

Večina ukrepov v Sloveniji se izvaja v okviru skupne kmetijske politike (SKP), izvajajo pa se tudi nacionalni ukrepi, ki dopolnjujejo ukrepe SKP. Nekateri od teh ukrepov so redni in se izvajajo vsako leto (npr. sofinanciranje zavarovalnih premij), drugi pa so izredni in se uvedejo le ob nastanku izrednih dogodkov v kmetijstvu (npr. naravne nesreče). Poglavje je strukturirano po vzoru delitve ukrepov, prikazane na spodnji sliki. Za leto 2025 so prikazani aktualni ukrepi in glavne spremembe.

Slika 46: Poenostavljena delitev ukrepov kmetijske politike v Sloveniji

6.1 Ukrepi skupne kmetijske politike EU

Z letom 2023 se je začelo izvajanje novega Strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (SN 2023–2027). Prvič do zdaj je v enotnem strateškem dokumentu opredeljena celotna skupna kmetijska politika, in sicer I. steber (neposredna plačila in sektorske intervencije) in II. steber (intervencije za razvoj podeželja). Pri tem se sredstva za intervencije iz I. stebra izplačujejo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS), sredstva za intervencije iz II. stebra pa iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). Za oba stebra skupaj je za obdobje SN 2023–2027 namenjenih 1,8 milijard EUR, in sicer 0,7 milijarde EUR za I. steber in 1,1 milijarde EUR za II. steber.

Slika 47: Cilji SN 2023–2027 za Slovenijo

1 **Spodbujanje pametnega, konkurenčnega, odpornega in raznolikega kmetijskega sektorja, ki zagotavlja dolgoročno prehransko varnost**	2 **Podpora in krepitev varstva okolja, vključno z biotsko raznovrstnostjo, in podnebnih ukrepov ter prispevanje k doseganju okoljskih in podnebnih ciljev Unije, vključno z njenimi zavezami iz Pariškega sporazuma**	3 **Krepitev socialno-ekonomskega tkiva podeželja**
(1) Podpora vzdržnim dohodkom kmetij in odpornosti kmetijskega sektorja po vsej Uniji, da se poveča dolgoročna prehranska varnost in kmetijska raznolikost ter zagotovi gospodarska trajnost kmetijske proizvodnje v Uniji	**(4)** Prispevanje k blaženju podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, vključno z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov in povečanjem sekvestracije ogljika, ter spodbujanje trajnostne energije	**(7)** Privabljanje in zadrževanje mladih kmetov in drugih novih kmetov v tem poklicu ter spodbujanje trajnostnega razvoja podjetij na podeželju
(2) Krepitev tržne usmerjenosti in povečanje tako kratko- kot dolgoročne konkurenčnosti kmetij, tudi z večjim poudarkom na raziskavah, tehnologiji in digitalizaciji	**(5)** Spodbujanje trajnostnega razvoja in učinkovitega upravljanja naravnih virov, kot so voda, tla in zrak, vključno z zmanjšanjem odvisnosti od kemikalij	**(8)** Spodbujanje zaposlovanja, rasti, enakosti spolov, vključno s participacijo žensk v kmetovanju, socialne vključenosti in lokalnega razvoja na podeželju, vključno s krožnim biogospodarstvom in trajnostnim gozdarstvom
(3) Izboljšanje položaja kmetov v vrednostni verigi	**(6)** Prispevanje k zaustavitvi in obratu trenda izgube biotske raznovrstnosti, krepitev ekosistemskih storitev ter ohranjanje habitatov in krajine	**(9)** Izboljšanje odziva kmetijstva na zahteve družbe glede hrane in zdravja, vključno z visokokakovostno, varno in hranljivo hrano pridelano na trajnostni način, zmanjšanje živil. odpadkov ter izboljšanje dobrobiti živali in zatiranje protimikrobne odpornosti
Horizontalni cilj: Modernizacija kmetijstva in podeželja s spodbujanjem in razširjanjem znanja, inovacij in digitalizacije		

Vir: MKM, slikovni prikaz KIS

SN 2023–2027 za Slovenijo podaja nabor intervencij za uresničevanje treh splošnih, devetih specifičnih ciljev in enega horizontalnega cilja za razširjanje znanja, inovacij in digitalizacije.

Prvi splošni cilj je spodbujanje prehranske varnosti, ki prispeva k razvoju konkurenčnega, pametnega, odpornega in raznolikega kmetijskega sektorja. Drugi splošni cilj je krepitev skrbi za okolje in podnebnih ukrepov v okviru katerega se spodbuja krepitev varstva okolja, podnebnih ukrepov in ohranjanje biotske raznovrstnosti. Tretji splošni cilj prispeva h krepitvi podeželskih območij s spodbujanjem razvoja dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, razvoja biogospodarstva, ohranjanje kulturne dediščine ter izvajanje lokalnih pobud po pristopu LEADER. Splošni cilji so nadalje razdeljeni na devet specifičnih ciljev (slika zgoraj).

V letu 2025 se je večina ukrepov že izvajala v okviru SN 2023–2027, nekateri ukrepi razvoja podeželja pa so se še vedno izvajali po prejšnjem programu PRP 2014–2022.

6.1.1 Neposredna plačila proizvajalcem

Neposredna plačila so pomemben vir stalnega prihodka za kmetovalce in pripomorejo k ohranjanju kmetijske pridelave. Kmetovalci jih prejmejo, če upoštevajo pravila pogojenosti, ki vključujejo minimalne zahteve na področjih podnebja in okolja (vključno z vodo, tlemi in biotsko raznovrstnostjo) ter javnega zdravja, zdravja rastlin in dobrega počutja živali.

Osnovna oblika neposrednih plačil je osnovno dohodkovno plačilo za trajnostnost na podlagi števila hektarov obdelanih kmetijskih zemljišč. To je tako imenovano osnovno plačilo, ki ga dopolnjujejo druge oblike neposrednih plačil:

- *dopolnilna prerazporeditvena dohodkovna podpora za trajnostnost,*
- *dohodkovna podpora za mlade kmete,*
- *sheme za podnebje in okolje (12 različnih intervencij) in*
- *vezana dohodkovna podpora (6 različnih intervencij: reja drobnice, reja govedi, reja krav dojilj, mleko v gorskih območjih, beljakovinske rastline in zelenjava).*

Podporo prejmejo vsi kmetovalci, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Med splošne pogoje sodijo: oddaja zbirne vloge, izvajanje kmetijske dejavnosti, izpolnjevanje pogoja aktivnega kmeta ter vstopni prag, to je najmanj 1 hektar upravičenih površin kmetijskega gospodarstva, pri čemer najmanjša ugotovljena upravičena površina kmetijske parcele znaša vsaj 0,1 ha, ali, če gre za vlagatelje proizvodno vezanih plačil za živali, so upravičeni do najmanj 100 EUR neposrednih plačil v danem koledarskem letu. Poleg tega morajo kmetje izpolnjevati pogoje, določene za posamezne intervencije neposrednih plačil.

Neposredna plačila za obdobje 2023–2027 temeljijo na Uredbi o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027, sprejeti leta 2023. V letu 2025 so bile sprejete tri uredbe o spremembah in dopolnitvah, ki v temeljno uredbo prinašajo nekatere spremembe. Poleg manjših slogovnih in tehničnih sprememb so med vidnejšimi naslednje:

- uvedba nove vezane dohodkovne podpore za zelenjavo. Ta intervencija spodbuja skupni nastop pridelovalcev na trgu (prodaja preko skupin proizvajalcev ali zadrug ali pravnih oseb) ter podpira kratke oskrbne verige v primeru prodaje javnim zavodom.
- uvedba nove sheme SOPO, poimenovane Neproizvodne površine in elementi. Izvajajo se štiri kmetijske prakse: praha, varovani pas, vzdrževanje KRZ[14] in nove KRZ. Namen te sheme je ohranjanje ter povečanje življenjskega prostora rastlin in živali v kmetijski krajini.
- spremil se je pogoj za dodelitev dopolnilne prerazporeditvene dohodkovne podpore za trajnostnost. Podpora se še naprej dodeljuje za prvih 8,2 ha ugotovljene površine, na novo pa je uveden pogoj, da skupna upravičena površina pri upravičencu ne presega 50 ha.

[14] KRZ: grafična enota krajinskih značilnosti.

- pri shemi SOPO Dodatki za zmanjšanje emisij amonijaka se pri uporabi mineralnih gnojil z inhibitorji ukinja obveznost vodenja evidence za organska gnojila. Še naprej pa je potrebno voditi evidenco za mineralna gnojila.
- pri SOPO Varstvo gnezd pribe so strožje zahteve, razširjena je tudi vsebina ukrepa.
- pri vezani dohodkovni podpori za beljakovinske rastline se je razširil nabor upravičenih rastlin.
- pri vezani dohodkovni podpori za rejo drobnice se v primeru priznane višje sile zaradi bolezni modrikastega jezika šteje, da so pogoji izpolnjeni, če rejec redi najmanj sedem živali drobnice in bi brez pojava višje sile izpolnil pogoj reje najmanj 14 živali v letu 2025.
- spremenjeni sta bili tudi Priloga 8 (Evidenca poljskega škrjanca in varstva gnezd pribe) ter Priloga 10 (Katalog upravnih sankcij pri intervenciji SOPO).

Preglednica 48: Letna finančna sredstva in načrtovan znesek podpore na enoto za leto 2025, po vrstah neposrednih plačil

Razdelitev ovojnice		Zgornja letna meja (mio EUR)	Načrtovan znesek (EUR na ha/ glavo/GVŽ)**
Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost (INP01)	**63,02 %**	**82,9**	**184,20 / ha**
Dopolnilna prerazporedit. dohodkovna podpora za trajnostnost (INP02)	**5 % + dodatek***	**6,6**	**27,38 / ha**
Dopolnilna dohodkovna podpora za mlade kmete (INP09)	**1,50 %**	**2,0**	**78,91 / ha**
Sheme za podnebje in okolje (SOPO)	**15,48 %**	**20,4**	
Ekstenzivno travinje (INP08.01)		*3,1*	*45,65 / ha*
Tradicionalna raba travinja (INP08.02)		*2,1*	*129,03 / ha*
Gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak (INP08.03)		*4,5*	*95,41 / ha*
Dodatki za zmanjšanje emisij amonijaka in TGP, dve praksi (INP08.04)		*1,5*	*60,00 / GVŽ oz. ha*
Naknadni posevki in podsevki (INP08.05)		*2,3*	*137,60 / ha*
Ozelenitev površin prek zime (INP08.06)		*2,4*	*148,00 / ha*
Konzervirajoča obdelava tal (INP08.07)		*0,5*	*18,32 / ha*
Zaplate neposejanih tal za poljskega škrjanca (INP08.08)		*0,2*	*60,00 / ha*
Varstvo gnezd pribe (Vanellus vanellus) (INP08.09)		*0,02*	*200,00 / ha*
Uporaba le organskih gnojil za zagotavljanje N v trajnih nasadih (INP08.10)		*1,6*	*312,00 / ha*
Ohranjanje biodiverzitete v trajnih nasadih (INP08.11)		*1,4*	*273,20 / ha*
Neproizvodne površine in elementi (INP08.12)			
Kmetijska praksa praha		*0,5*	*160,00 / ha*
Kmetijska praksa varovani pasovi		*0,1*	*145,60 / ha*
Kmetijska praksa vzdrževanje KRZ		*0,01*	*450,00 / ha*
Kmetijska praksa nove KRZ		*0,2*	*33.800,00 / ha*
Vezana dohodkovna podpora	**15,00 %**	**19,7**	
Reja drobnice (INP03)		*1,3*	*18,09 / glavo*
Reja govedi, ekološka reja ali izbrana kakovost / ni ekološke reje (INP04)		*5,7*	*63,28; 48,67/ glavo*
Krave dojilje, na OMD / izven OMD (INP05)		*6,0*	*97,25; 74,81/ glavo*
Mleko v gorskih območjih (INP06)		*3,7*	*88,87 / glavo*
Beljakovinske rastline (INP07)		*2,6*	*224,83 / ha*
Zelenjava, ekološka pridelava / ni ekološka pridelava (INP07)		*0,4*	*504,86; 388,35 / ha*
LETNA OVOJNICA ZA NEPOSREDNA PLAČILA	**100 %**	**131,5**	

* predviden dodatek v višini 1,2 milijona EUR na podlagi postopnega znižanja iz osnovne dohodkovne podpore za trajnostnost (znižanje plačil se izvede v primerih presežka > 60.000 EUR/upravičenca)

** Načrtovani zneski se lahko razlikujejo od realiziranega zneska, pri čemer so najnižji in najvišji zneski na enoto opredeljeni v Uredbi o neposrednih plačilih. V primerih majhnega zanimanja za intervencijo se lahko pričakuje višja plačila na enoto in obratno pri večjemu interesu (preprečitev preseganja porabe finančne ovojnice).

Vir: povzeto po MKM

Zneski se izplačujejo na upravičeno enoto, in sicer na hektar, žival ali GVŽ. Realiziran znesek za vsako posamezno obliko neposrednih plačil se izračuna vsako leto tako, da se skupno število upravičenih hektarjev ali živali pomnoži z načrtovanim zneskom na enoto. Realiziran znesek na enoto se lahko razlikuje od načrtovanega (je nižji, če so okvirna finančna sredstva za posamezno obliko neposrednih plačil presežena ali višji, če so sredstva neporabljena).

Načrtovan znesek osnovnega plačila (osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost) znaša 184,20 EUR na hektar. Vendar pa se nosilcem kmetijskega gospodarstva, ki v tekočem koledarskem letu presežejo 60.000 EUR, izračunani znesek zmanjša po različnih stopnjah (za 35 % pri zneskih od 60.000 do vključno 160.000 EUR, za 45 % pri zneskih od 160.000 do vključno 260.000 EUR, za 55 % pri zneskih od 260.000 do vključno 360.000 EUR in za 65 % pri zneskih večjih od 360.000 EUR). Pridobljene zneske iz naslova teh znižanj se prerazporedi na dopolnilno prerazporeditveno dohodkovno podporo za trajnostnost.

Za izvajanje vseh oblik neposrednih plačil je Sloveniji za obdobje SN 2023–2027 namenjenih 657,6 milijona EUR oziroma 131,5 milijona EUR letno. Vsa sredstva so 100-odstotno financirana iz proračuna EU.

Izplačila za uredbeno leto 2025 (za zbirne vloge, oddane v letu 2025) so bila izvedena v letu 2026 v dveh obrokih: prvi del (80 % vrednosti izplačil) je bil izplačan januarja 2026. Za uredbeno leto 2025 je bilo do 31. maja 2026 52.497 kmetijskim gospodarstvom izplačanih 114,1 milijona EUR (izplačila za uredbeno leto 2025 do tega datuma še niso dokončna).

*Preglednica 49: Neposredna plačila za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026)**

	Število KMG (izplačano)	Število enot (izplačano)	Izplačano (000 EUR)	Enota	Povprečno (EUR/enoto)
Osnovna dohodkovna podpora za trajnostnost	**52.487**	**457.375**	**77.795**	**ha**	**170,1**
Dopolnilna prerazporeditvena podpora za trajnostnost	**52.487**	**458.086**	**7.221**	**ha**	**15,8**
Proizvodno vezana plačila			**13.849**		
Reja drobnice	*1.819*	*60.219*	*1.228*	*žival*	*20,4*
Reja govedi (+30 %, če ekološka reja ali izb. kakovost)	*9.412*	*60.345*	*3.516*	*žival*	*58,3*
Reja krav dojilj (+30 % če je na OMD)	*8.355*	*39.307*	*4.715*	*žival*	*120,0*
Mleko v gorskih območjih	*1.333*	*18.244*	*1.935*	*žival*	*106,0*
Beljakovinske rastline	*3.079*	*10.898*	*2.360*	*ha*	*216,5*
Zelenjava (+30 %, če je ekološka pridelava)	*47*	*193*	*96*	*ha*	*496,0*
Sheme za podnebje in okolje (SOPO)			**13.460**		
Ekstenzivno travinje	*8.914*	*77.364*	*2.611*	*ha*	*33,8*
Tradicionalna raba travinja	*2.250*	*3.920*	*440*	*ha*	*112,2*
Gnojenje z organskimi gnojili z majhnimi izpusti v zrak	*793*	*25.937*	*3.036*	*ha*	*117,0*
Dodatki za zmanjšanje emisij amonijaka in TGP	*639*	*21.840*	*1.244*	*ha*	*56,9*
Naknadni posevki in podsevki	*5*	*65*	*9*	*ha*	*130,5*
Ozelenitev ornih površin preko zime	*6*	*170*	*24*	*ha*	*140,2*
Konzervirajoča obdelava tal	*1.792*	*45.336*	*770*	*ha*	*17,0*
Zaplate neposejanih tal za poljskega škrjanca	*314*	*3.756*	*221*	*ha*	*58,7*
Varstvo gnezd pribe (Vanellus vanellus)	*34*	*105*	*19*	*ha*	*178,9*
Uporaba le organskih gnojil (N v trajnih nasadih)	*2.914*	*9.828*	*2.906*	*ha*	*295,7*
Ohranjanje biodiverzitete v trajnih nasadih	*1.912*	*8.432*	*2.174*	*ha*	*257,8*
Neproizvodne površine in elementi	*24*	*53*	*8*	*ha*	*151,7*
Plačila za mlade kmete	**2.119**	**24.398**	**1.744**	**ha**	**71,5**
SKUPAJ neposredna plačila	**52.497****		**114.070**		

* Podatki ne vključujejo končnih izplačil (vključena so izplačila do 31. 5. 2026); preostala izplačila bodo izvedena do konca junija.
** Skupno število KMG, brez podvajanja.

Vir: ARSKTRP

6.1.2 Sektorske intervencije

V letu 2025 se v okviru SN 2023–2027 nadaljuje izvajanje sektorskih intervencij na področju vina, čebelarstva ter sadja in zelenjave. Pri sektorju sadja in zelenjave se je izvajanje nekoliko zamaknilo, saj je bila ustrezna uredba sprejeta šele decembra 2024. Za izvajanje vseh sektorskih intervencij v obdobju 2023–2027 je skupno namenjenih 25,9 milijona EUR.

Vino – Za sektorske intervencije na področju vina je v obdobju 2023–2027 skupaj namenjenih 19,4 milijona EUR, sredstva pa bodo v celoti (100 %) financirana iz EU.

V letu 2025 so se na tem področju izvajale tri intervencije: prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov, promocija vina v tretjih državah ter ukrepi informiranja o vinih Unije v državah članicah. V okviru ukrepa prestrukturiranja vinogradov je bilo v letu 2025 izdanih 437 odločb v skupni vrednosti dobre 4 milijone EUR za 220 ha vinogradov (100 ha v zahodni in 120 ha v vzhodni regiji). Za promocijo vina v tretjih državah je bilo 25 vinarjem skupaj izplačanih 0,7 milijona EUR, pri čemer so svoje promocijske aktivnosti izvajali v devetih državah. Za informiranje o vinih Unije v državah članicah pa je bilo v letu 2025, na podlagi dveh vlog, izplačanih približno 0,02 milijona EUR.

Čebelarstvo – Za sektorske intervencije na področju čebelarstva je v obdobju 2023–2027 namenjenih 6,4 milijona EUR, pri čemer so sredstva 50-odstotno sofinancirana s strani EU.

V letu 2025 se je na tem področju izvajalo šest intervencij: prenos znanja v čebelarstvu, podpora čebelarjem in čebelarskim društvom, vzreja čebeljih matic, raziskovalno delo na področju čebelarstva, promocija in raziskava trga sektorja čebelarstva ter kakovost in varnost čebeljih pridelkov. V letu 2025 je bilo za izvajanje teh ukrepov objavljenih več javnih razpisov, skupno pa je bilo izplačanih 1,2 milijona EUR.

Sadje in zelenjava – Intervencije na področju sadja in zelenjave predstavljajo novost v okviru SN 2023–2027, vendar se v letu 2025 še niso začele izvajati, saj je bila uredba o njihovem izvajanju sprejeta šele decembra 2024. Upravičenci do podpor bodo organizacije proizvajalcev z odobrenimi operativnimi programi. Skupno je načrtovanih 13 intervencij, vključno s podintervencijami.

6.1.3 Intervencije za razvoj podeželja

V okviru politike razvoja podeželja se je izvajanje PRP 2014–2022 z vsemi finančnimi izplačili zaključilo 31. decembra 2025. Zaradi zamude, nastale pri reformi nove SKP so se razpoložljiva sredstva PRP 2014–2022 povišala iz 1,1 na 1,5 milijarde EUR.

Konec leta 2025 je Evropska komisija potrdila 17. spremembo PRP 2014–2022, ki vključuje zgolj prerazporeditve razpoložljivih finančnih sredstev med posamezne ukrepe.

Do konca leta 2025 je bilo za 17 ukrepov, tehnično pomoč in prenesene obveznosti ukrepa Zgodnje upokojevanje iz PRP 2007–2013 odobrenih slabih 1,6 milijarde EUR oziroma 104 % razpoložljivih sredstev programa, pri čemer je bilo 1,5 milijarde EUR (100 %) tudi izplačanih.

V okviru **ukrepa prenos znanja in dejavnosti informiranja** sta se izvajala dva podukrepa. Prvi je podpora za dejavnosti poklicnega usposabljanja in pridobivanja spretnosti. V celotnem programskem obdobju je za ta podukrep namenjenih 3,4 milijone EUR. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih 48 javnih naročil v vrednosti 3,9 milijona EUR, izplačanih pa nekaj manj kot 3,5 milijona EUR. Drugi podukrep je podpora za demonstracijske aktivnosti in ukrepe informiranja. V celotnem programskem obdobju je bilo objavljenih sedem javnih naročil v skupni vrednosti 1,5 milijona EUR. V celotnem programskem obdobju je bilo za ta podukrep izplačanih nekaj manj kot 1,5 milijona EUR.

Cilj **podukrepa podpora za pomoč pri uporabi svetovalnih storitev** je izboljšati specifična znanja in obveščenost tistih, ki se želijo vključiti v ukrepe ekološko kmetovanje, KOPOP in dobrobit živali. V celotnem programskem obdobju je za ta podukrep namenjenih 5,9 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo v okviru tega podukrepa objavljenih in zaključenih 29 javnih naročil, za katere je bilo izplačanih nekaj manj kot 5,9 milijona EUR za skupinska svetovanja, ki se jih je udeležilo skupaj 28.086 udeležencev.

Pri **ukrepu sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila** se izvaja podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti. V celotnem programskem obdobju je za ta podukrep namenjenih 2,8 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih šest javnih razpisov, na katerih je bilo odobrenih 264 vlog v skupni vrednosti 3,0 milijona EUR. Skupaj s prevzetimi obveznostmi iz prejšnjega obdobja je bilo do konca leta 2025 zaključenih 233 naložb, za katere je bilo izplačanih nekaj več kot 2,8 milijona EUR.

Ukrep naložbe v osnovna sredstva je namenjen razvoju kmetijstva, predelavi ali trženju kmetijskih in živilskih proizvodov ter razvoju kmetijske in gozdarske infrastrukture. Za ta ukrep je namenjenih 352,7 milijona EUR. Ukrep se je izvajal v okviru štirih podukrepov:

- podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva,
- podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov,
- podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem ali prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva, ter
- podpora za naložbe za preprečevanje vetrne erozije na kmetijskih zemljiščih.

Cilj podukrepa naložbe v kmetijska gospodarstva je povečati produktivnost in okoljsko učinkovitost kmetij. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih 28 javnih razpisov, nanje je prispelo 3.906 vlog. Skupaj s prenesenimi obveznostmi iz prejšnjega programskega obdobja je bilo izdanih 2.630 odločb v skupni višini 225,8 milijona EUR, pri čemer je bilo za 2.455 zaključenih vlog izplačanih 200,7 milijona EUR. Od tega se je 33 vlog oziroma 5,9 milijonov EUR nanašalo na prenesene obveznosti iz prejšnjega programskega obdobja.

Cilj podukrepa podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov je izboljšati konkurenčnost in okoljsko učinkovitost živilskopredelovalnih obratov ter povečati dodano vrednost kmetijskim proizvodom. V celotnem programskem obdobju je bilo za ta podukrep objavljenih deset javnih razpisov, na katerih je bilo odobrenih 519 vlog. Do konca leta 2025 je bilo za 467 zaključenih naložb izplačanih 93,8 milijona EUR; skupaj s prevzetimi obveznostmi iz prejšnjega obdobja pa je bilo za 484 vlog izplačanih 96,6 milijona EUR.

Cilj podukrepa podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, posodabljanjem ali prilagoditvijo kmetijstva in gozdarstva, je urediti in izboljšati kmetijsko in gozdarsko infrastrukturo. V okviru tega podukrepa se izvajajo agromelioracije na komasacijskih območjih, izgradnja novih in posodobitev obstoječih namakalnih sistemov ter ureditev gozdne infrastrukture, za celoten podukrep pa je namenjenih 46,5 milijona EUR. Na petih razpisih za gradnjo namakalnih sistemov, namenjenih več uporabnikom, je bilo odobrenih 16 vlog v skupni vrednosti 7,0 milijonov EUR, pri čemer je bilo za 15 zaključenih naložb izplačanih 3,7 milijona EUR; skupaj s prevzetimi obveznostmi iz preteklega programskega obdobja pa je bilo odobrenih 11,0 milijonov EUR in izplačanih 7,7 milijona EUR. Na treh javnih razpisih za tehnološko posodobitev velikih namakalnih sistemov je bilo odobrenih in zaključenih 17 vlog v skupni vrednosti 14,6 milijona EUR. Na šestih razpisih za izvedbo agromelioracij na komasacijskih območjih je bilo za 63 vlog odobrenih 18,5 milijona EUR, skupaj s prevzetimi pa za 94 naložb odobrenih 20,6 milijona EUR; do konca leta 2025 je bilo izplačanih 16,7 milijona EUR (za 62 vlog), skupaj s prevzetimi obveznostmi pa 18,8 milijona EUR (za 93 naložb). Objavljenih je bilo tudi pet javnih razpisov za ureditev gozdne infrastrukture, na katerih

je bilo za 845 vlog odobrenih 6,6 milijona EUR, pri čemer je bilo za 767 vlog in prevzetih obveznosti iz preteklega programskega obdobja izplačanih 5,3 milijona EUR.

Preglednica 50: Sredstva PRP 2014–2022 po glavnih skupinah ukrepov (000 EUR) (do 31. 12. 2025)

Šifra	Ukrep	Razpoložljiva sredstva	Odobrena sredstva	Izplačana sredstva
1.	**Prenos znanja in dejavnosti informiranja**	**4.919,8**	**5.418,9**	**4.919,8**
1.1	Poklicno usposabljanje in pridobivanja spretnosti	3.369,7	3.877,6	3.467,9
1.2	Podpora za demonstracijske aktivnosti	1.550,0	1.541,3	1.451,9
2.1	**Pomoč pri uporabi svetovalnih storitev**	**5.858,4**	**6.911,7**	**5.858,4**
3.1	**Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti**	**2.826,8**	**2.976,0**	**2.826,8**
4.	**Naložbe v fizična sredstva**	**352.707,3**	**388.774,4**	**350.047,2**
4.1	Naložbe v kmetijska gospodarstva	208.181,8	225.804,3	206.612,4
4.2	Naložbe v predelavo, trženje in razvoj kmet. proizvodov	97.656,4	109.198,1	96.629,9
4.3	Naložbe v kmetijsko–gozdarsko infrastrukturo, povezano	46.457,1	52.844,7	46.392,9
4.4	Naložbe za preprečevanje vetrne erozije na kmetijskih zemljiščih	412,0	927,4	412,0
5.2	**Obnova potenciala kmetij. proizvodnje; naravne nesreče**	**3.150,8**	**3.258,3**	**3.150,8**
6.	**Razvoj kmetij in podjetij**	**138.806,7**	**142.543,4**	**136.462,3**
6.1	Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete	64.756,6	65.430,8	64.748,2
6.3	Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij	47.294,6	47.810,0	47.285,3
6.4	Naložbe v vzpostavitev nekmetijskih dejavnosti	26.755,5	29.302,6	24.428,8
7.3	**Podpora za širokopasovno infrastrukturo in zagotavljanje dostopa do širokopasovnega interneta**	**2.202,9**	**10.344,8**	**2.202,9**
8.	**Naložbe v razvoj in izboljšanje gozdov**	**56.221,4**	**64.491,4**	**56.221,4**
8.3	Ureditev protipožarne infrastrukture	2.000,4	2.453,3	2.000,4
8.4	Odprava škode v gozdovih – naravne nesreče	13.397,7	13.401,6	13.397,7
8.6	Naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov	40.823,3	48.636,5	40.823,4
9.1	**Ustanavljanje skupin in organizacij proizvajalcev v kmetijskem in gozdarskem sektorju**	**2.416,9**	**2.936,2**	**2.416,9**
10.	**Kmetijsko–okoljsko–podnebna plačila**	**267.322,2**	**267.330,2**	**267.321,1**
10.1	Plačilo kmetijsko–okoljskih–podnebnih obveznosti	266.770,2	266.769,0	266.769,0
10.2	Podp. za ohranj., trajnostno rabo in razvoj gen. virov v kmetijstvu	552,1	561,2	552,1
11.	**Ekološko kmetovanje**	**86.851,1**	**86.850,7**	**86.850,7**
11.1	Plačila za preusmeritev v ekološko kmetovanje	14.997,9	14.997,9	14.997,9
11.2	Plačila za ekološko kmetovanje	71.853,1	71.852,7	71.852,7
13.	**Plačila območjem z narav. ali drugimi posebnimi omejitvami**	**388.068,8**	**388.067,9**	**388.067,9**
13.1	Izplačilo nadomestil v gorskih območjih	301.268,1	301.271,1	301.271,1
13.2	Nadomestila za druga območja z naravnimi omejitvami	33.152,1	33.150,2	33.150,2
13.3	Nadomestila za druga območja s posebnimi omejitvami	53.648,6	53.646,6	53.646,6
14.1	**Plačilo za dobrobit živali**	**50.662,8**	**50.662,9**	**50.662,9**
16.	**Sodelovanje**	**24.506,2**	**24.603,3**	**22.430,2**
16.2	Pilotni projekti ter razvoj novih proizvodov, praks …	12.375,8	13.324,7	12.375,8
16.4	Horizontalno in vertikalno sodelovanje v dobavni verigi za vzpostavitev in razvoj kratkih dobavnih verig	1.244,1	1.771,5	1.226,3
16.5	Blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter skupni pristop k okoljskim projektom in praksam	8.831,6	9.507,1	8.828,1
16.9	Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti	2.054,7	2.473,7	2.054,6
19.	**LEADER**	**67.660,3**	**68.732,8**	**66.431,9**
19.1	Pripravljalna podpora	1.401,7	1.389,2	1.389,2
19.2	Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja	39.608,1	41.372,4	39.646,6
19.3	Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja LAS	12.894,7	13.092,2	12.564,7
19.4	Podpora za tekoče stroške in stroške animacije	13.755,8	12.879,1	12.831,5
20.	**Tehnična pomoč**	**37.990,0**	**37.996,4**	**37.996,4**
21.	**Izjemna začasna podpora kmetom in MSP, ki jih je kriza zaradi covida–19 še posebej prizadela**	**1.686,0**	**1.686,0**	**1.686,0**
22.	**Izredna začasna podpora kmetom ter MSP, ki jih je vpliv ruske invazije na Ukrajino še posebej prizadel**	**8.788,3**	**8.804,5**	**8.780,7**
113	**Zgodnje upokojevanje 2007–2013**	**3.371,5**	**3.371,5**	**3.371,5**
	Skupaj	**1.506.018,2**	**1.568.234,8**	**1.499.760,3**

Vir: MKM

Za podukrep za naložbe preprečevanja vetrne erozije na kmetijskih zemljiščih je bilo na javnem razpisu odobrenih 927 tisoč EUR; do konca leta 2025 je bilo izplačanih 412 tisoč EUR.

Ukrep **obnova potenciala kmetijske proizvodnje prizadetega zaradi naravnih nesreč** je namenjen odpravi škode po poplavah v kmetijstvu. Odobrenih je bilo 75 vlog v skupni vrednosti 3,2 milijona EUR, pri čemer je bilo 74 vlog tudi izplačanih.

Glavna namena **ukrepa razvoj kmetij in podjetij** sta vzpostavitev in razvoj kmetij ter razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju. Ukrep je razdeljen na tri podukrepe:

- pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete,
- pomoč za zagon dejavnosti, namenjene razvoju majhnih kmetij, ter
- podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti.

Cilj podukrepa pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete je izboljšati starostno strukturo nosilcev kmetijskih gospodarstev. Za ukrep je bilo namenjenih 65,6 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih osem javnih razpisov in odobrenih 1.778 vlog v skupni vrednosti 65,4 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo skupaj s prevzetimi obveznostmi iz predhodnega programskega obdobja za 1.781 vlog izplačanih 64,7 milijona EUR.

Cilj podukrepa pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij, je izboljšati konkurenčnost majhnih kmetij, ohraniti in izboljšati njihov potencial za pridelavo, predelavo oziroma trženje kmetijskih proizvodov, povečati produktivnost ter ekonomsko in okoljsko učinkovitost. Za ta podukrep je bilo namenjenih 47,3 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo na treh javnih razpisih za 9.562 odobrenih vlog izplačanih 47,3 milijona EUR.

Cilj podukrepa podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti je spodbuditi nekmetijske dejavnosti za večjo rabo endogenih potencialov, ki naj bi ustvarili pogoje za vzpostavitev zelenih delovnih mest oziroma bodo zagotovili dodatni vir dohodka na podeželju. V celotnem programskem obdobju sta bila objavljena dva javna razpisa, na katerih je bilo odobrenih 249 vlog, v skupni vrednosti 29,1 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo skupaj z obveznostmi iz preteklega programa, za 217 vlog izplačanih 24,4 milijonov EUR.

V okviru **ukrepa osnovne storitve in obnova vasi na podeželju** se izvaja podpora za širokopasovno infrastrukturo. Osnovni cilj je podeželskemu prebivalstvu in gospodarstvu omogočiti možnost dostopa do širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij. V celotnem programskem obdobju so bili za ta podukrep objavljeni trije javni razpisi, na katerih je bilo odobrenih 13 vlog. Do konca leta 2025 je bilo zaključenih pet naložb in izplačanih 1,7 milijona EUR, skupaj s prevzetimi obveznostmi iz prejšnjega programskega obdobja pa je bilo za 14 vlog izplačanih 2,2 milijona EUR.

V okviru **ukrepa naložbe v razvoj gozdnih območij** in izboljšanje sposobnosti gozdov za preživetje se izvajajo trije podukrepi:

- ureditev protipožarne infrastrukture,
- obnova škode v gozdovih po naravnih nesrečah, ter
- podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdnih proizvodov.

Za podukrep podpora za preprečevanje škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč je bilo na štirih javnih razpisih odobrenih 146 vlog v skupni vrednosti 2,5 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo izplačanih 126 vlog, v vrednosti 2,0 milijona EUR.

Cilji drugega podukrepa je odpraviti škodo in obnoviti gozd, poškodovan v naravnih nesrečah, ter urediti gozdne vlake, potrebne za sanacijo gozdov. V celotnem programskem obdobju je

bilo za ta namen predvidenih 14,1 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih deset javnih razpisov in eno javno naročilo za nakup sadik gozdnega drevja. Na sedmih razpisih za odpravo škode in obnovo gozda je bilo odobrenih in izplačanih 1.761 vlog v skupni vrednosti 7,2 milijona EUR. Odobrenih in izplačanih je bilo tudi 25 vlog za nakup sadik gozdnega drevja, v višini 5,3 milijona EUR. Objavljeni so bili tudi trije razpisi za ureditev gozdnih vlak (odobrenih in izplačanih je bilo 220 vlog; 841 tisoč EUR). Za cel podukrep je bilo v celotnem programskem obdobju izplačanih 13,3 milijona EUR.

V okviru tretjega podukrepa je mogoče kandidirati za naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa ter naložbe v predindustrijsko predelavo lesa. Za ta podukrep je namenjenih 40,8 milijona EUR. Objavljeni so bili štirje javni razpisi za nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa (za 808 zaključenih naložb izplačanih 23,6 mio EUR) ter pet razpisov za naložbe v predindustrijsko predelavo lesa (za 358 zaključenih naložb izplačanih 15,9 mio EUR ter za sedem vlog izplačanih tudi 1,3 mio EUR obveznosti iz prejšnjega obdobja). Skupaj s prenesenimi obveznostmi je bilo do konca leta 2025 za cel podukrep tako izplačanih skoraj 40,8 milijona EUR.

Cilj **ukrepa ustanovitev skupin in organizacij proizvajalcev** je povečati povezanost in tržno usmerjenost v kmetijskem in gozdarskem sektorju z organizirano prodajo in skupnim nastopom na trgu. Objavljeni so bili štirje javni razpisi, na katerih je bilo odobrenih in izplačanih 26 vlog v višini 2,4 milijona EUR.

Podukrep **KOPOP** se je izvajal na podlagi 19 vnaprej določenih operacij, v katera so se KMG vključila prostovoljno. Operacije vključujejo obvezne in izbirne zahteve, ali pa so posamezne operacije samostojne zahteve. Za celotno obdobje je bilo podukrepu KOPOP namenjenih 266,8 milijonov EUR, ki so bili do konca leta 2025 tudi že izplačani.

Za podukrep **podpora za ohranjanje, trajnostno rabo in razvoj genetskih virov v kmetijstvu** je bilo v celotnem programskem obdobju na voljo 552 tisoč EUR, ki so bili do konca leta 2025 tudi že izplačani.

Ukrep ekološko kmetovanje se izvaja z dvema podukrepoma (plačila za preusmeritev v prakse in metode ekološkega kmetovanja ter plačila za izvajanje teh praks in metod). Temu ukrepu je bilo v celotnem programskem obdobju odobrenih in izplačanih 86,9 milijona EUR.

Cilji **ukrepa plačila območjem z naravnimi ali drugimi posebnimi omejitvami (OMD)** so javne dobrine na območjih s težjimi pridelovalnimi razmerami. Za ta ukrep je bilo v celotnem programskem obdobju izplačanih 388,1 milijona EUR.

Plačila za **ukrep dobrobit živali** spodbujajo rejce k izvajanju nadstandardnih oblik reje živali (v prašičereji, govedoreji in reji drobnice). V PRP 2014–2022 je bilo za ta ukrep namenjenih in izplačanih 50,7 milijona EUR.

Cilj **ukrepa sodelovanje** je pospešiti prenos znanja in inovacij iz raziskovalne sfere v kmetijsko prakso. Za ta ukrep je bilo v okviru PRP 2014–2022 na voljo 24,5 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo za vse podukrepe skupaj odobrenih in izplačanih 24,5 milijona EUR. Ukrep se je izvajal s štirimi podukrepi. Za podukrep pilotni projekti ter razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij je bilo v celotnem programskem obdobju namenjenih 12,4 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih šest javnih razpisov, na katerih je bilo za 82 vlog odobrenih 13,3 milijona EUR, že izplačanih pa 12,4 milijona EUR za 81 zaključenih naložb. Podukrep podpora za horizontalno in vertikalno sodelovanje med udeleženci v dobavni verigi je namenjena izvedbi projektov sodelovanja, KMG in posrednikov s ciljem vzpostaviti lokalni trg in s tem povezane promocijske dejavnosti. Za to je bilo namenjenih 1,2 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo na štirih javnih razpisih odobrenih 31 vlog v skupni vrednosti 1,8

milijona EUR. Zaključenih je bilo 27 vlog, za katere je bilo izplačanih 1,2 milijona EUR. Tretji podukrep prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju nanje ter uvaja skupne pristope k okoljskim projektom in stalnim okoljskim praksam. V celotnem programskem obdobju je bilo na voljo 8,8 milijona EUR. Na petih javnih razpisih je bilo odobrenih in tudi izplačanih 52 vlog v skupni vrednosti 8,8 milijona EUR. Cilj četrtega podukrepa za diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, socialnim vključevanjem, kmetijstvom ter izobraževanjem o okolju in hrani je preučiti možnosti za razvoj dejavnosti na kmetiji. Za ta podukrep je v celotnem programskem obdobju namenjenih 2,1 milijona EUR. Do konca leta 2025 so bili pri tem podukrepu objavljeni trije javni razpisi. Odobrenih je bilo 42 vlog v skupni višini 2,5 milijona EUR, zaključenih pa je bilo 41 vlog in zanje izplačanih 2,1 milijona EUR.

Ukrep **LEADER** je del širšega pristopa lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost (CLLD), pri čemer poleg EKSRP sodelujeta tudi Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo ter Evropski sklad za regionalni razvoj. Za ukrep je bilo v celotnem obdobju na voljo 67,7 milijona EUR. V tem programskem obdobju je po celotni Sloveniji delovalo 37 lokalnih akcijskih skupin, s potrjenimi strategijami lokalnega razvoja. Do konca leta 2025 je bilo v okviru tega ukrepa odobrenih 68,7 milijona EUR, izplačanih pa 66,4 milijona EUR.

Ukrep **izjemna začasna podpora kmetom ter malim in srednjim podjetjem (MSP), ki jih je kriza zaradi covida–19 še posebej prizadela,** je bil namenjen kmetom ter malim in srednjim podjetjem, ki se ukvarjajo s predelavo ali trženjem kmetijskih proizvodov in so zaradi zaprtja javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja utrpeli upad prihodkov od prodaje. Za ta ukrep je bilo na voljo 1,7 milijona EUR. Na razpis je prispelo 147 vlog, od teh je bilo odobrenih in izplačanih 100 vlog v skupni višini 1,7 milijona EUR.

Glavni cilj ukrepa **izredna začasna podpora kmetom ter malim in srednjim podjetjem (MSP), ki jih je vpliv ruske invazije na Ukrajino še posebej prizadel** je zagotavljanje prehranske varnosti in odpornosti prehranskega sistema zaradi povečanja cen proizvodnih inputov za kmetijstvo. Na dveh javnih razpisih je bilo skupaj odobrenih in izplačanih 8,8 milijona EUR za 2.783 vlog, pri čemer so je 2.722 KMG prejelo 6,4 milijona EUR, 61 malih in srednih podjetij pa 2,4 milijona EUR.

V PRP 2014–2022 se je izvajala tudi **Tehnična pomoč** katere namen je bil zagotoviti učinkovito izvajanje programa. V okviru tehnične pomoči se izvajajo različne študije in vrednotenja, zagotavljajo se sredstva za upravljanje programa in podpirajo dejavnosti Mreže za podeželje. Za vse te dejavnosti je bilo namenjenih in izplačanih 38,0 milijonov EUR.

– ***Strateški načrt skupne kmetijske politike 2023–2027***

Leta 2025 se je nadaljevalo izvajanje intervencij razvoja podeželja v okviru SN 2023–2027. Februarja 2026 je bila potrjena četrta sprememba strateškega načrta, ki je usmerjena k hitrejšemu in učinkovitejšemu izvajanju programa, spodbujanju ekološkega kmetijstva in naložbam, ki prispevajo k prilagajanju podnebnim spremembam. Sprememba prinaša tudi odziv na pojav bolezni modrikastega jezika, in sicer v okviru vezane dohodkovne podpore za rejo drobnice. Vključene so tudi spremembe, ki se nanašajo na sheme za podnebje in okolje, kmetijsko-okoljska-podnebna plačila ter ostale okoljske intervencije. Prinaša pa tudi zvišanje najvišjega zneska odobrenih sredstev, pridobljenih v celotnem programskem obdobju, ki se je zvišal z 800.000 EUR na 1.000.000 EUR.

V SN 2023–2027 se na področju razvoja podeželja večina ukrepov še vedno izvaja preko javnih razpisov. Do konca leta 2025 so bili ti objavljeni za 28 od 35 intervencij, ki se izvajajo na ta način. Samo v letu 2025 je bilo objavljenih 27 javnih razpisov, pri čemer jih je bilo 23 tudi

že zaključenih. Devet intervencij se izvaja preko zbirne vloge, medtem ko se Intervencija IRP34 Ohranjanje, trajnostna raba in razvoj genskih virov v kmetijstvu izvaja preko objavljenih javnih naročil.

Intervencije, ki se izvajajo preko javnih razpisov

IRP02 Naložbe v dvig produktivnosti, tehnološki razvoj in digitalizacijo – spodbuja se vlaganje v dvig produktivnosti in dodane vrednosti kmetijskih proizvodov. Podpirajo se naložbe v mehanizacijo, skladišča za krmo, pašnike, infrastrukturo, objekte, skladišča na OMD območjih, nakup in postavitev rastlinjakov in pripadajoče opreme, ureditev trajnih nasadov ter skladišč in hladilnic, krožno gospodarstvo in digitalizacijo. Leta 2025 so bili objavljeni in zaključeni štirje javni razpisi v skupni vrednosti 49 milijonov EUR. Do konca leta 2025 je bilo odobrenih 230 vlog v skupni vrednosti 14,2 milijona EUR, izplačil pa še ni bilo.

IRP03 Kolektivne naložbe v kmetijstvu za skupno pripravo kmetijskih proizvodov za trg in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano – intervencija je namenjena modernizaciji oziroma gradnji novih zmogljivosti za pripravo kmetijskih proizvodov za trg in distribucijo. Podpira se ureditev zbirnih centrov, skladišč in hladilnic oziroma nakup pripadajoče opreme, nakup tovornih vozil z opremo za namen dostave in ohranjanja kvalitete kmetijskih proizvodov ter ureditev objektov za začasno nastanitev in oskrbo živali. Do konca leta 2025 je bil objavljen en javni razpis v skupni vrednosti 6,3 milijona EUR. Na njega je prispelo 8 vlog, ki pa še niso bile obdelane.

IRP04 Naložbe v razvoj in dvig konkurenčnosti ter tržne naravnosti ekoloških kmetij – naložbe so namenjene povečanju konkurenčnosti in tržne usmerjenosti ekoloških pridelovalcev, mogoč je nakup kmetijske mehanizacije, postavitev rastlinjakov (vključno z izgradnjo vodnega vira, pridobivanju OVE in namakanja), ureditev trajnih nasadov ter naložbe v digitalne tehnologije. Do konca leta 2025 je bil zaključen en javni razpis v višini 4,1 milijona EUR. Na razpis je prispelo 148 vlog, odločbe pa še niso bile izdane.

IRP05 Izvedba agromelioracij in komasacij kmetijskih zemljišč – intervencija je namenjena izboljšanju infrastrukture v kmetijstvu. Do konca leta 2025 sta bila objavljena in zaključena dva javna razpisa. Na razpisu za izvedbo komasacij kmetijskih zemljišč je bilo odobrenih 15 vlog v skupni vrednosti 4 milijone EUR, izplačil pa še ni bilo. Na razpis za izvedbo komasacij kmetijskih zemljišč v višini 2 milijona EUR sta prispeli dve vlogi, ki pa do konca leta 2025 še niso bile obdelani.

IRP06 Naložbe v ureditev gozdne infrastrukture – za ta namen je bil objavljen en javni razpis v višini enega milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo odobrenih 155 vlog, izplačil še ni bilo.

IRP07 Naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za delo v gozdu – v okviru te intervencije se spodbuja naložbe v stroje in opremo za sečnjo in spravilo lesa ter stroje in opremo za povečanje gospodarske vrednosti gozdov, kot so mulčerji in stroji za sadnjo sadik gozdnega drevja. Konec leta 2025 je bil objavljen javni razpis v višini 10 milijonov EUR, za katerega pa odločbe še niso bile izdane.

IRP09 Naložbe v ustanovitev in razvoj gozdnega drevesničarstva – intervencija je namenjena nakupu nove specializirane mehanizacije oziroma opreme za gozdno semenarstvo, kontejnersko vzgojo in vzgojo gozdnega drevja ter izgradnjo rastlinjakov. V celotnem programskem obdobju je temu namenjenih 1,8 milijona EUR. Na razpisu je bilo odobrenih 5 vlog v višini 196 tisoč EUR, izplačil pa še ni bilo.

IRP10 Spodbujanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju – kmetje lahko pridobijo podporo za ustanovitev in začetno delovanje skupin proizvajalcev in organizacij proizvajalcev ter za skupno trženje na področju kmetijstva in

gozdarstva. Do sedaj sta bila objavljena dva javna razpisa. Na prvem je bilo odobrenih 7 vlog v višini 741 tisoč EUR, na drugem pa 21 vlog v skupni vrednosti 5,1 milijona EUR. Do konca leta 2025 je bilo izplačanih 1,2 milijona EUR.

IRP11 Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti – upravičenci, ki na novo vstopijo v sheme kakovosti, lahko uveljavljajo dodatne stroške, ki so nastali zaradi vključitve v sheme. Na treh javnih razpisih je bilo do konca leta 2025 razpisanih 2,1 milijona EUR. Na prvem razpisu je bilo odobrenih 133 vlog v skupni vrednosti 436 tisoč EUR, na drugem razpisu pa 197 vlog v skupni vrednosti 286 tisoč EUR, ki so bila tudi že izplačana.

IRP12 Regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih – namen te intervencije je spodbujanje povezovanja kmetijskih gospodarstev v verigo od pridelovalcev, do predelovalcev, gostinskih ponudnikov, obratov javne prehrane in končnih potrošnikov. Na razpisu je bilo odobrenih 5 vlog v višini 2,3 milijona EUR, za katere je bilo izplačanih že 269 tisoč EUR.

IRP13 Izgradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom – objavljen je bil prvi javni razpis, na katerem so bile odobrene štiri vloge v skupni vrednosti 4,1 milijona EUR, pri čemer je bilo že izplačanih 386 tisoč EUR.

IRP14 Tehnološke posodobitve namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom – glavni namen intervencije je zmanjšati porabo vode in s tem racionalnejše upravljanje z vodnimi viri. Objavljen je bil en javni razpis, na katerem je bilo za 5 vlog odobrenih 5 milijonov EUR. Do konca leta 2025 je bilo izplačanih 995 tisoč EUR.

IRP15 Naložbe v sanacijo in obnovo gozdov po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah – v okviru te intervencije se bodo izvedla dela za odpravo škode in obnovo poškodovanega gozda. Intervencija se bo izvajala v okviru treh podintervencij, in sicer:

- Nakup sadilnega gozdnega materiala in materiala za zaščito sadik,
- Dela za odpravo škode in obnovo gozda ter vzpostavitev večje odpornosti in stabilnosti gozdov,
- Ureditev vlak potrebnih za izvedbo sanacije gozdov.

Do konca leta 2025 je bilo izvedeno prvo javno naročilo za nakup sadilnega gozdnega materiala in materiala za zaščito sadik v višini 311 tisoč EUR, ki je bilo že zaključeno in izplačano.

IRP16 Naložbe v prilagoditev na podnebne razmere pri trajnih nasadih – v okviru intervencije se spodbuja naložbe v nakup in postavitev mrež proti toči, fotovoltaičnih panelov, ki nadomeščajo mreže proti toči, ureditev intenzivnih trajnih nasadov ter travniških sadovnjakov, tehnološko posodobitev zasebnih namakalnih sistemov za enega uporabnika ter nakup opreme za namakanje oziroma oroševanje. V letu 2024 so bili objavljeni javni razpisi (odobrenih 22 vlog), vendar izplačil do konca leta 2025 še ni bilo.

IRP17 Naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil – intervencija spodbuja naložbe v nakup kmetijske mehanizacije, ki je namenjena gnojenju z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak, izgradnjo zunanjih zaprtih skladiščnih kapacitet za živinska gnojila in pripadajočo opremo ter zatesnitev obstoječih lagun za živinska gnojila. V letu 2024 so bili objavljeni javni razpisi (odobrenih 57 vlog), vendar izplačil do konca leta 2025 še ni bilo.

IRP21 Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za optimalno uporabo hranil in trajnostno rabo FFS – podpira se okoljska funkcija kmetijstva in spodbuja sonaravne kmetijske prakse. Do sedaj je je bil objavljen en javni razpis (odobrenih 105 vlog), vendar izplačil do konca leta 2025 še ni bilo.

IRP24 Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov – namen je izboljšanje starostne strukture kmetijskih gospodarstev, izboljšanje konkurenčnosti kmetijskih gospodarstev in vzpostavitev/ohranitev delovnega mesta na prevzetem kmetijskem gospodarstvu. Do konca leta 2025 je bilo objavljenih 12 javnih razpisov, pri čemer so bili samo leta 2025 objavljeni štirje. Na teh razpisih je bilo odobrenih 498 vlog v skupni vrednosti 18,5 milijona EUR, izplačanih pa je bilo 9,4 milijona EUR.

IRP26 LEADER – namen intervencije je spodbujati zaposlovanje, rast, socialno vključenost in lokalni razvoj. V SN 2023–2027 deluje v Sloveniji 37 lokalnih akcijskih skupin (LAS), ki imajo potrjene strategije lokalnega razvoja. Podpora za izvajanje pristopa LEADER/CLLD je namenjena za izvajanje projektov, vključno z dejavnostmi sodelovanja ter vodenje in animacijo LAS, ki jih izvajajo izbrani vodilni partnerji LAS. Do konca leta 2025 je bilo odobrenih 172 projektov v skupni višini 10 milijonov EUR, od katerih je bilo 402 tisoč EUR tudi že izplačanih. Odobrenih je bilo tudi 9 projektov sodelovanja v višini 736 tisoč EUR.

Nadaljuje se tudi izplačevanje sredstev za upravljanje, spremljanje in vrednotenje strategije lokalnega razvoja ter njene animacije. Za ta namen je v obdobju 2023-2027 namenjenih 8,1 milijona EUR, od katerih je bilo že izplačanih 2,9 milijona EUR.

IRP29 Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nadstandardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali – namen intervencije je zmanjšati uporabo antibiotikov in zdravil. Leta 2025 so bili objavljeni štirje javni razpisi v skupni višini 36 milijonov EUR. Na razpise je prispelo 93 vlog, vendar vloge še niso bile obdelane.

IRP30 Medgeneracijski prenos znanja – ta intervencija predstavlja novost v primerjavi s preteklim programskim obdobjem. Prenosnik na mladega kmeta prenaša svoje specifično znanje in izkušnje, pridobljene tekom dolgoletnega izvajanja kmetijske dejavnosti. Podpora se upravičencu dodeli v obliki nepovratne finančne pomoči v skupnem znesku 10.800 EUR, ki se izplača v treh letnih obrokih po 3.600 EUR. Do konca leta 2025 so bili objavljeni trije javni razpisi v skupni vrednosti 7,1 milijona EUR. Na prvem javnem razpisu je bilo odobrenih 21 vlog v višini 227 tisoč EUR. Na drugem javnem razpisu v višini 3,3 milijona EUR pa je bilo odobreno 680 tisoč EUR za 63 vlog. Na tretji javni razpis je prispelo 69 vlog, vendar odločbe še niso bile izdane. Do konca leta 2025 je bilo za to intervencijo izplačanih 75 tisoč EUR.

IRP31 Podpora za projekte EIP Namen intervencije je spodbuditi tehnološki razvoj in uvedbo novih rešitev za reševanje konkretnih, specifičnih problemov in ciljev na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja. Objavljen je bil prvi javni razpis v višini 6 milijonov EUR. Na njem je bilo odobrenih 20 vlog vendar izplačil do konca leta 2025 še ni bilo.

IRP32 Izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanje svetovalcev – do konca leta 2025 je bilo za podintervencijo izmenjava znanja in prenos informacij objavljenih šest javnih razpisov v skupni višini 3,8 milijona EUR. Glavni namen je povečati raven usposobljenosti oseb dejavnih v kmetijskem in gozdarskem sektorju, preko različnih oblik in metod prenosa znanja. Za devet vlog je bilo odobrenih 2,0 milijona EUR, izplačanih pa je je bilo dobrih 700 tisoč EUR. Objavljena sta bila tudi dva javna razpisa, namenjena usposabljanju svetovalcev. Na njih so bile odobrene štiri vloge v višini 200 tisoč EUR, od katerih je bilo že izplačanih 72 tisoč EUR.

IRP33 Testiranje naravovarstvenih ukrepov na zavarovanih območjih – intervencija je namenjena spodbujanju nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks, ki so usmerjene v ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajine. Ta intervencija je predvidena za testiranje novih prostovoljnih ukrepov, s katerimi bi naslovili specifične potrebe posameznih zavarovanih območij in tam lociranih kmetijskih gospodarstev, ki jih s KOPOP in drugimi intervencijami ne moremo zadovoljivo reševati. Do sedaj je bil objavljen en javni razpis, na katerem sta bili odobreni dve vlogi v višini 769 tisoč EUR.

IRP34 Ohranjanje, trajnostna raba in razvoj rastlinskih genskih virov – Intervencija je namenjena financiranju javne službe in dejavnosti ohranjanja avtohtonega rastlinskega genskega materiala. Izvaja se preko sistema javnih naročil. Do sedaj je bilo odobreno eno javno naročilo v višini 108 tisoč EUR, ki pa še ni izplačano.

IRP35 Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov za dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo – glavni namen je spodbujanje vlaganj v dvig produktivnosti in dodane vrednosti kmetijskih proizvodov, s čimer se želi zagotoviti uspešnost trženja teh proizvodov in izboljšati dostop do trga. Na treh javnih razpisih je bilo odobrenih 106 vlog, vendar odločbe še niso bile izdane.

IRP37 Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za upravljanje travišč nih habitatov – Objavljen je bil prvi javni razpis v višini 2,4 milijona EUR. Na razpisu je bilo odobrenih 44 vlog, ki pa še niso bile izplačane.

IRP38 Konzorcij institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno – intervencija je namenjena krepitvi zmogljivosti institucij znanja za ustvarjanje in prenos znanja, ki bo podpirala prehod na trajnostne kmetijske sisteme in prakse. Na enem javnem razpisu do sedaj je bilo odobrenih šest vlog v skupni višini 12 milijonov EUR. Do konca leta 2025 je bilo izplačanih nekaj manj kot 1,5 milijona EUR.

IRP39 Podpora za dejavnosti informiranja in promocije proizvodov iz shem kakovosti – Intervencija je namenjena izboljšanju prepoznavnosti proizvodov iz shem kakovosti, boljši informiranosti o ponudbi proizvodov iz shem kakovosti med potrošniki, spodbujanju bolj organizirane, aktivne in usklajene promocije proizvodov. Upravičenci so skupine proizvajalcev za izvajanje shem kakovosti, priznane na podlagi evropske in nacionalne zakonodaje, med katere spadajo zaščitena geografska označba, zaščitena označba porekla, zajamčena tradicionalna posebnost, gorski proizvodi, ekološka pridelava in predelava, skupine in organizacije proizvajalcev za skupno trženje ter izbrana kakovost. Do konca leta 2025 sta bila objavljena dva javna razpisa. Na prvem razpisu je bilo odobrenih 7 vlog v skupni vrednosti 1,3 milijona EUR, na drugem razpisu pa 6 vlog v skupni vrednosti 1,3 milijona EUR. Skupaj je bilo izplačanih 233 tisoč EUR.

Intervencije, ki se izvajajo preko kampanje zbirnih vlog

IRP01 Plačila za naravne ali druge omejitve – nadaljuje se dodeljevanje plačil za območja z omejenimi dejavniki za kmetijsko dejavnost. V okviru kampanje zbirnih vlog 2025 je za to intervencijo zahtevke oddalo 44.572 KMG za 342.091 ha površin.

Preglednica 51: Odobrene vloge za OMD za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026)

	Število KMG (izplačano)	Odobrena količina (ha)	Izplačano (000 EUR)
Gorska območja	31.608	239.893	50.448,9
Druga območja z naravnimi omejitvami	4.123	33.277	4.034,5
Območja s posebnimi omejitvami	6.764	54.274	3.897,5
SKUPAJ OMD plačila	**42.495***		**58.380,9****

* Skupno število KMG, brez podvajanja; ** vključno z vračili in kompenzacijami.

Vir: ARSKTRP

Do konca maja 2026 je bilo v okviru kampanje zbirnih vlog 2025 za gorska območja 31.808 KMG izplačano 50,4 milijona EUR. Za druga območja z naravnimi omejitvami je 4.123 KMG dobilo izplačanih 4,0 milijone EUR, medtem ko je 6.764 KMG, ki se nahajajo na območjih s posebnimi omejitvami prejelo izplačanih 3,9 milijona EUR.

IRP18 Kmetijsko–okoljska–podnebna plačila – izvajajo se tri podintervencije:

- IRP18.01 Podnebne spremembe (KOPOP_PS)
- RP18.02 Naravni viri (KOPOP_NV)
- IRP18.03 Biotska raznovrstnost in krajina (KOPOP_BK)

Podintervencija KOPOP_PS prispeva k blaženju in prilagajanju podnebnim spremembam s tremi operacijami: PS.1 Izboljšanje kakovosti krme in načrtno krmljenje goved, PS.2 Krmljenje z zmanjšano količino dušika pri prašičih pitancih, ter PS.3 Izboljšanje kakovosti krme in načrtno krmljenje ovc in koz. Glavni namen teh operacij je zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov s spodbujanjem izboljšanja kakovosti krme in krmnih obrokov za govedo, prašiče pitance in drobnico. V okviru kampanje zbirnih vlog 2025 je bilo vloženih 440 zahtevkov, od tega je bila večina (92 %) vloženih za izboljšanje kakovosti krme in načrtno krmljenje goveda.

Preglednica 52: Vloženi zahtevki KOPOP_ PS za uredbeno leto 2025

Šifra	Operacije	Zbirna vloga 2025
PS.1	Izboljšanje kakovosti krme in načrtno krmljenje goved	404
PS.2	Krmljenje z zmanjšano količino dušika pri prašičih pitancih	5
PS.3	Izboljšanje kakovosti krme in načrtno krmljenje ovc in koz	31
	Skupaj	**440**

Vir: MKM

Podintervencija KOPOP_NV prispeva k varovanju naravnih virov s 13 operacijami. V okviru kampanje zbirnih vlog 2025 je bilo 10.411 zahtevkov za 231.173 hektarjev bruto površin. Največ zahtevkov je bilo vloženih za operaciji Vodni viri in Precizno gnojenje in škropljenje, ki sta skupaj obsegali 62 % zaprošenih površin.

Preglednica 53: Vloženi zahtevki in površine KOPOP_NV za uredbeno leto 2025

Šifra	Operacije	Št. KMG	Površina (ha)
NV.1	Vodni viri	2.475	63.918
NV.2	Ohranjanje kolobarja	1.454	46.492
NV.3	Integrirana pridelava poljščin	179	6.529
NV.4	Integrirana pridelava zelenjave	106	492
NV.5	Integrirana pridelava hmelja	76	1.318
NV.6	Integrirana pridelava sadja in oljk	358	1.818
NV.7	Integrirana pridelava grozdja	703	5.731
NV.8	Biotehniške metode za obvladovanje škodljivih org. v trajnih nasadih	285	1.536
NV.9	Opustitev uporabe herbicidov v vinogradih	494	1.999
NV.10	Opustitev uporabe insekticidov v vinogradih	1.037	6.237
NV.11	Precizno gnojenje in škropljenje	2.393	78.359
NV.12	Senena prireja	850	16.743
NV.13	Varovalni pasovi ob vodotokih	1	2
	Skupaj	**10.411**	**231.173**

Vir: MKM

Podintervencija KOPOP_BK prispeva k ohranjanju in izboljševanju biotske raznovrstnosti in krajine s 15 operacijami. V subvencijski kampanji 2025 se je prvič je izvajalo vseh 15 operacij, saj se je pričela izvajati tudi operacija BK.15 Ohranjanje suhih travišč. Skupaj je bilo vloženih 4.462 zahtevkov za 30.090 hektarjev bruto površin. Polovica zahtevkov je bila namenjenih za operacijo Posebni travišči habitati, ki je obsegala 45 % vseh zaprošenih površin.

Preglednica 54: Vloženi zahtevki in površine KOPOP_BK za uredbeno leto 2025

Šifra	Operacije	Št. KMG	Površina (ha)
BK.1	Posebni traviščni habitati	2.266	13.432
BK.2	Traviščni habitati metuljev	247	678
BK.3	Steljniki	3	5
BK.4	Mokrotni traviščni habitati	68	115
BK.5	Ohranjanje mokrišč in barij	18	96
BK.6	Suhi kraški travniki in pašniki	42	1.417
BK.7	Visokodebelni travniški sadovnjaki	802	876
BK.8	Strmi travniki	342	489
BK.9	Grbinasti travniki	18	51
BK.10	Ohranjanje mejic	20	21
BK.11	Obvladovanje invazivnih rastlinskih vrst	1	0
BK.12	Sobivanje z velikimi zvermi	252	5.106
BK.13	Planinska paša	137	6.524
BK.14	Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov	230	1.252
BK15	Ohranjanje suhih travišč	16	28
Skupaj		**4.462**	**30.090**

Vir: MKM

IRP19 Ekološko kmetovanje – v okviru kampanje 2025 je zahtevke oddalo 3.776 KMG za 56.043 hektarjev površin. Do konca maja 2026 je bilo za intervencijo ekološko kmetovanje 3.374 KMG izplačanih 12,4 milijona EUR. Za preusmeritev v prakse ekološkega kmetovanja pa je 1.297 KMG dobilo izplačanih nekaj manj kot 3.0 milijone EUR.

IRP43 Ekološko čebelarjenje – intervencija spodbuja kmetijska gospodarstva za izvajanje naravi prijaznega načina kmetovanja, ki prispeva k ohranjanju in izboljševanju biotske raznovrstnosti, ohranjanju in k varovanju okolja. V okviru subvencijske kampanje 2025 je zahtevke oddalo 125 KMG. Do konca maja 2026 je 100 KMG prejelo izplačanih 250 tisoč EUR, medtem ko je bilo za preusmeritev v prakse ekološkega čebelarjenja devetim KMG izplačanih 17 tisoč EUR.

Preglednica 55: Odobrene vloge za ekološko kmetovanje in ekološko čebelarjenje za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026)

	Število KMG (izplačano)	Odobrena količina (ha)	Izplačano (000 EUR)
EK - ekološko kmetovanje	3.374	48.966	12.486,6
Ekološko čebelarjenje - izvajanje prakse	100		249,5
EK - preusmeritev v ekološko kmetovanje	1.297	5.894	2.969,4
Ekološko čebelarjenje - preusmeritev	9		17,0
Skupaj	**3.779***		**15.722,5****

* Skupno število KMG, brez podvajanja; **vključno z večletnimi sankcijami.

Vir: ARSKTRP

IRP23 Habitatni tipi in vrste na območjih Natura 2000 – Ta intervencija (nadomešča intervencijo IRP20 Plačila Natura 2000) upravičencem zagotavlja nadomestilo za omejitve, povezane z izvajanjem omrežja Natura 2000. Do konca leta 2025 je bilo 265 KMG izplačanih 309 tisoč EUR (za 915 ha površin). V okviru subvencijske kompanije 2025 pa je bilo vloženih 348 zahtevkov za 1.126 ha površin.

IRP27 Biotično varstvo rastlin – je namenjena zmanjšanju uporabe kemičnih fitofarmacevtskih sredstev in s spodbujanjem nadstandardnih praks varstva rastlin pred škodljivimi organizmi prispeva k varovanju vodnih virov in tal. Do konca leta 2025 je bilo v okviru subvencijskih kampanij 2023 in 2024 izplačanih 2,7 milijona EUR. V subvencijski kampanji 2025 pa je bilo vloženih 422 zahtevkov za 3.894 ha površin.

IRP28 Dobrobit živali – dobrobit živali se izvaja v petih podintervencijah (na področju govedoreje, prašičereje, konjereje, perutninarstva in reje drobnice). Glede na predhodno obdobje sta novi intervenciji za rejo konj in perutninarstvo.

Preglednica 56: Izplačila za dobrobit živali za uredbeno leto 2025 (izplačano do 31. 5. 2026)

	Število KMG (izplačano)	Število GVŽ (izplačano)	Izplačano (000 EUR)
Prašiči	235	70.410	3.789,6
Govedo	7.189	126.173	4.572,9
Drobnica	787	8.010	355,0
Konji	130	973	39,6
Perutnina	9	6.466	647,4
Skupaj	**8.094***		**9.400,9****

* Skupno število KMG, brez podvajanja; **vključno z večletnimi sankcijami.

Vir: ARSKTRP

V prašičereji je mogoče uveljavljati plačila za plemenske svinje in plemenske mladice ter za tekače in pitance. V okviru subvencijske kampanje 2025 je 235 KMG prejelo 3,8 milijona EUR za 70.410 GVŽ. V govedoreji je bilo možno v primerjavi s predhodnim programskim obdobjem poleg paše uveljavljati tri nove zahteve (izpust, izkoreninjenje goveje virusne diareje in vzreja telet). Do konca maja 2026 je 7.189 KMG prejelo 4,6 milijona EUR za 126.173 GVŽ. Tudi pri reji drobnice je bilo možno v primerjavi s prejšnjim programskim obdobjem poleg paše uveljavljati dve novi zahtevi (hlevska reja in izpust). Do konca maja 2026 je bilo za drobnico izplačanih 355 tisoč EUR, ki jih je prejelo 787 KMG za 8.010 GVŽ. V konjereji je mogoče uveljavljati pašo konj in celoletni izpust. Do konca maja 2026 je 130 KMG prejelo 40 tisoč EUR za 973 GVŽ. V uredbenem letu 2025 se je pričelo izvajanje intervencije dobrobit živali tudi na področju perutninarstva. Mogoče je uveljavljati manjšo gostoto naseljenosti in obogatitev okolja z zaposlitvenim materialom za kokoši nesnice in pitovne piščance. V okviru subvencijske kampanje 2025 je 9 KMG prejelo 647 tisoč EUR za 6.466 GVŽ.

IRP42 Lokalne pasme in sorte – intervencija prispeva k ohranjanju genskih virov. Namen operacije lokalne pasme je ohranjanje lokalnih pasem domačih živali, ki jim grozi prenehanje reje, ohranjanja njihove genske raznovrstnosti in preprečevanje izgube biološkega materiala, prilagojenega določenemu okolju. Podporo je mogoče uveljavljati za govedo, prašiče, konje, perutnino in rejo drobnice. Do konca leta 2025 je bilo v okviru subvencijskih kampanij 2023 in 2024 izplačanih 2,6 milijona EUR. V okviru kampanje 2025 pa je bilo vloženih 1.350 zahtevkov za 9.339 GVŽ.

Namen operacije Lokalne sorte pa je varovanje in ohranjanje izvirnih lastnosti in genske variabilnosti lokalnih sort kmetijskih rastlin. Do konca leta 2025 je bilo izplačanih 9,8 milijona EUR. V okviru kampanje zbirnih vlog 2025 pa je bilo vloženih 2.739 zahtevkov za 32.075 hektarjev površin.

6.1.4 Drugi ukrepi in programi, sofinancirani s sredstvi EU

Poleg ukrepov, ki se izvajajo v okviru SKP (neposredna plačila, sektorske intervencije in politika razvoja podeželja), potekajo tudi drugi ukrepi, ki so bodisi deloma bodisi v celoti financirani iz sredstev EU.

Šolska shema – Šolska shema se izvaja na podlagi Strategije za izvajanje šolske sheme v Sloveniji za obdobje šestih šolskih let 2023/2024 do 2028/2029. Izvaja se v obliki povračila stroškov za nabavo sadja in zelenjave ter mleka in mlečnih izdelkov za otroke v izobraževalnih ustanovah. Ukrep je v precejšnji meri sofinanciran s strani EU (v letu 2025: 56 %, v letu 2024:

61 %, v letu 2023: 58 %). Za šestletno obdobje je skupaj predvidenih približno 9,5 milijona EUR (EU: 5,8 mio EUR, SLO: 3,7 mio EUR) oziroma okoli 1,6 milijona EUR letno.

V šolskem letu 2024/25 je razdeljevanje sadja in zelenjave potekalo v 450 šolah, v katere je bilo vključenih 186.944 učencev, pri čemer je 250 šol razdeljevalo tudi mleko in mlečne izdelke. Razdeljenih je bilo 450,9 tone svežega sadja in zelenjave, 5,5 tone predelanega sadja in zelenjave (kislo zelje, repa in suho sadje) ter 216,6 tone mleka in 37,5 tone mlečnih izdelkov.

Informiranje in promocija kmetijskih in živilskih proizvodov na notranjem trgu EU in v tretjih državah – Namen ukrepa je finančno podpreti aktivnosti informiranja in promocije kmetijskih in živilskih proizvodov na notranjem trgu EU ter v tretjih državah, s ciljem povečanja ugleda proizvodov evropskega porekla in krepitve konkurenčnosti evropskega agroživilskega sektorja Ukrep je v celoti (100 %) financiran iz EU sredstev, stopnja sofinanciranja pa sicer znaša od 70 % do 80 % upravičenih stroškov, odvisno od vrste programa in ciljnega trga. Predlagateljice programov so lahko trgovinske ali panožne organizacije, organizacije proizvajalcev ter organi agroživilskih sektorjev.

V letu 2025 so bila izplačana sredstva za štiri zahtevke v okviru večletnih promocijskih programov: za kranjsko klobaso, bučno olje, med in integrirano pridelavo zelenjave.

Izredni ukrepi pomoči v letu 2025 – Poleg rednih ukrepov se iz sredstev EU občasno izvajajo tudi začasni ukrepi pomoči posameznim kmetijskim sektorjem, namenjeni blažitvi poslabšanja ekonomskega položaja pridelovalcev zaradi tržnih motenj ali posledic naravnih nesreč. V letu 2025 sta bili iz sredstev EU sofinancirani dve pomoči za sanacijo posledic naravnih nesreč, in sicer ukrep iz preteklih let zaradi poplav v letu 2023 ter ukrep iz leta 2025 za sanacijo posledic pozebe v letu 2024.

Ostali ukrepi – EU delno ali v celoti sofinancira tudi nekatere ukrepe na področjih veterinarstva, varstva rastlin in varne hrane, pa tudi digitalizacije v kmetijstvu ter druge projekte, pomembne za raziskave in razvoj, kot so na primer sistem FADN/FSDN ter projekta LIFE4ADAPT (program LIFE) in modernAKIS (program HORIZON 2020).

6.2 Nacionalni ukrepi kmetijske politike

6.2.1 Redni nacionalni ukrepi

V okviru državnih pomoči MKM redno sofinancira *zavarovalne premije* z namenom zmanjševanja dohodkovnih tveganj v kmetijski proizvodnji. Do sofinanciranja so upravičena kmetijska gospodarstva, ki se ukvarjajo s pridelavo kmetijskih in ribiških proizvodov. Od leta 2023 znaša stopnja sofinanciranja 60 % zavarovalne premije za celotno kmetijsko proizvodnjo, vključno z davkom od prometa zavarovalnih poslov. Konec leta 2025 se je stopnja sofinanciranja za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov povišala na 70 %, medtem ko stopnja sofinanciranja za materialno škodo na sredstvih in zavarovanje živali ostaja 60-odstotna. Sofinancirajo se zavarovalne premije za:

– posevke, nasade in plodove pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave in viharja,

– materialno škodo na sredstvih v primarni kmetijski proizvodnji pred nevarnostjo toče, viharja, viharnega vetra in teže snega, ter

– živali na KMG pred nevarnostjo pogina zaradi bolezni, zakola živali z veterinarsko napotnico ali usmrtitve živali zaradi bolezni in ekonomskega zakola zaradi bolezni.

Preglednica 57: Izplačana sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij, zavarovana kmetijska zemljišča in število zavarovanih živali; 2019–2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Izplačana sredstva (000 EUR)	**4.742**	**5.299**	**6.188**	**6.330**	**7.528**	**9.847**	**9.094**
Zavarovane površine, skupaj (ha)	**52.871**	**53.064**	**53.501**	**55.613**	**51.227**	**51.613**	**53.856**
Sadje (intenzivni nasadi)	1.339	1.339	1.239	1.154	1.018	974	920
Hmelj	1.403	1.144	1.302	1.398	1.504	1.450	1.339
Vinogradi	3.422	2.802	3.059	3.340	1.761	2.958	2.899
Žito	38.112	38.716	38.034	39.907	38.078	34.745	39.124
Druge rastline	8.596	9.063	9.867	9.813	8.866	11.486	9.573
Število zavarovanih živali, skupaj*	**57.342**	**59.657**	**64.472**	**64.624**	**67.210**	**82.061**	**122.827**
Govedo	31.746	32.163	34.159	32.130	34.802	27.422	23.672
Prašiči	23.261	25.202	28.098	30.361	30.329	27.783	32.104
Konji, osli	919	943	932	946	974	870	927
Drobnica (ovce, koze)	1.416	1.349	1.283	1.187	1.105	974	814

* Brez perutnine in rib.

Vir: MKM

Tudi v letu 2025 so se izvajali posebni *ukrepi pomoči ob nepredvidljivih dogodkih*. Mednje spadajo pomoči KMG, prizadetim zaradi požara, strele, smrti, invalidnosti, nesposobnosti za delo ipd. V letu 2025 se je zaradi nepredvidljivih dogodkov izplačala pomoč v okviru dveh javnih razpisov, in sicer iz naslova ukrepa I Finančna pomoč za nadomestilo škode zaradi požara ali strele na kmetijskem gospodarstvu (štirje upravičenci) in iz naslova ukrepa II Finančna pomoč ob smrti, invalidnosti ali nezmožnosti za delo (42 upravičencev). Skupaj je bilo iz naslova obeh javnih razpisov izplačanih 82.030 EUR.

Med redne državne ukrepe spada tudi *podpora promocijskim in tržnim dejavnostim*, pri čemer se sredstva namenjajo vinogradniško-vinarskemu sektorju kot dopolnilo k ukrepom skupne kmetijske politike na trgu vina (podpora vinskemu sektorju na ciljnih trgih). Izvajajo se tudi različni projekti informiranja in promocije kmetijskih in živilskih proizvodov doma in v tujini ter projekti za spodbujanje tržnega združevanja primarnih proizvajalcev določenih proizvodov. Znotraj promocijskih in tržnih aktivnosti se izvaja tudi projekt tradicionalni slovenski zajtrk.

Sredstva državnega proračuna se redno namenjajo tudi za *zemljiške operacije* oziroma za upravljanje in investicijsko vzdrževanje državnih namakalnih in osuševalnih sistemov, pri čemer se redno vzdrževanje teh sistemov v celoti financira iz prispevkov uporabnikov prek odmere nadomestila za kritje stroškov delovanja in vzdrževanja.

Redno se izvajajo tudi številne *splošne storitve za kmetijstvo*, med katere spadajo predvsem dejavnosti javnih služb in zavodov, strokovne in svetovalne naloge, izobraževanje in raziskovanje, nadzor kakovosti, spremljanje stanja in preventivni ukrepi na področju zdravstvenega varstva rastlin in živali ipd. Obseg dela in vsebine se večinoma določajo na podlagi sprejetih letnih programov, njihovo financiranje pa poteka pretežno z nacionalnimi proračunskimi sredstvi.

Država v nekaterih letih izvaja tudi začasne (izredne) ukrepe pomoči kmetijstvu, običajno ob nastanku naravnih nesreč ali ob drugih izrednih dogodkih. Ti izredni ukrepi so opisani spodaj.

6.2.2 Izredni nacionalni ukrepi v kmetijstvu v letu 2025

V primeru izrednih dogodkov v kmetijstvu (npr. naravne nesreče, nestabilne razmere na trgih itd.) država izvaja tudi ukrepe, ki so namenjeni blažitvi poslabšanja dohodka v kmetijstvu. Ti ukrepi so izredni in njihovo izvajanje je odvisno od dogodkov v posameznem letu, finančna sredstva za nekatere ukrepe pa so lahko dopolnjena s sredstvi EU.

Preglednica 58: Izredna plačila kmetijstvu v letu 2025

	Vir financiranja (SLO / EU)	Izplačilo (mio EUR)
Naravne nesreče		
Pozeba 2024	EU + SLO	5,8
Drugo		
Pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice	SLO	1,6
Pomoč zaradi pogina ovc zaradi bolezni modrikastega jezika	SLO	1,3

Vir: povzeto po MKM, ARSKTRP

– Pozeba v letu 2024

Med 17. in 22. aprilom 2024 je Slovenijo prizadela pozeba, ki je povzročila škodo predvsem na trajnih nasadih. Skupno je bilo prizadetih 107 občin, v katerih je bilo 1.207 oškodovancev na skupno 4.473 ha kmetijskih površin. Pomoč za odpravo posledic pozebe je bila izplačana v treh sklopih, glede na stopnjo poškodovanosti pridelkov, pri čemer je bilo skupaj izplačanih 5,8 milijona EUR pomoči:

- Škoda med 30 % in 100 %: pomoč se je izplačala v skladu z *Odlokom o finančni pomoči za nadomestilo izpada dohodka v kmetijski proizvodnji zaradi pozebe leta 2024*. Pomoč je v letu 2025 prejelo 958 upravičencev v višini 2.890.789 EUR. Sredstva so bila izplačana iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada.
- Škoda med 80 % in 100 %: pomoč je bila dodeljena v skladu s *Programom odprave posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe med 17. in 22. aprilom 2024*. Pomoč je v letu 2025 prejelo 508 upravičencev v višini 2.510.959 EUR. Sredstva so bila izplačana iz proračuna Ministrstva za finance.
- Škoda v višini 100 %: pomoč je bila dodeljena v skladu z *Odlokom o finančni pomoči za odpravo posledic škode v kmetijstvu zaradi pozebe leta 2024*. Pomoč je v letu 2025 prejelo 119 upravičencev v višini 399.609 EUR. Sredstva so bila izplačana iz proračuna Ministrstva za finance.

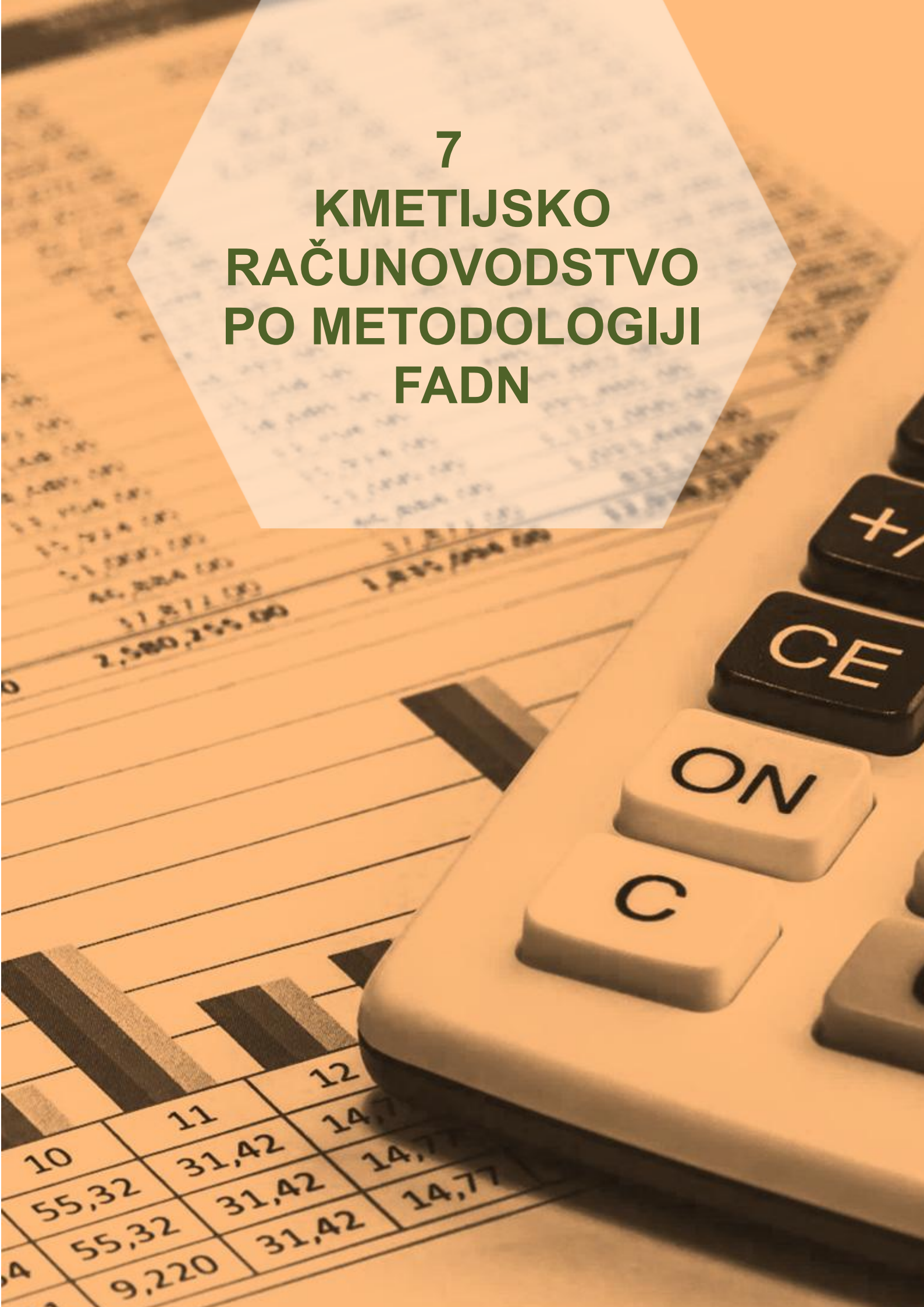
– Pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice

Tudi v letu 2025 je bila, tretje leto zapored, izplačana pomoč za odpravo škode zaradi zlate trsne rumenice. Pomoč je namenjena vinogradnikom na okuženih območjih za odstranjene in uničene simptomatične trse v vinogradih, kjer delež simptomatičnih trsov ne presega 20 %. Do nadomestila so upravičeni vinogradniki, vpisani v register kmetijskih gospodarstev, ki izpolnjujejo pogoje v skladu z *Uredbo o ukrepih za zatiranje in preprečevanje širjenja zlate trsne rumenice*. V letu 2025 so upravičenci prejeli 1,6 milijona EUR nacionalnih sredstev.

– Pomoč zaradi pogina ovc zaradi bolezni modrikastega jezika

V letu 2025 je bila na podlagi *Odloka o dodelitvi finančne pomoči zaradi pogina ovc kot posledice bolezni modrikastega jezika* izplačana pomoč kmetijskim gospodarstvom, ki so med 18. julijem in 30. novembrom 2025 izgubila ovce zaradi okužbe z virusom modrikastega jezika. Do pomoči so upravičeni nosilci kmetijskih gospodarstev, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, med drugim oddajo zbirne vloge in evidentiran pogin živali v Centralnem registru drobnice. V letu 2025 je 1.172 rejcev prejelo 1,3 milijona EUR nacionalnih sredstev.

7
KMETIJSKO RAČUNOVODSTVO PO METODOLOGIJI FADN

7.1 Vzorec poročevalskih kmetijskih gospodarstev, vključenih v mrežo FADN

Mreža za računovodske podatke s kmetij (angl. Farm Accountancy Data Network, FADN) je evropski sistem poenostavljenega kmetijskega računovodstva, ki temelji na upoštevanju enakih računovodskih načel v vseh državah članicah EU in je reprezentativen za tržno usmerjena kmetijska gospodarstva v EU. Vsako leto se na vzorcu tržno usmerjenih kmetijskih gospodarstev (KMG) zbirajo strukturni in računovodski podatki. V Sloveniji segajo začetki računovodstva po metodologiji FADN v leto 1994, od leta 2004 pa je računovodstvo FADN usklajeno s predpisi na ravni EU.

Sistem FADN je bil do prehoda na FSDN[15] (angl. Farm Sustainability Data Network ali Mreža za podatke o trajnostnosti kmetij) namenjen predvsem spremljanju dohodkov in poslovanja na ravni KMG ter presoji učinkov SKP. Sistem FSDN, ki je stopil v veljavo s poročevalskim[16] letom 2025, pomeni širitev obstoječega sistema zbiranja podatkov na ravni kmetijskih gospodarstev na druge, predvsem okoljske in družbene vidike trajnosti kmetijstva, s čimer bo možna njena celovitejša presoja in spremljanje (RI/CC 1750, 2025). Zaradi poenostavitve in ustaljene rabe v tem poročilu do vključno obračunskega leta 2024 ohranjamo trenutno poimenovanje FADN.

Analizirani standardni rezultati za obračunsko leto 2024 za Slovenijo so bili v času priprave tega poročila začasni.

Za obračunsko leto 2024 je bilo zabeleženo občutno večje število poročevalskih kmetijskih gospodarstev v dejanskem vzorcu FADN za Slovenijo, in sicer za 12 % v primerjavi s predhodnim letom in za 16 % v primerjavi z letom 2019. Prvič po letu 2016 je bil dejanski vzorec FADN za obračunsko leto 2024 večji od načrtovanega vzorca, in sicer za desetino.

Preglednica 59: Število poročevalskih KMG v vzorčnem okviru za nabor ter v načrtovanem in dejanskem vzorcu FADN; 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Vzorčni okvir za nabor	40.531	40.322	40.194	38.691	40.957	40.801
Načrtovani vzorec	908	908	908	908	908	908
Dejanski vzorec	861	825	831	799	897	1.003

* 2024: začasni podatki za dejanski vzorec.

Vir: MKM (načrti vzorčenja za obračunska leta 2019–2024), FADN RICA, preračuni KIS

V obračunskem letu 2024 se je v primerjavi s predhodnim letom število KMG v absolutnem smislu povečalo v dobrih treh četrtinah skupin dejanskega vzorca, pri vseh tipih kmetovanja, razen pri tipih vinogradništvo (zmanjšanje za eno KMG) in poljedelstvo (enako število kot v letu prej). Po razredih ekonomske velikosti se je v absolutnem smislu število kmetijskih gospodarstev povečalo v vseh razredih, razen pri razredu ekonomsko največjih kmetijskih gospodarstev (500.000 EUR SO ali več), kjer se je število zmanjšalo za eno KMG.

Pokritost načrtovanega vzorca z dejanskim za obračunsko leto 2024 se je v primerjavi s predhodnim letom poslabšala pri okoli treh petinah (v predhodnem letu pri več kot treh četrtinah) analiziranih skupin kmetijskih gospodarstev (tipi kmetovanja, razredi ekonomske velikosti), izboljšala pa pri preostalih skupinah. Izboljšanje pokritosti praviloma pomeni manjše relativno odstopanje (v pozitivno ali negativno smer) števila KMG v posamezni skupini v dejanskem vzorcu od števila gospodarstev v isti skupini v načrtovanem vzorcu, izjemoma pa tudi povečanje števila kmetij v problematičnih skupinah (npr. številčno najbolj podhranjenih).

[15] Zakonodajna opredelitev: Uredba (ES) št. 1217/2009, spremenjena z Uredbo (EU) št. 2023/2674, in Izvedbena uredba (EU) št. 2024/2746.

[16] Pred tem obračunsko leto (zadnje obračunsko leto v okviru FADN: 2024).

Potrebno je tudi upoštevati, da je lahko pokritost vzorca bolj problematična na podrobnejši ravni skupin, npr. na ravni dvomestnega tipa kmetovanja.

Okvir 8: FADN (angl. Farm Accountancy Data Network)

V okviru sistema FADN se do vključno obračunskega leta 2024 zbirajo strukturni in računovodski podatki za vzorec tržno usmerjenih kmetijskih gospodarstev po enotni predpisani metodologiji v vseh državah članicah EU. V vzorec so lahko vključena le gospodarstva, ki presežejo določen prag ekonomske velikosti. Razred ekonomske velikosti, ki je prag zajetja kmetijskih gospodarstev v vzorčni okvir za nabor poročevalskih kmetij, določi posamezna država. Gospodarstva v vzorcu morajo biti izbrana na način, ki zagotavlja reprezentativnost po regijah, ekonomski velikosti in tipu kmetovanja, podlaga za vzorčenje pa so statistični podatki strukturnih raziskovanj kmetijstva.

Ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev se od vključno obračunskega leta 2010 opredeljuje na podlagi standardnega prihodka (angl. Standard Output, SO), ki je podrobneje opisan v Okviru 9. SO kmetijskih gospodarstev je standardna vrednost bruto kmetijske proizvodnje po cenah na kmetiji (v EUR), in sicer brez DDV, davkov na proizvode in subvencij, izračunava pa se na podlagi petletnih referenčnih povprečij SO na enoto na ravni države (koeficientov standardnega prihodka, SOC) in dejanskih proizvodnih kazalnikov KMG, ki so vključena v FADN. V Sloveniji je od leta 2010 prag ekonomske velikosti kmetijskega gospodarstva za vključitev v vzorec FADN enak 4.000 EUR SO.

Poročevalska enota je kmetijsko gospodarstvo, ki ustreza postavljenim merilom in se odloči za vodenje računovodstva. Obračunsko obdobje računovodstva je koledarsko leto. Na začetku koledarskega leta kmetje skupaj s kmetijskimi svetovalci izpolnijo t.i. popisne liste (osnovni podatki, popis zmogljivosti na kmetijskem gospodarstvu, ipd.), v mesečnih poročilih pa poročajo o poslovnih dogodkih, ki jih računovodski pisarni v okviru Kmetijsko gozdarskih zavodov Kranj in Ptuj ali kmetijska gospodarstva vnašajo v računalniški program. Vnos, obdelavo in arhiviranje računovodskih podatkov financira EU, nadomestila poročevalskim kmetijskim gospodarstvom za vodenje računovodstva pa se financirajo iz državnih sredstev.

Metodologija FADN omogoča izračunavanje okoli 190 standardnih rezultatov, ki so izračunani kot utežena povprečja, pri čemer vsakemu poročevalskemu kmetijskemu gospodarstvu pripada ustrezna utež glede na število gospodarstev v neki skupini (stratumu). Vsota uteži vseh kmetijskih gospodarstev v vzorcu je skupno število gospodarstev v naboru poročevalskih kmetijskih gospodarstev.

Osnovni izrazi

Tip kmetovanja je opredeljen na podlagi deleža, ki ga posamezna kmetijska dejavnost prispeva k skupni vrednosti ekonomskega merila (SO) na kmetijskem gospodarstvu. V prikazih standardnih rezultatov so poročevalska kmetijska gospodarstva razporejena v osem tipov kmetovanja (TF8).

Vložek dela zajema plačano in neplačano delo, izraženo v ekvivalentu polnovredne delovne moči (PDM), ki pomeni letno delovno obveznost enega polno zaposlenega delavca (1.800 ur/leto). Vložek neplačanega dela se nanaša na delo družinskih članov (PDM_d).

Vrednost proizvodnje zajema skupno vrednost rastlinske proizvodnje in živinoreje ter drugih prihodkov (brez subvencij), na primer iz dopolnilnih dejavnosti na kmetiji (razen predelave mleka), turizma in gozdarstva. Vrednost proizvodnje vključuje vrednost prodaje, vrednost doma pridelane krme in semen, vrednost porabe v gospodinjstvu in vrednost daril v naravi ter spremembe vrednosti živine in zalog rastlinskih pridelkov.

Vmesna poraba vključuje vse skupne splošne in posebne stroške, povezane z opravljanjem kmetijske dejavnosti v obračunskem letu, vključno s stroški doma pridelanih in porabljenih pridelkov za reprodukcijo na kmetijskem gospodarstvu, ne vključuje pa finančnih obveznosti (plačane obresti, najemnine), stroškov dela in amortizacije.

Bilanca tekočih subvencij in davkov zajema subvencije in davke, ki izhajajo iz tekoče proizvodnje v obračunskem letu (seštevek v obračunskem letu odobrenih kmetijskih subvencij in bilance DDV na tekoče poslovanje, zmanjšan za kmetijske davke).

Bruto dodana vrednost kmetije je vrednost proizvodnje, zmanjšana za vmesno porabo ter povečana (zmanjšana) za bilanco tekočih subvencij in davkov.

Amortizacija je letno nadomestilo za uporabo stalnega kapitala (osnovnih sredstev). Zajema trajne nasade, kmetijske zgradbe in stacionarno opremo, izboljšave zemljišč, stroje in opremo ter gozdne nasade.

Neto dodana vrednost kmetije (NDV) se izračuna kot bruto dodana vrednost, zmanjšana za amortizacijo. Je nadomestilo za stalne proizvodne dejavnike ne glede na izvor (delo, zemlja, kapital: domači in najeti).

Neto dodana vrednost kmetije/PDM (NDV/PDM) se izračuna kot neto dodana vrednost kmetije na enoto vložka dela (plačanega in neplačanega).

Stroški z zunanjimi dejavniki so nadomestila za vložke (delo, zemlja in kapital), ki niso v lasti imetnika kmetijskega gospodarstva; zajemajo stroške plač, najemnin in plačanih obresti.

Bilanca subvencij in davkov na investicije zajema subvencije in davke, ki ne izhajajo iz tekoče proizvodne dejavnosti v obračunskem letu. Izračuna se kot seštevek subvencij za investicije, ki je zmanjšan za DDV, plačan za investicije.

Neto dohodek kmetije je neto dodana vrednost kmetije, zmanjšana za stroške z zunanjimi dejavniki ter povečana (zmanjšana) za bilanco subvencij in davkov na investicije. Kazalnik predstavlja nadomestilo za stalne proizvodne dejavnike v lasti kmetijskega gospodarstva (delo, zemlja, kapital) in nadomestilo za podjetniška tveganja (izguba/dobiček) v obračunskem letu.

Dohodek kmečke družine/PDM_d je neto dohodek kmetije, izražen na enoto vložka družinskega (neplačanega) dela.

Podobno kot v predhodnih letih se tudi pri obračunskem letu 2024 zdi nekoliko bolj problematična pokritost načrtovanega vzorca z dejanskim po ekonomskih razredih kot po proizvodnih tipih (tipih kmetovanja), pri čemer je pri večini skupin v primerjavi s predhodnim letom prišlo do odstopanj v pokritosti v pozitivno smer. V dejanskem vzorcu bi bilo priporočljivo povečati število kmetijskih gospodarstev pri tipih mešano, vinogradništvo, poljščine in vrtnarstvo. Predvsem pri tipih prireja mleka in pašna živina (brez prireje mleka) pa bi bilo priporočljivo zmanjšati število kmetijskih gospodarstev v dejanskem vzorcu.

Preglednica 60: Število KMG po tipih kmetovanja (TF8) in ekonomski velikosti v načrtovanem in dejanskem vzorcu FADN; 2019–2024

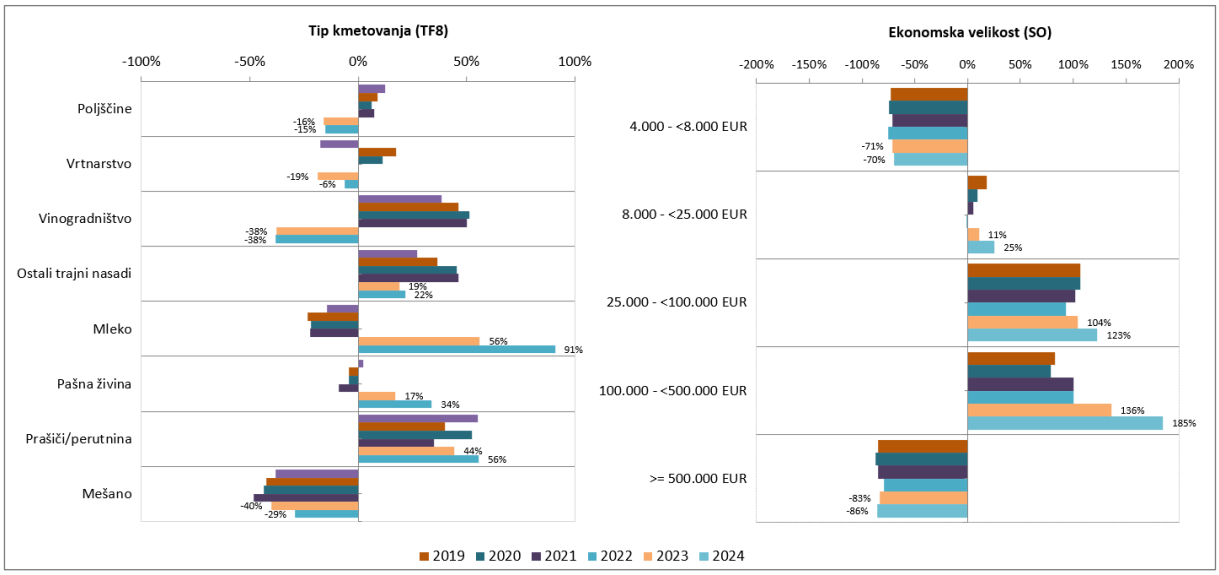
	Načrtovani vzorec						Dejanski vzorec					
Tip kmetovanja (TF8)	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024***
Poljščine	114	113	113	111	171	170	128	123	120	119	144	144
Vrtnarstvo	17	17	18	17	16	16	14	20	20	17	13	15
Vinogradništvo	39	39	39	38	82	81	54	57	59	57	51	50
Ostali trajni nasadi	55	55	55	52	74	74	70	75	80	76	88	90
Prireja mleka	146	146	146	149	98	98	125	112	114	116	153	187
Pašna živina (brez prireje mleka)	293	294	293	299	267	268	300	281	280	272	313	359
Zrnojeda živina (prašiči/perutnina)	20	20	21	20	18	18	31	28	32	27	26	28
Mešano	224	224	223	222	182	183	139	129	126	115	109	130
Skupaj	**908**	**908**	**908**	**908**	**908**	**908**	**861**	**825**	**831**	**799**	**897**	**1.003**
	Načrtovani vzorec						**Dejanski vzorec**					
Razred ekonomske velikosti	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024***
4.000 ≤ 8.000 EUR SO	359	360	358	348	334	333	96	92	103	86	96	101
8.000 ≤ 25.000 EUR SO	321	320	321	325	329	330	380	350	339	323	364	414
25.000 ≤ 100.000 EUR SO	142	142	143	148	156	156	293	294	289	286	319	348
100.000 ≤ 500.000 EUR SO	47	47	47	48	47	47	86	84	94	96	111	134
≥ 500.000 EUR SO	39	39	39	39	42	42	6	5	6	8	7	6
Skupaj	**908**	**908**	**908**	**908**	**908**	**908**	**861**	**825**	**831**	**799**	**897**	**1.003**

* 2024: začasni podatki za dejanski vzorec.

Vir: MKM (načrti vzorčenja za obračunska leta 2019–2024), FADN RICA, preračuni KIS

Po razredih ekonomske velikosti ostaja enako priporočilo kot v predhodnih letih: še naprej je priporočljivo zmanjševati število kmetijskih gospodarstev v srednjih razredih (razred od 25.000 do < 100.000 EUR SO in razred od 100.000 do < 500.000 EUR SO), občutno pa povečati število gospodarstev v skrajnih razredih: v najnižjem (od 4.000 do < 8.000 EUR SO) in najvišjem (500.000 EUR SO ali več). Pri najnižjem razredu je bila pokritost v letu 2024 malce boljša, pri najvišjem pa ponovno slabša kot v letu prej.

Slika 48: Odstopanje dejanskega od načrtovanega vzorca FADN po tipih kmetovanja (TF8) in razredih ekonomske velikosti (načrtovani vzorec = 0 %); 2019–2024

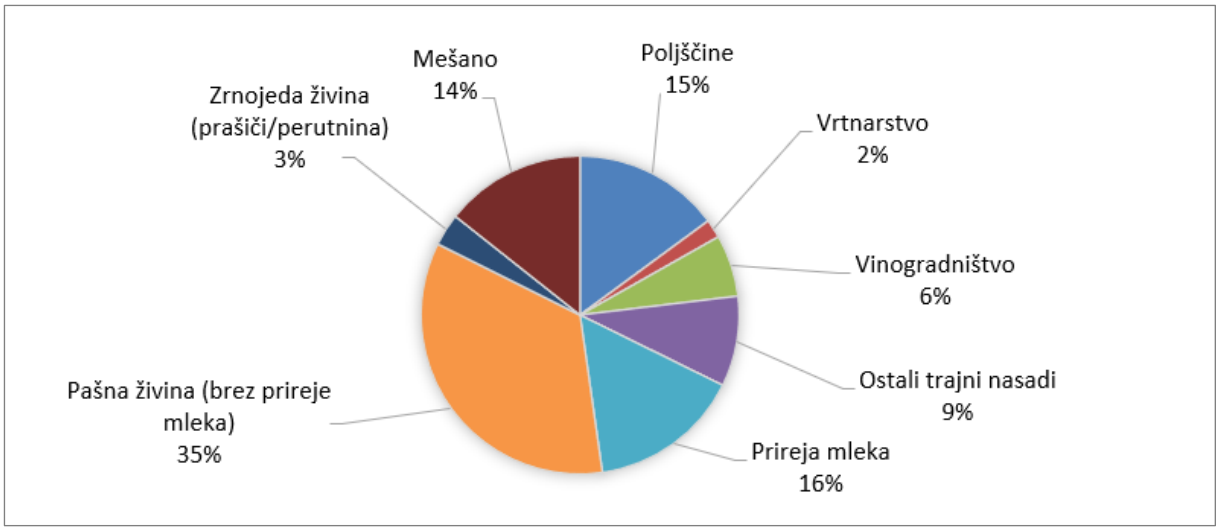

* 2024: začasni podatki za dejanski vzorec.

Vir: MKM (načrti vzorčenja za obračunska leta 2019–2024), FADN RICA, preračuni KIS

Tudi na podlagi rezultatov FADN za obračunsko leto 2024 ostaja splošno priporočilo, da se izvedbo implementacije načrta vzorčenja redno spremlja, pravočasno izvaja ukrepe za njeno kakovostno in celovito izvedbo ter stabilnost pokritosti načrtovanega z dejanskim vzorcem pri vseh skupinah kmetijskih gospodarstev.

*Slika 49: Struktura dejanskega vzorca FADN po tipih kmetovanja (TF8); povp. 2019–2024**

* 2024: začasni podatki.

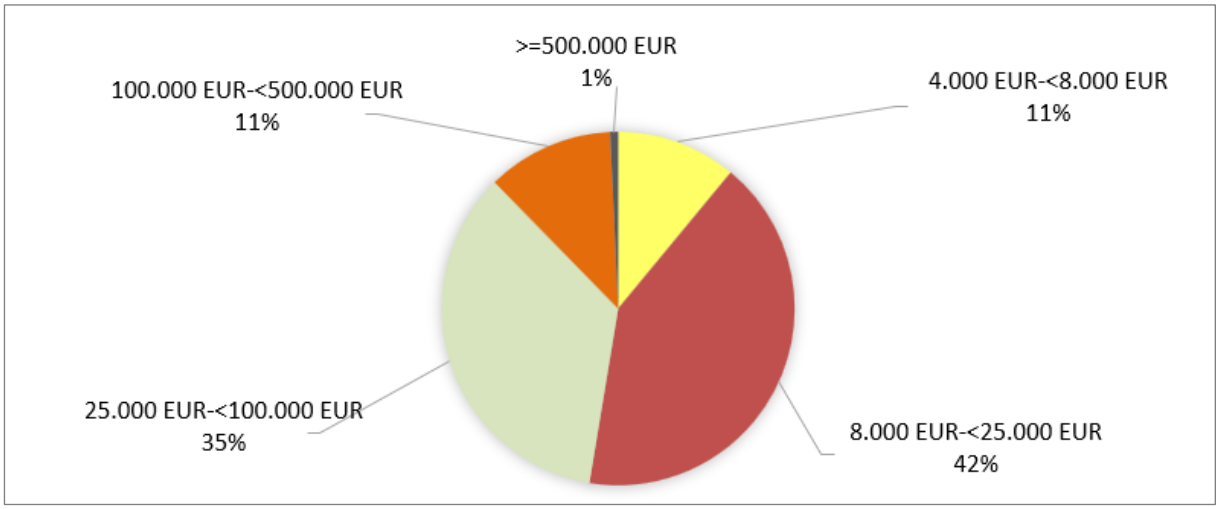
Vir: FADN RICA, preračuni KIS

V strukturi dejanskega vzorca FADN po tipih kmetovanja še naprej prevladujejo živinorejska kmetijska gospodarstva, ki v povprečju večletnega obdobja 2019–2024 predstavljajo dobro polovico vzorca. V enakem obdobju je bila okoli tretjina vzorčnih kmetijskih gospodarstev usmerjena v rastlinsko specializacijo, 14 % vzorčnih kmetijskih gospodarstev pa je bilo mešanih. Še naprej je najbolj zastopan tip kmetovanja pašna živina (brez prireje mleka), v katerem je bilo v povprečju za analizirano obdobje okoli 35 % dejanskega vzorca kmetijskih

gospodarstev. Po zastopanosti v dejanskem vzorcu sledijo tipi prireja mleka, mešano in poljščine (vsi med 14–16 % v povprečju obdobja).

Po ekonomski velikosti v strukturi dejanskega vzorca FADN prevladujejo kmetijska gospodarstva v srednjih razredih; v povprečju obdobja 2019–2024 dosega dobre tri četrtine dejanskega vzorca ekonomsko velikost med 8.000 do < 100.000 EUR SO. V povprečju analiziranega obdobja je v dejanskem vzorcu najbolj zastopan razred ekonomske velikosti od 8.000 do < 25.000 EUR SO (42 %), sledi mu razred od 25.000 do < 100.000 EUR SO (35 %). Za okoli desetino je v povprečju obdobja v dejanskem vzorcu ekonomsko najmanjših (med 4.000 do < 8.000 EUR SO) in ekonomsko večjih kmetijskih gospodarstev (med 100.000 do < 500.000 EUR SO). Ekonomsko največjih kmetijskih gospodarstev (≥ 500.000 EUR SO) pa je v dejanskem vzorcu v povprečju obdobja 2019–2024 za manj kot odstotek vzorca.

*Slika 50: Struktura dejanskega vzorca FADN po analiziranih razredih ekonomske velikosti; povp. 2019–2024**

* 2024: začasni podatki.

Vir: FADN RICA, preračuni KIS

7.2 Osnovna proizvodna zmogljivost in ekonomska velikost po tipih kmetovanja

Po začasnih podatkih FADN za obračunsko leto 2024 so kmetijska gospodarstva v povprečju uporabljala 12 hektarjev KZU, kar je nekoliko več kot v predhodnem letu in slabo tretjino nad državnim povprečjem po podatkih vzorčnega raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev iz leta 2023[17] (9,4 ha KZU/KMG). V letu 2024 se je obseg KZU na KMG v primerjavi s predhodnim letom zmanjšal le pri tipu kmetovanja s prirejo mleka (za okoli 2 %). Pri vseh ostalih tipih se je obseg KZU povečal, najintenzivneje pri vinogradniških (+11 %) in vrtnarskih KMG (+6 %), vendar gre za tipa kmetovanja, pri katerih povprečni obseg KZU spada med najmanjše med tipi (poleg tipa ostali trajni nasadi). Obseg KZU se je povečal tudi pri tipu zrnojeda živina (+3 %); gre za po obsegu KZU največja kmetijska gospodarstva, tako v letu 2024 kot v daljšem časovnem obdobju.

Povprečno število GVŽ na kmetijsko gospodarstvo se je v letu 2024 po začasnih podatkih FADN v primerjavi s predhodnim letom le malce zmanjšalo in je v povprečju dosegalo 11,7 GVŽ, kar je na ravni državnega povprečja po podatkih vzorčnega raziskovanja strukture

[17] Pri vzorčnem raziskovanju strukture kmetijskih gospodarstev iz leta 2023 je prišlo do sprememb pogojev za vključitev kmetijskih gospodarstev v raziskovanje; spremenil se je tako zajem kot tudi pragovi (več informacij v poglavju 1.2).

kmetijskih gospodarstev 2023 (11,8 GVŽ/KMG; upoštevana le živinorejska kmetijska gospodarstva). Glede na predhodno leto se je povprečno število GVŽ v letu 2024 relativno zmanjšalo pri petih od osmih tipov kmetovanja, najobčutneje pri poljedelskih KMG (–14 %) in pri tipu ostali trajni nasadi (–13 %), vendar pa kmetijska gospodarstva v teh tipih v povprečju redijo zelo malo živali, tako v letu 2024 kot tudi v daljšem časovnem obdobju. Povprečno število GVŽ na KMG se je povečalo pri vrtnarskih gospodarstvih (za okoli desetino), ki imajo sicer prav tako zelo majhen obseg živali, ter pri mešanih kmetijskih gospodarstvih (+2 %). Tako v letu 2024 kot tudi v daljšem časovnem obdobju so po obsegu GVŽ največja kmetijska gospodarstva z rejo zrnojede živine (prašiči/perutnina; na teh KMG se je število GVŽ zmanjšalo za okoli 7 % v letu 2024), najmanjša pa v tipu ostali trajni nasadi.

Preglednica 61: Osnovni proizvodni potencial in ekonomska velikost KMG v vzorcu FADN po tipih kmetovanja (TF8); 2019–2024

Tip kmetovanja (TF8)	KZU (ha/KMG)						Število GVŽ (GVŽ/KMG)					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Poljščine	9,4	10,0	10,5	10,6	10,6	11,1	1,9	1,8	1,9	1,8	1,7	1,5
Vrtnarstvo	12,3	11,2	8,2	8,4	7,8	8,2	0,4	0,9	0,5	0,6	0,6	0,7
Vinogradništvo	6,8	6,6	6,6	6,5	6,4	7,1	0,9	1,0	1,1	1,1	0,9	0,8
Ostali trajni nasadi	4,3	4,5	4,3	4,0	4,7	4,8	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
Prireja mleka	20,2	20,4	21,0	21,0	21,8	21,5	33,9	33,8	36,7	37,0	36,3	34,8
Pašna živina (brez prireje mleka)	11,9	12,3	12,3	12,0	12,3	12,5	11,6	12,1	12,2	11,7	11,4	12,1
Zrnojeda živina (prašiči/perutnina)	20,7	16,6	23,3	23,9	26,0	26,9	111,3	89,1	130,9	128,2	131,6	122,0
Mešano	10,5	10,8	10,1	10,6	10,6	10,9	12,1	13,0	11,7	12,3	11,4	11,7
Skupaj	**11,2**	**11,4**	**11,5**	**11,5**	**11,8**	**12,0**	**11,6**	**11,7**	**12,2**	**12,2**	**11,8**	**11,7**
Tip kmetovanja (TF8)	**Vložek dela (PDM/KMG)**						**Ekonomska velikost (v 000 EUR SO/KMG)**					
	2019	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024***	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024***
Poljščine	1,0	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9	18,8	18,1	18,4	18,7	18,0	18,6
Vrtnarstvo	2,6	1,8	1,6	1,9	2,4	1,8	121,6	110,7	79,2	77,7	78,8	66,9
Vinogradništvo	1,8	1,5	1,7	1,7	1,6	1,9	43,7	41,1	42,7	43,8	43,2	47,2
Ostali trajni nasadi	0,9	1,1	1,2	1,3	1,1	1,1	17,7	18,3	18,2	18,2	18,9	18,3
Prireja mleka	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	63,5	63,7	67,9	68,8	68,8	66,0
Pašna živina (brez prireje mleka)	1,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	14,1	14,5	14,7	14,3	14,1	14,8
Zrnojeda živina (prašiči/perutnina)	1,6	1,4	1,6	1,6	1,7	1,7	134,6	108,0	142,0	136,3	137,6	136,5
Mešano	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,2	20,1	22,2	21,3	21,8	21,3	21,8
Skupaj	**1,2**	**1,2**	**1,2**	**1,2**	**1,2**	**1,2**	**25,9**	**25,9**	**26,8**	**26,9**	**26,7**	**26,9**

* 2024: začasni podatki.

Vir: FADN RICA, preračuni KIS

Po začasnih podatkih FADN za leto 2024 se je povprečna poraba dela (plačanega in neplačanega) na slovenskih kmetijskih gospodarstvih nekoliko povečala v primerjavi s predhodnim letom (+2 %), in sicer je znašala okoli 1,24 PDM na KMG. Povprečna poraba po FADN podatkih je tako blizu ravni novega državnega povprečja (1,22 PDM/KMG po podatkih vzorčnega raziskovanja strukture kmetijskih gospodarstev v letu 2023). V primerjavi z letom prej se je povprečna poraba dela v letu 2024 močno zmanjšala pri vrtnarskih kmetijskih gospodarstvih (za četrtino), zmanjšala pa se je tudi pri gospodarstvih s prirejo mleka (–4 %) in rejo pašne živine brez prireje mleka (–3 %). Poraba dela se je močno povečala pri vinogradniških kmetijskih gospodarstvih (za skoraj četrtino), občutno se je povečala tudi pri mešanih kmetijskih gospodarstvih (+12 %). V daljšem časovnem obdobju so delovno najbolj intenzivna vrtnarska, najmanj delovno intenzivna pa poljedelska kmetijska gospodarstva (le-ta tudi v letu 2024). V letu 2024 je poraba dela na vrtnarskih kmetijskih gospodarstvih dosegala 1,8 PDM/KMG, na poljedelskih pa, enako kot v letu prej, okoli 0,9 PDM/KMG.

Po začasnih podatkih FADN za leto 2024 so kmetijska gospodarstva v povprečju dosegala ekonomsko velikost okoli 27 tisoč EUR standardnega prihodka na KMG, kar je na ravni predhodnega in preteklih nekaj let. To je okoli desetino nad novim državnim povprečjem po vzorčnem popisu kmetijskih gospodarstev iz leta 2023 (okoli 24,5 tisoč EUR SO/KMG), kar je pričakovano, saj so v FADN vključena kmetijska gospodarstva nad ekonomskim pragom 4.000 EUR SO. Enako kot v predhodnem letu so bila tudi v letu 2024 v povprečju ekonomsko največja kmetijska gospodarstva tista, ki redijo zrnojedo živino (prašiči/perutnina), in sicer so dosegala okoli 137.000 EUR SO (–1 % kot v letu prej). Po ekonomski velikosti sledijo vrtnarska kmetijska gospodarstva (okoli 67 tisoč EUR SO v 2024); pri temu tipu se je ekonomska velikost občutno zmanjšala v primerjavi z letom prej (–15 %). Ekonomska velikost se je v primerjavi z letom prej najbolj izrazito povečala pri vinogradniških kmetijskih gospodarstvih (za slabo desetino), nekoliko pa se je povečala tudi pri poljedelskih in mešanih kmetijskih gospodarstvih. Enako kot v letu 2024 so tudi v daljšem časovnem obdobju ekonomsko največja kmetijska gospodarstva v tipih zrnojeda živina (prašiči/perutnina) in vrtnarstvo. Ekonomsko najmanjša kmetijska gospodarstva pa so bila v letu 2024 in v daljšem obdobju v tipu pašna živina (leta 2024: okoli 15 tisoč EUR SO).

Ker v času priprave poročila začasni podatki FADN za obračunsko leto 2024 za EU-27 še niso bili dostopni, primerjave osnovnega proizvodnega potenciala povprečnih slovenskih KMG s povprečnimi evropskimi po FADN metodologiji ni bilo mogoče pripraviti.

7.3 Ključni ekonomski rezultati računovodstva FADN

Po začasnih podatkih računovodstva FADN za obračunsko leto 2024 so se ekonomski rezultati kmetijskih gospodarstev občutno izboljšali v primerjavi s predhodnim letom. Vrednost proizvodnje (vključno s prihodki iz gozdarstva, turizma, dopolnilnih dejavnosti, razen predelave mleka) se je po podatkih FADN povečala za okoli desetino. Najizrazitejše, za dobro petino, so se je povečala vrednost rastlinske pridelave, prav tako se je povečala vrednost živinoreje (+4 %) in vrednost ostalih prihodkov (+2 %). Neto tekoče subvencije so se povečale za 5 %, skupni prihodek pa za desetino. Vmesna poraba je po začasnih podatkih FADN v letu 2024 ostala blizu ravni leta prej (po ERK so stroški vmesne porabe občutneje padli zaradi nižjih cen inputov), medtem ko so se stroški amortizacije nekoliko povečali (+3 %).

V primerjavi s predhodnim letom je bila neto dodana vrednost kmetije v letu 2024 za skoraj dve petini višja kot v letu prej in je nominalno dosegla okoli 17 tisoč EUR EUR/kmetijsko gospodarstvo (leta 2023: okoli 12.300 EUR/kmetijsko gospodarstvo). Ob nekoliko višji porabi delovne sile je bila neto dodana vrednost, preračunana na enoto vložka delovne sile (PDM), v obračunskem letu 2024 občutno višja, in sicer za slabi dve petini v primerjavi s predhodnim letom; dosegala je okoli 13.800 EUR/PDM.

Preglednica 62: Ključni ekonomski rezultati računovodstva FADN (EUR/KMG); 2019–2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*	Indeks 2024*/23
Skupaj vrednost proizvodnje	32.637	31.525	33.834	50.289	44.738	49.582	111
Bilanca tekočih subvencij in davkov	6.478	7.310	7.847	9.455	8.454	8.910	105
Skupni prihodek	39.115	38.835	41.681	59.744	53.192	58.492	110
Skupaj vmesna poraba	20.436	20.734	22.528	27.729	29.649	29.803	101
Bruto dodana vrednost kmetije	18.679	18.102	19.153	32.014	23.543	28.688	122
Amortizacija	9.663	9.411	9.858	10.329	11.252	11.615	103
Neto dodana vrednost kmetije	9.016	8.691	9.295	21.685	12.291	17.074	139
Neto dodana vrednost km. na PDM (EUR/PDM)	**7.292**	**7.446**	**7.718**	**17.765**	**10.144**	**13.790**	**136**

* 2024: začasni podatki.

Vir: FADN RICA, preračuni KIS

V nadaljevanju prikazujemo ekonomske rezultate po začasnih podatkih FADN za leto 2024 po tipih kmetovanja. Najboljše ekonomske rezultate so tudi v letu 2024 v absolutnem smislu dosegala kmetijska gospodarstva v tipu zrnojeda živina (prašiči/perutnina), in sicer so skoraj za trikrat presegala povprečno neto dodano vrednost na PDM (tip zrnojeda živina: okoli 38.100 EUR/PDM, povprečje za vse tipe: okoli 13.800 EUR/PDM). Kmetijska gospodarstva z rejo zrnojede živine so bila tudi v letu 2024 ponovno največja tako po proizvodnem potencialu kot tudi po ekonomski velikosti. Tudi v letu 2024 so po začasnih podatkih FADN ekonomsko najslabše rezultate dosegala kmetijska gospodarstva s prirejo pašne živine brez prireje mleka (okoli 6.100 EUR/PDM oziroma dobri dve petini skupnega povprečja). Gre za najpogostejši tip kmetovanja v ekonomsko najmanjših razredih; z več kot polovičnim deležem v najmanjšem ekonomskem razredu (od 4.000 EUR do < 8.000 EUR SO) in skoraj tripetinskim deležem v naslednjem ekonomskem razredu (od 8.000 EUR do < 15.000 EUR SO).

*Preglednica 63: Ključni ekonomski rezultati po tipih kmetovanja (TF8) (EUR/KMG); 2024**

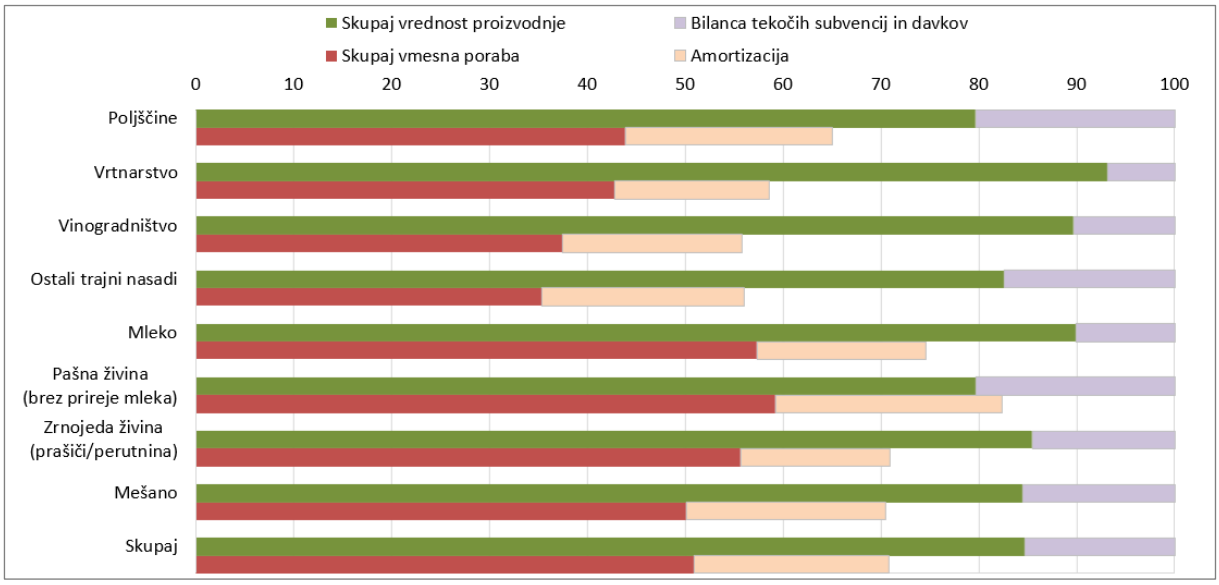
	Poljščine	Vrtnar-stvo	Vinogra-dništvo	Ostali traj. nasadi	Prireja mleka	Pašna živina	Zrnojeda živina	Mešano	Skupaj
Skupaj vrednost proizvodnje	32.224	97.485	85.104	33.783	114.461	32.915	195.516	42.112	**49.582**
Bilanca tekočih subvencij in davkov	8.210	7.133	9.756	7.097	12.794	8.349	33.240	7.703	**8.910**
Skupni prihodek	40.433	104.618	94.860	40.880	127.255	41.264	228.756	49.815	**58.492**
Skupaj vmesna poraba	17.752	44.793	35.561	14.457	72.950	24.444	127.353	24.966	**29.803**
Bruto dodana vrednost kmetije	22.682	59.825	59.300	26.423	54.305	16.819	101.403	24.848	**28.688**
Amortizacija	8.532	16.456	17.395	8.472	22.035	9.544	34.853	10.144	**11.615**
Neto dodana vrednost kmetije	14.149	43.369	41.905	17.951	32.270	7.275	66.549	14.704	**17.074**
Neto dodana vrednost kmetije/PDM	**15.396**	**24.352**	**21.616**	**16.700**	**19.083**	**6.084**	**38.125**	**12.713**	**13.790**

* 2024: začasni podatki.

Vir: FADN RICA, preračuni KIS

V povprečju za vse tipe kmetovanja je delež neto tekočih subvencij v skupnem prihodku v letu 2024 dosegal okoli 15 %, najvišji je bil v proizvodnih tipih poljščine in pašna živina (brez prireje mleka (pri obeh 20 %), najnižji pa, podobno kot v letu prej, pri tipih vrtnarstvo (7 %) in prireja mleka (10 %; podoben delež je bil sicer v 2024 tudi pri vinogradniških KMG).

*Slika 51: Struktura skupnega prihodka (vrednost proizvodnje, povečana za neto tekoče subvencije) in stroškov po tipih kmetovanja (TF8) (skupni prihodek = 100 %); 2024**

* 2024: začasni podatki.

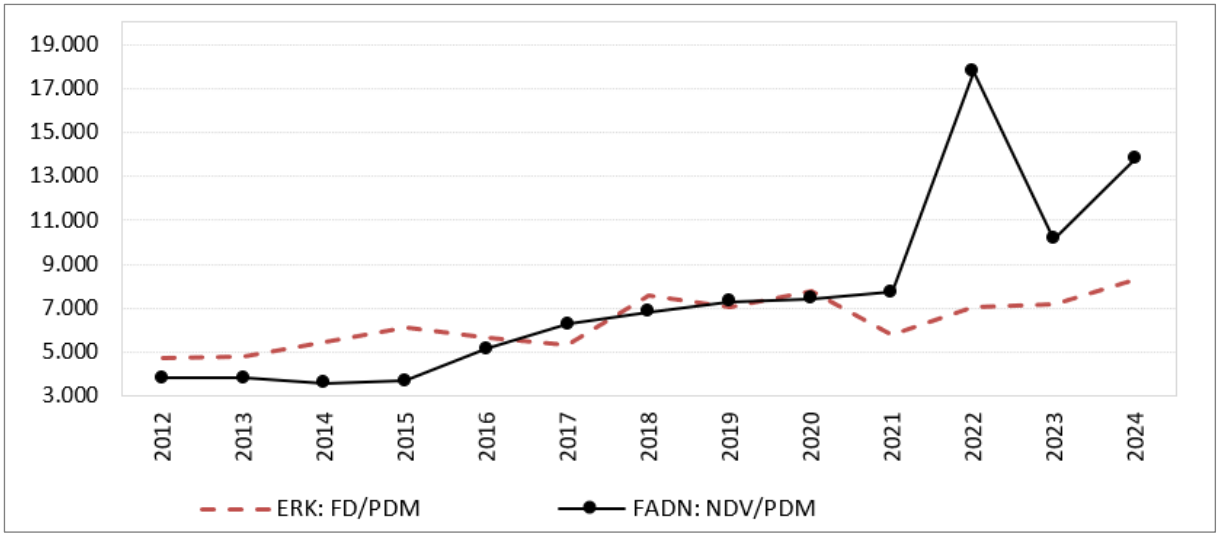
Vir: FADN RICA, preračuni KIS

V strukturi stroškov v letu 2024 so v povprečju za vse proizvodne tipe okoli polovico zavzemali stroški vmesne porabe, okoli petino pa amortizacija. Največji delež vmesne porabe so imeli tipi pašna živina (brez prireje mleka), prireja mleka in zrnojeda živina (prašiči/perutnina), vsi okoli 60 %. Najnižji delež vmesne porabe v strukturi stroškov pa je bil zabeležen pri tipih ostali trajni nasadi in vinogradništvo (pri obeh nekoliko več kot tretjina). Delež amortizacije je bil po začasnih podatkih FADN za leto 2024 v povprečju za vse tipe malce nižji (skoraj 20 %; leta 2023: 21 %). Ta delež je bil najvišji pri tipu pašna živina (skoraj četrtina), najnižji pa pri tipih zrnojeda živina (prašiči/perutnina; 15 %) in vrtnarstvo (16 %).

Neto dodana vrednost, preračunana na PDM (NDV/PDM) je ključni kazalnik produktivnosti po podatkih FADN, ki ga lahko orientacijsko primerjamo s kazalnikom po podatkih ekonomskih računov za kmetijstvo (ERK), faktorskim dohodkom, preračunanim na PDM (FD/PDM), pri čemer pa je potrebno upoštevati različnost namenov in metodologij izračunavanja obeh kazalnikov. Orientacijska primerjava pokaže, da je bila po začasnih podatkih FADN v letu 2024 neto dodana vrednost kmetije na PDM ponovno občutno višja od faktorskega dohodka na PDM, in sicer za dve tretjini. Ker v FADN niso zajeta ekonomsko najmanjša kmetijska gospodarstva (pod ekonomskim pragom 4.000 EUR SO), je pričakovano, da je NDV/PDM višja, medletne spremembe obeh kazalnikov pa istosmerne in po možnosti podobnega (vsaj orientacijsko) podobnega reda velikosti. To velja za leto 2024, oba kazalnika sta občutno porasla v primerjavi z letom prej, pri čemer pa je pri NDV/PDM po FADN medletna sprememba intenzivnejša.

Ključni dohodkovni rezultati ekonomskih računov za kmetijstvo (ERK) za leto 2024 kažejo občutno izboljšanje ekonomskih rezultatov slovenskega kmetijstva na agregatni ravni v primerjavi z letom prej, in sicer zaradi večjega obsega proizvodnje (predvsem rastlinske pridelave) ter intenzivnejšega padca cen inputov v primerjavi s cenami kmetijskih proizvodov; po ERK so bili stroški kmetijske proizvodnje na agregatni ravni nižji (po FADN blizu ravni leta prej). Podobno smerno gibanje (ob upoštevanju različnih namenov in metodologij) med ključnimi dohodkovnimi rezultati FADN in ERK za leto 2024 je spodbudno, zaradi intenzivnejših medletnih nihanj FADN pa ostaja stalno priporočilo, da se redno spremlja implementacijo načrta vzorčenja in ustrezno obravnava morebitne (ekstremne) osamelce v vzorcu FADN.

Slika 52: Primerjava neto dodane vrednosti (NDV) po FADN in faktorskega dohodka (FD) po ERK na polnovredno delovno moč (EUR/PDM); 2012–2024

Opomba: NDV/PDM (FADN): začasni podatki za leto 2024.

Vir: FD/PDM (ERK): SURS; NDV/PDM (FADN): FADN RICA, preračuni KIS

8
STANDARDNI PRIHODEK KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

8.1 Postopek določitve standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev

Standardni prihodek kmetijskega gospodarstva (SO KMG) je povprečna bruto vrednost kmetijske proizvodnje, ki je izračunana kot zmnožek količinskih podatkov (površina, število živali, število čebeljih družin) KMG in pripadajočih koeficientov standardnega prihodka. Glede na višino skupnega standardnega prihodka KMG so opredeljeni razredi ekonomske velikosti. Poleg razreda ekonomske velikosti je za vsako KMG izračunan tudi tip kmetovanja. Po metodologiji Evropske unije (Uredba 2024/2746[18]) so tipi na prvi ravni določeni za osem splošnih tipov kmetovanja, na drugi ravni za 22 glavnih tipov in na tretji ravni za tiste posebne tipe, ki jih je glede na razpoložljive podatke mogoče določiti (skupaj 62 posebnih tipov). Postopek določitve standardnega prihodka je podrobneje opisan v metodološkem *Okvirju 9*.

8.2 Standardni prihodek kmetijskih gospodarstev

V izračun SO KMG so vključena kmetijska gospodarstva, ki imajo v administrativnih virih površino kmetijske zemlje večjo od nič ali imajo rejne živali ali vsaj eno čebeljo družino.

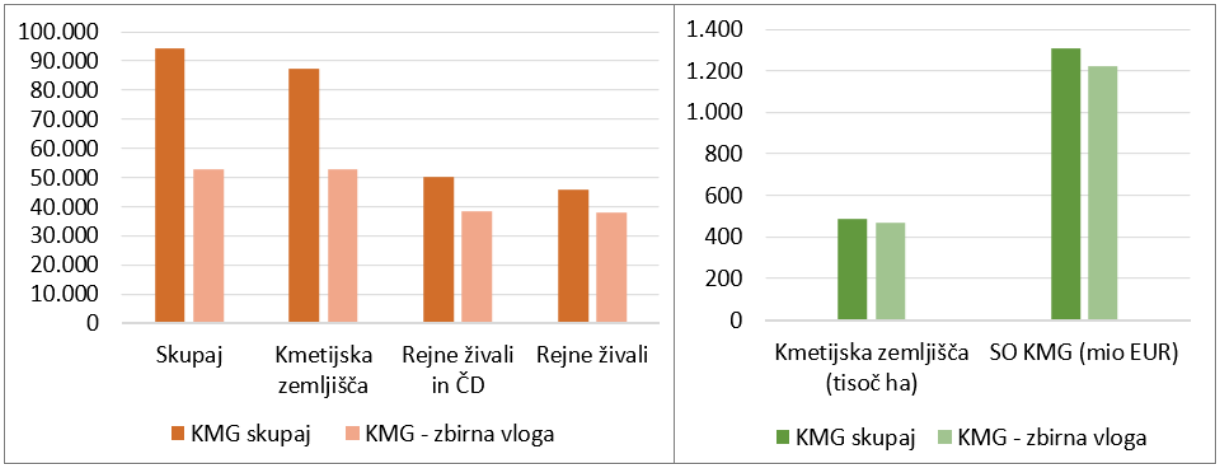
Preglednica 64: Kmetijska gospodarstva, vključena v izračun SO; 2025

	KMG SKUPAJ (število)	KMG s kmetijskimi zemljišči (število)	KMG z rejnimi živalmi in čebeljimi družinami (število)	KMG z rejnimi živalmi	Površina kmetijskih zemljišč (ha)
KMG skupaj	94.270	87.406	50.401	45.621	487.294
KMG - zbirna vloga	52.927	52.927	38.565	38.140	464.313
KMG - zbirna vloga (%)	56,1	60,6	76,5	83,6	95,3

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

V letu 2025 so se z rastlinsko pridelavo ukvarjali na 87.406 KMG, ki so obdelovala 487.294 ha kmetijskih zemljišč, od tega je bilo dobrih 95 % kmetijskih zemljišč na KMG, ki so v tem letu oddala zbirno vlogo (ZV), kar je približno dve tretjini vseh KMG. Z živinorejo oziroma čebelarstvom so se v letu 2025 ukvarjali na 50.401 KMG, od tega je 38.565 KMG v tem letu oddalo ZV, kar je dobrih 76 % vseh KMG z rejnimi živalmi in čebeljimi družinami (ČD). Rejne živali je v letu 2025 redilo 45.621 KMG, od tega je ZV oddalo slabih 84 % vseh rejcev.

Slika 53: Število KMG, površina kmetijskih zemljišč in SO KMG glede na oddajo ZV; 2025

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

[18] [18] Evropska komisija. 2024b. Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2746 z dne 25. oktobra 2024 o določitvi pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1217/2009 o vzpostavitvi mreže za podatke o trajnostnosti kmetij in razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/220.

V izračun SO KMG za leto 2025 je bilo v primerjavi z letom 2024 vključenih 0,4 % več KMG (404 KMG), v primerjavi z letom 2023 pa je bilo KMG za 1,1 % manj.

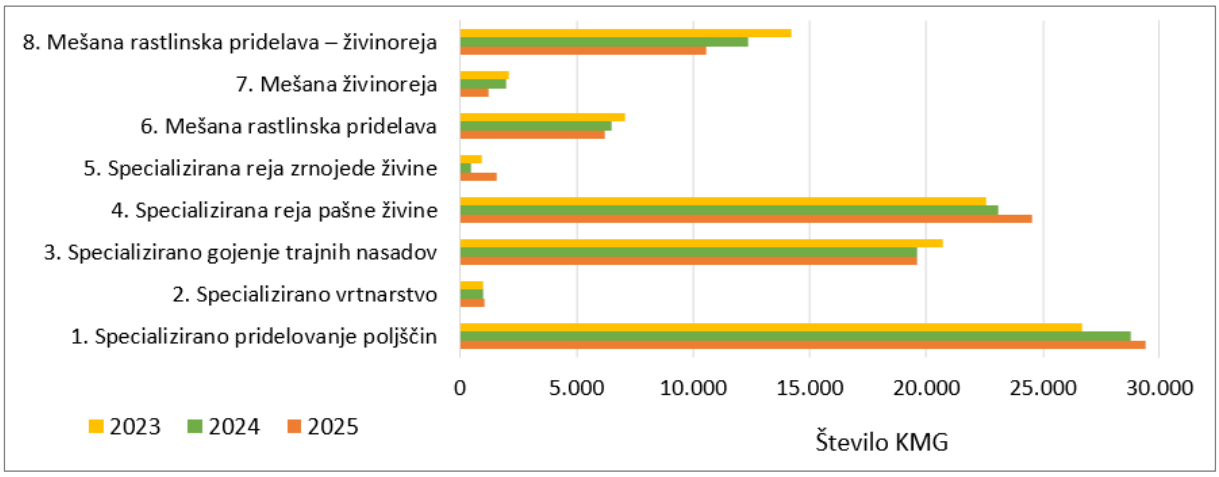
Površina kmetijskih zemljišč vključenih v izračun SO za leto 2025 je bila za 0,2 % manjša (–1.088 ha) kot pri izračunu za leto 2024.

V primerjavi z letom 2024 se je število KMG s kmetijskimi zemljišči malenkost povečalo (148 KMG), število KMG z rejnimi živalmi in ČD se je povečalo dobra 2 % (za 1.215 KMG), število KMG z rejnimi živalmi (brez ČD) pa se je v letu 2025 povečalo za 7,6 % (na 45.621). Kljub rahlemu povečanju KMG v primerjavi z letom 2024, je število KMG še vedno nižje kakor leta 2023.

Podatki KMG na individualni ravni so v letu 2025 omogočali izračun skupnega SO za 94.270 kmetijskih gospodarstev, od teh KMG je imelo 77 KMG SO enak nič. Skupni SO je v letu 2025 na agregatni ravni znašal približno 1.347 milijonov EUR, od tega je imel SO na KMG, ki so v tem letu oddala zbirno vlogo, slabih 94 % v skupnem SO (1.262 mio EUR).

Glede na splošni tip je bila največja zastopanost KMG v tipih specializirano pridelovanje poljščin (31,2 %), dobra četrtina KMG se je uvrstila v specializirano rejo pašne živine (26,0 %), sledi specializirano gojenje trajnih nasadov s približno petino KMG (20,8 %). Sledijo mešani tipi, mešana rastlinska pridelava – živinoreja (11,2 %) in mešana rastlinska pridelava (6,6 %). Najmanj KMG je razvrščenih v tipe specializirana reja zrnojede živine (1,7 %), mešana živinoreja (1,3 %) in specializirano vrtnarstvo (1,1 %). V letu 2025 se je v primerjavi z letom 2024 za 4,4 % povečalo število specializiranih KMG, medtem ko se je število KMG z mešanimi tipi zmanjšalo za 13,4 %.

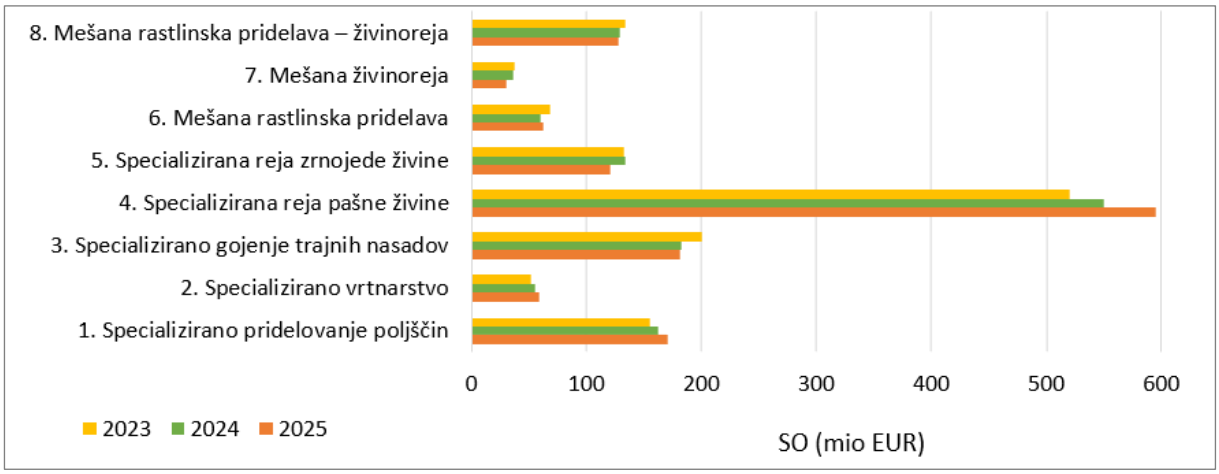
Slika 54: Število kmetijskih gospodarstev glede na splošni tip kmetovanja; 2023, 2024 in 2025

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

Glede na klasifikacijo po splošnih tipih v letu 2025, dobrih 44 % skupno ocenjenega SO pripada specializirani reji pašne živine (44,1 %), slabih 14 % specializiranemu gojenju trajnih nasadov, dobra desetina specializiranemu pridelovanju poljščin (12,7 %), specializirani reji zrnojede živine (9,0 %) ter 4,6 % specializiranemu vrtnarstvu. Med mešanimi tipi po prispevku k SO prevladuje mešana rastlinska pridelava – živinoreja (9,5 %), sledita mešana rastlinska pridelava (4,6 %) in mešana živinoreja (2,2 %). V letu 2025 se je SO najbolj povečal pri specializirani reji pašne živine (+8 %), najbolj pa zmanjšal pri tipu mešana živinoreja (–17 %).

Slika 55: Skupni standardni prihodek glede na splošni tip kmetovanja; 2023, 2024 in 2025

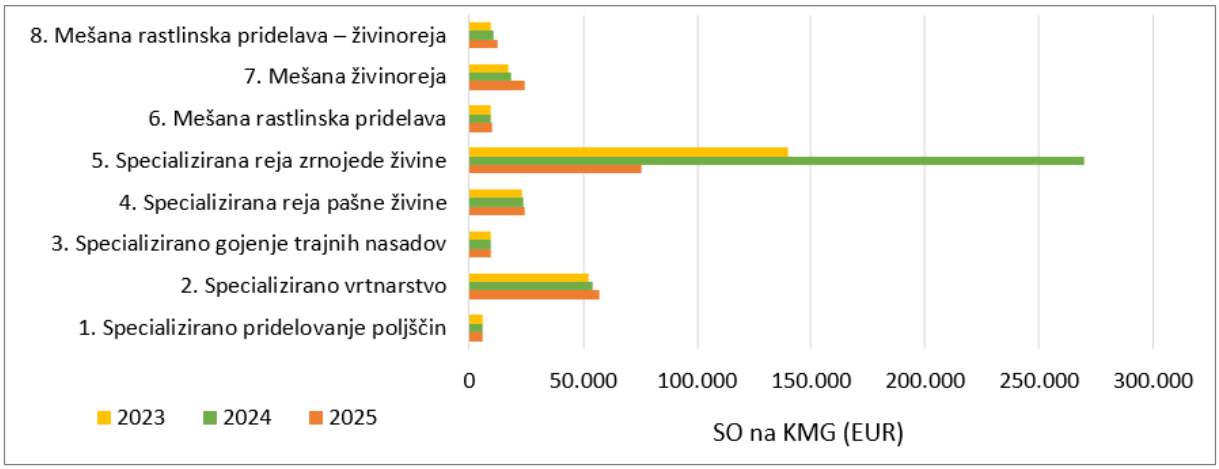

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

V povprečju so največji SO na KMG, na ravni splošnega tipa, doseženi pri specializiranih rejcih zrnojede živine (glavni tip specializirano perutninarstvo). SO kmetij s zrnojedo živino se je zaradi zmanjševanja števila kmetij ob podobnem SO v letu 2024 povečal za 93 %, v letu 2025 pa zaradi pomembno večjega števila KMG s prašiči (v letu 2025 so bile spremembe v časovnem zajemu podatkov in v kategorijah živali iz Registra prašičev) zelo zmanjšal (–72 %) in padel tudi pod raven leta 2023.

Vsako leto je nadpovprečno visok in se povečuje SO na kmetijah, uvrščenih v tip specializirano vrtnarstvo. Prav tako se je SO na KMG zelo povečal pri tipu mešana živinoreja za 34 % in mešana rastlinska pridelava – živinoreja za 16 %.

Slika 56: Standardni prihodek na kmetijsko gospodarstvo glede na splošni tip kmetovanja; 2023, 2024 in 2025

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

Okvir 9: Standardni prihodek kmetijskih gospodarstev

Standardni prihodek (angl. Standard output, SO) kmetijskega gospodarstva je povprečna bruto vrednost proizvodnje, ki jo lahko pričakuje kmetijsko gospodarstvo ob svoji strukturi proizvodnje. Izračunan je iz povprečne bruto vrednosti kmetijske proizvodnje na enoto na ravni države in proizvodnih kazalnikov posameznega KMG. SO kmetijskih gospodarstev se izračuna na podlagi koeficientov standardnega prihodka (SOC) in podatkov posameznega kmetijskega gospodarstva o rastlinskih proizvodih in proizvodih živalskega izvora.

Koeficienti standardnega prihodka (SOC) temeljijo na povprečnih letnih statističnih podatkih o rastlinski pridelavi (površine in pridelki) in živinoreji (npr. število živali, zakol, prireja mleka, jajc, medu) ter cenah kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih v državi. Kjer statističnih podatkov ni, so uporabljene strokovne ocene. SOC so izraženi kot vrednosti na enoto.

Podatki o kmetijskih gospodarstvih na individualni ravni so iz administrativnih virov pri:

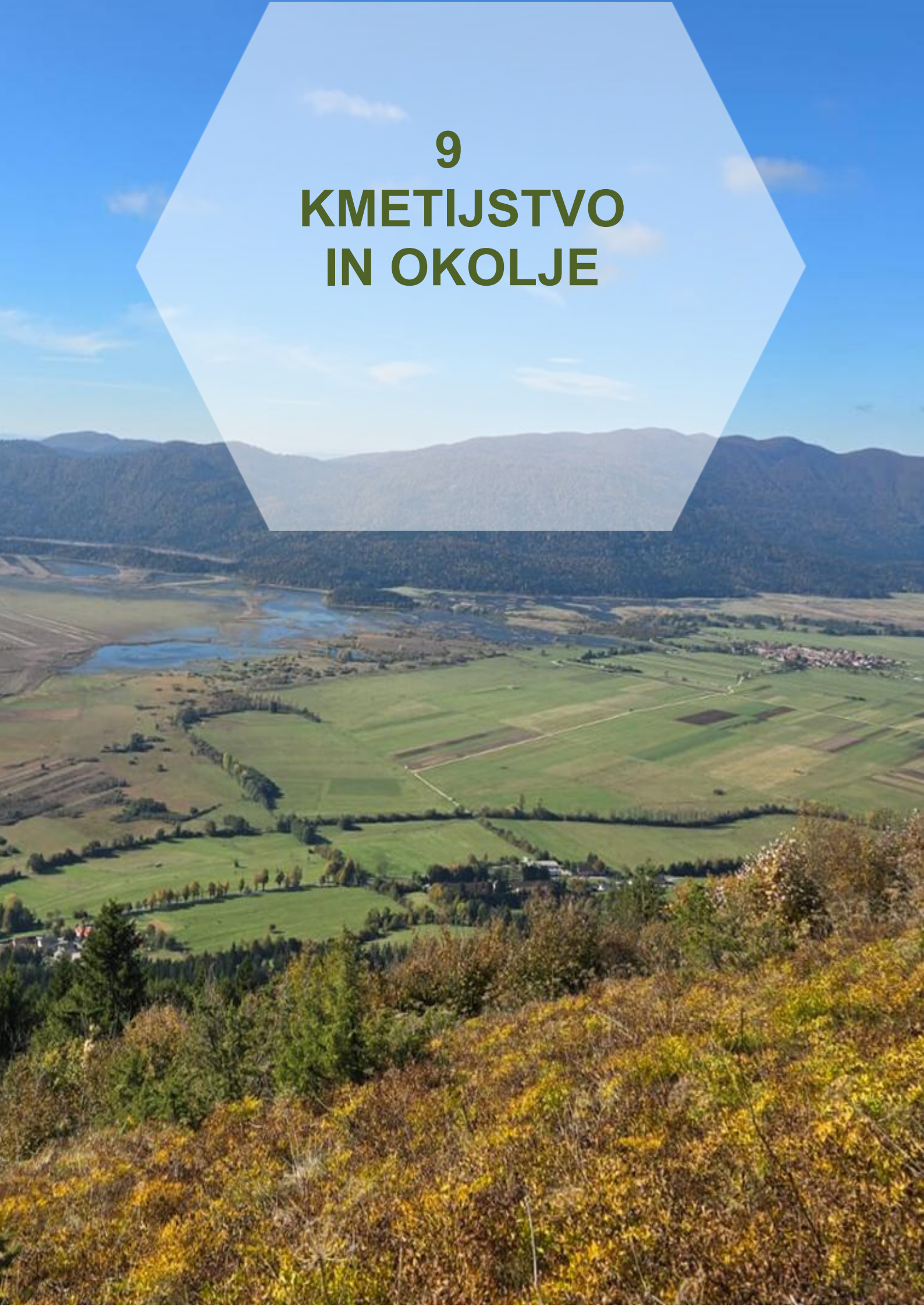
- rastlinskih pridelkih uporabljeni iz zbirnih vlog ARSKTRP (površina zemljišč po rabah GERK, po vrstah rastlin), RPGV (pridelek lastnega grozdja in pridelek lastnega grozdja predelanega v vino) in podatkov RKG na različnih ravneh (površina intenzivnih sadovnjakov in rastlinjakov s sadnimi vrstami po sadnih vrstah, površina zemljišč po rabah GERK), Evidence pridelovalcev zelenjadnic in zelišč.
- za proizvode živalskega izvora je uporabljena kombinacija podatkov iz ERŽ (število drobnice in prašičev po kategorijah, število drugih živali po vrstah in kategorijah), CRG (število goveda), registra čebelnjakov (število čebeljih družin) in kot posredni vir za določitev števila mlečnih krav in krav dojilj na kmetijskem gospodarstvu podatki iz CPZ Govedo (število mlečnih krav), Evidence za sektor mleka (podatki o količini neposredno prodanega in oddanega mleka), Evidence pridelovalcev in predelovalcev ekoloških in integriranih kmetijskih pridelkov ali živil (podatek o vključenosti v ekološko rejo mleka).

Kmetijska gospodarstva so na podlagi izračunanega SO razvrščena v ustrezen razred ekonomske velikosti (EV), v skladu s Prilogo V Izvedbene uredbe 2024/2746, in tip kmetovanja, ki se določi na podlagi ugotovljenih deležev SO posameznih aktivnosti kmetovanja v skupni vrednosti SO kmetijskega gospodarstva na podlagi Priloge IV Izvedbene uredbe 2024/2746.

Podlaga in podrobnejša pravila za izračun SO kmetijskih gospodarstev so navedena v Pravilniku o izračunu standardnega prihodka[1], ki v Prilogi 1 vključuje tudi Metodologijo ocene standardnega prihodka kmetijskih gospodarstev

SO kmetijskih gospodarstev se v skladu s 160.a členom Zakona o kmetijstvu[2] uporablja za namen izvajanja kmetijske politike, spremljanja ekonomskega stanja in strukturnih sprememb z vidika ekonomske velikosti kmetijskih gospodarstev in tipa kmetovanja, razporejanja posameznih kmetijskih gospodarstev v ekonomske velikostne razrede ter statističnih obdelav in analiz.

[1] Uradni list RS, št. 21/23, 32/24, 18/25 in 100/25 – ZKme-2 in Uradni list RS, št. 174/26
[2] Uradni list RS, št. 100/25

9
KMETIJSTVO IN OKOLJE

Kmetijstvo kot ena ključnih gospodarskih panog pomembno vpliva na okolje ter ima pomembno vlogo pri upravljanju z naravnimi viri, oblikovanju krajine in ohranjanju kakovosti okolja. Okoljsko-podnebna ambicioznost je zato opredeljena že v drugem splošnem cilju SN 2023–2027. Namen ukrepov je izboljšanje stanja v primerjavi z izhodiščnim stanjem in zagotovitev ugodnih trendov na področju ohranjanja okolja, narave in podnebja v prihodnje.

Negativni vplivi kmetijstva na okolje so predvsem povezani z nepravilno ali prekomerno uporabo dušikovih in fosforjevih gnojil ter fitofarmacevtskih sredstev. Možni kazalniki, ki kažejo stanje in smer razvoja vplivov kmetijstva na okolje so: ekološko kmetijstvo, poraba mineralnih gnojil, poraba fitofarmacevtskih sredstev, bilančni presežek dušika in fosforja v kmetijstvu, izpusti amonijaka ter izpusti toplogrednih plinov v kmetijstvu[19].

9.1 Ekološko kmetovanje

V Sloveniji je bilo leta 2024 v ekološko kontrolo vključenih 56.810 hektarjev KZU na 3.968 KMG, od teh jih je 3.455 že končalo preusmeritveno obdobje in pridobilo ekološki certifikat.

Število KMG z ekološkim kmetovanjem, ki je že vsa leta v porastu, se je zmanjšalo le v letu 2020. V letu 2024 jih je bilo 3.968 KMG, kar je za 3 % oziroma za 104 KMG več kot v letu prej ter tudi za 5 % več glede na predhodno petletno obdobje (2019–2023). Skupno število KMG v kontroli zajema 5,8 % vseh KMG v Sloveniji. Kmetijska zemljišča v uporabi z ekološko pridelavo v kontroli so se v letu 2024 glede na leto prej znova povečala, in sicer za 4 %, ter obsegala 11,9 % vseh KZU v Sloveniji.

Preglednica 65: Kmetijska gospodarstva in KZU v kontroli ekološkega kmetovanja; 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
KMG v ekološki kontroli, skupaj	**3.689**	**3.724**	**3.786**	**3.864**	**3.968**	***102,7***
ekološka KMG s certifikatom	3.358	3.358	3.430	3.349	3.455	*103,2*
ekološka KMG v preusmeritvi	331	366	356	515	513	*99,6*
Delež od vseh KMG (%)*	**5,4**	**5,4**	**5,5**	**5,7**	**5,8**	
Kmetijska zemljišča v ekološki kontroli, skupaj (ha)	**49.803**	**51.826**	**53.202**	**54.602**	**56.810**	***104,0***
kmetijska zemljišča, ekološke kmetije s certifikatom	43.500	44.761	42.181	46.195	48.273	*104,5*
kmetijska zemljišča, ekološke kmetije v preusmeritvi	6.303	7.066	11.021	8.408	8.536	*101,5*
Delež od vseh KZU (%)	**10,3**	**10,8**	**11,1**	**11,4**	**11,9**	

* Pri preračunu deleža od vseh KMG se upošteva zadnje popisno leto.

Vir: SURS

Leta 2021 je bil sprejet Akcijski načrt za razvoj ekološkega kmetijstva do leta 2027 (ANEK), v katerem so opredeljeni glavni strateški cilji razvoja ekološkega kmetijstva do leta 2027. Med cilji je navedeno tudi doseganje vsaj 10-odstotnega deleža ekoloških kmetij (leta 2024: 5,8 %) in vsaj 18-odstotnega deleža ekoloških KZU (leta 2024: 11,9 %), medtem ko je cilj v SN 2023–2027 doseči 17-odstotni delež ekoloških KZU. Cilji so postavljeni v skladu z usmeritvami EU[20], v katerih je med drugim določen tudi cilj, da se do leta 2030 poveča delež ekoloških zemljišč na 25 % vseh KZU.

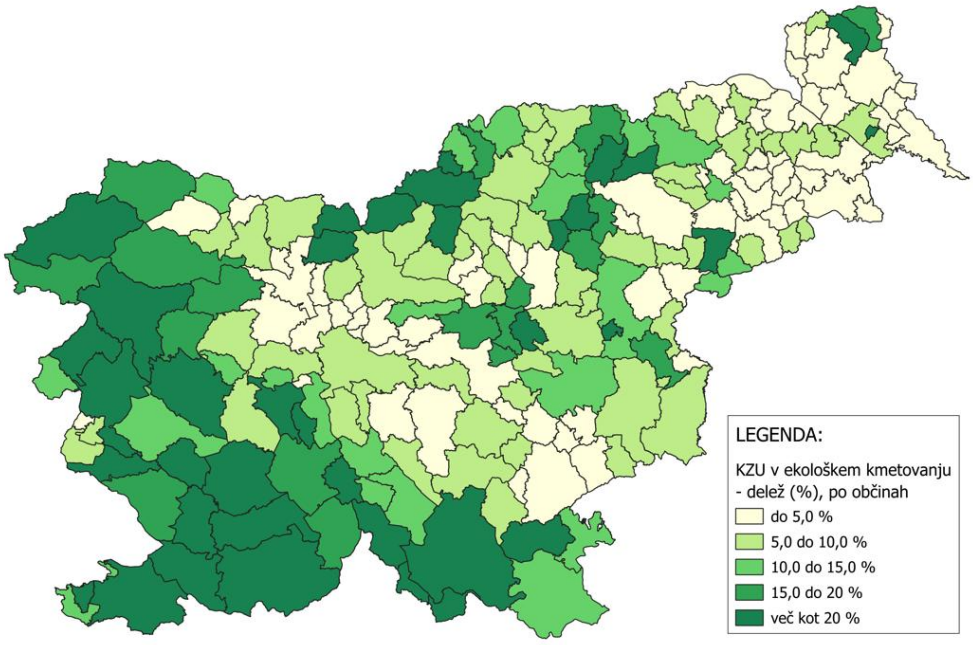
Prostorska razporeditev kaže, da se največ površin z ekološkim kmetovanjem glede na skupno površino KZU nahaja na območjih, kjer prevladuje ekstenzivno travinje (kraška območja Primorske, Notranjske in Kočevskega, gorsko-višinska območja Koroške), najmanj pa v

[19] Podrobnejši opisi kazalcev okolja so dostopni na spletni strani ARSO.

[20] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij Strategija »od vil do vilic« za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem.

nižinskih območjih, kjer naravne razmere omogočajo intenzivno kmetovanje in pestrejšo izbiro proizvodnih usmeritev (severovzhodna Slovenija, Novomeška kotlina in Posavje, severni del Ljubljanske kotline). Po podatkih za leto 2024 ima približno tretjina občin delež površin z ekološko pridelavo nižji od 5 % (71 občin), nadaljnja tretjina pa med 5 % in 10 % (62 občin). Skupno ima tako 133 občin oziroma 63 % vseh občin v Sloveniji delež površin z ekološko pridelavo pod 10 %. Nad 20 % površin z ekološko pridelavo ima 37 občin oziroma skoraj petina vseh občin. Najvišje deleže površin z ekološko pridelavo, ki presegajo 40 %, beležimo v občinah: Jezersko, Kočevje, Solčava, Postojna, Pivka, Ilirska Bistrica, Bloke, Črna na Koroškem in Lovrenc na Pohorju.

Slika 57: Delež KZU z ekološko pridelavo po občinah; 2024

Vir: MKM, preračuni KIS

V strukturi površin, vključenih v kontrolo ekološke pridelave, močno prevladuje trajno travinje, ki v letu 2024 obsega 78 %. Pridelava na njivah je obsegala 15 %, sadovnjaki 4 %, vinogradi 2 % in oljčniki 1 % skupne površine zemljišč z ekološkim kmetovanjem.

V površinah, vključenih v kontrolo, je tako s 44.259 hektarji v letu 2024 največ trajnih travnikov in pašnikov, kar je 4 % več kot v letu 2023. Sledijo njive in vrtovi, ki zajemajo 8.618 hektarjev oziroma 4 % več kot v letu 2023. Od trajnih nasadov so se glede na leto 2023 povečale površine sadovnjakov (+4 %, na 2.399 ha), površina vinogradov je ostala na ravni leta prej, površina oljčnikov pa se je zmanjšala (–17 %, na 369 ha). Površine zelenjadnic (skupaj z melonami in jagodami) so se glede na predhodno leto povečale za 16 %, na 324 hektarjev.

Površina kmetijskih zemljišč v preusmeritvi se je leta 2024 povečala za 2 %. Najbolj so se povečale površine njiv in vrtov (+24 %, za 390 ha) in zelenjadnic skupaj z melonami (+21 %, za 7 ha). Na drugi strani so se površine trajnih travnikov in pašnikov zmanjšale (–4 %, za 239 ha). Površina trajnih nasadov v preusmeritvi se je zmanjšala za 3 %, pri čemer je bilo manj vinogradov (–7 %, za 28 ha) in oljčnikov (–5 %, za 4 ha), več pa je bilo sadovnjakov (+3 %, za 9 ha).

Preglednica 66: KZU, vključena v kontrolo ekološkega kmetovanja, po kulturah oziroma načinu rabe (ha); 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Kmetijska zemljišča, v ekološki kontroli (ha)*	**49.803,5**	**51.826,3**	**53.201,7**	**54.602,3**	**56.809,7**	***104,0***
Njive in vrtovi, od tega:	6.679,1	7.302,5	7.560,4	8.253,5	8.618,1	*104,4*
zelenjadnice in jagode	*282,4*	*292,4*	*307,2*	278,6	323,6	*116,2*
Trajni travniki in pašniki	39.891,9	40.926,7	42.052,2	42.431,6	44.259,3	*104,3*
Trajni nasadi, od tega:	3.232,5	3.597,0	3.589,1	3.917,2	3.932,3	*100,4*
sadovnjaki	*2.172,6*	*2.421,6*	*2.307,2*	2.309,2	2.399,0	*103,9*
vinogradi	*778,0*	*864,3*	*955,8*	1.165,5	1.162,8	*99,8*
oljčniki	*281,4*	*310,6*	*325,9*	442,4	369,0	*83,4*
drevesnice, trsnice in matičnjaki	*0,6*	*0,4*	*0,3*	0,1	1,5	
Kmetijska zemljišča, z ekološkim certifikatom (ha)	**43.500,1**	**44.760,5**	**42.181,0**	**46.194,7**	**48.273,4**	***104,5***
Njive in vrtovi, od tega:	5.628,3	5.734,5	5.728,1	6.624,6	6.599,2	*99,6*
zelenjadnice in jagode	*247,6*	*262,8*	*260,1*	244,2	282,1	*115,5*
Trajni travniki in pašniki	35.273,9	36.066,8	33.550,2	36.478,4	38.545,1	*105,7*
Trajni nasadi, od tega:	2.598,0	2.959,2	2.902,8	3.091,7	3.129,1	*101,2*
sadovnjaki	*1.819,5*	*2.087,7*	*1.967,1*	1.954,2	2.035,0	*104,1*
vinogradi	*545,3*	*625,0*	*654,5*	761,8	786,9	*103,3*
oljčniki	*233,1*	*246,1*	*280,9*	375,6	305,7	*81,4*
drevesnice, trsnice in matičnjaki	*0,0*	*0,4*	*0,3*	0,1	1,5	*/*

* Zemljišča v ekološki kontroli vključujejo zemljišča z ekološkim certifikatom in zemljišča v preusmeritvi v ekološko pridelavo.

Vir: SURS

Med ekološkimi rastlinskimi pridelki po količini močno prevladuje krma s trajnih travnikov, opazno tudi krma z njiv. Med ekološko pridelanimi žiti prevladujejo pšenica in pira ter koruza za zrnje (vsaka po približno tretjino žita). V zadnjih letih je zaznati trend povečevanja grozdja, ki je v obdobju 2020–2024 v povprečju obsegal 2,2 tisoč ton. Zelenjadnice in jagode pa so enakem obdobju obsegale med 1,5 in 2,0 tisoč ton.

Preglednica 67: Pridelava ekoloških rastlinskih pridelkov po pomembnejših skupinah kmetijskih kultur (t); 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Žita za zrnje, od tega:	5.622,1	5.865,8	6.041,4	9.289,8	6.091,1	*65,6*
pšenica in pira	*1.716,0*	*2.045,8*	*2.291,1*	*2.261,9*	*1.636,4*	*72,3*
ječmen	*943,2*	*812,5*	*1.008,1*	*937,6*	*954,1*	*101,8*
oves	*638,5*	*622,5*	*513,6*	*913,9*	*740,3*	*81,0*
koruza za zrnje	*1.227,0*	*1.362,8*	*1.477,0*	*1.631,5*	*1.663,0*	*101,9*
Stročnice za suho zrnje	95,1	120,0	161,0	112,1	98,0	*87,4*
Korenovke in gomoljnice, od tega:	1.831,3	1.509,8	1.588,4	1.196,8	1.111,5	*92,9*
krompir	*1.632,3*	*1.335,9*	*1.487,8*	*1.144,5*	*1.051,3*	*91,9*
Industrijske rastline, od tega:	609,3	479,5	994,5	423,0	412,4	*97,5*
oljnice	*412,1*	*393,2*	*470,4*	*111,7*	*306,8*	*274,7*
Zelena krma z njiv, od tega:	16.609,5	17.568,1	20.055,8	17.040,5	22.057,9	*129,4*
silažna koruza	*2.237,9*	*1.434,0*	*2.118,3*	*1.572,0*	*2.260,5*	*143,8*
začasno travinje na njivah	*7.326,2*	*8.670,7*	*9.991,1*	*10.517,0*	*15.387,6*	*146,3*
Zelenjadnice, melone in jagode, od tega:	1.700,2	1.963,3	1.989,0	*1.788,9*	*1.501,5*	*83,9*
zelenjadnice in melone	*1.641,2*	*1.906,2*	*1.924,2*	*1.706,9*	*1.435,4*	*84,1*
jagode	*59,1*	*57,0*	*64,8*	*82,0*	*66,1*	*80,6*
Sadje, brez jagod	7.430,9	1.327,1	4.341,5	2.521,4	3.504,5	*139,0*
Oljke	659,0	314,9	626,9	581,7	688,5	*118,4*
Grozdje	1.914,2	2.034,2	2.141,0	2.641,0	2.293,2	*86,8*
Trajno travinje (seno)	102.055,3	98.818,3	114.834,7	147.142,7	142.923,2	*97,1*

Vir: SURS

Stalež živali na kmetijah, vključenih v kontrolo ekološkega kmetovanja, se je v letu 2024 večinoma povečal, manj je bilo le prašičev, koz in kuncev. V zadnjih letih se povečuje število goveda in število panjev (čebel), trend zmanjševanja pa je opazen pri perutnini.

Preglednica 68: Število živali, vključenih v kontrolo ekološkega kmetovanja; 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Govedo	37.904	38.836	39.583	39.438	40.756	*103,3*
Prašiči	2.992	3.099	3.185	2.710	1.884	*69,5*
Drobnica, od tega:	38.240	40.580	40.766	38.856	39.837	*102,5*
ovce	*31.695*	*33.822*	*34.188*	31.732	33.435	*105,4*
koze	*6.545*	*6.758*	*6.578*	7.124	6.402	*89,9*
Perutnina	87.972	82.882	67.165	63.834	63.538	*99,5*
Kopitarji	3.857	3.790	3.797	3.731	3.848	*103,1*
Kunci	902	750	610	446	400	*89,7*
Ostalo (divjad, lame in alpake)	2.508	2.478	2.542	2.354	2.291	*97,3*
Čebele (število panjev)	3.272	3.460	3.575	7.865	7.958	*101,2*

Vir: SURS

Od ekoloških proizvodov rastlinskega izvora so najbolj razširjeni sadni sokovi, mlevski izdelki, kis, jabolka in olje.

V ekološki ponudbi proizvodov živalskega izvora pa je največ ekološkega mleka (v letu 2024: 8.843 t), od tega največ kravjega. Mleku sledi ponudba ekološkega mesa (v letu 2024: 714 t), od tega največ govejega mesa. V letu 2024 je bilo v ekološki kontroli pridelanih tudi 11,5 milijona konzumnih ekoloških jajc.

Preglednica 69: Prireja ekoloških proizvodov živalskega izvora, po kategorijah; 2020–2024

	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Meso skupaj, od tega (t):	**308,7**	**457,4**	**543,3**	**538,0**	**714,0**	***132,7***
goveje meso	260,1	407,6	481,6	458,9	625,9	*136,4*
prašičje meso	18,5	22,6	38,5	40,4	58,4	*144,6*
ovčje meso	2,2	1,5	3,3	3,2	2,9	*90,3*
kozje meso	0,0	0,0	0,5	0,3	0,3	*103,4*
perutninsko meso	27,5	25,2	19,2	34,4	26,2	*76,2*
Mleko, od tega (t):	**7.714,8**	**8.236,3**	**9.817,7**	**10.670,6**	**8.843,0**	***82,9***
kravje mleko	7.307,2	7.842,8	9.456,5	10.326,2	8.604,4	*83,3*
ovčje mleko	193,0	173,3	152,0	143,0	117,0	*81,8*
kozje mleko	214,5	220,2	209,1	201,4	121,5	*60,3*
Med (t)	**34,1**	**32,2**	**55,7**	**25,0**	**36,3**	***145,0***
Konzumna jajca (000 kos)	**13.316**	**12.547**	**11.323**	**11.047**	**11.494**	***104,0***

Vir: SURS

Število KMG z ekološkim kmetovanjem v Sloveniji se sicer povečuje, vendar razvoj ekološke pridelave kljub finančnim podporam ostaja počasen. Struktura ekološke pridelave ne sledi povpraševanju, saj je to največje pri svežih vrtninah, sadju in nemesnih predelanih živilih (mlevski in mlečni izdelki). Zato ostaja potreba po povečanju obsega ekološke pridelave, boljšem organiziranju nastopa na trgu ter drugih ukrepih za razvoj sektorja.

Med ključnimi izzivi so slaba organiziranost in povezovanje pridelovalcev, majhen obseg pridelave in predelave. Možnosti za nadaljnji razvoj so še precejšnje. Povpraševanje po slovenskih ekoloških proizvodih se povečuje tudi v vzgojno-izobraževalnih zavodih. Zakon o javnih naročilih omogoča, da lahko pri naročanju živil v javnih ustanovah (vrtci, šole itd.) dajo prednost ekološkim in lokalno pridelanim živilom.

9.2 Poraba mineralnih gnojil

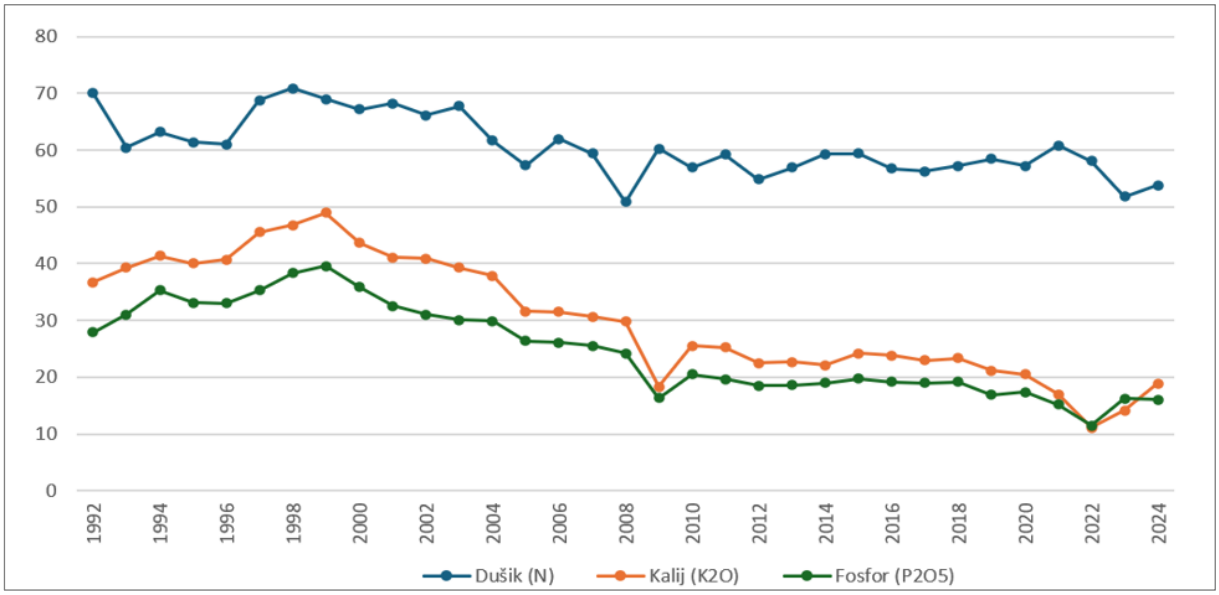
Mineralna gnojila vsebujejo rastlinska hranila, pridobljena oziroma predelana v industrijskem postopku, ne glede na njihovo agregatno stanje. V kmetijski pridelavi se dodajajo tlom ali rastlinam z namenom zagotavljanja ustrezne preskrbe rastlin s hranili, izboljšanja rasti, povečanja pridelka, izboljšanja kakovosti pridelka ter ohranjanja oziroma povečanja rodovitnosti tal.

Cilje na področju gnojenja in porabe mineralnih gnojil v kmetijstvu določajo različni strateški dokumenti in zakonodaja[21]. Ti predpisujejo gnojenje rastlin na način, ki omogoča optimalno izrabo hranil, s preprečevanjem izgub hranil v podzemne vode in ozračje; uravnoteženo porabo rastlinskih hranil iz mineralnih in živinskih gnojil; preprečevanje obremenjevanja tal iz točkovnih in razpršenih virov; zmanjšanje negativnih vplivov gnojenja na vode, tla in zrak ter zmanjšanje in preprečevanje nadaljnjega onesnaževanja voda z nitrati iz kmetijstva[22].

Poraba mineralnih gnojil se je v Sloveniji v obdobju 1992–2024 zmanjšala za 41 % oziroma za 33 % na hektar KZU. Za 45 % (oz. za –2,1 kg/ha na leto) se je v istem obdobju zmanjšala tudi poraba rastlinskih hranil (N, P_2O_5, K_2O) na hektar KZU.

Skupna poraba rastlinskih hranil iz mineralnih gnojil se je v obdobju 1992–2024 zmanjšala s 135 kg na ha KZU na 89 kg v letu 2024. Povprečna poraba rastlinskih hranil je v obdobju zadnjih petih let (2020–2024) znašala 88 kg na ha KZU, od tega prevladuje N (56 kg oz. 64 %), sledita K_2O (16 kg oz. 19 %) in P_2O_5 (15 kg oz. 17 %).Trendi in nihanja porabe rastlinskih hranil iz mineralnih gnojil so rezultat kmetijskih praks, novih znanj in tehnologij (povečan izkoristek hranil), različnih vremenskih razmer ter tudi cen mineralnih gnojil in kmetijskih pridelkov.

Slika 58: Poraba rastlinskih hranil iz mineralnih gnojil (kg) na ha KZU; 1992–2024

Vir: SURS

[21] Zakon o mineralnih gnojilih, Ur. l. RS, 29/06.

[22] Opis porabe mineralnih gnojil je povzet po kazalcih okolja (KM02 - Sušin J., 2023).

9.3 Poraba fitofarmacevtskih sredstev

Fitofarmacevtska sredstva (FFS) so pripravki, ki se v kmetijstvu uporabljajo za varstvo rastlin in pridelkov pred škodljivci, povzročitelji bolezni in plevelom. V FFS prištevamo fungicide, herbicide, insekticide in akaricide ter druga sredstva.

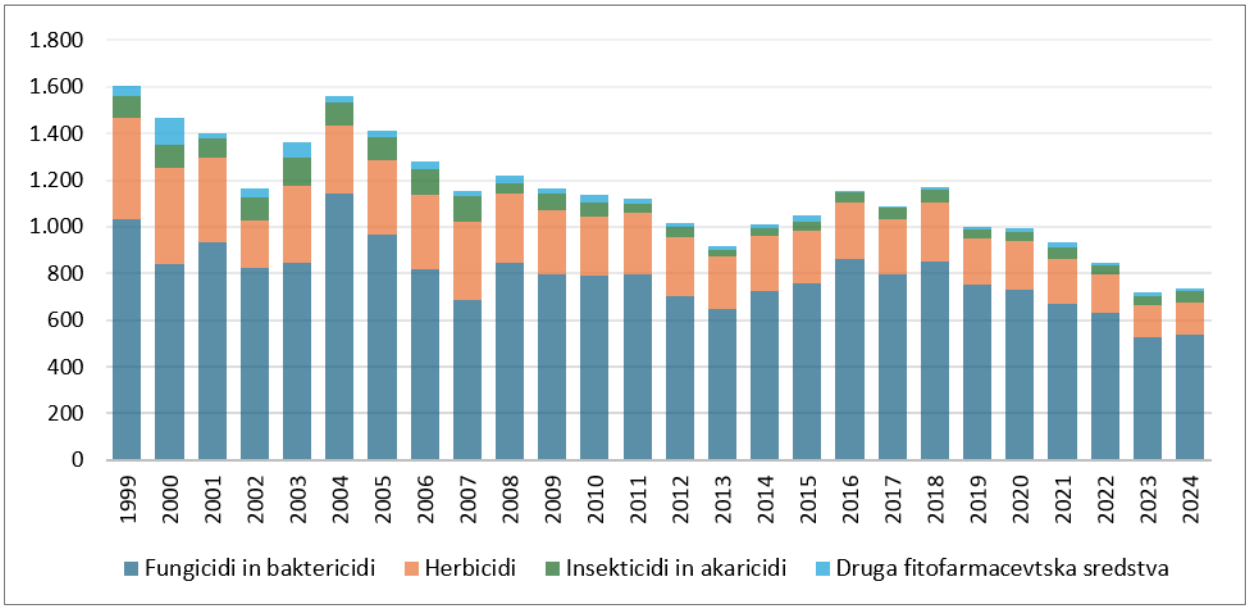
Poraba aktivnih snovi FFS ima v Sloveniji trend zmanjševanja. Iz povprečne porabe 1.143 ton v desetletnem obdobju 2005–2014 na povprečno 969 ton FFS v naslednjem desetletju (2015–2024), pomeni 15-odstotno zmanjšanje. Od začetka spremljanja porabe FFS je bila skupna poraba sredstev za varstvo rastlin najmanjša v letu 2023, znašala je 718 ton.

Kljub rahlemu povečanju porabe FFS v letu 2024 glede na leto prej dolgoročni trend ostaja padajoč. Skupna poraba aktivnih snovi FFS je bila v letu 2024 za skoraj polovico manjša kot v letu 2005, kar kaže na zmanjševanje količin uporabljenih aktivnih snovi. Preračunano na ha KZU je povprečna poraba FFS v obdobju 2005–2014 znašala 6 kg aktivne snovi, v naslednjem desetletju (2015–2024) pa 5 kg aktivne snovi na ha KZU[23]. V letu 2024 pa je poraba FFS na ha KZU znašala 3,7 kg aktivne snovi, kar je 0,2 kg/ha (+15 %) več kot v letu 2023 in za 0,7 kg/ha manj od petletnega povprečja obdobja (2019–2023). Pri kmetijskih zemljiščih v uporabi v zgornjih preračunih so upoštevani trajni nasadi, njive in vrtovi.

V zadnjih dvajsetih letih je trend zmanjšanja porabe herbicidov predvsem posledica uporabe novejših skupin pripravkov, ki zahtevajo manjše odmerke aktivnih snovi na hektar, ter sprememb v načinu setve. Manjši del tega zmanjšanja je tudi posledica prehoda na nekemične metode varstva rastlin. K zmanjšanju porabe pa je prispevalo tudi to, da so se v zadnjih dvajsetih letih opazno zmanjšale kmetijske površine s kulturami, ki zahtevajo večje tretiranje s sredstvi za varstvo rastlin[24].

V letu 2024 je bilo največ porabljenih fungicidov in baktericidov (73 %), sledili so herbicidi (19 %), insekticidi in akaricidi (7 %) ter druga FFS (2 %).

Slika 59: Prodaja fitofarmacevtskih sredstev v Sloveniji (aktivna snov v 000 t); 1999–2024

Vir: SURS

[23] Prodaja FFS vključuje prodajo za vse namene, ne samo za namen uporabe na kmetijskih zemljiščih.

[24] Opis porabe fitofarmacevtskih sredstev je povzet po kazalcih okolja (KM01 - Leskovšek in sod., 2023).

9.4 Bilančni presežek dušika in fosforja

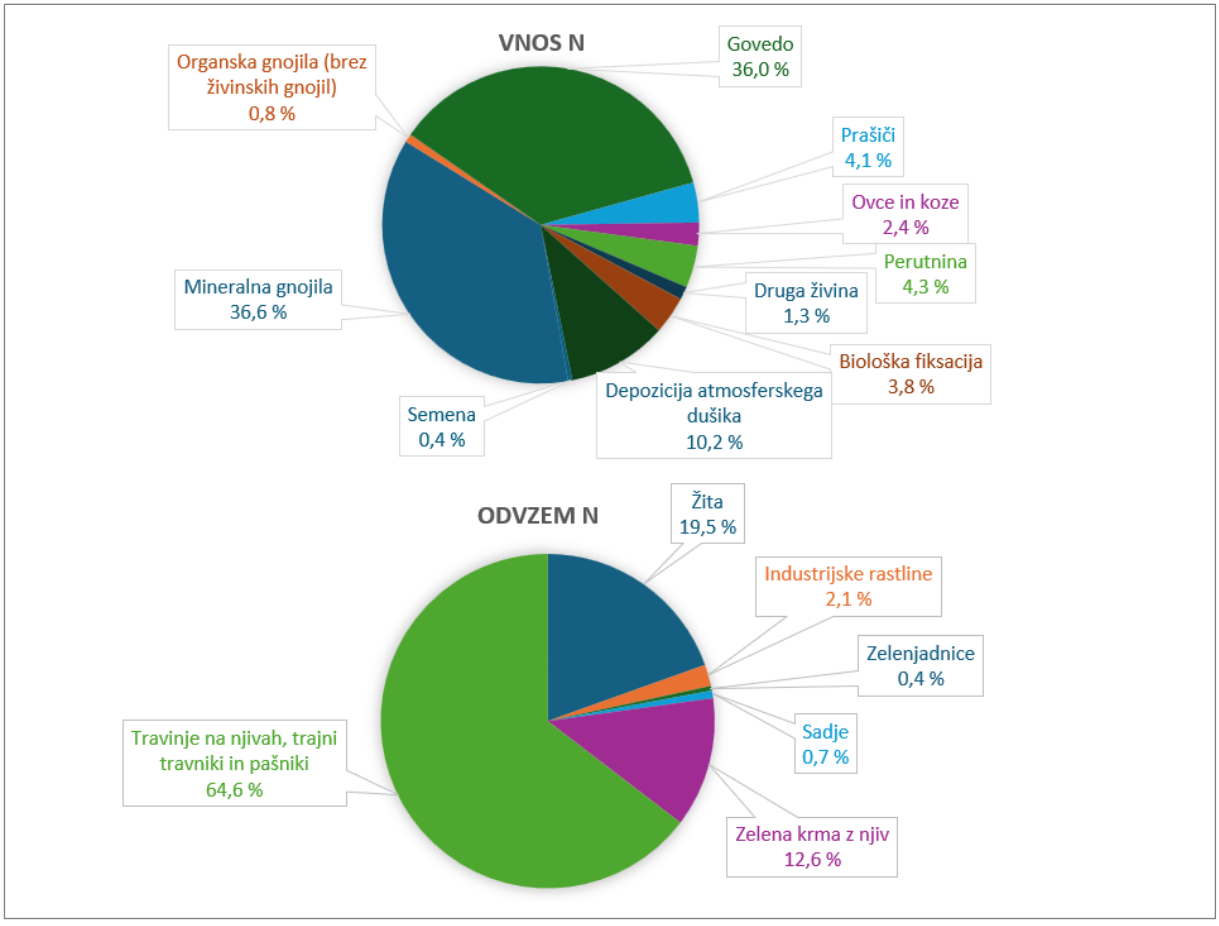
Bilančni presežek dušika (N) – Bilančni presežek prikazuje razliko med celotnim vnosom in odvzemom s kmetijskimi pridelki. Bruto bilančni presežek vključuje ves dušik na strani porabe, tudi tistega, ki se izgubi v ozračje pred gnojenjem (npr. amonijak iz hlevov, gnojišč ali neposredno pri gnojenju), medtem ko neto bilančni presežek na strani porabe zajema le dušik, ki je dostopen rastlinam. Bruto presežek dušika predstavlja potencialno okoljsko grožnjo, saj se lahko izpira v vode ali preide v atmosfero kot reaktivni dušik, medtem ko neto presežek ogroža predvsem vode[25].

Glavni viri vnosa dušika v kmetijstvu v obdobju 1992–2024 so živinska gnojila (povp. 1992–2024: 48 %) in mineralna gnojila (povp. 1992–2024: 39 %), sledijo atmosferska depozicija dušika, biološka fiksacija pri metuljnicah, semena in sadike ter druga organska gnojila.

Največji odvzem dušika s kmetijskih zemljišč s pridelki je bil v istem obdobju povezan s krmo s trajnega travinja (povp. 1992–2024: 64 %), z žiti (povp. 1992–2024: 19 %) in z zeleno krmo z njiv (povp. 1992–2024: 12 %). Odvzem dušika s pridelki je med posameznimi leti različen, kar gre pripisati predvsem neugodnim vremenskim razmeram v posamezni rastni sezoni, ki povzročijo izpad pridelkov.

Struktura virov vnosa in odvzema dušika v letu 2024 je prikazana na spodnjih dveh slikah.

Slika 60: Struktura virov vnosa in odvzema dušika v kmetijstvu; 2024

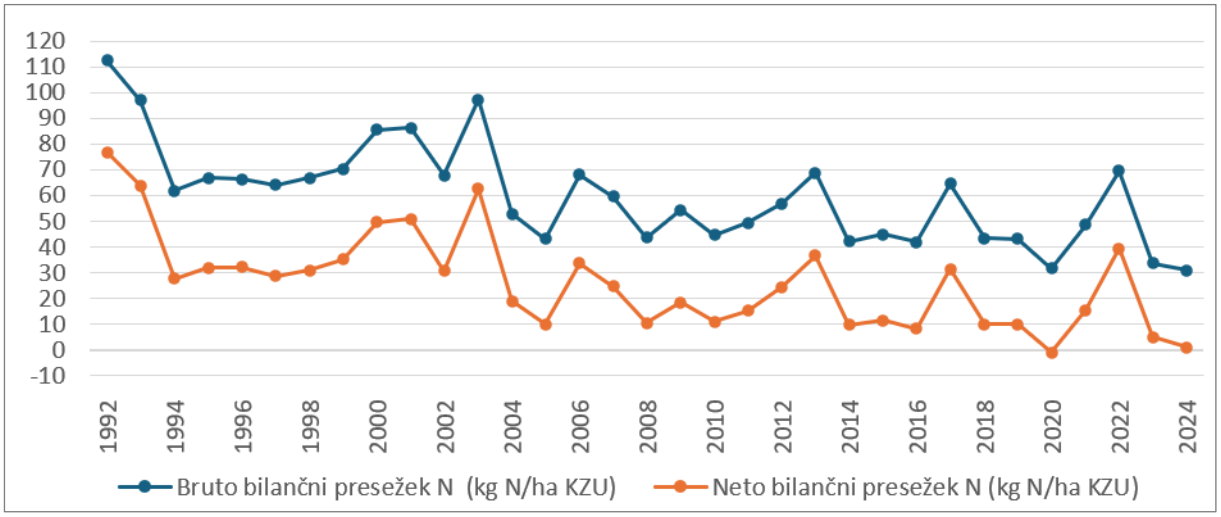

Vir: SURS

[25] Opis bilančnega presežka dušika je povzet po kazalcih okolja (KM22 – Sušin J. in Verbič J., 2023).

Bilančni presežek dušika v kmetijstvu se je v obdobju 1992–2024 zmanjševal. Bruto bilančni presežek dušika se je gibal od najvišje vrednosti 112 kg N/ha KZU leta 1992 do 31 kg N/ha KZU v letu 2024, ko je bila zabeležena najnižja vrednost v več kot 30-letnem obdobju. Analiza trenda kaže, da se je bruto bilančni presežek dušika v obdobju 1992–2024 v povprečju zmanjšal za 1,4 kg N/ha KZU na leto oziroma za 57 % prek celotnega obdobja, medtem ko se je neto presežek zmanjšal za 1,3 kg N/ha KZU na leto oziroma za 90 %.

Slika 61: Bruto in neto bilančni presežek dušika (kg N) na ha KZU; 1992–2024

Vir: SURS

V letu 2024 sta se v primerjavi z letom 2023 zmanjšala tako bruto kot neto bilančni presežek dušika. Bruto bilančni presežek dušika se je zmanjšal za 3 kg N/ha KZU in je znašal 31 kg N/ha KZU, neto bilančni presežek dušika pa se je zmanjšal s 5 na 1 kg N/ha KZU. Vrednosti v letu 2024 ostajajo med najnižjimi v celotnem obdobju spremljanja podatkov.

Manjši bilančni presežek dušika kaže na boljše gospodarjenje z dušikom v kmetijstvu ter s tem prispevek k zmanjšanju izpustov dušikovih spojin v okolje. Na bilančni presežek dušika imajo sicer v posameznem letu pomemben vpliv tudi vremenske razmere. Izrazito veliki bruto bilančni presežki dušika (več kot 80 kg N/ha) so bili zaradi nizkih hektarskih donosov pridelkov zabeleženi v sušnih letih (1992, 1993, 2000, 2001, 2003, 2012, 2013, 2017 in 2022). Posledično so bili majhni tudi odvzemi N s pridelki kmetijskih rastlin.

Bilančni presežek fosforja (P) – Bilančni presežek fosforja (P) predstavlja razliko med vnosom P na kmetijska zemljišča in odvzemom P s kmetijskih zemljišč s pridelkom kmetijskih rastlin. Dolgoleten bilančni presežek P vodi v povečanje zalog v tleh in predstavlja potencialno nevarnost za vode, dolgoleten bilančni primanjkljaj P pa predstavlja potencialno tveganje za zmanjšanje rodovitnosti tal.

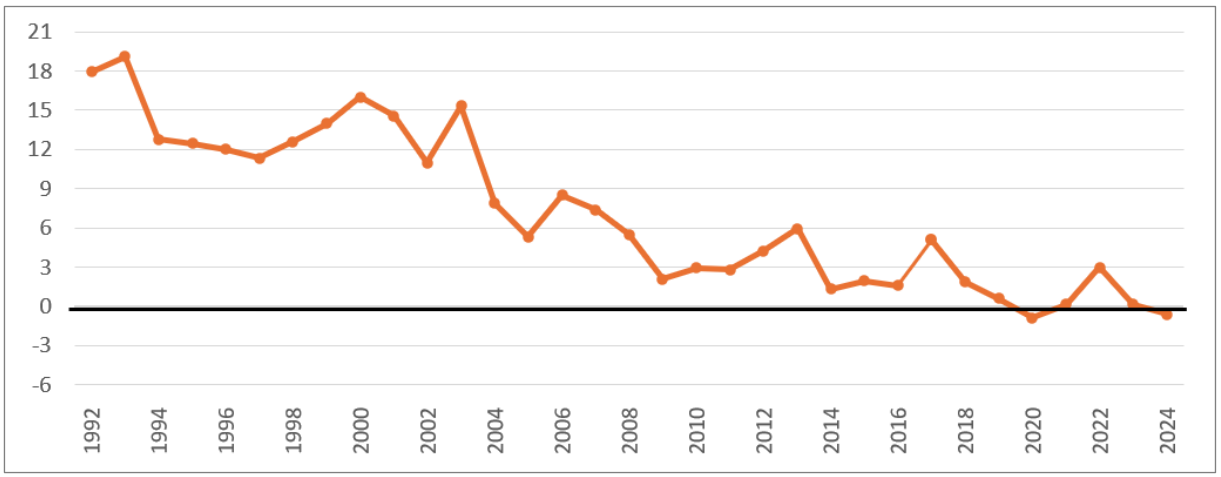
Pozitivna bilanca fosforja pomeni, da je bilo v tla vnesenega več fosforja, kot ga je bilo odvzeto. Na kmetijskih zemljiščih je med leti 1992–2024 prevladoval vnos fosforja z živinskimi gnojili (50 %) in mineralnimi gnojili (48 %). Največji odvzemi fosforja s kmetijskih zemljišč v tem obdobju pa so bili s krmo s trajnega travinja (61 %), z žiti (22 %) in z zeleno krmo z njiv (12 %).

Bilančni presežek fosforja na ha KZU se je v obdobju 1992 in 2024 zmanjšal iz 18 kg na –0,6 kg P na ha KZU. Zmanjšanje je posledica manjšega vnosa P z mineralnimi in živinskimi gnojili ter povečevanja odvzema s pridelkom kmetijskih rastlin, predvsem s krmo trajnega travinja. Rezultate o bilančnih presežkih fosforja je treba interpretirati v povezavi s podatki o založenosti tal s tem elementom. Analize tal v Sloveniji kažejo, da imamo več težav s pomanjkanjem

fosforja kot s presežki, zato ni zaželeno nadaljnje zmanjševanje bilančnega presežka fosforja na ravni države[26].

Največji presežki P so bili do leta 2003 (po večini so znašali med 10 in 15 kg/ha KZU), po tem letu pa so bili občutno nižji. Leta 2020 je bil prvič, odkar se spremljajo podatki, zabeležen primanjkljaj fosforja v tleh (–1 kg P/ha KZU), v letu 2024 pa se je bilanca ponovno negativna.

Slika 62: Bruto bilančni presežek fosforja (kg) na ha KZU; 1992–2024

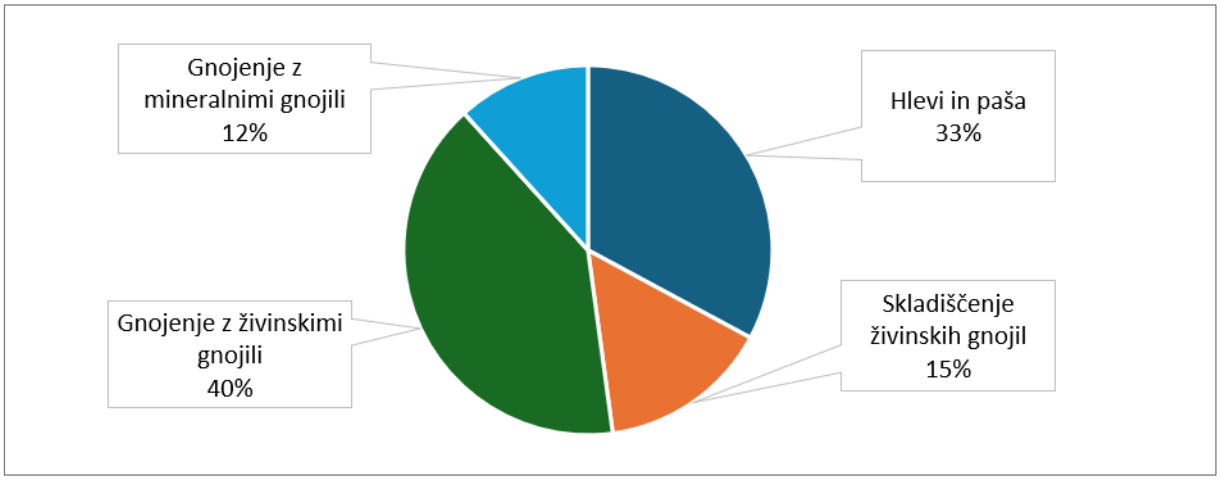

Vir: SURS

9.5 Izpusti amonijaka

Del bilance hranil predstavlja tudi amonijak (NH_3), ki je ob izgubah dušika (N) v vode najpomembnejši vir izgub dušika iz kmetijstva. V Sloveniji so leta 2024 izpusti amonijaka iz kmetijska znašali 15.456 ton, od tega 6.901 ton (45 %) iz živinoreje in 8.555 ton iz rastlinske pridelave (55 %). V strukturi emisij amonijaka se največ emisij amonijaka sprosti pri gnojenju z živinskimi gnojili (40 %), sledijo emisije iz hlevov in na paši (33 %), emisije iz skladišč živinskih gnojil (15 %) in emisije zaradi gnojenja z mineralnimi gnojili (12 %).

Slika 63: Viri izpustov amonijaka v kmetijstvu; 2024

Vir: KIS, 2025

[26] Opis bilančnega presežka fosforja je povzet po kazalcih okolja (KM25 – Verbič J. in Sušin J., 2024).

Kmetijstvo v Sloveniji je leta 2024 prispevalo 97,3 % vseh emisij amonijaka. Skupne količine amonijaka (NH_3) v kmetijstvu so se v obdobju 1990–2024 zmanjšale za 31 % (iz 22.403 t v letu 1990 na 15.456 t v letu 2024).

V celotnem obdobju so se izpusti najbolj zmanjšali v prašičereji, pri gnojenju kmetijskih rastlin z živinskimi gnojili ter v perutninarstvu in govedoreji. Glede na zadnjih nekaj let je v letih 2022 in 2023 prišlo do precejšnjega zmanjšanja emisij, in sicer za 4,7 % v 2022 letu in za 2,1 % v letu 2023 glede na predhodni leti. To lahko deloma pripišemo kmetijski suši v letu 2022, ki je povzročila pomanjkanje krme, kar je prisililo kmetije k zmanjševanju črede rejnih živali.

K nižji ravni emisij prispevajo tudi ukrepi kmetijske politike, med njimi finančne spodbude za izvajanje gnojenja z majhnimi izpusti amonijaka v zrak. Emisije so se v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 rahlo povečale (+0,7 %), predvsem zaradi večjega izločanja dušika rejnih živali. Zaradi uvajanja postopkov gnojenja z majhnimi emisijami so ostale emisije zaradi gnojenja z živinskimi gnojili, kljub povečani količini dušika v živinskih gnojilih, na podobni ravni kot v 2023.

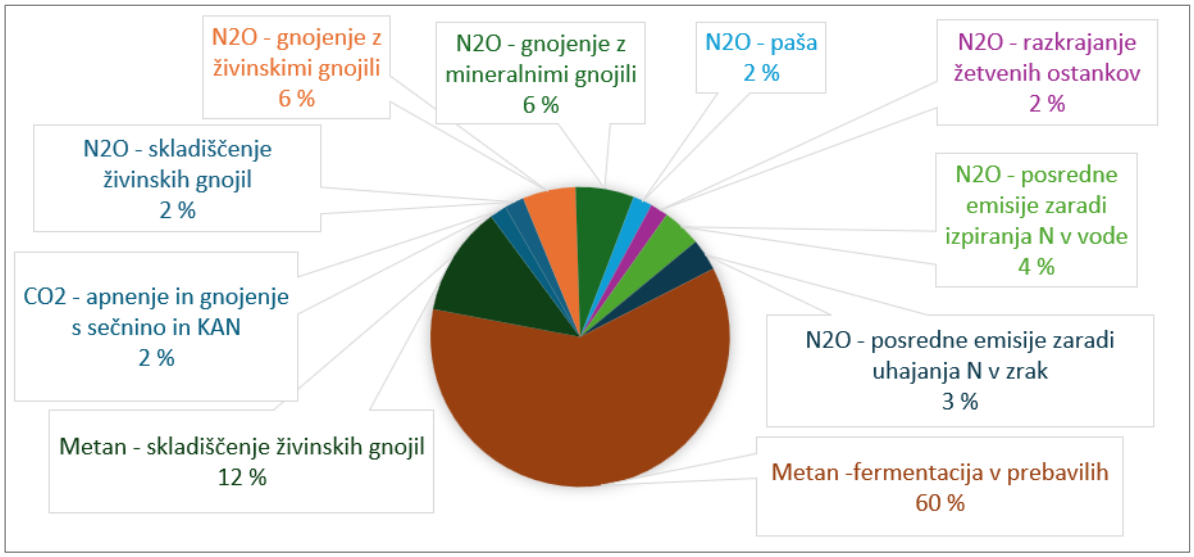
9.6 Izpusti toplogrednih plinov v ozračje

Od toplogrednih plinov (TGP) so v kmetijstvu najpomembnejši metan (CH_4), didušikov oksid (N_2O) in ogljikov dioksid (CO_2). V Sloveniji prispeva kmetijstvo nekaj več kot 10 % TGP. V povprečnem obdobju 2020–2024 je prispevalo 10,8 % vseh TGP v Sloveniji.

Kmetijska tla so vir ali ponor ogljikovega dioksida. Z ustreznimi kmetijskimi praksami je mogoče znatno zmanjšati negativne vplive na okolje. Glede na značilnosti kmetijskega sektorja v Sloveniji so najpomembnejše dobre prakse gnojenja kmetijskih rastlin, vključno s strokovno uporabo živinskih gnojil. Zelo pomembne so tudi dobre prakse krmljenja rejnih živali in prakse za ohranjanje/povečevanje vsebnosti organske snovi v kmetijskih tleh.

Emisije TGP so se med letoma 1986 in 2024 zmanjšale iz 2.069 kt CO_2 letno na 1.634 kt CO_2, kar predstavlja zmanjšanje za 21,0 % oziroma 435 kt CO_2. Pri tem so se emisije iz živinoreje zmanjšale za 21,9 % in emisije iz rastlinske pridelave za 18,1 %.

Slika 64: Struktura emisij TGP v kmetijstvu; 2024

Vir: KIS, 2026

Preračunano v ekvivalente CO_2 je kmetijstvo v letu 2024 proizvedlo 1.634 kt ekv. CO_2 emisij, od tega je 74,9 % emisij iz živinoreje in 25,1 % iz rastlinske pridelave.

Več kot polovico emisij TGP v kmetijstvu po podatkih za leto 2024 predstavlja metan, proizveden s fermentacijo v prebavilih rejnih živali (okoli 60 %), ostalo so emisije didušikovega oksida in metana, ki nastanejo v kmetijstvu zaradi skladiščenja in gnojenja z živinskimi in mineralnimi gnojili. Metan, ki se sprosti iz skladišč živinskih gnojil, prispeva 11,7 % vseh emisij TGP v kmetijstvu.

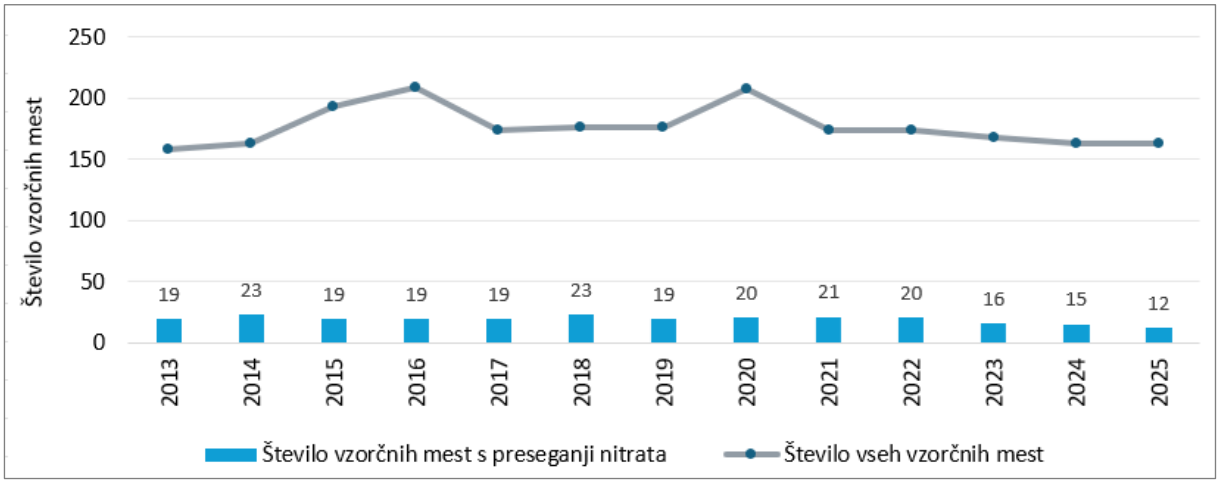
Neposredne emisije didušikovega oksida iz kmetijskih zemljišč so posledica predvsem gnojenja kmetijskih rastlin z mineralnimi in živinskimi gnojili (11,9 %) ter skladiščenja živinskih gnojil (2,1 %), medtem ko je neposrednih emisij N_2O iz drugih virov za 5,3 % (blato in seč pašnih živali, razkrajanje žetvenih ostankov itd.). Posredne emisije didušikovega oksida prispevajo k skupnim emisijam TGP v kmetijstvu 7,5 % in so posledica izpiranja dušikovih spojin v podtalnico in vodotoke in uhajanja amonijaka v zrak. Leta 2024 emisije v kmetijstvu ostale na praktično enaki ravni kot v 2023 . Struktura emisij se pri tem ni bistveno spremenila, največja razlika pa je pri emisijah CO_2 zaradi apnenja in gnojenja s sečnino in KAN, katerih delež se je zmanjšal z 2,5 % na 1,8 %.

9.7 Prisotnost nitratov in pesticidov v podzemni vodi

Kemijsko stanje podzemnih voda se v zadnjih letih izboljšuje. Leta 2025 so bila prvič vsa vodna telesa podzemne vode v dobrem kemijskem stanju.

Nitrati v podzemni vodi – Z nitrati je najbolj obremenjena podzemna voda v medzrnskih vodonosnikih, predvsem na področju severovzhodne Slovenije (Savinjska, Dravska in Murska kotlina). V kraških in razpoklinskih vodonosnikih je obremenjenost manjša zaradi geografskih danosti, manjše poseljenosti in manjšega obsega kmetijskih površin. Povišane vsebnosti nitratov v podzemni vodi so predvsem posledica človekovih dejavnosti, zlasti kmetijstva, k obremenjenosti pa lahko prispeva tudi neurejeno odvajanje komunalnih odpadnih voda.[27]

Slika 65: Število merilnih mest in število merilnih mest s preseganjem nitrata; 2013–2025

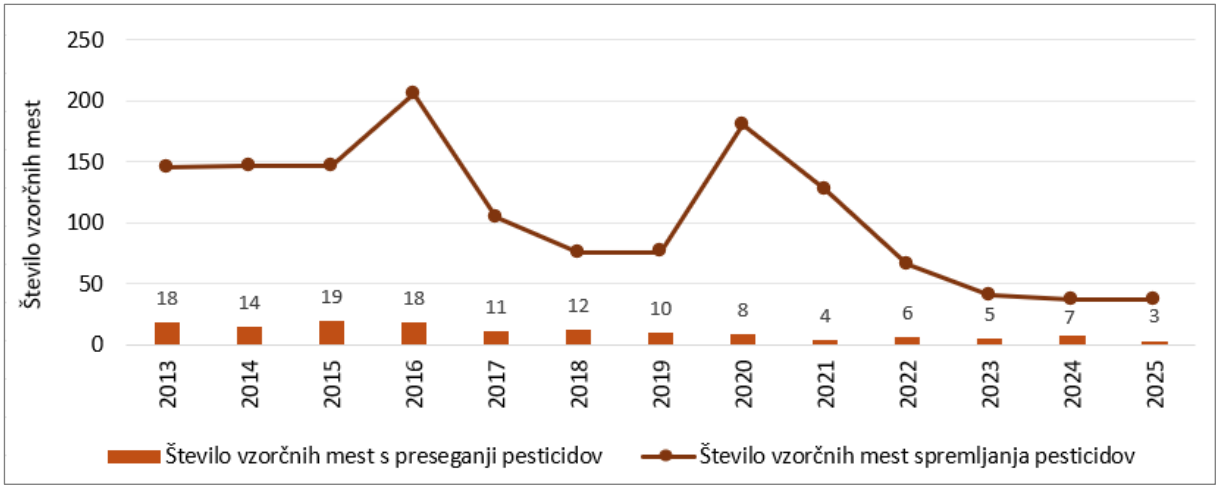
Vir: Enotna zbirka podatkov monitoringa kakovosti voda (ARSO)

V zadnjih letih se zmanjšuje število merilnih mest, na katerih vsebnost nitratov v podzemni vodi presega standard kakovosti, kar prispeva k izboljšanju kemijskega stanja vodnih teles podzemne vode. Leta 2025 je bilo v monitoring vključenih 163 merilnih mest. Standard kakovosti za nitrat (50 mgNO_3/l) je bil presežen na 12 merilnih mestih oziroma na 7,4 % vseh merilnih mest.

[27] Opis nitratov v podzemni vodi je povzet po kazalcih okolja (VD05 - Mihorko in sod., 2025).

Pesticidi v podzemni vodi – Število merilnih mest s preseženim standardom kakovosti za pesticide v podzemni vodi se z leti zmanjšuje. Rezultati spremljanja kažejo, da pravilna uporaba pesticidov ne predstavlja večjega tveganja za kakovost podzemne vode, nepravilna raba pa lahko povzroči njeno onesnaženje.[28]

Slika 66: Merilna mesta spremljanja pesticidov in mesta s preseganji pesticidov; 2013–2025

Vir: Enotna zbirka podatkov monitoringa kakovosti voda (ARSO)

Število merilnih mest s preseganji standarda kakovosti za pesticide se ob medletnih nihanjih dolgoročno zmanjšuje. Leta 2025 je bilo v monitoring pesticidov vključenih 37 merilnih mest. Standard kakovosti (0,1 µg/l) je bil presežen na treh merilnih mestih oziroma na 8,1 % vseh spremljanih mest, kar je najmanjše število v obdobju 2013–2025. Pri razlagi rezultatov je treba upoštevati, da se pesticidi v zadnjih letih, v nasprotju z nitrati, spremljajo le na merilnih mestih, kjer je bila zaznana njihova prisotnost, četudi le v sledovih.

[28] Opis pesticidov v podzemni vodi je povzet po kazalcih okolja (VD06 - Mihorko, 2025).

10 GOSPODARJENJE S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI

10.1 Obseg kmetijskih zemljišč ter površine z naravnimi in drugimi omejitvami

10.1.1 Obseg kmetijskih zemljišč

Evidenca dejanske rabe kmetijskih zemljišč

MKM vodi evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (v nadaljevanju evidenca dejanske rabe). Podatki o vrstah dejanske rabe se zajemajo digitalno, v merilu 1 : 1.000, na podlagi ortofoto posnetkov ločljivosti 0,5 x 0,5 m. Sekundarni viri za določitev podatkov so arhivski ortofoto posnetki, satelitski posnetki, LIDAR in drugi razpoložljivi prostorski podatki. Podatki v evidenci dejanske rabe se posodabljajo tudi na podlagi vlog strank, podatkov o kontrolah površin s strani ARSKTRP, IRSKGLR in terenskih kontrol s strani MKM.

Evidenca dejanske rabe sega v leto 2002. Predvsem v začetnem obdobju so bile spremembe v metodologiji pogostejše, zato novejši podatki s podatki iz začetnega obdobja niso neposredno primerljivi. Sčasoma je metodologija postala bolj stabilna in v zadnjem obdobju, okvirno od leta 2015, sprememb metodologije, ki bi bistveno vplivale na skupne površine na nivoju države RS, praktično ni več.

Evidenca dejanske rabe 2025 obsega podatke o vrstah dejanske rabe za območje Slovenije na podlagi ortofoto posnetkov iz let 2025 (33 %), 2024 (34 %) in 2023 (33 %).

Glede na podatke evidence dejanske rabe največji delež kmetijskih površin predstavljajo travniške površine. Trajni in barjanski travniki ter kmetijska zemljišča, porasla z gozdnim drevjem v letu 2025 54,8 % vseh kmetijskih zemljišč. Delež se glede na leto prej ni bistveno spremenil. Tudi pri njivah, ki zavzemajo dobro četrtino (26,1 %) vseh kmetijskih zemljišč, v primerjavi z letom prej ni pomembnih razlik. Pri trajnih nasadih, kamor uvrščamo vinograde, matičnjake, intenzivne sadovnjake, ekstenzivne sadovnjake, oljčnike in druge trajne nasade, tudi ni bistvenih sprememb, skupni delež v strukturi je enak kot leto prej (7,7 %). Znotraj skupine pa so razlike, povečanje je zabeleženo pri oljčnikih, intenzivnih sadovnjakih ter ekstenzivnih sadovnjakih, zmanjšanje pa pri matičnjakih, vinogradih in ostalih trajnih nasadih. V letu 2025 so vinogradi obsegali 2,3 % površine, ekstenzivni sadovnjaki 4,2 %, intenzivni sadovnjaki 0,7 %, oljčniki 0,4 %, ostali trajni nasadi 0,1 % in matičnjaki 0,01 %.

Tudi struktura rabe kmetijskih zemljišč v letu 2025 v primerjavi s strukturo leta 2015 se ni pomembno spremenila po skupinah dejanskih rab, so pa opazne spremembe znotraj skupin. Skupna površina kmetijskih zemljišč (kamor vključujemo tudi kmetijska zemljišča, ki niso v uporabi) je v letu 2025 v primerjavi z letom 2015 manjša (za 12.898 ha oz. 1,9 %). Površina kmetijskih zemljišč v uporabi (KZU) se je v enakem obdobju zmanjšala za 16.963 hektarjev (za 2,8 %). V letu 2025 je bila skupna površina kmetijskih zemljišč za 1.685 hektarjev oziroma 0,25 % manjša kot leta 2024, površina KZU pa je bila v primerjavi z letom 2024 manjša za 2.106 hektarjev oziroma za 0,35 %.

V letu 2015 so kmetijska zemljišča v zaraščanju ter drevesa in grmičevje skupaj obsegala 9,2 %, leta 2025 pa 8,4 % vseh kmetijskih zemljišč. Površina kmetijskih zemljišč v zaraščanju ter dreves in grmičevja se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2015 zmanjšala za 6.874 hektarjev. Predvidevamo, da so se te površine v evidenci zmanjšale predvsem iz dveh razlogov, delno ker so v naravi prešle v gozd, deloma pa tudi zaradi sprememb v metodologiji, ki izhaja iz usklajevanja podatkov evidence dejanske rabe s podatki Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS).

Vrsta dejanske rabe drevesa in grmičevje, ki pogosto predstavlja tudi ekološko pomembne habitate (mejice, skupine dreves in grmičevja ter obvodna vegetacija), je v letu 2025 obsegala

5,3 % vseh kmetijskih površin in se je v primerjavi z letom 2024 povečala za 1.631 hektarjev. Delež kmetijskih zemljišč v zaraščanju se je v primerjavi z letom 2024 zmanjšal za 1.802 hektarjev in zdaj znaša 3,0 %, Predvidevamo, da je sprememba predvsem zaradi prehoda v vrsto dejanske rabe drevesa in grmičevje, ki je pravzaprav naslednja stopnja v procesu zaraščanja oz. postopnega prehoda v gozd, deloma pa verjetno tudi zaradi odstranjevanja zaraščanja z namenom ponovne vzpostavitve kmetijskih zemljišč.

Preglednica 70: Evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč po vrstah dejanske rabe; 2015, 2024 in 2025

Šifra	Raba	Površina (ha)			Indeks 2025/15	Indeks 2025/24	Struktura (%)		
		2015	2024	2025			2015	2024	2025
1100	Njiva	182.030	176.983	173.936	95,6	98,3	26,81	26,50	26,11
1160	Hmeljišče	1.829	1.936	1.928	105,4	99,6	0,27	0,29	0,29
1180	Trajne rastline na njivskih površinah	338	375	377	111,5	100,5	0,05	0,06	0,06
1190	Rastlinjak	145	205	217	149,7	105,9	0,02	0,03	0,03
1211	Vinograd	19.129	15.665	15.036	78,6	96,0	2,82	2,35	2,26
1212	Matičnjak	49	35	31	63,3	88,6	0,01	0,01	0,00
1221	Intenzivni sadovnjak	4.130	4.449	4.475	108,4	100,6	0,61	0,67	0,67
1222	Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak	27.059	28.085	28.203	104,2	100,4	3,98	4,21	4,23
1230	Oljčnik	2.076	2.656	2.684	129,3	101,1	0,31	0,40	0,40
1240	Ostali trajni nasadi	460	376	339	73,7	90,2	0,07	0,06	0,05
1300	Trajni travnik	354.688	345.905	347.268	97,9	100,4	52,23	51,80	52,13
1321	Barjanski travnik	5.795	6.112	6.099	105,2	99,8	0,85	0,92	0,92
1800	Kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem	11.286	11.376	11.458	101,5	100,7	1,66	1,70	1,72
	Kmetijska zemljišča v uporabi, skupaj	**609.014**	**594.157**	**592.051**	**97,2**	**99,66**	**89,69**	**88,97**	**88,88**
1410	Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	27.867	22.028	20.226	72,6	91,8	4,10	3,30	3,04
1420	Plantaža gozdnega drevja	245	249	244	99,6	98,0	0,04	0,04	0,04
1500	Drevesa in grmičevje	34.803	33.939	35.570	102,2	104,8	5,13	5,08	5,34
1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče	7.095	17.438	18.036	254,2	103,4	1,04	2,61	2,71
	Kmetijska zemljišča, skupaj	**679.024**	**667.811**	**666.126**	**98,1**	**99,8**	**100**	**100**	**100**

Vir: MKM (stanje na dan 28. 4. 2026, zajeto na podlagi DOF 2023, 2024, 2025)

Pri primerjavi površin rab, ki niso KZU, je torej treba upoštevati dejstvo, da gre za vrste rab, ki v naravi prehajajo ena v drugo, in da je proces lahko tudi obraten. Pri rabi 1600 pa je poleg tega treba upoštevati tudi spremembo v metodologiji, in sicer v povezavi z rabo 1300; v obdobju po letu 2015 se je površine, ki le začasno niso bile v kmetijski rabi (nasutja zaradi del), pa tudi površine, na katerih so se izvajale agromelioracije, obnove trajnih nasadov, nekošene travnike ipd., uvrščalo pod 1600 (prej pa pod 1300). Vzrok za spremembo je poleg naštetega tudi usklajevanje podatkov dejanske rabe s podatki ZGS ter v nekoliko manj generaliziranem zajemu na širših območjih opuščanja kmetovanja.

V letu 2025 se je med pomembnejšimi vrstami kmetijske rabe glede na leto 2015 najbolj povečala površina rastlinjakov (+50 %). Ti so leta 2025 obsegali 217 hektarjev (leta 2015: 145 ha), v primerjavi z letom 2024 pa se je njihova površina povečala za 12 hektarjev. Kljub temu rastlinjaki še vedno pokrivajo zelo malo površin (0,03 % kmetijskih zemljišč).

Skupna površina trajnih nasadov se je v primerjavi z letom 2015 zmanjšala za 2.135 ha, v primerjavi z letom 2024 pa za 498 hektarjev. Med trajnimi nasadi se je od leta 2015 povečala površina oljčnikov, intenzivnih sadovnjakov ter ekstenzivnih sadovnjakov, površina vinogradov, matičnjakov ter ostalih trajnih nasadov pa se je zmanjšala. Tako velja izpostaviti nadaljevanje strmega upada površine vinogradov. Glede na leto 2024 se je površina vinogradov zmanjšala za 629 hektarjev oziroma za nekaj več kot 4 %, glede na leto 2015 pa kar za 4.093 ha oziroma za 21,1 %.

Površina njiv se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2015 zmanjšala za 8.094 hektarjev, glede na leto 2024 pa za 3.047 hektarjev. V letu 2025 so se v primerjavi z 2024 travniške površine (trajni travniki, barjanski travniki in kmetijska zemljišča, porasla z gozdnim drevjem) povečale za 1.287 hektarjev (+0,35 %), najverjetneje zaradi prej omenjenega zmanjšanja površine njiv. Površina travniških površin pa se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2015 zmanjšala za 20.044 ha oziroma za 5,3 %. Najverjetneje sta za to zmanjšanje dva glavna razloga: trend opuščanja obdelave in posledično zaraščanja površin in deloma tudi sprememba metodologije (uvrščanje začasno neobdelanih travniških površin v kategorijo neobdelanih kmetijskih zemljišč).

Identifikacijski sistem – bloki in grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev (GERK)

Grafična enota rabe kmetijskega gospodarstva (GERK) je strnjena površina kmetijskega zemljišča posameznega kmetijskega gospodarstva (KMG) z enako vrsto rabe in se nahaja znotraj bloka KMG. Evidenca je vzpostavljena za namen izvajanja ukrepov skupne kmetijske politike. Vključena je v Register kmetijskih gospodarstev kot grafična nadgradnja seznama površin KMG. Nosilci kmetijskih gospodarstev so dolžni prijaviti in ažurirati podatke o GERK, v kolikor izpolnjujejo zakonsko določene pogoje za vpis v Register kmetijskih gospodarstev. Zgoraj omenjeni podatki evidence dejanske rabe, ki jo vodi in upravlja MKM, se uporabljajo tudi kot kontrolni sloj za vpis GERK-ov v Register kmetijskih gospodarstev. V letu 2015 je bil za izvajanje skupne kmetijske politike za referenčno parcelo identifikacijskega sistema za zemljišča prvič uporabljen blok. Nosilci KMG še naprej prijavljajo površine kot GERK, ki so bili referenčne parcele za potrebe dodeljevanja podpor v kmetijstvu med leti 2006 in 2015. Po prijavi se soležni GERK istega KMG združijo v blok.

Preglednica 71: Površine iz registra kmetijskih gospodarstev po vrstah rabe GERK; 2015, 2024 in 2025

Šifra	Raba	Površina (ha)			Indeks 2025/15	Indeks 2025/24	Struktura (%)		
		2015	2024	2025			2015	2024	2025
1100	Njiva	171.356	168.312	169.534	98,9	100,7	35,52	34,54	34,82
1131	Začasno travinje		3.673	3.872		105,4		0,75	0,80
1150	Njiva za rejo polžev	27	7	6		85,7	0,01		
1160	Hmeljišče	1.397	1.631	1.566	112,1	96,0	0,29	0,33	0,32
1161	Hmeljišče v premeni	359	284	312		109,9	0,07	0,06	0,06
1170	Jagode na njivi	108	117	122		104,3	0,02	0,02	0,03
1180	Trajne rastline na njivskih površinah	362	362	358	98,9	98,9	0,08	0,07	0,07
1190	Rastlinjak	101	104	103	102,0	99,0	0,02	0,02	0,02
1192	Rastlinjak s sadnimi rastlinami	4	7	13	325,0	185,7			
1211	Vinograd	15.572	13.768	13.590	87,3	98,7	3,23	2,83	2,79
1212	Matičnjak	44	35	32		91,4		0,01	0,01
1221	Intenzivni sadovnjak	3.881	4.274	4.321	111,3	101,1	0,80	0,88	0,89
1222	Ekstenzivni (travniški sadovnjak)	7.810	8.623	8.586	109,9	99,6	1,62	1,77	1,76
1230	Oljčnik	1.023	1.684	1.723	168,4	102,3	0,21	0,35	0,35
1240	Ostali trajni nasadi	452	369	356	78,8	96,5	0,09	0,08	0,07
1300	Trajni travnik	264.382	264.653	263.040	99,5	99,4	54,80	54,32	54,03
1320	Travinje z razpršenimi neupravič. značilnostmi	15.243	18.218	18.339	120,3	100,7	3,16	3,74	3,77
1610	Kmetijsko zemljišče v pripravi	235	449	330	140,4	73,5	0,05	0,09	0,07
	Kmetijska zemljišča v uporabi*	**482.356**	**486.570**	**486.203**	**100,8**	**99,9**	**99,99**	**99,86**	**99,87**
1411	Površine za ukrep odprava zaraščanja		427	475		111,2		0,09	0,10
1420	Plantaža gozdnega drevja	69	72	73	105,8	101,4	0,01	0,01	0,01
1181	Trajne rastline na njivah, kjer pridelava ni v tleh		14	13		92,9			
1191	Rastlinjak, v katerem pridelava ni v tleh		51	57		109,8		0,01	0,01
	Kmetijska zemljišča, skupaj	**482.425**	**487.236**	**486.805**	**100,91**	**99,91**	**100**	**100**	**100**

* Kljub temu, da se na GERK z rabama 1181 in 1191 izvaja kmetijska proizvodnja, zaradi metodoloških razlogov (pridelava ni v tleh, torej zemljišče na tej površini ni obdelano) teh površin ne uvrščamo med kmetijska zemljišča v uporabi.

Vir: MKM, stanje v bazi podatkov na dan 28.4.2026

Prednosti bloka so, da s tem postanejo upravičene tudi manjše površine različnih vrst rabe in ozki pasovi travinja, ki potekajo ob njivah. GERK so še naprej pomembni zaradi določitve vrste rabe zemljišča, kar je pomembno za izvajanje skupne kmetijske politike. GERK so vrisani na podlagi ortofoto po mejah dejanske uporabe zemljišča v naravi. Izločene morajo biti neupravičene površine (npr. zelenice okoli hiš, zaraščene površine, pozidana zemljišča).

V letu 2025 je bilo v register kmetijskih gospodarstev prijavljenih 486.820 hektarjev GERK, od tega 486.203 hektarjev KZU. V primerjavi z letom 2015 so se skupne prijavljene površine KZU povečale za 3.847 hektarjev oziroma za 0,8 %. Vzrok za povečanje od leta 2015 ni povečanje kmetijskih površin v naravi, ampak dejstvo, da se je sistem vzpostavil v letu 2006 in se je še dopolnjeval s površinami, ki so bile v naravi obdelane, v register pa še niso bile vpisane. Evidenca že po definiciji ne more vključevati vseh v naravi obdelanih površin, saj vsi kmetovalci ne izpolnjujejo pogojev za vpis v register. V letu 2025 so se v primerjavi z letom 2024 skupne prijavljene površine KZU v GERK zmanjšale za 367 hektarjev oziroma za 0,1 %.

10.1.2 Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, zavarovana območja in vodovarstvena območja

– ***Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost***

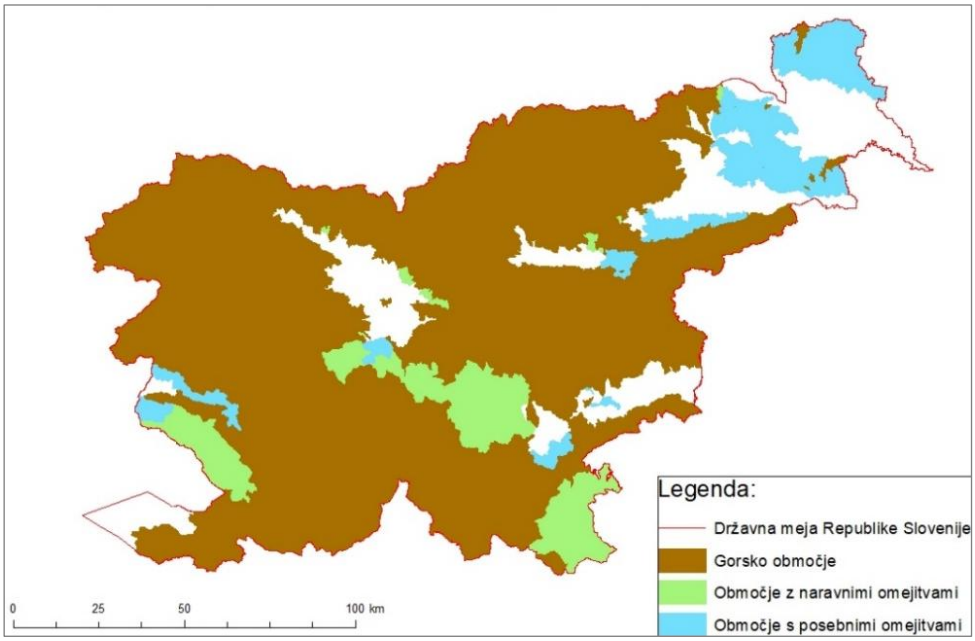
Glede na kriterije, ki se uporabljajo za določitev območij z naravnimi omejitvami (OMD), se območja delijo v tri skupine, in sicer gorska območja, območja z naravnimi omejitvami zunaj gorskega območja in območja s posebnimi omejitvami.

Preglednica 72: Površina KZU in GERK KZU (ha) na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost; 2025

	Skupaj (SLO)	Gorska območja	Naravne omejitve zunaj gorskega območja	Območja s posebnimi omejitvami	SKUPAJ OMD
Skupna površina		1.470.949	146.410	143.941	1.761.300
KZU - dejanska raba	**592.050**	329.557	48.952	72.221	450.730
GERK KZU	**486.203**	263.480	38.788	60.380	362.648

Vir: MKM

Slika 67: Območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost

Vir: MKM

V letu 2025 je skupna površina KZU v OMD znašala 450.730 hektarjev. Ob tem so površine, ki jih kmetovalci prijavijo kot GERK v OMD znašale 362.648 hektarjev in pokrijejo okoli 80 % površin KZU v OMD. Zemljišča, ki niso evidentirana kot GERK KZU v OMD, ne morejo prejeti plačila za OMD.

– *Natura 2000*

Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, ki so jih določile države članice EU. Njen glavni cilj je ohraniti biotsko raznovrstnost za prihodnje rodove. Evropska unija je omrežje Natura 2000 uvedla kot enega od pomembnih delov izvajanja habitatne direktive in direktive o pticah.[29] Direktivi, katerih osnovni namen je ohranjanje oziroma doseganje ugodnega stanja vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov na območjih Natura 2000, podpirata trajnostni razvoj, ki lahko zadovoljuje potrebe sedanjih rodov, hkrati pa ne škoduje potrebam prihodnjih. V omrežje Natura 2000 je v Sloveniji vključenih dobrih 37 % celotnega ozemlja.

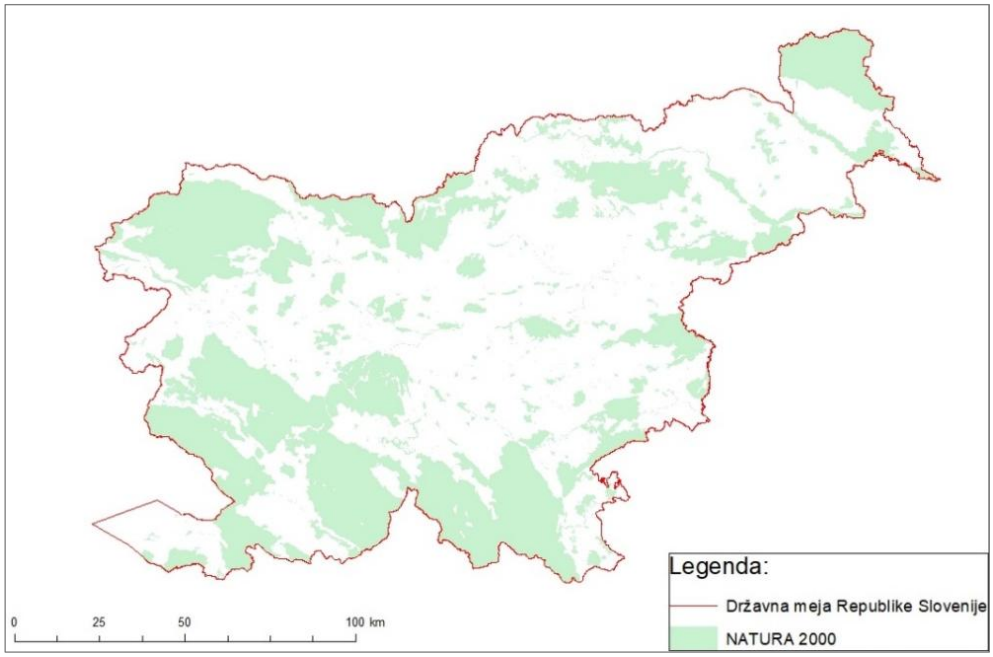
Preglednica 73: Površina KZU in GERK KZU (ha) na območjih Natura 2000; 2025

	Skupaj (SLO)	Natura 2000
Skupna površina		768.125
KZU - dejanska raba	**592.050**	147.596
GERK KZU	**486.203**	117.156

Vir: MKM

V letu 2025 je skupna površina KZU v območjih Natura 2000 znašala 147.596 hektarjev, v registru kmetijskih gospodarstev pa je bilo vpisanih 117.156 hektarjev GERK KZU na teh območjih. Površine, ki jih kmetovalci prijavijo kot GERK na območjih Natura 2000, pokrijejo skoraj 80 % skupne površine KZU v teh območjih.

Slika 68: Območje Natura 2000

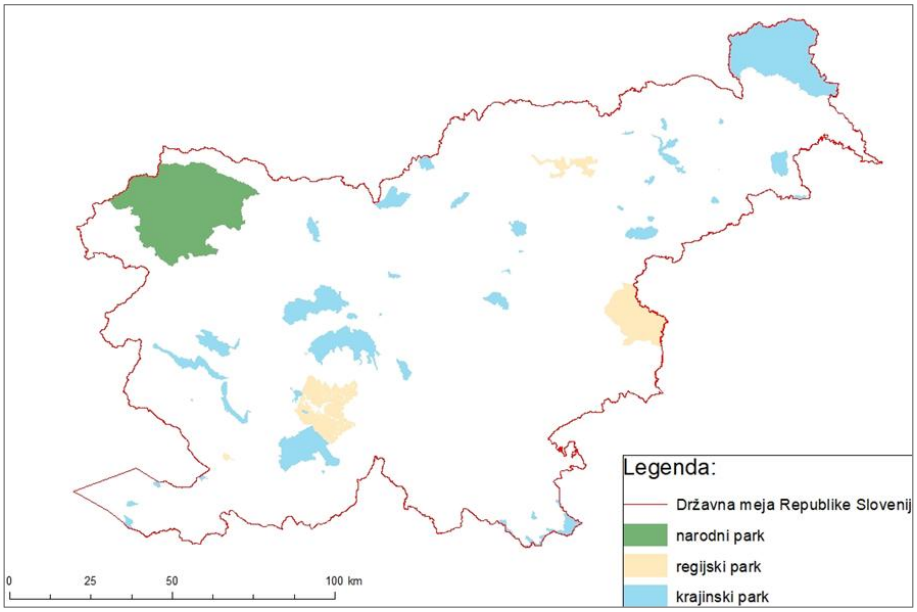
Vir: MKM

[29] Direktiva o habitatih (Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst); direktiva o pticah (Direktiva Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic).

– *Narodni, regijski in krajinski parki*

Slovenija ima kot ena od držav z najvišjo stopnjo biodiverzitete v EU z različnimi varstvenimi kategorijami zavarovanih 13 % svojega ozemlja. Zavarovanih območij oziroma parkov je 52, od tega en narodni, štirje regijski in 47 krajinskih parkov.

Slika 69: Narodni, regijski in krajinski parki

Vir: MKM

Skupna površina KZU v zavarovanih območjih v letu 2025 znaša 68.446 hektarjev, kot GERK KZU na teh območjih pa je v registru kmetijskih gospodarstev vpisanih 56.394 hektarjev. Površine, ki so jih kmetovalci prijavili kot GERK v zavarovanih območjih, tako pokrijejo približno 82 % skupne površine KZU v teh območjih.

Preglednica 74: Površina KZU in GERK KZU (ha) na zavarovanih območjih; 2025

	Skupaj	Parki			
		Narodni	Regijski	Krajinski	SKUPAJ parki
Skupna površina		83.985	48.131	130.846	**262. 963**
KZU - dejanska raba	**592.050**	7.203	14.626	46.617	**68.446**
GERK KZU	**486.203**	4.292	12.297	39.805	**56.394**

Vir: MKM

– *Vodovarstvena območja*

Vodovarstvena območja (VVO) so ena najpomembnejših oblik zavarovanja vodnih teles, pomembnih za odvzem pitne vode. Ta način zavarovanja je poznal Zakon o vodah iz leta 1981, na podlagi katerega so občine določile vodovarstvena območja. Novi zakon o vodah, ki v slovenski pravni red prevzema zahteve direktive EU o ukrepih na področju vodne politike, prenaša pristojnost določanja vodovarstvenih območij na državo. VVO ureja 15 uredb[30].

[30] Vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrave in Dravskega polja, vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja, vodno telo vodonosnika Apaškega polja, vodno telo vodonosnika Selniška dobrava, vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja, vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane, vodno telo vodonosnikov Rižane, vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče, vodno telo vodonosnikov na območju občine Jezersko, vodno telo vodonosnikov na območju občine Jesenice, vodna telesa vodonosnikov na območju Slovenj Gradca, vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca, vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič, vodno telo vodonosnika občin Ormož in Gorišnica ter vodno telo vodonosnikov občin Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane.

Z uredbami so določeni VVO in vodovarstveni režimi. Znotraj VVO so določene različne stopnje varovanja, ki so odvisne od naravnih značilnosti in stopnje ogroženosti vodonosnikov oziroma površinskih voda. Uredbe predvidevajo tri stopnje varovanja oziroma razvrstitve vodovarstvenih območij: VVO I (najožja območja), na katerih velja najstrožji režim varovanja (prepovedana ali omejena raba mineralnih gnojil, gnojnice in gnojevke ter fitofarmacevtskih sredstev), VVO II (ožja območja) in VVO III (širša območja).

Poleg VVO, določenih z uredbami, je še vedno veliko vodovarstvenih območij določenih z občinskimi odloki, ki so jih občinske skupščine sprejele do leta 2002 v skladu s takrat veljavnim Zakonom o vodah in se v skladu s prehodnimi določbami sedanjega zakona še uporabljajo.

V evidenci VVO, ki jo vodi Direkcija Republike Slovenije za vode, se vodovarstvena območja, določena z vladnimi uredbami, vodijo pod nazivom »državni nivo«, vodovarstvena območja, določena z občinskimi odloki, pa pod nazivom »občinski nivo«.

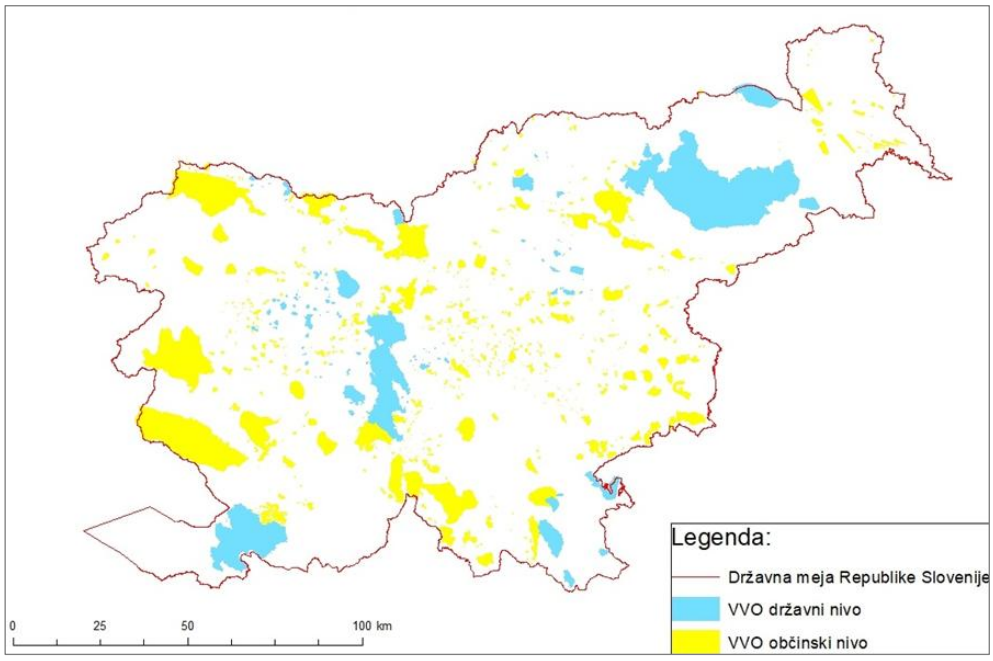
Preglednica 75: Površina KZU in GERK KZU (ha) na vodovarstvenih območjih (VVO); 2025

	Skupaj (SLO)	VVO skupaj		VVO – državni nivo		VVO – občinski nivo	
		VVO	Od tega VVO I	VVO	Od tega VVO I	VVO	Od tega VVO I
Skupna površina	**2.027.102**	354.208	8.992	150.853	5.427	203.355	3.565
KZU - dejanska raba	**592.050**	94.108	2.667	56.967	2.000	37.141	667
GERK na KZU	**486.203**	76.861	2.258	48.413	1.704	28.448	554

Vir: MKM

Površina vodovarstvenih območij v Sloveniji je v letu 2025 znašala 354.208 hektarjev kar predstavlja 17,5 % površine države. KZU na teh območjih je bilo 94.108 hektarjev, kmetovalci pa so na teh območjih prijavili 76.861 hektarjev GERK KZU. Na VVO I območjih je bilo 2.667 hektarjev KZU oziroma 2.258 hektarjev GERK KZU.

Slika 70: Vodovarstvena območja

Vir: MKM

10.2 Zemljiške operacije

Razdrobljenost zemljišč je ena od največjih razvojnih težav slovenskega kmetijstva. Da bi bila kmetijska gospodarstva v zaostrenih gospodarskih razmerah konkurenčna, bi bila potrebna koncentracija posesti, izboljšanje kakovosti zemljišč ter prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev. Slovenija se vse pogosteje sooča tudi s posledicami podnebnih sprememb, predvsem z daljšimi sušnimi obdobji, ki zaradi premalo namakalnih površin povzročajo velik izpad pridelkov in s tem dohodkov v kmetijstvu. Zaradi neprimernega upravljanja z zemljišči v kmetijstvu in gozdarstvu, onesnaževanja, širjenja mestnih območij in podnebnih sprememb so, podobno kot v številnih delih Evrope, opazni procesi degradacije tal, vendar je dejansko škodo, zaradi kompleksnosti problematike, manjkajočih podatkov o ogroženih območjih ter ocen posredne škode, težko oceniti.

Namen izvajanja zemljiških operacij, kot so komasacije, agromelioracije in hidromelioracije, je izboljšanje posestne in zemljiške strukture ter izboljšanje pogojev obdelave kmetijskih zemljišč.

– Komasacije

Ključni problemi pri izvajanju komasacij so še vedno dolgotrajni komasacijski postopki, predvsem reševanje pritožb na odločbo o novi razdelitvi zemljišč komasacijskega sklada, ob enem pa se soočamo tudi s pomanjkanjem interesa investitorjev po uvedbi novih komasacijskih postopkov. Predlog za uvedbo komasacijskega postopka se lahko vloži, če se s komasacijo strinjajo lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo v lasti več kot dve tretjini kmetijskih zemljišč na predvidenem komasacijskem območju. Prav tako se komasacije lahko izvajajo tudi po končani izgradnji linijskih infrastrukturnih objektov.

V letu 2025 je Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS izvajal postopke na 42 komasacijskih območjih v različnih fazah izvedbe. Komasacije ostajajo pomembna prioriteta Sklada, saj poleg izboljšanja zemljiške strukture prispevajo tudi k urejanju infrastrukture, vodotokov in drugih okoljskih ureditev.

V letu 2025 je bil objavljen 1. javni razpis za intervencijo izvedba agromelioracij in komasacij kmetijskih zemljišč (za podintervencijo izvedba agromelioracij na komasacijskih območjih) iz SN 2023–2027. Razpisanih je bilo 2,0 milijona EUR. Na razpis je prispelo 17 vlog, s katerimi je bilo zaprošenih 4,8 milijona EUR za izvedbo agromelioracij in komasacij na skupno 2.863,7 ha zemljišč.

– Agromelioracije

Za izboljšanje fizikalnih, kemijskih in bioloških lastnosti tal ter izboljšanje dostopa na kmetijska zemljišča so bila izvedena naslednja agromelioracijska dela: izdelava in razgradnja teras, ureditev manjših odvodnjavanj, ureditev novih poljskih poti in nasipavanje zemljišč z rodovitno zemljo.

V letu 2025 je MKM izdalo 32 odločb o uvedbi zahtevnih agromelioracij na kmetijskih zemljiščih v skupni površini 39,9 hektarja.

– Odprava zaraščanja

Pristojno ministrstvo se zaveda izzivov, povezanih z odpravljanjem zaraščanja na območju celotne države. Prizadeva si za zagotavljanje finančne podpore za odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih, vendar je uspešnost ukrepov v veliki meri odvisna od interesa lastnikov kmetijskih zemljišč na terenu. Razpisana sredstva so na voljo vsem, ki izpolnjujejo pogoje, vendar jih ministrstvo ne more dodeliti, če interesa na terenu ni. Pomanjkanje prijav na javne

razpise je na nekaterih območjih posledica opuščanja kmetijske dejavnosti (odseljevanje mladega prebivalstva, siromašenja delovnega potenciala itd.), med pomembnejšimi razlogi je tudi neugodna lastniška struktura.

Dodatno ministrstva opaža pomemben trend upada prijav na javne razpise tudi zaradi zadnje spremembe uredbe[31], ki ureja ukrep odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih, s katero so se med upravičenimi površinami za čiščenje črtale gozdne površine. Sprememba uredbe je sledila uveljavitvi Uredbe (EU) 2023/1115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o omogočanju dostopnosti primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010, ki omejuje in sankcionira krčenje gozdov za določene kmetijske namene.

V letu 2025 ni bilo objavljenega novega javnega razpisa za ukrep odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih, saj so bila na voljo še sredstva iz javnega razpisa iz leta 2024. S tem javnim razpisom je bil za odpravo zaraščanje razpisan 1,0 milijon EUR nepovratnih sredstev. V letu 2025 je bilo iz ukrepa izplačanih 371.802 EUR za odpravo zaraščanja na 74,4 ha površin. Očiščene površine so posledica izdanih odločb o pravici do sredstev iz predhodnih let, saj je narava ukrepa takšna, da vlagatelji najprej prejmejo odločbo o pravici do sredstev, nato pa imajo najmanj eno leto časa, da zaraščene površine očistijo in vložijo zahtevek za izplačilo sredstev. Učinki ukrepa se zato merijo z zamikom.

– ***Namakalni sistemi***

V letu 2025 je bilo izdanih 20 odločb za uvedbo zasebnih namakalnih sistemov z enim uporabnikom (na površini 46,1 ha).

Slovenija za gradnjo in tehnološke posodobitve namakalnih sistemov namenja sredstva v okviru skupne kmetijske politike. Namakanje je v SN 2023–2027 razdeljeno med:

- IRP 13: Izgradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom;
- IRP 14: Tehnološke posodobitve namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom;
- IRP 40: Individualni namakalni sistemi in nakup namakalne opreme;
- IRP 41: Tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov.

Za izgradnjo in tehnološke posodobitve namakalnih sistemov, namenjenih več uporabnikom, je opredeljena 100-odstotna stopnja sofinanciranja. Za izgradnjo in tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov ter nakup namakalne opreme je predvidena 50-odstotna stopnja sofinanciranja. V okviru strateškega načrta je vse namakanje (z izjemo namakanja v rastlinjakih in trajnih nasadih) združeno v zgoraj navedene intervencije.

V okviru SN 2023–2027 v letu 2025 ni bilo objavljenih razpisov iz navedenih intervencij.

– ***Hidromelioracije***

Hidromelioracije, med katere spadajo namakalni in osuševalni sistemi, so ukrep, ki omogoča usposobitev kmetijskih zemljišč v ekstenzivni rabi na območjih neugodnega vodnega režima z regulacijo vlage v tleh. Ti ukrepi so usmerjeni v gradnjo novih javnih namakalnih sistemov in gospodarjenje z obstoječimi osuševalnimi in javnimi namakalnimi sistemi. K tem vsebinam spadajo tudi storitve upravljanja z osuševalnimi in javnimi namakalnimi sistemi, storitve izdelave in vzdrževanja evidence osuševalnih in namakalnih sistemov ter druge storitve, povezane s temi vsebinami.

V letu 2025 so se izvajale naloge v okviru programov upravljanja in vzdrževanja osuševalnih in javnih namakalnih sistemih po posameznem sistemu za leto 2025 na podlagi pogodb med

[31] Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 111/23 in 44/24).

upravljavcem sistemov in izvajalci. Na 202 osuševalnih in javnih namakalnih sistemih se je vzdrževanje izvajalo s strani Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, od tega na 196 osuševalnih sistemih in 6 namakalnih sistemih. Na 56 osuševalnih sistemih so vzdrževanje izvajali lastniki sami in na 18 javnih lokalnih namakalnih sistemih so upravljanje in vzdrževanje izvajale lokalne skupnosti. Skupno se je tako v letu 2025 upravljajo in vzdrževalo 276 osuševalnih in javnih namakalnih sistemov.

Sredstva za vzdrževanje melioracijskih sistemov se zbirajo v skladu z določbami Zakona o kmetijskih zemljiščih. Upravljalec hidromelioracijskih sistemov, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS, poskrbi za izvedbo vzdrževanja v skladu s potrjenimi letnimi programi, ki so usklajeni z razpoložljivimi zbranimi sredstvi za ta namen[32]. V letu 2025 se je na podlagi sprejete odredbe izvedla vsakoletna odmera nadomestila za vzdrževanje osuševalnih in javnih namakalnih sistemov. V odmero je bilo vključenih 195 osuševalnih in javnih namakalnih sistemov, ter 18 lokalnih namakalnih sistemov oziroma 14.248 zavezancev kot fizične osebe in 296 zavezancev kot pravne osebe. Na ostalih osuševalnih sistemih je bilo dovolj sredstev iz preteklih let ali vzdrževanje izvajajo lastniki zemljišč sami ali se ne izvaja vzdrževanje.

Preglednica 76: Odmera nadomestila za vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov, 2016–2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Število HMS v odmeri	224	227	217	212	205	214	222	217	218	213
Zbrana sredstva (000 EUR)	628	649	698	597	647	576	596	683	721	752

Vir: MKM

V letu 2025 so se vzdrževalna dela izvajala glede na zbrana sredstva iz odmere za leto 2024 in preostanka sredstev iz preteklih let. V letu 2025 je bilo vzdrževanih 258 osuševalnih in javnih namakalnih sistemov na skupno 38.043 ha kmetijskih zemljišč. Na 18 javnih lokalnih namakalnih sistemih so se vzdrževalna dela izvajala na skupno 1.626 ha kmetijskih zemljiščih. V največjem obsegu se je izvajala košnja trave na brežinah jarkov, v manjšem obsegu pa posek zarasti na brežinah, poglabljanje jarkov in popravilo poti.

[32] Zakonsko predpisani postopek zbiranja sredstev za vzdrževanje in redno delovanje hidromelioracijskih sistemov je bil prvič izveden leta 2003. Od leta 2007 odmera vsako leto poteka nemoteno.

10.3 Varstvo kmetijskih zemljišč pred spreminjanjem namenske rabe

Ustrezen življenjski prostor, ohranjeni naravni viri (tla, voda, zrak, biotska pestrost) in varna hrana spadajo med temeljne človekove in družbene potrebe in jih razumemo kot javne dobrine, povezane s kmetijsko pridelavo.

Kmetijska zemljišča so naravna dobrina, pomembna za pridelavo hrane, varovanje okolja, ohranjanje kulturne krajine in poseljenosti podeželja ter opravljanje ekoloških funkcij. Ena od pomembnih nalog kmetijstva je zagotavljanje primerne stopnje samooskrbe in prehranske varnosti. Ker se obseg kmetijskih zemljišč zaradi pozidave in zaraščanja zmanjšuje, je ena ključnih nalog zagotoviti njihovo obdelanost in ustrezno varstvo pred njihovo trajno spremembo. Osnovni pogoj za prehransko samooskrbo je namreč zadosten obseg kmetijskih zemljišč v državi. Pridelava hrane je možna na različnih zemljiščih, od najbolj rodovitnih kmetijskih zemljišč do hribovskih območij, pri čemer imajo najboljša kmetijska zemljišča nekatere prednosti. Zato je izjemno pomembno v največji možni meri preprečevati in zmanjševati izgubo kmetijskih zemljišč ter s tem nepovratno izgubo tal. Treba je ohranjati in izboljševati kakovost tal ter povečevati sposobnost izvajanja vseh ekosistemskih storitev, da bi lahko v največji meri dosegli trajnostno upravljanje s tlemi.

Po podatkih Ministrstva za okolje in prostor RS je bilo v letu 2025 uveljavljenih 24 sprememb in dopolnitev občinskih prostorskih načrtov (SD OPN) in trije občinski prostorski načrti (OPN). Pri 14 občinah je šlo za takšne spremembe, ki so se nanašale na spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč. Pri 13 občinah se je v letu 2025 spreminjal oziroma dopolnjeval le besedilni del OPN (spremembe prostorskih izvedbenih pogojev oziroma meril in pogojev za urejanje prostora) ali pa je šlo za minimalne grafične popravke izvedbenega dela oziroma se je spreminjala podrobna namenska raba znotraj stavbnih zemljišč ali je bila sprememba izvedena s kratkim postopkom, ki ne vključuje spremembe namenske rabe zemljišč.

Izračun sprememb namenske rabe zemljišč za posamezno občino je bil narejen z geografskim informacijskim sistemom ArcGIS, na podlagi vektorskih podatkov namenske rabe prostora, ki je veljala pred uveljavitvijo OPN (obstoječa namenska raba) ter namenske rabe prostora uveljavljenega OPN.

V skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih so bili z dnem 21. julijem 2020 izpolnjeni vsi pogoji za začetek postopka določanja trajno varovanih kmetijskih zemljišč (TVKZ). Ko je iz prostorskega informacijskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja prostorsko načrtovanje, razvidno, da je bil sprejet sklep o začetku postopka priprave prostorskega akta, iz katerega izhaja, da se s prostorskim aktom predlaga sprememba namenske rabe kmetijskih zemljišč, ministrstvo naroči izdelavo strokovne podlage s področja kmetijstva, ki je podlaga za implementacijo TVKZ v OPN.

Naknadno je bil v času epidemije Covida sprejet Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19. V 99. členu tega zakona je navedeno, da v kolikor je skupna površina vseh pobud za pripravo prostorskega akta, ki se nanašajo na spremembo iz kmetijske v nekmetijsko namensko rabo manjša od 10 ha in je bil sklep sprejet do 31. decembra 2021, občini v postopku ni potrebno določevati TVKZ. Nekaj postopkov, ki se jih vodi tudi v skladu s tem zakonom še poteka.

V letu 2025 je ministrstvo pripravljalo spremembe Zakona o kmetijskih zemljiščih. Novela zakona je stopila v veljavo 19. decembra 2025. Z novelo zakona se je spremenil tudi način priprave strokovne podlage s področja kmetijstva, ki je podlaga za implementacijo TVKZ v OPN. To strokovno podlago bo ministrstvo samo pripravilo enkrat letno za območje celotne Slovenije. S tem bo omogočeno, da bodo občine vnaprej seznanjene s strokovno podlago in jo bodo lahko nemudoma vključile v gradivo za spremembo prostorskega načrta. V

dosedanjem obdobju je izvajalec za pripravo strokovne podlage v povprečju potreboval tri mesece.

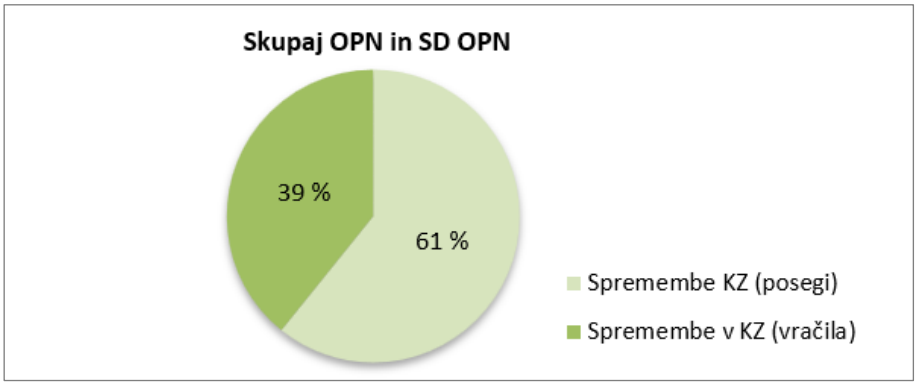
Ministrstvo je do 31. 12. 2025 naročilo izdelavo 30 strokovnih podlag. Do konca leta 2025 v nobenem postopku SD OPN predlog TVKZ ni bil implementiran v prostorski akt, postopki so še v teku.

Podatek o spremembi kmetijskih zemljišč (spremembe KZ) se nanaša na spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč (najboljša in druga kmetijska zemljišča) v območja stavbnih zemljišč (stanovanja, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti, posebna območja, zelene površine, prometne površine, komunikacijske infrastrukture, energetske infrastrukture, okoljske infrastrukture, območja obrambe v naselju, površine razpršene poselitve in razpršena gradnja), območja gozdov, območja voda in območja drugih zemljišč (mineralne surovine, varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja obrambe zunaj naselij, ostala območja).

Z uveljavitvijo 27 OPN v letu 2025 (pri 14 je prišlo do spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč) se je spremenila namenska raba na skupno 441,51 ha kmetijskih zemljišč. V kmetijsko namensko rabo pa je bilo spremenjenih 284,75 ha zemljišč.

Podatek o vračanju v kmetijska zemljišča (vračanje v KZ) se nanaša na spremembo nekmetijskih namenskih rab (stavbna, gozdna, vodna in druga zemljišča) v kmetijsko namensko rabo.

Slika 71: Spremembe rabe kmetijskih zemljišč in nekmetijskih namenskih rab v kmetijsko namensko rabo v letu 2025

Vir: MNVP, Prostorski informacijski sistem, Zbirka prostorskih aktov

Preglednica 77: Spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč in spremembe nekmetijskih namenskih rab v kmetijsko namensko rabo, po uveljavitvi OPN (ha); 2025

Občina	Sprejete spremembe in dopolnitve Občinskih prostorskih načrtov (SD OPN)											
	Postopek	Spremembe KZ v stavbna zemljišča	Spremembe KZ v gozdna zemljišča	Spremembe KZ v vodna zemljišča	Spremembe KZ v druga zemljišča	Spremembe KZ, SKUPAJ	Vračanje iz stavbnih zemljišč v KZ	Vračanje iz gozdnih zemljišč v KZ	Vračanje iz vodnih zemljišč v KZ	Vračanje iz drugih zemljišč v KZ	Vračanje v KZ, SKUPAJ	Površine KZ po uveljavitvi OPN
Maribor	OPN	132,69	1,34	15,42	/	149,45	19,12	52,04	1,55	/	72,71	5.388
Kobilje	OPN	10,44	55,58	0,07	/	66,11	1,13	5,39	/	/	6,52	873
Sveta Ana*	OPN	56,22	36,85	18,77	/	111,84	17,06	33,04	0,07	/	50,17	2.225
Dobrovnik	SD OPN	19,7	/	/	/	19,7	6,94	7,36	/	/	14,3	1.773
Žetale	SD OPN	3,14	/	/	/	3,14	3,61	0,5	/	/	4,11	1.481
Bled	SD OPN 4	0,52	/	/	/	0,52	0,5	5,32	/	/	5,82	1.642
Turnišče	SD OPN	15,25	/	/	/	15,25	5,66	17,9	0,2	/	23,76	1.769
Rogaška Slatina	SD OPN	22,99	31,33	2,46	0,27	57,05	20,52	32,3	3,12	0,50	56,44	3.419
Šmartno pri Litiji	SD OPN 7	0,96	/	/	/	0,96	/	1,01	/	/	1,01	2.469
Šmarje pri Jelšah	SD OPN 3	1,48	/	/	/	1,48	0,14	2,16	/	/	2,3	5.778
Trebnje	SD OPN 5	8,47	/	/	/	8,47	8,82	32,8	/	/	41,62	6.272
Mirna Peč	SD OPN 4	2,46	/	/	/	2,46	2,79	/	/	/	2,79	1.823
Benedikt	SD OPN	5,08	/	/	/	5,08	2,98	0,22	/	/	3,2	1.519
Kidričevo**	SD OPN 6	6,34	/	/	/	6,34	/	64,39	/	/	64,39	4.579
Skupaj		**279,40**	**125,10**	**36,72**	**0,27**	**441,51**	**89,27**	**190,04**	**4,94**	**0,50**	**284,75**	**36.431**

* Občina Sveta Ana je prostorski akt sprejela kljub negativnemu mnenju ministrstva.
** Občina Kidričevo je SD OPN 6 sprejela v letu 2025, vendar je tokrat zgolj ponovila postopek zaradi zahteve sodišča po ponovni javni razgrnitvi. Zato ministrstvo sprememb površin, ki so nastali v tem postopku ni upoštevalo v skupno bilanco. Te površine so bile upoštevane v povzemanju postopka SD OPN3 v poročilu za leto 2021.

Vir: MOP, Prostorski informacijski sistem, Zbirka prostorskih aktov

Po podatkih Ministrstva za okolje in prostor RS sta bila v letu 2025 sprejeta dva državna prostorska načrta (DPN). Pri obeh DPN je prišlo do sprememb namenske rabe kmetijskih zemljišč oziroma do trajne izgube kmetijskih površin v skupnem obsegu 45,01 ha. Podatek o skupni površini območja DPN se nanaša na celotno ureditveno območje DPN in poleg kmetijske vključuje tudi druge namenske rabe prostora. Delež spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč znotraj območij DPN, sprejetih v letu 2025, znaša 29,9 %.

Preglednica 78: Površina DPN, načrtovana na kmetijski namenski rabi (ha); 2025

DPN sprejeti v letu 2025	Skupna površina območja DPN (ha)	Skupna površina spremembe namenske rabe KZ na območju DPN (ha)	Delež spremembe namenske rabe KZ na območju DPN (%)
Sončna elektrarna Zlatoličje – Formin*	25,38	4,82	18,99
Navezovalna cesta zahodna obvoznica Maribor	125,20	40,19	32,10
Skupaj	**150,58**	**45,01**	**29,89**

* Izračun na podlagi podatkov Prostorskega informacijskega sistema. Z DPN se namenska raba v PIS ne spreminja. DPN predvideva spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč, ki bo vidna, ko bo občina v postopku sprememb in dopolnitev prostorskega akta povzela območje DPN v OPN.

Vir: MOP, Prostorski informacijski sistem, Zbirka prostorskih aktov.

– Stanje prometa kmetijskih zemljišč

Podatki o prometu s kmetijskimi zemljišči so pridobljeni iz Evidence trga nepremičnin na Portalu Prostor, ki jo vodi Geodetska uprava RS. V spodnji preglednici so podatki o kupoprodajnih poslih s kmetijskimi zemljišči v letih 2024 in 2025, pri čemer so vključene le tiste parcele, ki so bile prodane v celoti (prodani delež 1/1). Podatki se nanašajo na zemljišča, evidentirana kot zemljišča za kmetijsko rabo (njive, travniki, pašniki) ter zemljišča za kmetijsko rabo s trajnim nasadom. V letu 2025 je bilo izvedenih skupno 10.427 kupoprodajnih poslov, in sicer na skupni površini 2.471 hektarjev, pri čemer se je 99 % poslov nanašalo na njive, travnike in pašnike.

Preglednica 79: Stanje prometa kmetijskih zemljišč; 2024 in 2025

	2024		2025	
Vrsta zemljišča	**Št. poslov**	**Površina (ha)**	**Št. poslov**	**Površina (ha)**
Zemljišče za kmetijsko rabo (njiva, travnik, pašnik)	12.210	4.582,57	10.328	2.448,58
Zemljišče za kmetijsko rabo trajni nasad	144	51,35	99	22,67
Skupaj	**12.354**	**4.633,92**	**10.427**	**2.471,26**

Vir: GURS, Portal Prostor (evidenca trga nepremičnin)

10.4 Gospodarjenje z zemljišči v okviru Sklada kmetijskih zemljišč v lasti RS

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (v nadaljnjem besedilu: Sklad) je bil ustanovljen z namenom, da gospodari s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi v lasti RS. Od 1. julija 2016 dalje Sklad gospodari le s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v lasti RS. Z gozdovi v lasti RS pa gospodari družba Slovenski državni gozdovi (v nadaljnjem besedilu: SiDG). Sklad na podlagi Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS (ZGGLRS) sicer še naprej opravlja določene naloge, ki se nanašajo na gozdove v lasti RS, predvsem v zvezi s postopki denacionalizacije, vračanjem zemljišč po zakonu, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij, vračanjem zemljišč po zakonu, ki ureja agrarne skupnosti, s prenosi zemljišč in plačevanjem odškodnine za nemožnost uporabe zemljišč, vrnjenih v postopkih denacionalizacije.

Sklad gospodari s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v državni lasti v skladu z razvojno politiko RS in strateškimi dokumenti s področja kmetijstva, kot so Resolucija o nacionalnem programu strateških usmeritev razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«, Razvojna strategija Sklada 2023–2027 ter drugimi predpisi in akti Sklada.

Preglednica 80: Kmetijska zemljišča po dejanski rabi v upravljanju Sklada (ha), 2022–2025

Šifra	Vrsta rabe	2022	2023	2024	2025	Struktura 2025 (%)	Struktura 2025 (%)
1100	Njiva	26.730	26.766	26.535	26.612	43,2	36,8
1160	Hmeljišče	981	979	988	973	1,6	1,3
1180	Trajne rastline na njivskih površinah	47	52	54	53	0,1	0,1
1190	Rastlinjak	14	15	17	13	0,02	0,02
1211	Vinograd	3.772	3.715	3.742	3.681	6,0	5,1
1212	Matičnjak	6	5	5	5	0,01	0,01
1221	Intenzivni sadovnjak	994	931	919	925	1,5	1,3
1222	Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak	710	716	732	718	1,2	1,0
1230	Oljčnik	987	1.014	1.037	1.052	1,7	1,5
1240	Ostali trajni nasadi	3	3	3	3	0,005	0,004
1300	Trajni travnik	17.775	17.907	18.181	18.224	29,6	25,2
1321	Barjanski travnik	618	691	719	720	1,2	1,0
1410	Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	2.528	2.430	2.313	2.092	3,4	2,9
1420	Plantaža gozdnega drevja	52	51	45	43	0,1	0,1
1500	Drevesa in grmičevje	3.304	3.326	3.144	3.270	5,3	4,5
1600	Neobdelano kmetijsko zemljišče	1.811	1.825	1.847	2.033	3,3	2,8
1800	Kmetijsko zemljišče, poraslo z gozd. drevjem	1.061	1.145	1.167	1.152	1,9	1,6
	Kmetijska zemljišča, skupaj	**61.393**	**61.572**	**61.448**	**61.567**	**100,0**	**85,1**
	Gozdna zemljišča				5.555		7,7
	Pozidna zemljišča				722		1,0
	Vodna zemljišča				410		0,6
	Neplodna zemljišča				4.108		5,7
	Zemljišča v upravljanju Sklada, skupaj				**72.362**		**100,0**

Vir: Sklad (podatki na dan 31. 12. 2025)

Sklad na podlagi krovnega Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in z uporabo določb ZGGLRS opravlja predvsem naslednje naloge:

- skrbi za trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči in kmetijami, v skladu s cilji prilagajanja podnebnim spremembam, ohranjanja narave in dobrega stanja voda,
- razpolaga s kmetijskimi zemljišči in kmetijami ter jih upravlja v skladu z veljavnimi predpisi,
- vodi evidence o pravnih in stvarnih lastnostih nepremičnin, s katerimi gospodari, z namenom učinkovitega izvajanja nalog Sklada ter drugih pristojnih organov,

- upravlja finančna sredstva, pridobljena z gospodarjenjem,
- izvaja druge naloge, povezane s kmetijskimi zemljišči in kmetijami v lasti RS, kot jih določajo predpisi in akti Sklada,
- z državnimi zemljišči upravlja tako, da skrbi za njihovo dejansko in pravno urejenost, investicijsko vzdrževanje ter oddajo kmetijskih zemljišč v zakup v skladu z zakonom.

Konec leta 2025 (stanje na dan 31. 12. 2025) je Sklad gospodaril z 61.567 hektarji kmetijskih zemljišč, kar predstavlja 85,1 % vseh zemljišč v upravljanju Sklada. Delež kmetijskih zemljišč v upravljanju Sklada glede na vsa kmetijska zemljišča v Sloveniji pa je znašal 9,3 %.

V primerjavi z letom 2024 se je obseg kmetijskih zemljišč v gospodarjenju Sklada povečal za 119 ha. Obseg kmetijskih zemljišč v upravljanju Sklada se spreminja zaradi nakupov in prodaj, menjav in razdružitev solastnine zaradi neodplačnih postopkov prenosa zemljišč v gospodarjenje na Sklad oziroma s Sklada ter zaradi geodetskih uskladitev. Spremembe znotraj posameznih kategorij rabe zemljišč pa so posledica sprotnega usklajevanja z evidencami dejanske rabe, ki jih vodi in posodablja MKM.

Gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči v lasti RS in upravljanju Sklada

Spodaj so navedeni ključni kazalniki gospodarjenja s kmetijskimi zemljišči v okviru Sklada.

Preglednica 81: Osnovni kazalniki gospodarjenja Sklada s kmetijskimi zemljišči, 2020–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Površina v zakupu (najem, brezplačni zakup), skupno (ha)	54.038	53.830	54.148	54.454	54.753	54.616
zakupne pogodbe pravnih oseb	*21.102*	*18.627**	*21.276*	*21.144*	*21.154*	*20.111*
zakupne pogodbe fizičnih oseb	*30.879*	*31.879*	*32.333*	*32.782*	*33.052*	*34.091*
najemne pogodbe	*1.400*	*303*	*308*	*282*	*295*	*176*
brezplačne zakupne pogodbe	*657*	*241*	*231*	*246*	*252*	*237*
Št. zakupnih pogodb (najem, brezplačni zakup), skupno	16.930	17.094	17.266	17.358	17.297	17.135
zakupne pogodbe pravnih oseb	*533*	*524*	*547*	*560*	*562*	*556*
zakupne pogodbe fizičnih oseb	*16.221*	*16.116*	*16.534*	*16.593*	*16.523*	*16.361*
najemne pogodbe	*160*	*169*	*176*	*184*	*183*	*180*
brezplačne zakupne pogodbe	*16*	*6*	*9*	*21*	*29*	*38*
Prihodki od zakupnin in najemnin (mio EUR)	6,5	6,3	8,0	8,9	9,0	11,7
Povprečna zakupnina (EUR/ha)	120	116	147	161	164,0	184,9
Ponudbe za zakup (ha)	2.288	1.799	1.120	1.245	3.011	1.396
od teh prvič objavljen razpis za zakup (ha)	*1.557*	*1.034*	*575*	*577*	*2.371*	*665*
Število obnovljenih oziroma novih zakupnih pogodb	2.712	2.779	2.566	3.268	2.547	2.287
Prvič oddano v zakup (ha)	981	746	736	736	933	500
Nakupi in prodaje						
Nakup kmetijskih zemljišč (ha)	733	441	220	197	275	289
od tega nakupi na varovanih območjih (ha)	*197*	*138*	*91*	*168*	*148*	*138*
Prodaja kmetijskih zemljišč (ha)	10,6	17,0	14	16	18	10
Prodaja stavbnih zemljišč (pozidanih po dejanski rabi)	15,5	16,0	17	29	14	9
V denacionalizaciji vrnjena kmetijska zemljišča (ha)	43	21	10	3	1	4

* Prišteti je treba še 2.779 ha (zemljišča v sodnem sporu);

Vir: Sklad

– *Zakup*

S fizičnimi osebami je sklenjenih 16.361 zakupnih pogodb za skupno površino 34.091 ha kmetijskih zemljišč (v povprečju 2,1 ha/osebo). Skupaj je bila fizičnim osebam zaračunana zakupnina v znesku 6.192.312 EUR (v povprečju 181,64 EUR/ha). Fizične osebe imajo v zakupu 62,9 % vseh zemljišč.

S pravnimi osebami je sklenjenih 556 zakupnih pogodb za skupno površino 20.111 ha kmetijskih zemljišč (v povprečju 37,6 ha/osebo). Skupaj je bila pravnim osebam zaračunana zakupnina v znesku 3.829.573 EUR (v povprečju 190,42 EUR/ha). Pravne osebe imajo v zakupu 37,1 % vseh zemljišč.

Državni organi, šola (Grm Novo mesto: golf igrišče), Holding Kobilarna Lipica in lovske družine imajo z 38 zakupnimi pogodbami v brezplačnem zakupu 237 ha zemljišč (leta 2024: 252 ha). Sklad brezplačne zakupne pogodbe sklepa na podlagi 105. a člena ZKZ z osebami, ki so imele na teh zemljiščih pravico uporabe preden so ta zemljišča prešla v last Republike Slovenije.

V letu 2025 je bilo obnovljenih oziroma na novo sklenjenih 2.287 zakupnih pogodb (leta 2024: 2.547) oziroma 13,5 % glede na število vseh veljavnih zakupnih pogodb. Po površini obnovljene zakupne pogodbe obsegajo približno 28 % vseh površin zemljišč v zakupu.

Z 867 ponudbami za zakup kmetijskih zemljišč (leta 2024: 967) je bilo z javnimi objavami ponujenih v zakup 1.396 ha kmetijskih zemljišč (leta 2024: 3.011 ha) oziroma 10.163 parcelnih delov. Nekatera zemljišča so bila neuspešno ponujena že večkrat. Prvič ponujenih zemljišč v zakup je bilo za 655 ha (leta 2024: 2.371 ha).

S 180 najemnimi pogodbami (leta 2024: 183) ima Sklad v najem oddanih 176 ha (leta 2024: 295 ha). Povprečna letna najemnina znaša 622,4 EUR/ha (leta 2024 : 599,6 EUR/ha).

– ***Nakupi kmetijskih zemljišč in gozdov***

Na območju celotne Slovenije je Sklad odkupil 289 hektarjev zemljišč, v skupnem znesku 6.657.915 EUR (v povprečju po 2,30 EUR/m²). Od tega je odkupil 280,6 ha (96,9 %) kmetijskih zemljišč, 6,6 ha (2,3 %) gozdov, ostala zemljišča so obsegala pozidana in vodna zemljišča.

Od vseh odkupljenih zemljišč v letu 2025 je bilo 194 ha oziroma 67 % zemljišč odkupljenih v desetkilometrskem obmejnem pasu. Vrednostno delež odkupljenih zemljišč ob meji obsega 53 % celotne vrednosti nakupov; v povprečju je za ta zemljišča Sklad plačal 1,84 EUR/m². S tem je Sklad sledil usmeritvi Vlade RS iz leta 2011 in Razvojni strategiji Sklada.

Na varovanih območjih narave (zavarovana območja, območja Natura 2000) je Sklad v letu 2025 kupil 138 ha, v skupnem znesku 2.115.316 EUR (v povprečju po 1,53 EUR/m²). Od vseh odkupljenih zemljišč v letu 2025 je bilo 48 % zemljišč odkupljenih na varovanih območjih, zanje je Sklad namenil 31,8 % celotne kupnine.

Sklad si prizadeva odkupiti čim več zemljišč tudi na vodovarstvenih območjih. Na teh območjih je Sklad odkupil 25 ha površin, v skupnem znesku 665.271 EUR (v povprečju po 2,68 EUR/m²). Delež odkupljene površine v primerjavi z vsemi odkupljenimi zemljišči je znašal 8,6 %.

– ***Nadzor obdelanosti zemljišč in nedovoljenih posegov na zemljiščih Sklada***

Nadzor obdelave zakupljenih zemljišč poteka v skladu z določilom zakupne pogodbe in po Zakonu o kmetijskih zemljiščih mora zakupnik ta obdelovati na predpisan način in kot dober gospodar. Merila za presojo, ali zakupnik ravna kot dober gospodar, so objavljena v Uradnem listu RS, št. 81/02. V njih je na prvem mestu zapisano, da se morajo zemljišča redno obdelovati in vzdrževati, zagotavljati se mora ohranjanje oziroma izboljševanje rodovitnosti tal in ne sme se povzročati erozija, zbitost ali druga degradacija tal.

V skladu s Pravilnikom o podrobnejši opredelitvi obsega krajevne in stvarne pristojnosti območnih izpostav in upraviteljstev Sklada mora vsaka območna izpostava letno pregledati obdelanost po površini za 5 % vseh v zakup oddanih zemljišč svojega območja. Izbiro zakupnikov, katerih zemljišča bodo predmet kontrole, opravi računalnik. Dodatno kontrolo lahko odredi direktor Sklada. Kontrolo obdelanosti zemljišč, ki so oddana v zakup in tudi v

zakup neoddanih kmetijskih zemljišč izvaja tudi kmetijska inšpekcija. Z odločbami, izdanimi Skladu, Sklad naložene naloge opravi z izbiro izvajalcev na podlagi veljavnega Zakona o javnem naročanju.

V letu 2025 je bilo za kontrolo izbranih 11.838 parcel, ki jih Sklad oddaja v zakup 1.016 zakupnikom, v skupni površini 3.438 hektarjev. Pregledanih je bilo vseh 11.838 parcel. Pri 43 zakupnikih je bilo ugotovljeno, da 416 parcel niso primerno obdelali, obenem je bilo zaznanih tudi 64 nedovoljenih posegov na zemljišča v zakupu. Če po pozivu Sklada zemljišča zakupniki ne bodo obdelali, bo sledila odpoved zakupnega razmerja.

Med naloge nadzora spada tudi kontrola nedovoljenih podzakupov. Spremljanje neskladij vrisanih GERK s površinami v zakupu in njihovo odpravljanje je stalna naloga Sklada.

– ***Upravljanje in vzdrževanje hidromelioracijskih sistemov***

Sklad izvaja državno javno službo upravljanja in vzdrževanja hidromelioracijskih sistemov (HMS) na območju celotne RS, in sicer na podlagi Uredbe o izvajanju državne javne službe na osuševalnih in namakalnih sistemih[33].

Obveznost izvajalca javne službe je trajno nepretrgano opravljanje nalog, ki so potrebne za učinkovito gospodarjenje s HMS. Za naloge upravljanja je bilo v letu 2025 predvidenih 10.584 ur (vrednost urne postavke je znašala 20,44 EUR).

V letu 2025 je imel Sklad v upravljanju 259 HMS, od tega sedem državnih namakalnih sistemov in 252 osuševalnih sistemov (196 osuševalnih sistemov in šest državnih namakalnih sistemov je vzdrževal Sklad, za 56 osuševalnih sistemov in en državni namakalni sistem pa so skrbeli zakupniki sami). Naloge vzdrževanja, ki jih v letnem programu vzdrževanja predvidi Sklad, lastniki oziroma zakupniki zemljišč izvedejo sami, Sklad pa opravi kontrolo izvedbe predvidenih vzdrževalnih del.

– ***Sanacija črnih odlagališč in rušitve objektov***

Za sanacijo odlagališč oziroma odstranjevanje nedovoljenih odpadkov z zemljišč v gospodarjenju Sklada in rušitve objektov je Sklad v programu za leto 2024 načrtoval 1000.000 EUR sredstev. Dogodki so zelo nepredvidljivi in niso znani vnaprej. Predvsem so odvisni od aktivnosti inšpekcijskih služb različnih profilov in nivojev. Za odstranjevanje odpadkov na podlagi inšpekcijskih odločb in rušitve objektov je Sklad v letu 2025 porabil 129.050 EUR.

[33] Uradni list RS, št. 82/18.

11
SISTEM ZNANJA IN INOVACIJ V KMETIJSTVU

Ministrstvo za kmetijstvo je tudi v letu 2025 krepilo aktivnosti na področju sistema znanja in inovacij v kmetijstvu (angl. Agriculture Knowledge and Innovation System; v nadaljnjem besedilu: sistem AKIS).

Dobro delujoč sistem AKIS zagotavlja, da se nova znanja in inovacije učinkovito izmenjujejo med deležniki sistema in prenašajo do kmetovalcev. Na drugi strani se v okviru sistema AKIS evidentira potrebe kmetovalcev (sistem od spodaj navzgor) za namen izboljšanja svetovanj in boljše usmerjenosti novih raziskav.

V okviru ministrstva se je imenovalo Koordinacijsko telo AKIS (Oddelek za sistem AKIS v okviru Sektorja za podnebno politiko in sistem AKIS). Njegova glavna vloga je koordinacija oziroma krepitev povezovanja in sodelovanja deležnikov sistema AKIS, zlasti na področju kmetijskega svetovanja, javnih služb strokovnih nalog, raziskovalne dejavnosti in kmetijskega izobraževanja v relaciji do potreb po znanju in inovacijah na kmetijskih gospodarstvih.

Ministrstvo vodi Postal znanja, ki je spletna platforma, na kateri so zbrani rezultati raziskav ter različna druga gradiva (informacije iz usposabljanj, videoposnetki, poročila in drugi). Namenjen je kmetovalcem, svetovalcem, raziskovalcem in ostalim uporabnikom sistema AKIS s ciljem izboljšanja dostopa do informacij in znanja v kmetijstvu.

11.1 Javna služba kmetijskega svetovanja

Javna služba kmetijskega svetovanja (v nadaljnjem besedilu: JSKS) je v letu 2025 izvajala kmetijsko svetovanje v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljnjem besedilu: KGZS) na Sektorju za kmetijsko svetovanje ter v osmih kmetijsko gozdarskih zavodih, kjer je delalo 328 kmetijskih svetovalcev in 15 pripravnikov. Naloge je izvajala v skladu z izhodišči MKM za pripravo letnega programa in finančnega načrta.

Glavne naloge JSKS v letu 2025 so bile:

- **naloga 1:** svetovanje v zvezi s tehnološkim, gospodarskim in okoljevarstvenim področjem opravljanja kmetijske dejavnosti,
- **naloga 2:** svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva,
- **naloga 3:** svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike,
- **naloga 4:** svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev,
- **naloga 5:** svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov.

Pri tem je JSKS izvajala tudi naslednje **prioritetne naloge:**

Izvajanje strateškega načrta SKP – JSKS je izvajala naloge Strateškega načrta 2023–2027 ter povezovala državo in kmete. Zagotavljali so prenos informacij, pomoč pri razumevanju zakonodaje, pripravi vlog in izvajanju ukrepov na terenu. Poseben poudarek je bil na podpori pri izvajanju intervencij, trajnostnem kmetovanju, varovanju naravnih virov, dobrobiti živali ter prilagajanju na podnebne spremembe. Kmete so spodbujali k vključevanju v okoljske ukrepe, inovacije in prenos znanja, pomembno vlogo je imelo tudi svetovanje mladim prevzemnikom.

Ekološko kmetijstvo – Svetovanje je potekalo usklajeno na ravni vseh zavodov KGZS in Sektorja za kmetijsko svetovanje. Aktivnosti so sledile Akcijskemu načrtu za razvoj ekološkega kmetijstva ter programu JSKS. Glavni poudarki: povečanje števila ekoloških kmetij in površin v preusmeritvi, izboljšanje tehnološke ravni pridelave, krepitev konkurenčnosti in tržne usmerjenosti ekoloških kmetij.

Prilagajanje podnebnim spremembam – Aktivnosti za povečanje odpornosti kmetij na podnebne spremembe. Organizirali so izobraževanja, delavnice in strokovne oglede; svetovali o trajnostnem krmljenju, ravnanju z gnojili, paši, zmanjševanju vročinskega stresa pri živalih; spodbujali uporabo namakanja, oroševanja, mrež proti toči, izboljšanje rodovitnosti tal; nudili podporo pri vključevanju v ukrepe strateškega načrta; sodelovali pri mednarodnih aktivnostih na področju ogljičnega kmetovanja.

Digitalizacija kmetijstva – Pospeševali so digitalizacijo kmetij s prenosom znanja, praktičnimi prikazi in uvajanjem naprednih tehnologij. Kmetijam so približali uporabo senzorike, preciznega kmetijstva, robotike, dronov ter podatkovno podprtega odločanja. Nadgrajevalo se je digitalna orodja Farm Manager, SMT, platformo E-naSVET ter platformo za digitalizacijo nalog JSKS. Z izobraževanji in mednarodnim sodelovanjem so krepili digitalne kompetence ter spodbujali učinkovitejše in trajnostno kmetovanje.

Svetovanje pri strateškem odločanju na kmetijah – Na KGZS in zavodih so izvajali podporo kmetijam pri pripravi razvojnih načrtov, strateškem usmerjanju in investicijah za večjo konkurenčnost. Svetovanje je temeljilo na analizah gospodarjenja ter uporabi orodij Farm Manager in SMT. Izvajali so delavnice ISM+, v katere je bilo vključenih 39 kmetij. Poseben poudarek so namenili mladim prevzemnikom, vključevanju v sistem FADN/FSDN ter prilagajanju podnebnim spremembam in generacijskemu prenosu.

Spodbujanje mladih za kmetovanje – Podporo mladim so vključili v vse programske aktivnosti in svetovanje prilagodili njihovim potrebam. Poudarek je bil na e-svetovanju, e-novicah in digitalnih komunikacijah. Nadaljevali so izvajanje 2. Akcijskega načrta za delo z mladimi kmeti 2023–2030. Sodelovali so pri organizaciji srečanja mladih kmetov, izvedli strokovni ekskurziji ter nudili podporo pri načrtovanju prevzema kmetij, finančni stabilnosti in razvoju.

Sodelovanje z ustanovami na področju kmetijstva – Aktivno so sodelovali z nacionalnimi in evropskimi ustanovami s področja kmetijstva (npr. MKM, ARSKTRP, KIS, fakultete, šole). Sodelovanje so nadgradili z vključevanjem v prijavo, izvajanje in promocijo EIP projektov ter konzorcijev. S tem so prispevali k učinkovitejšemu prenosu znanja, povezovanju deležnikov in uvajanju inovacij v prakso.

Povezovanje in izmenjava znanj znotraj sistema AKIS – Povezovanje je bilo usmerjeno v prenos znanja, inovacij in praktičnih rešitev v kmetijsko prakso. Znanje so prenašali preko svetovanja, predavanj, demonstracij, terenskih ogledov in digitalnih orodij. Poseben poudarek je bil na ekološkem kmetijstvu, digitalizaciji, biodiverziteti ter sodobnih tehnoloških rešitvah. Sodelovali so z univerzami, inštituti in drugimi institucijami ter krepili usposobljenost svetovalcev in uporabnikov.

Usposabljanje zaposlenih za učinkovito izvajanje JSKS – Usposabljanje svetovalcev je potekalo ciljno in skladno s potrebami kmetov. Posebno pozornost so namenili razvoju digitalnih kompetenc ter uporabi orodij E-naSVET, Farm Manager, ISM Tool in platforme JSKS. Uvedli so tudi usposabljanja na daljavo za mlade kmete. CECRA trenerji so izvedli štiri dvodnevna usposabljanja za drugo generacijo svetovalcev JSKS ter s tem okrepili strokovnost in kakovost prenosa znanja v prakso.

Naloga 1: Tehnološko, gospodarsko in okoljevarstveno svetovanje

Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij:

- Sadjarstvo: svetovalna služba je nudila podporo pri prilagajanju na podnebne spremembe, varstvu rastlin in izboljšanju tehnologije pridelave. Izvajalo se je individualno svetovanje, delavnice, določanje obiralnih rokov ter sodelovali pri zakonodaji in strokovnih konzorcijih.
- Vinogradništvo in vinarstvo: svetovanje je bilo usmerjeno v prilagajanje podnebnim spremembam, izboljšanje pridelave in obvladovanje bolezni vinske trte. Izvajalo se je strokovna svetovanja, delavnice ter aktivnosti za omejevanje zlate trsne rumenice.
- Oljkarjstvo: nudilo se je strokovno podporo pri rezi, gnojenju, varstvu rastlin in prilagajanju podnebnim spremembam. Organiziralo se je delavnice, spremljali zdravstveno stanje oljk ter sodelovali z društvi in strokovnimi institucijami.
- Hmeljarstvo: Podpora hmeljarjem je obsegala svetovanje o gnojenju, varstvu rastlin, namakanju in trajnostni pridelavi. Organiziralo se je strokovna srečanja ter sodelovali pri preprečevanju širjenja bolezni in pripravi strokovnih podlag.
- Vrtnarstvo: Svetovanje v vrtnarstvu je bilo usmerjeno v trajnostno pridelavo zelenjadnic, zelišč in okrasnih rastlin. Poudarek je bil na novih tehnologijah, varstvu rastlin, prilagajanju vremenskim razmeram ter trženju in kakovosti pridelkov.
- Semenarstvo in genski viri: Aktivnosti v semenarstvu so bile usmerjene v prenos znanja o pridelavi semena, uporabo certificiranega semenskega materiala ter ohranjanje lokalnih sort in rastlinskih genskih virov.
- Poljedelstvo: Podpora poljedelcem je zajemala svetovanje o kolobarju, rodovitnosti tal, varstvu rastlin, uvajanju sodobnih tehnologij ter izvajanju intervencij strateškega načrta.
- Pridelovanje krme: Svetovanje pridelovalcem krme je bilo usmerjeno v kakovostno pridelavo krme, trajnostno upravljanje travinja, zmanjševanje emisij ter izboljšanje tehnologij spravila, paše in konzerviranja krme.
- Adaptacija in novogradnja kmetijskih objektov: Izvajalo se je strokovno podporo pri načrtovanju in prenovi hlevov, izboljšanju dobrobiti živali, zmanjševanju emisij ter pripravi dokumentacije za razpise in gradnjo objektov.
- Govedoreja: Svetovanje je bilo usmerjeno v optimizacijo prehrane, biovarnost, digitalizacijo reje, upravljanje paše ter podporo mladim prevzemnikom in ekološki reji.
- Drobnica: Aktivnosti so obsegale podporo ob izbruhu bolezni, načrtovanje prehrane, zaščito čred pred zvermi, administrativno pomoč rejcem ter promocijo izdelkov iz drobnice.
- Prašičereja: Svetovanje je bilo usmerjeno v biovarnost, dobrobit živali, preprečevanje kužnih bolezni ter podporo rejcem pri prilagajanju zakonodaji in tehnološkim zahtevam.
- Reja ostalih živali: Izvajalo se je svetovanje v perutninarstvu, konjereji in kunčjereji s poudarkom na preprečevanju bolezni, dobrobiti živali, registraciji objektov ter izboljšanju tehnologij reje.
- Ribogojstvo: Podpora je obsegala svetovanje glede vodnih dovoljenj, kakovosti vode, zdravstvenega varstva rib, zaščite pred plenilci ter promocije lokalnih ribjih proizvodov.
- Varovanje vodnih virov: Svetovalo se je o trajnostnem gnojenju, varstvu voda, ravnanju z organskimi gnojili ter prilagajanju kmetovanja zahtevam vodovarstvenih območij.

– Ohranjanje okolja in biotske pestrosti: Aktivnosti so bile usmerjene v izvajanje naravi prijaznih praks, vključevanje v ukrepe KOPOP, ohranjanje habitatov ter sodelovanje pri izvajanju Natura 2000.
– Varstvo rastlin: Svetovanje je zajemalo integrirano varstvo rastlin, zmanjševanje uporabe FFS, biotično varstvo ter obvladovanje invazivnih vrst in škodljivih organizmov.
– Varstvo in zdravje pri delu: Izvajalo se je preventivne aktivnosti za zmanjšanje nezgod na kmetijah, usposabljanja za varno delo z mehanizacijo ter ozaveščanje o uporabi zaščitne opreme.
– Podnebne spremembe: Svetovanje je bilo usmerjeno v prilagajanje kmetijske pridelave vremenskim ekstremom, učinkovito rabo vode, zmanjševanje emisij ter uvajanje podnebno odpornih tehnologij.

Tehnološko svetovanje za ekološko kmetijstvo – nudili so strokovno podporo ekološkim kmetijam in kmetijam v preusmeritvi. Svetovanje je obsegalo pripravo načrtov, podporo rastlinski pridelavi, živinoreji in čebelarstvu ter spodbujanje predelave, kratkih dobavnih verig in promocije ekološkega kmetijstva.

Zmanjševanje izgub hrane in odpadne hrane – izvajali so svetovalne, izobraževalne in promocijske aktivnosti za zmanjšanje izgub hrane v pridelavi, predelavi in skladiščenju. Organizirali so delavnice, pripravljali strokovne vsebine ter spodbujali predelavo presežkov hrane.

Aktivnosti na področju urejanja kmetijskih zemljišč – aktivnosti so bile usmerjene v razvoj namakanja, prilagajanje podnebnim spremembam ter ohranjanje rodovitnosti tal. Svetovali so pri namakalnih sistemih, agromelioracijah, komasacijah in urejanju zemljišč.

Integrirano varstvo rastlin – svetovanje je obsegalo spremljanje bolezni, škodljivcev in plevelov ter uvajanje trajnostnih ukrepov varstva rastlin. Izvajali so opazovalno-napovedovalno dejavnost, izobraževanja in sodelovali pri strokovnih priporočilih ter poskusih.

Obvladovanje tveganj in naravnih nesreč – kmetijam so nudili podporo ob naravnih nesrečah, boleznih živali in pojavu škodljivih organizmov. Aktivnosti so zajemale ocenjevanje škode, pomoč pri uveljavljanju pomoči, preventivne ukrepe ter krepitev biovarnosti.

Aktivnosti za mlade kmete – nadaljevali so izvajanje Akcijskega načrta za mlade kmete 2023–2030. Aktivnosti so vključevale prilagojeno svetovanje, digitalno podporo, strokovne ekskurzije, predstavitve ukrepov ter pomoč pri finančnih in razvojnih vprašanjih.

Sodelovanje v LIFE Integriranem projektu za okrepljeno upravljanje NATURE 2000 – v okviru projekta LIFE IP NATURA.SI so nadgrajevali Farm Manager, izvajali panožne krožke, organizirali študijske obiske ter sodelovali pri projektnih aktivnostih in obveščanju javnosti.

Naloga 2: Svetovanje in pomoč pri izdelavi razvojnih načrtov za kmetijska gospodarstva

Pomoč pri pripravi razvojnih načrtov kmetij, posodabljanja, preusmeritve in sanacije – v letu 2025 so izvajali strokovno podporo pri pripravi razvojnih načrtov, investicijah, posodabljanju in preusmeritvah kmetij. Organizirali so delavnice ISM+, nadgrajevali orodje SMT, posebno pozornost namenili mladim prevzemnikom ter nudili pomoč kmetijam v kriznih razmerah.

Diverzifikacija gospodarskih dejavnosti kmetijskih gospodarstev ter uvajanje, razvoj in izvajanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah – svetovanje je bilo usmerjeno v razvoj dopolnilnih dejavnosti, poenostavitev postopkov ter krepitev podjetništva na kmetijah. Izvajali so usposabljanja, pomagali pri razpisih, zakonodaji, označevanju izdelkov in povezovanju kmetij z lokalnim okoljem.

Razvojni načrti za ekološke kmetije – nudili so podporo pri preusmeritvah, pripravi razvojnih načrtov, investicijah ter diverzifikaciji dejavnosti. Svetovanje je zajemalo tudi trženje, kratke dobavne verige in administrativne zahteve.

Ekonomsko in davčno svetovanje, FADN/FSDN – aktivnosti so obsegale podporo pri zbiranju podatkov FADN/FSDN, poslovnem načrtovanju, davčni optimizaciji in investicijskih izračunih. Izvajali so delavnice, individualno svetovanje ter sodelovali z MKM in KIS.

Kratke verige, sheme kakovosti in promocija – spodbujali so lokalno hrano, kratke dobavne verige in sheme kakovosti. Aktivnosti so vključevale Šolsko shemo, promocijske dogodke, pomoč pri vključevanju v javna naročila, certificiranje izdelkov ter organizacijo prireditev Dobrote slovenskih kmetij in S kmetije za Vas.

Informiranje in svetovanje vlagateljem pri izvajanju ukrepov kmetijske politike PRP 2014–2020 in SN 2023–2027 – izvajalo se je informiranje, svetovanje in strokovno podporo pri ukrepih kmetijske politike. Aktivnosti so zajemale pomoč pri pripravi vlog, izvedbi projektov, organizaciji delavnic, sodelovanju z institucijami ter podporo inovacijam in projektom sodelovanja (EIP).

Naloga 3: Svetovanje in pomoč pri uveljavljanju ukrepov kmetijske politike

Informiranje in svetovanje pri IAKS ukrepih – JSKS je izvajala celovito podporo kmetom pri oddaji zbirnih vlog in izvajanju IAKS intervencij SN 2023–2027. Aktivnosti so obsegale usposabljanja, individualno svetovanje, pomoč pri urejanju GERK-ov, uporabi digitalnih orodij SOPOTNIK in FOTOSOPOTNIK ter vključevanju v okoljske in podnebne ukrepe.

Pogojenost – izvajali so svetovanja in usposabljanja o zahtevah pogojenosti glede varovanja tal, voda, biodiverzitete in krajine. Aktivnosti so zajemale podporo kmetijam na območjih Natura 2000, sodelovanje pri pripravi zakonodaje ter izobraževanje o uporabi pregledovalnikov in odstranjevanju invazivnih rastlin.

Naloga 4: Svetovanje in pomoč pri organizaciji in delovanju rejskih organizacij, organizacij pridelovalcev in drugih oblik proizvodnega združevanja kmetijskih pridelovalcev

Organizacije in skupine proizvajalcev ter druge oblike povezovanja – v letu 2025 so spodbujali povezovanje pridelovalcev za skupno pridelavo, trženje in večjo konkurenčnost slovenskega kmetijstva. Izvajali so strokovno podporo organizacijam in skupinam proizvajalcev, svetovanje pri skupnem nastopu na trgu ter sodelovali pri pripravi razvojnih pobud in zakonodajnih rešitev. Organizirali so tudi strokovna srečanja in usposabljanja za krepitev sodelovanja med deležniki.

Vzpostavljanje različnih oblik združevanja kmetijskih pridelovalcev – krepili so povezovanje pridelovalcev za organizirano pridelavo in učinkovitejše trženje. Informirali so jih o možnostih vključevanja v organizacije in skupine proizvajalcev ter nudili strokovno podporo pri tehnologijah pridelave in tržnih pristopih. Aktivno so sodelovali tudi v strokovnih odborih ter spremljali zakonodajo s področja povezovanja in trženja.

Varna hrana – izvajali so strokovno svetovanje in usposabljanja za zagotavljanje ustreznih higienskih standardov in varnosti živil. Svetovali so pri označevanju živil, vodenju evidenc, registraciji živilskih obratov ter pravilnem skladiščenju in predelavi hrane. Organizirali so seminarje in usposabljanja za zmanjševanje tveganj pri pridelavi in predelavi živil.

Delovanje društev, nevladnih organizacij in agrarnih skupnosti – ti deležniki pomembno prispevajo k razvoju podeželja, prenosu znanja in povezovanju prebivalcev. JSKS so izvajali strokovna izobraževanja, organizirali tekmovanja, promocijske dogodke in oglede dobrih praks ter nudili strokovno podporo pri delovanju društev. Posebno pozornost so namenili promociji dela kmetic, izvedbi kviza Mladi in kmetijstvo ter sodelovanju na tekmovanjih v oranju.

Socialno podjetništvo in socialna ekonomija – spodbujali so razvoj socialnega podjetništva na podeželju z usmerjenim svetovanjem in povezovanjem deležnikov. Svetovali so pri ustanavljanju socialnih podjetij, pripravi poslovnih modelov in prijav na razpise ter podpirali vključevanje ranljivih skupin v dejavnosti na kmetijah.

Naloga 5: Svetovanje na področju kmetijskih in s kmetijstvom povezanih predpisov

Zakonodaja v kmetijstvu – sodelovali so pri pripravi kmetijske zakonodaje ter zastopali interese kmetov na nacionalni in EU ravni. Pripravljali so strokovne pripombe, analize in mnenja ter kmete informirali o zakonodajnih novostih in njihovem izvajanju v praksi. Aktivno so sodelovali tudi v strokovnih skupinah, javnih razpravah in medijskih predstavitvah.

Ozaveščanje javnosti – izvajali so aktivnosti za večje razumevanje pomena kmetijstva, lokalne pridelave in trajnostnega razvoja podeželja. Organizirali so strokovne in promocijske dogodke, sodelovali z lokalnimi skupnostmi in mediji ter izvajali predavanja in delavnice za različne ciljne skupine.

Ocenjevanje posledic naravnih nesreč – izvajali so aktivnosti za ocenjevanje posledic naravnih nesreč v kmetijstvu ter strokovno podporo prizadetim kmetijam. Spremljali so stanje na terenu, sodelovali pri ocenjevanju škode po suši, pozebi, neurjih in toči ter pomagali pri pripravi dokumentacije za uveljavljanje pomoči. Izvajali so tudi svetovanje o preventivnih ukrepih za zmanjševanje tveganj v prihodnje.

Naloga 6: Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija (vključno s pripravo programa dela in poročanja ter pripravo navodil, obrazcev, obvestil, protokolov in orodij)

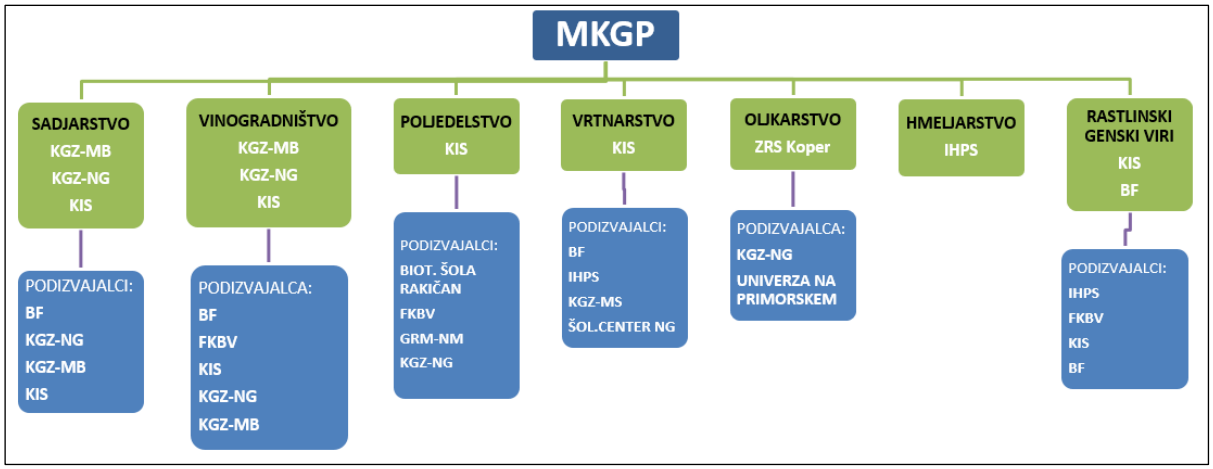
Vodenje, usmerjanje dela in koordinacija – Sektor za kmetijsko svetovanje je izvajal koordinacijo, spremljanje in usmerjanje dela JSKS ter uvajall digitalizacijo in nova orodja za učinkovitejše svetovanje. Pripravljali so strokovna navodila, gradiva in poročila, organizirali strokovne dogodke ter sodelovali z raziskovalnimi in strokovnimi institucijami doma in v tujini.

Usposabljanje svetovalcev – v letu 2025 so z usposabljanji krepili strokovne, digitalne in komunikacijske kompetence svetovalcev. Izvajali so izobraževanja za uporabo digitalnih orodij ter CECRA usposabljanja za izboljšanje kakovosti svetovalnega dela in prenosa znanja do kmetov.

11.2 Strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin

Na podlagi spremembe Zakona o kmetijstvu[34] in v letu 2017 objavljenih predpisov[35] o delovanju javnih služb, se strokovne naloge v proizvodnji kmetijskih rastlin in naloge rastlinske genske banke izvajajo v sklopu naslednjih specializiranih javnih služb: **Javna služba v sadjarstvu, Javna služba v vinogradništvu, Javna služba v poljedelstvu**, **Javna služba v vrtnarstvu**, **Javna služba v oljkarstvu** in **Javna služba nalog rastlinske genske banke**. V skladu z novo zakonodajo so bili leta 2024 imenovani tudi izvajalci posameznih javnih služb na področju izvajanja strokovnih nalog za leto 2025. Strokovne naloge s področja hmeljarstva se izvajajo v okviru **Javne službe v hmeljarstvu**, ki je urejena s posebno zakonodajo.

Slika 72: Shema javnih služb in izvajalcev

Vir: MKM

Proizvodnja kmetijskih rastlin postaja zahtevnejša, zato predstavlja dolgoročna stabilna pridelava pomemben strokovni izziv. Za uspešno optimizacijo pridelave je potrebno dobro poznavanje vrst in sort (tudi lokalnih sort) ter ustreznih tehnologij. Ukrepi za obvladovanje tveganj v kmetijstvu morajo biti usmerjeni tudi k prilagajanju kmetijske proizvodnje podnebnim spremembam ter preprečevanju neugodnih vremenskih razmer in blaženju njihovih posledic.

Za doseganje določenih sinergijskih učinkov pri reševanju težav in spodbujanju razvoja v kmetijstvu je bil v okviru obravnavanih javnih služb vzpostavljen sistem strokovno-tehnične koordinacije. Ta sistem je namenjen novemu načinu zagotavljanja ustreznega prenosa znanja med raziskovalnimi, izobraževalnimi in svetovalnimi ustanovami.

Med glavnimi nalogami strokovnega vodje posamezne javne službe je sodelovanje z Javno službo kmetijskega svetovanja in Javno službo zdravstvenega varstva rastlin, znanstveno-raziskovalnimi ustanovami, univerzami, podjetji, pridelovalci, skupinami in organizacijami pridelovalcev oziroma njihovimi združenji, drugo strokovno javnostjo in nevladnimi organizacijami ter vključevanje njihovih potreb v programe dela javne službe.

[34] Uradni list RS, št. 27/17.

[35] Uredba o javnih službah strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 60/2017), Pravilnik o pogojih glede prostorov, opremljenosti in kadrov za opravljanje javne službe strokovnih nalog v proizvodnji kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 60/2017), Uredba o javni službi nalog rastlinske genske banke (Uradni list RS, št. 60/2017) in Pravilnik o merilih, postopkih in metodah za ohranjanje in trajnostno rabo rastlinskih genskih virov za prehrano in kmetijstvo ter o pogojih za opravljanje javne službe nalog rastlinske genske banke (Uradni list RS, št. 62/2017).

Javna služba v sadjarstvu

Glavni cilji strateških usmeritev na področju sadjarstva so: izboljšanje konkurenčnosti pridelave sadnih rastlin, pridelava z okoljsko sprejemljivimi tehnologijami (med drugim z usmeritvijo k ekološki pridelavi sadja), prilagajanje pridelave na podnebne spremembe in splošna modernizacija pridelave sadja z evropsko primerljivimi standardi.

Kot glavne strokovne naloge, ki se izvajajo v okviru Javne službe za sadjarstvo so: introdukcija sort, tehnologije pridelave, zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala in selekcija sadnih rastlin. V naloge javne službe spada tudi strokovno tehnična koordinacija, ki skrbi za tekoče delo in povezovanje vseh izvajalcev javne službe. Imenovani izvajalci Javne službe v sadjarstvu za leto 2025 so Kmetijsko gozdarski zavod Maribor (Sadjarski center Maribor), Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica (Sadjarski center Bilje), Kmetijski inštitut Slovenije in podizvajalec Biotehniška fakulteta.

Introdukcija – Namen naloge introdukcija sadnih rastlin (pečkarjev, koščičarjev, kakija, lupinarjev, jagodičja) je preizkušati novejše tržno zanimive sorte in podlage, ki so križane ali selekcionirane v tujini in za katere obstaja povpraševanje na trgu. Cilj testiranj v tujini vzgojenih sort ali klonov je ugotoviti njihov proizvodni potencial po količini in kakovosti, njihovo občutljivost za rastlinske patogene ter prilagojenost na naše podnebne razmere. V okviru nalog introdukcije pečkarjev so potekali preizkušanje podlag ter sort jablan in hrušk, ugotavljanje njihovega proizvodnega potenciala, količine in kakovosti pridelka, skladiščnih sposobnosti, spremljanje fenološkega razvoja in dozorevanja sort jablan, ter preizkušanje odpornosti na bolezni. V preizkušanje je bil vključen tudi nasad, kjer so zbrane najzanimivejše, proti škrlupu odporne sorte jablan, namenjene za proučevanje njihovih proizvodnih potencialov in za oblikovanje priporočil za gojenje v ekoloških sadovnjakih. Introdukcija sort je potekala pri koščičarjih na breskvi, nektarini, slivi, češnji, marelici ter pri kakiju. Introdukcija lupinarjev je potekala na orehu, leski in kostanju, pri jagodičju pa na jagodi, malini in ameriški borovnici. Opravljena so bila fenološka in morfološka opazovanja in vrednotenje gospodarsko pomembnih parametrov kakovosti plodov s pripadajočimi fizikalno kemičnimi in organoleptičnimi analizami. Poseben poudarek je bil tudi na spremljanju občutljivosti sort za škodljive organizme, odpornosti proti ekstremnejšim razmeram pridelave in prilagodljivosti na dane okoliščine pridelave. V zimskem času je bilo delo razširjeno tudi na spremljanje fizioloških motenj in bolezni, ki bi se lahko pojavile med skladiščenjem in bi lahko omejevale možnosti uveljavitve določene sorte. Pridobljeni rezultati se uporabljajo za oceno primernosti uspevanja novih sort v naših pedoklimatskih razmerah, kar služi kot osnova za priporočanje sort za Sadni izbor Slovenije, ki se posodablja na vsake štiri leta (zadnjič leta 2022). Skupno je bilo v sortne poskuse v letu 2025 vključenih 257 sort in 36 genotipov podlag sadnih vrst na različnih lokacijah v Sloveniji. Nadaljevalo se je spremljanje dozorevanja sort jablan, pri katerih se določa obiralno okno, saj je določitev pravega časa obiranja določene sorte jabolk med pomembnejšimi tehnološkimi odločitvami.

Tehnološki poskusi – V tehnoloških poskusih sadnih rastlin (pečkarjev, koščičarjev, kakija, lupinarjev, jagodičja) se izvajajo poljski aplikativni poskusi z neposredno uporabno vrednostjo za pridelovalce. Strokovno delo je usmerjeno v iskanje in preizkušanje primernih tehnologij pridelave tako v poskusnih nasadih sadjarskih centrov, kot tudi v sodobnih sadovnjakih po Sloveniji. Raziskave se osredotočajo na uvajanje novih, okolju in potrošnikom prijaznejših tehnologij pridelovanja sadja, tudi v spremenjenih podnebnih razmerah. Leta 2025 so v okviru raziskav tehnologij pridelave potekali različni tehnološki poskusi. Na pečkarjih so bili to preizkusi mehanskega redčenja cvetov in mehanske rezi, kemičnega redčenja plodičev v integrirani in ekološki pridelavi jabolk ter ročnega redčenja plodičev jablane. Izvedeni so bili tudi preizkusi prilagojenega, okoljsko prijaznejšega škropilnega programa, novih vzgojnih

oblik, foliarnega gnojenja jablane ter poskus izboljšanja nastavka plodičev z uporabo giberelinske kisline in ProCa. Poleg tega so preučevali strategije vzdrževanja tal v sadovnjaku s setvenimi mešanicami in prilagojeno podrastjo ter vpliv razdalj sajenja in različnih podlag v nasadih hrušk. Pri koščičarjih in kakiju so izvedli naslednje poskuse: preizkus sredstva za spodbujanje rasti in preprečevanje pokanja češenj ter testiranje večfunkcijske zaščite češenj pred pokanjem in škodljivci. Raziskovali so tudi vpliv organskega in mineralnega gnojenja na rast češenj. Pri marelicah so izvedli poskus visokega cepljenja, pri breskvah preizkus foliarne prehrane, pri kakiju pa metode za izboljšanje dozorevanja plodov. Poleg tega so primerjali pozno brsteče ekotipe kakija Tipo s standardnimi drevesi iste sorte. Pri jagodičju so izvedli poskuse uporabe biorazgradljive folije za pridelavo jagod in poskuse gojitvene rezi pri haskap jagodi. Izveden je bil tudi poskus pridelave ameriških borovnic v različnih tipih lonca. Pri lupinarjih so ugotavljali različne načine sajenja in pokrivanja z vrtnarsko folijo na uspeh vzpostavitve novega sadovnjaka.

Izhodiščni razmnoževalni material – Z zagotavljanjem razmnoževalnega materiala pečkarjev, koščičarjev, kakija in lupinarjev sta drevesničarjem omogočena pridelava uradno pregledanega in potrjenega razmnoževalnega materiala in sadik ter nadzorovan promet z njimi v skladu s predpisi o trženju razmnoževalnega materiala in sadik sadnih rastlin. V naših podnebnih razmerah je odbran material izhodišče za pridelavo kakovostnega sadilnega materiala in kakovostnega pridelka. V letu 2025 je v okviru nalog zagotavljanja izhodiščnega razmnoževalnega materiala pridelava cepičev potekala v skladu s programom. Sadjarski center Maribor na lokaciji v Selu oskrbuje 423 matičnih dreves certificiranega statusa ter 280 matičnih dreves odpornih in lokalnih sort. Pridelanih je bilo 150.000 certificiranih cepičev in 50.000 standardnih (CAC) cepičev jablan. V matičnem nasadu Bilje oskrbujejo na prostem in v mrežniku II 448 matičnih dreves kategorije CAC (za pridelavo cepičev češenj, sliv, breskev, nektarin, marelic, višenj in kakija). V mrežniku I vzdržujejo 81 matičnih dreves CAC kategorije (za pridelavo cepičev breskev, nektarin, marelic, sliv). V matičnih nasadih koščičarjev so bili opravljeni zdravstveni pregledi dreves in odvzeti vzorci za analize okuženosti z virusom šarke in fitoplazme koščičarjev. Skupno je bilo v letu 2025 drevesničarjem namenjeno 58.820 očes.

Selekcija – V okviru te naloge je delo potekalo pri orehu in kostanju. Selekcijsko delo temelji na gensko zelo različnih lokalnih populacijah in sortah lupinarjev, glavni namen naloge sta vzgoja domačih sort oziroma klonov in vpis v sortno listo. Pridobivanje novih domačih sort, klonov in tipov je bilo večinoma vezano na odbiro ustreznih genotipov iz avtohtone populacije. Odbrani perspektivni genotipi so nato vključeni v preizkušanja, ki vključujejo podrobnejše opazovanje in primerjavo s standardnimi, že uveljavljenimi sortami. V letu 2025 je bilo vključenih 120 avtohtonih sejancev oreha. Glede na pretekle podatke bodo v naslednjem letu podrobno preučevali najbolj obetavne in zanimive genotipe, nato sledi cepljenje in vzgoja sadik omenjenih genotipov za nadaljnje opazovanje. Pri kostanju so opazovali 117 akcesij za namen pozitivne množične selekcije ter opravili pomološke analize 58 akcesij. Rezultati selekcijskega dela so ena od podlag za spremembe in dopolnitve sadnega izbora.

Javna služba v vinogradništvu

Za uresničevanje strateških usmeritev na področju vinogradništva so glavne strokovne naloge naslednje: selekcija vinske trte, introdukcija in tehnologije pridelave ter zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala. Imenovani izvajalci Javne službe v vinogradništvu za leto 2025 so KGZS Maribor (Selekcijsko trsničarsko središče Ivanjkovci), KGZS Nova Gorica (Selekcijsko trsničarsko središče Vrhpolje) in KIS.

Selekcija – Selekcija vinske trte je odbira trt z želenimi lastnostmi za nadaljnja razmnoževanja. Osnovna je pozitivna množična selekcija, ki temelji na vizualnih opazovanjih v vinogradu, in

rezultat je razmnoževalni material kategorije standard. Pozitivna množična selekcija vinske trte je osnova za klonsko selekcijo, ki se kot končni rezultat pokaže s potrjenimi kloni. V letu 2025 se je število slovenskih klonov vinske trte povečalo na 54 slovenskih klonov 19 sort vinske trte, kar nam zagotavlja neodvisnost ali samooskrbo s cepljenkami vinske trte. Selekcijsko delo je ključno za prihodnje generacije vinogradnikov in vinarjev ter trsničarjev. Z nadaljevanjem obstoječega dela, pridobivanjem klonov sort, prilagojenih našim razmeram, in klonov naših starih domačih sort, bomo lahko tudi v prihodnosti neodvisni od razmer na evropskem trgu. Selekcija se izvaja v vseh treh vinorodnih deželah Slovenije (Podravje, Posavje in Primorska). V okviru naloge selekcija vinske trte se je v letu 2025 nadaljeval nov ciklus klonske selekcije s slovenskimi potrjenimi kloni in gospodarsko pomembnimi vinskimi sortami. Selekcijski cilj je odbrati take nove slovenske klone, ki bodo čim bolj prilagojeni spremenjenim podnebnim razmeram (odpornost proti sušnemu stresu), ter sorte, ki bodo dajale zmerne pridelke in bodo odpornejše proti grozdni gnilobi. Klonska selekcija vinske trte se izvaja na podlagi selekcijskih knjig in rezultatov pozitivne množične selekcije v standardnih matičnih vinogradih. Rezultati selekcijskega dela so tudi ena od podlag za dopolnitve izbora vinskih sort (trsni izbor), katerih gojenje se priporoča oziroma je dovoljeno v posameznih rajonizacijskih enotah. V skladu z metodo klonske selekcije so naredili meritve ter mikrovinifikacije pri sortah 'Vitovska grganja', 'Merlot', 'Rebula', 'Muškat Ottonel', 'Rumeni muškat', 'Šipon', 'Laški rizling', 'Sauvignon', 'Renski rizling', 'Rumeni plavec', 'Sivi pinot' in 'Chardonnay' na različnih lokacijah. Nadaljuje se tudi z uvajanjem in izvajanjem metode za eliminacijo virusov tako imenovano mikrocepljenje in v rastlinjaku skrb za ozdravljene, brezvirusne trte. Za potrebe naloge selekcija so v letu 2025 v matični nasad posadili dodatne izvorne trte klonov sorte 'Modra frankinja'. V matičnjaku, kjer poteka pridelava podlag, so bili dosajeni korenjaki Matekovičevih podlag sort '8 BČ' in '6M'. Izvajala se je tudi pozitivna množična selekcija avtohtonih in lokalnih sort. V Ivanjkovcih so bile opravljene vinifikacije za klonske kandidate sort 'Radgonska ranina', 'Modra frankinja', 'Sauvignon', 'Rumeni muškat', 'Muškat Ottonel' in 'Sivi pinot'. V Vrhpoljah še meritve in analize grozdja ter mikrovinifikacijo pri klonskih kandidatih sort 'Vitovska grganja', 'Merlot' in 'Rebula', poleg tega se je vinificiralo še 5 lokalnih briških sort. Pri pridelovanju grozdja sta za uspešen razvoj vinogradništva in vinarstva ključna tudi sledenje trendom v vinogradništvu in vinarstvu in s tem uporaba takih sort, klonov in podlag trte, ki so prilagojene na naše rastne razmere, so ob primerni zaščiti dovolj odporne proti boleznim in škodljivcem, obenem pa zagotavljajo pridelavo tržno zanimivih pridelkov in produktov.

Introdukcija – V okviru te naloge se pri vinski trti preizkušajo tolerantne sort za pridelavo. Preizkušanje se izvaja pri novo introduciranih sortah vinske trte in podlagah (rod *Vitis* L.) in pri novo selekcioniranih klonih sort vinske trte. Naloga obsega preizkušanje novih sort za nadomeščanje ali dopolnitev izbora vinskih sort, preizkušanje novih doma vzgojenih in tujih klonov že rajoniziranih vinskih sort, da se dosežejo boljša kakovost in izenačena rodnost, večja vsebnost nekaterih snovi v vinu (npr. polifenoli) ali večja odpornost proti boleznim in škodljivcem trte, ter preizkušanje podlag, ki so odpornejše proti boleznim in škodljivcem (npr. trsna uš, nematode, bakterijske bolezni, fitoplazme), odpornejše proti stresnim rastnim razmeram (npr. suši) ali fiziološko bolj ustrezajo našim sortam vinske trte. Namen je izboljšanje trsnega izbora glede na tehnološke značilnosti sort. V letu 2025 se je nadaljevala introdukcija tolerantnih tujih sort vinske trte v vseh treh vinorodnih deželah Slovenije. Izvedena je bila introdukcija 21 vinskih in namiznih sort medvrstnih križancev. V vinorodni deželi Podravje se je v progam dela vključilo 7 belih odpornih sort in 8 rdečih odpornih sort. V letu 2025 se je vinificiralo 8 sort. V vinorodnem okolišu Podravje so bile v letu 2025 bolj sušne razmere v primerjavi s Primorsko. Manjša količina padavin in daljša obdobja brez dežja so neposredno vplivala na vodni režim tal ter posledično na rast in dozorevanje grozdja. Vremenske razmere so se odražale v hitrejšem dozorevanju, višjih vsebnostih sladkorja ter nekoliko nižjih kislinah.

Izvedena sta bila dva tehnološka poskusa: vpliv različnih načinov oskrbe tal na količino in kakovost grozdja sorte Malvazija ter preučevanje tolerantnosti različnih podlag vinske trte na pomanjkanje vode v tleh. V poskus so bile vključene podlage Paulsen 1103, Richter 110, VI M, 8BČ, 420A, Kober 5BB ter M1 in M4, preizkušane pri sortah Refošk na Krasu in Modra frankinja v Beli krajini.

Izhodiščni razmnoževalni material – Zagotavljanja izhodiščnega materiala vinske trte omogoča pridelavo baznih trsnih cepljenk za oskrbo trsničarjev in vinogradnikov, ki se odločijo za sajenje matičnih vinogradov. Ostali vinogradniki imajo posredne učinke, saj lahko kupijo kakovostne trsne cepljenke iz doma selekcioniranega materiala in pridelujejo grozdje domačih sort. Selekcijsko trsničarski središči sta edini pooblaščeni trsnici za pridelavo sadilnega materiala kategorije »baza«. Za nemoteno pridelavo cepičev in trsnih cepljenk je treba urediti vsakoletno prijavo na KIS (Služba za uradno potrjevanje) za uradno potrditev baznih cepičev in trsnih cepljenk ter se redno usposabljati iz zdravstvenega varstva rastlin. V letu 2024 se je v okviru zagotavljanja izhodiščnega materiala oskrbovalo bazne matične vinograde in pridelalo bazne trsne cepljenke. V Vrhpoljah se bazni vinograd postopoma obnavlja, skupaj je posajenih 1920 mladih trt 21 potrjenih slovenskih klonov. V Vrhpoljah so pridelali okrog 80.000 kakovostnih baznih cepičev, od tega so jih 60.000 oddali zainteresiranim trsničarjem. Zapisali so tudi podatke o fenofazah, o pojavu bolezni in škodljivcev, spremljali so dinamiko dozorevanja ter v tedenskih razmikih nabrali 30 vzorcev grozdja in naredili analize grozdja. V Ivanjkovcih so imeli pridelek izhodiščnega materiala precej manjši od predhodnih let. Iz matičnega nasada Litmerk so v letu 2024 prodali 84.000 očes cepičev baza, medtem ko so za lastno cepljenje narezali in pripravili 21.000 očes cepičev. Pri nekaterih sortah oziroma klonih je možno zagotoviti večje količine cepičev, vendar zaradi neustreznega izbora sort povpraševanja po njih ni bilo. Iz matičnjaka je bilo pripravljenih 32.800 ključev podlag. Prodanih je bilo 9.000 ključev podlag pridelave 2024, del pridelave podlag pa so uporabili za lastno cepljenje, ki je bilo opravljeno v prvi dekadi aprila. V bazni trsnici poteka razmnoževanje 33 klonov po naročilu trsničarjev ali ostalih kupcev baznega materiala ter pridelava cepljenk za potrebe strokovnih nalog. V letu 2025 so cepili 16.000 enot sortimenta potrjenih slovenskih klonov in v povprečju pridelali 50 % prvorazrednih cepljenk.

Javna služba v poljedelstvu

Namen Javne službe v poljedelstvu je uresničevanje strateških usmeritev razvoja, in sicer z bolj ciljnimi in novimi strokovnimi nalogami ter s koordiniranim in učinkovitejšim prenosom rezultatov nalog do JSKS, pridelovalcev in druge zainteresirane javnosti. V okviru Javne službe v poljedelstvu se izvajajo naslednje strokovne naloge: žlahtnjenje poljščin, introdukcija poljščin in ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo, tehnologije pridelave poljščin ter strokovno–tehnična koordinacija v poljedelstvu. Izvajalec te javne službe je KIS, skupaj z podizvajalci.

Slovenija je v preteklosti imela dobro razvito semenarstvo, ki se je v zadnjih desetletjih pri marsikateri vrsti kmetijskih rastlin močno skrčilo. Eden glavnih pogojev za razvoj slovenskega semenarstva je razvoj lastnih sort kmetijskih rastlin. Tudi mednarodne organizacije (npr. FAO) pozivajo k okrepitvi javnih programov žlahtnjenja. V priporočilih o preskrbi s hrano spodbujajo k nacionalni finančni podpori javnim programom žlahtnjenja rastlin, preskrbi s semenom za lastno proizvodnjo hrane rastlinskega izvora in biotski raznovrstnosti pri kmetijski pridelavi. V ta okvir spada tudi uporaba lokalnih rastlinskih genskih virov (v nadaljnjem besedilu: RGV) pri žlahtnjenju novih sort kmetijskih rastlin. Slovenija ima v ta namen na voljo obsežno zbirko RGV, ki izkazuje največjo variabilnost pri zelenjadnicah (stročnice, križnice, solata) in krmnih rastlinah (drobno in debelozrnate metuljnice, trave).

Žlahtnjenje – Dolgoročna cilja žlahtnjenja poljščin sta priprava in izvedba programov žlahtnjenja pri izbranih vrstah poljščin (krompir, ajda, krmne rastline), kar pomeni v predvidenem obdobju vzgojiti in v sortni listo vpisati sorte rastlin z ustreznimi zaželenimi in izboljšanimi lastnostmi. Do sedaj so bile požlahtnjene naslednje poljščine: nove sorte krompirja (KIS Slavnik, KIS Savinja, KIS Sora, KIS Razor, KIS Blegoš, KIS Kokra, KIS Tamar, KIS Mangart), sorta ajde (KIS Olga) in sorta črne detelje (KIS Judit). Več perspektivnih križancev krompirja in populacij ajde, travniške bilnice in črne detelje je še v procesu registracije.

Introdukcija – Program poteka pri koruzi, žitu, krmnih rastlinah in pesi, oljnicah in predivnicah ter krompirju. Priporočene sortne liste za pridelavo v Sloveniji so se izdelale za koruzo zrnje, koruzo za silažo, ozimno pšenice, ozimni ječmen, tritikalo, rž ter krompir. Rezultati preizkušanj so objavljeni na spletni strani KIS.

Tehnološki poskusi – V letu 2025 so se izvajali naslednji tehnološki poskusi:

- Tehnologije gnojenja: preučevanje možnosti povečanja izkoristka N gnojil z uporabo inhibitorjev nitrifikacije, gnojenje trajnega travinja s fosforjem in kalijem, preizkušanje uporabne vrednosti foliarnih pripravkov, ki vsebujejo bakterije za vezavo atmosferskega N,
- Tehnologije vrstenja in gostote poljščin: vpliv rokov setve ozimne pšenice na razvoj in pridelek zrnja, vzpostavitev raziskovalnega poligona za ekološko pridelavo poljščin na VVO,
- Tehnologije za povečanje rodovitnosti in zmanjšanje erozije tal: vpliv pridelovalnih sistemov na rodovitnost tal,
- Tehnologije združenih setev posevkov, dosevkov: preizkušanje možnosti energijsko bogatih voluminoznih mešanic za nadomeščanje koruzne silaže na tleh s tveganjem za sušo, primerjava potenciala pridelave novih sort sirka za zrnje v primerjavi s sortami koruze, preučitev kombinacij različnih dosevkov in mešanic za zeleno gnojenje.

Strokovno tehnična koordinacija – V okviru te naloge je bila posebna pozornost namenjena okrepitvi sodelovanja z JSKS in področju semenarstva ter Javno službo zdravstvenega varstva rastlin. Organiziranih je bilo več dogodkov: dnevi žit in koruze, dan krompirja, koordinator pa je sodeloval tudi na drugih kongresih in posvetih s področja poljedelstva.

Javna služba v vrtnarstvu

Žlahtnjenje zelenjadnic – V okviru naloge se izvaja žlahtnjenje fižola in zelja. Programa sta dobra podlaga za razvoj in pospeševanje semenske pridelave v Sloveniji in zagotavljanje stabilne oskrbe s semeni oziroma sortami rastlin za zagotavljanje prehranske varnosti. Cilji programa žlahtnenja fižola so vzgoja novih sort odlične kakovosti, z velikim pridelkom in izboljšano odpornostjo proti biotskim in abiotskim stresom. V letu 2025 je delo obsegalo usmerjena križanja in pridobivanje novih križancev, selekcijo že pridobljenih križancev s fenotipsko selekcijo, in vitro testiranji odpornosti na bakterijske, glivne in virusne bolezni, uporabo molekularnih markerjev za preverjanje pristnosti križancev ter analize kakovostnih in prehranskih lastnosti. Nadaljevali so z razmnoževanjem elitnih križancev, vzdrževanjem in dopolnjevanjem kolekcije žlahtniteljskega materiala ter aktivnostmi za vzpostavitev ekološkega žlahtnjenja fižola. Poseben dosežek v letu 2025 je bila uspešna registracija in zaščita nove sorte fižola KIS Nazarij. V postopku registracije oziroma potrjevanja ostajajo sorte KIS Galikan, KIS Ahac in KIS Urban. Glavni cilji pri žlahtnjenju zelja vključujejo izboljšanje žlahtniteljskih postopkov za stalno pridobivanje tržno zanimivih hibridnih sort. Osredotočajo se na razvoj novih hibridov z ustreznimi morfološkimi lastnostmi, izboljšano prehransko vrednostjo ter odpornostjo proti črni žilavki kapusnic. V letu 2025 je delo obsegalo nadaljnjo indukcijo haploidov, mikropropagacijo in vzdrževanje linij, vzgojo novih križancev v prostorski izolaciji, ocenjevanje eksperimentalnih hibridov v poljskih poskusih, pridobivanje

žlahtniteljskega semena in nadaljevanje vključevanja CMS-genoma v žlahtniteljske linije. Nadaljevale so se tudi analize prehranske vrednosti hibridov. Hibridna sorta Kisolin ostaja vpisana v sortno listo, hibridne sorte Krpan, Brincelj in Vitranc pa so še v postopku registracije.

Introdukcija zelenjadnic – Namen naloge introdukcije zelenjadnic in ugotavljanja njihove vrednosti za predelavo je zagotavljanje neodvisnih strokovnih informacij o vrednosti sort iz drugih geografskih območij, ki bi bile lahko pridelovalno in tržno zanimive tudi v slovenskih pridelovalnih razmerah. V letu 2025 so bila preskušanja izvedena na več lokacijah in pri različnih načinih pridelave, s poudarkom na ocenjevanju agroekološke prilagojenosti in tehnološke vrednosti sort. Rezultati predstavljajo podlago za pripravo opisnih sortnih list, namenjenih pridelovalcem, svetovalcem in dobaviteljem semenskega materiala. Preizkušanja so potekala na stalnih lokacijah izvajalcev in podizvajalcev javne službe ter po potrebi tudi pri pridelovalcih v različnih agroekoloških območjih Slovenije.

Tehnološki poskusi zelenjadnice – Cilj naloge je iskanje optimalnih tehnologij pridelave zelenjadnic ter uvajanje novih tehnoloških rešitev za povečanje konkurenčnosti in obsega domače pridelave zelenjave. V letu 2025 so se nadaljevale raziskave vpliva apnenja, organske snovi in zeolita na vsebnost kadmija v pridelku česna, preizkušanje biorazgradljivih folij za zastiranje tal in biorazgradljivih opornih vrvic ter proučevanje možnosti nadomeščanja šotnih substratov pri vzgoji sadik. Nadaljevali so tudi preizkušanja biostimulantov in proučevanja vpliva kakovosti sadilnega materiala šparglja na količino in kakovost pridelka.

Selekcija zelišč – Z nalogo selekcije zelišč se vzpostavlja sistem selekcije izbranih zelišč oziroma vzgoje slovenskih sort zelišč iz samoniklih rastlinskih vrst in tistih, shranjenih v rastlinski genski banki. V letu 2025 so nadaljevali vzpostavljanje selekcijskih postopkov za kolmež (*Acorus calamus L.*) in kumino (*Carum carvi L.*), nadaljevali razmnoževanje in vrednotenje akcesij navadne dobre misli (*Origanum vulgare L.*) ter izvajali aktivnosti za pripravo strokovnih podlag za vpis sort zelišč v sortno listo.

Introdukcija zelišč – Namen naloge introdukcija in ekološka rajonizacija zelišč ter ugotavljanje njihove vrednosti za predelavo je opredeliti in opisati vrednost za pridelavo, uporabo ter predelavo tržno zanimivih zelišč v različnih agroekoloških območjih Slovenije. V letu 2025 so nadaljevali uvajanje in vrednotenje tržno zanimivih vrst ter sort zelišč in proučevanje njihove prilagojenosti različnim območjem Slovenije. Poskusi so potekali v skladu z načeli ekološke pridelave, rezultati pa prispevajo k razvoju novih pridelovalnih možnosti in diverzifikaciji vrtnarske proizvodnje.

Tehnološki poskusi zelišča – Naloga se izvaja z namenom optimizacije tehnologij pridelave zelišč na večjih površinah, vključno s strojno obdelavo, spravilom in sušenjem pridelka. V letu 2025 so nadaljevali raziskave vpliva različnih tehnologij pridelave in sušenja na količino in kakovost pridelka ter pripravljali tehnološke liste in modelne kalkulacije za posamezne vrste zelišč. Nadaljevali so tudi proučevanje tehnologij pridelave melise in poprove mete v različnih pridelovalnih sistemih.

Izhodiščnega razmnoževalni materiala – V letu 2025 se je v okviru Infrastrukturnega centra Ptuj izvajala tudi naloga zagotavljanja izhodiščnega razmnoževalnega materiala zelenjadnic. Namen naloge je zagotavljanje kakovostnega in zdravstveno ustreznega izhodiščnega materiala za semensko pridelavo ter podpora ohranjanju in razvoju domačih sort zelenjadnic.

Strokovno tehnična koordinacija – Naloga vključuje strokovno vodenje in tehnično koordinacijo javne službe, strokovno podporo pristojnemu ministrstvu, sodelovanje z raziskovalnimi, izobraževalnimi in svetovalnimi institucijami ter prenos znanja do uporabnikov. V letu 2025 je bila koordinacija usmerjena v pripravo programskih in poročevalskih dokumentov, podporo izvajanju ukrepov SN 2023–2027, sodelovanje v strokovnih skupinah, povezovanje z javnimi

službami in raziskovalnimi organizacijami ter organizacijo strokovnih dogodkov. Posebna pozornost je bila namenjena diseminaciji rezultatov preko strokovnih srečanj, spletnih vsebin in drugih oblik prenosa znanja do pridelovalcev ter strokovne javnosti.

Javna služba v oljkarstvu

Za uresničevanje strateških usmeritev na področju oljkarstva so glavne strokovne naloge naslednje: selekcija in introdukcija sort, zagotavljanje izhodiščnega razmnoževalnega materiala, tehnologija pridelave in ugotavljanje vrednosti oljk za predelavo. Imenovani izvajalec Javne službe v oljkarstvu v obdobju 2018–2024 in v letu 2025 je Inštitut za oljkarstvo, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, s podizvajalcema Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica (Poskusni center za oljkarstvo) in Univerza na Primorskem (Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije).

Selekcija – V letu 2025 se je izvajalo dve podnalogi. Prva je obsegala izvajanje selekcije, ki vključuje vzdrževanje vzorčnega in kolekcijskega nasada, vključno z meritvami agronomskih parametrov ter analizami kemijske sestave oljčnega olja, poleg tega pa tudi genotipizacijo genskih virov oljk v nasadu Marezige. V okviru druge podnaloge so bili opredeljeni genski viri oziroma nasadi s potencialom za pridobitev statusa genske banke (Genska banka z oljko), pripravljen pa je bil tudi seznam sort oljk z genetskimi profili[36]. Hkrati so bili postavljeni strokovni in organizacijski temelji za nadaljnjo formalno vzpostavitev genske banke za oljko, predvideno od leta 2026 dalje.

Introdukcija – Namen naloge je vzpostavitev zbirke podatkov o posamezni sorti/akcesiji, ki je osnova za nadaljnje delo. V letu 2025 je bila na osnovi agronomskega vrednotenja dopolnjena zbirka podatkov sort oljk kolekcijsko-introdukcijskega nasada Purissima za vsaj 28 sort. Izračunan je bil povprečen pridelek zadnjih petih let polne rodnosti in indeks alternance. Agronomsko vrednotenje, vključno s spremljanjem dozorevanja, rodnosti in oljevitosti ter spremljanje meteoroloških podatkov se je delno opravljalo tudi v nasadu Šempeter. V povprečju so bili pridelki nižji, kot v predhodnem letu 2024, medtem ko poškodb, ki jih povzroča oljčna muha, skoraj ni bilo. Vsebnost olja je bila določena tudi z metodo NIR (bližnja infrardeča spektroskopija), pri čemer so rezultati analiz pokazali precejšnje razlike med sortami.

Izhodiščni razmnoževalni material – Cilj te naloge je zagotoviti matična drevesa registriranih lokalnih in udomačenih sort ter ugotoviti primeren način pridelave sadilnega materiala, s katerim se ohranja pestrost lokalnih sort in hkrati omogoča vzpostavitev proizvodnje sadik. Naloga vključuje vzdrževanje sadilnega materiala za nadomeščanje sadik v kolekcijskih nasadih v primeru poškodb, odmiranja ali pozebe. Razmnoževanje sadilnega materiala za novo kolekcijo zaradi previsokih temperatur in nedelovanja hlajenja v rastlinjakih v letu 2025 ni bilo mogoče.

Tehnološki poskusi – Naloga tehnologije pridelave oljke se posebej osredotoča na ugotavljanje ustrezne pridelave sorte Istrska belica in posebej za ostale pomembnejše sorte. Pri Istrski belici se je z vzorčenjem listov iz 40 različnih oljčnikov s foliarno analizo ugotavljalo stanje prehranjenosti oljk (pomanjkanje ali presežki dušika, fosforja, kalija in bora) ter vsebnost biofenolov, in sicer po standardni metodi in po NIR metodi, ter ocenjevalo rodnost, glede na način pridelave in podlago. Že tretje leto se je nadaljevalo spremljanje stanja rastlin v ključnih razvojnih fazah, ugotavljanje vodnega primanjkljaja v rastlini ter spremljanje okoljskih parametrov pri sorti Istrska belica. Pri tej sorti se je spremljala tudi napadenost oljk z oljčnim moljem, ki je bila v letu 2025 nizka. Nekoliko več poškodovanih plodov je bilo zaradi abiotskih

[36] Spletna stran: https://www.zrs-kp.si/instituti-in-enote/institut-za-oljkarstvo/oddelek-za-javne-sluzbe-s-podrocja-oljkarstva/selekcija-lokalnih-sort/.

dejavnikov ter delno tudi zaradi marmorirane smrdljivke, vendar te poškodbe niso vplivale na pridelek. Nadaljeval se je poskus foliarnega gnojenja pri dveh najpogosteje zastopanih sortah, Istrski belici in Leccinu, pri katerem so spremljali odstotek oploditve, pridelek oljk in olja, maso plodov, preskrbljenost, poškodovanost plodov ter oljevitost. Analizirale so se vsebnosti skupnih biofenolov in biofenolna sestava pri 71 vzorcih olja sort Istrska belica in Leccino v treh terminih. Uvedla se je naloga spremljanje vpliva različnih načinov rezi na rodnost, poškodovanost plodov in oljevitost. Pri 23 ostalih tujih in domačih sort oljk iz kolekcijskih nasadov Purissima, Šempeter ter dodatno Ronk in Strunjan se je spremljala oploditev in število plodičev.

Ugotavljanje vrednosti oljk za predelavo – V tem sklopu so se izvajale naslednje redne naloge: spremljanje dozorevanja, spremljanje letnika in ugotavljanje vpliva shranjevanja, filtracije ter novih tehnologij na kakovost olja. Spremljanje dozorevanja je potekalo na terenu ter je vsebovalo določevanje mase, trdote in indeksa zrelosti plodov ter oljevitosti, vsebnosti olja na suho snov ter vsebnosti olja in vode po NIR metodi. Ugotavljale so se tudi poškodbe zaradi oljčne muhe, oljčnega molja, marmorirane smrdljivke in drugih dejavnikov. Spremljanje se je izvajalo na več lokacijah pri sortah Istrska belica, Leccino in Maurino. Vključenih je bilo 170 vzorcev. Na 30 vzorcih se je naredila kemijska analiza olja (maščobnokislinska sestava in vsebnost biofenolov). Informacije o dozorevanju so se posredovale več kot 250 pridelovalcem in se objavljale na spletni strani KGZ Nova Gorica. Spremljanje letnika oljčnega olja se izvaja s kemijskimi analizami in senzoričnim ocenjevanjem. V letu 2025 so bili analizirani vzorci olja letnika 2024 in 2025. Pri letniku 2025 se je na 222 vzorcih olja spremljala maščobnokislinska sestava za oleinsko in linolno kislino ter na 102 vzorcih na parametre kakovosti (kislost, peroksidno število, K_{232}, oleinska in linolna kislina) z metodo NIR. Na 18 vzorcih enosortnih olj letnika 2024 in na 20 vzorcih letnika 2025 so se spremljale senzorične in kemijske značilnosti (maščobnokislinska sestava, hlapne spojine, vsebnost in sestava biofenolov, tokoferoli ter steroli in triterpenski dialkoholi). Naloga ugotavljanja vpliva shranjevanja in filtracije ter novih tehnologij na kakovost olja se je nadgradila s spremljanjem dinamike oljevitosti oljk, kemijsko in senzorično analizo oljčnega olja ter mineralno sestavo oljčnih tropin. V izbrani oljarni je potekalo tudi vzorčenje plodov, zmlete mase, oljčnih tropin in olja, meritve pa so izvajali tedensko v petih terminih.

Strokovno tehnična koordinacija – Ta naloga je zajemala pripravo programa Javne službe v oljkarstvu 2026–2028 (poudarek na urejanju statusa genske banke oljk), sodelovanje s pristojnim ministrstvom (zakonodajni predlogi), KGZS, KGZS Nova Gorica ter z javno službo zdravstvenega varstva rastlin, sodelovanje z Mednarodnim svetom za oljke in Evropsko komisijo (zlasti v strokovnih skupinah). Na področju digitalizacije je delo potekalo na spletni platformi za določanje optimalnega časa obiranja glede na kakovost oljčnega olja in na digitalnih evidencah. Prenos znanja in promocija sta potekala v obliki tečajev, delavnic, posvetov in izobraževanj za pridelovalce in dijake ter v okviru tradicionalnih dogodkov (Hlajevi dnevi, Festival namiznih oljk, ISTRAoil FEST, AGRA, Primorski sejem, Praznik vina in oljk, Oljka županov, Zlata oljčna vejica, javna tribuna ob svetovnem dnevu olj).

Javna služba nalog rastlinske genske banke

Rastlinski genski viri (RGV) so osnova za zagotavljanje prehranske varnosti, ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno kmetijstvo. Po zakonodaji za njihovo ohranjanje v Sloveniji skrbi Javna služba nalog rastlinske genske banke (JSRGB). Izvajanje nalog JSRGB temelji na mednarodni pogodbi o rastlinskih genskih virih (MPRGV), Zakonu o kmetijstvu, podrobneje pa jih ureja Uredba o JSRGB.

Za izvajalca JSRGB sta bila za leto 2025 imenovana KIS (za program JSRGB-KIS) in Biotehniška fakulteta (za program JSRGB-BF). V zbirkah obeh izvajalcev se v obliki semen, kolekcijskih nasadov in *in vitro* razmerah skupno hrani 5.714 RGV.

Pri tem JSRGB-KIS skrbi za zbirke RGV krmnih rastlin, krompirja, vrtnin, hmelja, jagodičja in vinske trte, hkrati pa KIS opravlja tudi naloge strokovno-tehnične koordinacije. Pri izvajanju nalog zbirke krmnih rastlin kot podizvajalec sodeluje BF, za zbirke jagodičja in vinske trte je podizvajalec Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru (FKBV), vse naloge za zbirko hmelja pa izvaja podizvajalec Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (IHPS). JSRGB-BF pa skrbi za zbirke žit, sadnih rastlin ter zdravilnih in aromatičnih rastlin. Kot podizvajalci sodelujejo KIS za zbirko žit, FKBV za zbirko sadnih rastlin ter IHPS za zbirko zdravilnih in aromatičnih rastlin.

Naloge JSRGB so se v letu 2025 izvajale skladno s programom dela in so obsegale: zbiranje in evidentiranje RGV *ex situ,* razmnoževanje in zagotavljanje trajnostne rabe RGV, opisovanje in vrednotenje akcesij RGV, administrativno–tehnične naloge, strokovno-tehnično koordinacijo, izobraževanje, usposabljanje in ozaveščanje javnosti in sodelovanje z mednarodnimi organizacijami in omrežji na področju RGV. Naloge so se opravljale v skladu z operativnim priročnikom RGV, splošnimi navodili za upravljanje zbirk RGV in navodili za upravljanje posameznih zbirk RGV.

Krmne rastline – V okviru zbirke krmnih rastlin so potekale aktivnosti zbiranja, razmnoževanja, opisovanja in vrednotenja akcesij trav in metuljnic. Uspešno je bilo razmnoževanje lucerne ter vzgoja akcesij ozkolistnega trpotca. Zaradi zmanjšane regeneracije rastlin je bilo zaključeno razmnoževanje nekaterih starejših ekotipov pasje trave. Izvajale so se tudi aktivnosti ozaveščanja javnosti in sodelovanja na strokovnih dogodkih.

Krompir – Delo v zbirki krompirja je potekalo skladno s programom, obsegalo je razmnoževanje in ohranjanje akcesij v *in vitro* in v *in vivo* razmerah ter spremljanje njihovega zdravstvenega stanja z molekularnimi in serološkimi metodami. Zdravstveno stanje slovenskih RGV se ni poslabšalo, pri nekaterih tujih sortah pa je bila zaznana prisotnost virusov. Izvedeno je bilo tudi varnostno hranjenje osmih slovenskih akcesij v genski banki na Češkem.

Vrtnine – V zbirki vrtnin je potekalo razmnoževanje, opisovanje in vrednotenje številnih akcesij fižola, solate, čebule, zelja in česna. Zbirka je bila dopolnjena z novimi akcesijami, izvedene so bile tudi analize kalivosti ter vključevanje podatkov v mednarodne zbirke EURISCO in AEGIS. Nadaljevale so se mednarodne aktivnosti ter aktivnosti ozaveščanja javnosti.

Hmelj – V zbirki hmelja so se vse naloge izvajale v skladu s programom. Zbirka je bila dopolnjena z novimi akcesijami, posodobljeni so bili podatki v zbirkah podatkov, nadaljevale so se aktivnosti za vključevanje podatkov v EURISCO.

Jagodičevje – V zbirki jagodičja so se nadaljevala redna vzdrževalna dela, razmnoževanje in vrednotenje akcesij. Posebna pozornost je bila namenjena ohranjanju strunjanske jagode ter razmnoževanju malinjakov v tkivnih kulturah.

Vinska trta – Akcesije vinske trte se ohranjajo na več lokacijah po Sloveniji. Izvajali so se opisi akcesij po mednarodnih deskriptorjih, razmnoževanje propadlih trsov ter monitoring lokalnih sort. Nadaljevalo se je sodelovanje z mednarodnimi partnerji na področju DNA analiz in genotipizacije.

Žita – Delo je potekalo skladno s programom, vendar so bile zaradi neugodnih vremenskih razmer, slabe kalivosti ter poškodb zaradi ptičev in prekomerne vlage pri nekaterih akcesijah težave pri pridelavi zadostnih količin kakovostnega semena za obnovo in izmenjavo. Izvedeni so bili kalilni testi, setve, spremljanje rasti in osnovni opisi akcesij. Poseben poudarek ostaja

na dolgoročnem ohranjanju tatarske ajde in koruze trdinke kot pomembnih virov genske raznovrstnosti za žlahtnjenje. Nadaljevalo se je strokovno sodelovanje, ozaveščanje javnosti ter vključevanje v mednarodne aktivnosti.

Sadne rastline – Nadaljevale so se aktivnosti obnove in pomlajevanja nasadov ter priprava površin za ponovno zasaditev. Opravljeni so bili osnovni opisi in genetske analize izbranih genotipov hrušk in jablan. Pri koščičarjih so potekala redna oskrbovalna dela, vendar sta izrazita suša in neuspešna cepljenja omejila rezultate vrednotenja. Izpostavljena je bila problematika nezadostnega financiranja obnove in vzdrževanja kolekcijskih nasadov ter omejene možnosti vključevanja novih genskih virov v varno hranjenje.

Zdravilne in aromatične rastline – Delo je potekalo skladno s programom ter je obsegalo hranjenje akcesij, kalilne teste, razmnoževanje, karakterizacijo, vrednotenje ter *in vitro* ohranjanje izbranih populacij. Spremljalo se je stanje naravnih rastišč, izvajali so se osnovni opisi po mednarodnih deskriptorjih ter aktivnosti razmnoževanja in obnove nasadov. Pomemben del aktivnosti je bil namenjen izobraževanju študentov, ozaveščanju strokovne in širše javnosti ter predstavitvam na strokovnih dogodkih.

Naloge spodbujanja ohranjanja lokalnih sort – Na Infrastrukturnem centru Ptuj so se izvajale aktivnosti evidentiranja in razmnoževanja lokalnih sort ter oskrba akcesij česna. Zaradi suše in škode zaradi divjadi je bila pridelava semena na prostem otežena, uspešnejša pa je bila v zaščitenih prostorih. Za namene ozaveščanja javnosti je bil vzpostavljen demonstracijski vrt z lokalnimi sortami.

Strokovno-tehnična koordinacija – Za usklajeno izvajanje nalog so skozi celotno leto potekala redna usklajevanja med MKM, vodji JSRGB-KIS in JSRGB-BF, kuratorji ter skrbniki zbirk. Aktivnosti so bile usmerjene v izvajanje programa dela, pripravo poročil, oblikovanje novega programskega obdobja 2026–2028 ter usklajevanje sprememb predpisov s področja RGV. Nadaljevale so se aktivnosti na področju obnove kolekcijskih nasadov, priprave projektnih prijav ter vključevanja podatkov v nacionalne in mednarodne informacijske sisteme, vključno z aplikacijo ERGB in bazo EURISCO. Izvajalci so aktivno sodelovali tudi v mednarodnih mrežah. Pomemben del dejavnosti je bil namenjen ozaveščanju strokovne in širše javnosti o pomenu ohranjanja in trajnostne rabe RGV, med drugim tudi z organizacijo 9. posveta o ohranjanju in trajnostni rabi RGV. Ker določene naloge presegajo možnosti izvedbe z rednimi sredstvi v okviru JSRGB, se dodatni projekti in aktivnosti izvajajo v okviru posebnih intervencij SKP (npr. IRP34, ki omogoča dopolnitev in širitev dejavnosti JSRGB).

Javna služba v hmeljarstvu

Javno službo v hmeljarstvu izvaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije (v nadaljevanju IHPS) na podlagi zakonodaje, ki ureja delo javnih služb in ureditev trga s hmeljem. Izvajajo se naslednje naloge: žlahtnjenje hmelja, tehnologije pridelave in predelave hmelja, ocenjevanja letnika hmelja ter introdukcije novih in tujih sort hmelja.

Žlahtnjenje – V okviru naloge so bila izvedena vsa dela v skladu s programom dela. Posejana so bila semena 122 družin križancev, izvedene so bile selekcije na bolezni, presajene so bile sadike rastlin za nadaljnjo izvajanje selekcije na verticilijsko uvelost hmelja ter pripravljenih je bilo 3.000 rastlin za sajenje. Vzgojenih je bilo približno 8.000 sejancev ter po izvedenih selekcijah na hmeljevo peronosporo in hmeljevo pepelovko presajenih 3.000 rastlin. Posajenih je bilo 2.585 križancev, vzgojenih v preteklem letu, vsi kolekcijski nasadi (9 križancev v kolekcijski nasad P5 in 124 križancev v nasad P2) in oskrbovano je bilo ukoreniščе oziroma nasad z nizko oporo (30 rastlin novih treh sort in petih sort v preizkušanju) za namen spremljanja odpornosti na bolezni. Oskrbovan je bil nasad križancev v okolici IHPS, iz katerega

so bile izločene občutljive rastline na hmeljevo peronosporo. Skupno je bilo oskrbovanih 4,6 ha površin. V letu 2025 je bilo pri križancih opravljenih 25 testov odpornosti proti verticilijski uvelosti hmelja, pri čemer so bili vsi genotipi okuženi s patotipom PV1 glive *V. albo-atrum*, ki povzroča letalno obliko verticiljske uvelosti v Sloveniji (PV1). Opravilo se je 103 različnih kombinacij križanj. V nasadih s skoraj 6.000 križanci je bila izvedena odbira rastlin in predvidena kemijska analiza izbranih križancev. Opravljena je bila senzorika odbranih križancev z iskanjem najintenzivnejših hmeljskih in netipičnih hmeljskih not v suhih storžkih hmelja. V okviru testiranja občutljivosti sort hmelja za CBCVd, kjer je potekalo testiranje 7 križancev so bili v raziskavo vključeni še dodatni trije križanci. Ohranjenih je bilo nad 100 genotipov v tkivni kulturi, vzorčeni so bili križanci za določanje spola. Pri novi sorti 90A263 je bila vzgoja brezviroidnih in brezvirusnih rastlin iz meristematskih celic brstov uspešna, pri sorti 109B27 so se postopki vzgoje nadaljevali. Sortam hmelja v pridelavi sta bili določeni vsebnost in sestava grenčic in eteričnega olja. Pripravljeni so bili vzorci hmelja novih sort in poslani v določanje pivovarske vrednosti v pivovarne po svetu. V pivovarni IHPS je bilo opravljeno poskusno varjenje piva z namenom sledenja staranja hmelja v pivu.

Tehnologija pridelave in predelave hmelja – Strokovna naloga je urejena s posebno zakonodajo[37]. Pridelovalci hmelja lahko izvajanje dela spremljajo v okviru Odbora za hmeljarstvo pri IHPS in na tehnoloških sestankih hmeljarjev tekom rastne sezone hmelja. Naloga ima glavni poudarek na izvajanju napovedi gospodarsko pomembnih bolezni in škodljivcev hmelja ter prognozah namakanja, gnojenja in tehnološke zrelosti. Glede na potrebe in zanimanje hmeljarjev ter stroke se v okviru naloge izvajajo tudi tehnološki poskusi. V letu 2025 je bilo izvedenih devet poskusov, in sicer na področju varstva hmelja (presejalno preizkušanje učinkovitosti pripravkov iz skupine krepilcev odpornosti rastlin, biofungicidov, osnovnih snovi in biostimulatorjev za preprečevanje bolezni hmelja; uvajanje alternativnih metod zatiranja navadne hmeljeve pršice; aplikacijska tehnika v hmeljarstvu), na drugih področjih tehnologije pridelave hmelja (podsevki v hmeljiščih; gnojenje s sulfatom; foliarno gnojenje; ter testiranje napovedi kapljičnega namakanja z uporabo senzorjev za spremljanje vlažnosti tal in razporeditev vode v talnem profilu) ter na področju predelave hmelja (določanje vpliva okužb na staranje hmelja; ter spremljanje indeksa staranja hmelja v času dozorevanja pri sorti Celeia). Za namen spremljanja rasti in razvoja hmelja ter izdajanja navedenih napovedi so bili analizirani meteorološki podatki. Na področju usmerjene uporabe FFS je bil tudi v letu 2025 pripravljen seznam dovoljenih FFS za varstvo hmelja. Objavljen je bil tudi seznam pripravkov za varstvo hmelja, ki so dovoljeni v ekološki pridelavi. V sklopu mednarodne konkurenčnosti slovenskega hmeljarstva in ekonomike hmeljarskih kmetij se je izvajala sistemska analiza konkurenčnosti in svetovnih tržnih razmer. Za leto 2025 je bila izdelana modelna analiza variabilnih stroškov pridelave hmelja v Sloveniji. IHPS je organiziral in izvedel dvodnevni Seminar o hmeljarstvu, izdal 15 številk Hmeljarskih informacij in aktivno sodeloval na sedmih tehnoloških sestankih hmeljarjev.

Introdukcija – Strokovna naloga introdukcija novih in tujih sort hmelja je osredotočena na določitev optimalne tehnologije pridelave novih in tujih sort hmelja v naših pridelovalnih razmerah. Cilj je slovenskim hmeljarjem zagotoviti potrebne informacije o novih slovenskih sortah in morebitnih tujih sortah za pridelovanje v naših razmerah. Cilji v letu 2025 so bili določevanje načina gnojenja za sorto Styrian Wolf, sajenje poskusa z različno gostoto rastlin pri sorti 31B26, določitev terminskega okna tehnološke zrelosti za nove sorte 90A263, 109B27 in 31B26 na dveh lokacijah, ugotavljanje morebitnega pojava fiziopatij pri novih sortah in iskanje njihovega vzroka, pridobivanje informacij o odzivu novih sort hmelja na škodljive organizme ter dodatna opazovanja novih sort v poljskih razmerah na nizki opori s poudarkom

[37] Uredba, ki ureja trg s hmeljem (Uradni list RS, št. 20/09, 60/10, 88/11 in 50/15) in Pravilnik o izvajanju javne službe v hmeljarstvu (Uradni list RS, št. 45/10 in 81/15).

na škodljivih organizmih. Oskrba poskusov se je izvajala vso sezono, obenem se je pripravljal sadilni material za sajenje poskusa v prihodnjem letu.

Spremljanje letnika hmelja – Namen je določitev kakovosti reprezentativnih vzorcev pridelka hmelja po posameznih sortah. Z nalogo so bili določeni letni reprezentativni vzorci pridelka hmelja po posameznih sortah, ki se največ pridelujejo v Sloveniji. V času obiranja pridelka se je na terenu pobralo, analiziralo in statistično obdelalo skupno 120 vzorcev pridelka zračno suhega hmelja sort Aurora, Savinjski golding, Bobek, Celeia, Styrian gold, Styrian Cardinal, Styrian Wolf in Styrian Dragon. V vseh vzorcih so bile opravljene analize na vsebnost primesi, odpada, semena, vlage in alfa-kislin. Vsebnost alfa-kislin je bila pri sortah Savinjski golding in Styrian gold podpovprečna v primerjavi z obdobjem zadnjih desetih let, vsebnost pri ostalih sortah pa je bila enaka ali višja od povprečja zadnjih let. Znotraj naloge se je mesečno objavljalo poročila o certificiranem pridelku slovenskega hmelja letnikov 2024 in 2025.

11.3 Strokovne naloge v živinoreji

Javna služba strokovnih nalog v živinoreji se izvaja na podlagi Zakona o živinoreji[38] in Uredbe o načinu in pogojih izvajanja javnih služb v živinoreji[39]. Posamezne naloge iz potrjenega rejskega programa izvajajo organizacije v živinoreji, ki so za to pridobile odločbo o priznanju ali odobritvi MKM.

Preglednica 82: Število organizacij v letu 2025 za posamezne naloge javne službe strokovnih nalog v živinoreji

Vrsta živali	Priznane rejske organizacije	Druge priznane organizacije	Odobrene organizacije	Skupaj
Govedo	5	12	8	25
Drobnica	1	10	2	13
Prašiči	2	9	2	13
Konji	10	3	3	16
Čebele	1	1	36	38
Skupaj	**19**	**35**	**51**	**105**

Vir: MKM

V okviru potrjenih rejskih programov se izvajajo naslednje strokovne naloge: vodenje rodovniških knjig za čistopasemske plemenske živali in registrov za hibridne plemenske živali, vodenje izvornih rodovniških knjig za slovenske avtohtone pasme živali, registracija in preverjanje porekla, naloge na področju razmnoževanja in plodnosti plemenskih živali, meritve in obdelava proizvodnih lastnosti živali, vodenje in vzdrževanje informacijskih sistemov, preizkušanje, ocenjevanje in odbiranje plemenskih živali, opravljanje bioloških in genskih testov, napovedovanje genetskih vrednosti, obdelave zbranih podatkov in objave rezultatov, izdajanje zootehniških dokumentov, kontrola prireje mleka in mesa, spremljanje proizvodnosti domačih živali, razlaga rezultatov, opravljanje meritev pri preizkusu v pogojih reje, spremljanje velikosti populacije in strukture plemenske črede, vzdrževanje genetskih rezerv domačih živali, izdaja publikacij, označevanje plemenskih živali, izvajanje uradnih preizkušanj plemenskih živali oziroma njihovih potomcev, obdelava podatkov merjenj in testiranj, opravljanje laboratorijskih analiz mesa, mleka, disekcij klavnih trupov, vodenje katastra čebelje paše, napoved medenja v čebelarstvu, zbiranje rezultatov na tekmovanjih s kopitarji za potrebe selekcijskega dela ter razvojno-raziskovalne naloge s področja izvajanja rejskih programov.

[38] Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR in 45/15.

[39] Uradni list RS, št. 99/08.

Z izvajanjem strokovnih nalog v živinoreji se zagotavljajo genetski napredek pri domačih živalih, ohranitev biotske raznovrstnosti, zadostno število plemenskega materiala, povečevanje števila plemenskih živali, vpisanih v rodovniške knjige in registre, ter doseganje boljše kakovosti živinorejskih proizvodov oziroma višje kakovosti hrane za potrošnika.

Govedoreja

V Sloveniji so na področju govedoreje potrjeni rejski programi za naslednje pasme goveda: lisasta, rjava, črno-bela, limuzin, šarole, angus, škotsko višavsko govedo ter avtohtono cikasto govedo. Proizvodni rezultati živali se ugotavljajo s kontrolo proizvodnje mleka in mesa.

V kontrolo prireje mleka je bilo v letu 2025 vključenih 71.536 krav molznic iz 2.502 kmetij, kar je 81 % vseh molznic v Sloveniji (CPZ Govedo: 88.470 molznic). V kontroli prireje mleka se je v primerjavi z letom 2024 zmanjšalo število čred (za 99) in število krav (za 681).

V kontroli mlečnosti prevladujejo krave črno-bele, lisaste in rjave pasme. Kontrolirana kmetijska gospodarstva so v letu 2025 v povprečju redila 28,6 krave molznice (leta 2024: 27,8). Kontrola prireje mleka se je izvajala po metodi AT4, v čredah z robotsko molžo (274 kmetij) pa po metodi A4. Povprečna prireja mleka po kravi v Sloveniji v standardni laktaciji (305 dni) je bila 7.674 kg mleka s 4,06 % maščobe in 3,41 % beljakovin. Mlečnost se je v povprečju povišala za 240 kg mleka. Povečali sta se tudi vsebnost maščob (+0,02 %) in beljakovin (+ 0,03 %).

Preglednica 83: Mlečnosti kontroliranih krav (standardna laktacija) po pasmah; 2024 in 2025

	2024						2025					
	Število	Mleko	Maščobe		Beljakovine		Število	Mleko	Maščobe		Beljakovine	
Pasma	zaključkov	(kg)	(kg)	(%)	(kg)	(%)	zaključkov	(kg)	(kg)	(%)	(kg)	(%)
LS	18.035	6.158	252,6	4,10	210,6	3,42	17.468	6.394	263,1	4,12	220,7	3,45
LSX	3.424	6.631	272,2	4,11	225,2	3,40	3.039	6.837	279,8	4,09	234,7	3,43
ČB	27.279	8.694	347,6	4,00	290,7	3,34	27.284	8.915	358,3	4,02	300,8	3,37
RJ	4.842	6.469	268,5	4,15	227,2	3,51	4.657	6.579	275,2	4,18	232,0	3,53
CK	61	3.244	122,9	3,79	109,4	3,37	60	3.362	125,4	3,73	112,0	3,33
Druge	6.798	6.888	277,9	4,03	232,6	3,38	6.957	7.157	290,3	4,06	244,0	3,41
Skupaj	**60.439**	**7.434**	**300,6**	**4,04**	**251,3**	**3,38**	**59.465**	**7.674**	**311,6**	**4,06**	**261,6**	**3,41**

Vir: KIS

V letu 2025 je bilo opravljenih 3.272 tehtanj (skupno 3.706 meritev) ob 224 tehtalnih dneh v 81 rejah v kontroli mesa. Skupaj je bilo kontroliranih 2.112 živali, od tega 1.660 telet. Spremljanje prireje mesa se je povečalo za 3 reje, prav tako se je povečalo tudi število tehtanj (+407).

Leta 2025 je bil povprečni prirast od starosti 90 do 210 dni pri limuzin pasmi 1.071 g/dan in 1.220 g/dan pri šarole pasmi. Zbrani podatki kontrole prireje mesa se uporabljajo pri odbiri plemenskih živali v mesnih čredah, pri načrtovanju tehnologije reje krav dojilj in pri gospodarskem križanju.

Pri selekciji ima odbira elitnih živali (bikovskih mater in plemenjakov) eno najpomembnejših vlog, saj so njihovi moški potomci kandidati za bodoče plemenske bike. Poleg tega selekcija vključuje nacionalni obračun plemenskih vrednosti, ocenjevanje in testiranje živali, različne raziskave, poročila in razstave živali. V letu 2025 je bilo registriranih 763 bikovskih mater, največ med njimi pri črno-beli pasmi (240). V potrjenih rejskih programih so bili določeni pogoji za vpis čistopasemskih plemenskih živali v rodovniško knjigo. Pogoje za vpis v rodovniško knjigo je izpolnjevalo 66.364 krav, kar je 93 % vseh krav, vključenih v kontrolo prireje mleka. V letu 2025 je 77 % čistopasemskih krav, ki so vpisane v rodovniško knjigo in vključene v kontrolo prireje mleka, izpolnjevalo pogoje za vpis v glavni del rodovniške knjige

(čistopasemske plemenske živali). Največji odstotek čistopasemskih krav je pri cikasti (85,9 %), rjavi (85,4 %) in črno-beli pasmi (85,2 %), najmanj pa pri lisasti pasmi (65,5 %).

Pogoje za vpis v glavni del rodovniške knjige izpolnjuje 91 % plemenskih bikov, največ pri rjavi pasmi (98 %) in najmanj pri lisasti pasmi (83 %). V letu 2025 je bilo na novo registriranih 454 plemenskih bikov. Za osemenjevanje je bilo registriranih 45 domačih plemenskih bikov in 109 bikov iz drugih populacij, za pripust pa je bilo registriranih 300 plemenskih bikov.

Na testnih postajah potekata testiranje lastne proizvodnje potomcev načrtnega parjenja bikovskih mater in elitnih bikov ter testiranje proizvodnje potomcev mladih bikov, vključenih v osemenjevanje. Potomce moškega spola po posameznem biku se izberejo na terenu in vhlevijo v testno postajo, kjer se pitajo pod enakimi pogoji, s čimer se močno zmanjša vpliv okolja in so zato genetske razlike med njimi natančneje ocenjene. Po zaključenem testu se vsi podatki o telesnih masah ob posameznem tehtanju in podatki, zbrani v klavnici, vpišejo v podatkovno zbirko. Na podlagi pridobljenih podatkov se izračunavajo različni parametri klavne kakovosti, končni cilj pa je napoved plemenskih vrednosti posameznih bikov. V letu 2025 je bilo opravljenih 1.559 tehtanj (skupno 2.582 meritev) pri 428 bikcih v lastnem testu na vzrejališčih Nova Gorica in Murska Sobota, PRC za živinorejo Logatec in kmetiji Rajhenav. Lastni test je zaključilo 217 bikov, ki so bili v letu 2025 stari eno leto.

Z razrezom klavnih polovic se pridobijo najbolj objektivni podatki o njihovi sestavi, kar je najboljši kazalnik klavne kakovosti. Pri bikih mesnih pasem je preizkušnja sorodnikov izredno pomembna, saj se najboljše živali uporabljajo za gospodarsko križanje.

V letu 2025 so bili opravljeni trije redni nacionalni obračuni genetskih vrednosti za večino sklopov lastnosti. V prvem polletju so potekali obračuni v februarju in juniju, v drugem pa v oktobru. Po obračunu plemenskih vrednosti je bila pripravljena tudi lestvica bikov za najpomembnejše lastnosti. V letu 2023 se je začelo z rutinskim obračunom genomskih plemenskih vrednosti po metodi enega koraka pri rjavi in črno-beli pasmi. Mesečno obračunavanje za ob pasmi se je izvajalo tudi v letu 2025. V ta namen se mesečno pripravlja tudi seznam novorojenih živali z njihovim poreklom.

Prašičereja

Potrjeni so rejski programi za naslednje pasme prašičev: slovenska landrace (linija 11), slovenski veliki beli prašič (linija 22), pietrain (44), slovenska landrace (linija 55), krškopoljski prašič (88), hibrid 12, hibrid 21 in hibrid 54. V letu 2025 je bilo v rejski program skupno vključenih 141 merjascev, 1.582 mladic in 5.319 starih svinj zgoraj naštetih pasem in hibridov. Izdanih pa je bilo 1.890 zootehniških dokumentov.

Rodovniška knjiga je seznam čistopasemskih plemenskih živali z osnovnimi podatki o identifikaciji, poreklu in izvoru živali. Vanjo so vpisane plemenske živali, ki izpolnjujejo z rejskim programom določene pogoje in so sprejete za pleme. Rodovniška knjiga se vodi za vse pasme čistopasemskih plemenskih živali. V letu 2025 je bilo skupno podeljenih 624 rodovniških številk čistopasemskim plemenskim živalim in 1.946 registrskih številk hibridnim plemenskim živalim.

Kakovost plemenskih prašičev se preverja na podlagi podatkov o plemenski vrednosti, proizvodnih podatkov in podatkov o poreklu. V letu 2025 je bilo preizkušenih in ocenjenih 76 plemenskih merjascev pasem 11, 22, 44, 55 in terminalnih hibridov, odbranih pa je bilo 46 plemenskih merjascev. Preizkušenih in ocenjenih je bilo tudi 4.795 plemenskih svinj pasem 11, 22, 44, 55, 88 in maternalnih hibridov, za pleme pa je bilo odbranih 4.013 plemenskih svinj.

Pri številu živorojenih in odstavljenih pujskov na gnezdo pri vseh pasmah skupaj je opazen trend povečevanja, in sicer 0,23 živorojenega pujska/gnezdo na leto in 0,16 odstavljenega pujska/gnezdo na leto. V letu 2025 je bilo v povprečju 15,11 živorojenega in 12,46

odstavljenega pujska na gnezdo. Hkrati se zmanjšuje število porabljenih krmnih dni na živorojenega pujska, s tem pa tudi stroški in ogljični odtis. V letu 2025 je bilo na živorojenega pujska porabljenih 12,46 krmnega dneva. Rahlo neugoden trend je opazen pri številu gnezd na svinjo letno, ki se zmanjšuje v povprečju za 0,003 gnezda/leto in poodstavitvenem premoru, ki se podaljšuje v povprečju za 0,084 dni/leto, medtem ko se interim obdobje skrajšuje (-0,038 dneva/leto), kar je ugodno. Ugodno se povečuje tudi število živorojenih pujskov na svinjo v življenjski dobi, in sicer za 1,15 živorojenega pujska/svinjo na leto.

Pri krškopoljskem prašiču se je, kljub občasnim nihanjem, trend zmanjševanja števila živorojenih in odstavljenih pujskov na gnezdo zaustavil, še vedno pa se povečuje število krmnih na živorojenega pujska (0,15 dneva/ leto). V letu 2025 je bilo v gnezdu povprečno 9,27 živorojenih in 7,89 odstavljenih pujskov (leta 2024: 9,03 živorojenih in 7,57 odstavljenih), na živorojenega pujska pa je bilo porabljenih 25,73 krmnih dni.

Preizkus mladic v proizvodnih razmerah se izvaja na farmah in vzrejnih središčih ter zajema identifikacijo, oceno zunanjosti, tehtanje živali in meritev debeline hrbtne slanine z ultrazvokom. Podatki se vnašajo v informacijski sistem in uporabljajo za odbiro mladic.

Testiranje na maligno hipertermijo se ne opravlja več, se pa uvaja genotipizacija v okviru katere je poleg drugih genov znan tudi genotip za sindrom maligne hipertermije. V letu 2025 je genotip za sindrom maligne hipertermije znan za skupno 349 živali sodobnih genotipov (pasem 11, 22, 44, 55, maternalni in terminalni hibridi) in za 154 živali pasme krškopoljski prašič.

Reja drobnice

Na področju reje drobnice potrjeni rejski programi vključujejo naslednje pasme ovc: jezersko-solčavska ovca, oplemenjena jezersko-solčavska ovca, belokranjska pramenka, istrska pramenka, bovška ovca in oplemenjena bovška ovca in tujerodne mesne pasme ovc: teksel, dorper, suffolk, ile de France ter naslednje pasme koz: drežniška, burska, slovenska srnasta, slovenska sanska in anglo-nubijska koza.

V letu 2025 se je v primerjavi z letom prej stalež drobnice, vključene v rejske programe zmanjšal. Pri ovcah iz 18.815 na 15.185 živali in pri kozah iz 3.948 na 3.359 živali.

Preglednica 84: Število tropov ter število ovc in koz v kontroli; 2024 in 2025

	2024				2025			
	Število tropov		Število živali		Število tropov		Število živali	
	za mleko	za meso	za mleko	za meso	za mleko	za meso	za mleko	za meso
Ovce	36	223	5.050	13.765	33	230	4.125	11.060
Koze	38	73	2.352	1.596	40	69	2.090	1.269

Vir: BF

V letu 2025 sta bili najštevilčnejši jezersko-solčavska ovca (35 %) in oplemenjena jezersko-solčavska ovca (30 %), sledijo bovška ovca (16 %), belokranjska pramenka (6 %), istrska pramenka (5 %) ter oplemenjena bovška ovca (4 %). Pri kozah je imela največji stalež drežniška koza (33 %), sledile so ji slovenska srnasta koza (29 %), slovenska sanska (18 %) in burska koza (17 %).

Osnova selekcije pri reji drobnice je aktivna populacija ovc in koz, vključenih v kontrolo porekla in proizvodnje. Opravljajo se biološki test ter ocenjevanje in razvrščanje živali v kakovostne razrede glede na lastnosti zunanjosti in lastnosti proizvodnosti sorodnikov. Izdanih je bilo skupno 763 zootehniških spričeval, od tega 538 za plemenske ovce in ovne ter 225 za plemenske koze in kozle.

V letu 2025 je bilo v kontrolo mlečnosti vključenih 4.125 ovac mlečnih pasem iz 33 tropov in 2.090 koz mlečnih pasem iz 40 tropov. V letu 2025 je bilo ob rojstvu stehtanih 14.361 mladičev (88 %) od skupno 16.326 rojenih mladičev vseh pasem, vključenih v rejski program. Od tega je bilo 13.945 jagnjet stehtanih ob rojstvu (91 % od vseh rojenih jagnjet) in 1.637 kozličev stehtanih ob rojstvu (69 % od vseh rojenih kozličev). Ob odstavitvi oziroma pri starosti 60 ± 15 dni se tehtanja izvajajo le pri pasmah ovac za prirejo mesa (razen pri jezersko-solčavski pasmi) in pri pasmah koz za prirejo mesa. Pri posameznih pasmah ovac in koz je bilo ob drugem tehtanju stehtanih 3.081 jagnjet in kozličev (20 % od vseh rojenih mladičev).

V letu 2025 je bilo ocenjenih 119 plemenjakov v pogojih reje (na kmetijskih gospodarstvih), od tega 73 plemenskih ovnov in 46 plemenskih kozlov.

Preglednica 85: Parametri plodnosti ovc in koz v letih od 2020 do 2025

	Leto	Št. živali	Št. tropov	Št. jagnjitev/jaritev	Doba med jagnitvama/ jaritvama (dni)	Št. jagnjitev/ jaritev/ žival	Št. rojenih mladičev/ gnezdo	Št. živorojenih mladičev/ gnezdo	Št. rojenih mladičev/ žival
Ovce	2020	8.146	219	9.164	318	1,15	1,26	1,23	1,45
	2021	8.360	225	9.221	308	1,19	1,29	1,25	1,54
	2022	8.763	237	9.694	310	1,18	1,29	1,24	1,52
	2023	8.823	245	9.704	322	1,13	1,25	1,21	1,41
	2024	8.794	247	9.745	320	1,14	1,25	1,21	1,42
	2025	9.176	254	10.393	321	1,14	1,28	1,23	1,46
Koze	2020	1.732	88	1.770	372	0,98	1,51	1,45	1,48
	2021	1.725	90	1.742	373	0,98	1,58	1,51	1,55
	2022	1.677	91	1.679	372	0,98	1,57	1,51	1,54
	2023	1.676	96	1.685	383	0,95	1,54	1,47	1,46
	2024	1.677	98	1.687	386	0,95	1,54	1,47	1,46
	2025	1.620	95	1.626	385	0,95	1,55	1,49	1,47

Vir: BF

Število ovc, ki so v letu 2025 jagnjile, je nekoliko večje kot v letu prej, večje je tudi število tropov. Število rojenih jagnjet na ovco/letno se je v letu 2025 povečalo na 1,46 rojenih jagnjet, kar je pa je še vedno precej manj kot leta 2021 (1,54). Podobno kot leto prej je tudi pri številu koz, ki so jarile v letu 2025. Število tropov, ki so bili vključeni v analizo plodnosti, se v zadnjih treh letih nekoliko spreminja in ostaja na ravni 95–98 tropov. Doba med jaritvama v obdobju zadnjih šest let niha in v povprečju tega obdobja znaša 378 dni. V letu 2025 se je doba med jaritvama zmanjšala za en dan v primerjavi z letom 2024, zaradi česar se je v letu 2025 nekoliko izboljšal parameter število rojenih mladičev na kozo na leto.

Testiranje ovnov je potekalo na testni postaji v Logatcu. V času testiranja so ovni trikrat stehtani (interval 30 ± 5 dni). Krmljeni so s senom po volji in kilogramom krmil na dan. V letu 2025 se je za namen lastne preizkušnje na testni postaji Logatec odkupilo 250 moških jagnjet jezersko-solčavske in oplemenjene jezersko-solčavske ovce. Od tega je test končalo 247 ovnov, in sicer 164 (66 %) ovnov jezersko-solčavske in 83 (34 %) oplemenjene-jezersko-solčavske pasme. V času testa so bili izločeni trije ovni. Od skupno 247 ovnov, ki so končali testiranje, je bilo za pleme in za prodajo primernih 178 ovnov, oziroma 71 %, preostali delež predstavlja izločene ovne (kakovostni razred 3B). V najboljši razred (1A) je bilo razvrščenih 2,4 % ovnov, razred 1B je zajemal 14,9 % ovnov, razred 2A 19,4 % in razred 2B 16,2 % ovnov. V kategorijo 3A je bilo razvrščenih 19,0 % ovnov.

V letu 2025 so bile plemenske vrednosti za lastnosti mlečnosti ocenjene štirikrat. Plemenske vrednosti za lastnosti mlečnosti ocenjujemo pri mlečnih pasmah ovc (bovška ovca, oplemenjena bovška ovca, istrska pramenka) in koz (slovenska sanska koza, slovenska srnasta koza, drežniška koza). Skupaj je bilo v letu 2025 za vse mlečne pasme ovc v štirih

obračunih napovedanih 485.027 plemenskih vrednosti in za vse mlečne pasme koz 285.749 plemenskih vrednosti.

Plemenske vrednosti za lastnost telesna masa ob zaključku direktnega testa se je ocenilo petkrat v letu 2025, in sicer vsakič, ko je s testom zaključila posamezna skupina ovnov. Plemenske vrednosti za lastnosti telesna masa ob zaključku direktnega testa ocenjujemo pri kandidatih za plemenske ovne dveh pasem ovc (jezersko-solčavska ovca, oplemenjena jezersko-solčavska ovca). Skupaj je bilo napovedanih 247 plemenskih vrednosti za lastnosti telesna masa ob zaključku direktnega testa.

Konjereja

V Sloveniji se vodijo rodovniške knjige za pasme: lipicanski konj, slovenski hladnokrvni konj, posavski konj, haflinški konj, ljutomerski kasač, kasaški konj, slovenski toplokrvni konj, angleški polnokrvni konj, arabski polnokrvni konj, arabski konj, bosanski planinski konj, islandski konj in šetlandski poni. Za vse živali naštetih pasem, ki so vpisane v rodovniške knjige, se vodi in izdaja zootehniška dokumentacija.

V letu 2025 je bilo opravljenih 1.524 identifikacijskih pregledov žrebet vseh pasem. Med registriranimi žrebeti prevladujeta dve hladnokrvni pasmi: slovenski hladnokrvni konj in posavski konj (več kot 80 % vseh registriranih žrebet v letu 2025). Izdanih je bilo 1.759 zootehniških dokumentov, od tega 1.687 identifikacijskih dokumentov.

Letni pregled rodovniških kobil in naraščaja ter žrebic za sprejem v rodovnik je potekal na vnaprej določenih preglednih mestih za vse pasme konj in naknadno določenih preglednih mestih za živali slovenske toplokrvne, kasaške in arabske pasme. V rodovniške knjige je bilo v letu 2025 vpisanih 261 kobil.

Preglednica 86: Število kobil v rodovniških knjigah, po pasmah; 2017–2025

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Slovenske hladnokrvne kobile	109	122	134	99	128	135	152	125	107
Posavske kobile	51	46	111	40	76	58	60	50	49
Haflinške kobile	16	19	18	14	23	11	16	27	21
Kasaške kobile	24	20	20	20	6	9	17	14	23
Slovenske toplokrvne kobile	10	6	11	5	6	5	6	13	7
Ljutomerski kasač	8	8	8	5	4	4	4	3	6
Angleške polnokrvne kobile	3	0	4	7	0	1	1	1	3
Arabske polnokrvne in arabske kobile	8	21	7	7	15	14	13	10	7
Islandske kobile	3	2	12	2	3	6	4	3	3
Lipicanske kobile	6	10	7	7	15	16	15	7	15
Šetlandske kobile	4	3	4	5	3	2	4	4	8
Bosanski planinski konj					0	2	0	4	12
Skupno	**242**	**257**	**336**	**211**	**279**	**263**	**292**	**261**	**261**

Vir: VF

Za plemenilno sezono 2025 je bilo skupno priznanih 322 plemenjakov za pasme konj, za katere se v Sloveniji vodijo rodovniške knjige. V letu 2025 je bilo iz žrebetišč odbranih 14 žrebcev slovenske hladnokrvne pasme, 5 žrebcev posavske pasme in 3 haflinški žrebci. Plemenjaki v javni lasti predstavljajo več kot 87 % celotnega staleža plemenjakov v reji avtohtonih hladnokrvnih pasem in tradicionalne haflinške pasme, v kvalitativnem smislu pa je njihova vloga še pomembnejša. Ta sistem zagotavljanja plemenjakov se je oblikoval v zadnjih štirih desetletjih in je omogočil pasemsko oblikovanje in/oziroma razvoj teh pasem.

V Sloveniji se je število konj od leta 1991 povečalo za več kot 100 % in se v zadnjih letih še rahlo povečuje. Nekoliko več kot polovico skupnega števila konj predstavljajo registrirane

pasemske živali. Drugo polovico sestavljajo konji, uvrščeni v kategorijo reja in raba, ter pasemske živali nekaterih eksotičnih pasem, za katere se v Sloveniji ne vodijo rodovniške knjige. Med registriranimi čistopasemskimi živalmi več kot polovico populacije (63 %) predstavljata hladnokrvni pasmi (slovenski hladnokrvni in posavski konj), 29 % predstavljajo toplokrvne pasme, 8 % pa zajema kategorija malih konj in ponijev.

Čebelarstvo

V Sloveniji se čebelari s kranjsko čebelo, ki je avtohtona pasma. V vzrejališčih čebeljih matic je bilo v letu 2025 za potrebe odbire matičarjev zbranih in pregledanih 310 vzorcev čebel. V vzorcu iz vsake družine, ki je potencialni matičar, je bilo okoli 50 čebel delavk.

V letu 2025 je bilo v progeno testiranje vključenih 645 matic, ki so izhajale iz 42 matičarjev in 33 različnih vzrejališč. Oprašene matice so bile naključno in anonimno razdeljene 22 pogodbenim čebelarjem. Na KIS se je v letu 2025 testiralo 32 čebeljih matic, ki so bile vse vzrejene na KIS. V letu 2025 so povprečne ocene v progenem testu znašale: mirnost 3,12 točk, rojivost 3,29 točk, obarvanost obročkov zadka 3,5 točk; povprečna ocena donosa medu na panj pa je znašala 24,3 kg.

V rodovniško knjigo je bilo vpisanih 49.371 matic, od tega 996 rodovniških. V tujino je bilo izvoženih 32 % vzrejenih matic (v države EU 12.198, izven EU pa 3.390). Matice so bile izvožene v 23 različnih držav, največ na Hrvaško, v Avstrijo in Romunijo.

Preglednica 87: Število matic v rodovniški knjigi kranjske čebele, 2017–2025

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Število matic	42.941	45.861	45.927	42.371	39.453	44.685	44.984	46.456	49.371
od teh rodovniških	575	160	121	107	272	392	308	985	996
Prodaja matic	42.941	45.861	45.927	42.371	39.453	44.685	44.984	46.456	49.371
doma	25.118	24.137	25.747	27.456	22.087	29.755	27.874	29.898	33.783
v države EU	14.845	17.433	16.915	12.599	13.857	11.130	12.880	12.270	12.198
zunaj EU	2.978	4.291	3.265	2.316	3.509	3.800	4.230	4.288	3.390

Vir: KIS

Delo na spremljanju in napovedi medenja v čebelarstvu je v letu 2025 obsegalo zbiranje vzorcev za pospeševanje razvoja povzročiteljev medenja, terenske preglede zarodnih oblik proizvajalcev mane, kontrolo razvoja proizvajalcev mane in medečih virov, lovljenje ličink kaparja na plošče ter ugotavljanje paritvenega in zalegalnega uspeha proizvajalcev mane.

11.4 Raziskovalna dejavnost

MKM je tako kot v preteklih letih tudi v letu 2025 na področju raziskovalne dejavnosti v kmetijstvu sodelovalo kot sofinancer v aplikativnih, razvojnih in ciljnih raziskovalnih programih ministrstva, pristojnega za znanost, in sicer pri raziskovalnih projektih, katerih predlog in izvedba izkazujeta strateško pomembnost in uporabnost za razvoj resornih področij MKM.

Aplikativne raziskovalne projekte, ki predstavljajo izvirno raziskovanje, s katerim naj bi pridobili nova znanja ter so usmerjeni v določene praktične cilje ali namene, pomembne za področje kmetijstva, MKM podpira v višini do 25 % upravičenih stroškov. Podpora projektom s strani MKM predstavlja podporo zainteresiranega uporabnika raziskave. Po javnem razpisu za zbiranje predlogov za financiranje projektov temeljnega in aplikativnega raziskovanja na področju matematičnih, tehničnih, biotehničnih, medicinskih, družboslovnih in humanističnih ved (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino, Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost RS) iz let 2021, 2022, 2023, 2024 in 2025 je MKM kot interesent v letu 2025 sofinanciralo šest aplikativnih projektov. Finančna obveznost

MKM je znašala 348.741 EUR. Aplikativni raziskovalni projekti so koristno dopolnilo drugim programskim strukturam raziskovanja, predvsem ciljnim raziskovalnim programom.

V okviru raziskovalne dejavnosti ima MKM najpomembnejšo vlogo pri projektih sektorskega **ciljnega raziskovalnega programa (CRP)**, pri katerih nastopa kot naročnik in jih sofinancira v višini do 50 % upravičenih stroškov. CRP so oblikovani kot posebna programska struktura Nacionalnega raziskovalnega programa, kot podpora sektorskemu razvojnemu načrtovanju.

MKM je v letu 2025 nadaljevalo delo v naslednjih projektih CRP:

- Financiranje 15 projektov s področja kmetijstva, ki so bili izbrani v okviru razpisa CRP »Naša hrana, podeželje in naravni viri«, objavljenega v letu 2022. Finančna obveznost MKM v letu 2025 je znašala 135.899 EUR.
- Financiranje 23 projektov s področja kmetijstva, ki so bili izbrani v okviru drugega razpisa CRP »Naša hrana, podeželje in naravni viri«, objavljenega v letu 2024. Glavni raziskovalni poudarki se nanašajo na področja trajnostnega kmetijstva in prehranske suverenosti, trajnostne živinoreje in dobrobiti živali, upravljanja z naravnimi viri in prilagajanja podnebnim spremembam, varstva rastlin in zdravja živali ter digitalizacije in inovacij v kmetijstvu. Finančna obveznost MKM je v letu 2025 znašala 624.247 EUR.
- Sodelovanje v horizontalnem Ciljnem raziskovalnem programu »CRP 2023«, v katerem skupaj z ARIS sofinancira izvajanje enega projekta z naslovom Stičišče znanj za zeleno, trajnostno in inovativno sredozemsko kmetijstvo (MED-STI-K). V letu 2025 so bile finančne obveznosti MKM 16.000 EUR.
- Sodelovanje v »CRP 2025«, v katerem skupaj z ARIS sofinancira izvajanje enega projekta Razvoj trajnostnih kmetijskih praks za zmanjšanje vpliva nitratov na tla in kakovost podzemne vode (NITRAT). Finančna obveznost MKM v letu 2025 je bila 15.113 EUR.

V letu 2022 je bil oblikovan nov sektorski CRP »Naša hrana, podeželje in naravni viri« za obdobje 2022–2027, ki temelji na strateških ciljih, opredeljenih v dokumentih dolgoročnega sektorskega razvojnega načrtovanja[40] ter v Strategiji razvoja Slovenije 2030. Usmeritve za pripravo javnih razpisov CRP »Naša hrana, podeželje in naravni viri« so določene s prioritetnimi vsebinami v okviru štirih težišč, in sicer:

- Težišče 1: Pametno, odporno in konkurenčno kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in živilskopredelovalni sektor,
- Težišče 2: Varovanje okolja in trajnostno upravljanje z naravnimi viri,
- Težišče 3: Kakovost življenja, varna in zdrava hrana, krepitev gospodarske aktivnosti na podeželju, ter
- Težišče 4: Oblikovanje in prenos znanja in na dejstvih utemeljena politika.

Preglednica 88: Raziskave v kmetijstvu, ki jih financira MKM; 2024 in 2025

	Število projektov		Izplačano (EUR)		Indeks 2025/24
	2024	2025	2024	2025	
Aplikativni in razvojni projekti	8	6	296.716	348.741	117,5
Ciljni raziskovalni program (CRP)	48	40	843.284	791.259	93,8
Mednarodni raziskovalni projekti	11	9	115.060	164.206	142,7
Raziskovalno delo, skupaj	**67**	**55**	**1.255.060**	**1.304.206**	**103,9**

Vir: MKM

[40] Resolucija o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«, Resolucija o nacionalnem gozdnem programu.

Celotni izdatki za podporo projektom CRP so v letu 2025 znašali 791.259 EUR oziroma 61 % sredstev za raziskovalno dejavnost v kmetijstvu. Za sofinanciranje projektov CRP je bilo v letu 2025 izplačanih za 6 % manj finančnih obveznosti kot v letu 2024.

Skupna proračunska sredstva MKM za raziskovalno dejavnost v kmetijstvu so se v letu 2025 v primerjavi s predhodnim letom povečala za skoraj 4 %.

Ne glede na skromna sredstva za raziskovalno dejavnost rezultati raziskovalnih projektov pomembno prispevajo k znanstveno podprtemu razvoju slovenskega kmetijstva, povečanju okoljske in ekonomske učinkovitosti, prilagajanju kmetijske politike, oblikovanju strategij, razvoju novih tehnologij v kmetijstvu v povezavi z varstvom okolja, pridelavi zdrave hrane, varovanju in zaščiti potrošnika, razvoju podeželja, večnamenskosti kmetijstva, krožnemu in biogospodarstvu ter podpirajo odločevalce pri oblikovanju ustreznih politik.

Dosedanje izkušnje kažejo, da je ob pomoči CRP mogoče v veliko večjem obsegu podpreti izvajanje nacionalnih strategij po posameznih področjih dela MKM, rezultati raziskav pa se tudi uspešno prenašajo v kmetijsko prakso ter prispevajo k tehnološkemu razvoju in povečevanju inovacij v praksi. Za prenos rezultatov do uporabnikov in v kmetijsko prakso se organizirajo javne predstavitve (za financerje, svetovalce in kmete), prav tako raziskovalci dosežke raziskav uspešno objavljajo.

V letu 2019 se je MKM kot partner aktivno vključilo tudi v evropsko iniciativo EJP SOIL – Pot k pametnemu, trajnostnemu gospodarjenju s kmetijskimi tlemi (Towards climate-smart sustainable management of agricultural soils). Glavni cilj EJP SOIL je ustvariti ugodno okolje za povečanje prispevka kmetijskih tal h ključnim družbenim izzivom:

1. prilagajanje podnebnim spremembam in njihova ublažitev,
2. trajnostna kmetijska proizvodnja,
3. zagotavljanje ekosistemskih storitev ter
4. preprečevanje propadanja in obnova zemljišč in tal.

EJP SOIL bo zgradil trajnostno evropsko integrirano raziskovalno skupnost na področju kmetijskih tal ter razvil in uporabil načrt o podnebnem trajnostnem upravljanju s kmetijskimi tlemi. Časovni načrt projekta EJP SOIL temelji na razvoju znanja o trajnostnem upravljanju tal (gospodarjenju z njimi). Ciljne dejavnosti programa so usmerjene v reševanje družbenih, znanstvenih in političnih izzivov, zlasti na področju SKP in podnebnih politik. Programski vodja EJP SOIL je Univerza v Ljubljani (BF). V program sta vključena tudi Kmetijski inštitut Slovenije in Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru. MKM v obdobju 2020–2025 v okviru programa EJP SOIL zagotavlja sredstva za sofinanciranje aktivnosti v višini 333.624 EUR. V letu 2025 je MKM izplačalo 53.002 EUR sredstev.

V okviru tretjega delovnega svežnja EJP SOIL so bili izvedeni trije notranji razpisi, od tega so slovenski raziskovalci sodelovali na dveh razpisih. V prvem razpisu je bilo izbranih deset raziskovalnih projektov, od tega slovenski partnerji sodelujejo v štirih (SOMMIT – Trajnostno upravljanje s talno organsko snovjo: Kompromis med sekvestracijo C in izgubami dušikovega oksida, metana in nitratov; CarboSeq – Potencial kmetijskih tal v Evropi za vezavo organskega ogljika; SIREN – Zbiranje kazalcev kakovosti tal in ekosistemskih storitev ter njihovih referenčnih vrednosti; SCALE – Upravljanje povezljivosti sedimentov v kmetijski krajini za zmanjševanje učinkov vodne erozije).

V okviru drugega notranjega razpisa EJP SOIL je bilo izbranih deset raziskovalnih projektov, od tega slovenski partnerji sodelujejo v treh (EnergyLink – Povezovanje pestrosti posevkov z alokacijo mikrobne energije in vezavo organskega ogljika v tleh; MINOTAUR – Modeliranje in kartiranje biodiverzitete in funkcij tal po vsej Evropi; ProbeField – Nov protokol za robustno

spremljanje zalog ogljika in lastnosti tal na podlagi proksimalnih senzorjev in obstoječih spektralnih knjižnic tal).

Ministrstvo je kot partner vključeno v evropski projekt Partnerstvo Agroekologija. Cilj partnerstva je pospešiti prehod kmetijskih sistemov k trajnostni agroekologiji z uporabo živih laboratorijev in raziskovalnih infrastruktur. Partnerstvo Agroekologija združuje finančne vire Evropske komisije in 26 držav, da bi podprlo kmetijski sektor pri soočanju s ključnimi izzivi, kot so podnebne spremembe, izguba biotske raznovrstnosti, prehranska varnost in okoljska trajnost, hkrati pa zagotavlja ekonomsko vzdržnost za kmete. Projektni konzorcij združuje 72 partnerjev iz 26 držav. Cilji projekta so intenzivneje povezati znanstvenoraziskovalno skupnost s koordinacijo programov v raziskovanju na področju agroekologije ter izboljšati prenos znanja med vsemi soudeleženci. Živi laboratoriji služijo kot poligoni za testiranje v resničnem življenju in pospešujejo prehod na trajnostno, prožno kmetijstvo. Raziskovalne infrastrukture pa prispevajo k razširjanju agroekološkega znanja. V tem okviru je bil izveden prvi nadnacionalni razpis. Slovenski raziskovalci sodelujejo v dveh projektih, in sicer v projektu GROUND2LIVE – Izboljšanje pokrovnosti tal na zelenjadarskih kmetijah in EELAP – Obogatitev evropskih krajin z agroekološkimi praksami. V letu 2025 je bilo izplačanih 70.600 EUR.

Medvladna pobuda BIOEAST združuje 11 držav (med drugim tudi Slovenijo), njen glavni namen pa je povezovanje držav, ki se soočajo s podobnimi izzivi pri razvoju biogospodarstva, ter pospešuje raziskave in inovacije na tem področju. V podporo delovanju pobude je 31 partnerjev iz držav BIOEAST ter Belgije, Finske, Italije, Irske, Nemčije in Španije v januarju 2025 začelo izvajati triletni projekt BOOST4BIOEAST, financiran iz programa Obzorje Evropa. Vrednost triletnega projekta znaša 3,5 milijona EUR. Slovenijo v projektu zastopata MKM in zasebni zavod Circular Change. Namen projekta je vzpostaviti vzvode za uvajanje biogospodarstva v 11 državah BIOEAST. V okviru projekta so zastavljeni naslednji glavni cilji:

1. razvoj nacionalnih akcijskih načrtov za biogospodarstvo ter vzpostavitev dolgoročnih struktur za nacionalno in makroregionalno sodelovanje; projektni konzorcij pri tem nadgrajuje rezultate projekta BIOEASTsUP, predhodnika projekta BOOST4BIOEAST in vizijskega dokumenta pobude BIOEAST preko spodbujanja sodelovanja nacionalnih mrež deležnikov;
2. vzpostavitev in razvoj nacionalnih stičišč za biogospodarstvo – nacionalne platforme, povezane z državnimi upravami, v okviru katerih se gradijo zmogljivosti in mobilizirajo različni deležniki biogospodarstva, da učinkoviteje prispevajo k procesom odločanja in v njih sodelujejo s participativnimi pristopi;
3. popis kompetenc biogospodarstva in biomase v makroregiji BIOEAST z namenom izboljšanja znanja o biogospodarstvu v makroregiji, vzpostavitve platforme znanja, ki služi kot virtualno skladišče gradiva in ustreznih informacij o biogospodarstvu. Ta deležnikom iz BIOEAST-a omogoča dostop, izmenjavo in shranjevanje gradiva, povezanega z biogospodarstvom, za razvoj nacionalnih stičišč za biogospodarstvo v aktivne sooblikovalce biogospodarstva v vsaki državi članici;
4. združitev javnih in zasebnih financerjev z ustreznimi poslovnimi deležniki ter razširitev univerzitetne mreže; spodbuditev inovacij in izobraževanja na področju biogospodarstva prek različnih dejavnosti in vzpostavitev komunikacijskih kanalov, ki bodo podlaga za biogospodarski prehod. S tem se ustvari prostor za dialog in sodelovanje med vsemi akterji v industriji (akademska sfera, zasebni in javni sektor), kar krepi vključevanje deležnikov za povezovanje na področju biogospodarstva.

MKM je v okviru projekta kot vodja delovne naloge zadolženo za koordinacijo sedmih BIOEAST-ovih tematskih delovnih skupin in usklajevanje z delom nacionalnih stičišč za

biogospodarstvo. Poleg tega MKM kot podporna organizacija sodeluje pri upravljanju slovenskega nacionalnega stičišča za biogospodarstvo. Za izvedbo aktivnosti MKM je bilo v letu 2025 namenjenih 5.027 EUR sredstev.

Cilj projekta **modernAKIS** (Obzorje 2020), ki se je začel izvajati v letu 2022, je izboljšanje zmogljivosti deležnikov sistemov AKIS v državah članicah na področju individualnih, organizacijskih in sistemskih virov, ki so potrebni za učinkovitejše sisteme AKIS ter prehod na bolj trajnostno upravljanje in rabo naravnih virov v kmetijstvu in gozdarstvu. Tako kot za ostale države članice je projekt modernAKIS tudi za Slovenijo izjemno aktualen kot dodatna spodbuda in orodje za okrepitev upravljanja in koordinacije AKIS v Sloveniji in njegovo izboljšanje ter krepitev mreženja Slovenije z ostalimi članicami. Namen projekta modernAKIS:

- ustrezno upravljanje, ki bo povezalo deležnike sistema znanja in inovacij v kmetijstvu (AKIS) za izmenjavo praktičnih informacij iz različnih virov, ki so na voljo;
- učinkovito upravljanje AKIS v državah članicah - organi držav članic in deležniki AKIS potrebujejo vpogled in orodja za krepitev izmenjave znanja in zmogljivosti;
- večja dostopnost informacij in znanja ter izboljšanje pretoka znanja med deležniki AKIS, kot je predvideno v Strateškem načrtu SKP;
- učinkoviti in usklajevalni organi in platforme za ustrezno upravljanje in izmenjavo znanja in inovacij, podpiranje evropskega zelenega dogovora in doseganje trajnostnih ciljev SKP.

V letu 2025 je bilo za stroške udeležbe na srečanjih projektnih partnerjev izplačanih 18.838 EUR. Projektne aktivnosti se v celoti krijejo iz sredstev EU, iz programa Obzorje Evropa.

Podroben pregled raziskovalnih projektov, ki jih sofinancira MKM, je v prilogi tega poročila.

11.5 Kmetijsko izobraževanje

MKM se v okviru svojega poslanstva zavzema za trajnostni razvoj slovenskega kmetijstva in podeželja, kar vključuje tako krepitev izobraževalnih zmogljivosti kot tudi izvajanje različnih ukrepov nacionalne in skupne kmetijske politike. V letu 2025 je MKM aktivno nadaljevalo s podporo izobraževalnim ustanovam.

Z aktivno vlogo v Področnem odboru za poklicne standarde pri Centru za poklicno izobraževanje je ministrstvo sodelovalo pri oblikovanju vsebin poklicnega in strokovnega izobraževanja kot tudi pri vseh ključnih vprašanjih, povezanih z izobraževanjem na področju kmetijstva, gozdarstva, živilstva, ribištva in veterine.

Tudi v letu 2025 je MKM sofinanciralo izvedbo praktičnega pouka v okviru izobraževalnih programov s področij agroživilstva, gozdarstva, veterinarstva in živilstva, za kar je bilo namenjenih 200 tisoč EUR. Sredstva so bila usmerjena v pokritje materialnih stroškov ter stroškov storitev, povezanih z izvedbo praktičnega izobraževanja. Skupno je bilo podprtih 17 izobraževalnih ustanov.

V letu 2025 je MKM z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in mladino sklenil sporazum za prerazporeditev sredstev v višini 500 tisoč EUR, za namen sofinanciranja opremljanja s traktorji s prilagojeno opremo za izvajanje praktičnega pouka v poklicnih in strokovno izobraževalnih programih in usposabljanje varnega dela s traktorji in priključki. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino je zagotovilo sredstva v višini 300 tisoč EUR. S skupnimi sredstvi se je s traktorji opremilo 10 srednjih šol, ki izvajajo izobraževanje s področij agroživilstva, gozdarstva, veterinarstva in živilstva.

12
VARNA HRANA, VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) opravlja upravne in strokovne naloge ter naloge uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanja kmetijskih pridelkov in živil ter krme, vključno z gensko spremenjenimi živili oziroma krmo. Opravlja tudi naloge na področju varstva prebivalstva pred zoonozami, zaščite živali, varstva rastlin in semenskega materiala kmetijskih rastlin, ocenjevanja aktivnih snovi ter ocenjevanja in registracije fitofarmacevtskih sredstev, nadzora prometa in uporabe fitofarmacevtskih sredstev ter testiranja naprav za nanašanje, izvajanja analiz tveganja in inšpekcijskega nadzora na področju varstva novih sort kmetijskih rastlin.

12.1 Področje fitofarmacevtskih sredstev

Sektor za fitofarmacevtska sredstva (FFS) sodeluje v programu ocenjevanja novih aktivnih snovi in v programu revizije odobrenih aktivnih snovi, ki se uporabljajo v FFS na ravni EU, vključno z njihovimi ostanki v živilih, in sicer kot država poročevalka ali soporočevalka. **Ocenjevanje aktivnih snovi je postopek,** ki traja do treh let ali več, v njem sodelujejo vse države EU, Evropska agencija za varnost hrane in Evropska komisija. Ločeno poteka tudi ocenjevanje novih virov oziroma proizvodnih postopkov aktivnih snovi za potrebe EU. Po odobritvi aktivnih snovi, ki se uporabljajo v FFS na ravni EU, sledijo postopki registracije FFS na ravni držav članic. Postopki so različni, najobsežnejši in najzahtevnejši pa je postopek conske ocene za izvajanje Uredbe (ES) št. 1107/2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet za osrednjo cono B, v katero spada tudi Slovenija.

Preglednica 89: Število izvedenih ocen in izdanih odločb pri odobritvi aktivnih snovi in izdaje odločb oziroma dovoljenjih za FFS v letu 2025

Vrsta administrativnega ukrepa na področju odobritve dajanja FFS v promet	Število
Ocenjevanje aktivnih snovi za EU: število aktivnih snovi v različnih postopkih	14
Odločbe o conski registraciji oziroma podaljšanju registracije FFS	3
Odločbe o registraciji novih FFS v Sloveniji	20
Odločbe o podaljšanju registracije za FFS v Sloveniji	134
Dovoljenja za vzporedno trgovanje oziroma uporabo (vključno s spremembami)	3
Dovoljenja za nujne primere	16
Dovoljenja za raziskave in razvoj	17
Odločba o spremembi registracije	73
Število registriranih FFS v Sloveniji na dan 31. 12. 2025	615

Vir: UVHVVR

Sektor za FFS ureja promet in uporabo FFS na območju RS. Za opravljanje prometa s FFS **izdaja dovoljenja za opravljanje prometa s FFS** na debelo in drobno ter izvaja vpis v register distributerjev. Poleg navedenega sektor ureja tudi usposabljanje za ravnanje s FFS za svetovalce, prodajalce in poklicne uporabnike ter preglede naprav za nanašanje FFS.

Preglednica 90: Glavni kazalniki s področja prometa in uporabe FFS (na dan 31. 12. 2025)

Vrsta administrativnega ukrepa na področju prometa in uporabe FFS	Število
Število izdanih odločb o dovoljenju za opravljanje prometa s FFS	10
Število izdanih odločb o prenehanju dovoljenja za opravljanje prometa s FFS	10
Tekoče število vpisanih distributerjev za promet s FFS za poklicno rabo v register	338
Število izdanih izkaznic o opravljenem usposabljanju za poklicnega uporabnika	999
Število podaljšanj veljavnosti izkaznic za poklicnega uporabnika	8.540
Število organiziranih pregledov naprav za nanašanje FFS	131
Število naprav z veljavnim znakom	14.952

Vir: UVHVVR

V okviru uradnega **nadzora pošiljk FFS ob vstopu v EU** so fitosanitarni inšpektorji opravili 706 pregledov (leta 2024: 652), kar je 8 % več kot leto prej. Neskladja ni bilo.

Pri izvajanju uradnega **nadzora distributerjev,** ki opravljajo promet s FFS na debelo in drobno, pregled zajema preverjanje vpisa v register distributerjev, vodenje in posredovanje podatkov o prometu s FFS, usposobljenost in prisotnost svetovalcev in prodajalcev FFS, prodajo FFS v specializiranih prodajalnah uporabnikom za poklicno uporabo, ki predložijo veljavno potrdilo o pridobitvi znanj iz fitomedicine (izkaznico) ter izpolnjevanje predpisanih pogojev glede prostorov, opreme, načina skladiščenja in shranjevanja FFS. Fitosanitarni inšpektorji so v letu 2025 opravili 124 nadzorov glede izpolnjevanja pogojev prometa s FFS na debelo 21 in na drobno 103, pri katerih je bilo ugotovljenih 31 neskladij: 5 pri distributerjih na debelo in 26 pri distributerjih na drobno. V neživilskih prodajalnah je bilo opravljenih 30 nadzorov, pri čemer je bilo ugotovljenih pet neskladij. Hkrati z nadzorom distributerja je bilo opravljenih tudi 103 nadzorov skladišč FFS ter 61 nadzorov preverjanja skladnosti označevanja FFS z odločbo o registraciji. Skupno je bilo opravljenih 154 nadzorov pri distributerjih na debelo, drobno in v neživilskih prodajalnah.

Uradni nadzor **uporabnikov FFS** zajema pregled evidence rabe FFS, potrdila o usposabljanju uporabnika, potrdila in nalepke o testiranju naprav za nanašanje FFS, skladiščih prostorov za FFS in ravnanja z odpadnimi FFS, označb na embalaži semenskega materiala ter vzorčenje zelenih delov rastlin v obsegu, določenem z letnim načrtom dela UVHVVR. Pri uporabnikih FFS je bilo v letu 2025 opravljenih skupno 734 uradnih nadzorov in ugotovljenih 182 neskladij. Ugotovljena neskladja se pretežno nanašajo na nevodenje evidenc o uporabi FFS, pomanjkljivo vodenje evidenc, uporabo FFS brez ustrezne usposobljenosti, uporabo neustrezne naprave za tretiranje FFS, neustrezno skladiščenje FFS.

V letu 2024 je bilo vzetih 68 vzorcev **kmetijskih rastlin pred tehnološko zrelostjo**. Vsi vzorci so bili skladni.

Nadzor pri preglednikih naprav za nanašanje FFS zajema pregled dokumentacije in nadzor izvajanja testiranj na terenu (usposobljenost nadzornega organa, ustrezna opremljenost, vodenje evidenc). Inšpekcijski nadzor je bil v letu 2025 opravljen pri dveh izvajalcih testiranja naprav, pri katerih neskladja niso bila ugotovljena.

V letu 2025 so fitosanitarni inšpektorji zaradi **prekrškov v zvezi z FFS** izdali 47 odločb o prekršku, 54 opozoril po zakonu o prekrških ter 2 plačilna naloga fizičnim, pravnim in odgovornim osebam pravnih oseb.

12.2 Varna hrana

Uradni nadzor se je izvajal po celotni živilski verigi. Pri **primarnih pridelovalcih kmetijskih pridelkov rastlinskega izvora** se je leta 2025 izpolnjevanje higienskih standardov preverilo v okviru 178 pregledov kmetijskih gospodarstev. Neskladnost je bila ugotovljena v 22 primerih (12 %), kar je več kot v predhodnem letu (5 %). Sledljivost prodaje primarnih pridelkov so inšpektorji preverili pri 132 pregledih, nepravilnosti niso bile ugotovljene. Sledljivost kupljenih pridelkov v primarni pridelavi je bila pregledana v 24 primerih, neskladnosti so bile ugotovljene v enem primeru. Inšpektorji UVHVVR so preverjali tudi skladnost virov vode za namakanje, vode za namakanje svežega sadja in zelenjave ter sisteme in čas namakanja po EU smernicah za odpravljanje mikrobioloških tveganj v primarni proizvodnji. Neskladnosti pri tem niso bile ugotovljene. Ob pregledih so inšpektorji preverjali tudi registracijo primarnih pridelovalcev kmetijskih pridelkov rastlinskega izvora. V letu 2025 ni bilo pomembnejših sprememb v številu zavezancev, ki pridelujejo živila rastlinskega izvora za trg. Na področju registracije je bilo

opravljenih 136 pregledov in ugotovljenih 12 neskladnosti. Pojavlja se več registracij gojenja gob in drugih ne-tradicionalnih pridelkov iz nekmetijskih površin (tuneli, kleti, rastlinjaki).

V okviru **uradnega nadzora nosilcev dejavnosti na področju predelave živil rastlinskega izvora in distribucije živil** je inšpekcija UVHVVR v letu 2025 skupno opravila 1.994 pregledov: 779 pregledov na področju proizvodnje živil, 156 pregledov na področju skladiščenja, 92 pregledov na področju pakiranja, 821 pregledov na področju trgovine na drobno, 59 pregledov na področju prodaje na daljavo in preostanek v drugih dejavnostih. Na področju **gostinske dejavnosti** je bilo opravljenih 1.311 pregledov, od tega 244 v institucionalnih obratih javne prehrane, 62 na področju prehrane na delu in preostanek v gostinskih obratih. Delež skladnosti pri registraciji živilskega obrata je bil v obratih, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in distribucijo živil 94,9 %, v obratih javne prehrane pa 90,9 %. Pri preverjanju izpolnjevanja splošnih in posebnih zahtev za prostore so bile pomanjkljivosti ugotovljene pri 20,2 % pregledanih obratov, ki se ukvarjajo z distribucijo ter pri 29,9 % obratov javne prehrane. Dokumentacija notranjega nadzora v stopnji distribucije je bila skladna v 76,1 % obratov. V obratih javne prehrane je bilo pri pregledu dokumentacije skladnih 69,1 % obratov (smernice dobre higienske prakse: 68,2 %; lastni sistem: 77,3 %). Vzpostavljen monitoring kritičnih kontrolnih točk je bil skladen v 83,4 % pregledanih obratov, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in distribucijo ter v 75,5 % obratov javne prehrane. Pomanjkljivo zagotavljanje sledljivosti je bilo ugotovljeno pri 6,2 % pregledanih obratov javne prehrane in 11,7 % obratov, povezanih s proizvodnjo in distribucijo. Notranji nadzor na področju izvajanja umika in odpoklica je bil skladen pri 90,2 % pregledanih obratov proizvodnje in distribucije.

Uradni nadzor nad prisotnostjo **gensko spremenjenih organizmov (GSO) v živilih** poteka v sklopu monitoringa prisotnosti GSO z namenom spremljanja skladnosti z zakonodajo o živilih. V okviru monitoringa je bilo odvzetih in analiziranih 80 vzorcev živil rastlinskega porekla, šest vzorcev beljakovinskih živil, namenjenih športnikom ter 16 vzorcev ekoloških živil. Na prisotnost GSO je bilo analiziranih tudi šest vzorcev živil živalskega izvora. Vsi vzorci so bili skladni z zakonodajo.

Na področju **živil živalskega izvora** se smejo nekatere dejavnosti izvajati le v odobrenih obratih. Tovrstna dejavnost načeloma pomeni večje tveganje, zato so oblikovani posebej predpisani pogoji delovanja, sistemi notranjih kontrol in posebne zahteve glede izvajanja nadzora. V skladu z zakonodajo veterinarji UVHVVR v klavnicah izvajajo stalen nadzor za zagotavljanje *ante* in *post mortem* pregleda živali, ki vstopajo v prehransko verigo ter pregled notranjih kontrol v skladu s frekvenco nadzora.

Preglednica 91: Število odobrenih obratov in klavnic; 2015–2025

Št. odobrenih obratov	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vsi odobreni obrati	480	504	540	561	594	601	616	623	608	598	611
Klavnice za rdeče meso	73	77	77	78	81	85	84	86	85	86	89
Klavnice za belo meso	9	9	10	9	10	11	11	11	11	10	12

Vir: UVHVVR

V odobrenih obratih za klanje živali je UVHVVR zagotovila navzočnost vsaj enega uradnega veterinarja v času izvajanja klanja živali in obdelave trupov živali. Večina klavnic izvaja klanje vsak delovni dan, nekatere pa le določene dni v tednu ali delujejo sezonsko. Vsaka žival ali skupina živali (perutnina, kunci), ki vstopi v prehransko verigo, je pregledana pred klanjem in po njem zaradi ugotavljanja zdravstvene ustreznosti za prehrano ljudi. V ostalih odobrenih in registriranih obratih za proizvodnjo živil živalskega izvora se je izvajal uradni nadzor na podlagi ocene tveganja, v skladu z letnim programom dela uprave.

Preglednica 92: Število zaklanih živali po vrstah, pregledanih s strani UVHVVR; 2020–2025

Zaklane živali	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Govedo	102.570	106.089	104.387	96.661	91.798	79.173
Teleta	15.675	17.872	18.102	16.283	13.959	10.201
Prašiči	227.408	220.372	123.988	189.767	178.687	179.913
Plemenske svinje	1.781	2.208	2.243	2.035	2.008	1.614
Prašički z manj kot 15 kg	16.732	20.004	18.963	20.775	20.649	13.950
Kopitarji	1.078	1.057	808	804	951	565
Ovce	205	265	368	404	557	400
Jagnjeta	9.314	10.595	11.429	11.291	10.756	8.368
Koze	108	137	204	129	182	48
Kozlički z manj kot 15 kg žive mase	1.022	1.035	1.041	1.145	748	1.018
Velika gojena divjad	42	57	84	67	19	13

Vir: UVHVVR

Preglednica 93: Proizvodnja živil živalskega izvora v odobrenih obratih (kg); 2020–2025

Proizvodnja živil živalskega izvora	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Mesni izdelki	66.806.642	69.474.822	69.884.017	71.788.576	73.568.810	78.783.591
Mleto meso	2.990.893	2.894.727	3.225.390	3.186.160	3.874.776	3.841.872
Mesni pripravki	12.685.239	18.871.386	16.484.810	14.719.868	18.209.178	17.179.917
Celotna sprejeta količina mleka	484.506.344	509.450.743	495.290.229	490.608.073	552.465.692	548.961.760
Ribiški proizvodi	6.348.309	7.061.188	10.855.425	5.874.779	6.381.954	6.829.387
Uplenjena divjad	1.721.208	2.090.782	2.229.675	2.262.397	2.127.570	2.123.917
Odpremni center za žive školjke	324.132	458.136	349.647	74.169	58.583	64.499

Vir: UVHVVR

V okviru **uradnega nadzora onesnaževal** je bilo v letu 2025 odvzetih 714 vzorcev živil. Od tega je bilo 509 vzorcev (71 %) rastlinskega izvora in 205 vzorcev (29 %) živalskega izvora. 597 vzorcev (83,6 %) je bilo odvzetih v okviru letnega programa, 12 vzorcev (1,7 %) v okviru dodatnega nadzora in 105 vzorcev (14,7 %) v okviru uradnega nadzora ob uvozu. Po poreklu je bilo 354 vzorcev (49,6 %) iz Slovenije, 172 vzorcev (24 %) iz drugih držav EU, 176 vzorcev (24,6 %) iz držav zunaj EU in 12 vzorcev (1,7 %) neznanega porekla. Rezultati preiskav so pokazali, da je bilo 691 (96,7 %) vzorcev živil glede vsebnosti analiziranih onesnaževal v skladu z Uredbo Komisije (EU) 2023/915 o mejnih vrednostih nekaterih onesnaževal v živilih in so bili ocenjeni kot varni po 14. členu Uredbe (ES) št. 178/2002. 23 vzorcev (3,2 %) glede vsebnosti analiziranih onesnaževal ni bilo v skladu z določili Uredbe Komisije (EU) 2023/915, ker so v njih dokazane vsebnosti onesnaževal, tudi ob upoštevanju merilne negotovosti, presegale mejne vrednosti. Za oceno varnosti vzorcev, ki niso bili v skladu z določili Uredbe Komisije (EU) 2023/915, oziroma za vzorce, katerih ocene po navedeni zakonodaji ni bilo mogoče izdelati (skupaj 19 vzorcev), so bile izdelane ocene tveganja za zdravje. Za štiri neskladne vzorce ocena tveganja za zdravje ni bila izdelana v skladu z zakonodajo. Devet vzorcev je bilo glede na izdelano oceno tveganja za onesnaževala po določilih 14. člena Uredbe (ES) št. 178/2002 ocenjenih kot varnih, deset vzorcev pa kot nevarnih.

V primeru analize akrilamida (50 vzorcev) je bila ocenjena skladnost vzorcev živil z referenčnimi vrednostmi iz Uredbe Komisije (EU) 2017/2158. V primeru preseganja okvirnih oziroma referenčnih vrednosti v vzorcu živil morajo proizvajalci proučiti in prilagoditi proizvodne postopke, ki zagotavljajo raven akrilamida pod okvirnimi mejami iz Uredbe.

V letu 2025 je bilo na **vsebnost ostankov pesticidov** v živilih analiziranih 1.453 vzorcev živil, od tega 459 vzorcev sveže ali zamrznjene zelenjave, 599 vzorcev svežega ali zamrznjenega sadja, 54 vzorcev žit in izdelkov iz žit, 97 vzorcev predelanih živil in živil, ki se ne uvrščajo v

eno od navedenih skupin živil (čaj, sok, suho sadje, semena oljnic, rastlinska olja, konzervirana zelenjava, začimbe in drugo) ter 38 vzorcev živil živalskega izvora. Od vseh vzorcev jih je bilo 788 (54,2 %) odvzetih v okviru letnega programa vzorčenja, 54 vzorcev (3,7 %) v okviru dodatnega nadzora in 611 vzorcev (42,1 %) v okviru uradnega nadzora ob uvozu. Po poreklu je bilo 298 vzorcev (20,5 %) iz Slovenije, 360 vzorcev (24,8 %) iz drugih držav EU, 789 vzorcev (54,3 %) iz držav izven EU in šest vzorcev (0,4 %) neznanega izvora. Rezultati preiskav so pokazali, da je bilo 1.391 vzorcev (95,7 %) živil glede vsebnosti analiziranih pesticidov v skladu z določili Uredbe (ES) št. 396/2005, ki določa mejne vrednosti ostankov pesticidov. Za šest vzorcev predelanih živil ocena skladnosti po določilih navedene uredbe ni bila mogoča, ker ni bilo znanega faktorja predelave, uredba pa ne predpisuje mejnih vrednosti v teh živilih. 55 vzorcev (3,8 %) je presegalo mejne vrednosti ostankov pesticidov in niso bili skladni z določili Uredbe (ES) št. 396/2005. Od tega je bila za 52 vzorcev izdelana ocena tveganja po 14. členu Uredbe (ES) št. 178/2002, ki je pokazala, da je 34 vzorcev varnih, za 21 vzorcev pa je ocena tveganja pokazala, da niso varni za zdravje ljudi.

V okviru **monitoringa rezidua (ostanki zdravil za uporabo v veterinarski medicini, nedovoljene in prepovedane snovi v živilih živalskega izvora)** je bilo v letu 2025 odvzetih 1.493 vzorcev, od katerih so bili trije neskladni (0,2 % odvzetih vzorcev). Vzorčenje je bilo izvedeno v klavnicah in na gospodarstvih, vsi vzorci pa so bili slovenskega porekla. V okviru monitoringa rezidua je bilo na mejnih kontrolnih točkah odvzetih tudi 33 vzorcev živil živalskega izvora, ki so se uvažala v EU. En vzorec je bil neskladen zaradi prisotnosti prepovedanega barvila kristal vijolično v zamrznjeni ribi. V okviru programa spremljanja ostankov rezidua pa je bilo odvzetih 23 vzorcev, pri katerih neskladnosti niso bile ugotovljene.

V okviru uradnega nadzora v letu 2024 je bilo na oceno **skladnosti označevanja z veljavnimi predpisi** pregledanih 157 vzorcev živil. Ocenjevana je bila ustreznost označb na predpakiranih izdelkih različnih skupin živil. Po izvoru je bilo 63 vzorcev (40,1 %) iz Slovenije, 59 vzorcev (37,6 %) iz drugih držav EU, 28 vzorcev (17,8 %) iz držav izven EU in sedem vzorcev (4,5 %) neznanega porekla. Glede navajanja informacij o živilih potrošnikom je bilo 115 pregledanih vzorcev (73,2 %) označenih skladno z veljavnimi predpisi, 41 vzorcev (26,1 %) pa je bilo ocenjenih kot neskladnih. Pri enem vzorcu (0,6 %) ocena skladnosti označbe ni bila možna. V skupini živil, pregledanih na vsebnost glutena in alergenov v povezavi z označbo snovi preobčutljivosti je bilo analiziranih 187 vzorcev živalskega in neživalskega izvora, od tega 107 vzorcev (57,2 %) iz Slovenije, 57 (30,5 %) iz drugih držav EU, 20 vzorcev (10,7 %) iz držav izven EU in trije vzorci (1,6 %) neznanega porekla. Vseh 187 vzorcev je bilo ocenjenih kot skladnih, saj z analizo ni bilo dokazane prisotnosti nedeklariranih alergenih snovi oz. glutena.

Poleg preverjanja kemijske varnosti živil se v okviru uradnega nadzora izvaja tudi spremljanje njihove **biološke varnosti**. Leta 2025 je bilo na tem področju vzorčenih 701 vzorcev, od tega 361 živil živalskega izvora in 340 živil neživalskega izvora ter sestavljenih živil. Preverjala se je skladnost živil z merili varnosti živil in proizvodno-higienska merili, vzorčenje se je izvajalo z naključnim izborom nosilcev živilske dejavnosti. Uradno vzorčenje in analize so izvedli Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, Nacionalni veterinarski inštitut in Nacionalni laboratorij za okolje, zdravje in hrano. Vzorčena živila so bila slovenskega porekla, porekla drugih držav članic EU in držav, ki niso članice EU. Ocenjenih kot varnih za prehrano ljudi je bilo 98,4 % primerov, skladnih na proizvodno-higienska merila pa 86,7 %. Glavnina nevarnih in neskladnih živil je bila ugotovljena pri živilih živalskega izvora. Poleg vzorčenja živil je bilo izvedeno tudi vzorčenje proizvodnih prostorov in opreme pri 95 nosilcih živilske dejavnosti. Prisotnost bakterije *Listeria monocytogenes* je bila potrjena pri 6,3 % primerih. Uradno vzorčenje se je izvajalo tudi na Mejni kontroli točki Koper. Vzorčeni so bili štirje uradni vzorci živil živalskega izvora, ki so bili ocenjeni kot varni za prehrano ljudi.

Uradni nadzor nad vnosom živil neživalskega izvora iz tretjih držav se izvaja kot splošni nadzor in kot poostreni oziroma nujni nadzor. Po podatkih FURS je bilo v letu 2025 v Sloveniji sproščenih v prosti promet 40.625 različnih pošiljk živil neživalskega izvora, ki so bile obravnavane v 27.329 carinskih deklaracijah. Količinsko je bilo sproščenih v prosti promet 1.457.370 ton živil neživalskega izvora. V primerjavi z letom prej je bilo število pošiljk v letu 2025 večje za 1.204, količinsko pa je bilo v prosti promet v Sloveniji sproščenih 11.188 ton živil neživalskega izvora več. V letu 2025 je inšpekcija UVHVVR v okviru uvoznih postopkov nadzora varnosti živil neživalskega izvora skupno obravnavala 2.454 primerov (leta 2024: 2.414) in 2.564 pošiljk različnih vrst blaga (leta 2024: 2.525). V okviru splošnega nadzora kot posledica obravnav primerov, ki jih je odstopila FURS, je bilo obravnavanih 913 vrst blaga oziroma pošiljk (leta 2024: 756). V poostrenem in nujnem nadzoru so pregledali 1.651 pošiljk (leta 2024: 1.755). Največ pošiljk so obravnavali v Luki Koper in na Obrežju. Večina pošiljk v nujnem nadzoru je obravnavana v Luki Koper, kjer v zadnjih letih naraščajo neskladnosti pri pošiljkah sadja in zelenjave iz Egipta. V letu 2025 so bili v okviru uvoznih postopkov nadzora varnosti živil neživalskega izvora (splošni nadzor) odvzeti 427 vzorci, od tega 45 vzorcev ekoloških živil. V okviru poostrenega nadzora in nujnih primerov je bilo odvzetih skupno 385 vzorcev, od tega 13 vzorcev iz ekološke pridelave in 372 vzorcev po Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/1793; dvanajst vzorcev po Izvedbenem sklepu Komisije 2011/884 (riž in riževi proizvodi iz Kitajske – GSO) in en vzorec po Izvedbeni Uredbi Komisije (EU) 2020/1158. Na podlagi analiz je bilo neskladnih 44 pošiljk, in sicer 14 iz poostrenega nadzora in nujnih ukrepov, 27 iz splošnega nadzora in trije vzorci živil iz ekološke pošiljke. Zaradi neustrezne in pomanjkljive dokumentacije so bile zavrnjene še tri pošiljke iz poostrenega in nujnega nadzora.

12.3 Krma

Uradni nadzor v obratih izvajalcev dejavnosti poslovanja s krmo se je izvajal v skladu s programom in načrtom dela UVHVVR, v katerem so določene naloge in frekvenca pregledov. Pripravljena so tudi navodila in smernice za izvajanje uradnega nadzora.

V letu 2025 je bilo načrtovanih 429 rednih pregledov obratov in izvajalcev dejavnosti, izvedenih pa je bilo 413 uradnih nadzorov. V sklopu teh pregledov je bilo opravljenih 94 izrednih pregledov, kar je 30 % vseh pregledov. Pri nadzoru po obratih je bilo izrečenih 35 opozoril, izdanih 14 odločb in odrejenih 13 ukrepov. Pri nadzoru nad skladnostjo proizvodov je bilo izrečenih 22 opozoril, izdanih osem odločb in odrejen en ukrep. Rezultati uradnih nadzorov v obratih kažejo, da je v odobrenih in registriranih obratih največ neskladij v zvezi z vzpostavitvijo in vzdrževanjem sistema HACCP, označevanjem krme in krmnih proizvodov, vodenjem evidenc ter izpolnjevanjem zahtev glede registracije oziroma odobritve dejavnosti. V odobrenih obratih so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri vzpostavitvi in delovanju sistema HACCP ter uporabi surovin ter označevanju in deklariranju krme. V posameznih primerih so bile presežene vsebnosti kokcidiostatikov v krmi, zaznano je bilo poslovanje brez ustrezne odobritve ter odstopanja med deklariranimi in dejanskimi vsebnostmi krmnih dodatkov. Ugotovljene so bile tudi pomanjkljivosti pri nadzoru nad škodljivci in čiščenju. V registriranih obratih so prevladovale nepravilnosti na področju higiene, HACCP sistema ter označevanja in deklariranja krme; zaznana so bila odstopanja pri evidencah, registraciji dejavnosti, sledljivosti ter označevanju lotov. V posameznih primerih HACCP ni bil ustrezno vzpostavljen ali posodobljen, pomanjkljivi so bili prerekvizitni programi, notranje kontrole in neustrezno stanje skladišč. Ugotovljene so bile presežene vsebnosti aflatoksina in enterobakterij, neoznačeni proizvodi, odstopanja pri vsebnosti krmnih dodatkov, primer dajanja nevarnega proizvoda na trg in obveščanje o prenehanju dejavnosti. Pri primarnih proizvajalcih so bile najpogosteje ugotovljene pomanjkljivosti pri registraciji, evidencah in sledljivosti krme, zaznane so bile tudi pomanjkljivosti pri skladiščenju, higieni in zatiranju škodljivcev. V posameznih primerih so bili

odrejeni ukrepi ustrezne registracije, izbrisa dejavnosti ter vzpostavitve dodatnih evidenc. Ugotovljena so bila tudi odstopanja pri označevanju krme, homogenosti mešanic, uporabi FFS in registracijskih zahtevah, v enem primeru pa presežena vsebnost kokcidiostatikov v krmi. Pri krmnih proizvodih so bila neskladja najpogosteje povezana z označevanjem in deklariranjem, zlasti zaradi nepravilnega navajanja sestavin, uporabe tujih jezikov in pomanjkljive sledljivosti. Poleg tega so bila ugotovljena odstopanja pri uporabi krmnih dodatkov, sekundarna kontaminacija s kokcidiostatiki, nehomogenost krme ter neustrezna uporaba FFS.

12.4 Veterinarstvo

UVHVVR vsako leto pripravi program spremljanja zdravja in cepljenj živali, ki ga v okviru minimalnega obsega zdravstvenega varstva potrdi pristojni minister. Odvzem vzorcev in cepljenja izvedejo veterinarske organizacije s koncesijo in drugi izvajalci del. Diagnostične preiskave izvajajo uradni laboratoriji. Predpisani programi se izvajajo na območju cele države.

Preglednica 94: Število opravljenih preiskav na bolezni v letu 2025

Bolezen		Število preiskanih vzorcev/živali	Število pozitivnih
Aviarna influenca	– perutnina	4.235 (4.2591 živali)	0
	– divje ptice	1.221 (430 divjih ptic)	30 divjih ptic HPAI H5N1, 8 divjih ptic LPAI (podtipi: H7N7, H13N2, HxN3, H11N2, HxN2)
Afriška prašičja kuga	– domači prašiči	1.137 1 (preiskava abortusa)	0
	– divji prašiči	376 (pasivni nadzor–pogin/povoz) 518 (aktivni nadzor –odstrel)	0
Bolezen Aujeszkega	– domači prašiči	3.230 1 (preiskava abortusa)	0
	– divji prašiči	3	0
	– lisica	1	1
	– jazbec	3	0
	– pes	3	3
Steklina		146	0
Tuberkuloza		83.733 (tuberkulinizacija) 27 (pljučnice)	0
Enzootska goveja levkoza		2.252 1 (tumorozne spremembe)	0
Bruceloza	– govedo	1.481 (skupni mlečni vzorci) 454 (individualno vzorčeni) 23 (preiskave abortusov)	0
	– drobnica	3.642 6 (preiskave abortusov)	0
BSE	– govedo	5.772	0
TSE	– ovce	2.742	0
	– koze	701	0

Vir: UVHVVR

Po Izvedbeni uredbi 2021/620/EU[41] je imela Slovenija v letu 2025 uradno priznane statuse države proste tuberkuloze goveda, enzootske goveje levkoze, bruceloze govedi in bruceloze drobnice, okužbe z virusom bolezni Aujeszkega in stekline. Za govejo spongiformno encefalopatijo (BSE) je Sloveniji priznan status države z zanemarljivim tveganjem. Za leto 2025 je Evropska komisija odobrila in sofinancirala programe za spremljanje, nadzor ali izkoreninjenje afriške prašičje kuge, stekline, aviarne influence, raznih oblik TSE/BSE in praskavca v skladu z Uredbo 2021/6909/EU[42]. Z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2025/328 je

[41] Izvedbena uredba (EU) 2021/620 o statusu prostih bolezni in programih izkoreninjenja (UL L 131, 16. 4. 2021, str. 78–119).

[42] Uredba (EU) 2021/690 o programu Enotni trg za podjetja, trg, rastline, živali, hrano, krmo in statistiko (UL L 153, 3. 5. 2021, str. 1)

Komisija Sloveniji odobrila status zanemarljivega tveganja za klasični praskavec, kar slovenskim rejcem omogoča lažje trgovanje z ovcami in kozami znotraj EU.

Na **transmisivne spongiformne encefalopatije (TSE)** je bilo v letu 2025 preiskanih 5.772 govedi, od tega sta bili dve iz rednega zakola (zdrave zaklane živali starejše od 30 mesecev, rojene v Bolgariji ali Romuniji). Na BSE je bilo testiranih tudi 5.764 govedi, starejših od 48 mesecev, iz različnih rizičnih skupin živali (poginule živali, v nujnemu zakolu zaklane živali in živali s kliničnimi znaki pri *ante mortem* pregledu pred zakolom (bolne živali)) ter šest sumljivih živali (klinični sumi na BSE in živali z nespecifičnimi kliničnimi znaki motenj centralnega živčevja). Vsi izvidi preiskav na BSE so bili negativni. V letu 2025 je bilo na TSE pregledanih tudi 2.752 ovc in 701 koz. Vsi izvidi na TSE so bili negativni. Vzorce zaklanih govedi, ovc in koz so v odobrenih klavnicah odvzeli uradni veterinarji, ostale vzorce pa strokovni delavci Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v odobrenih obratih kategorije 1 za zbiranje in obdukcijo živalskih trupel. Vse preiskave je opravil NVI.

Spremljanje odpornosti proti protimikrobnim zdravilom je del programa monitoringa zoonoz in povzročiteljev zoonoz ter se izvaja z namenom spremljanja pojava odpornosti bakterij proti protimikrobnim zdravilom in ocene trendov na ravni Slovenije in tudi EU. V letu 2025 je bilo z namenom pridobitve izolatov bakterij za testiranje odpornosti odvzetih 153 vzorcev slepih črev pri pitovnih piščancih, 154 vzorcev svinjskega mesa in 154 vzorcev govejega mesa. Vsak vzorec je bil testiran na prisotnost več različnih bakterij, skupno je bilo opravljenih 1.379 preiskav in pridobljenih 422 izolatov. Za testiranje na odpornosti proti protimikrobnim zdravilom je bilo izbranih 389 izolatov in opravljenih 534 testiranj. Dodatno je bilo v program vključeno tudi spremljanje proti meticilinu odpornega *Staphylococcus aureus (MRSA)* pri pitovnih prašičih, da se oceni prevalenca MRSA v Sloveniji in na nivoju EU. Vzorčeno je bilo 208 klavnih serij prašičev, opravljenih 830 preiskav iz tega je bilo pridobljenih 194 izolatov MRSA, kateri so bili testirani na odpornost.

V program **nadzora salmonel pri perutnini** je bilo v letu 2025 vključenih 44 odraslih matičnih jat, 277 odraslih jat nesnic, 2.775 jat pitovnih piščancev in 100 jat pitovnih puranov. Število matičnih jat je znatno nižje zaradi ukinitve reje matičnih jat pri enem od večjih slovenskih rejcev. Poleg predpisanega vzorčenja, ki ga opravljajo izvajalci dejavnosti, je bilo opravljenih tudi 84 uradnih vzorčenj v matičnih jatah, 86 uradnih vzorčenj v jatah nesnic, 36 uradnih vzorčenj v jatah pitovnih piščancev in šest uradnih vzorčenj v jatah pitovnih puranov. Pri vzorčenju v odraslih matičnih jatah prisotnost salmonel ni bila ugotovljena. Pri odraslih nesnicah je bila salmonela ugotovljena v 2,9 % jat, pri pitovnih piščancih v 10,3 % jat in pri pitovnih puranih v 18,0 % jat. V letu 2025 ciljni serovari salmonel (*S.Enteritidis*/*S.Typhimurium* in *S.Typhimurium*), pri katerih se po ugotovitvi izvajajo posebni ukrepi, niso bili ugotovljeni v matičnih jatah in v jatah pitovnih puranov. V eni jati nesnic je bil ugotovljen serovar Typhimuirum, pri pitovnih piščancev *pa S. Typhimurium* v 13 jatah, v eni jati *S.Enteritidis* in v eni monofazna *S.Typhimurium*.

V letu 2025 je UVHVVR pripravila 30 novih vzorcev veterinarskih zdravstvenih spričeval za **izvoz živali in proizvodov živalskega izvora** v tretje države. Uradni veterinarji so izdali 8.837 veterinarskih spričeval za izvoz in tranzit.

Uprava vodi tudi sistem za **identifikacijo in registracijo gojenih kopenskih živali,** skladen s predpisi EU in ki ga vodi skupaj s pooblaščenimi organizacijami. Z vodenjem registrov goveda, prašičev, drobnice, kopitarjev, čebelnjakov in drugih živalskih vrst se zagotavlja sledljivost živali od rojstva do vstopa v prehransko verigo, ki je ključnega pomena za obvladovanje nalezljivih bolezni in zagotavljanje varne hrane. Podatki iz registrov se uporabljajo tudi za načrtovanje in upravljanje ukrepov kmetijske politike, zootehniko, statistiko, raziskovanje in druge namene.

12.5 Varstvo rastlin

Zdravje rastlin

Na področju zdravja rastlin je bilo leta 2025 izvedenih 106 programov preiskav ugotavljanja navzočnosti **škodljivih organizmov** (ŠO). Ta se je preverjala v sadovnjakih, vinogradih, na njivah, javnih površinah, parkih, zasebnih vrtovih, v gozdovih, vrtnih centrih in drevesnicah z vizualnimi pregledi, feromonskimi vabami in rumenimi lepljivimi pastmi, odvzemom vzorcev in njihovim laboratorijskim testiranjem. Rezultati programov preiskav so potrdili ponovne ulove **japonskega hrošča** (*Popillia japonica*) v pasteh ter prvo najdbo v naravi. Vzpostavljeni sta bili dve razmejeni območji, v Lukovici in na Barju-Ljubljana, kjer sta se v letu 2025 izvajala dva ukrepa izkoreninjenja: masovni ulovi s pastmi in tretiranje zemlje z entomopatogenimi ogorčicami za zatiranje ličink. **Rumena krompirjeva ogorčica** (*Globodera rostochiensis)* je bila v okviru programov preiskav določena na dveh lokacijah na Gorenjskem v treh odvzetih vzorcih, kjer je bilo vzpostavljeno razmejeno območje. Po ponovnem vzorčenju na napadeni enoti pridelave iz leta 2022 na Gorenjskem, kjer je prav tako vzpostavljeno razmejeno območje, je bila ogorčica določena v dveh odvzetih vzorcih. Na njivah koruze v zahodni Sloveniji je bila v več odvzetih vzorcih določena **bakterijska uvelost koruze** (*Pantoea stewartii* subsp*. stewartii*). V okviru spremljanja stanja **zlate trsne rumenice** se je izvajal monitoring v okuženih območjih ter ugotavljanje navzočnosti v varovalnih pasovih razmejenih območjih za zadrževanje širjenja bolezni. Rezultati analiz so pokazali poslabšanje stanja v okuženih območjih na Štajerskem, v Prekmurju in na Bizeljskem ter velik porast novih žarišč v varovalnem pasu v JV Sloveniji (Bela krajina).

Na področju varstva pred ŠO je bilo v uradnem nadzoru na vseh lokacijah (uvoz, izvoz, notranjost) opravljenih 20.429 fitosanitarnih pregledov (leta 2024: 20.522). Pri uradnem nadzoru pošiljk rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov **ob uvozu v EU** je bilo opravljenih 12.930 pregledov, vključno z 3.247 pregledi lesenega pakirnega materiala v okviru nadzora varnosti in kakovosti živil in 1.079 pregledov pošiljk v fitosanitarnem tranzitu. Ob uvozu je bilo prestreženih 55 neskladnih pošiljk iz Egipta, Indije, Kitajske, Ukrajine in drugih držav. Največ neskladij se nanaša na manjkajoča ali pomanjkljiva fitosanitarna spričevala in leseni pakirni material. Pri dveh pošiljkah jedilnega krompirja iz Egipta je bila potrjena navzočnost bakterije *Ralstonia solanacearum*. Za neskladne pošiljke je bil vstop v EU zavrnjen, odrejeni so bili ustrezni ukrepi.

Število izdanih **fitosanitarnih spričeval za izvoz** se je v primerjavi s predhodnim letom povečalo. Izdanih je bilo skupno 5.491 fitosanitarnih spričeval za izvoz oziroma ponovni izvoz pošiljk v tretje države (leta 2024: 4.919). Največ se izvozi pošiljk rezanega lesa in hlodovine, po izvoru iz različnih držav, in sicer na Kitajsko, Vietnam, v Indijo in države bližnjega vzhoda. Izdanih je bilo tudi več fitosanitarnih spričeval za ponovni izvoz za pošiljke svežega sadja in zelenjave, največ za Ukrajino. V okviru uradnega nadzora izvajalcev dejavnosti glede ukrepov varstva pred ŠO rastlin je bilo opravljenih 2.008 uradnih nadzorov (leta 2024: 2.503).

V okviru uradnega nadzora pri **registriranih izvajalcih dejavnosti** je bilo opravljenih 586 pregledov na podlagi Uredbe o zdravju rastlin (leta 2024: 552), od tega 33 pregledov pri registriranih izvajalcih dejavnosti, ki nimajo dovoljenja za izdajanje rastlinskih potnih listov ali za označevanje po ISPM-15. Ugotovljenih je bilo pet neskladij. Pri pooblaščenih izvajalcih dejavnosti, ki izdajajo rastlinske potne liste ali nameščajo oznako ISPM-15 fitosanitarni inšpektorji preverjajo obveznosti izvajalcev dejavnosti ter izvajajo uradne preglede in vzorčenja. Skupno je bilo pri opravljenih 553 nadzorov (leta 2024: 528), neskladja pa so bila ugotovljena pri 14 %, kar je nekaj več kot v preteklem letu (9 %). Pri pooblaščenih izvajalcih za izdajanje rastlinskih potnih listov se neskladja nanašajo na nepravilnosti glede oddaje letne

prijave pridelave, vodenja evidenc, zdravstvenih pregledov, zagotavljanje sledljivosti, sporočanje sprememb v FITO-register, higieno na lokaciji pridelave in okužbe s karantenskimi in nadzorovanimi nekarantenskimi ŠO rastlin. Pri pooblaščenih izvajalcih dejavnosti za označevanje po ISPM-15 se neskladja nanašajo na pomanjkljivosti v internih navodilih glede izvajanja toplotne obdelave, ažuriranje podatkov v FITO-registru, neustrezno označevanje, neustrezno izpisovanje grafov glede toplotne obdelave in zagotavljanje sledljivosti. V letu 2025 je bilo pri pooblaščenih izvajalcih dejavnosti skupno izrečenih 57 upravno-inšpekcijskih ukrepov in izrečenih sedem sankciji za prekrške.

Pri premeščanju rastlin, rastlinskih proizvodov in drugih predmetov je bilo opravljenih 244 pregledov (leta 2024: 257). Nadzor se opravlja v skladiščenju, distribuciji in maloprodaji (122 pregledov), skladiščih lesenega pakirnega materiala (94 pregledov), pri premikih lesa (dva pregleda) in pri prodaji na daljavo (spletna prodaja; 26 pregledov). Ugotovljenih je bilo 30 neskladij, ki se nanašajo na opremljenost z rastlinskimi potnimi listi, zagotavljanje sledljivosti in skladnost lesenega pakirnega materiala s standardom ISPM-15. Izrečenih je bilo 17 upravno- inšpekcijskih ukrepov.

Pri pridelavi izven registriranih mest je bilo leta 2025 opravljenih skupno 1.178 pregledov (leta 2024: 1.693). Fitosanitarni inšpektorji spremljajo in nadzirajo izvajanje predpisanih in odrejenih ukrepov v vseh aktualnih **razmejenih območjih s karantenskimi ŠO**, ki lahko ostanejo pod uradnim nadzorom več let po potrjeni najdbi in določitvi razmejenega območja. V letu 2025 so inšpektorji odrejali ukrepe oziroma nadzirali izvajanje predpisanih in odrejenih ukrepov v razmejenih območjih zlate trsne rumenice, na lokacijah najdb bakterije *Pantoea stewartii* pri pridelavi koruze (primorska regija), na razmejenem območju za izvajanje predpisanih ukrepov izkoreninjenja za vrsto *Ralstonia pseudosolanaceaum* pri pridelavi ingverja (območje Celja), bele krompirjeve ogorčice *Globodera pallida* (območje Ilirske Bistrice), rumene krompirjeve ogorčice *Globodrea rostochiensis* (Gorenjska), ogorčice *Meloidoyne ethiopica* (območje Ljubljane), bakterije *Ralstonia solanacearum* pri pridelavi jedilnega krompirja (območje Maribora) in v novo razmejenih območjih japonskega hrošča *Popillia japonica* (območje Ljubljane). Vse lokacije izbruhov, razen trsnih rumenic in japonskega hrošča, so lokalno omejene na enega ali nekaj pridelovalcev.

Izbruhi zlate trsne rumenice, ki jo povzroča fitoplazma *Grapevine flavescence dorée*, se pojavljajo v vseh vinorodnih okoliših. Na celotnem območju države so fitosanitarni inšpektorji opravili 84 nadzorov v novih žariščih zlate trsne rumenice in 36 nadzorov glede preverjanja izvrševanja odrejenih ukrepov v žariščih zlate trsne rumenice, v katerih so bili ukrepi izrečeni v preteklih letih. Opravljenih je bilo tudi 297 nadzorov ukrepov odstranjevanja simptomatičnih trsov v okuženih območjih, pri čemer je bilo ugotovljenih 217 neskladij (73 %). V opuščenih vinogradih je bilo opravljenih 87 nadzorov in ugotovljenih 43 neskladij. Na celotnem razmejenem območju zlate trsne rumenice fitosanitarni inšpektorji preverjajo izvajanje predpisanega zatiranja ameriškega škržatka. V letu 2025 je bilo opravljenih 340 nadzorov zatiranja, pri čemer je bilo ugotovljenih 37 neskladij, to je pri 11 % nadzorovanih vinogradnikih.

Fitosanitarni inšpektorji redno obravnavajo tudi prijave o sumu navzočnosti **ambrozije** in prijave o neizvajanju predpisanih ukrepov. Nadzor nad izvajanjem ukrepov za zatiranje ambrozije so inšpektorji opravili 182-krat pri 158 imetnikih zemljišč. Navzočnost pelinoliste ambrozije so inšpektorji potrdili pri 123 imetnikih in izrekli 137 upravno-inšpekcijskih ukrepov. Večina imetnikov zemljišč izvede predpisane ukrepe za zatiranje že po prejemu opozorila v skladu z Zakonom ZIN. Na področju zdravja rastlin je bilo izdanih 21 plačilnih nalogov in 52 odločb o prekršku fizičnim osebam, pravnim osebam ter odgovornim osebam pravnih oseb.

Semenski material kmetijskih rastlin

Za izvajanje postopkov uradnega potrjevanja in naknadne kontrole semenskega materiala kmetijskih rastlin ter uradnega preizkušanja sort, ki jih izvajajo imenovani izvajalci, je UVHVVR sprejela po eno novo metodo uradnega preizkušanja ekoloških sort krompirja ter uradnega preizkušanja sort hmelja, ki so v postopku vpisa v sortno listo. Na podlagi uradnih preizkušanj sort je bilo v letu 2025 v sortno listo vpisanih 74 sort, za 38 sort pa je bil vpis obnovljen. Na zahtevo vzdrževalcev je bilo, z odločbo, iz sortne liste izbrisanih 9 sort. Za 23 sort je bila izdana odločba o vpisu dodatnega vzdrževalca sorte. Na dan 31. 12. 2025 je bilo v sortno listo vpisanih skupaj 731 sort kmetijskih rastlin.

Inšpekcijski **nadzor pri dobaviteljih** semenskega materiala kmetijskih rastlin na trgu opravljajo fitosanitarni inšpektorji v skladu s planom dela inšpekcije. Glavni cilji nadzora so zagotavljati kakovosten in zdrav semenski material kmetijskih rastlin v pridelavi in na trgu ter povečati delež pravilno označenega semenskega materiala kmetijskih rastlin. V letu 2025 je bilo opravljenih 623 inšpekcijskih nadzorov (leta 2024: 687), pri čemer so bila v 75 primerih ugotovljena neskladja. V okviru inšpekcijskega postopka pri uvozu semenskega materiala kmetijskih rastlin so fitosanitarni inšpektorji opravili 47 pregledov pošiljk in ugotavljali skladnost z zahtevami zakonodaje na področju semenskega materiala kmetijskih rastlin. Vse pošiljke so bile skladne in uvoz dovoljen. V okviru nadzora dobaviteljev so inšpektorji preverjali izpolnjevanje pogojev za vpis v SEME-register, skladnost dejanskega stanja pri opravljanju dejavnosti dobavitelja s podatki iz SEME-registra, izpolnjevanje predpisanih obveznosti, ki jih morajo izpolnjevati dobavitelji, ki izdajajo etikete in potrdila dobavitelja.

V letu 2025 so fitosanitarni inšpektorji opravili 239 inšpekcijskih nadzorov dobaviteljev ter 78 delnih nadzorov (administrativni nadzor ali preverjanje zdravstvenega stanja). Ugotovljenih je bilo osem neskladij pri registriranih dobaviteljih, ki imajo dovoljenje za izdajanje etiket dobavitelja ter devet neskladji pri dobaviteljih, ki dovoljenja nimajo. Ugotovljena neskladja se nanašajo na neizpolnjevanje obveznosti dobaviteljev (obveščanje o spremembah v registru dobaviteljev), opravljanje dejavnosti glede na registracijo v SEME-registru (brez dovoljenj) in neizpolnjevanje zahtev za trženje semenskega materiala kmetijskih rastlin (nepopolna etiketa dobavitelja). Izrečenih je bilo 12 opozoril po ZIN ter izdani dve odločbi o prepovedi trženja semenskega materiala. V dveh primerih je bilo neskladje odpravljeno v času inšpekcijskega nadzora. V treh primerih je bil pri nadzoru dobaviteljev zaznan prekršek.

V letu 2025 so inšpektorji opravili 170 inšpekcijskih **nadzorov na trgu** in ugotovili 18 neskladij. Izrekli so dve opozorili po ZIN in izdali deset odločb o prepovedi trženja semenskega materiala, ki ne izpolnjuje predpisanih zahtev za trženje. Enkrat je bilo neskladje odpravljeno v času nadzora, v štirih primerih pa je bilo neskladje odstopljeno v reševanje območnemu uradu, pristojnemu za nadzor dobavitelja. V osmih primerih je bil zaznan prekršek.

Fitosanitarni inšpektorji so opravili tudi deset **nadzorov neregistriranih dobaviteljev** in pri petih ugotovili neskladja. V treh primerih je bila izdana odločba, v dveh primerih pa bi zavezanca morala biti vpisana v SEME-register in se jima je ukrep izrekel z opozorilom po ZIN.

V okviru **nadzora trženja na spletu** je bilo opravljenih 49 nadzorov in zaznana dobra polovica neskladij (25). Najpogostejše neskladje je bilo, da zavezanec ni bil vpisan v SEME-register in prav tako ni imel dovoljenja za izdajo etiket dobavitelja. V devetih primerih se je izreklo opozorilo po ZIN, v sedmih primerih je bilo neskladje odpravljeno ob inšpekcijskem pregledu, dvakrat je bil odrejen odstop pristojnemu OU, v dveh primerih pa odprava ugotovljenega neskladja ni bila več mogoča. V osmih primerih trženja na spletu je bil zaznan prekršek.

V letu 2025 so fitosanitarni inšpektorji za prekrške povezane s semenskim materialom kmetijskih rastlin izdali osem odločb o prekršku ter pet plačljivih nalogov.

13 GOZDARSTVO IN LOVSTVO

13.1 Gozdarstvo

13.1.1 Površina gozdov, lesna zaloga in posek lesa

Površina gozdov

Po podatkih MKM (evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč) je bilo konec leta 2025 v Sloveniji 1.198.258 hektarjev gozdov, kar je 59,1 % celotne površine Slovenije. Ob upoštevanju veljavnih gozdnogospodarskih načrtov (GGN) gozdnogospodarskih enot (GGE) površina gozdov znaša 1.177.395 hektarjev, skupaj z drugimi gozdnimi zemljišči pa 1.195.526 hektarjev. Od površine slovenskih gozdov je največ gospodarskih gozdov (1.080.321 ha), sledijo varovalni gozdovi (98.828 ha) in gozdni rezervati (9.426 ha).

Skupna površina gozdov se na ravni države po več kot 140 letih ne povečuje več, še vedno pa se dogajajo procesi zaraščanja in krčitve gozdov. Tako se z gozdom zaraščajo za kmetijsko proizvodnjo manj primerna zemljišča, medtem ko se v primestnih območjih in območjih intenzivnejšega kmetijstva, predvsem pa v ravninskem in nižinskem svetu, pojavljajo veliki pritiski na gozd in gozdni prostor. Ob upoštevanju soglasij, mnenj in dovoljenj za krčitev ter zaradi nezakonitih posegov v gozdove je bilo v letu 2025 evidentiranih 3.544 posegov v gozd in gozdni prostor na skupni površini 295 ha. Najpomembnejši vzrok krčitve gozdov v letu 2025 predstavlja kmetijstvo (209,5 ha), sledijo pa urbanizacija (22,1 ha), infrastruktura (45,1 ha) in rudarstvo (11,9 ha).

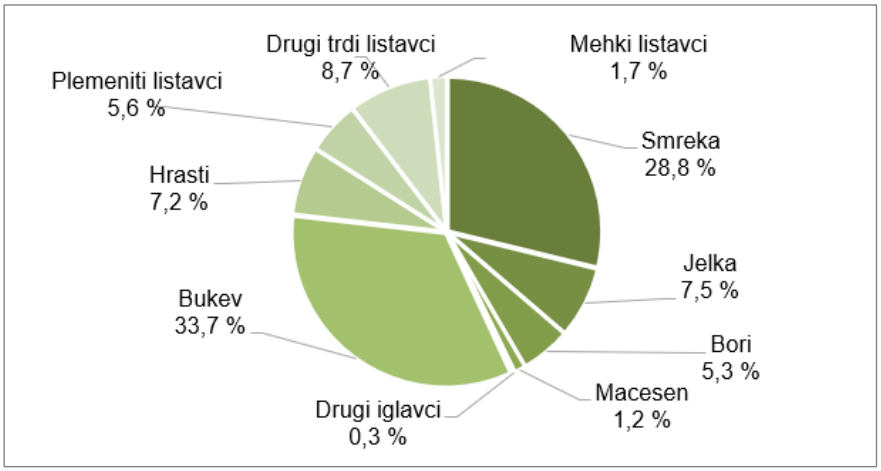
Lastništvo gozdov

Razmerje površin državnih in zasebnih gozdov (z občinskimi) v letu 2025 ostaja 20 : 80. Po podatkih GGN je tako največ gozdov v zasebni lasti (77 %; 906.656 ha). Sledijo gozdovi v državni lasti (20 %; 238.878 ha) in gozdovi v lasti lokalnih skupnosti (3 %; 29.389 ha).

Lesna zaloga

Ob upoštevanju podatkov GGN je lesna zaloga gozdov v letu 2025 znašala 358.597.194 m³. Letni prirastek v letu 2025 je ocenjen na 8.561.798 m³.

Slika 73: Drevesna sestava gozdov v Sloveniji; 2025

Vir: ZGS

Povprečna lesna zaloga vseh gozdov je konec leta 2025 (ob upoštevanju tudi na novo zaraslih površin) znašala 304,6 m³/ha in v gospodarskih gozdovih 311 m³/ha. Povprečni letni prirastek

lesa v vseh gozdovih je ocenjen na 7,3 m³/ha, samo v gospodarskih gozdovih pa na 7,5 m³/ha.

Primerjava deležev posameznih drevesnih vrst v lesni zalogi glede na deleže v preteklih letih kaže nadaljevanje trenda zmanjševanja deleža iglavcev (smreke) in naraščanja deleža listavcev (bukev). Deleži drugih drevesnih vrst so v preteklih letih ostali v glavnem nespremenjeni.

Posek lesa v gozdovih

Letni možni posek na podlagi veljavnih GGN GGE je v letu 2025 znašal 7. 210.838 m³. V letu 2025 je bilo po prevzetih odločbah ZGS posekano 4.084.663 m³ lesne mase oziroma 370.546 m³ manj kot v letu 2024. Od tega je bilo posekanih 2.252.327 m³ iglavcev (370.546 m³ manj kot v letu 2024) in 1.832.336 m³ listavcev (149.677 m³ manj kot v letu 2024). Posek po prevzetih odločbah je v letu 2025 znašal 57 % možnega poseka po GGN, pri iglavcih 72 % in pri listavcih 45 %. Ocenjuje se, da je bilo v letu 2025, upoštevajoč meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, posekanih okvirno 5 milijonov m³ lesne mase, kar je 70 % možnega poseka po GGN.

Preglednica 95: Možni posek, evidentirana količina poseka in delež realizacije; 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Možni posek (m³), skupaj	**7.166.665**	**7.166.665**	**7.166.665**	**7.153.881**	**7.210.838**	**100,8**
Iglavci	3.247.342	3.247.342	3.247.342	3.151.927	3.143.507	99,7
Listavci	3.919.323	3.919.323	3.919.323	4.001.954	4.067.331	101,6
Količina poseka (m³), skupaj	**4.075.451**	**4.570.977**	**4.300.665**	**4.604.886**	**4.084.663**	**88,7**
Iglavci	2.167.328	2.512.706	2.487.760	2.622.873	2.252.327	85,9
Listavci	1.908.123	2.058.270	1.812.900	1.982.013	1.832.336	92,4
Realizacija (%), skupaj	**57**	**64**	**60**	**64**	**57**	
Iglavci	67	77	77	83	72	
Listavci	49	53	46	50	45	

Vir: ZGS

V letu 2025 je bilo po vrstah poseka največ negovalnega poseka (63 %) in sanitarnega poseka (32 %), preostalo pa so bili poseki zaradi drugih vzrokov.

Preglednica 96: Posek v slovenskih gozdovih po vrstah sečnje (m³); 2025

	Iglavci	Listavci	Skupaj	Struktura (%)
Negovalni posek	1.181.670	1.401.623	2.583.293	63,2
Sanitarni posek	987.723	332.986	1.320.709	32,3
Posek zaradi krčitev	30.338	44.358	74.696	1,8
Posek za gozdno infrastrukturo	42.504	26.813	69.317	1,7
Posek brez odobritve	5.642	11.529	17.171	0,4
Posek za obnovo s sadnjo	1.962	11.442	13.404	0,3
Ostali vzroki posekov	2.487	3.582	6.069	0,1
Skupaj	**2.252.326**	**1.832.333**	**4.084.659**	**100,0**

Vir: ZGS

Evidentirani posek brez odobritve obsega 0,4 % od skupne količine evidentiranega poseka na podlagi prevzetih odločb ZGS v letu 2025. Največ poseka brez odobritve se je v letu 2025 ugotovilo v gozdnogospodarskih območjih GGO Sežana (1,4 %), najmanj pa v GGO Bled in GGO Slovenj Gradec (pod 0,2 %).

13.1.2 Varstvo, obnova in nega gozdov

Varstvo gozdov

Sanitarni posek (varstveni posek in posek oslabelega drevja) je v letu 2025 znašal 1,3 milijona m³, kar je 32 % celotnega poseka po prevzetih odločbah ZGS v letu 2025 (leta 2024: 2,1 milijona m³ oz. 45 % skupnega poseka). Glavni razlog za sanitarni poseg je bilo delovanje vetra ter pospešena namnožitev podlubnikov. Lokalno močni vetrovi so povzročali predvsem razpršeno poškodovanost gozdov. Poškodovanost gozdov zaradi podlubnikov je bila največja v GGO Slovenj Gradec.

V sanitarnem poseku v letu 2025 je znašal delež poseka zaradi podlubnikov 44 %, delež poseka zaradi naravnih ujm 26 %, delež poseka zaradi bolezni gozdnega drevja 13 % in delež poseka zaradi vseh drugih sanitarnih vzrokov 17 %.

Sanitarni posek je zajemal 75 % iglavcev in 25 % listavcev. Zaradi prevladujočega sanitarnega poseka zaradi smrekovih podlubnikov je pričakovano v sanitarnem poseku največji delež z 61 % zavzemala smreka, jelka pa 9 %. Bukev je v sanitarnem poseku zavzemala 10 %, delež preostalih drevesnih vrst v sanitarnem poseku pa je obsegal 29 %.

Preglednica 97: Sanitarni posek (000 m³); 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sanitarni posek, skupaj	**3.942**	**3.769**	**2.543**	**4.043**	**2.836**	**1.757**	**1.042**	**1.398**	**1.815**	**2.091**	**1.320**
Iglavci	2.857	1.018	2.178	3.549	2.386	1.384	725	1.059	1.461	1.528	990
Listavci	1.085	2.751	365	495	450	373	317	339	354	563	330
Delež v celotnem poseku (%)	**65**	**62**	**51**	**67**	**53**	**42**	**26**	**31**	**42**	**45**	**32**

Vir: ZGS

Največji delež časa za izvedbo varstvenih del v gozdovih v letu 2025 je bil namenjen varstvu gozdov pred požari (57 %), sledi varstvo gozdov pred divjadjo (32 %) in varstvo gozdov pred škodljivimi žuželkami in boleznimi gozdnega drevja (5 %) ter druga varstvena dela (6 %). V letu 2025 je bilo za varstvo gozdov evidentiranih oziroma izvedenih 24.178 delovnih dni (leta 2024: 14.784), v povprečju 16,4 ur na 100 ha gozda (leta 2024: 10 ur).

Preglednica 98: Obseg opravljenih varstvenih del v gozdovih (število dni); 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Varstvo pred divjadjo	3.329	3.723	4.392	4.371	7.274	11.163	7.358	9.210	8.134	6.978	7.871
Varstvo pred podlubniki	3.167	2.928	2.764	1.936	1.975	1.703	2.590	1.625	2.889	989	1.114
Varstvo pred požari	2.155	3.723	2.482	2.050	2.242	4.808	2.248	2.961	4.559	5.578	13.791
Drugo varstvo	282	215	793	484	456	487	655	729	995	1.239	1.402

Vir: ZGS

V letu 2025 je bilo popisanih 31 gozdnih požarov (na 16 ha površine), povprečna površina pogorišča pa je znašala 0,52 ha.

Preglednica 99: Število gozdnih požarov in površina pogorišč; 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Število požarov	93	90	108	32	84	103	73	217	40	49	31
Površina pogorišč (ha)	65	526	441	20	154	115	124	4.059	118	134	16

Vir: ZGS

Obnova in nega gozdov

V letu 2025 so bila v gozdovih vseh lastništev skupno opravljena negovalna dela na 5.988 ha (leta 2024: 5.734 ha). Program negovalnih del za leto 2025 je bil realiziran 57-odstotno, glede na načrtovano nego v GGN GGE pa je bila realizacija negovalnih del 46-odstotna.

V zasebnih gozdovih so bila negovalna dela opravljena na 2.451 ha, kar je 39 % realiziranih negovalnih del po Programu vlaganj v gozdove za leto 2025. V državnih gozdovih so bila negovalna dela izvedena na 3.471 ha, kar je 87 % v primerjavi s Programom del za leto 2025.

Preglednica 100: Struktura obnove in nege gozdov; 2022–2025

	Program (ha)				Realizacija (ha)				Indeks (program = 100)			
Vrsta dela	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Priprava sestoja	2.557	2.555	2.337	2.159	1.167	1.621	1.610	1.734	46	63	69	80
Priprava tal	307	388	233	351	291	375	234	290	95	97	100	83
Saditev in setev	554	791	608	582	468	640	547	494	84	81	90	85
Skupaj obnova	**3.418**	**3.734**	**3.178**	**3.092**	**1.926**	**2.636**	**2.391**	**2.518**	**56**	**71**	**75**	**81**
Obžetev	2.844	2.743	2.739	2.529	2.338	2.156	2.123	2.099	82	79	78	83
Nega mladja	1.806	1.753	1.501	1.517	798	782	734	799	44	45	49	53
Nega gošče	3.838	3.235	3.009	3.157	1.723	1.388	1.384	1.544	45	43	46	49
Redčenja (I. in II.)	3.846	3.513	3.482	3.217	1.399	1.305	1.493	1.546	36	37	43	48
Skupaj negovalna dela	**12.334**	**11.244**	**10.731**	**10.420**	**6.258**	**5.631**	**5.734**	**5.988**	**51**	**50**	**53**	**57**
Skupaj gojitvena dela	**15.752**	**14.987**	**13.909**	**13.512**	**8.184**	**8.267**	**8.125**	**8.506**	**52**	**55**	**58**	**63**

Vir: ZGS

Varstvo, obnova in nega zasebnih gozdov na območjih Natura 2000

Na podlagi 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (UL RS, št. 9/16 in 36/21 - ZZIRDKG) se iz Gozdnega sklada zagotavljajo tudi sredstva za financiranje ukrepov na območju Natura 2000 v zasebnih gozdovih v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 in Programom vlaganj v gozdove, ki ga na podlagi nacionalnega gozdnega programa pripravi ZGS. Izključno v zasebnih gozdovih na območjih Natura 2000 so bili iz Gozdnega sklada sofinancirani ukrepi v višini 1,8 milijona EUR za leto 2025.

Preglednica 101: Ukrepi Gozdnega sklada v zasebnih gozdovih na območjih Natura 2000; leto 2025

PODROČJE	NAZIV	ENOTA	OBSEG
OBNOVA GOZDOV	Priprava sestoja	ha	190,03
	Priprava tal	ha	14,62
	Dopolnilna sadnja	ha	19,55
	Sadnja	ha	41,33
	Priprava površine za obnovo (prip.sest) - ujma	ha	50,75
	Priprava površine za obnovo (prip.tal) - ujma	ha	34,15
	Sadnja - ujma	ha	51,34
	Setev s sadnjo semena - ujma	ha	25,00
	Spravilo lesa z žičnico - ujma	kos	4,00
NEGA GOZDOV	Obžetev	ha	386,02
	Nega mladja	ha	162,73
	Nega gošče	ha	188,04
	Nega letvenjaka	ha	206,42
	Nega drogovnjaka	ha	78,45
	Nega v preb. gozdu	ha	24,36
	Odstranjevanje vzpenjavk	ha	10,51
	Dopolnilna sadnja - nega	ha	2,82

VARSTVO GOZDOV	Premazi vršičkov	ha	271,26
	Izdelava kolov	kos	/
	Zaščita s količenjem	kos	1.750
	Zaščita s tulci	kos	14.650
	Zaščita pred obgrizenjem in lupljenjem	kos	450
	Zaščita mladja z ograjo	m	7.309
	Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	8.055
	Protipožarne preseke - vzdrževanje	km	35,54
	Posek težkega drevja v varovalnih go.	ur	/
	Razrez / sidranje dr. v varovalnih go.	ur	/
	Vzpostavljanje gozdne higiene	ha	0,50
	Obeleževanje sadik	kos	68.510
	Vzdrževanje tulcev	kos	5.425
	Obžetev tulcev	kos	31.971
	Odstranjevanje tulcev	kos	4.380
	Odstranjevanje zaščitnih ograj	m	1.871
	Izogibališča PPV	kos	3
	Protipožarni zidovi - vzdrževanje	m	500
	Protipožarne steze - vzdrževanje	m	4.650
	Postavitev opozorilnih tabel PPV	kos	7
	Podiranje in izdelava nastav	kos	3
	Lupljenje lovnih debel	kos	3
	Požig ostankov lov. nastav	kos	3
	Drobitev sečnih ostankov	kos	3.057
	Protierozijska zaščita	ur	442
BIOMELIORATIVNA DELA	Vzdrževanje grmišč in obrežij	ha	3,74
	Vzdrževanje pašnikov in travnikov v gozdu	ha	75,79
	Vzdrževanje vodnih virov in kalov v gozd	kos	52
	Sajenje sad.plod. dreves in grm.	kos	/
	Vzdrževanje sadik plod. drevja	kos	25
	Vzdrževanje večjega vodnega vira	kos	23
	Izdelava vodnih virov in kalov	kos	3
	Osnovanje pasišč v gozdu	ha	/
	Spravilo sena z odvozom	ha	35,10
	Gnojenje travnikov	ha	0,50
	Ohranjanje biotopov - sečnja	m³	597,16
	Ohranjanje biotopov - nega	ha	16,07
	Naravni razvoj biotopov	m³	14.289,42
	Puščanje stoječe biomase	m³	715,03

Vir: ZGS

13.1.3 Dela na gozdnih prometnicah

Po podatkih iz evidence gozdnih cest, ki jo vodi ZGS, je v letu 2025 dolžina gozdnih cest znašala 12.344 km (3.644 km v državnih gozdovih, 8.646 km v zasebnih gozdovih in 54 km v gozdovih lokalnih skupnosti). Dolžina gozdnih cest se v Sloveniji z novogradnjo ne povečuje, ampak se le malenkost spreminja (že vrsto let se giblje med 12.100 in 12.400 km). Z novo zgrajenimi gozdnimi cestami se nadomeščajo ceste, ki zaradi prekategorizacije in drugih sprememb namembnosti izgubijo status gozdne ceste. V letu 2025 je bilo na novo zgrajenih 9 km gozdnih cest (leta 2024: 1,9 km), rekonstruiranih pa 3 km (leta 2024: 7,6 km).

Obseg vseh sredstev za redno vzdrževanje gozdnih cest je v letu 2025 znašal 11,4 milijona EUR. Sredstva prispevajo predvsem lastniki gozdov (s pristojbinami), sledijo nacionalna proračunska sredstva in sredstva občin. Sredstva občin so po območjih porazdeljena zelo neenakomerno. Največji prispevek občin je na območjih, kjer se gozdne ceste uporabljajo tudi

v javne namene (npr. Koroška), medtem ko je na drugih območjih prispevek bistveno manjši ali pa ga ni.

Preglednica 102: Struktura virov financiranja za vzdrževanje gozdnih cest; 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Skupaj (000 EUR)	**6.094**	**4.771**	**4.727**	**6.040**	**5.620**	**6.563**	**7.195**	**8.636**	**11.102**	**10.849**	**11.395**
Struktura (%)											
proračun RS	21	27	27	21	26	25	36	29	23	21	23
lastniki gozdov	25	33	41	42	52	52	46	60	48	61	62
SiDG*	25	–	–	12	–	–	–	–	–	–	–
občine	18	21	29	25	22	23	18	11	29	18	15
drugo	11	18**	3	–	–	–	–	–	–	–	–

* Do leta 2016 je z državnimi gozdovi gospodaril SKZGRS, naprej pa SiDG.
** Koncesijska sredstva.

Vir: ZGS

V letu 2025 se je začela obnova gozdnih cest na območjih 66 občin, ki so jih prizadele poplave 4. avgusta 2023 in s poplavami povezani zemeljski plazovi. 33 občin je v letu 2025 v celoti končalo z obnovo gozdnih cest. Tem občinam je bil izplačan tudi drugi obrok sredstev v višini 4.238.496 EUR. Tako je bila v letih 2024 in 2025 zaključena obnova gozdnih cest v 36-ih občinah v skupnem znesku 7.830.567 EUR. V ostalih 33-ih občinah, kjer se bo obnova nadaljevala še v naslednjih letih, se je za posamezne gozdne ceste pripravila še manjkajočo ustrezno projektno dokumentacijo (popis del za manjše popravilo gozdne ceste, projektne pogoje za načrt večjega popravila gozdne ceste) ter usmerjalo in prevzelo opravljena dela na posameznih gozdnih cestah.

Preglednica 103: Gradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak (km); 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Zasebni gozdovi, od tega:											
– novogradnje	254,9	265,9	366,9	324,2	282,0	289,5	224,5	202,2	127,5	125,4	174,4
– rekonstrukcije	58,4	53,5	50,1	49,0	48,0	64,3	62,4	65,4	45,6	17,8	54,3
Državni gozdovi, od tega:											
– novogradnje	138,9	129,6	90,6	89,8	93,5	114,0	102,7	124,3	68,5	96,9	87,8
– rekonstrukcije	104,1	75,6	63,2	47,1	41,7	24,7	58,7	65,0	13,2	19,7	11,9
Skupaj, od tega:											
– novogradnje	**393,8**	**395,5**	**457,5**	**414,0**	**375,5**	**403,5**	**327,2**	**326,5**	**196,0**	**222,3**	**262,2**
– rekonstrukcije	**162,5**	**129,1**	**113,3**	**96,1**	**89,7**	**89,0**	**121,1**	**130,4**	**58,8**	**37,5**	**66,2**
Skupaj, gozdne vlake	**470,6**	**556,3**	**524,6**	**570,8**	**510,1**	**465,2**	**492,5**	**448,3**	**456,9**	**259,8**	**328,4**

Vir: ZGS

V letu 2025 je bilo zgrajenih oziroma pripravljenih skupaj 262 km gozdnih vlak (leta 2024: 222 km), od tega 174 km v zasebnih gozdovih in 88 km v državnih gozdovih. Nov razpis iz SN 2023–2027 je bil objavljen leta 2024, dela so se na podlagi izdanih odločb začela izvajati v letu 2025.

13.1.4 Gozdni lesni sortimenti in druge gozdne dobrine

Gozdni lesni sortimenti

V letu 2025 je obseg proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov (v nadaljevanju GLS) znašal 4,4 milijona m³, kar je 10 % manj kot v letu 2024. Eden izmed glavnih razlogov za zmanjšanje proizvodnje GLS je za 37 % manjši obseg sanitarnega poseka (1,3 mio m³ oz. 32 % celotnega poseka po izdanih in prevzetih odločbah). Po podatkih ZGS je bilo v letu 2025 največ sanitarnega poseka zaradi podlubnikov (44 %) in vetra (23 %). Proizvodnja GLS iglavcev je v letu 2025 znašala 2,5 milijona m³ in se je zmanjšala za 6 % v primerjavi z letom 2024. Proizvodnja GLS listavcev, ki se je od leta 2020 naprej povečevala, je v letu 2025 znašala 1,9 milijona m³, kar predstavlja 15 % manj glede na leto prej.

V strukturi proizvodnje GLS iglavcev z 77 % prevladuje skupina hlodi za žago in furnir, pri GLS listavcev pa s 57 % prevladuje skupina les za kurjavo. Proizvodnja GLS v državnih gozdovih (v upravljanju družbe SiDG, d. o. o. in Ministrstva za obrambo RS) se je v letu 2025 zmanjšala za 3 % in je znašala 1,2 milijona m³. Polovico strukture proizvodnje GLS v državnih gozdovih predstavljajo iglavci (595 tisoč m³), ki se je sicer zmanjšala za 11 % v primerjavi z letom 2024. Na drugi strani se je proizvodnja GLS listavcev v istem primerjalnem obdobju povečala za 6 % in je znašala 594 tisoč m³. Delež proizvodnje hlodov iglavcev iz državnih gozdov je v letu 2025 predstavljal 22 % skupne proizvodnje GLS iglavcev (3 % manj kot v letu 2024), vse ostalo izvira iz zasebnih gozdov in v manjšem obsegu iz gozdov lokalnih skupnosti.

Glede na strukturo poseka GLS iglavcev iz državnih gozdov v upravljanju družbe SiDG, d. o. o., se je delež hlodov (70 %) zmanjšal za odstotek v primerjavi z letom 2024. V strukturi poseka GLS listavcev iz državnih gozdov v upravljanju družbe SiDG, d. o. o. delež hlodovine ostaja enak letu 2024, in sicer 21 %. V letu 2025 se je v strukturi proizvodnje iz državnih gozdov v upravljanju družbe SiDG, d. o. o. pri iglavcih in listavcih za 15 % povečala proizvodnja lesa za kurjavo. Na drugi strani se je v letu 2025 za 2 % zmanjšala proizvodnja lesa za celulozo in plošče iglavcev in listavcev; delež celuloznega lesa iglavcev je predstavljal 24 % skupnega proizvodnje GLS iglavcev v državnih gozdovih, delež lesa za plošče pa je predstavljal 62 % skupne proizvodnje GLS listavcev.

Preglednica 104: Gozdni lesni sortimenti (000 m³); 2023–2025

	2023			2024			2025*		
	Iglavci	Listavci	Iglavci	Listavci	Skupaj	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Hlodovina	1.674	487	2.161	1.903	495	2.399	1.921	420	2.340
Les za celulozo in plošče	332	394	726	415	440	855	367	369	737
Drugi okrogli industrijski les	16	58	74	24	43	67	20	33	53
Les za kurjavo	286	1.267	1.554	302	1.247	1.549	1.080	1.080	1.260
Skupaj**	**2.309**	**2.206**	**4.515**	**2.645**	**2.225**	**4.869**	**2.488**	**1.902**	**4.390**

* Začasni podatki

** Gozdni lesni sortimenti iz gozdov.

Vir: MKM, ZGS, GIS, SURS, SiDG, MORS, preračuni GIS.[43]

[43] Oceno letne proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov v neto m³ pripravi Gozdarski inštitut Slovenije na podlagi ocene letne porabe lesa oziroma tokov lesa v Sloveniji, ki temelji na podatkih Zavoda za gozdove Slovenije o letnem poseku v gozdovih v bruto m³, podatkih o proizvodnji gozdnih lesnih sortimentov v državnih gozdovih (v upravljanju družbe SiDG, d. o. o. in Ministrstva za obrambo RS), podatkih SURS (raziskave “Industrijska proizvodnja”, “Poraba energije in goriv v gospodinjstvih”, “Odkup lesa”, “Gozdarstvo na kmetijskih gospodarstvih”, “Uvoz in izvoz blaga”) ter podatkih GIS (lastne raziskave kot npr. ankete med žagarskimi obrati, raziskava “Ogrevanje z lesnimi gorivi v gospodinjstvih” in informacijah prejetih neposredno s strani lesnopredelovalnih podjetji in njihovih združenj ter posameznih odkupovalcev okroglega lesa v zasebnih gozdovih).

Največ okroglega lesa so predelala podjetja v industriji žaganega lesa in furnirja (1,9 mio m³), od tega je s 87 % prevladovala predelava iglavcev. Sledijo industrije lesnih kompozitov, mehanske celuloze in kemikalij, ki so skupno predelale 0,37 milijona m³ (6 % manj kot leta 2024), od tega so iglavci in listavci predstavljali polovičen delež. Velik porabnik okroglega lesa so gospodinjstva, ki so v letu 2025 porabila 1,2 milijona m³ lesa za kurjavo, ki vključuje tudi lesne sekance pridobljene v gozdu.

Zunanja trgovina gozdnih lesnih sortimentov

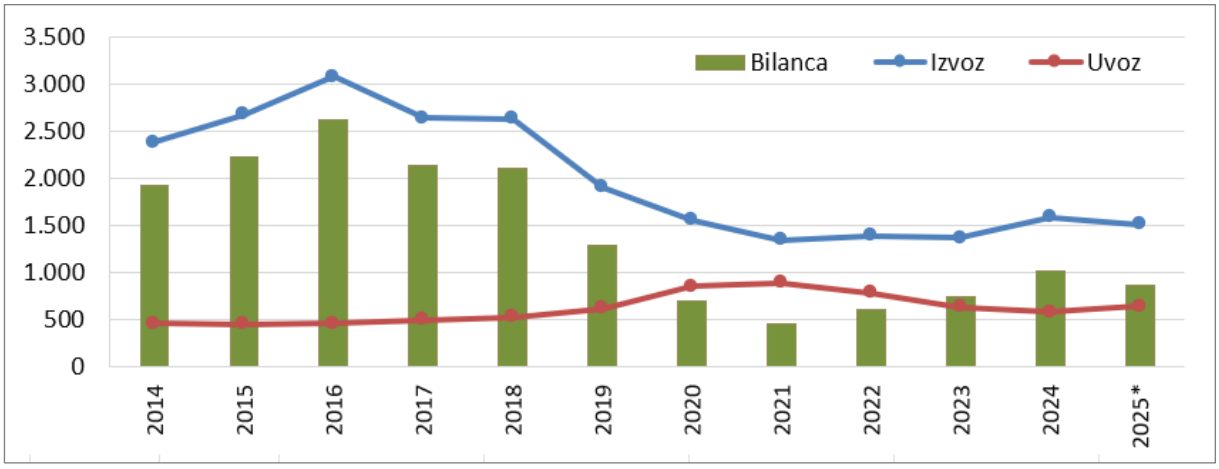
Pri bilanci zunanje trgovine GLS že zadnjih 21 let beležimo zunanjetrgovinski presežek. V času obsežnih sanitarnih sečenj je bil zunanjetrgovinski presežek v obsegu tudi čez 2 milijona m³ (rekord leta 2016: 2,6 mio m³). V letu 2021 se je prvič v zadnjih dveh desetletjih pri hlodovini iglavcev beležilo zunanjetrgovinski primanjkljaj, kar pomeni, da je bil uvoz teh sortimentov večji od izvoza. Po najmanjšem zunanjetrgovinskem presežku v zadnjih 19–ih letih leta 2021 (456 tisoč m³), se je v zadnjih letih le–ta spet povečal; v letu 2024 je znašal 1 milijon m³, v letu 2025 pa 871 tisoč m³. Od tega je bilo 427 tisoč m³ zunanjetrgovinskega presežka pri skupini okrogli industrijski les listavcev. V letu 2025 se je zunanjetrgovinski presežek zmanjšal pri vseh skupinah GLS z izjemo lesa za kurjavo, kjer se je le–ta povečal za 34 %.

Preglednica 105: Zunanjetrgovinska bilanca gozdnih lesnih sortimentov (000 m³); 2021–2025

IZVOZ – UVOZ	2021	2022	2023	2024	2025*
Okrogli les – skupaj, od tega:	**456**	**606**	**737**	**1.010**	**871**
Okrogli industrijski les – skupaj, od tega:	**433**	**558**	**689**	**965**	**810**
Okrogli industrijski les, iglavci, od tega:	–26	55	262	442	383
hlodi za žago in furnir, iglavci	-1	44	113	218	202
les za celulozo in plošče ter drug okrogli industrijski les, iglavci	-25	10	149	224	182
Okrogli industrijski les, listavci	459	503	427	523	427
Les za kurjavo – skupaj	**24**	**48**	**48**	**45**	**61**

* Začasni podatki.
Opomba: Podatki so zaokroženi na 1.000 m³, zaradi česar se seštevki posameznih postavk lahko razlikujejo od vsote.
Vir: SURS, preračuni GIS

*Slika 74: Izvoz, uvoz in zunanjetrgovinska bilanca okroglega lesa (000 m³); 2014–2025**

* Začasni podatki.
Vir: SURS, preračuni GIS

Izvoz gozdnih lesnih sortimentov

Po dokaj konstantnem izvozu GLS (2021–2023: povprečno 1,4 mio m³/leto), se je v letih 2024 in 2025 povečal na nekaj več kot 1,5 milijona m³. Posledica povečanja je predvsem večji izvoz industrijskega lesa tako iglavcev kot listavcev. V letu 2025 je izvoz GLS znašal 1,5 milijona m³

in je bil za 5 % manjši v primerjavi z letom 2024; pri tem se je najbolj, za 10 %, zmanjšal izvoz hlodovine iglavcev, medtem ko se je izvoz povečal (16 %) pri skupini les za kurjavo. V letu 2025 je bilo 611 tisoč m³ oziroma 40 % izvoza industrijskega lesa listavcev, od katerega 33 % predstavlja bukov les ter 20 % hrastov les. Italijanski trg predstavlja polovico izvoza industrijskega bukovega lesa, medtem ko je bilo 37 % hrastovega lesa izvoženega na Kitajsko. V strukturi izvoza v letu 2025 z 359 tisoč m³ oziroma 24 % sledi hlodovina iglavcev; te sortimente se je v 89-odstotkih izvozilo v sosednjo Avstrijo. V letih 2024 in 2025 se je kljub razmeroma nizkemu obsegu sanitarnega poseka izvozilo večje količine celuloznega lesa iglavcev, in sicer 328 tisoč m³, od katerega 90 % predstavlja smrekov ali jelkin les. Prevladujoči izvozni trg slovenskega celuloznega lesa iglavcev je Avstrija. Les za kurjavo je v izvozu leta 2025 predstavljal najmanjši delež, in sicer 14 %.

Podobno kot v letu 2024, je bilo največ izvoza okroglega lesa v Avstrijo; količinski obseg je znašal 671 tisoč m³, kar predstavlja 44 % skupnega izvoza. Takoj za tem sledi Italija, kamor se je lani izvozilo 627 tisoč m³. Vrednost okroglega lesa, ki je bil izvožen v Avstrijo, v letu 2025 znaša 66,6 milijona EUR oziroma v povprečju 122 EUR na tono. Vrednost okroglega lesa, namenjenega za italijanski trg, pa je v letu 2025 znašala 52,8 milijona EUR oziroma povprečno 88 EUR na tono. Kot tretja država, kamor se je v letu 2025 izvažalo največ okroglega lesa je Hrvaška, s skupno 113 tisoč m³. Na Hrvaško prevladuje izvoz lesa listavcev, primernega za industrijsko rabo ali za energetske namene. Na četrtem mestu ostaja Kitajska, kamor se je izvozilo 53 tisoč m³ oziroma 40 % manj v primerjavi z letom 2024. V izvozu na Kitajsko še vedno prevladuje les hrasta za industrijsko predelavo.

Preglednica 106: Izvoz gozdnih lesnih sortimentov (000 m³); 2021–2025

IZVOZ	2021	2022	2023	2024	2025*
Okrogli les – skupaj, od tega:	**1.345**	**1.388**	**1.367**	**1.587**	**1.513**
Okrogli industrijski les – skupaj, od tega:	**1.144**	**1.180**	**1.167**	**1.401**	**1.298**
Okrogli industrijski les, iglavci, od tega:	525	562	640	731	687
hlodi za žago in furnir, iglavci	286	283	347	397	359
les za celulozo in plošče ter drug okrogli industrijski les, iglavci	239	278	293	334	328
Okrogli industrijski les, listavci	619	618	527	669	611
Les za kurjavo – skupaj	**201**	**209**	**200**	**186**	**215**

* Začasni podatki.
Opomba: Podatki so zaokroženi na 1.000 m³, zaradi česar se seštevki posameznih postavk lahko razlikujejo od skupne vsote.
Vir: SURS, preračuni GIS

Uvoz gozdnih lesnih sortimentov

Pomanjkanje domačega lesa na trgu in večje potrebe po surovini s strani lesnopredelovalne industrije, sta glavna razloga za povečan uvoz okroglega lesa v obdobju 2020 do 2022. V tem obdobju beležimo rekorden uvoz hlodovine iglavcev, ki je v povprečju znašal 298 tisoč m³ na leto. V letu 2025 je uvoz okroglega lesa znašal 643 tisoč m³, kar je 10 % več kot v letu 2024 in primerljivo z letom 2023. Pri tem se je povečal uvoz za vse skupine GLS, z izjemo hlodov za žago in furnir iglavcev. V letu 2025 je največji delež uvoza (29 % oz. 185 tisoč m³) predstavljal industrijski les listavcev, s 65 % hrastovega lesa. Dve tretjini količin hrastovih sortimentov za industrijsko predelavo je uvoženih iz sosednje Hrvaške. V strukturi lanskega uvoza sledi hlodovina iglavcev, in sicer z 157 tisoč m³ oziroma 24 % skupnega uvoza. Največ (58 %) teh sortimentov je uvoženih iz Italije. Nekaj manj se je v letu 2025 uvozilo lesa za kurjavo ter celuloznega in brusnega lesa iglavcev: uvoz lesa za kurjavo je znašal 154 tisoč m³, celuloznega in brusnega lesa pa 146 tisoč m³. Pri tem 70 % količin lesa za kurjavo prihaja iz Bosne in Hercegovine, medtem ko je v letu 2025 največji del celuloznega in brusnega lesa uvoženega iz sosednje Avstrije.

Preglednica 107: Uvoz gozdnih lesnih sortimentov (000 m³); 2021–2025

UVOZ	2021	2022	2023	2024	2025*
Okrogli les – skupaj, od tega:	**889**	**782**	**630**	**580**	**643**
Okrogli industrijski les – skupaj, od tega:	711	622	478	439	488
Okrogli industrijski les, iglavci, od tega:	551	507	378	289	304
hlodi za žago in furnir, iglavci	287	239	234	179	157
les za celulozo in plošče ter drug okrogli industrijski les, iglavci	264	268	145	110	146
Okrogli industrijski les, listavci	160	115	99	150	185
Les za kurjavo – skupaj	**178**	**160**	**152**	**141**	**154**

* Začasni podatki.
Opomba: Podatki so zaokroženi na 1.000 m³, zaradi česar se seštevki posameznih postavk lahko razlikujejo od skupne vsote.
Vir: SURS, preračuni GIS

Od leta 2022 dalje več kot polovico GLS v Slovenijo uvažamo iz Hrvaške in Italije. Tako je bilo v letu 2025 iz Hrvaške uvoženih 210 tisoč m³ GLS, kar predstavlja 33 % skupnega uvoza. Iz Italije se je uvozilo 145 tisoč m³ oziroma 23 % skupne količine uvoza v tem letu. Podatki o vrednosti uvoženega lesa iz Hrvaške kažejo, da je skupna vrednost okroglega lesa v letu 2025 znašala 36,2 milijona EUR oziroma povprečno 174 EUR na tono. Uvoz iz Italije je vrednostno precej nižji in je v 2025 znašal 12,1 milijona EUR oziroma v povprečju 107 EUR na tono. Na tretjem mestu sledi Avstrija, od koder se je povečal uvoz za 29 % v primerjavi z letom 2024 in je znašal 119 tisoč m³. Bosna in Hercegovina ostaja na četrtem mestu držav uvoznic okroglega lesa v Slovenijo, od koder se je lani prav tako povečali uvoz, za 24 %. V letu 2025 je zaznati izrazito povečan uvoz GLS iz Madžarske, od koder prevladuje uvoz hrastovega lesa.

Cene gozdnih lesnih sortimentov

Leto 2025 so zaznamovale stabilne cene GLS in povečano povpraševanje po hlodovini iglavcev, hkrati pa so na slovenski trg GLS vplivali tudi naraščajoči stroški pridobivanja lesa ter geopolitične razmere.

Preglednica 108: Odkupne cene po kategorijah kakovosti gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov (EUR/m³, brez DDV); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	2025_1č	2025_2č	2025_3č	2025_4č
Hlodi – iglavcev, skupaj	83,3	95,7	80,5	76,9	92,3	85,2	90,5	94,1	99,1
Hlodi, hrast	179,8	242,8	248,4	231,2	237,2	241,9	213,5	204,5	251,1
Hlodi, bukev	72,0	80,1	89,7	86,7	90,5	90,3	86,2	84,7	94,4
Les za celulozo in plošče, iglavcev	31,2	40,6	35,3	30,1	32,1	29,6	32,5	32,1	34,2
Les za celulozo in plošče, listavcev	43,7	55,6	60,2	45,2	44,6	41,0	46,5	45,8	45,8
Les za kurjavo, listavcev	45,8	60,8	66,8	52,1	48,2	z	z	z	z

2025_1č: prvo četrtletje leta 2025
2025_2č: drugo četrtletje leta 2025
2025_3č: tretje četrtletje leta 2025
2025_4č: četrto četrtletje leta 2025
z – Zaupni podatki.
Vir: SURS, preračuni GIS

Po podatkih SURS so se povprečne letne odkupne cene hlodov iglavcev (brez DDV) v zadnjem desetletju gibale med 57,41 EUR/m³ v letu 2020 in 95,72 EUR/m³ v letu 2022. V letu 2025 se je povprečna letna odkupna cena teh sortimentov v primerjavi z letom 2024 zvišala za 20 % in je znašala 92,33 EUR/m³. To je najvišja zabeležena povprečna cena teh sortimentov vse od rekordnega leta 2022. Za povprečno 4 % se je zvišala tudi cena hlodov listavcev: povprečna cena bukovih hlodov je v 2025 znašala 90,49 EUR/m³, hrastovih pa 237,19 EUR/m³. V primerjavi z letom 2024 je bila v 2025 za 7 % višja cena tudi pri celuloznem lesu iglavcev, pri lesu za plošče listavcev pa je cena ostala podobna kot v letu 2024. Povprečna cena celuloznega lesa iglavcev je tako znašala 32,06 EUR/m³, cena lesa za plošče listavcev pa

44,55 EUR/m³. Odkupna cena lesa za kurjavo listavcev je v letu 2025 znašala 48,24 EUR/m³, kar je najmanj po letu 2021.

Po podatkih GIS (spremlja odkupne cene GLS iz zasebnih gozdov) za razliko od SURS (spremlja četrtletne intervale za 38 GLS razvrščenih v kakovostne razrede) so se v letu 2025 pri večini GLS odkupne cene zvišale v primerjavi z letom 2024. Največje zvišanje je značilno za hlode iglavcev; cena hlodov smreke se je v 2025 najbolj zvišala za kakovostna razreda D1 (22 %) in D2 (21 %). Podobno velja za hlode jelke, kjer je bilo ravno tako zvišanje cen največje pri sortimentih slabše kakovosti; za D1 je bilo zvišanje cene za 19 %, za D2 pa 18 % glede na leto 2024. Pri hlodih rdečega bora pa je bilo 15 % zvišanje cene zabeleženo za kakovostna razreda A in C. Srednja vrednost hlodov smreke kakovostnega razreda A je v letu 2025 znašala 137 EUR/m³, kakovostnega razreda B 114 EUR/m³, kakovostnega razreda C 108 EUR/m³, kakovostnega razreda D1 87 EUR/m³ ter kakovostnega razreda D2 72 EUR/m³ (vse cene so brez DDV). Tudi cene bukovih hlodov so se v letu 2025 zvišale za vse kakovostne razrede, in sicer do 6 %. Pri tem so se najbolj zvišale cene kakovostnega razreda A1, katerega srednja vrednost je v letu 2025 znašala 116 EUR/m³. Najmanj, za 1 %, se je cena zvišala za hlode bukve kakovostnega razreda C in je v letu 2025 znašala 82 EUR/m³. Po rekordnih cenah hrastovih hlodov v letu 2024, so se le–te v letu 2025 znižale, v povprečju za 13 %. Največje znižanje (16 %) je bilo zabeleženo za najkakovostnejše sortimente (A1), katerih povprečna cena je znašala 338 EUR/m³ za sortimente premera do 50 cm in 375 EUR/m³ za sortimente premera nad 50 cm. Cene industrijskega lesa namenjenega za proizvodnjo kompozitnih plošč, mehanske celuloze in kemikalij so bile v letu 2025 na podobni ravni kot v letu 2024; cene lesa iglavcev so se malenkost zvišale oziroma za brusni les ostale enake, cene lesa listavcev pa so v primeru bukve ostale enake, v primeru ostalih trdih listavcev pa se je cena znižala za 5 %. Srednja vrednost je tako za smrekov celulozni les v letu 2025 znašala 34 EUR/m³, smrekovega ali jelovega brusnega lesa 40 EUR/m³, bukovega lesa za plošče 49 EUR/m³. Pri lesu za kurjavo se nadaljuje trend zniževanja cene; v letu 2025 je srednja vrednost za bukev znašala 57 EUR/m³, kar je 9 % manj kot v letu 2024 in 20 % manj kot v letu 2023 (vse cene so brez DDV).

Po podatkih družbe SiDG, d. o. o. je bila povprečna prodajna cena GLS iz državnih gozdov v letu 2025 višja kot leto pred tem in je znašala 75 EUR/m³ brez DDV (leta 2024: 69 EUR/m³).

Cena (brez DDV) za hlodovino iglavcev je znašala 106 EUR/m³ (23 %), hlodovine listavcev (prevladuje bukovina) 98 EUR/m³ (5 %). Pri lesu za celulozo in plošče iglavcev (celulozni les) je bila dosežena cena 49 EUR/m³ (6 %), pri lesu za plošče listavcev 51 EUR/m³ (–5 %). Povprečni prodajni ceni po količini manj zastopanih skupin GLS sta bili pri drugem industrijskem lesu listavcev (taninski les) 48 EUR/m³ in pri lesu za kurjavo listavcev, kamor spada tudi les za proizvodnjo peletov in sekancev, 54 EUR/m³ (vse cene so brez DDV).

Povprečna prodajna cena GLS je bila v letu 2025 višja kot leto prej predvsem zaradi višjih cen lesa iglavcev, še posebej hlodovine. Povprečne prodajne cene GLS so v letu 2025 v vseh segmentih naraščale, najbolj kontinuirana rast je bila prisotna pri hlodovini iglavcev. Pri lesu slabše kakovosti so se prodajne cene povišale sredi leta.

Gozdno semenarstvo in drevesničarstvo

V letu 2025 je bilo v register dobaviteljev gozdnega reprodukcijskega materiala MKM vpisanih devet dobaviteljev, ki se ukvarjajo s pridelovanjem, trženjem in uporabo gozdnega reprodukcijskega materiala. Ta obsega semenski material, dele rastlin in sadilni material tistih drevesnih vrst in umetnih križancev, ki se v skladu s predpisi uporabljajo za obnovo gozdov s saditvijo in setvijo, pogozdovanje, snovanje in vzdrževanje trajnih zaščitnih ali protierozijskih pasov gozdnega drevja ter snovanje in vzdrževanje plantaž gozdnega drevja.

V letu 2025 je bilo za obnovo gozdov s sadnjo ter za sanacijo po ujmah in v požarih poškodovanih gozdov uporabljenih skupno 1.021.165 sadik gozdnega drevja (od tega 19.509 puljenk) 42 drevesnih vrst. Za izvedbo biomeliorativnih del je bilo posajeno skupaj 223 sadik plodonosnih drevesnih vrst.

Za obnovo gozdov s setvijo semena je bilo zagotovljeno tudi 321 kg semena avtohtonih gozdnih drevesnih vrst, in sicer 182 kg maklena, 56,6 kg koprivovca, 77 kg lipe, 1,4 kg rdečega bora, 1 kg jelke in 3 kg divje češnje.

V letu 2025 so se na podlagi izdelanega Programa oblikovanja rezerv semenskega materiala za leto 2025 dopolnile zaloge semena, ki na dan 31. 12. 2025 znašajo skupaj 258 kg, od tega semena smreke 140 kg, bukve 29 kg, macesna 0,5 kg, jelke 55 kg, poljskega javorja 9 kg, lipe 17 kg in lipovca 8 kg.

Trg z gozdnimi nepremičninami

Podatki o trgu z gozdnimi nepremičninami se zbirajo v javno dostopni Evidenci trga nepremičnin (v nadaljevanju ETN), ki jo vsako leto objavlja Geodetska uprava RS (v nadaljevanju GURS). Za analizo so bili uporabljeni podatki, dostopni na portalu E-prostor (javni geodetski podatki), objavljeni 12. aprila 2026.

Obravnavana gozdna nepremičnina je opredeljena glede na namensko rabo, ki se lahko razlikuje od dejanske rabe. V analizo so vključene le kupoprodaje izključno gozdnih nepremičnin, brez izstopajočih vrednosti (npr. izrazito višje cene gozdnih nepremičnin), pridobljene z uporabo statistične metode interkvartilnega razpona. Na tej osnovi analiziramo trg gozdnih nepremičnin na ravni statističnih regij ter za celotno državo. Opisana metodologija omogoča zanesljivejši vpogled v dejanske tržne razmere na trgu z gozdovi in zagotavlja primerljivost dinamike trga med leti.

V zadnjih letih opažamo trend naraščanja srednjih vrednosti cen gozdnih nepremičnin, tako na ravni države kot tudi v vseh statističnih regijah. Najbolj reprezentativen statistični kazalnik gibanja cen gozdnih nepremičnin je mediana, katere trend v celotnem obdobju (med leti 2011–2025) na ravni Slovenije kaže na 30 % porast cen. V Goriški in Osrednjeslovenski regiji je rast mediane najmanjša (manj kot 30 %), v večini slovenskih statističnih regij se vrednosti gibajo med 30 % in 60 %. Najvišja rast median cen (nad 60 %) je evidentirana v obeh severovzhodnih regijah Slovenije (Podravska in Pomurska) ter v Obalno-kraški regiji in regiji Posavska. Do leta 2022 opazen trend naraščanja števila poslov z gozdnimi nepremičninami in skupne prodane površine gozdov se je v letu 2023 zaustavil, saj so se vrednosti teh kazalnikov opazno zmanjšale. Število kupoprodaj gozdnih nepremičnin v letu 2024 je v primerjavi s predhodnim letom 2023 upadlo za 27 %, število prodanih gozdnih zemljišč za 33 %. Največ površin gozdov se je prodalo v letu 2023, ko je skupna površina gozdov na trgu nepremičnin znašala 3.456 ha. V letu 2025 je površina gozdov na trgu nepremičnin znašala 3.341 ha gozdov, kar je v primerjavi z letom 2024 kar 30 % več.

Preglednica 109: Pomembnejši podatki o trgu z gozdnimi nepremičninami; 2016–2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Število kupoprodaj	1.326	1.373	1.489	1.760	1.570	1.666	2.013	1.860	1.361	1.830
Prodana površina (ha)	1.932	2.227	2.224	3.404	3.192	3.275	3.280	3.456	2.579	3.341
Promet (mio EUR)	8,7	9,3	10,9	16,0	13,9	15,8	21,0	22,3	16,4	21,5

Vir: GURS, preračuni GIS

Po tem, ko je bil leta 2024 rekordni padec v skupnem prometu z gozdnimi nepremičninami, se je v letu 2025 stanje na trgu nepremičnin ponovno izboljšalo. Skupni denarni obseg trgovanja

je v letih 2022 in 2023 dosegel najvišje ravni (21,0 oz. 22,3 mio EUR), a se je v 2024 zmanjšal na 16,4 milijonov EUR (–27 %). Kljub omenjeni ohladitvi trga v letu 2024 pa podatki za leto 2025 kažejo, da se situacija na trgu ponovno izboljšuje, saj je skupen promet znašal 21,5 milijonov EUR. K temu so doprinesle tako višje cene zemljišč kot tudi porast števila vseh sklenjenih poslov (iz 1.375 v letu 2024 na 1.830 v letu 2025).

Mediane cen gozdnih nepremičnin v statističnih regijah Slovenije so se v letu 2025 v primerjavi s predhodnim letom spreminjale različno glede na opazovane regije. V šestih regijah je lahko opaziti rahel dvig mediane, morda pa bolj v oči padeta dva precejšnja padca (iz 1,00 na 0,80 na Koroškem in iz 1,00 na 0,74 v Obalno-kraški regiji). Ker gre v obeh primerih za približno 20 % padec, rasti v drugih regijah pa so bile relativno majhne (večinoma le do 10 %), je skupni rezultat median cene gozdnih zemljišč za Slovenijo skoraj povsem enak, rahlo se je celo povečal in za leto 2025 znaša 0,71 EUR/m².

Podatki za leto 2025 kažejo na porast sklenjenih poslov (1.830 kupoprodaj in 4.811 prodanih zemljišč). Največ kupoprodaj je zabeleženih v statistični regiji Jugovzhodna Slovenija (že nekaj let zaporedoma prva na tovrstni lestvici, v letu 2025 porast iz 273 poslov na 334), medtem ko je bilo v treh regijah zabeleženih manj kot 50 poslov (Koroška, Obalno-kraška in Zasavska).

13.1.5 Gozdni račun

Gozdni računi so niz medsebojno povezanih računov, ki opisujejo številne ključne značilnosti gozdov in pripadajočih zemljišč, gozdnih virov ter gozdne proizvodnje. Evropski gozdni računi (ang. EFA) predstavljajo enega od modulov širšega nabora evropskih okoljsko-ekonomskih statističnih podatkov, ki se zbirajo in poročajo s strani držav članic EU, z namenom odziva na naraščajoče potrebe po podatkih o okolju in vplivom gospodarstva nanj. Zakonodajna osnova za zbiranje in poročanje podatkov s strani držav članic EU je Uredba (EU) št. 691/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskih okoljsko-ekonomskih računih, sprejeta leta 2011. Evropski gozdni računi in drugi evropski okoljsko-ekonomski računi odražajo konceptualne temelje, opisane v sistemu okoljsko-ekonomskih računov Združenih narodov in sistemu nacionalnih računov.

SURS je uspešno razvil metodologijo in gozdne račune vpeljal v redna raziskovanja, s čimer izpolnjuje zakonodajno obveznost poročanja v skladu z zgoraj omenjeno uredbo. Vzpostavljen okvir za redno zbiranje statističnih podatkov je bil prav tako usklajen s priporočili evropskega statističnega urada Eurostat. Namen gozdnih računov je prikaz vrednosti gozdov in gozdnih virov z ekonomskega in okoljskega vidika. Upoštevajo se fizični in monetarni podatki o površinah gozdov in drugih gozdnih zemljiščih ter lesnih zalogah, ekonomski računi za gozdarstvo, podatki o vrednosti gozdarske proizvodnje glede na tip proizvodnje ter ponudbo in porabo gozdarskih proizvodov, pa tudi podatki o poškodovanosti gozdov in zalogah ogljika v nadzemni in podzemni lesni biomasi.

V gozdnih računih se v gozdarski dejavnosti obračunavata vrednosti stoječega ter posekanega lesa, vrednost gozdov in gozdnih virov pa je prikazana v kompleksnem okoljskem okviru. Ekonomski računi za gozdarstvo, ki predstavljajo eno osrednjih vsebin sistema gozdnih računov, opisujejo gozdarsko dejavnost, ki je enaka vrednosti gozdarskih proizvodov, vrednosti gozdarskih storitev in vrednosti neločljivih dopolnilnih dejavnosti gozdarstva. Gozdarska dejavnost se vrednoti na strani proizvodnje in vmesne potrošnje, na osnovi pridobljenih podatkov pa se izračunavajo dohodkovni kazalniki, kot sta BDV in faktorski dohodek.

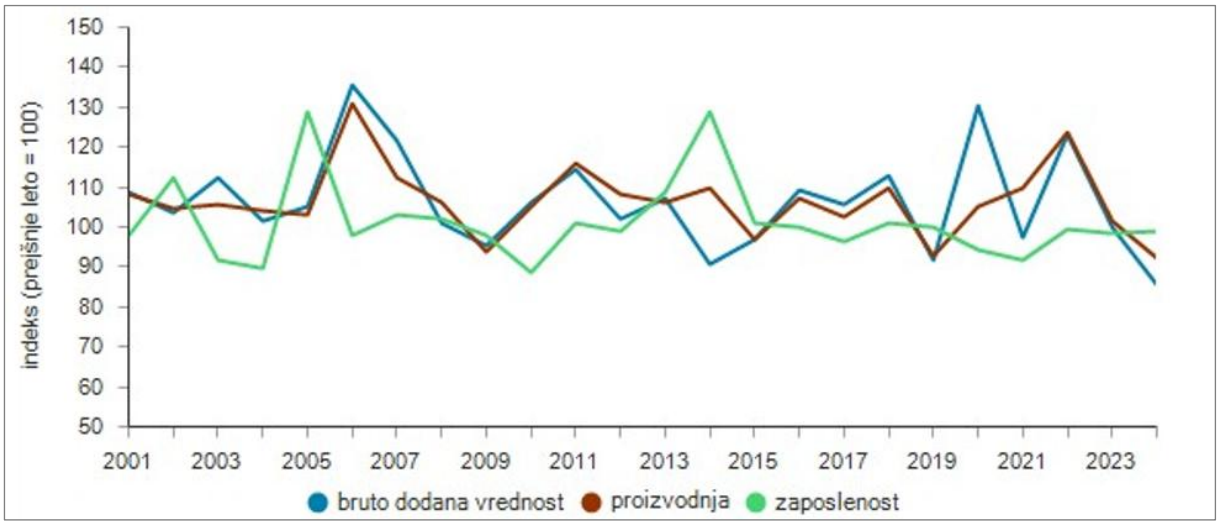
Raziskovanje gozdni računi, se izvaja na osnovi pridobivanja podatkov številnih statističnih vprašalnikov (gozdarske in kmetijske statistike, socialne statistike, industrijske statistike,

statistika zunanje trgovine, zaključni računi gospodarskih družb in organizacij ter zaključni računi samostojnih podjetnikov, nacionalni računi) in administrativnih podatkovnih virov (davčne evidence, evidenca dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč, struktura proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov, podatki realizacije proračuna, ekspertne ocene o proizvodnji lesnih proizvodov ter model ocene proizvodnje gozdarske dejavnosti glede na tip proizvodnje, podatki o poseku lesa, letnem prirastku, negi in obnovi gozdov, sadikah, površini gozdov s posebnim namenom ter varovalnih gozdov, spremembi površine gozdnega roba, podatki o povprečnih cenah lesa na panju, vrednosti najemnin v gozdarstvu, podatki o vrednosti gozdnih zemljišč, strokovne ocene o cenah golih gozdnih zemljišč in drugi viri).

Zadnji podatki o gozdnih računih SURS so na voljo za referenčno leto 2024. V letu 2024 je BDV v gozdarstvu znašala 372 milijona EUR in je bila nižja kot leto prej, njen delež v BDP pa je dosegel 0,6 %.

Faktorski dohodek se je na letni ravni znižal za 19 %, na 278 milijonov EUR, faktorski dohodek na zaposlenega pa je znašal 44.936 EUR.

Slika 75: Gozdarska proizvodnja, BDV in zaposlenost v gozdarski dejavnosti; 2001–2024

Vir: SURS

Gozdarska proizvodnja je dosegla 753 milijonov EUR, kar je skoraj 8 % manj kot v letu 2023. K upadu skupne vrednosti proizvodnje je prispevala nižja vrednost gozdarskih proizvodov, medtem ko se je vrednost gozdarskih storitev v primerjavi z letom 2023 zvišala. V strukturi vrednosti gozdarske proizvodnje so gozdarski proizvodi predstavljali 87 %, gozdarske storitve pa 13 %. Vmesna potrošnja je v primerjavi z letom 2023 ostala približno enaka, znašala je 382 milijonov EUR. Zvišali so se stroški energije, porabljene v proizvodnem procesu (za 29 %), znižali pa sta se vrednosti posekanega lesa (za 6 %) in vzdrževanja materiala (za 13 %). Vrednost bruto investicij v osnovna sredstva (v gozdarsko opremo) je znašala 63 milijonov EUR in je bila na letni ravni za 11 % nižja.

Zaposlenost v gozdarstvu, merjena v PDM, se je v letu 2024 malenkost zmanjšala in je skupaj znašala 6.185 zaposlenih (leta 2023: 6.247). Prevladovali so samozaposleni, ki jih je bilo 5.010 (1 % manj kot v predhodnem letu), prav tako pa se je za enak delež zmanjšalo število plačanih delavcev, ki jih je bilo 1.175.

Preglednica 110: Temeljni agregati ekonomskih računov za gozdarstvo; 2023 in 2024

	2023	2024	Indeks 2024/23
	tekoče cene (mio EUR)		
Gozdarska proizvodnja	817,2	753,1	92,2
Vmesna potrošnja	382,7	381,4	99,7
Bruto dodana vrednost (BDV)	434,5	371,7	85,6
Potrošnja stalnega kapitala	96,6	96,7	100,1
Neto dodana vrednost v osnovnih cenah	337,9	275,0	81,4
Sredstva za zaposlene	40,6	43,6	107,3
Drugi davki na proizvodnjo	0,8	0,8	109,6
Druge subvencije na proizvodnjo	4,1	3,8	90,9
Faktorski dohodek	341,3	277,9	81,4
Poslovni presežek / raznovrstni dohodek	300,6	234,4	78,0
Bruto investicije v osnovna sredstva	70,8	62,9	88,8

Vir: SURS

13.1.6 Proračunski izdatki za naloge na področju gozdarstva in lovstva

V letu 2025 je bilo v okviru proračuna MKM gozdarstvu namenjenih 77,9 milijona EUR. Del te vrednosti sestavljajo tudi sredstva, zbrana v okviru Gozdnega sklada, kjer se zbirajo sredstva od razpolaganja z državnimi gozdovi, iz letnega nadomestila za upravljanje državnih gozdov v višini 20 % prihodkov od zaračunane prodaje lesa in iz koncesijske dajatve za izkoriščanje državnih gozdov.

Preglednica 111: Proračunska sredstva za področje gozdarstva in lovstva (000 EUR); 2021–2025

	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
JAVNA GOZDARSKA SLUŽBA	**24.535**	**25.934**	**29.933**	**28.836**	**31.699**	**109,9**
PROGRAM OBNOVE, NEGE IN VARSTVA GOZDOV	**1.332**	**1.336**	**1.334**	**1.131**	**1.432**	**126,6**
Obnova gozdov	190	216	242	110	195	176,5
Obnova gozdov na pogoriščih in od ujm poškodov. gozdov	188	166	255	240	287	119,6
Nega gozdov	381	381	293	265	310	117,0
Varstvo gozdov	525	510	504	481	606	126,0
Semenarska in drevesničarska dejavnost	4	25	6	5	8	139,5
Vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali	45	39	34	29	26	89,4
VZDRŽEVANJE IN GRADNJA GOZDNIH CEST	**2.595**	**2.537**	**2.584**	**2.153**	**2.578**	**119,8**
SPREMLJAJOČI UKREPI V GOZDARSTVU	**476**	**453**	**452**	**357**	**439**	**122,9**
Izvršba odločb ZZG Slovenije	3	0	0	7	2	28,9
Odškodnine zaradi razglasitve gozdov s posebnim namenom	2	3	2	0	2	:
Nevladne organizacije, strokovne prireditve, publicistika	10	0	0	0	0	:
Znanstvenoraziskovalno delo	461	450	450	350	434	124,1
Naloge po zakonu o gozdovih, skupaj	**28.937**	**30.261**	**34.303**	**32.477**	**36.148**	**111,3**
Javna služba za področje divjadi in lovstva	95	100	100	505	538	106,7
Odškodnine za škodo, ki jo povzroči divjad	395	659	639	820	578	70,6
Ukrepi preprečevanja in nadzora Afriške prašičje kuge	62	861	442	660	513	77,7
Naloge po zakonu o divjadi in lovstvu, skupaj	**552**	**1.620**	**1.181**	**1.985**	**1.630**	**82,1**
Gozdni sklad	17.313	26.096	24.218	**20.443**	17.797	87,1
Izredna pomoč gozdarskemu sektorju zaradi poplav	0	0	0	17.478	4.238	24,3
NALOGE V GOZDARSTVU IN LOVSTVU, SKUPAJ	**46.803**	**57.977**	**59.702**	**72.382**	**59.813**	**82,6**
Gozdni sklad – zbiranje sredstev*	14.481	16.168	44.334	18.824	18.054	95,9
SKUPAJ GOZDARSTVO IN LOVSTVO	**61.284**	**74.145**	**104.036**	**91.207**	**77.867**	**85,4**

* Navedena so zbrana sredstva Gozdnega sklada, dejanska izplačila iz tega naslova pa so navedena zgoraj.

Vir: MKM

Brez teh sredstev je bilo v gozdarstvu in lovstvu v letu 2025 za redno financiranje in sofinanciranje nalog, ki jih določata Zakon o gozdovih[44] in Zakon o divjadi in lovstvu[45], porabljenih 59,8 milijona EUR. To je 17 % manj kot v letu 2024, vendar nekoliko nad ravnjo povprečja zadnjih let.

13.1.7 Izobraževalni programi s področja gozdarstva

V šolskem letu 2024/25 je bilo na Srednji gozdarski, lesarski in zdravstveni šoli Postojna v program gozdar vpisanih 71 dijakov in 115 dijakov v program gozdarski tehnik. Izobraževanje v programu gozdar je zaključilo 15 dijakov in 25 dijakov v programu gozdarski tehnik. Šola je izvajala tudi tečaje za nacionalno poklicno kvalifikacijo in je podelila skupno 274 certifikatov, kar je za 26 certifikatov več kot v letu pred tem. Glede na naziv poklicne kvalifikacije je bilo podeljeno naslednje število certifikatov: 61 za gozdarskega gojitelja, 97 za gozdarskega sekača, 54 za gozdarskega traktorista, 18 za gozdarskega žičničarja, 3 za odkupovalca odpremnika lesa, 36 za upravljavca strojev za strojno sečnjo in izvoz lesa z zgibnim polprikoličarjem, 5 za negovalca dreves na višini. Poleg tega je šola v tem šolskem letu za različne ciljne skupine izvedla še tečaje na področju gozdarstva, in sicer tečaje za pripravo na izpit za nacionalno poklicno kvalifikacijo za različne nazive s področja gozdarstva, tečaje za varno delo z motorno žago, tečaj za delo s hidravličnim nakladalnikom, tečaj gozdarska prikolica s hidravličnim dvigalom, tečaj osnovne nege urbanih dreves in drevesnega plezanja, tečaj tehnike dela z gozdarskim traktorjem ter tečaj varnega dela s traktorjem in traktorskimi priključki.

Na Lesarsko šolo Maribor je bilo v šolskem letu 2024/25 v program gozdarstva skupaj vpisanih 107 dijakov, od tega 67 v program gozdarski tehnik in 40 v program gozdar. V letu 2025 je izobraževanje uspešno zaključilo 9 gozdarskih tehnikov in 8 gozdarjev.

Na Biotehniško fakulteto, na Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, je bilo v študijskem letu 2024/25 skupaj vpisanih 296 študentov, od tega 105 v univerzitetni študijski program, 111 v visokošolski študijski program, 61 na magistrski študij in 19 na doktorski študij. V letu 2025 je študij zaključilo 37 študentov univerzitetnega študijskega programa, 19 študentov visokošolskega, 16 študentov magistrskega ter 3 študenti doktorskega študijskega programa.

Na Šolskem centru Postojna je bilo v študijskem letu 2024/25 na študijski program gozdarstva in lovstva vpisanih 42 študentov. V študijskem letu je ta izobraževalni program uspešno zaključilo 7 študentov.

13.1.8 Inšpekcija za gozdarstvo

Inšpekcija za gozdarstvo, ki deluje v okviru Inšpektorata RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR), je v letu 2025 štela 17 gozdarskih inšpektoric in inšpektorjev (vključno z direktorico gozdarske inšpekcije). Sedež inšpektorjev je v 8 območnih enotah in 8 izpostavah inšpektorata. Območja delovanja so v večini omejena z mejami gozdnogospodarskega območja, vendar se zaradi pomanjkanja kadra občasno spreminjajo.

Obseg dela gozdarskih inšpektorjev se zaradi naravnih ujm in posledične prevelike namnožitve škodljivih insektov, povečanega pritiska na gozd predvsem v okolici urbanih središč (nelegalni posegi v gozd, nedovoljena vožnja, nabiranje gozdnih plodov ipd.) in posledično povečanega

[44] Zakon o gozdovih, Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16.

[45] Zakon o divjadi in lovstvu, Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25.

števila prijav ter zaradi uvajanja novih predpisov in sprememb obstoječih povečuje. Število gozdarskih inšpektorjev kljub novim in zahtevnejšim nalogam pa že od leta 1995 ostaja bolj ali manj enako. Tudi v letu 2025 je bila njihova prednostna naloga nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del v gozdovih ter nadzor sečnje, spravila in prevoza gozdnih lesnih sortimentov.

V letu 2025 so gozdarski inšpektorji opravili 1.740 pregledov, izdali so 94 odločb v inšpekcijskem postopku, 240 sklepov v zvezi s temi postopki. Izdanih je bilo tudi 69 opozoril po 33. členu ZIN[46], s katerimi se ob ugotovljenih manjših nepravilnostih zavezance opozori na nepravilnosti in na njihove posledice ter določi rok za njihovo odpravo.

Največ opravljenega dela gozdarskih inšpektorjev je bilo namenjenega nadzoru določb po ZG[47]. Povsem v vrhu števila kršitev predpisov je še vedno posek brez izdane odločbe ZGS ali v nasprotju z njo. Gozdarski inšpektorji prejmejo poročila o poseku brez odločbe od ZGS oziroma si podatke o nedovoljenih sečnjah pridobi z neposrednim vpogledom v njihove evidence, vendar vseh kršitev zaradi velikega števila ne more obravnavati. V primerih nedovoljenega poseka le nekaj dreves, gozdarska inšpekcija običajno pošlje lastniku gozda le opozorilni dopis, v katerem ga pouči o zakonskih določilih glede sečnje dreves. Prijave fizičnih oseb, ki se nanašajo na posek brez odkazila, imajo pogosto izvor v medsosedskih ali družinskih sporih. Proti ugotovljenim kršiteljem je gozdarska inšpekcija prekrškovno ukrepala.

Drugi najpogostejši razlog inšpekcijskega ukrepanja so posegi v gozd brez soglasja ZGS oziroma sum kršitev 21. člena ZG. Sem po vsebini spadajo tudi krčitve gozdov v kmetijske namene brez dovoljenja ZGS. Posegi v gozd se izvajajo najpogosteje za namene gradnje objektov, pogostokrat tudi za to, da kršitelji te površine uporabljajo za različne druge namene, na primer motokros poligon, kolesarski poligon ali poligon za paintball. V primeru gradenj v gozdu in navoza odpadnega materiala so ukrepi gozdarske inšpekcije odvisni od izvajanja nalog gradbene in okoljske inšpekcije. Problem pri teh kršitvah so izjemno dolgotrajni postopki, v katerih zavezanci uporabijo vsa pravna sredstva, da bi lahko čim dlje časa obdržali in uporabljali stanje v nasprotju s predpisi. Posegi v gozd in gozdni prostor so tudi težko popravljivi, če sploh so, in zahtevajo znatna finančna sredstva, običajno precej večja, kot so bila potrebna za sam poseg.

V letu 2025 je bilo izvedeno tudi 219 inšpekcijskih pregledov zaradi suma kršitev določil prvega odstavka 18. člena ZG, to je zmanjševanje rastnosti in rodovitnosti rastišč, stabilnosti ali trajnosti gozda oziroma ogrožanje funkcij gozdov. Običajno gre po obsegu za manjše posege v gozd in gozdni prostor zaradi odlaganja ali odvzemanja materiala, postavitev začasnih objektov in za primere, ko je zaradi poseka drevja prišlo do zmanjševanja funkcij gozdov. Vse bolj se pojavljajo obsežni navozi izkopnega materiala pri gradnji objektov v gozd.

Gozdarska inšpekcija v zadnjih letih posebno pozornost namenja nadzoru nad izvajanjem določb ZG s področja varstva gozdov oziroma predpisanih ukrepov za preprečitev in zatrtje rastlinskih bolezni in prekomerno namnožitev populacij žuželk, ki lahko porušijo biotsko ravnovesje v gozdu, ter za preprečitev druge škode v gozdovih. Prenamnožitev podlubnikov v letu 2025 je posledica naravnih ujm predhodnih let in izredno sušnih in vročih poletij. Dodatno so pozimi gozdove poškodovali in oslabili tudi močni vetrovi, ki predstavljajo zelo primerne pogoje za prenamnožitev populacije podlubnikov na poškodovanem območju. Napad podlubnikov je bil tako kot v preteklih letih najbolj izrazit v GGO Kranj, Novo mesto, Slovenj Gradec, Kočevje in Bled. ZGS je na podlagi podatkov iz evidence izdanih odločb o poseku v obdobju od 1. 1. 2025 do 10. 9. 2025 ugotovil, da je bilo treba zaradi podlubnikov v letu 2025

[46] ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru.

[47] ZG: Zakon o gozdovih.

in močnih vetrov posekati 409.916 m³ iglavcev, kar se v skladu z Zakonom o dodatnih ukrepih za preprečitev širjenja podlubnikov šteje za naravno nesrečo. Zakon o gozdovih (ZG) določa, da mora lastnik gozda izvesti oziroma zagotoviti izvedbo sanitarne sečnje in preventivna varstvena dela v roku, ki jih z odločbo določi ZGS. V kolikor sanacija ni opravljena v določenem roku, mora ZGS zagotoviti, da so dela, ki so bila z odločbo naložena, tudi izvršena. Neizvršitev odločbe v postavljenem roku je po določbah ZG prekršek. Prekrškovne postopke vodijo gozdarski inšpektorji. Na posamičnem gozdnem drevju v naseljih izvajanje varstvenih del zagotavlja gozdarska inšpekcija. Tako je bilo v letu 2025 izdanih 25 inšpekcijskih odločb za posek s podlubniki napadenih dreves v naseljih, kar je 73 % manj kot v letu prej. V štirih primerih je bilo ugotovljeno, da zavezanci v inšpekcijskih postopkih svojih obveznosti niso realizirali v roku, zato so inšpektorji uvedli izvršilne postopke. V enem primeru pa je bila izvršba tudi izvršena po drugi osebi, v treh pa z denarno prisilitvijo.

Zakon o gozdovih omogoča, da ZGS skupaj z lastniki gozdov določi režim uporabe gozdnih cest. Nadzor nad spoštovanjem režima uporabe gozdnih cest je poostreno nadzirala gozdarska inšpekcija in ZGS v okviru gozdnega nadzora. S strani ZGS, Medobčinskih inšpekcijskih služb in Policije se je prejelo kar 342 predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov zaradi kršitev režima uporabe gozdnih cest. Redkejši so primeri obravnavanja prekomerne uporabe gozdnih cest, zaradi česar na gozdnih cestah nastajajo poškodbe.

V 18 primerih je bil opravljen tudi inšpekcijski nadzor, ki se je nanašal na ograditve posameznih delov gozda v nasprotju s predpisi. To so primeri ograjevanja lastnine, ko se gozdna površina stika z gradbeno ali gre za ograditev gozda ob pašniku in pa tudi postavitev obor za rejo divjadi. V inšpekcijskem postopku so zavezanci opozorjeni na možnost pridobitve soglasja za postavitev ograje, če pa to ni mogoče, se odredi odstranitev.

Paša v gozdu je v splošnem prepovedana. Izjemoma je na podlagi kriterijev, določenih v predpisu o varstvu gozdov, paša lahko dovoljena z gozdnogojitvenim načrtom. 13 pregledov se je nanašalo na nadzor nedovoljene paše v gozdu. Na nedovoljeno pašo so bili pozorni tudi gozdarji ZGS, ki so nepravilnosti opazili v okviru gozdnega nadzora.

Gozdarska inšpekcija je v preteklosti novo registrirane izvajalce del pozivala, da predložijo dokazila o usposobljenosti za delo v gozdovih. Gozdarski inšpektorji so tako v preteklosti vodili številne inšpekcijske postopke tudi pri zavezancih, ki del v gozdovih sploh niso izvajali, gozdarske dejavnosti pa so registrirali. Zato je bila v letu 2025 nadzor usmerjen na nadzor izvajalcev na terenu. Pomoč pri ozaveščanju novo registriranih izvajalcev del je prevzel Gozdarski inštitut Slovenije, ki je v okviru projekta Moj gozdar novo registrirane izvajalce obveščal o zakonski obveznosti, da morajo preden prvič pričnejo z delom v gozdu, vso ustrezno dokumentacijo predložiti inšpekciji za gozdarstvo. V letu 2025 je tako pregledala 142 subjektov. Če zavezanec ne izpolnjuje pogojev strokovne usposobljenosti, ki jih določa Pravilnik o minimalnih pogojih, mu gozdarska inšpekcija izda inšpekcijsko odločbo o prepovedi dela. V letu 2025 je bilo izdanih 9 inšpekcijskih odločb in zaradi opravljanja neusposobljenih izvajalcev uvedla 10 postopkov o prekršku.

Gozdarska inšpekcija nadzoruje tudi določbe Uredbe (EU) št. 995/2010, ki prepoveduje dajanje nezakonito posekanega lesa ali proizvodov iz takega lesa na trg. Subjekti, ki dajejo les ali lesne proizvode na trg, morajo ravnati s potrebno skrbnostjo, zato morajo imeti vzpostavljen sistem potrebne skrbnosti (SPS). Trgovci z lesom in lesnimi proizvodi morajo biti v celotni dobavni verigi sposobni navesti dobavitelje in kupce proizvodov. Nadzor je bil opravljen pri 187 subjektih (pri fizičnih in pravnih osebah). Pri nadzoru SPS so bila izdana tri opozorila po ZIN z rokom za odpravo pomanjkljivosti. V prekrškovnih postopkih pa so bili kršiteljem izrečeni: 7 opozorila po ZP-1, 4 opomini in 15 glob. Pri pomanjkljivih predloženi SPS so bili vzroki pomanjkljivosti odsotnost ocene tveganja ali pa je bilo tveganje napačno ocenjeno, ni bila

zagotovljena sledljivost lesa do odločbe ZGS, ker so bili predloženi podatki o prodaji lesa skupni za več odločb, manjkali so datumi odvozov lesa, podatki o kupcih lesa so bili nepopolni in podobno. Uredba (EU) 995/2010 prepoveduje dajanje nezakonito posekanega lesa na trg. V letu 2025 je gozdarska inšpekcija ukrepala tudi na tem področju. Večinoma so bili obravnavani primeri dajanja nezakonito posekanega lesa na trg, ko sta bila odvoz in prodaja lesa že izvršena.

V letu 2025 je gozdarska inšpekcija izvedla tudi 42 nadzorov vožnje v naravnem okolju. Nadzori so potekali tudi izven rednega delovnega časa konec tedna ali v poznih popoldnevih med tednom. Nadzori so potekali tudi v sodelovanju s policijo in ZGS. Od policije, občinskih redarstev in ZGS je gozdarska inšpekcija prejela kar 396 predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov, kar je 2,5 krat več kot preteklo leto. Po Zakon o gozdovih je bilo zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z določenim režimom uporabe izdanih 51 opozoril po ZP-1, 111 krat izrečen opomin in 58 krat izrečena globa ter zaradi vožnje izven gozdnih cest razen za namene gospodarjenja z gozdovi in reševanja izdano še 18 opozoril po ZP-1 in 21 odločb o prekršku z izrekom opomina, en plačilni nalog in 10 odločb o prekršku z izrekom globe. Zaradi nedovoljene vožnje s kolesom izven gozdnih cest sta bili uvedeni trije prekrškovni postopki.

Število izrečenih ukrepov v prekrškovnem postopku je bilo v letu 2025 za 12 % manjše kot v predhodnem letu. Od skupno 1.134 ukrepov je bilo v letu 2025 izrečenih 317 opozoril, 83 glob s plačilnim nalogom, 420 odločb z izrekom opomina in 314 odločb z izrekom globe.

13.1.9 Mednarodno sodelovanje v gozdarstvu

Delovanje na ravni Evropske Unije

Slovenija si v okviru zakonodajnih pogajanj in izmenjav mnenj na Delovni skupini Sveta Evropske unije za gozdarstvo v okviru načela subsidiarnosti prizadeva za spoštovanje nacionalne pristojnosti na področju gozdov in gozdarstva ter podpira in promovira trajnostno, večnamensko in sonaravno gospodarjenje z gozdovi. S tem zagovarja uravnotežen in celosten pristop k ohranjanju biotske raznovrstnosti gozdov, krepitvi vloge gozdov in gozdarstva pri razvoju podeželja, izvajanju okoljskih ambicij ter socialno-ekonomski vlogi gozdarstva. Delovna skupina je v letu 2025 obravnavala dosežke ministrskih svetov, tehničnega sestanka foruma za gozdove Organizacije Združenih narodov, Odbora za gozdarstvo Organizacije za prehrano in kmetijstvo Združenih narodov, Prostovoljnih partnerstev za gozdove, sklepe sveta o Posebnem poročilu Evropskega računskega sodišča o financiranje EU za preprečevanje gozdnih požarov ter poročila o številnih iniciativah, strategijah in gozdarskih temah, obravnavanih v drugih delovnih skupinah.

Slovenija od vstopa v EU sodeluje tudi v Stalnem odboru za gozdarstvo pri Evropski komisiji in Svetu EU, kot ga določa sklep Sveta iz leta 1989. Ta odbor je posvetovalni forum za strokovna vprašanja, povezana z gozdovi, ter prostor za sodelovanje in redno izmenjavo informacij, mnenj, stališč in usklajevanj z zainteresiranimi stranmi v gozdarstvu. V letu 2023 se je izvajal projekt podpore za izvajanje Evropske strategije EU za gozdove do leta 2030 (EUFS), v letu 2025 pa je bil preverjen napredek pri izvajanju te strategije. Leta 2025 je potekal skupni sestanek Stalnega odbora za gozdarstvo ter strokovnih skupin pri Evropski komisiji, na katerem so bili predstavljeni rezultati vprašalnika držav članic o izvajanju strategije ter razprava o nadaljnjih korakih in izzivih.

Slovenija aktivno sodeluje v odboru EUDR, ki obravnava aktualne zadeve na področju Uredbe (EU) 2023/1115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010,

ter na področju izvajanja Uredbe Sveta (ES) št. 2173/2005 z dne 20. decembra 2005 o vzpostavitvi sheme izdajanja dovoljenj FLEGT za uvoz lesa v Evropsko skupnost. V skladu z Uredbo (EU) 2023/1115 in njenimi spremembami (zadnja sprejeta decembra 2025) se ta začne uporabljati 31. 12. 2026 oziroma 30. 6. 2027 za mala in mikro podjetja. Navedena izjema ne velja za mikropodjetja ali mala podjetja, ki proizvajajo oziroma dajejo na trg EU les in lesne izdelke. Uredba določa, da s 1. 1. 2027 ne bo dovoljeno dajanje na trg blaga in zadevnih proizvodov, če postopek potrebne skrbnosti ne bo ustrezno izveden in izjava ne bo posredovana v centralni register na ravni EU. To velja tako za uvoz, izvoz kot tudi za proizvodnjo osnovnih proizvodov v EU.

– *Skupina za gozdove +*

Slovenija je leta 2025 prvič prevzela predsedovanje neformalni Skupini za gozdove (For Forest Group, FFG), ustanovljeni leta 2022 v Luksemburgu. Pod slovenskim vodstvom bodo ključne aktivnosti osredotočene na aktualne izzive, povezane z gozdovi, gozdarstvom in podnebnimi spremembami. Ključni cilji Skupine so: vzpostavitev neformalnega dialoga za pripravo skupnih stališč, izmenjava znanja ter poznavanja okoliščin in ozadij delovanja Evropske komisije, ter zagotovitev medsebojne podpore v zvezi z odločanjem na ravni EU o temah, povezanih z gozdovi. Partnerstvo podpira celostni pristop trajnostnega gospodarjenja z gozdovi, pri katerem so ekonomske, okoljske in socialne funkcije obravnavane enakovredno. Pristop partnerstva je skladen z večnamenskim upravljanjem gozdov v Sloveniji ter zagovarja upoštevanje obstoječih nacionalnih sistemov gospodarjenja, popisov in programov gozdov, strategij ter kulturnih in zgodovinskih načinov gospodarjenja.

V času slovenskega predsedovanja so potekali avdio-video in fizični sestanki ministrov Skupine za gozdove + ter predsednice Odbora Evropskega parlamenta za kmetijstvo in razvoj podeželja v Bruslju ter srečanje predstavnikov držav članic razširjene Skupine za gozdove + v Mariboru. Na slednjem srečanju sta se skupini z uradnim podpisom smernic formalno pridružili še Italija in Latvija. Udeleženci so se udeležili delovnega posveta na temo sektorja LULUCF ter strokovne ekskurzije s predstavitvijo dobrih praks gospodarjenja z gozdovi v Sloveniji (npr. Center za promocijo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi v Radljah ob Dravi).

Sodelovanje med Slovenijo in Kitajsko – Mehanizem 16+1 gozdarstvo

Slovenija od leta 2016 vodi Mehanizem za usklajevanje sodelovanja med Kitajsko ter državami srednje in vzhodne Evrope na področju gozdarstva (Mehanizem gozdarstvo). To sodelovanje je namenjeno krepitvi poslovnega, znanstvenega in političnega sodelovanja na področju gozdarstva in lesarstva ter je del širšega Mehanizma med Kitajsko in CEEC (države srednje in vzhodne Evrope).

Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO)

Znotraj FAO deluje delovna skupina za upravljanje gorskih povodij. V letu 2025 je znotraj te delovne skupine pod predsedstvom Francije potekalo letno zasedanje usmerjevalnega odbora, Slovenija vodi podskupino s področja varovalnih gozdov.

Znotraj FAO se je zaključilo tudi poročanje o stanju gozdov za poročanje FRA 2025 in JPEDC za pan-evropsko regijo s pomočjo nove namenske spletne platforme, v katero so vključeni prispevki ministrstva, pristojnega za gozdarstvo, ZGS ter GIS.

Forest Europe

Forest Europe je vseevropski politični proces na najvišji ravni, na katerem ministri, pristojni za gozdarstvo, razpravljajo o najaktualnejših temah s področja gozdov in gozdarstva. Forest

Europe združuje 44 evropskih držav podpisnic in Evropsko komisijo, kot opazovalke pa v procesu sodeluje še 14 držav opazovalk ter mednarodne organizacije.

Decembra 2025 je v Bruslju potekal sestanek strokovne skupine. Osrednji del sestanka je bil posvečen iskanju dogovora o prihodnjem vodenju procesa Forest Europe, zagotavljanju njegove finančne stabilnosti ter pripravi na ministrsko konferenco leta 2026.

Integrate in Evropski inštitut za gozdove

Integrate je neformalno združenje predstavnikov držav, ki podpira sistemsko vključevanje varstva narave in biotske raznovrstnosti v gospodarjenje z gozdovi. V mreži Integrate se lastniki gozdov, strokovnjaki ter drugi deležniki in skupine izobražujejo in informirajo o načinih vključevanja tematik varstva biotske raznovrstnosti v cilje gospodarjenja z gozdovi. Mreži je v letu 2025 ob podpori Inštituta za evropske gozdove predsedovala Irska.

Tehnična pomoč Slovenije Albaniji, Bosni in Hercegovini, Črni gori, Kosovu, Severni Makedoniji in Srbiji na področju trajnostnega upravljanja gozdov in upravljanja divjadi na območju Zahodnega Balkana.

V letu 2025 sta bile izvedene dve delavnici, junija v Sloveniji in v novembru v Črni gori.

Delavnica v Sloveniji je bila namenjena obnovi gozdov po žarih, upravljanju z divjadjo na požariščih ter na gospodarjenju z državnimi gozdovi. V Črni gori je potekala zaključna delavnica dvoletnega projekta tehnične pomoči Slovenije Črni gori. Osredni del delavnice je bila namenjen digitalizaciji v gozdarstvu in lovstvu, metodologiji za gozdno inventuro, napredku gozdarskega sektorja ter informacijam o prihajajočih EU uredbam, ki se nanašajo na gozdove.

13.2 Lovstvo

Organiziranost slovenskega lovstva ter upravljanje divjadi in njenega življenjskega okolja ureja Zakon o divjadi in lovstvu, ki je začel veljati leta 2004. Zakon ureja upravljanje z divjadjo, ki obsega načrtovanje, ohranjanje, trajnostno gospodarjenje in spremljanje stanja divjadi ter načine njihovega izvajanja. Divjad je v upravljanju države in tudi lovska pravica pripada državi, ki jo lahko prenese na usposobljeno pravno osebo. Slovenija je v letu 2009 lovskim družinam podelila koncesije za trajnostno gospodarjenje z divjadjo.

V Sloveniji je 15 lovsko upravljavskih območij (v nadaljnjem besedilu: LUO), ki predstavljajo osnovni prostorski okvir za načrtovanje upravljanja populacij divjadi. LUO se naprej delijo na lovišča. Od 421 lovišč v Sloveniji je 411 lovišč v upravljanju lovskih družin in 10 lovišč s posebnim namenom (v nadaljnjem besedilu: LPN). Od 10 LPN jih je 8 v upravljanju ZGS, v lovišču Triglav Bled je upravljalec Javni zavod Triglavski narodni park in v lovišču Brdo pri Kranju Javni gospodarski zavod protokolarne storitve RS.

Zakon o divjadi in lovstvu med lovske organizacije uvršča tudi območna združenja upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom (v nadaljnjem besedilu: OZUL), v katera se morajo združevati vsi upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom v določenem lovsko upravljavskem območju. Njihovi glavni nalogi sta urejanje in usklajevanje nalog pri upravljanju divjadi in njenega življenjskega okolja, v sodelovanju z ZGS pa v javnem interesu opravljajo tudi letne preglede odstrela in izgub za presojo pravilnosti izvedenega načrta odvzema divjadi.

Usmerjanje razvoja populacij prostoživečih živali

Leto 2025 je bilo prvo leto veljavnosti dvoletnih lovsko upravljavskih načrtov 2025–2026. Po sprejemu načrtov na ministrstvu je ZGS skupaj z območno pristojnimi OZUL opravil uskladitve letnih načrtov lovišč in LPN z dvoletnim načrtom LUO. ZGS je spremljal realizacijo odvzema

vrst divjadi in po potrebi v soglasju z OZUL ter upravljavci lovišč opravil prerazporeditve načrtovanega odvzema parkljaste divjadi med lovišči oziroma med letoma veljavnosti dvoletnih upravljavskih načrtov.

Cilj trajnostnega gospodarjenja z rastlinojedimi parkljarji (jelenjad, srnjad, muflon, gams in damjak) in divjim prašičem so vitalne populacije divjadi s stabilno spolno in starostno strukturo, usklajene tudi s populacijami drugih vrst in njihovim okoljem. Stanje male poljske divjadi se še naprej slabša, zlasti zaradi slabšanja kakovosti habitatov.

Pri srnjadi v večini lovsko upravljavskih območij že več let zaznavamo postopen upad številčnosti, ki ga povezujemo z visoko smrtnostjo mladičev (pokosi in povečan vpliv plenilcev), podnebnimi spremembami in vremenskimi ekstremi, spremembami v kmetijski krajini ter medvrstnimi odnosi z jelenjadjo, pri čemer so populacije na ravni območij večinoma še vedno vitalne, lokalno pa v nekaterih območjih zaznavamo znake občutnega upada.

Po drugi strani še naprej zaznavamo naraščanje številčnosti jelenjadi, kar se odraža tudi v izvedenem odvzemu. Kljub povečane razširjenosti jelenjadi na posameznih LUO pričakujemo, da se je na agregatni ravni zaradi povečanega odvzema v letu 2025 naraščanje jelenjadi v splošnem v Sloveniji ustavilo.

Pregled odstrela in ugotovljenih izgub

Odvzem srnjadi je v letih 2024 in 2025 še izraziteje upadel kot v preteklih letih. Odvzem jelenjadi je bil po drugi strani največji kadarkoli; v primerjavi z letom 2024 je bil za kar 19 % večji. Tudi odvzem divjega prašiča je v bil največji kadarkoli; v primerjavi z letom 2024 je bil večji za 34 %.

Preglednica 112: Pregled odstrela in ugotovljenih izgub divjadi in velikih zveri; 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Srna	41.670	40.948	41.870	39.786	38.759	37.911	38.339	38.169	36.498	33.549	30.657
Navadni jelen	6.591	7.101	8.229	7.674	7.885	7.996	9.279	9.644	11.115	10.881	12.989
Damjak	228	234	284	234	287	297	446	345	440	396	691
Muflon	579	580	593	531	575	501	566	577	589	637	625
Gams	2.427	2.496	2.500	2.582	2.514	2.320	2.546	2.663	2.597	2.764	2.638
Divji prašič	8.579	9.038	12.457	8.481	13.430	10.848	19.478	14.220	16.790	15.000	20.057
Poljski zajec	2.476	2.275	2.187	1.942	1.878	1.336	1.459	1.539	1.331	1.453	1.345
Fazan	15.822	16.450	16.432	14.887	14.332	6.727	13.472	11.450	8.210	10.551	3.180
Poljska jerebica	1.471	1.870	1.972	1.291	1.064	848	820	1.006	839	853	1
Raca mlakarica	2.991	2.642	2.421	2.439	2.824	2.006	1.757	1.679	1.467	1.614	1.288

Vir: Podatki lovskih organizacij

Preglednica 113: Odstrel in ugotovljene izgube na 100 ha površine v letu 2025

	Leto 2025			Izločeno število na 100 ha lovne površine LUO		
Vrsta divjadi	Načrt odvzema	Odstrel in ugotovljene izgube	Realizacija načrta (%)	Povp. LUO	Maks. LUO	Lovsko upravljavsko območje (LUO)
Srna	2.450	2.250	92	1,63	3,42	Slovensko goriško
Navadni jelen	3.630	3.472	96	0,69	1,71	Kočevsko-Belokranjsko
Gams	669	574	86	0,14	0,53	Triglavsko
Divji prašič	3.960	5.291	134	1,07	3,42	Primorsko

Vir: Podatki lovskih organizacij

Pregled odstrela, izgub, načrta odstrela, realizacije načrta in izločeno število štirih najpomembnejših vrst divjadi na 100 ha skupne površine v štirih najbolj reprezentativnih (tj. z največjo intenzivnostjo odvzema) LUO v Sloveniji kažejo, da je realizacija odvzema srnjadi v

nižinskem Slovensko goriškem LUO nekoliko zaostala za načrtovanim odvzemom (92 %). Realizacija odvzema jelenjadi v Kočevsko-Belokranjskem LUO je bila razmeroma dobra (96 %). Realizacija odvzema gamsa v Triglavskem LUO je bila po drugi strani razmeroma nizka (86 %). V Primorskem LUO je bila realizacija odvzema divjega prašiča kar 134 %.

Škoda, ki jo povzroča divjad

Škoda, ki jo povzroča divjad, je eden od kazalnikov, na podlagi katerega lahko posredno sklepamo o vplivu divjadi na okolje. Vrednost škode (ocenjena v EUR), ki jo povzroči divjadi (v največji meri divji prašič in jelenjad), medletno precej niha, a dolgoročno narašča. V letu 2025 je škoda v primerjavi z letom prej nekoliko narasla.

Preglednica 114: Škoda, ki jo povzročata rastlinojeda divjad in divji prašič; 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Škoda (v 000 EUR)	446,8	424,4	582,0	433,5	667,0	533,6	816,2	826,3	953,1	604,7	646,9

Vir: Podatki lovskih organizacij

Biotehniška dela

Biotehniški ukrepi so pomembni pri zmanjševanju negativnega vpliva divjadi na njeno življenjsko okolje, predvsem na obseg škod v kmetijstvu in neželenih vplivov v gozdu. Zimsko krmljenje je večinoma namenjeno jelenjadi. Manjši delež krmljenja je namenjen muflonu in damjaku pa tudi mali poljski divjadi. Podoben učinek kot krmljenje imajo tudi krmne njive, ki lahko služijo tudi kot remize za malo poljsko divjad, kjer živali najdejo mesto za kritje, parjenje, valjenje in vzrejo mladičev. Obseg zimskega krmljenja v zadnjem desetletju v splošnem upada, medtem ko obseg priprave krmnih in pridelovalnih njiv ob medletnih nihanjih zaenkrat ostaja na okvirno enaki ravni.

Preglednica 115: Prikaz opravljenih biotehniških del; 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Zimsko in preprečevalno krmljenje (t)	2.552	2.321	2.269	2.283	1.719	1.829	1.762	1.401	1.490	1.384	1.295
Krmne njive (ha)	406,2	400,4	409,4	427,3	398,5	384,2	411,0	404,4	378,6	403,6	345,0
Pridelovalne njive (ha)	89,6	81,3	73,7	72,5	98,5	57,0	95,4	66,0	66,4	65,8	61,1

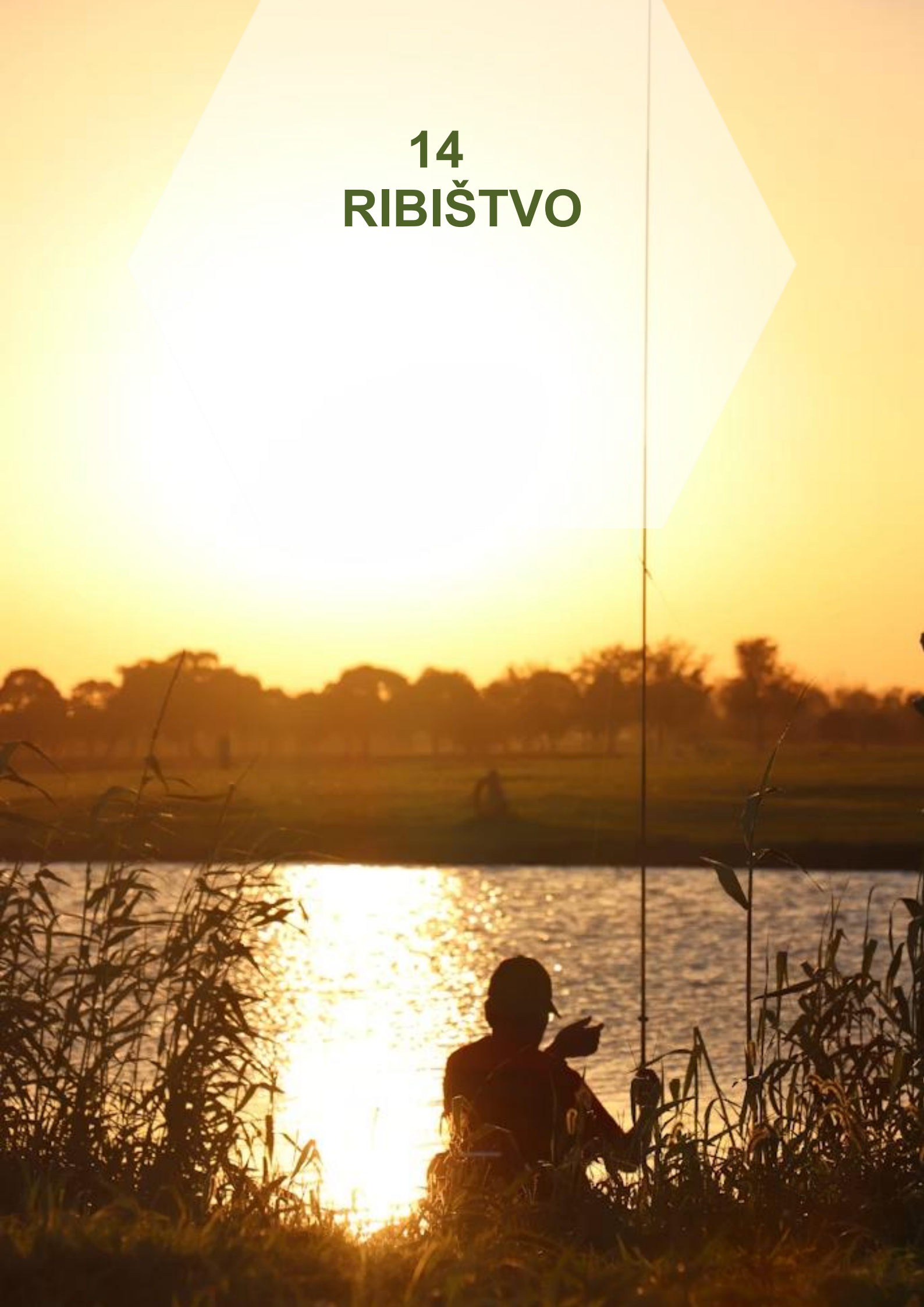
Vir: Podatki lovskih organizacij

Vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali

Za vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali državni proračun vsako leto namenja določena sredstva, ki so večinoma odvisna od motivacije lastnikov gozdnih parcel. Sredstva so namenjena izključno lastnikom gozdnih zemljišč. Lastniki gozdov so izkoristili večji del teh sredstev, preostalo pa so prejeli izvajalci del, zlasti lovske organizacije. Če lastniki gozdov nimajo interesa, da bi delo opravili sami, lahko s pooblastilom in odstopno izjavo odstopijo delo in pravico do prejema subvencije izvajalcu del (upravljavcu lovišča oz. lovski družini).

Večji obseg del za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali izvedejo lovske organizacije, ki od lastnika pridobijo objekt za delo (zemljišče), lastniki pa zadržijo subvencijo kot obliko medsebojne poravnave za najem zemljišča. Pomemben delež pri zagotavljanju primernih pogojev za prostoživeče živali prispevajo tudi delavci ZGS s strokovnim delom in lastniki gozdov z delom v gozdovih skladno z nasveti in gozdnogojitvenimi načrti. Strokovno pravilna in ob pravem času izvedena dela v gozdovih lahko precej prispevajo k izboljšanju življenjskega okolja prostoživečih živali. Upoštevanje usmeritev za prilagojeno gospodarjenje z gozdom je še zlasti pomembno za ohranitev redkih in ogroženih vrst.

14
RIBIŠTVO

14.1 Morsko ribištvo in ribogojstvo

– *Vzreja in ulov v morskem ribištvu*

V letu 2025 so slovenski morski gospodarski ribiči iztovorili slabih 91 ton svežih ribiških proizvodov, kar je za 15 % manj kot v letu 2024. Iztovor rib, ki še vedno predstavlja večino iztovora slovenskih ribičev, je s 71 tonami znašal 78 % celotnega iztovora in je v primerjavi z letom 2024 manjši za 3 %. Iztovor rakov se je zmanjšal za 54 % (iz 7,6 t na 3,5 t), njihov delež v strukturi celotnega slovenskega iztovora pa je znašal približno 4 %. Iztovor mehkužcev (glavonožcev, školjk in polžev) se je v letu 2025 prav tako zmanjšal, glede na leto prej se je zmanjšal za približno 10 ton oziroma za 38 %.

Preglednica 116: Ulov, iztovor in vzreja rib, mehkužcev in rakov (t); 2019–2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Morski iztovor	**120,7**	**155,4**	**106,3**	**108,3**	**107,7**	**106,8**	**90,6**	**84,9**
ribe	89,9	105,1	81,6	69,8	69,8	72,6	70,6	97,3
mehkužci (glavonožci, školjke, polži)	29,1	37,7	19,2	36,8	31,1	26,6	16,5	62,0
raki	1,7	12,6	5,5	1,8	6,7	7,6	3,5	45,7
Marikultura, skupaj	**913,6**	**507,0**	**511,0**	**622,1**	**307,0**	**164,6**	**274,6**	**166,8**
Prostočasni ribolov	**13,2**	**15,4**	**11,5**	**9,8**	**7,9**	**8,3**	**5,5**	**66,5**
Morski iztovor, marikultura in prostočasni ribolov	**1.047,5**	**677,8**	**628,8**	**740,2**	**422,5**	**279,7**	**370,7**	**132,6**

* Začasni podatki.

Vir: MKM, SURS in ZZRS

Vzreja morskih rib in školjk (marikultura) se je v letu 2025 glede na leto prej povečala za 67 %, in sicer iz 165 ton na 275 ton.

V okviru prostočasnega morskega ribolova, ki združuje športni in rekreacijski ribolov, je bil ulov leta 2025 za približno 33 % manjši kot v letu 2024. V kategorijo prostočasnega ribolova sodi športni ribolov, športni ribolov s podvodno puško, rekreacijski ribolov in organizirana športna tekmovanja.

– *Ribiška plovila in oprema v morskem ribištvu in ribogojstvu*

V evidenci ribiških plovil InfoRib, ki ga upravlja MKM, je bilo na dan 31. december 2025 vključenih 133 plovil za morski gospodarski ribolov, kar je za tri plovila manj kot v letu prej.

V slovenski ribiški floti so prevladovala plovila celotne dolžine med 6 in 11,9 m (62 plovil oziroma 47 % vseh plovil), tem pa so sledila plovila celotne dolžine do 5,9 m (55 plovil oziroma 41 % vseh plovil). V primerjavi z letom 2024 se je za plovilo povečalo število ribiških plovil med 6 in 11,9 m, medtem ko se je število plovil dolžine do 5,9 m zmanjšalo za štiri plovila. Število plovil v ostalih razredih je ostalo nespremenjeno.

Glede na prvo ribolovno orodje so v slovenski ribiški floti tudi leta 2025 po številu močno prevladovala plovila z zabodnimi in zapletnimi mrežami. Te so bile kot prvo ribolovno orodje navedene pri 110 plovilih v registru ribiških plovil, kar predstavlja 83 % vseh plovil. Sledila so plovila, ki so imela kot prvo ribolovno orodje navedene vlečne mreže (16 plovil) in plovila z obkroževalnimi mrežami (6 plovil). Ob tem je treba opozoriti, da čeprav je plovil z vlečno mrežo manj, ujamejo pomemben delež celotnega ulova.

V letu 2025 sta iz slovenske ribolovne flote izstopili dve plovili z zabodnimi in zapletnimi mrežami ter dve plovili z vlečnimi mrežami kot glavnim ribolovnim orodjem. Število plovil z obkroževalnimi mrežami je ostalo enako kot leto 2024.

Preglednica 117: Plovila v registru ribiških plovil ter aktivna plovila po dolžini in opremi; 2020–2025

	Plovila v registru ribiških plovil*						Aktivna plovila**					
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Dolžina 18 m in več	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Dolžina od 12 do 17,9 m	15	15	16	16	15	15	9	9	10	10	10	10
Dolžina od 6 do 11,9 m	63	56	61	60	61	62	38	38	41	39	38	44
Dolžina do 5,9 m	57	59	59	59	59	55	23	25	25	22	21	25
Plovila, skupaj	**136**	**131**	**137**	**136**	**136**	**133**	**70**	**72**	**76**	**71**	**69**	**79**
Plovila glede na prvo ribolovno orodje*												
Zabodne in zapletne mreže	113	110	113	112	112	110	55	58	60	55	54	65
Vlečne mreže	17	15	18	18	18	16	11	11	13	13	13	12
Obkroževalne mreže	6	6	6	6	6	6	4	3	3	3	3	2

* Stanje na dan 31. decembra posameznega leta.
** Vsaj en oddan ladijski dnevnik v posameznem letu.
*** Razvrščena na podlagi prvega ribolovnega orodja v zadnjem izdanem dovoljenju za gospodarski ribolov.
Vir: MKM (InfoRib)

Aktivno število plovil je že leta za približno polovico manjše od števila vseh registriranih ribiških plovil. V letu 2025 je bilo v registru ribiških plovil od 133 skupnih plovil aktivnih plovil le 79, kar predstavlja približno 59 % celotne flote. Aktivna plovila so tista, ki so oddala vsaj en ladijski dnevnik, v katerega se vpisuje ulov v posameznem letu.

Po številu je bilo največ aktivnih ribiških plovil celotne dolžine med 6 in 11,9 m (44 plovil), kar obsega dobro polovico (56 %) vseh aktivnih plovil. Sledila so jim plovila celotne dolžine do 5,9 m (30 % aktivnih plovil), V dolžinski kategoriji nad 18 m ni aktivnih ribiških plovil.

Aktivna plovila so v posameznem letu ločena na podlagi tistega ribolovnega orodja, ki ga imajo vpisanega kot prvo oziroma glavno ribolovno orodje v dovoljenju za gospodarski ribolov. To pomeni, da so lahko nekatera ribiška plovila v posameznem letu aktivna z ribolovnimi orodji, ki niso vpisana kot prvo oziroma glavno ribolovno orodje v dovoljenjih za gospodarski ribolov, oziroma so bila aktivna z ribolovnim dovoljenjem (orodji), ki je v dovoljenjih za gospodarski ribolov navedeno za prvim oziroma glavnim ribolovnim orodjem. Glede na prvo ribolovno orodje, ki so ga imela aktivna plovila v letu 2025 vpisana v dovoljenju za gospodarski ribolov, so bila najštevilčnejša tista, ki so uporabljala zabodne in zapletne mreže (65 plovil oz. 82 % vseh aktivnih plovil). Z 12 aktivnimi plovili (15 %) so sledila plovila z vlečnimi mrežami, 2 plovili pa sta uporabljali obkroževalne mreže.

Flota plovil, ki se uporablja v marikulturi, je leta 2025 štela 15 plovil, kar je enako kot v letu prej. V kategoriji dolžine do 5,9 m so bila tri plovila, osem plovil je bilo v kategoriji dolžine od 6 do 11,9 m, eno plovilo v kategoriji dolžine od 12 do 17,9 m ter tri plovila dolžine več kot 18 m.

14.2 Sladkovodno ribištvo

– *Vzreja in ulov v sladkovodnem ribištvu*

V Sloveniji je v celinskih oziroma sladkih vodah dovoljen le prostočasni oziroma rekreacijski ribolov. Večino ulova predstavljajo toplovodne vrste. Ribe, ki so vzrejene v komercialnih ribnikih za trženje športnega ribolova, se po metodologiji štejejo kot v akvakulturi vzrejene ribe. Zato so podatki o ribah, vzrejenih v komercialnih ribnikih za trženje športnega ribolova, vključeni v podatke o vzreji rib v ribogojnicah.

V letu 2025 je bilo v ribogojnicah vzrejenih 822 ton sladkovodnih rib, kar je približno 12 % manj kot v letu 2024. Pri tem je prevladovala vzreja hladnovodnih rib, ki je znašala 552 ton in je bila

glede na predhodno leto manjša za 12 %. Vzreja toplovodnih rib je bila v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 manjša za 13 % in je znašala 270 ton.

Preglednica 118: Ulov in vzreja sladkovodnih rib (t); 2019–2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Vzreja v ribogojnicah	**1.224,6**	**1.166,9**	**1.180,9**	**1.019,5**	**832,1**	**936,7**	**821,7**	**87,7**
– hladnovodne ribe	986,0	934,2	933,1	802,7	617,3	627,1	551,9	88,0
– toplovodne ribe	238,6	232,7	247,8	216,8	214,8	309,6	269,7	87,1
Športni sladkovodni ribolov	**158,4**	**156,6**	**155,9**	**157,4**	**150,6**	**122,7**	**145,9**	**118,9**
– hladnovodne ribe	27,8	27,2	26,3	26,8	21,5	20,7	21,3	103,0
– toplovodne ribe	130,6	129,4	129,6	130,6	129,1	102,0	124,6	122,2
Skupaj sladkovodno ribištvo	**1.383,0**	**1.323,5**	**1.336,8**	**1.176,9**	**982,7**	**1.095,0**	**967,6**	**88,4**

* Stanje na dan 31. decembra.

Vir: MKM, Javni zavod za ribištvo Slovenije (ribiški kataster) in SURS

Uplen v rekreativnem sladkovodnem ribolovu je leta 2025 znašal 146 ton, kar je za približno 19 % več kot v letu 2024. Pri tem se je uplen toplovodnih rib povečal za približno 22 %, uplen hladnovodnih rib pa za približno 3 %.

14.3 Zaposleni v ribištvu

– *Delovno aktivne osebe v morskem gospodarskem ribištvu*

Leta 2024 je bilo v dejavnostih morskega gospodarskega ribištva vključenih 58 delovno aktivnih oseb, kar je za 3 osebe manj kot leta 2023.

Za polni delovni čas se je v letu 2024 s to dejavnostjo ukvarjalo 30 oseb (tri osebe manj kot v letu 2023), za skrajšani delovni čas pa 28 oseb (enako kot v letu 2023).

Preglednica 119: Delovno aktivno osebe v morskem gospodarskem ribištvu; 2019–2024

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Po pogostosti dela:	– polni delovni čas	38	33	36	33	33	30
	– skrajšani delovni čas	42	53	53	37	28	28
Po zaposlitvenem statusu:	– zaposlen	26	31	39	25	23	23
	– samozaposlen	54	55	50	45	38	35
Skupaj		**80**	**86**	**89**	**70**	**61**	**58**

Vir: SURS

Med osebami, ki so se leta 2024 ukvarjale z dejavnostjo morskega gospodarskega ribištva, so po podatkih SURS prevladovali ribiči, ki so bili samozaposleni, teh je bilo 35. Preostalih 23 oseb pa je bilo zaposlenih v podjetjih ali pri samostojnih podjetnikih.

– *Delovno aktivne osebe v sladkovodnem ribogojstvu in marikulturi*

Z vzrejo rib in ostalih vodnih organizmov se je v letu 2024 ukvarjalo 158 oseb, kar je 5 oseb manj kot leta 2023.

Glede na strukturo delovno aktivnih oseb v akvakulturi so leta 2024 prevladovale osebe s skrajšanim delovnim časom (85 oseb) ter zaposlene osebe (122 oseb). V letu 2024 je bilo med vsemi delovno aktivnimi osebami 77 % zaposlenih in 23 % samozaposlenih oseb.

Preglednica 120: Število delovno aktivnih oseb v akvakulturi; 2019–2024

		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Po pogostosti dela:	– polni delovni čas	87	90	101	96	83	73
	– skrajšani delovni čas	111	91	86	76	80	85
Po zaposlitvenem statusu:	– zaposlen	131	118	116	117	125	122
	– samozaposlen	67	63	71	55	38	36
Skupaj		**198**	**181**	**187**	**172**	**163**	**158**

Vir: SURS

14.4 Odkupna vrednost vzrejenih vodnih organizmov

Skupna količina vodnih organizmov je v letu 2025 znašala 1.187 ton in je bila v primerjavi z letom 2024 malenkost manjša (–2 %). Za podoben odstotek je bila manjša tudi skupna odkupna vrednost vseh vodnih organizmov, ki je v letu 2025 znašala 6,7 milijona EUR. K skupni odkupni vrednosti je s 5,8 milijona EUR v letu 2025, podobno kot v preteklih letih, največ prispevala akvakultura.

Preglednica 121: Količina in odkupna vrednost vodnih organizmov (brez DDV); 2019–2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Gospodarski ribolov (t)	121	155	106	108	108	107	91	84,9
Gospodarski ribolov (mio EUR)	0,9	1,2	0,9	0,9	0,9	1,1	0,8	75,5
Akvakultura (t)	2.138	1.674	1.692	1.642	1.139	1.101	1.096	99,5
Akvakultura (mio EUR)	6,4	5,8	6,1	6,8	6,2	5,7	5,8	102,3
Skupaj (t)	**2.259**	**1.829**	**1.798**	**1.750**	**1.247**	**1.208**	**1.187**	**98,2**
Skupaj (mio EUR)	**7,3**	**7,0**	**7,0**	**7,8**	**7,1**	**6,8**	**6,7**	**97,9**

* Začasni podatki.

Vir: MKM, ZZRS in SURS

Cene za ključne komercialne vrste na splošno ostajajo stabilne. Rahla medletna nihanja cen so predvsem posledica povečanega ali zmanjšanega obsega iztovarjanja. Za leti 2024 in 2025 pa velja, da so cene vodnih organizmov porasle skladno z opaznim porastom stroškov vzreje in izlova.

14.5 Proračunski izdatki za ukrepe v ribištvu

Tudi v letu 2025 je MKM finančno podprlo razvoj ribištva. Skupaj je bilo za ribištvo izplačanih 4,9 milijona EUR, kar je približno dvakrat več kot leto prej.

Preglednica 122: Proračunska izplačila za ribištvo (000 EUR); 2019–2025

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Informacijski sistem ribištva	56,9	61,2	79,9	109,8	101,7	98,1	96,4
Javni zavod za ribištvo	468,0	533,6	521,7	645,3	710,2	1.446,0	203,6
Javna služba za svetovanje v ribištvu	44,5	51,0	49,2	49,1	50,9	64,6	126,8
Varstvo naravnih virov v ribištvu	283,4	232,2	215,6	226,5	167,8	222,7	132,7
Izredne pomoči (npr. covid-19, energetska draginja) (SLO)	4,3	0,0	6,2	729,4	569,1	0,0	0,0
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo 2014–2020 (EU+SLO)	2.804,4	6.342,5	5.348,8	6.780,3	0,0	0,0	-
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo 2021–2027 (EU+SLO)	/	/	/	30,0	830,7	3.073,0	369,9
Skupaj državni proračun za ribištvo	**3.661,6**	**7.220,7**	**6.221,4**	**8.570,3**	**2.430,4**	**4.904,4**	**201,8**

Vir: MKM

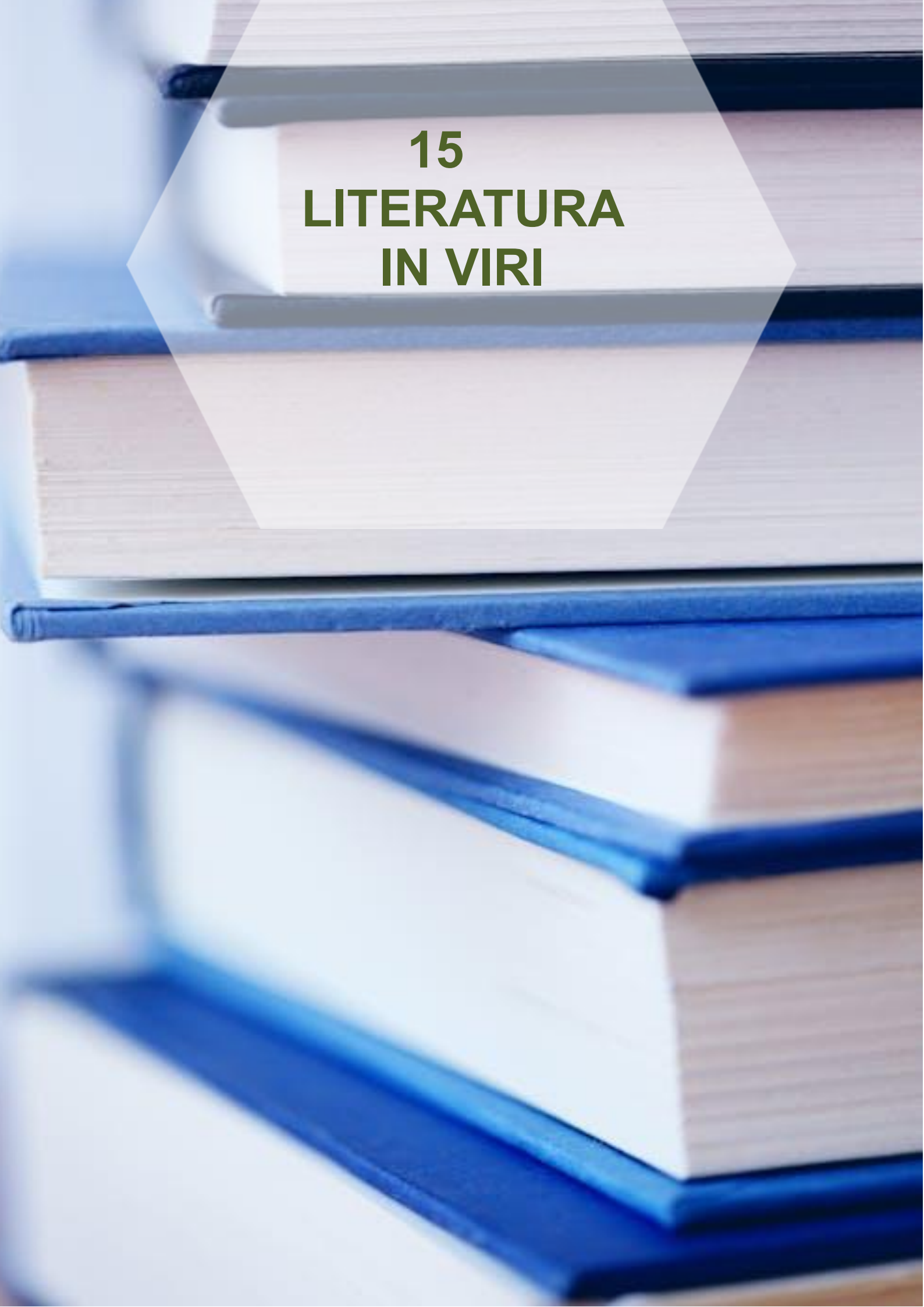
V okviru sredstev za informacijski sistem ribištva je bilo izplačanih 98 tisoč EUR. Sredstva so bila namenjena satelitskemu prenosu podatkov ter vzdrževanju opreme in sistemov za nadzor ribiških plovil.

Zavodu za ribištvo Slovenije je bilo leta 2025 zagotovljeno financiranje javnih služb na področju ribištva, ki se izvajajo na podlagi potrjenega letnega programa dela in finančnega načrta. Na podlagi Zakona o morskem ribištvu je zavod izvajal naloge spremljanja stanja in priprave strokovnih mnenj za zagotavljanje trajnostne rabe ribolovnih organizmov in ribolovnih možnosti ter poročal pristojnim državnim organom. Zavod je pripravljal strokovna mnenja v postopkih izdaje dovoljenj za ribolov za znanstvene, raziskovalne in izobraževalne namene ter posebnih dovoljenj za gospodarski ribolov. Prav tako je izvajal zbiranje in vnos podatkov o iztovoru in prvi prodaji rib v informacijski sistem INFORIB. Za izvajanje teh nalog je bilo v letu 2025 Zavodu za ribištvo izplačanih 1,4 milijona EUR.

V okviru javne službe v ribištvu je zavod na podlagi Zakona o sladkovodnem ribištvu izvajal naloge vodenja celovitega informacijskega sistema sladkovodnega ribištva, monitoringa populacij rib ter monitoringa rib kot elementa ekološkega stanja voda. Zavod je pripravljal strokovne podlage za program upravljanja rib, potrjeval letne programe in poročila izvajalcev ribiškega upravljanja ter izdajal soglasja in strokovna mnenja v zvezi z ribjimi vrstami, ki so predmet ribolova. Med naloge zavoda sodi tudi izdajanje službenih izkaznic in značk ribiškim čuvajem. V letu 2025 je zavod izvajal javno službo svetovanja v ribištvu, za kar je bilo izplačanih 65 tisoč EUR sredstev. V okviru javne službe je zavod izvajal strokovno svetovanje ribičem na tehnološkem, gospodarskem, okoljskem in pravnem področju ter nudil podporo pri izvajanju nacionalne in skupne ribiške politike EU. Dejavnosti so vključevale tudi pomoč pri povezovanju in organiziranju ribičev ter sodelovanje z domačimi in mednarodnimi institucijami. Zavod je v letu 2025 prav tako izvajal naloge prenosa znanja v prakso, obveščanja o predpisih in ukrepih s področja ribištva ter aktivnosti za zmanjševanje zavržkov in izgub v verigi preskrbe.

Program Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo 2014–2020 se je zaključil konec leta 2023, zato po letu 2023 v okviru tega programa ni več izplačil. Trenutno aktualen pa je Program Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo 2021–2027, ki vsebuje štiri prednostne naloge, za katere je bilo v letu 2025 izplačanih 3,1 milijona EUR.

Leta 2025 posebnih izrednih pomoči za sektor gospodarskega ribištva in akvakulture ni bilo. Je pa bilo v okviru izvajanja nalog na področju varstva naravnih virov v ribištvu v letu 2025 izplačanih slabih 223 tisoč EUR. MKM je ribičem dodelilo nadomestila za izpad dohodka zaradi oviranega gospodarskega ribolova, zaradi posledic hrvaškega nepriznavanja arbitražne razsodbe. V letu 2025 je bilo izdanih 42 odločb, v skupni vrednosti 208 tisoč EUR. Preostala sredstva so bila namenjena financiranju prispevkov mednarodnim organizacijam.

15 LITERATURA IN VIRI

1) Statistični in drugi podatki (razpoložljivi do 31. maja 2026)

SURS (Statistični urad Republike Slovenije):

Osnovni podatki po naročilu.

– *Celotni odkup kmetijskih pridelkov po skupinah in vrstah, Slovenija (mesečni in letni podatki),*
– *Količine in vrednosti prodanih pridelkov in proizvodov na živilskih trgih, Slovenija (letni podatki),*
– *Uvoz in izvoz živilskih proizvodov po državah (KN 1–24; 8-mestna) (mesečni podatki),*
– *Proizvodnja, zaloge, poraba in prodaja živilskih proizvodov, Slovenija (mesečni podatki).*

Objave s področja *kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo*.

– *Rastlinska pridelava, 2025. 27. 3. 2026.*

https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/14254

– *Faktorski dohodek v kmetijstvu predvidoma porasel. Ekonomski računi za kmetijstvo – druga ocena, 2025. 25. 3. 2026.*

https://www.stat.si/statweb/News/Index/14156

– *Struktura kmetijskih gospodarstev, 2023. 15. 11. 2023*

https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/11460

– *Struktura kmetijskih gospodarstev, 2023. 28. 4. 2026*

https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/10211

– *Živinoreja, Slovenija, 2025 – začasni podatki. 20. 5. 2026.*

https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/14357

– *Različne objave s področja okolje, podpodročje kmetijstvo in ribištvo, ter drugih področij (ekonomsko področje – podpodročje nacionalni računi, cene, rudarstvo in predelovalne dejavnosti; proizvodne metode v kmetijstvu).*
https://pxweb.stat.si/SiStat

– *Različne objave s področja gozdarstva (Poraba energije in goriv v gospodinjstvih, Odkup lesa, Izvoz in uvoz blaga po šifrah Kombinirane nomenklature, Indeksi industrijske proizvodnje, Gozdni računi, metodološka pojasnila)*

Eurostat:

Eurostat, Database. Različne objave s področja *kmetijstvo,* nacionalni računi (kupna moč).

http://ec.europa.eu/eurostat/data/database

Eurostat, Real GDP growth rate. Različne objave s področja *bruto domačega proizvoda*.

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tec00115/default/table?lang=en

European forest accounts handbook.

https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/19764075/KS-GQ-24-015-EN-N.pdf/b70bb6bc-57eb-8074-dad7-edab3144482e?version=2.0&t=1733398613839

Evropska komisija:

Hrana, kmetijstvo, ribištvo:

https://commission.europa.eu/food-farming-fisheries_en

– *Skupna kmetijska politika*
https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy_en

– *Kmetijstvo*
https://agriculture.ec.europa.eu/farming_en

Drugi podatki:

AJPES. Informacije o poslovanju gospodarskih družb s področja predelovalnih dejavnosti v Republiki Sloveniji. Ljubljana, Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve.
https://www.ajpes.si/Letna_porocila/Splosno

ARSKTRP. Ljubljana, Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja:

– *Tržna poročila.*
https://www.gov.si/zbirke/storitve/priprava-trznih-porocil-za-kmetijske-pridelke-in-zivila/
– *Novice.*
https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/agencija-za-kmetijske-trge-in-razvoj-podezelja/novice/
– *Storitve (ukrepi).*
https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/agencija-za-kmetijske-trge-in-razvoj-podezelja/storitve/

ARSO. Mesečni bilten ARSO (2. 6. 2026)
– Letnik 2025. Ljubljana, Agencija RS za okolje.
– Letnik 2026. Ljubljana, Agencija RS za okolje.
https://www.arso.gov.si/o%20agenciji/knji%c5%benica/mese%c4%8dni%20bilten/

Centralna podatkovna zbirka Govedo (CPZ Govedo). Ljubljana, Kmetijski inštitut Slovenije.
https://www.govedo.si/cpz-govedo/

FADN RICA. Anonimizirani individualni standardni rezultati za Slovenijo na podlagi SO:
– *Obračunska leta 2012–2023 (podatki Evropske komisije),*
– *Obračunsko leto 2024 (začasni podatki Evropske komisije, prejeti 26. 5. 2026)*

GURS, 2026. Trg nepremičnin: Javni podatki evidence trga nepremičnin. Ministrstvo za okolje in prostor.
https://www.e-prostor.gov.si/podrocja/trg-in-vrednosti-nepremicnin/trg-nepremicnin/#c1975

Gozdarski inštitut Slovenije, 2026. Interna podatkovna baza o strukturi proizvodnje in porabi gozdnih lesnih sortimentov v Sloveniji za leto 2025.

Gozdarski inštitut Slovenije, 2026. Spletni informacijski sistem WoodChainManager/InfoGozd – cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov.
https://wcm.gozdis.si/sl/podatki/cene/podatki/2021100414342192/cene-gozdnih-lesnih-sortimentov/

Javno dostopna baza podatkov FADN. FADN Public Database, junij 2025.
https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html

Ministrstvo za finance (MF). Bilten javnih financ, Pregled mesečnih, četrtletnih in letnih javnofinančnih gibanj: Konsolidirana bilanca javnega financiranja.
https://www.gov.si/teme/fiskalna-in-javnofinancna-politika/

MKM/ARSKTRP. Specifikacija proračuna po proračunskih postavkah in namenih (interni, neobjavljeni podatki). Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo Republike Slovenije, Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

MKM. Podatki iz registra pridelovalcev grozdja in vina. Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo Republike Slovenije.

Modelni izračuni KIS. Ljubljana, Kmetijski inštitut Slovenije.
https://www.kis.si/raziskovalno-in-strokovno-delo/strokovno-delo/modelne-kalkulacije/

SiDG d. o. o., 2026a. Podatki o obsegu proizvodnje in doseženi strukturi gozdnih lesnih sortimentov v državnih gozdovih za leto 2025 (interno)

SiDG d. o. o., 2026b. Podatki o cenah gozdnih lesnih sortimentov iz državnih gozdov v letu 2025 (interna baza).

Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ). Stopnja registrirane brezposelnosti po teritorialnih enotah; Statistične regije, 2001–2026.
https://www.ess.gov.si/partnerji/trg-dela/trg-dela-v-stevilkah/stopnja-registrirane-brezposelnosti/

2) Drugi viri

ARSO. 2025. Kazalci okolja in kmetijstva. KM01 Poraba sredstev za varstvo rastlin. Leskovšek R., Rovanšek A., Simončič A. letno. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/poraba-sredstev-za-varstvo-rastlin-7 (2. 6. 2025)

ARSO. 2025. Kazalci okolja in kmetijstva. KM02 Poraba mineralnih gnojil. Sušin J. letno. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/poraba-mineralnih-gnojil-6 (2. 6. 2026)

ARSO. 2025. Kazalci okolja in kmetijstva. KM22 Bilančni presežek dušika v kmetijstvu. Sušin J., Verbič J. letno. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/bilancni-presezek-dusika-v-kmetijstvu-3 (2. 6. 2026)

ARSO. 2025. Kazalci okolja in kmetijstva. KM25 Bilančni presežek fosforja v kmetijstvu. Verbič J., Sušin J. letno. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
https://kazalci.arso.gov.si/sl/content/bilancni-presezek-fosforja-v-kmetijstvu-2 (2. 6. 2026)

ARSO. 2025. Kazalci okolja in vode. VD05 Nitrati v podzemni vodi. Mihorko in sodelavci. letno. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
https://kazalci.arso.gov.si/index.php/sl/content/nitrati-v-podzemni-vodi-13 (30. 9. 2026)

ARSO. 2025. Kazalci okolja in vode. VD06 Pesticidi v podzemni vodi. Mihorko. letno. Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje
https://kazalci.arso.gov.si/index.php/sl/content/pesticidi-v-podzemni-vodi-5 (30. 9. 2026)

Banka Slovenije (BS). 2025. Bilten. Maj 2026
file:///C:/Users/tanjat/Downloads/Bil2026_05.pdf (14. 6. 2026)

Dovečar M., Saražin J., Triplat M. 2024. Cene gozdnih zemljišč v Sloveniji v obdobju 2018-2022. Acta silvae et ligni 133: 13–28.
http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-4A7VOYRW

Javni razpisi MKM. Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo (Ministrstvo za kmetijstvo in Ministrstvo za kmetijstvo in okolje) Republike Slovenije. https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo/javne-objave/ (16. 6. 2026)

Letno poročilo ARSKTRP, za obdobje 1. 1. 2025 – 31. 12. 2025. Ljubljana, Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/ARSKTRP/Aktualno/Letno-porocilo-ARSKTRP-2025.pdf (5. 6. 2026)

Program razvoja podeželja Republike Slovenije 2014–2020 (17. sprememba). Ljubljana, Ministrstvo za kmetijstvo. https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/skupna-kmetijska-politika/program-razvoja-podezelja-2014-2020/ (14. 1. 2026)

RI/CC 1750 (ex RI/CC 882). 2025. Definitions of Variables used in FADN-FSDN standard results. Verzija: februar 2025. Bruselj, Evropska komisija: 57 str.

Short-term outlook for EU agricultural markets. European Commision. https://agriculture.ec.europa.eu/data-and-analysis/markets/outlook/short-term_en (2. 6. 2026)

UMAR. 2025. Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2025. Ljubljana, september 2025. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. https://www.umar.gov.si/napoved-gospodarskih-gibanj/publikacija/jesenska-napoved-gospodarskih-gibanj-2025 (15. 5. 2026)

UMAR. 2026. Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2026. Ljubljana, februar 2026. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. https://www.umar.gov.si/napoved-gospodarskih-gibanj/publikacija/pomladanska-napoved-gospodarskih-gibanj-2026 (15. 5. 2026)

Zavod za gozdove Slovenije, 2026. Poročilo Zavoda za gozdove Slovenije o gozdovih za leto 2025.

Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva, gozdarstva in ribištva v letu 2025

Statistične priloge

Kazalo prilog

STRUKTURA KMETIJSKIH GOSPODARSTEV ... 250
Priloga 1: Število KMG po rabi kmetijskih zemljišč; 2005–2023 ... 250
Priloga 2: Raba zemljišč na kmetijskih gospodarstvih; 2005–2023 ... 250
Priloga 3: Povprečna površina zemljišč na kmetijskih gospodarstvih; 2000–2023 ... 250
Priloga 4: Kmetijska gospodarstva in kmetijska zemljišča v uporabi po velikostnih razredih KZU; 2000–2023 ... 251
Priloga 5: Kmetijska gospodarstva z živino; 2005–2023 ... 251
Priloga 6: Število živine; 2005–2023 ... 251
Priloga 7: Povprečno število živali na kmetijsko gospodarstvo z živino; 2005–2023 ... 252
Priloga 8: Kmetijska gospodarstva in število GVŽ po velikostnih razredih števila GVŽ; 2005–2023 ... 252
Priloga 9: Delovna sila na kmetijskih gospodarstvih; število oseb; 2010–2023 ... 253
Priloga 10: Delovna sila na kmetijskih gospodarstvih; število oseb; 2010–2023 ... 253
Priloga 11: Starostna struktura na kmetijskih gospodarstvih; 2010–2023 ... 254
Priloga 12: Izobrazbena struktura na kmetijskih gospodarstvih; 2010–2023 ... 254
Priloga 13: Kmetijska gospodarstva, po glavnih tipih kmetovanja; 2010–2023 ... 254
Priloga 14: Kmetijska zemlja v uporabi, po glavnih tipih kmetovanja; 2010–2023 ... 255
Priloga 15: Ekonomska velikost, po glavnih tipih kmetovanja; 2010–2023 ... 255
Priloga 16: Kmetijska gospodarstva, po velikostnih razredih ekonomske velikosti; 2010–2023 ... 256
Priloga 17: Kmetijska zemlja v uporabi, po velikostnih razredih ekonomske velikosti; 2010–2023 ... 256
Priloga 18: Standardni prihodek po velikostnih razredih ekonomske velikosti; 2010–2023 ... 256

OBSEG KMETIJSKE PROIZVODNJE ... 257
Priloga 19: Indeksi obsega kmetijske proizvodnje (2020 = 100); 2013–2025 ... 257
Priloga 20: Kmetijska zemlja v rabi na kmetijskih gospodarstvih (osnovna površina; ha); 2013–2025 ... 258
Priloga 21: Struktura kmetijske zemlje v rabi na kmetijskih gospodarstvih (osnovna površina; %); 2013–2025 ... 259
Priloga 22: Pridelovalna površina na kmetijskih gospodarstvih (ha); 2013–2025 ... 260
Priloga 23: Rastlinska pridelava na kmetijskih gospodarstvih (t); 2013–2025 ... 261
Priloga 24: Hektarski pridelki v rastlinski pridelavi na kmetijskih gospodarstvih (t/ha); 2013–2025 ... 262
Priloga 25: Število živine in živinorejska proizvodnja; 2013–2025 ... 263
Priloga 26: Odkup za nekatere pomembnejše kmetijske proizvode (t); 2013–2025 ... 264
Priloga 27: Zakol živine v klavnicah; 2013–2025 ... 265

RAZPOLOŽLJIVA KOLIČINA KMETIJSKIH PROIZVODOV ZA PREHRANO IN STOPNJE SAMOOSKRBE ... 266
Priloga 28: Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov na prebivalca (kg; koledarsko leto); 2013–2025 ... 266
Priloga 29: Stopnja samooskrbe s kmetijskimi proizvodi (%; koledarsko leto); 2013–2025* ... 267

CENE V KMETIJSTVU ... 268
Priloga 30: Nominalni indeksi cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih (2020 = 100); 2013–2025 ... 268
Priloga 31: Realni indeksi cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih (2020 = 100); 2013–2025 ... 269
Priloga 32: Indeksi cen inputov za kmetijstvo; 2013–2025 ... 270

Priloga 33: Povprečne letne odkupne cene pomembnejših kmetijskih proizvodov (EUR/t); 2013–2025 ... 271

EKONOMSKI RAČUNI ZA KMETIJSTVO ... 272

Priloga 34: Vrednost kmetijske proizvodnje po osnovnih cenah (mio EUR, tekoče cene); 2013–2025 ... 272

Priloga 35: Delež posameznih proizvodov v vrednosti proizvodnje po osnovnih cenah (%); 2013–2025 ... 273

Priloga 36: Vrednost in struktura vmesne potrošnje v kmetijstvu; 2013–2025 ... 274

Priloga 37: Osnovni kazalniki ekonomskih računov za kmetijstvo in primerjava z EU (mio EUR, tekoče cene); 2013–2025 ... 275

Priloga 38: Indeksi osnovnih kazalnikov ekonomskih računov za kmetijstvo in primerjava z EU (realno; 2020 = 100); 2013–2025 ... 276

PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO ... 277

Priloga 39: Proračunska izplačila, povezana s kmetijstvom (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025 ... 277

Priloga 40: Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025 ... 278

Priloga 41: Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025 ... 279

Priloga 42: Proračunska izplačila za splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025 ... 280

ZUNANJA TRGOVINA Z AGROŽIVILSKIMI PROIZVODI ... 281

Priloga 43: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga (000 EUR); 2013–2025 ... 281

Priloga 44: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga (000 EUR); 2013–2025 ... 282

Priloga 45: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga (000 EUR); 2013–2025 ... 283

Priloga 46: Količinski izvoz nekaterih agroživilskih proizvodov (t); 2013–2025 ... 284

Priloga 47: Količinski uvoz nekaterih agroživilskih proizvodov (t); 2013–2025 ... 285

Priloga 48: Količinska zunanjetrgovinska bilanca nekaterih agroživilskih proizvodov (t); 2013–2025 ... 286

Priloga 49: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga na Hrvaško (000 EUR); 2013–2025 ... 287

Priloga 50: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga iz Hrvaške (000 EUR); 2013–2025 ... 288

Priloga 51: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga s Hrvaško (000 EUR); 2013–2025 ... 289

Priloga 52: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga v države EU* (000 EUR); 2013–2025 ... 290

Priloga 53: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga iz držav EU* (000 EUR); 2013–2025 ... 291

Priloga 54: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga z državami EU* (000 EUR); 2013–2025 ... 292

Priloga 55: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga v države nekdanje Jugoslavije, brez Hrvaške (000 EUR); 2013–2025 ... 293

Priloga 56: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga iz držav nekdanje Jugoslavije, brez Hrvaške (000 EUR); 2013–2025 ... 294

Priloga 57: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga z državami nekdanje Jugoslavije, brez Hrvaške (000 EUR); 2013–2025 ... 295

UKREPI KMETIJSKE POLITIKE ... 296
Priloga 58: Razpoložljiva sredstva, izplačila, nepravilnosti in finančni popravki pri neposrednih plačilih in tržnih ukrepih za evropsko proračunsko leto 2025 (od 16. 10. 2024 do 15. 10. 2025) ter ukrepi PRP, kumulativno za celotno programsko obdobje do 15. 10. 2025 ... 296
Priloga 59: Razpoložljiva sredstva, izplačila, nepravilnosti in finančni popravki pri Strateškemu načrtu SKP 2023–2027 - EKJS za evropsko proračunsko leto 2025 (od 16. 10. 2024 do 15. 10. 2025) ter EKSRP (kumulativno za celotno programsko obdobje do 15. 10. 2025) ... 297
Priloga 60: Izplačana izravnalna plačila za območja z omejenimi dejavniki glede na uredbeno leto; 2021–2025 ... 298
Priloga 61: Plačani zahtevki za kmetijsko-okoljska-podnebna plačila; 2018–2022 (uredbeno leto)* – se nadaljuje ... 299
Priloga 61: Plačani zahtevki za kmetijsko–okoljska–podnebna plačila; 2018–2022 (uredbeno leto) – se nadaljuje ... 300
Priloga 62: Izplačila za ukrep dobrobit živali po uredbah; 2020–2025 (uredbeno leto) ... 302
Priloga 63: Izplačila za ekološko kmetovanje in ekološko čebelarjenje; 2024–2025 (uredbeno leto) ... 302
Priloga 64: Sredstva za ukrepe Programa razvoja podeželja 2014–2022 (do 31. 12. 2025) – se nadaljuje ... 303
Priloga 65: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko javnih razpisov (do 31. 12. 2025) – se nadaljuje ... 305
Priloga 66: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko zbirne vloge (do 31. 12. 2025) ... 309

FADN ... 310
Priloga 67: Osnovni kazalniki po metodologiji FADN; 2012–2024 ... 310

STANDARDNI PRIHODEK KMETIJSKIH GOSPODARSTEV ... 311
Priloga 68: Število kmetijskih gospodarstev po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG, skupaj; 2025 ... 311
Priloga 69: SO kmetijskih gospodarstev (mio EUR) po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG, skupaj; 2025 ... 311
Priloga 70: Število kmetijskih gospodarstev po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG - zbirna vloga; 2025 ... 312
Priloga 71: SO kmetijskih gospodarstev (mio EUR) po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG - zbirna vloga; 2025 ... 312
Priloga 72: Število kmetijskih gospodarstev, skupni SO in SO na KMG glede na splošni in glavni tip kmetovanja; KMG, skupaj; 2024 in 2025 ... 313

EKOLOŠKO KMETOVANJE ... 314
Priloga 73: Ekološke kmetije in kmetijska zemljišča v uporabi, v kontroli ekološkega kmetovanja; 2012–2024 ... 314
Priloga 74: Kmetijska zemljišča v uporabi, vključena v kontrolo ekološkega kmetovanja po kulturah oziroma načinu rabe (ha); 2012–2024 ... 315
Priloga 75: Pridelava ekoloških rastlinskih pridelkov, po pomembnejših skupinah kmetijskih kultur (t); 2012–2024 ... 316
Priloga 76: Število živali v ekološki reji po vrstah živali; 2012–2024 ... 317
Priloga 77: Prireja ekoloških proizvodov živalskega izvora, po kategorijah proizvodov; 2012–2024 ... 317

RAZISKOVALNI PROJEKTI S PODROČJA KMETIJSTVA IN ŽIVILSTVA ... 318
Priloga 78: Financirani projekti MKM 2025 (kmetijstvo in živilstvo) ... 318

GOZDARSTVO 321
Priloga 79: Površine gozdov po gozdnogospodarskih območjih glede na gozdnogospodarski načrt in lastniška struktura (ha); 2025 321
Priloga 80: Lesna zaloga gozdov po gozdnogospodarskih območjih; 2025 321
Priloga 81: Posek lesa v gozdovih (m³); 2001–2025 322
Priloga 82: Letni možni posek lesa po gozdnogospodarskih območjih na podlagi gozdnogospodarskega načrta (m³); 2025 322
Priloga 83: Delež poseka glede na možni posek (%); 2001–2024 323
Priloga 84: Sortimentna sestava lesa iz državnih gozdov (%); 2015–2025 323
Priloga 85: Gozdni lesni sortimenti, pridobljeni v Sloveniji (000 m³); 2015–2025 324
Priloga 86: Zunanja trgovina z gozdnimi lesnimi sortimenti (000 m³); 2015–2025 325
Priloga 87: Srednje tržne cene gozdnih nepremičnin v Sloveniji (EUR/m²); 2013–2025 326
Priloga 88: Proračunska sredstva za gozdarstvo in lovstvo (000 EUR, koledarsko leto, tekoči tečaj); 2013–2025 327

RIBIŠTVO 328
Priloga 89: Proračunska sredstva za ribištvo (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025 328

STRUKTURA KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Priloga 1: Število KMG po rabi kmetijskih zemljišč; 2005–2023

	Število KMG							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)						
	2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023			2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023
Kmetijska zemljišča v uporabi	62.740	60.080	57.450	56.480	53.230	54.560	48.560	84,5	89,0	100	100	100	100	100	100	100
Njive	55.780	53.360	46.790	46.480	43.920	39.100	39.040	83,4	99,8	88,9	88,8	81,4	82,3	82,5	71,7	80,4
Trajni nasadi	38.270	36.040	33.900	35.070	31.720	33.830	31.320	92,4	92,6	61,0	60,0	59,0	62,1	59,6	62,0	64,5
Trajni travniki in pašniki*	52.570	51.660	47.720	48.610	46.060	42.590	40.850	85,6	95,9	83,8	86,0	83,1	86,1	86,5	78,1	84,1
Vrtovi	54.410	52.990	32.280	45.060	46.610	26.170	2.400	7,4	9,2	86,7	88,2	56,2	79,8	87,6	48,0	4,9

* Skupni pašniki niso vključeni.
Vir: Eurostat

Priloga 2: Raba zemljišč na kmetijskih gospodarstvih; 2005–2023

	KZU (ha)							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)						
	2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023			2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023
Kmetijska zemljišča v uporabi	457.430	460.730	449.940	454.660	455.610	444.650	454.270	101,0	102,2	100	100	100	100	100	100	100
Njive	167.520	166.780	162.760	166.540	168.600	166.320	170.180	104,6	102,3	36,6	36,2	36,2	36,6	37,0	37,4	37,5
Trajni travniki in pašniki*	261.460	267.070	260.050	260.430	259.690	248.680	257.800	99,1	103,7	57,2	58,0	57,8	57,3	57,0	55,9	56,8
Trajni nasadi	26.950	25.370	26.280	26.910	26.280	27.700	26.100	99,3	94,2	5,9	5,5	5,8	5,9	5,8	6,2	5,7
Vrtovi	1.530	1.510	860	780	1.050	1.950	190	22,1	9,7	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,0

* Skupni pašniki niso vključeni.
Vir: Eurostat

Priloga 3: Povprečna površina zemljišč na kmetijskih gospodarstvih; 2000–2023

	Povprečna površina zemljišč (ha/KMG)							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)						
	2000	2005	2010	2013	2016	2020	2023			2000	2005	2010	2013	2016	2020	2023
Kmetijska zemljišča v uporabi	7,3	7,7	7,8	8,0	8,6	8,1	9,4	119,4	114,8	100	100	100	100	100	100	100
Njive	3,0	3,1	3,5	3,6	3,8	4,3	4,4	125,3	102,5	41,2	40,8	44,4	44,5	44,8	52,2	46,6
Trajni travniki in pašniki*	6,8	7,4	7,7	7,4	8,2	7,4	8,2	107,3	112,0	93,7	96,6	97,9	92,2	95,7	90,2	88,0
Trajni nasadi	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	116,0	98,2	7,0	6,4	7,0	6,9	6,7	8,0	6,8
Vrtovi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	297,2	106,2	0,4	0,4	0,3	0,2	0,3	0,9	0,8

* Skupni pašniki niso vključeni.
Vir: Eurostat, preračuni KIS

Priloga 4: Kmetijska gospodarstva in kmetijska zemljišča v uporabi po velikostnih razredih KZU; 2000–2023

	Število KMG							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)						
	2000	2005	2010	2013	2016	2020	2023			2000	2005	2010	2013	2016	2020	2023
Do 5 ha KZU	31.390	29.190	28.130	27.360	24.890	26.520	21.030	74,8	79,3	50,0	48,6	49,0	48,4	46,8	48,6	43,3
Od 5 do 30 ha KZU	30.300	29.590	27.810	27.500	26.470	25.710	25.250	90,8	98,2	48,3	49,3	48,4	48,7	49,7	47,1	52,0
Od 30 do 99,9 ha KZU	930	1.180	1.350	1.490	1.750	1.740	2.090	154,8	120,1	1,5	2,0	2,3	2,6	3,3	3,2	4,3
Nad 100 ha KZU	100	100	100	110	120	140	170	170,0	121,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Skupaj	**62.740**	**60.080**	**57.450**	**56.480**	**53.230**	**54.560**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	KZU (ha)									Struktura (%)						
Do 5 ha KZU	85.850	78.630	71.640	70.820	64.590	57.640	50.860	71,0	88,2	18,8	17,1	15,9	15,6	14,2	13,0	11,2
Od 5 do 30 ha KZU	297.830	295.870	283.920	281.770	277.230	269.680	264.570	93,2	98,1	65,1	64,2	63,1	62,0	60,8	60,6	58,2
Od 30 do 99,9 ha KZU	40.190	52.210	61.500	67.990	79.890	80.760	98.060	159,4	121,4	8,8	11,3	13,7	15,0	17,5	18,2	21,6
Nad 100 ha KZU	33.560	34.020	32.880	34.080	33.900	36.560	40.780	124,0	111,5	7,3	7,4	7,3	7,5	7,4	8,2	9,0
Skupaj	**457.430**	**460.730**	**449.940**	**454.660**	**455.610**	**444.650**	**454.270**	**101,0**	**102,2**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat, preračuni KIS

Priloga 5: Kmetijska gospodarstva z živino; 2005–2023

	Število KMG							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)						
	2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023			2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023
Glav velike živine	55.330	52.050	47.110	46.820	44.580	37.420	38.100	80,9	81,4	100	100	100	100	100	100	100
Gospodarstva z govedom	40.630	38.320	33.640	31.950	30.770	26.740	24.340	72,4	76,2	73,4	73,6	71,4	68,2	69,0	71,5	63,9
Gospodarstva s prašiči	29.850	27.610	23.210	21.180	19.820	11.090	12.790	55,1	60,4	53,9	53,0	49,3	45,2	44,5	29,6	33,6
Gospodarstva z ovcami	4.760	5.000	5.020	5.180	4.960	4.100	4.500	89,6	86,9	8,6	9,6	10,7	11,1	11,1	11,0	11,8
Gospodarstva s kozami	3.070	3.110	3.200	3.160	3.430	2.590	2.820	88,1	89,2	5,5	6,0	6,8	6,7	7,7	6,9	7,4
Gospodarstva s perutnino	38.040	32.570	29.340	29.820	30.000	22.120	25.950	88,4	87,0	68,8	62,6	62,3	63,7	67,3	59,1	68,1

Vir: Eurostat

Priloga 6: Število živine; 2005–2023

	Število živine							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20
	2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023		
Glav velike živine	499.740	530.090	492.950	463.990	489.290	483.270	451.070	91,5	97,2
Govedo	456.560	468.380	468.300	458.240	482.570	473.450	447.370	95,5	97,6
Prašiči	495.000	534.550	374.390	281.770	267.460	233.280	194.030	51,8	68,9
Ovce	123.780	129.120	128.540	121.080	126.140	107.000	121.340	94,4	100,2
Koze	26.260	29.490	29.650	30.110	31.850	23.380	33.400	112,6	110,9
Perutnina	3.214.810	5.288.010	4.826.470	4.773.490	6.110.050	6.972.290	6.199.180	128,4	129,9

Vir: Eurostat

Priloga 7: Povprečno število živali na kmetijsko gospodarstvo z živino; 2005–2023

	Število živine/KMG							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20
	2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023		
Glav velike živine (GVŽ)	9,0	10,2	10,5	9,9	11,0	12,9	11,8	113,1	91,7
Govedo	11,2	12,2	13,9	14,3	15,7	17,7	18,4	132,0	103,8
Prašiči	16,6	19,4	16,1	13,3	13,5	21,0	15,2	94,0	72,1
Ovce	26,0	25,8	25,6	23,4	25,4	26,1	27,0	105,3	103,3
Koze	8,6	9,5	9,3	9,5	9,3	9,0	11,8	127,8	131,2
Perutnina	84,5	162,4	164,5	160,1	203,7	315,2	238,9	145,2	75,8

Vir: Eurostat, preračuni KIS

Priloga 8: Kmetijska gospodarstva in število GVŽ po velikostnih razredih števila GVŽ; 2005–2023

	Število KMG							Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)						
	2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023			2005	2007	2010	2013	2016	2020	2023
do 5	30.680	27.860	24.800	26.180	23.470	19.460	21.470	86,6	110,3	55,4	53,5	52,6	55,9	52,6	52,0	56,4
5 ≤ 20	19.900	18.910	17.020	15.770	15.600	13.020	11.930	70,1	91,6	36,0	36,3	36,1	33,7	35,0	34,8	31,3
20 ≤ 100	4.520	4.970	4.960	4.540	5.080	4.480	4.210	84,9	94,0	8,2	9,5	10,5	9,7	11,4	12,0	11,0
100 ≤ 500	210	280	310	320	410	430	470	151,6	109,3	0,4	0,5	0,7	0,7	0,9	1,1	1,2
< 500	20	30	20	20	30	30	20	100,0	66,7	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Skupaj	**55.330**	**52.050**	**47.110**	**46.820**	**44.580**	**37.420**	**38.100**	**80,9**	**101,8**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
	Število GVŽ									**Struktura (%)**						
do 5	69.400	64.620	55.020	55.320	48.300	41.720	40.220	73,1	96,4	13,9	12,2	11,2	11,9	9,9	8,6	8,9
5 ≤ 20	185.590	176.360	161.170	150.200	145.690	130.060	116.840	72,5	89,8	37,1	33,3	32,7	32,4	29,8	26,9	25,9
20 ≤ 100	154.420	174.630	178.600	166.830	184.380	175.410	167.580	93,8	95,5	30,9	32,9	36,2	36,0	37,7	36,3	37,2
100 ≤ 500	32.680	44.260	48.530	49.840	63.710	71.130	78.430	161,6	110,3	6,5	8,3	9,8	10,7	13,0	14,7	17,4
< 500	57.660	70.230	49.640	41.810	47.210	64.950	48.010	96,7	73,9	11,5	13,2	10,1	9,0	9,6	13,4	10,6
Skupaj	**499.740**	**530.090**	**492.950**	**463.990**	**489.290**	**483.270**	**451.070**	**91,5**	**93,3**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat

Priloga 9: Delovna sila na kmetijskih gospodarstvih; število oseb; 2010–2023

	Število oseb					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20
	2010	2013	2016	2020	2023		
Stalna delovna sila na KMG	170.370	162.710	155.520	152.980	134.610	79,0	88,0
Nosilec KMG - Gospodar upravitelj	54.990	52.360	50.440	52.520	48.390	88,0	92,1
Družinska delovna sila - drugi člani gospodinjstev, ki živijo na KMG	112.010	107.760	102.270	97.810	83.020	74,1	84,9
Redno zaposleni - na družinskih kmetijah	3.370	2.590	2.810	2.650	3.200	95,0	120,8
Nestalna delovna sila direktno zaposlena na KMG	:	:	:	:	:		
Kmetijska delovna sila, ki ni neposredno zaposlena na kmetiji	:	:	:	:	:		
Vodje KMG, brez skupnih kmetijskih gospodarstev (podjetja, zadruge)	57.450	56.480	53.230	52.690	48.560	84,5	92,2
Izvor delovne sile skupaj	170.370	162.710	155.520	152.980	134.610	79,0	88,0
Stalna delovna sila na KMG	170.370	162.710	155.520	152.980	134.610	79,0	88,0
Nosilec KMG - Gospodar upravitelj	54.990	52.360	50.440	52.520	48.390	88,0	92,1

Vir: Eurostat

Priloga 10: Delovna sila na kmetijskih gospodarstvih; število oseb; 2010–2023

	Število PDM					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20
	2010	2013	2016	2020	2023		
Stalna delovna sila na KMG	61.720	70.620	66.670	69.200	58.350	94,5	84,3
Nosilec KMG - Gospodar upravitelj	28.760	31.520	29.460	30.460	25.960	90,3	85,2
Družinska delovna sila - drugi člani gospodinjstev, ki živijo na KMG	29.950	36.920	34.800	36.360	29.820	99,6	82,0
Redno zaposleni - na družinskih kmetijah	3.000	2.170	2.410	2.380	2.570	85,7	108,0
Nestalna delovna sila direktno zaposlena na KMG	4.650	2.700	3.720	1.820	700	15,1	38,5
Kmetijska delovna sila, ki ni neposredno zaposlena na kmetiji	320	270	270	360	210	65,6	58,3
Vodje KMG, brez skupnih kmetijskih gospodarstev (podjetja, zadruge)	30.040	33.960	31.350	30.630	26.130	87,0	85,3
Izvor delovne sile skupaj	66.690	73.590	70.650	71.390	59.270	88,9	83,0
Stalna delovna sila na KMG	61.720	70.620	66.670	69.200	58.350	94,5	84,3
Nosilec KMG - Gospodar upravitelj	28.760	31.520	29.460	30.460	25.960	90,3	85,2

Vir: Eurostat

Priloga 11: Starostna struktura na kmetijskih gospodarstvih; 2010–2023

	Število gospodarjev, upraviteljev					Indeks	Indeks	KZU (ha)					Indeks	Indeks
	2010	2013	2016	2020	2023	2023/10	2023/20	2010	2013	2016	2020	2023	2023/10	2023/20
< 25 let	57.450	56.480	53.230	54.560	48.560	84,5	89,0	449.940	454.660	455.610	444.650	454.270	101,0	102,2
25–34 let	250	280	300	270	220	88,0	81,5	2.710	3.250	4.440	3.120	2.610	96,3	83,7
35–39 let	2.390	2.700	2.440	2.460	2.120	88,7	86,2	28.630	32.600	37.870	34.330	33.430	116,8	97,4
40-44 let	:	:	2.670	2.380	1.840	-	77,3	:	:	34.290	32.570	32.060	-	98,4
45–54 let	:	:	4.320	3.490	3.330	-	95,4	:	:	53.190	39.660	43.410	-	109,5
55–64 let	14.870	15.730	14.270	11.270	9.050	60,9	80,3	133.090	139.520	135.710	117.060	112.940	84,9	96,5
≥ 65 let	15.080	16.430	14.980	15.070	13.650	90,5	90,6	104.990	115.240	114.650	116.740	122.640	116,8	105,1
Skupaj	**16.370**	**12.920**	**14.250**	**19.620**	**18.350**	**112,1**	**93,5**	**93.600**	**73.280**	**75.450**	**101.170**	**107.180**	**114,5**	**105,9**

Vir: Eurostat

Priloga 12: Izobrazbena struktura na kmetijskih gospodarstvih; 2010–2023

	Število gospodarjev, upraviteljev					Indeks	Indeks	KZU (ha)					Indeks	Indeks
	2010	2013	2016	2020	2023	2023/10	2023/20	2010	2013	2016	2020	2023	2023/10	2023/20
Samo praktične izkušnje	33.970	25.520	23.330	24.460	24.710	72,7	101,0	208.250	156.490	152.850	147.580	171.440	82,3	116,2
Osnovna kmetijska izobrazba	17.540	23.150	20.960	12.830	13.820	78,8	107,7	143.640	176.290	160.650	96.550	113.710	79,2	117,8
Popolna kmetijska izobrazba	5.950	7.800	8.940	17.270	10.040	168,7	58,1	98.050	121.890	142.110	200.520	169.120	172,5	84,3
Kmetijska izobrazba - SKUPAJ	57.450	56.480	53.230	54.560	48.560	84,5	89,0	449.940	454.660	455.610	444.650	454.270	101,0	102,2

Vir: Eurostat

Priloga 13: Kmetijska gospodarstva, po glavnih tipih kmetovanja; 2010–2023

	Število/KMG					Indeks	Indeks	Struktura (%)				
	2010	2013	2016	2020	2023	2023/10	2023/20	2010	2013	2016	2020	2023
Poljedelstvo	5.150	6.750	5.890	6.790	7.190	139,6	105,9	9,0	12,0	11,1	12,4	14,8
Vrtnarstvo	500	440	420	400	340	68,0	85,0	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7
Trajni nasadi	8.050	7.050	8.510	14.260	9.360	116,3	65,6	14,0	12,5	16,0	26,1	19,3
Pašna živinoreja	25.870	24.700	21.740	19.640	17.770	68,7	90,5	45,0	43,7	40,8	36,0	36,6
Prašičereja in perutninarstvo	820	490	380	500	410	50,0	82,0	1,4	0,9	0,7	0,9	0,8
Mešana rastlinska pridelava	3.840	4.750	3.920	3.870	4.650	121,1	120,2	6,7	8,4	7,4	7,1	9,6
Mešana živinoreja	4.360	3.610	2.890	1.920	1.870	42,9	97,4	7,6	6,4	5,4	3,5	3,9
Mešano rastlinska prid. živinoreja	8.870	8.670	9.500	7.170	6.980	78,7	97,4	15,4	15,4	17,8	13,1	14,4
Skupaj	**57.450**	**56.480**	**53.230**	**54.560**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat

Priloga 14: Kmetijska zemlja v uporabi, po glavnih tipih kmetovanja; 2010–2023

	KZU (ha)					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)				
	2010	2013	2016	2020	2023			2010	2013	2016	2020	2023
Poljedelstvo	47.380	61.960	64.000	78.440	84.670	178,7	107,9	10,5	13,6	14,0	17,6	18,6
Vrtnarstvo	2160	1600	1.690	1.610	2.240	103,7	139,1	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5
Trajni nasadi	21.970	22.770	27.690	30.840	27.590	125,6	89,5	4,9	5,0	6,1	6,9	6,1
Pašna živinoreja	262.390	255.620	242.910	230.940	232.390	88,6	100,6	58,3	56,2	53,3	51,9	51,2
Prašičereja in perutninarstvo	12.460	5.560	5.250	6.010	5.260	42,2	87,5	2,8	1,2	1,2	1,4	1,2
Mešana rastlinska pridelava	15.100	18.610	19.790	21.330	25.210	167,0	118,2	3,4	4,1	4,3	4,8	5,5
Mešana živinoreja	25.540	21.560	19.530	14.220	13.850	54,2	97,4	5,7	4,7	4,3	3,2	3,0
Mešano rastlinska prid. živinoreja	62.930	66.970	74.760	61.260	63.060	100,2	102,9	14,0	14,7	16,4	13,8	13,9
Skupaj	**449.940**	**454.660**	**455.610**	**444.650**	**454.270**	**101,0**	**102,2**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat

Priloga 15: Ekonomska velikost, po glavnih tipih kmetovanja; 2010–2023

	Ekonomska velikost (EUR)					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)				
	2010	2013	2016	2020	2023			2010	2013	2016	2020	2023
Poljedelstvo	52.822.620	75.217.450	93.522.490	111.366.860	135.934.670	257,3	180,7	6,0	7,7	8,3	9,9	11,4
Vrtnarstvo	27.148.850	25.295.070	27.591.970	23.182.420	33.894.820	124,8	134,0	3,1	2,6	2,5	2,1	2,8
Trajni nasadi	75.328.530	80.007.140	158.403.720	196.942.760	173.721.290	230,6	217,1	8,5	8,2	14,1	17,6	14,6
Pašna živinoreja	449.556.740	496.815.900	497.003.960	464.509.060	505.103.450	112,4	101,7	51,0	50,8	44,3	41,5	42,4
Prašičereja in perutninarstvo	92.328.570	84.058.330	93.713.710	108.478.040	101.863.540	110,3	121,2	10,5	8,6	8,3	9,7	8,5
Mešana rastlinska pridelava	28.108.530	39.921.920	54.889.040	57.863.740	71.551.040	254,6	179,2	3,2	4,1	4,9	5,2	6,0
Mešana živinoreja	46.564.810	46.697.260	40.530.630	30.845.350	32.936.850	70,7	70,5	5,3	4,8	3,6	2,8	2,8
Mešano rastlinska prid. živinoreja	109.224.220	129.906.800	156.853.520	126.493.700	136.445.950	124,9	105,0	12,4	13,3	14,0	11,3	11,5
Skupaj	**881.082.870**	**977.919.870**	**1.122.509.030**	**1.119.681.940**	**1.191.451.630**	**135,2**	**121,8**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat

Priloga 16: Kmetijska gospodarstva, po velikostnih razredih ekonomske velikosti; 2010–2023

	KZU (ha)					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)				
	2010	2013	2016	2020	2023			2010	2013	2016	2020	2023
do 2.000 EUR	4.310	3.110	1.160	4.790	1.860	43,2	38,8	7,5	5,5	2,2	8,8	3,8
od 2.000 do 8.000 EUR	30.110	27.880	23.350	24.560	20.360	67,6	82,9	52,4	49,4	43,9	45,0	41,9
od 8.000 do 25.000 EUR	15.520	17.250	19.110	15.940	16.850	108,6	105,7	27,0	30,5	35,9	29,2	34,7
od 25.000 do 99.999 EUR	6.610	7.110	8.070	7.560	7.490	113,3	99,1	11,5	12,6	15,2	13,9	15,4
100.000 EUR in več	910	1.130	1.550	1.700	2.000	219,8	117,6	1,6	2,0	2,9	3,1	4,1
Skupaj	**57.450**	**56.480**	**53.230**	**54.560**	**48.560**	**84,5**	**89,0**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Vir: Eurostat

Priloga 17: Kmetijska zemlja v uporabi, po velikostnih razredih ekonomske velikosti; 2010–2023

	KZU (ha)					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)				
	2010	2013	2016	2020	2023			2010	2013	2016	2020	2023
do 2.000 EUR	5.260	3.310	820	1.530	600	11,4	39,2	1,2	0,7	0,2	0,3	0,1
od 2.000 do 8.000 EUR	121.650	103.770	84.550	92.760	77.380	63,6	83,4	27,0	22,8	18,6	20,9	17,0
od 8.000 do 25.000 EUR	137.310	145.610	146.960	131.750	135.120	98,4	102,6	30,5	32,0	32,3	29,6	29,7
od 25.000 do 99.999 EUR	125.520	131.410	142.390	130.200	137.770	109,8	105,8	27,9	28,9	31,3	29,3	30,3
100.000 EUR in več	60.200	70.560	80.890	88.400	103.400	171,8	117,0	13,4	15,5	17,8	19,9	22,8
Skupaj	449.940	454.660	455.610	444.650	454.270	101,0	102,2	100	100	100	100	100

Vir: Eurostat

Priloga 18: Standardni prihodek po velikostnih razredih ekonomske velikosti; 2010–2023

	KZU (ha)					Indeks 2023/10	Indeks 2023/20	Struktura (%)				
	2010	2013	2016	2020	2023			2010	2013	2016	2020	2023
do 2.000 EUR	6.058.680	4.342.080	1737210	6.792.130	z			0,7	0,4	0,2	0,6	-
od 2.000 do 8.000 EUR	138.588.590	135.821.180	117.889.230	116.478.120	z			15,7	13,9	10,5	10,4	-
od 8.000 do 25.000 EUR	209.027.340	235.998.980	256.926.730	218.402.570	229.225.080	101,1	101,0	23,7	24,1	22,9	19,5	19,2
od 25.000 do 99.999 EUR	302.585.970	330.160.840	382.806.040	364.409.070	360.026.830	101,2	101,0	34,3	33,8	34,1	32,5	30,2
100.000 EUR in več	224.822.300	271.596.790	363.149.830	413.600.050	496.848.510	102,2	101,2	25,5	27,8	32,4	36,9	41,7
Skupaj	881.082.870	977.919.870	1.122.509.030	1.119.681.940	1.191.451.630	101,4	101,1	100	100	100	100	100

z – zaupno
Vir: Eurostat

OBSEG KMETIJSKE PROIZVODNJE

Priloga 19: Indeksi obsega kmetijske proizvodnje (2020 = 100); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	2025/24
Žito	60,3	85,2	82,2	84,0	72,5	78,7	85,2	100,0	92,8	76,4	88,0	89,0	84,0	–5,6 %
Industrijske rastline	54,5	83,2	81,8	105,1	86,0	105,7	94,9	100,0	84,3	77,0	81,1	89,8	82,3	–8,4 %
Krmne rastline	66,5	85,7	93,5	95,2	74,4	93,5	93,5	100,0	88,4	63,1	88,3	93,7	87,2	–6,9 %
Zelenjadnice, sadike in okrasne rastline	66,6	76,6	83,1	87,1	83,1	83,9	91,1	100,0	87,6	75,7	65,8	69,2	66,0	–4,7 %
Krompir	71,1	112,5	104,3	97,0	91,1	81,9	74,1	100,0	72,8	64,7	71,7	79,3	64,6	–18,5 %
Sadje, grozdje, oljke	93,0	95,1	116,1	74,5	44,1	168,4	80,0	100,0	40,8	102,0	53,9	94,8	75,1	–20,8 %
Vino	99,4	101,2	116,1	91,6	79,9	131,5	103,2	100,0	64,6	69,8	68,3	59,9	79,5	32,7 %
Drugi rastlinski pridelki	41,7	50,0	50,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0 %
Rastlinska pridelava	**67,0**	**80,8**	**88,2**	**81,4**	**67,0**	**104,3**	**90,8**	**100,0**	**76,7**	**75,9**	**79,6**	**87,8**	**84,8**	**–3,4 %**
Govedo	104,5	106,0	109,8	115,0	114,4	117,2	118,2	100,0	102,6	99,5	91,5	92,1	90,7	–1,5 %
Prašiči	103,1	108,7	96,3	105,5	106,9	106,9	109,2	100,0	108,1	91,2	86,2	87,2	92,6	6,2 %
Konji	132,7	138,4	124,2	124,9	119,7	106,0	106,0	100,0	104,5	96,8	97,0	90,7	92,7	2,2 %
Drobnica	70,0	96,4	92,0	93,1	94,2	94,1	92,9	100,0	106,1	97,5	107,1	94,5	84,2	–10,9 %
Perutnina	79,0	82,2	80,7	87,9	94,1	94,8	96,0	100,0	98,9	100,8	102,8	106,6	117,4	10,2 %
Druge živali	85,0	85,0	85,0	104,3	100,6	100,6	100,6	100,0	72,7	52,8	41,0	43,4	43,4	0,0 %
Mleko	94,3	97,6	100,0	102,9	102,6	99,6	98,1	100,0	101,0	99,6	96,4	96,9	101,0	4,3 %
Jajca	90,6	85,2	99,7	101,0	103,6	104,0	112,3	100,0	106,7	105,4	108,7	96,7	106,4	10,1 %
Drugi živalski proizvodi	192,1	87,2	188,2	126,6	107,8	137,2	83,2	100,0	55,4	126,0	73,6	84,5	84,2	–0,4 %
Živinoreja	**96,0**	**96,8**	**100,0**	**103,3**	**104,3**	**104,8**	**104,2**	**100,0**	**101,0**	**100,1**	**95,7**	**96,0**	**99,6**	**3,8 %**
PROIZVODNJA KMETIJSKIH PROIZVODOV	**78,1**	**86,8**	**92,5**	**89,6**	**81,0**	**104,4**	**96,2**	**100,0**	**86,7**	**85,8**	**86,3**	**91,1**	**91,0**	**–0,1 %**
Kmetijske storitve	65,0	65,6	65,6	57,6	57,6	58,0	58,0	100,0	100,0	100,0	99,1	101,2	101,2	0,0 %
KMETIJSKA PROIZVODNJA	**77,7**	**86,3**	**91,8**	**88,9**	**80,4**	**103,3**	**95,3**	**100,0**	**87,0**	**86,2**	**86,6**	**91,4**	**91,3**	**–0,1 %**

* Začasni podatki.

Vir: Eurostat, SURS, preračuni KIS

Priloga 20: Kmetijska zemlja v rabi na kmetijskih gospodarstvih (osnovna površina; ha); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
KMETIJSKA ZEMLJA V RABI, SKUPAJ	**478.888**	**482.218**	**476.862**	**477.671**	**481.415**	**477.296**	**479.822**	**484.064**	**479.486**	**479.432**	**480.717**	**475.913**	**475.713**	**100,0**
Trajni nasadi	**27.303**	**27.234**	**27.017**	**27.636**	**27.836**	**27.781**	**27.865**	**28.911**	**28.620**	**28.256**	**28.314**	**28.058**	**27.972**	**99,7**
Sadovnjaki	9.949	9.885	9.905	10.351	10.466	10.562	10.653	12.010	12.038	12.069	12.067	12.066	12.149	100,7
intenzivni sadovnjaki	3.917	3.855	3.857	3.920	4.016	4.095	4.160	4.226	4.248	4.278	4.317	4.268	4.342	101,7
ekstenzivni sadovnjaki	6.032	6.031	6.050	6.433	6.451	6.468	6.494	7.785	7.791	7.792	7.751	7.798	7.807	100,1
Vinogradi	16.085	16.009	15.692	15.824	15.839	15.630	15.549	15.265	14.874	14.396	14.404	14.102	13.880	98,4
Oljčniki	925	996	1.076	1.173	1.243	1.302	1.374	1.417	1.489	1.571	1.624	1.671	1.724	103,2
Drevesnice in trsnice	344	344	344	288	288	288	288	220	220	219	219	219	219	100,0
Travniki in pašniki*	**277.475**	**279.916**	**278.678**	**276.247**	**279.216**	**277.172**	**277.755**	**279.588**	**275.601**	**274.464**	**274.618**	**273.926**	**274.104**	**100,1**
Njive in vrtovi	**174.110**	**175.070**	**171.167**	**173.787**	**174.363**	**172.341**	**174.202**	**175.563**	**175.265**	**176.712**	**177.785**	**173.929**	**173.636**	**99,8**
Žito	97.830	98.293	96.975	95.508	95.193	95.004	95.723	97.634	97.860	99.298	102.712	98.249	99.222	101,0
Suhe stročnice	686	691	847	1.258	1.306	1.077	1.029	738	749	733	687	582	727	125
Krompir	3.307	3.600	3.319	3.164	3.165	2.812	2.796	2.969	2.734	2.886	2.939	2.863	2.828	98,8
Krmne korenovke ipd.	248	221	175	147	223	320	80	78	69	64	81	66	60	90,8
Sladkorna pesa	–	–	–	–	0	0	184	113	127	74	114	145	38	25,9
Oljnice	10.309	10.526	8.939	11.698	11.447	9.446	8.709	9.733	9.874	9.720	9.571	11.200	11.388	102
Hmelj	1.166	1.296	1.405	1.485	1.591	1.667	1.616	1.489	1.535	1.622	1.661	1.658	1.609	97
Druge industrijske rastline	73	45	75	90	142	109	120	147	190	175	78	155	170	109,7
Zelenjadnice in jagode	3.987	4.138	4.115	4.630	4.559	4.416	5.319	5.780	5.161	4.989	3.514	3.825	3.542	92,6
Zelena krma z njiv	55.761	55.650	53.894	54.213	54.973	55.780	56.691	55.418	55.150	54.426	54.940	53.505	52.712	98,5
Seme	187	187	187	375	375	375	375	181	181	181	181	181	181	100,0
Cvetje in okrasne rastline	96	73	53	85	48	53	32	53	35	42	55	56	53	94,6
Drugo na njivah**	13	13	13	27	27	27	27	38	38	38	38	38	38	100,0
Neobdelane njive	448	338	1.170	1.109	1.313	1.254	1.501	1.194	1.560	2.462	1.215	1.405	1.069	76,1

* Vključeni skupni pašniki.
** Sadike zelenjadnic, zelišč in jagod ter drugo.

Vir: SURS

Priloga 21: Struktura kmetijske zemlje v rabi na kmetijskih gospodarstvih (osnovna površina; %); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
KMETIJSKA ZEMLJA V RABI, SKUPAJ	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**
Trajni nasadi	**5,7**	**5,6**	**5,7**	**5,8**	**5,8**	**5,8**	**5,8**	**6,0**	**6,0**	**5,9**	**5,9**	**5,9**	**5,9**
Sadovnjaki	2,1	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6
Vinogradi	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	3,1	3,0	3,0	3,0	2,9
Oljčniki	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
Drevesnice in trsnice	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Travniki in pašniki*	**57,9**	**58,0**	**58,4**	**57,8**	**58,0**	**58,1**	**57,9**	**57,8**	**57,5**	**57,2**	**57,1**	**57,6**	**57,6**
Njive in vrtovi	**36,4**	**36,3**	**35,9**	**36,4**	**36,2**	**36,1**	**36,3**	**36,3**	**36,6**	**36,9**	**37,0**	**36,5**	**36,5**
Žito	20,4	20,4	20,3	20,0	19,8	19,9	19,9	20,2	20,4	20,7	21,4	20,6	20,9
Suhe stročnice	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Krompir	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Krmne korenovke ipd.	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sladkorna pesa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oljnice	2,2	2,2	1,9	2,4	2,4	2,0	1,8	2,0	2,1	2,0	2,0	2,4	2,4
Hmelj	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Druge industrijske rastline	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zelenjadnice in jagode	0,8	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	1,1	1,2	1,1	1,0	0,7	0,8	0,7
Zelena krma z njiv	11,6	11,5	11,3	11,3	11,4	11,7	11,8	11,4	11,5	11,4	11,4	11,2	11,1
Seme	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cvetje in okrasne rastline	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drugo na njivah**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Neobdelane njive	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,5	0,3	0,3	0,2

* Vključeni skupni pašniki.

** Sadike zelenjadnic, zelišč in jagod ter drugo.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 22: Pridelovalna površina na kmetijskih gospodarstvih (ha); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Žito*	98.972	99.884	98.955	98.355	98.461	98.246	98.624	101.499	102.052	103.553	106.073	102.176	103.081	100,9
pšenica in pira	31.759	33.124	30.734	31.461	28.017	27.823	26.727	27.286	26.785	27.564	28.705	28.043	28.016	99,9
koruza za zrnje	41.857	38.331	37.743	36.388	38.290	37.079	38.883	39.829	41.402	41.562	44.253	41.858	42.982	102,7
ječmen	17.314	18.482	20.110	19.184	20.369	20.994	21.139	22.207	21.863	22.546	21.947	20.864	20.398	97,8
rž	1.489	1.640	1.236	970	1.081	1.301	1.178	839	640	801	1.018	1.077	1.179	109,5
oves	1.203	1.364	1.506	1.332	1.448	1.245	1.207	950	1.195	1.011	871	769	786	102,2
tritikala	3.490	4.229	4.491	5.288	5.032	5.668	5.804	5.590	5.152	5.171	5.184	4.863	5.172	106,4
drugo žito*	1.860	2.714	3.135	3.732	4.224	4.136	3.686	4.798	5.015	4.898	4.095	4.702	4.548	96,7
Suhe stročnice	686	691	847	1.258	1.306	1.077	1.029	737	749	734	688	583	728	124,9
Krompir	3.307	3.600	3.319	3.164	3.165	2.812	2.796	2.969	2.734	2.886	2.939	2.863	2.828	98,8
Krmne korenovke ipd.*	1.266	1.195	921	891	971	915	921	1.221	806	805	204	597	598	100,2
Sladkorna pesa	–	–	–	–	:	:	184	113	127	74	114	145	38	25,9
Oljnice, od tega:	10.309	10.526	8.939	11.698	11.447	9.446	8.709	9.733	9.874	9.720	9.571	11.200	11.388	101,7
oljna ogrščica	6.131	5.563	1.629	3.156	3.435	3.397	3.245	3.306	2.806	2.937	2.841	2.560	2.145	83,8
sončnice	273	252	230	241	299	288	334	354	420	578	610	571	524	91,8
soja	278	404	1.705	2.466	2.908	1.756	1.433	1.637	1.893	2.330	3.001	4.166	4.772	114,5
oljne buče	3.433	3.943	4.939	5.410	4.500	3.650	3.284	4.169	4.491	3.700	2.968	3.758	3.822	101,7
Hmelj	1.166	1.296	1.405	1.485	1.591	1.667	1.616	1.489	1.535	1.622	1.661	1.658	1.609	97,0
Zelena krma z njiv*	65.288	62.710	59.767	61.298	62.698	64.762	63.218	65.703	66.644	68.977	72.298	68.555	77.030	112,4
silažna koruza	30.011	29.485	28.735	28.689	29.194	29.820	30.151	30.629	29.663	29.625	29.803	30.814	32.197	104,5
drugi enoletni posevki	856	662	661	824	771	780	694	826	1.019	781	564	683	1.055	154,5
detelje in lucerna	5.722	5.549	8.507	10.499	10.159	9.630	8.521	7.706	8.035	7.585	7.454	6.925	7.925	114,4
trave in travno–deteljne mešanice	28.699	27.014	21.864	21.286	22.574	24.532	23.852	26.542	27.927	30.986	34.477	30.133	35.853	119,0
Zelenjadnice*	4.845	5.057	5.002	5.515	5.434	5.252	6.427	6.983	6.223	6.093	4.267⁺	4.662	4.424	94,9
Sadje**	10.055	9.973	10.012	10.462	10.574	10.679	10.765	12.131	12.157	12.198	12.180	12.174	12.256	100,7
jabolka	4.889	4.790	4.717	4.807	4.753	4.733	4.681	5.253	5.185	5.119	5.086	5.002	4.968	99,3
hruške	981	971	966	1.016	1.023	1.033	1.038	1.162	1.169	1.166	1.150	1.149	1.148	99,9
breskve	590	555	515	512	494	476	465	443	435	429	418	407	402	98,8
drugo sadje	3.595	3.656	3.815	4.127	4.303	4.438	4.581	5.274	5.368	5.484	5.527	5.616	5.737	102,2
Grozdje	16.085	16.009	15.692	15.824	15.839	15.630	15.549	15.265	14.874	14.396	14.404	14.102	13.880	98,4
Oljke	925	996	1.076	1.173	1.243	1.302	1.374	1.417	1.489	1.571	1.624	1.671	1.724	103,2
Krma s trajnih travnikov in pašnikov***	277.475	279.916	278.678	276.247	279.216	277.172	277.755	279.588	275.601	274.464	274.618	273.926	274.104	100,1

* Skupaj z naknadnimi posevki, ** intenzivni sadovnjaki, jagode, ekstenzivni sadovnjaki (preračuni KIS), *** vključeni skupni pašniki, ⁺ metodološka sprememba pri izračunu pridelovalne površine tržne zelenjave.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 23: Rastlinska pridelava na kmetijskih gospodarstvih (t); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Žito*	457.339	648.887	624.047	638.064	546.994	596.663	641.739	749.691	700.546	576.187	666.888	672.942	630.354	93,7
pšenica in pira	138.235	173.245	157.058	163.165	140.961	121.900	139.811	158.182	154.451	150.754	145.416	153.387	171.116	111,6
koruza za zrnje	226.634	350.583	338.712	346.211	272.177	350.489	360.357	429.846	388.830	277.818	389.033	384.928	304.852	79,2
ječmen	69.303	89.700	93.174	91.653	97.929	88.057	102.480	122.177	119.132	112.455	101.046	100.696	115.212	114,4
rž	5.012	6.737	4.658	3.978	4.415	4.542	4.479	3.460	2.529	3.206	3.674	4.415	5.271	119,4
oves	3.107	4.448	5.023	4.327	4.641	3.397	4.033	3.229	4.120	3.159	2.510	2.434	2.642	108,5
tritikala	12.641	20.068	20.934	24.719	22.923	23.572	26.892	28.255	26.389	25.149	21.969	22.901	27.501	120,1
drugo žito*	2.407	4.106	4.488	4.011	3.948	4.706	3.687	4.542	5.095	3.646	3.240	4.181	3.760	89,9
Suhe stročnice	920	1.522	1.895	2.882	2.692	2.504	2.520	1.788	1.584	1.260	1.131	1.072	1.327	123,8
Krompir	62.155	96.819	91.036	84.907	77.075	72.917	65.958	89.879	64.042	58.229	68.583	74.637	60.818	81,5
Krmne korenovke ipd.*	19.025	17.639	16.635	16.411	17.294	22.384	14.630	21.109	12.314	8.387	3.543	8.473	8.502	100,3
Sladkorna pesa	–	–	–	–	:	0	11.282	7.427	8.446	4.423	6.965	8.943	1.961	21,9
Oljnice, od tega:	17.812	23.965	12.657	21.008	20.020	16.863	16.823	17.567	15.575	16.189	17.768	23.776	19.470	81,9
oljna ogrščica	15.113	19.883	3.643	8.590	8.999	7.657	9.452	8.521	6.905	7.550	7.324	8.255	5.597	67,8
sončnice	506	527	578	600	524	791	798	1.018	1.138	1.195	1.197	1.198	954	79,6
soja	463	1.046	4.689	7.387	7.713	5.331	4.244	5.011	4.811	5.344	7.875	11.641	10.970	94,2
oljne buče	1.588	2.269	3.410	4.117	2.517	2.745	1.973	2.775	2.495	1.988	1.243	2.530	1.897	75
Hmelj	1.227	2.270	2.065	2.478	2.160	3.078	2.572	2.723	2.186	2.283	2.735	2.273	2.347	103,3
Zelena krma z njiv*:	1.066.651	1.626.587	1.622.649	1.635.467	1.355.101	1.673.134	1.631.087	1.780.209	1.514.519	1.115.517	1.443.741	1.590.179	1.405.958	88,4
silažna koruza	889.991	1.390.295	1.398.512	1.398.014	1.162.804	1.427.941	1.393.671	1.524.290	1.272.060	942.509	1.188.410	1.345.583	1.168.274	86,8
drugi enoletni posevki⁺	8.717	12.216	10.110	13.076	8.310	13.794	10.109	11.497	13.864	8.122	6.718	9.063	11.978	132,2
detelje in lucerna⁺	29.612	38.675	58.540	75.507	59.222	66.783	59.789	53.445	48.225	34.290	45.150	42.070	38.642	91,9
trave in travno–deteljne mešanice⁺	138.331	185.401	155.487	148.870	124.436	164.616	167.518	190.977	180.370	130.596	203.463	193.463	187.064	96,7
Zelenjadnice*	71.273	86.209	95.546	105.504	96.354	100.574	120.121	135.243	114.954	90.652	74.768	85.437	80.410	94,1
Sadje**	133.865	133.493	156.114	90.955	39.721	192.385	89.023	113.807	34.413	93.448	47.386	91.335	63.968	70,0
jabolka	92.449	99.909	115.091	59.566	20.019	142.015	64.232	86.155	26.206	65.759	34.022	67.529	44.326	65,6
hruške	11.138	10.208	11.068	8.280	3.623	15.897	5.317	8.013	1.819	7.087	3.032	7.007	4.312	61,5
breskve	6.998	5.459	6.938	5.556	2.996	5.982	4.779	2.435	460	2.432	1.150	2.773	2.319	83,6
drugo sadje	23.280	17.917	23.017	17.553	13.083	28.491	14.695	17.204	5.928	18.170	9.182	14.026	13.011	92,8
Grozdje	100.177	94.209	117.586	94.780	89.416	126.958	105.035	103.637	84.159	81.775	78.568	67.782	89.971	132,7
Oljke	1.479	814	1.578	1.662	1.685	3.958	1.976	3.098	915	2.444	1.309	3.833	4.651	121,3
Krma s trajnih travnikov in pašnikov*** ⁺	1.174.446	1.589.103	1.633.585	1.661.714	1.247.770	1.613.181	1.620.189	1.714.683	1.522.872	1.063.347	1.572.861	1.645.601	1.553.283	94,4

* Skupaj z naknadnimi posevki, ** skupaj z jagodami, *** vključeni skupni pašniki, ⁺ v suhem senu.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 24: Hektarski pridelki v rastlinski pridelavi na kmetijskih gospodarstvih (t/ha); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Žito*	4,6	6,5	6,31	6,5	5,6	6,1	6,5	7,4	6,9	5,6	6,3	6,6	6,1	92,8
pšenica in pira	4,4	5,2	5,1	5,2	5,0	4,4	5,2	5,8	5,8	5,5	5,1	5,5	6,1	111,7
koruza za zrnje	5,4	9,1	9,0	9,5	7,1	9,5	9,3	10,8	9,4	6,7	8,8	9,2	7,1	77,1
ječmen	4,0	4,9	4,6	4,8	4,8	4,2	4,8	5,5	5,4	5,0	4,6	4,8	5,6	117,0
rž	3,4	4,1	3,8	4,1	4,1	3,5	3,8	4,1	4,0	4,0	3,6	4,1	4,5	109,1
oves	2,6	3,3	3,3	3,2	3,2	2,7	3,3	3,4	3,4	3,1	2,9	3,2	3,4	106,2
tritikala	3,6	4,7	4,7	4,7	4,6	4,2	4,6	5,1	5,1	4,9	4,2	4,7	5,3	112,9
drugo žito*	1,3	1,5	1,4	1,1	0,9	1,1	1,0	0,9	1,0	0,7	0,8	0,9	0,8	93,0
Suhe stročnice	1,3	2,2	2,2	2,3	2,1	2,3	2,4	2,4	2,1	1,7	1,6	1,8	1,8	99,1
Krompir	18,8	26,9	27,4	26,8	24,4	25,9	23,6	30,3	23,4	20,2	23,3	26,1	21,5	82,5
Krmne korenovke ipd.*	15,0	14,8	18,1	18,4	17,8	24,5	15,9	17,3	15,3	10,4	17,4	14,2	14,2	100,2
Sladkorna pesa	–	–	–	–	–	–	61,3	65,7	66,5	59,8	61,1	61,7	52,2	84,6
Oljnice	1,7	2,3	1,4	1,8	1,7	1,8	1,9	1,8	1,6	1,7	1,9	2,1	1,7	80,5
oljna ogrščica	2,5	3,6	2,2	2,7	2,6	2,3	2,9	2,6	2,5	2,6	2,6	3,2	2,6	80,9
sončnice	1,9	2,1	2,5	2,5	1,8	2,7	2,4	2,9	2,7	2,1	2,0	2,1	1,8	86,8
soja	1,7	2,6	2,8	3,0	2,7	3,0	3,0	3,1	2,5	2,3	2,6	2,8	2,3	82,3
oljne buče	0,5	0,6	0,7	0,8	0,6	0,8	0,6	0,7	0,6	0,5	0,4	0,7	0,5	73,7
Hmelj	1,1	1,8	1,5	1,7	1,4	1,8	1,6	1,8	1,4	1,4	1,6	1,4	1,5	106,4
Zelena krma z njiv*	16,3	25,9	27,1	26,7	21,6	25,8	25,8	27,1	22,7	16,2	20,0	23,2	18,3	78,7
silažna koruza	29,7	47,2	48,7	48,7	39,8	47,9	46,2	49,8	42,9	31,8	39,9	43,7	36,3	83,1
drugi enoletni posevki+	10,2	18,5	15,3	15,9	10,8	17,7	14,6	13,9	13,6	10,4	11,9	13,3	11,4	85,6
detelje in lucerna+	5,2	7,0	6,9	7,2	5,8	6,9	7,0	6,9	6,0	4,5	6,1	6,1	4,9	80,3
trave in travno–deteljne mešanice+	4,8	6,9	7,1	7,0	5,6	6,7	7,0	7,2	6,5	4,2	5,9	6,4	5,2	81,3
Zelenjadnice*	14,7	17,0	19,1	19,1	17,7	19,1	18,7	19,4	18,5	14,9	17,5	18,3	18,2	99,2
Sadje**	13,3	13,4	15,6	8,7	3,8	18,0	8,3	9,4	2,8	7,7	3,9	7,5	5,2	69,6
jabolka	18,9	20,9	24,4	12,4	4,2	30,0	13,7	16,4	5,1	12,8	6,7	13,5	8,9	66,1
hruške	11,4	10,5	11,5	8,1	3,5	15,4	5,1	6,9	1,6	6,1	2,6	6,1	3,8	61,6
breskve	11,9	9,8	13,5	10,9	6,1	12,6	10,3	5,5	1,1	5,7	2,8	6,8	5,8	84,6
drugo sadje	6,5	4,9	6,0	4,3	3,0	6,4	3,2	3,3	1,1	3,3	1,7	2,5	2,3	90,8
Grozdje	6,2	5,9	7,5	6,0	5,6	8,1	6,8	6,8	5,7	5,7	5,5	4,8	6,5	134,9
Oljke	1,6	0,8	1,5	1,4	1,4	3,0	1,4	2,2	0,6	1,6	0,8	2,3	2,7	117,6
Krma s trajnih travnikov in pašnikov*** +	4,2	5,7	5,9	6,0	4,5	5,8	5,8	6,1	5,5	3,9	5,7	6,0	5,7	94,3

* Skupaj z naknadnimi posevki, ** skupaj z jagodami, *** vključeni skupni pašniki, + v suhem senu.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 25: Število živine in živinorejska proizvodnja; 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
ŠTEVILO ŽIVINE (konec leta)														
Govedo, od tega:	460.576	468.253	484.192	488.598	479.614	476.806	483.068	485.608	482.619	464.908	456.047	453.890	455.910	100,4
krave	165.785	168.316	169.875	171.339	168.727	166.246	165.935	166.949	165.446	157.503	154.517	152.769	151.161	98,9
Prašiči, od tega:	288.350	281.319	271.385	265.744	257.241	259.125	240.138	229.483	215.713	202.148	196.139	232.350	222.601	95,8
plemenske svinje	17.340	16.410	15.886	15.146	15.828	14.381	12.908	11.707	10.971	10.685	9.847	11.700	11.966	102,3
Drobnica, od tega:	130.019	135.931	136.365	142.250	133.978	134.542	134.617	139.414	144.951	143.151	143.147	141.950	130.221	91,7
plemenska drobnica	88.093	93.150	93.649	96.132	95.970	94.303	93.750	95.652	100.626	102.026	101.328	98.947	93.542	94,5
Perutnina (000)	4.907	5.259	5.754	6.116	6.410	6.696	6.645	6.340	6.525	6.119	5.909	6.507	7.769	119,4
Konji**	21.832			19.453				18.043						
Kunci**	96.218			109.753				30.712						
Čebelje družine**	62.716			86.500				112.491						
Damjaki in navadna jelenjad**	9.745			8.790				9.207						
PROIZVODNJA (000 t)														
Prirast (živa masa)	**195,0**	**200,4**	**196,3**	**211,9**	**218,0**	**218,2**	**221,7**	**220,6**	**226,7**	**219,3**	**215,6**	**220,7**	**232,1**	**105,2**
govedo	75,2	74,8	76,8	81,8	81,2	80,5	82,1	80,0	84,4	81,2	76,8	77,4	75,0	96,9
prašiči	36,1	38,1	33,6	36,8	37,2	37,3	38,1	34,8	37,4	31,6	30,2	31,1	34,3	110,3
perutnina	80,8	84,0	82,5	89,9	96,2	96,9	98,1	102,2	101,1	103,0	105,1	108,9	120,0	110,2
drobnica	2,9	3,5	3,4	3,4	3,4	3,5	3,38	3,59	3,80	3,5	3,5	3,3	2,8	84,8
Domača prireja mesa (klavna masa)	**131,4**	**132,6**	**128,0**	**140,9**	**148,7**	**147,0**	**146,1**	**146,9**	**152,2**	**151,3**	**146,2**	**147,5**	**158,3**	**107,3**
govedo	41,1	39,6	38,6	44,4	47,4	45,0	43,1	44,2	48,0	49,5	44,3	43,0	43,0	100,0
prašiči	29,0	29,6	26,4	28,9	29,6	29,5	30,5	27,6	29,6	25,9	23,6	23,5	26,8	114,0
perutnina	59,7	61,8	61,3	66,0	70,0	70,7	70,8	73,3	72,8	74,2	76,6	79,3	87,0	109,7
drobnica	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,8	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,5	88,2
Vse pridobljeno meso (klavna masa)	**121,1**	**123,3**	**121,8**	**132,7**	**138,4**	**137,6**	**140,1**	**140,6**	**142,1**	**138,5**	**134,1**	**135,0**	**144,0**	**106,7**
govedo	31,9	31,5	33,4	35,7	36,0	34,8	35,6	36,3	37,5	36,5	33,5	32,1	30,6	95,3
prašiči	29,4	29,7	27,3	30,7	31,4	31,3	32,2	28,9	30,0	26,1	23,2	22,8	25,5	111,8
perutnina	58,2	60,5	59,4	64,7	69,3	69,7	70,6	73,6	72,8	74,2	75,7	78,4	86,4	110,2
drobnica	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,8	1,7	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,5	88,2
Namolzeno mleko	**596,9**	**618,5**	**633,8**	**651,4**	**650,0**	**631,2**	**625,6**	**633,2**	**642,9**	**628,1**	**607,8**	**611,3**	**636,0**	**104,0**
kravje mleko	595,5	616,6	631,7	649,7	648,0	628,9	623,0	630,6	639,9	625,4	605,3	608,9	633,9	104,1
ovčje in kozje mleko	1,4	1,9	2,2	1,7	2,0	2,3	2,6	2,6	3,0	2,8	2,5	2,4	2,1	87,2
Znesena jajca (mio kosov)	**357,6**	**340,3**	**391,3**	**386,9**	**397,0**	**413,0**	**419,9**	**391,0**	**415,1**	**412,6**	**432,3**	**396,4**	**384,7**	**97,0**
Natočeni med	**2,4**	**0,5**	**2,0**	**1,3**	**0,8**	**1,7**	**0,7**	**1,3**	**0,2**	**2,4**	**0,3**	**1,1**	**4,0**	**369,7**
Nastrižena volna	**0,15**	**0,16**	**0,15**	**0,16**	**0,16**	**0,15**	**0,15**	**0,16**	**0,17**	**0,17**	**0,17**	**0,16**	**0,15**	**93,3**

* Začasni podatki. ** Stanje sredi leta (strukturno raziskovanje).

Vir: SURS

Priloga 26: Odkup za nekatere pomembnejše kmetijske proizvode (t); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
RASTLINSKI PRIDELKI														
Žito, od tega:	118.718	180.460	175.160	147.215	185.668	184.603	234.351	257.678	286.732	232.843	226.285	258.682	258.143	99,8
pšenica	67.242	84.081	76.393	51.251	85.674	46.952	79.335	87.111	89.766	68.310	62.030	91.015	82.552	90,7
koruza	42.634	84.376	83.852	81.697	79.249	119.795	128.232	137.309	159.130	134.041	138.678	140.749	144.772	102,9
ječmen	5.712	7.020	11.078	11.805	15.620	12.822	19.448	29.839	31.237	26.636	21.599	21.152	22.831	107,9
Fižol za zrnje	1	9	9	9	19	47	37	51	71	35	14	25	18	72,8
Krompir jedilni	3.449	4.939	5.597	4.485	6.537	7.722	9.004	11.953	9.957	11.398	9.178	10.416	11.704	112,4
Oljnice	9.476	9.455	5.372	8.793	8.757	8.275	10.400	9.855	7.701	9.747	8.918	15.530	12.858	82,8
Hmelj	1.128	1.328	882	1.198	1.449	1.887	1.418	1.394	1.277	1.473	1.393	1.438	1.330	92,5
Zelenjadnice	5.999	10.300	10.194	12.616	15.055	16.121	18.495	20.568	22.166	20.545	17.311	19.745	23.509	119,1
Sadje	23.357	25.573	29.965	24.004	8.904	20.720	25.563	26.569	21.687	23.612	23.093	28.106	26.027	92,6
Grozdje za predelavo	15.233	14.394	15.288	12.310	17.005	24.553	16.981	15.918	14.991	16.911	13.010	8.740	14.836	169,7
Vino (000 l)	15.528	14.122	10.598	10.345	10.375	10.073	10.485	9.175	10.238	10.793	11.105	10.158	9.475	93,3
ŽIVALSKI PROIZVODI														
Kravje mleko	516.971	531.694	553.678	574.714	578.852	570.636	563.971	580.110	588.770	575.181	557.973	563.847	588.136	104,3
Jedilna jajca (000)	139.049	135.799	144.532	156.249	179.288	187.990	189.848	189.294	185.377	186.343	196.524	192.931	212.398	110,1
Valilna jajca (000)	15.541	17.568	15.072	15.093	z	z	z	z	z	z	z	z	z	
Med	132	55	66	45	45	187	68	136	103	171	122	145	274	189,1

z - zaupno

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 27: Zakol živine v klavnicah; 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
ŠTEVILO														
Govedo*	110.326	108.391	112.038	116.952	120.116	115.760	116.295	118.124	123.296	122.616	112.025	105.411	99.562	94,5
Prašiči*	227.856	238.871	239.309	257.747	245.377	249.816	259.759	245.502	244.867	228.751	209.925	203.996	206.458	101,2
Perutnina (000)	32.316	33.594	33.322	35.986	38.500	38.238	38.841	40.137	39.610	41.386	42.269	43.453	47.244	108,7
Drobnica	7.863	9.311	9.681	10.529	12.074	13.361	13.601	10.334	11.896	12.676	12.645	11.815	11.764	99,6
Konji	1.393	1.544	1.391	1.417	1.301	1.051	1.163	1.070	1.056	835	749	788	936	118,8
Kunci	14.209	16.034	11.151	13.925	11.302	11.624	2.478	2.595	4.076	4.146	13.502	21.316	z	
MASA TRUPOV (t)														
Govedo*	32.104	31.566	33.583	35.656	35.795	34.870	35.737	36.500	37.541	36.076	33.268	31.939	30.660	96,0
Prašiči*	18.953	20.208	20.371	22.686	21.885	22.310	23.705	22.766	22.593	21.199	18.742	18.454	18.847	102,1
Perutnina	57.088	59.798	58.761	64.006	68.663	69.168	70.004	72.943	72.205	73.661	75.254	77.960	85.785	110,0
Drobnica	92	115	119	131	151	169	168	133	154	169	164	158	152	96,6
Konji	307	344	317	319	287	235	255	235	226	175	154	168	200	119,5
Kunci	18	21	14	19	15	15	3	3	5	5	18	28	z	
POVPREČNA MASA (kg)														
Govedo	291,0	291,2	299,8	304,9	298,0	301,2	307,3	309,0	304,5	294,2	297,0	303,0	308,0	101,6
Prašiči	83,2	84,6	85,1	88,0	89,2	89,3	91,3	92,7	92,3	92,7	89,3	90,5	91,3	100,9
Perutnina	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	101,7
Drobnica	11,7	12,3	12,3	12,4	12,5	12,6	12,4	12,8	13,0	13,3	13,0	13,3	12,9	97,0
Konji	220,2	222,8	227,9	224,9	220,8	223,9	219,4	220,0	214,1	209,4	206,1	212,8	214,1	100,6
Kunci	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	z	

* Skupaj z uvoženo klavno živino.

z - zaupno
Vir: SURS

RAZPOLOŽLJIVA KOLIČINA KMETIJSKIH PROIZVODOV ZA PREHRANO IN STOPNJE SAMOOSKRBE

Priloga 28: Razpoložljiva količina kmetijskih proizvodov na prebivalca (kg; koledarsko leto); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Žito** (brez riža)	83,0	88,6	89,9	90,0	89,9	91,7	88,8	86,1	86,1	85,7	83,3	84,3	83,6	99,1
pšenica**	68,2	75,4	76,3	76,1	74,9	76,8	74,0	72,9	74,0	74,1	72,7	71,9	71,5	99,4
koruza**	9,3	6,4	7,3	8,0	8,0	7,9	9,2	8,0	6,9	6,3	6,3	6,4	7,3	113,2
rž**	2,3	2,9	2,1	2,3	2,3	2,5	1,8	1,2	0,9	0,9	0,6	0,7	0,8	105,2
Riž	5,7	5,6	4,9	5,0	4,7	4,5	4,8	5,4	4,9	5,4	5,8	6,0	5,9	98,3
Krompir (svež in predelan, brez škroba)	59,6	62,4	68,3	68,5	68,0	66,5	62,0	63,9	63,2	71,6	77,6	78,5	78,1	99,4
Sladkor***	34,5	36,4	34,2	32,2	35,2	33,3	32,5	31,2	32,3	34,9	34,1	31,9	34,2	107,3
Zelenjava (sveža in predelana)	96,4	103,9	109,9	113,4	114,0	111,4	117,5	118,1	118,5	104,3	100,9	104,5	110,4	105,7
Sadje (sveže in predelano)	129,4	131,1	134,2	122,7	121,6	152,5	127,9	129,0	108,7	133,6	129,8	142,6	128,5	90,1
Vino (l) – tržno leto	36,1	37,2	39,3	37,6	32,3	37,4	35,3	35,6	33,2	28,2	28,8	29,3	:	
Meso (skupaj z drobovino)	82,2	85,0	88,3	94,2	93,1	92,6	90,8	87,7	89,0	87,1	86,9	91,2	90,2	98,9
goveje in telečje meso	18,6	18,1	19,0	20,0	20,8	19,8	20,1	19,6	20,6	20,2	19,7	20,6	19,2	93,2
prašičje meso	35,5	36,8	37,0	40,7	37,6	37,9	36,5	32,7	32,8	30,0	30,1	31,7	33,1	104,3
perutninsko meso	24,8	27,0	28,9	30,0	31,1	31,2	30,6	31,5	30,9	32,4	33,2	35,0	35,0	100,2
meso drobnice	0,8	0,9	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	88,7
Mleko, skupaj (ekvivalent surovega mleka)	218,6	219,9	218,7	213,2	209,9	215,5	214,0	206,0	206,1	204,5	201,5	205,5	210,7	102,5
Mlečni izdelki – tržna bilanca														
sveže mleko	55,5	58,9	51,1	41,7	34,5	32,1	26,0	23,3	24,1	35,4	38,4	29,2	31,2	106,8
fermentirani izdelki	18,3	17,9	17,9	17,9	18,7	19,7	20,2	20,5	20,2	20,6	21,1	21,9	22,7	103,4
smetana	6,4	6,2	6,6	7,4	8,0	7,8	7,6	7,2	6,9	5,4	5,1	5,9	5,7	96,9
sir in skuta	14,5	14,9	15,5	15,1	15,1	16,3	16,2	16,0	16,8	16,3	16,7	17,4	17,8	101,9
maslo	1,8	1,9	2,0	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	2,3	2,2	2,5	2,6	2,6	100,3
Jajca	10,3	9,8	11,1	10,7	11,5	10,9	11,7	10,4	10,8	11,0	11,1	11,0	11,6	105,7
Med	1,4	1,1	1,4	1,1	0,9	1,1	0,7	0,9	0,6	1,3	1,0	1,1	1,4	133,9

* Začasni podatki.
** V ekvivalentu moke.
*** V ekvivalentu belega sladkorja.
: ni podatka.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 29: Stopnja samooskrbe s kmetijskimi proizvodi (%; koledarsko leto); 2013–2025*

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Žito (brez riža)	54,7	76,6	72,1	74,1	63,2	69,1	74,8	88,3	84,1	71,7	79,3	80,7	73,9
pšenica	46,8	59,0	52,1	52,5	46,2	40,9	47,3	57,2	57,5	51,0	50,0	53,6	59,2
koruza za zrnje	57,9	91,0	86,9	92,0	71,6	89,2	95,6	113,6	109,1	86,5	106,2	103,4	80,6
ječmen	62,0	72,2	73,4	74,1	74,4	68,2	73,7	82,4	73,5	78,7	70,5	75,6	80,6
rž	74,6	72,6	61,1	47,0	60,7	59,6	83,2	76,6	56,9	80,7	82,6	90,7	86,0
Svež krompir	64,4	91,4	80,5	77,4	67,2	72,4	68,9	82,4	67,7	59,5	57,1	62,7	52,0
Krompir (svež in predelan, brez škroba)	46,3	67,5	58,8	54,9	49,9	48,4	46,6	59,9	44,3	35,6	38,1	41,2	33,9
Sladkor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sveža zelenjava	44,8	49,7	51,6	54,7	51,2	54,4	57,1	61,0	58,7	53,7	47,6	50,7	45,3
Zelenjava (sveža in predelana)	33,8	37,8	39,6	41,7	38,5	40,9	43,2	48,1	43,2	38,8	32,8	36,2	32,3
Sveže sadje	56,5	56,2	60,4	44,0	21,3	60,8	44,1	49,3	23,0	43,1	24,6	40,7	32,9
Sadje (sveže in predelano)	42,9	41,9	47,0	31,8	14,5	47,2	29,8	36,4	13,8	29,0	15,8	26,8	21,1
Vino – tržno leto	92,7	84,2	99,5	84,0	92,0	112,2	97,7	94,5	82,9	94,6	88,4	75,1	:
Meso (skupaj z drobovino)	81,9	79,8	73,9	76,4	81,5	80,6	81,0	83,5	85,1	86,4	82,9	79,4	85,3
goveje meso	107,4	106,3	98,6	107,7	110,5	109,5	102,5	107,2	110,6	116,1	105,8	98,4	105,2
prašičje meso	39,6	39,0	34,6	34,4	38,0	37,6	40,0	40,1	42,8	41,0	37,0	34,7	36,8
perutninsko meso	117,4	111,4	103,1	106,7	109,4	109,5	110,5	110,8	111,8	108,5	108,8	106,6	116,5
meso drobnice	95,4	87,4	85,4	81,7	90,4	92,4	93,0	95,6	94,0	94,7	95,8	93,9	93,2
Mleko, skupaj (ekvivalent SS)	118,2	120,3	125,1	131,7	134,3	128,7	127,5	133,2	135,5	133,9	130,7	129,4	131,2
Mlečni izdelki – tržna bilanca													
sveže mleko	109,7	115,9	139,0	175,0	226,2	227,3	277,0	317,2	316,5	199,6	176,3	219,0	206,8
fermentirani izdelki	92,5	83,6	80,7	92,5	108,7	107,3	106,9	107,1	107,9	106,5	111,4	113,6	116,1
smetana	97,0	94,3	89,8	79,1	74,2	75,0	76,8	79,4	81,9	93,0	94,3	87,0	89,0
sir in skuta	54,6	55,4	48,6	50,0	54,1	49,1	47,6	47,0	44,5	46,6	44,4	46,2	46,1
maslo	63,5	60,4	53,6	52,2	59,8	54,9	54,5	54,4	51,5	49,0	42,2	42,0	43,3
Jajca	91,4	90,4	93,0	94,8	90,4	95,6	95,1	94,7	96,8	94,2	95,3	87,1	81,2
Med	82,2	20,1	70,5	58,9	45,0	79,0	44,4	67,2	14,9	89,5	13,5	48,4	133,4

* Začasni podatki.
: ni podatka.

Vir: SURS, preračuni KIS

CENE V KMETIJSTVU

Priloga 30: Nominalni indeksi cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih (2020 = 100); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/24
RASTLINSKI PRIDELKI	**102,4**	**84,6**	**88,5**	**91,3**	**98,7**	**98,8**	**103,3**	**100,0**	**116,6**	**141,7**	**138,6**	**142,6**	**144,4**	**1,3 %**
Žito	119,7	101,7	108,6	98,5	108,9	113,6	103,0	100,0	146,0	226,4	126,3	131,7	140,4	6,6 %
navadna pšenica	117,6	107,9	112,3	89,5	102,9	106,0	104,7	100,0	125,6	216,8	125,1	126,1	132,9	5,4 %
koruza za zrnje	121,1	93,9	106,4	103,5	115,4	120,0	100,1	100,0	164,0	233,6	127,9	137,8	148,7	7,9 %
krmni ječmen	141,9	124,2	109,8	107,0	102,6	113,8	109,7	100,0	135,0	226,3	117,0	121,8	127,2	4,4 %
Krompir	126,7	73,8	56,4	69,9	73,6	78,7	115,8	100,0	123,5	169,5	183,9	173,3	155,9	–10,0 %
Oljnice	103,6	93,1	104,7	98,9	96,0	91,7	93,8	100,0	144,1	181,7	117,6	126,4	126,4	0,0 %
Druge industrijske rastline (hmelj)	48,2	57,2	70,7	89,2	85,7	95,8	103,6	100,0	94,3	95,1	106,6	100,0	110,0	10,0 %
Zelenjadnice	104,1	86,0	87,1	87,7	93,1	98,8	104,6	100,0	110,2	128,2	145,2	149,3	140,4	–6,0 %
Cvetje, okrasne rastline, sadike	79,8	81,3	90,1	96,2	97,8	92,8	95,3	100,0	98,6	113,1	124,0	133,0	145,3	9,2 %
Sveže sadje	102,0	75,4	82,0	87,1	106,6	91,7	89,6	100,0	118,3	114,2	131,6	134,4	144,7	7,7 %
Grozdje za predelavo	91,7	94,6	101,8	114,5	120,3	110,6	127,2	100,0	113,9	134,8	152,2	164,8	181,5	10,1 %
Vino	73,4	81,1	93,7	97,6	101,4	100,6	100,6	100,0	104,2	115,1	124,4	134,6	145,2	7,9 %
Oljčno olje	95,7	95,7	104,4	104,4	104,4	95,7	95,7	100,0	106,6	106,1	120,7	116,9	121,4	3,8 %
ŽIVALI IN ŽIVALSKI PROIZVODI	**111,2**	**112,7**	**102,7**	**97,2**	**103,7**	**103,6**	**106,5**	**100,0**	**105,4**	**136,3**	**142,4**	**141,6**	**157,0**	**10,9 %**
Govedo	106,6	102,8	103,5	100,7	104,4	106,5	105,2	100,0	110,6	142,1	148,9	158,8	202,4	27,4 %
Prašiči	95,7	91,8	86,6	85,6	92,6	88,3	102,1	100,0	91,6	112,5	132,0	122,8	110,6	–9,9 %
Jagnjeta	76,5	84,1	94,8	95,9	95,1	94,8	95,9	100,0	103,7	110,6	120,2	139,0	148,4	6,8 %
Perutnina	128,1	121,5	117,6	115,6	108,8	109,2	112,1	100,0	104,5	124,1	135,2	120,7	126,0	4,4 %
Konji	90,1	83,5	89,4	93,9	z	z	104,5	100,0	107,1	129,3	129,4	148,5	z	
Mleko, kravje	104,3	111,5	91,5	81,1	97,5	97,4	104,1	100,0	104,0	144,4	144,5	145,4	156,6	7,7 %
Jajca, jedilna	101,0	99,9	97,1	96,2	95,3	96,5	99,1	100,0	99,9	124,1	140,4	141,1	142,9	1,2 %
Drugi živalski proizvodi	194,3	233,6	232,8	229,7	227,7	206,5	151,7	100,0	137,4	135,2	131,6	117,5	92,1	–21,6 %
KMETIJSTVO SKUPAJ	**107,9**	**101,9**	**97,3**	**95,0**	**101,8**	**101,8**	**105,3**	**100,0**	**109,7**	**138,3**	**140,9**	**142,0**	**152,2**	**7,2 %**

z – zaupno

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 31: Realni indeksi cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih (2020 = 100); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/24
RASTLINSKI PRIDELKI	**106,9**	**88,1**	**92,7**	**95,7**	**102,0**	**100,3**	**103,2**	**100,0**	**114,4**	**127,7**	**116,3**	**117,3**	**116,1**	**–1,1 %**
Žito	125,0	106,0	113,8	103,2	112,6	115,4	102,9	100,0	143,3	204,1	106,0	108,4	112,9	4,2 %
navadna pšenica	122,8	112,5	117,6	93,8	106,3	107,6	104,7	100,0	123,2	195,4	104,9	103,8	106,8	2,9 %
koruza za zrnje	126,4	97,9	111,5	108,5	119,3	121,9	100,0	100,0	160,9	210,6	107,3	113,4	119,5	5,4 %
krmni ječmen	148,2	129,5	115,0	112,2	106,0	115,5	109,6	100,0	132,4	204,0	98,2	100,3	102,2	2,0 %
Krompir	132,3	76,9	59,1	73,2	76,0	80,0	115,7	100,0	121,2	152,8	154,3	142,6	125,3	–12,1 %
Oljnice	108,2	97,0	109,7	103,6	99,2	93,1	93,7	100,0	141,4	163,8	98,7	104,0	101,6	–2,3 %
Druge industrijske rastline (hmelj)	50,3	59,7	74,1	93,5	88,6	97,3	103,6	100,0	92,6	85,8	89,4	82,3	88,4	7,4 %
Zelenjadnice	108,7	89,6	91,2	91,9	96,2	100,4	104,5	100,0	108,1	115,5	121,8	122,9	112,9	–8,2 %
Cvetje, okrasne rastline, sadike	83,3	84,7	94,4	100,8	101,1	94,3	95,2	100,0	96,7	102,0	104,1	109,5	116,8	6,7 %
Sveže sadje	106,5	78,6	85,9	91,3	110,2	93,2	89,6	100,0	116,1	102,9	110,4	110,6	116,3	5,2 %
Grozdje za predelavo	95,8	98,6	106,6	120,0	124,3	112,3	127,1	100,0	111,8	121,5	127,7	135,6	145,9	7,6 %
Vino	76,6	84,6	98,1	102,3	104,8	102,2	100,5	100,0	102,2	103,7	104,4	110,7	116,7	5,4 %
Oljčno olje	99,9	99,7	109,3	109,4	107,8	97,2	95,6	100,0	104,6	95,6	101,3	96,2	97,5	1,4 %
ŽIVALI IN ŽIVALSKI PROIZVODI	**116,1**	**117,4**	**107,6**	**101,9**	**107,1**	**105,3**	**106,4**	**100,0**	**103,4**	**122,9**	**119,4**	**116,5**	**126,2**	**8,3 %**
Govedo	111,3	107,1	108,4	105,6	107,8	108,1	105,1	100,0	108,5	128,1	124,9	130,7	162,7	24,5 %
Prašiči	100,0	95,7	90,7	89,7	95,7	89,7	102,0	100,0	89,9	101,4	110,8	101,0	88,9	–12,0 %
Jagnjeta	79,9	87,7	99,3	100,5	98,3	96,3	95,8	100,0	101,7	99,7	100,8	114,4	119,3	4,3 %
Perutnina	133,8	126,6	123,2	121,1	112,5	110,9	112,0	100,0	102,6	111,9	113,4	99,3	101,3	2,0 %
Konji	94,1	87,0	93,7	98,4	z	z	104,4	100,0	105,1	116,6	108,5	122,2	z	
Mleko, kravje	109,0	116,2	95,9	85,0	100,7	98,9	104,0	100,0	102,0	130,2	121,2	119,6	125,9	5,2 %
Jajca, jedilna	105,5	104,1	101,7	100,8	98,5	98,0	99,1	100,0	98,1	111,8	117,8	116,1	114,8	–1,1 %
Drugi živalski proizvodi	202,8	243,4	243,9	240,8	235,3	209,7	151,6	100,0	134,8	121,9	110,4	96,7	74,0	–23,4 %
KMETIJSTVO SKUPAJ	**112,7**	**106,2**	**102,0**	**99,5**	**105,2**	**103,4**	**105,2**	**100,0**	**107,6**	**124,7**	**118,2**	**116,8**	**122,3**	**4,7 %**

z – zaupno

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 32: Indeksi cen inputov za kmetijstvo; 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2025/24
NOMINALNO														
Inputi za tekočo porabo (1)	**110,9**	**105,0**	**100,2**	**96,9**	**97,3**	**101,3**	**103,4**	**100,0**	**112,9**	**150,3**	**144,3**	**134,6**	**137,5**	**2,1 %**
Semena in sadike	100,6	99,3	98,5	94,1	94,7	91,5	100,9	100,0	98,5	105,1	114,9	131,7	139,6	6,0 %
Energija; maziva	126,1	123,0	108,3	99,0	108,0	117,6	115,8	100,0	117,6	150,5	141,4	138,6	136,6	–1,4 %
Gnojila in sredstva za izboljšavo tal	131,2	115,4	124,5	108,9	96,3	102,5	108,8	100,0	146,0	320,7	213,7	163,2	178,1	9,1 %
Sredstva za varstvo rastlin	87,1	89,7	90,9	92,2	90,1	91,2	96,2	100,0	101,4	108,1	123,4	126,3	135,0	6,9 %
Veterinarske storitve	90,1	90,3	90,3	90,3	94,6	96,8	99,5	100,0	101,3	104,8	111,4	117,1	118,5	1,2 %
Krmila	122,0	107,0	96,7	97,8	95,8	99,0	100,3	100,0	114,5	150,9	156,4	132,5	132,2	–0,2 %
Vzdrževanje opreme	92,9	95,4	96,5	96,7	98,0	99,2	99,0	100,0	102,4	111,3	120,9	128,1	132,6	3,6 %
Vzdrževanje zgradb	89,5	89,7	91,7	92,2	91,9	93,0	95,9	100,0	107,5	126,8	144,8	144,9	144,7	–0,1 %
Drugi proizvodi in storitve	85,5	88,1	88,2	88,5	88,7	92,3	95,6	100,0	101,8	110,0	123,0	125,9	129,8	3,1 %
Inputi za investicije (2)	**85,3**	**85,6**	**87,4**	**88,8**	**90,8**	**94,7**	**97,9**	**100,0**	**105,6**	**119,2**	**126,1**	**129,3**	**131,6**	**1,7 %**
Oprema	84,6	84,7	86,8	88,2	90,0	94,2	97,7	100,0	104,4	115,9	123,5	126,6	128,7	1,7 %
mehanizacija in druga oprema	81,9	82,2	85,2	86,5	88,6	93,5	97,4	100,0	106,7	121,5	133,2	136,4	137,7	1,0 %
transportna oprema (traktorji)	87,7	87,6	88,6	90,3	91,6	95,0	98,2	100,0	101,8	109,3	111,8	114,8	118,0	2,8 %
Zgradbe	87,1	87,9	89,1	90,7	93,0	96,1	98,3	100,0	108,9	128,2	133,4	136,9	139,4	1,8 %
INPUTI ZA KMETIJSTVO, skupaj (1 + 2)	**102,3**	**98,5**	**95,9**	**94,2**	**95,1**	**99,1**	**101,5**	**100,0**	**110,5**	**139,9**	**138,3**	**132,9**	**135,5**	**2,0 %**
REALNO														
Inputi za tekočo porabo (1)	**115,8**	**109,4**	**104,9**	**101,6**	**100,6**	**102,8**	**103,3**	**100,0**	**110,8**	**135,5**	**121,1**	**110,8**	**110,5**	**–0,3 %**
Semena in sadike	105,1	103,5	103,2	98,7	97,8	92,9	100,9	100,0	96,6	94,8	96,4	108,4	112,2	3,5 %
Energija; maziva	131,6	128,2	113,4	103,8	111,6	119,4	115,7	100,0	115,4	135,7	118,6	114,1	109,8	–3,7 %
Gnojila in sredstva za izboljšavo tal	137,0	120,2	130,5	114,1	99,5	104,1	108,7	100,0	143,2	289,1	179,3	134,3	143,1	6,6 %
Sredstva za varstvo rastlin	91,0	93,5	95,2	96,6	93,1	92,6	96,2	100,0	99,5	97,5	103,6	103,9	108,5	4,4 %
Veterinarske storitve	94,0	94,1	94,6	94,7	97,8	98,3	99,4	100,0	99,4	94,5	93,5	96,3	95,2	–1,1 %
Krmila	127,4	111,6	101,3	102,6	99,0	100,5	100,2	100,0	112,3	136,1	131,2	109,0	106,2	–2,5 %
Vzdrževanje opreme	97,1	99,4	101,0	101,4	101,3	100,7	99,0	100,0	100,5	100,4	101,4	105,4	106,6	1,2 %
Vzdrževanje zgradb	93,5	93,4	96,0	96,7	94,9	94,4	95,8	100,0	105,5	114,3	121,5	119,2	116,3	–2,5 %
Drugi proizvodi in storitve	89,3	91,8	92,4	92,8	91,7	93,7	95,5	100,0	99,9	99,2	103,2	103,6	104,4	0,7 %
Inputi za investicije (2)	**89,0**	**89,2**	**91,5**	**93,1**	**93,8**	**96,2**	**97,8**	**100,0**	**103,6**	**107,5**	**105,8**	**106,4**	**105,7**	**–0,6 %**
Oprema	88,3	88,3	90,9	92,4	93,0	95,6	97,7	100,0	102,5	104,5	103,6	104,1	103,5	–0,6 %
mehanizacija in druga oprema	85,5	85,7	89,3	90,6	91,6	94,9	97,3	100,0	104,7	109,5	111,7	112,2	110,7	–1,4 %
transportna oprema (traktorji)	91,6	91,3	92,8	94,6	94,7	96,5	98,1	100,0	99,9	98,5	93,8	94,4	94,8	0,4 %
Zgradbe	91,0	91,6	93,3	95,0	96,1	97,7	98,2	100,0	106,8	115,6	112,0	112,6	112,0	–0,6 %
INPUTI ZA KMETIJSTVO, skupaj (1 + 2)	**106,8**	**102,6**	**100,5**	**98,8**	**98,3**	**100,6**	**101,5**	**100,0**	**108,4**	**126,1**	**116,0**	**109,3**	**108,9**	**–0,4 %**

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 33: Povprečne letne odkupne cene pomembnejših kmetijskih proizvodov (EUR/t); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
RASTLINSKI PRIDELKI														
Pšenica (brez semenske)	181,0	169,1	168,3	133,8	154,0	159,4	163,2	148,0	187,8	314,9	184,1	186,1	194,2	104,4
Koruza za zrnje (brez semenske)	169,2	125,3	131,8	130,6	141,3	146,9	123,7	124,9	207,9	293,4	151,2	165,8	179,9	108,5
Krmni ječmen	177,3	153,3	133,8	133,0	128,8	142,4	137,2	125,4	168,3	278,3	150,9	151,6	159,0	104,9
Jedilni krompir	391,7	209,8	186,4	232,8	231,6	232,7	351,9	286,8	354,8	393,2	536,8	498,2	446,6	89,6
Fižol v zrnju (suh)	3.730,3	3.294,4	3.400,2	3.637,2	z	3.415,5	3.390,3	2.851,8	2.518,0	2.950,5	3.411,7	3.616,4	3.652,0	101,0
Oljna ogrščica	358,4	307,5	363,6	326,6	320,1	305,9	315,9	322,6	455,2	617,9	377,5	413,5	436,6	105,6
Seme buč	2.833,5	3.377,6	3.774,7	2.955,7	2.430,5	1.990,9	2.746,4	2.781,7	3.064,6	3.597,5	3.747,3	3.400,2	3.402,4	100,1
Hmelj	3.384,8	4.622,8	5.623,0	6.608,6	6.204,1	6.850,7	7.536,6	7.206,2	6.873,5	6.915,3	7.824,9	7.147,0	7.516,3	105,2
Čebula	542,7	369,8	322,1	409,3	426,5	515,8	412,6	360,6	416,7	467,9	713,1	527,7	482,5	91,4
Korenje	438,0	381,8	471,1	443,6	z	z	518,4	461,0	407,0	446,5	689,8	779,5	676,4	86,8
Paradižnik	944,4	1.328,3	1.302,2	z	z	z	z	z		2.308,7	2.157,9	2.692,7	2.652,4	98,5
Cvetača	753,3	791,8	836,4	952,0	z	1.006,8	z	z	1.158,8	1.171,5	1.443,0	1.651,5	1.500,4	90,9
Zelje	312,4	236,6	254,3	236,1	246,2	295,3	346,7	280,5	306,9	416,9	496,6	418,2	421,0	100,7
Solata	981,1	703,6	822,3	737,9	760,3	922,4	1.054,9	1.022,4	1.089,1	1.275,1	1.441,5	1.554,9	1.369,0	88,0
Namizna jabolka	575,2	409,9	461,1	494,9	628,5	391,4	490,2	560,9	657,6	634,7	732,8	730,8	787,2	107,7
Namizne hruške	817,7	650,2	727,9	817,0	895,9	776,1	923,5	892,8	1.037,5	1.063,3	1.412,2	1.372,5	1.587,6	115,7
Namizne breskve	1.052,5	799,9	740,4	746,4	892,4	888,6	816,5	1.142,4	z	1.299,4	z	1.625,4	z	
Grozdje za predelavo	461,4	456,8	501,5	554,6	595,4	565,4	604,6	487,8	566,7	646,3	766,7	879,7	873,0	99,2
Vino (000 l)	1.912,0	2.136,9	2.598,7	2.671,7	2.695,6	2.793,3	2.849,2	2.788,2	2.950,6	3.222,2	3.547,4	3.760,5	3.952,9	105,1
ŽIVALI IN ŽIVALSKI PROIZVODI														
Živina za zakol (živa masa)														
teleta	2.334,7	2.340,2	2.321,5	2.294,4	2.224,5	2.190,3	2.236,7	2.232,7	2.234,2	2.292,6	2.312,3	2.460,7	3.171,3	128,9
mlado govedo (vse kategorije)	1.826,2	1.783,9	1.790,0	1.746,3	1.801,8	1.836,8	1.812,3	1.727,6	1.906,7	2.409,1	2.575,3	2.741,7	3.440,6	125,5
biki do 24 mesecev	1.849,9	1.801,5	1.809,5	1.759,1	1.821,6	1.856,8	1.827,6	1.736,6	1.911,3	2.435,9	2.582,3	2.767,8	3.466,0	125,2
prašiči (do 150 kg)	1.372,2	1.317,2	1.240,2	1.223,4	1.321,8	1.265,0	1.460,4	1.431,0	1.313,7	1.610,5	1.889,8	1.757,6	1.580,5	89,9
piščanci	1.180,9	1.105,8	1.076,5	1.057,0	994,5	996,7	1.028,0	908,3	954,3	1.150,1	1.227,0	1.097,8	1.144,7	104,3
jagnjeta	2.127,4	2.332,9	2.612,7	2.646,3	2.625,2	2.622,5	2.652,2	2.759,1	2.878,5	3.059,9	3.323,1	3.812,6	4.085,4	107,2
konji	1.815,8	1.760,4	1.808,2	1.863,7	z	z	2.057,9	2.007,9	2.177,4	2.579,2	2.549,0	2.897,2	z	
Kravje mleko	331,1	354,9	290,9	257,5	309,5	309,0	330,8	318,0	330,2	456,7	459,7	461,6	497,9	107,9
Jedilna jajca (000 kosov)	110,4	108,9	105,9	104,8	104,0	105,2	108,0	109,1	109,2	135,5	153,2	154,0	155,8	101,2
Med	4.035,4	4.316,5	4.835,9	4.655,7	4.775,7	z	5.069,1	5.385,5	7.605,7	6.230,2	6.533,0	6.632,1	8.618,5	130,0
gozdni	4.587,8	4.759,6	5.276,3	5.018,8	5.116,9	5.378,8	5.771,3	6.140,0	8.268,0	6.858,3	7.024,6	7.381,3	10.202,1	138,2

z – zaupno

Vir: SURS, preračuni KIS

EKONOMSKI RAČUNI ZA KMETIJSTVO

Priloga 34: Vrednost kmetijske proizvodnje po osnovnih cenah (mio EUR, tekoče cene); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Žito, od tega:	77,3	91,0	87,0	82,8	75,8	85,8	84,8	96,4	132,7	165,0	104,7	111,8	110,4	98,8
pšenica	24,6	29,0	26,0	21,5	21,5	19,0	22,3	23,0	28,2	46,3	26,3	28,7	32,4	112,9
ječmen	11,4	12,7	11,7	11,5	11,9	11,6	13,4	14,7	19,0	29,9	14,8	14,7	17,2	117,2
koruza za zrnje	36,5	41,8	42,5	43,0	36,6	49,1	42,5	52,1	77,1	78,0	57,2	61,8	53,1	85,9
Industrijske rastline, od tega:	16,6	28,4	31,5	39,7	29,8	37,2	36,6	39,8	34,2	34,2	35,2	37,4	35,6	95,1
oljnice	10,6	15,1	17,0	18,5	12,3	10,4	10,8	13,2	14,4	16,1	11,4	17,6	13,5	76,7
hmelj	4,2	10,5	11,6	16,4	13,4	21,1	19,4	19,9	14,5	15,8	21,4	16,3	-	/
Krmne rastline, od tega:	180,2	213,7	198,0	199,4	156,9	201,9	202,4	213,4	231,8	229,8	305,4	290,0	265,6	91,6
silažna koruza	35,6	48,0	40,4	43,5	36,9	46,3	45,2	46,5	49,4	54,0	60,2	60,8	-	/
Zelenjadnice, sadike, okrasne rastline, od tega:	93,7	101,9	117,6	121,2	120,9	128,0	154,0	158,4	146,0	145,7	138,8	152,7	132,2	86,6
sveže vrtnine	60,7	67,0	79,1	83,9	82,6	92,1	123,4	129,3	115,4	110,9	104,3	119,2	97,3	81,7
Krompir	23,1	21,5	17,0	20,1	19,2	18,8	24,7	23,2	20,5	23,0	29,6	30,6	22,3	73,0
Sadje, grozdje, oljke, od tega:	110,5	90,3	124,2	88,0	70,5	136,6	84,4	110,4	63,7	118,3	74,8	130,0	109,5	84,2
sadje	97,6	81,7	107,6	72,4	51,9	116,0	66,3	95,3	42,6	98,2	52,7	108,7	81,5	74,9
grozdje	12,9	8,7	16,6	15,6	18,6	20,7	18,1	15,1	21,0	20,0	22,1	21,3	28,1	131,8
Vino	93,6	105,9	147,6	121,0	108,0	179,2	142,4	136,1	92,5	109,5	118,2	111,1	157,6	141,9
Oljčno olje	3,7	2,1	4,2	4,1	4,1	9,8	5,0	7,9	2,5	6,6	3,8	14,0	12,6	89,9
Drugi rastlinski proizvodi	0,2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	100,0
Rastlinska pridelava	**598,6**	**655,1**	**727,4**	**676,8**	**585,7**	**797,9**	**734,8**	**786,2**	**724,3**	**832,6**	**811,2**	**878,2**	**846,6**	**96,4**
Živina, od tega:	300,1	299,3	293,4	306,4	314,3	320,1	330,6	312,1	322,5	386,8	404,3	405,1	474,0	117,0
govedo	143,1	141,2	147,0	149,7	153,2	159,7	157,8	145,2	163,6	200,8	197,3	211,3	265,0	125,4
prašiči	49,1	49,8	41,8	44,9	49,2	47,3	55,4	49,7	49,4	51,1	57,1	53,9	51,5	95,7
drobnica	5,0	7,2	8,4	8,6	8,7	8,7	8,7	9,7	10,7	10,5	12,5	12,6	12,1	95,6
perutnina	97,5	95,8	91,2	97,6	98,0	99,3	103,6	102,8	94,1	119,6	132,8	122,5	140,4	114,7
Živalski proizvodi, od tega:	235,7	243,1	228,9	206,0	235,0	233,6	240,8	235,4	242,9	336,5	327,8	325,2	361,2	111,1
mleko	181,6	201,5	169,3	154,1	184,7	179,0	188,8	185,3	194,7	265,4	258,0	261,4	294,0	112,5
jajca	35,2	32,7	37,2	36,3	36,9	37,5	41,6	37,4	39,9	49,0	57,0	51,0	56,9	111,4
drugi živalski proizvodi	18,9	8,9	22,5	15,7	13,4	17,1	10,5	12,7	8,3	22,1	12,7	12,8	10,4	81,0
Živinoreja	**535,8**	**542,4**	**522,3**	**512,4**	**549,3**	**553,7**	**571,4**	**547,5**	**565,4**	**723,2**	**732,1**	**730,3**	**835,2**	**114,4**
PROIZVODNJA KMETIJSKIH PROIZVODOV	**1.134,4**	**1.197,5**	**1.249,7**	**1.189,2**	**1.135,0**	**1.351,5**	**1.306,2**	**1.333,6**	**1.289,7**	**1.555,8**	**1.543,2**	**1.608,5**	**1.681,8**	**104,6**
Kmetijske storitve	19,2	19,7	19,9	17,7	18,0	18,4	19,0	33,3	33,4	35,1	37,4	39,8	40,5	101,7
KMETIJSKA PROIZVODNJA	**1.153,6**	**1.217,2**	**1.269,6**	**1.206,9**	**1.153,0**	**1.370,0**	**1.325,2**	**1.366,9**	**1.323,0**	**1.590,9**	**1.580,7**	**1.648,3**	**1.722,3**	**104,5**

* Začasni podatki (SURS, druga ocena).

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 35: Delež posameznih proizvodov v vrednosti proizvodnje po osnovnih cenah (%); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Žito, od tega:	6,7	7,5	6,9	6,9	6,6	6,3	6,4	7,1	10,0	10,4	6,6	6,8	6,4
pšenica	2,1	2,4	2,0	1,8	1,9	1,4	1,7	1,7	2,1	2,9	1,7	1,7	1,9
ječmen	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	0,8	1,0	1,1	1,4	1,9	0,9	0,9	1,0
koruza za zrnje	3,2	3,4	3,3	3,6	3,2	3,6	3,2	3,8	5,8	4,9	3,6	3,7	3,1
Industrijske rastline, od tega:	1,4	2,3	2,5	3,3	2,6	2,7	2,8	2,9	2,6	2,1	2,2	2,3	2,1
oljnice	0,9	1,2	1,3	1,5	1,1	0,8	0,8	1,0	1,1	1,0	0,7	1,1	0,8
hmelj	0,4	0,9	0,9	1,4	1,2	1,5	1,5	1,5	1,1	1,0	1,4	1,0	/
Krmne rastline, od tega:	15,6	17,6	15,6	16,5	13,6	14,7	15,3	15,6	17,5	14,4	19,3	17,6	15,4
silažna koruza	3,1	3,9	3,2	3,6	3,2	3,4	3,4	3,4	3,7	3,4	3,8	3,7	/
Zelenjadnice, sadike, okrasne rastline, od tega:	8,1	8,4	9,3	10,0	10,5	9,3	11,6	11,6	11,0	9,2	8,8	9,3	7,7
sveže vrtnine	5,3	5,5	6,2	6,9	7,2	6,7	9,3	9,5	8,7	7,0	6,6	7,2	5,7
Krompir	2,0	1,8	1,3	1,7	1,7	1,4	1,9	1,7	1,6	1,4	1,9	1,9	1,3
Sadje, grozdje, oljke, od tega:	9,6	7,4	9,8	7,3	6,1	10,0	6,4	8,1	4,8	7,4	4,7	7,9	6,4
sadje	8,5	6,7	8,5	6,0	4,5	8,5	5,0	7,0	3,2	6,2	3,3	6,6	4,7
grozdje	1,1	0,7	1,3	1,3	1,6	1,5	1,4	1,1	1,6	1,3	1,4	1,3	1,6
Vino	8,1	8,7	11,6	10,0	9,4	13,1	10,7	10,0	7,0	6,9	7,5	6,7	9,1
Oljčno olje	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,7	0,4	0,6	0,2	0,4	0,2	0,8	0,7
Drugi rastlinski proizvodi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rastlinska pridelava	**51,9**	**53,8**	**57,3**	**56,1**	**50,8**	**58,2**	**55,5**	**57,5**	**54,7**	**52,3**	**51,3**	**53,3**	**49,2**
Živina, od tega:	26,0	24,6	23,1	25,4	27,3	23,4	24,9	22,8	24,4	24,3	25,6	24,6	27,5
govedo	12,4	11,6	11,6	12,4	13,3	11,7	11,9	10,6	12,4	12,6	12,5	12,8	15,4
prašiči	4,3	4,1	3,3	3,7	4,3	3,5	4,2	3,6	3,7	3,2	3,6	3,3	3,0
drobnica	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7
perutnina	8,5	7,9	7,2	8,1	8,5	7,2	7,8	7,5	7,1	7,5	8,4	7,4	8,2
Živalski proizvodi, od tega:	20,4	20,0	18,0	17,1	20,4	17,1	18,2	17,2	18,4	21,1	20,7	19,7	21,0
mleko	15,7	16,6	13,3	12,8	16,0	13,1	14,2	13,6	14,7	16,7	16,3	15,9	17,1
jajca	3,1	2,7	2,9	3,0	3,2	2,7	3,1	2,7	3,0	3,1	3,6	3,1	3,3
drugi živalski proizvodi	1,6	0,7	1,8	1,3	1,2	1,2	0,8	0,9	0,6	1,4	0,8	0,8	0,6
Živinoreja	**46,4**	**44,6**	**41,1**	**42,5**	**47,6**	**40,4**	**43,1**	**40,1**	**42,7**	**45,5**	**46,3**	**44,3**	**48,5**
PROIZVODNJA KMETIJSKIH PROIZVODOV	**98,3**	**98,4**	**98,4**	**98,5**	**98,4**	**98,6**	**98,6**	**97,6**	**97,5**	**97,8**	**97,6**	**97,6**	**97,6**
Kmetijske storitve	1,7	1,6	1,6	1,5	1,6	1,3	1,4	2,4	2,5	2,2	2,4	2,4	2,4
KMETIJSKA PROIZVODNJA	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

* Začasni podatki (SURS, druga ocena).

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 36: Vrednost in struktura vmesne potrošnje v kmetijstvu; 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Vrednost (mio EUR; tekoče cene)														
Seme in sadike	35,7	35,4	36,3	34,7	34,7	33,4	34,4	36,3	38,6	45,9	44,7	46,7	49,5	106,0
Energija	118,6	115,8	99,9	91,9	101,1	109,7	107,4	95,1	111,6	144,4	103,4	92,4	89,9	97,3
Gnojila	54,6	52,9	57,2	48,6	42,8	45,1	47,0	44,6	54,8	106,7	74,6	73,1	79,7	109,1
Sredstva za varstvo rastlin	22,0	23,3	23,5	25,4	25,4	25,0	24,6	26,5	26,3	25,6	22,8	20,2	21,6	106,9
Veterinarski izdatki	26,0	27,0	26,9	27,9	30,5	30,8	33,4	34,2	35,1	36,2	40,2	42,0	43,7	104,0
Krma	386,7	383,6	385,9	394,5	373,4	383,0	393,1	401,3	479,1	545,4	529,1	499,1	506,8	101,6
kupljena krma	135,7	144,8	132,4	140,2	146,9	137,4	138,5	140,9	159,4	197,0	198,6	156,5	196,4	125,5
domača krma	251,0	238,8	253,5	254,3	226,5	245,6	254,6	260,4	319,7	348,4	330,5	342,5	310,4	90,6
Vzdrževanje strojev in opreme	35,8	36,7	38,0	38,7	39,8	42,3	44,7	47,3	49,7	53,7	58,3	62,4	64,7	103,6
Vzdrževanje zgradb	13,7	13,8	14,0	14,2	14,6	15,0	15,4	14,4	15,8	17,3	19,0	20,6	20,6	99,9
Kmetijske storitve	19,2	19,7	19,9	17,7	18,0	18,4	19,0	33,3	33,4	35,1	37,4	39,8	40,5	101,7
Posredno merjene storitve finančnega posredništva	1,1	1,2	1,2	1,1	0,9	0,9	0,7	0,7	0,6	0,6	1,3	1,3	1,4	103,7
Drugi proizvodi in storitve	39,5	41,9	43,0	42,7	41,7	46,7	45,1	49,1	52,7	57,0	64,5	71,6	72,8	101,7
VMESNA POTROŠNJA	**752,8**	**751,2**	**745,7**	**737,3**	**722,8**	**750,3**	**764,7**	**783,0**	**897,7**	**1.067,8**	**995,2**	**969,2**	**991,2**	**102,3**
Struktura (%)														
Seme in sadike	4,7	4,7	4,9	4,7	4,8	4,5	4,5	4,6	4,3	4,3	4,5	4,8	5,0	
Energija	15,8	15,4	13,4	12,5	14,0	14,6	14,0	12,1	12,4	13,5	10,4	9,5	9,1	
Gnojila	7,3	7,0	7,7	6,6	5,9	6,0	6,1	5,7	6,1	10,0	7,5	7,5	8,0	
Sredstva za varstvo rastlin	2,9	3,1	3,2	3,4	3,5	3,3	3,2	3,4	2,9	2,4	2,3	2,1	2,2	
Veterinarski izdatki	3,5	3,6	3,6	3,8	4,2	4,1	4,4	4,4	3,9	3,4	4,0	4,3	4,4	
Krma	51,4	51,1	51,7	53,5	51,7	51,0	51,4	51,3	53,4	51,1	53,2	51,5	51,1	
kupljena krma	18,0	19,3	17,8	19,0	20,3	18,3	18,1	18,0	17,8	18,4	20,0	16,2	19,8	
domača krma	33,3	31,8	34,0	34,5	31,3	32,7	33,3	33,3	35,6	32,6	33,2	35,3	31,3	
Vzdrževanje strojev in opreme	4,8	4,9	5,1	5,2	5,5	5,6	5,8	6,0	5,5	5,0	5,9	6,4	6,5	
Vzdrževanje zgradb	1,8	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	1,8	1,8	1,6	1,9	2,1	2,1	
Kmetijske storitve	2,6	2,6	2,7	2,4	2,5	2,5	2,5	4,2	3,7	3,3	3,8	4,1	4,1	
Posredno merjene storitve finančnega posredništva	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	
Drugi proizvodi in storitve	5,3	5,6	5,8	5,8	5,8	6,2	5,9	6,3	5,9	5,3	6,5	7,4	7,3	
VMESNA POTROŠNJA	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	

* Začasni podatki (SURS, druga ocena).

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 37: Osnovni kazalniki ekonomskih računov za kmetijstvo in primerjava z EU (mio EUR, tekoče cene); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
Vrednost proizvodnje po proizvajalčevih cenah	1.153,6	1.217,2	1.269,6	1.206,9	1.153,0	1.370,0	1.325,2	1.366,9	1.323,0	1.590,9	1.580,7	1.648,3	1.722,3	104,5
Subvencije na proizvod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/
Davki na proizvod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/
/Vrednost proizvodnje po osnovnih cenah	1.153,6	1.217,2	1.269,6	1.206,9	1.153,0	1.370,0	1.325,2	1.366,9	1.323,0	1.590,9	1.580,7	1.648,3	1.722,3	104,5
Vmesna potrošnja	752,8	751,2	745,7	737,3	722,8	750,3	764,7	783,0	897,7	1067,8	995,2	969,2	991,2	102,3
Bruto dodana vrednost po osnovnih cenah (BDV)	400,8	466,0	523,9	469,6	430,3	619,7	560,5	583,9	425,3	523,1	585,4	679,1	731,0	107,7
Poraba stalnega kapitala	250,5	256,5	258,1	259,7	262,1	267,3	270,3	275,3	280,8	307,4	343,1	376,5	389,5	103,5
Neto dodana vrednost po osnovnih cenah (NDV)	150,3	209,5	265,8	209,9	168,2	352,4	290,1	308,7	144,5	215,7	242,3	302,6	341,6	112,9
Druge subvencije na proizvodnjo	254,5	246,0	238,5	246,9	259,9	247,4	251,9	271,6	290,5	307,9	277,5	291,1	301,2	103,5
Drugi davki na proizvodnjo	5,7	6,6	5,8	4,4	5,8	6,1	5,0	3,9	10,7	8,1	9,8	9,3	9,7	103,4
Faktorski dohodek (FD)	399,1	448,9	498,5	452,4	422,3	593,6	537,1	576,3	424,4	515,5	510,1	584,4	633,1	108,3
Število polnovrednih delovnih moči (000 PDM)	82,8	81,8	81,4	80,0	78,8	78,0	76,3	74,1	73,6	72,9	71,2	70,3	68,3	97,1
BDV/PDM (EUR)	4.843	5.696	6.438	5.872	5.464	7.943	7.344	7.886	5.778	7.174	8.221,3	9.654	10.702	110,9
NDV/PDM (EUR)	1.816	2.561	3.267	2.625	2.136	4.517	3.802	4.168	1.963	2.958	3.403	4.302	5.000	116,2
FD/PDM (EUR)	**4.823**	**5.487**	**6.127**	**5.657**	**5.363**	**7.608**	**7.038**	**7.783**	**5.765**	**7.069**	**7.163**	**8.308**	**9.268**	**111,6**
EU-27														
BDV/PDM (EUR)	16.559	16.882	16.989	16.613	19.505	19.312	20.450	21.940	23.531	28.182	29.189	30.314	34.247	113,0
NDV/PDM (EUR)	10.721	10.906	10.938	10.696	13.232	12.839	13.694	14.288	15.628	19.425	19.545	20.459	24.002	117,3
FD/PDM (EUR)	**15.340**	**15.733**	**15.419**	**15.560**	**18.367**	**18.101**	**19.205**	**20.256**	**21.768**	**26.081**	**26.060**	**26.979**	**30.337**	**112,4**

* Začasni podatki (SURS, druga ocena).

Vir: SURS, Eurostat, preračuni KIS

Priloga 38: Indeksi osnovnih kazalnikov ekonomskih računov za kmetijstvo in primerjava z EU (realno; 2020 = 100); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	2025/24
Vrednost proizvodnje po proizvajalčevih cenah	92,6	97,2	100,4	94,6	89,2	103,8	98,1	100,0	94,2	106,4	96,1	96,8	97,8	1,0 %
Subvencije na proizvod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/
Davki na proizvod	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	/
Vrednost proizvodnje po osnovnih cenah	92,6	97,2	100,4	94,6	89,2	103,8	98,1	100,0	94,2	106,4	96,1	96,8	97,8	1,0 %
Vmesna potrošnja	105,5	104,7	103,0	100,9	97,7	99,2	98,8	100,0	111,6	124,7	105,7	99,4	98,3	-1,1 %
Bruto dodana vrednost po osnovnih cenah (BDV)	75,3	87,1	97,0	86,2	78,0	109,9	97,1	100,0	70,9	81,9	83,3	93,4	97,2	4,1 %
Poraba stalnega kapitala	99,9	101,7	101,4	101,1	100,7	100,5	99,4	100,0	99,3	102,1	103,6	109,8	109,8	0,0 %
Neto dodana vrednost po osnovnih cenah (NDV)	53,4	74,1	93,1	72,9	57,7	118,2	95,1	100,0	45,6	63,9	65,3	78,7	85,9	9,1 %
Druge subvencije na proizvodnjo	102,9	98,8	95,0	97,4	101,3	94,3	93,9	100,0	104,2	103,6	84,9	86,1	86,1	0,0 %
Drugi davki na proizvodnjo	159,4	183,1	159,2	120,2	154,9	160,0	127,7	100,0	263,2	187,5	206,5	190,2	190,1	0,0 %
Faktorski dohodek (FD)	76,0	85,0	93,5	84,1	77,5	106,6	94,3	100,0	71,7	81,8	73,6	81,4	85,3	4,7 %
Število polnovrednih delovnih moči (000 PDM)	111,7	110,5	109,9	108,0	106,3	105,4	103,1	100,0	99,4	98,5	96,2	95,0	92,2	-2,9 %
BDV/PDM (EUR)	67,4	78,8	88,3	79,8	73,3	104,3	94,3	100,0	71,3	83,2	86,7	98,3	105,3	7,1 %
NDV/PDM (EUR)	47,8	67,0	84,8	67,5	54,2	112,2	92,3	100,0	45,8	64,9	67,9	82,9	93,1	12,3 %
FD/PDM (EUR)	**68,0**	**76,9**	**85,1**	**77,9**	**72,9**	**101,2**	**91,5**	**100,0**	**72,1**	**83,0**	**76,5**	**85,7**	**92,4**	**7,8** %
EU–27														
BDV/PDM (EUR)	82,6	83,6	83,0	80,7	93,4	91,1	94,8	100,0	104,8	118,9	115,4	115,7	126,7	9,5 %
NDV/PDM (EUR)	81,9	82,9	81,9	79,8	97,2	93,0	97,4	100,0	106,9	125,9	118,7	120,0	136,4	13,6 %
FD/PDM (EUR)	**82,8**	**84,4**	**81,5**	**81,9**	**95,3**	**92,5**	**96,4**	**100,0**	**105,0**	**119,0**	**111,4**	**111,3**	**121,4**	**9,1** %

* Začasni podatki (SURS, druga ocena).

Vir: SURS, Eurostat, preračuni KIS

PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO

Priloga 39: Proračunska izplačila, povezana s kmetijstvom (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
PRORAČUN MKM IN ORGANOV V SESTAVI*	**617.335**	**743.532**	**398.099**	**380.645**	**385.391**	**434.537**	**481.111**	**482.440**	**518.829**	**568.253**	**566.182**	**605.004**	**658.004**	**108,8**
Operativni in upravni stroški**	235.984	389.209	48.523	55.557	48.098	48.634	52.210	54.667	67.338	58.413	72.470	73.912	91.987	124,5
Proračunski transferji gozdarstvu (MKM)	22.491	22.260	23.009	29.426	35.679	44.339	68.924	52.337	61.284	74.145	104.036	91.207	73.629	80,7
Proračunski transferji ribištvu (MKM)	5.559	5.311	3.545	2.977	1.151	2.360	3.194	3.662	7.221	6.221	8.570	2.430	4.904	201,8
Proračunski transferji kmetijstvu (MKM)***	**353.302**	**326.752**	**323.023**	**292.685**	**300.463**	**339.205**	**356.783**	**371.774**	**382.987**	**429.474**	**381.105**	**437.455**	**487.485**	**111,4**
PRORAČUNSKI TRANSFERJI KMETIJSTVU IZ DRUGIH VIROV	**22.271**	**24.035**	**20.205**	**20.352**	**24.130**	**33.780**	**20.608**	**20.033**	**19.800**	**22.714**	**24.812**	**0**	**2.911**	
Proračunska rezerva (državna pomoč ob naravnih nesrečah)	5.604	5.223	0	0	3.500	12.712	0	0	0	5.762	24.812	0	0	
Ministrstvo za finance (vračilo trošarine za gorivo, naravne nesreče itd.)	16.667	18.812	20.205	20.352	20.630	21.067	20.608	20.033	19.800	16.952	-	-	2.911	
SKUPAJ PRORAČUNSKA IZPLAČILA ZA KMETIJSTVO	**375.573**	**350.787**	**343.228**	**313.037**	**324.593**	**372.985**	**377.392**	**391.806**	**402.787**	**452.188**	**405.918**	**437.455**	**490.395**	**112,1**
od tega EU	266.720	253.492	250.465	228.430	230.651	257.856	269.845	266.583	262.290	271.419	273.262	304.871	322.856	105,9
Po skupinah ukrepov:														
TRŽNI UKREPI IN NEPOSREDNE PODPORE PROIZVAJALCEM	169.217	163.987	155.430	163.889	166.870	175.023	161.588	178.339	189.357	223.075	182.453	164.272	152.006	92,5
RAZVOJ PODEŽELJA IN KMETIJSKA STRUKTURNA POLITIKA	169.363	149.933	150.164	112.475	117.665	157.450	173.135	169.579	166.611	181.564	169.610	216.860	274.110	126,4
SPLOŠNE STORITVE V PODPORO RAZVOJU KMETIJSTVA	36.993	36.867	37.633	36.674	40.058	40.512	42.669	43.888	46.818	47.548	53.855	56.322	64.280	114,1

* V letih 2012–2014 proračun Ministrstva za kmetijstvo in okolje (MKO), v preostalih letih proračun MKM skupaj z organi v sestavi; podatki med seboj niso primerljivi.
** Plače, materialni stroški, upravni transferji in projekti, vračila sredstev proračunu EU.
*** Brez izplačil škode po divjadi, ki je vključena med transferje gozdarstvu.

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Priloga 40: Proračunska izplačila za tržne ukrepe in neposredne podpore proizvajalcem (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Ukrepi za podporo trgu	**3.653**	**927**	**944**	**1.032**	**1.105**	**1.311**	**1.326**	**1.239**	**1.264**	**1.415**	**1.425**	**1.535**	**1.656**	**107,9**
Izvozne podpore	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tržni ukrepi	3.651	927	944	1.032	1.105	1.311	1.326	1.239	1.264	1.415	1.425	1.535	1.656	107,9
podpore porabi kmetijskih proizvodov	3.651	927	944	1.032	1.105	1.311	1.326	1.239	1.264	1.415	1.425	1.535	1.656	107,9
Ukrepi neposrednih podpor proizvajalcem	**165.564**	**163.060**	**154.486**	**162.857**	**165.766**	**173.712**	**160.262**	**177.100**	**188.094**	**221.660**	**181.028**	**162.738**	**150.350**	**92,4**
Neposredna plačila in ukrepi za zniževanje stroškov	**159.211**	**157.151**	**153.842**	**159.113**	**158.686**	**160.473**	**159.689**	**158.931**	**158.272**	**154.799**	**139.269**	**137.816**	**138.759**	**100,7**
Neposredna plačila proizvajalcem	137.873	134.242	131.720	137.353	135.811	134.961	134.338	133.599	132.284	131.517	131.742	127.970	129.664	101,3
neposredna plačila na enoto pridelka	1.919	1.936	1.913	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
neposredna plačila na površino/žival	6.612	6.513	6.392	20.513	20.284	17.454	17.336	17.249	17.083	16.857	17.057	17.036	19.415	114,0
proizvodno nevezana neposredna plačila	129.543	126.067	123.674	116.840	115.527	117.507	117.003	116.350	115.201	114.660	114.685	110.934	110.249	99,4
nerazporejeno, nepravilnosti, vračila	–201	–275	–260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ukrepi za zniževanje stroškov kmetovanja	21.337	22.908	22.123	21.760	22.875	25.511	25.350	25.332	25.988	23.282	7.528	9.845	9.094	92,4
vračilo trošarine za gorivo	16.667	18.812	20.205	20.352	20.630	21.067	20.608	20.033	19.800	16.952	0	0	0	
podpore za zavarovanje	4.670	4.097	1.918	1.408	2.245	4.444	4.742	5.300	6.188	6.330	7.528	9.845	9.094	92,4
Odškodnine in druga izredna plačila	**6.353**	**5.910**	**644**	**3.744**	**7.080**	**13.239**	**573**	**18.168**	**29.821**	**66.861**	**41.759**	**24.922**	**11.591**	**46,5**
Izredna pomoč na posameznih trgih	139	395	478	3.599	3.514	1	441	15.424	27.124	60.503	1.514	2.983	3	
Druge odškodnine in nadomestila	6.214	5.514	166	146	3.566	13.238	132	2.745	2.697	6.358	40.245	21.938	11.588	52,8
TRŽNI UKREPI IN NEPOSREDNE PODPORE PROIZVAJALCEM	**169.217**	**163.987**	**155.430**	**163.889**	**166.870**	**175.023**	**161.588**	**178.339**	**189.357**	**223.075**	**182.453**	**164.272**	**152.006**	**92,5**
od tega EU	131.906	134.844	132.920	140.377	138.467	135.911	135.294	135.168	135.192	134.092	141.215	139.714	134.912	96,6

Vir: MKM, ARSKTRP, MF, preračuni KIS

Priloga 41: Proračunska izplačila za razvoj podeželja in kmetijsko strukturno politiko (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Ukrepi za krepitev konkurenčnosti	**55.418**	**54.426**	**54.182**	**16.544**	**26.329**	**61.264**	**69.511**	**60.728**	**54.822**	**59.284**	**71.498**	**85.004**	**114.100**	**134,2**
Posodabljanje in prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev	**35.361**	**36.280**	**32.025**	**13.161**	**19.527**	**49.953**	**49.771**	**38.884**	**33.194**	**39.456**	**44.971**	**57.823**	**68.768**	**118,9**
Podpore naložbam na kmetijskih gospodarstvih	18.909	25.041	29.720	5.225	9.474	27.773	35.595	14.454	15.098	19.709	31.580	46.377	58.135	125,4
Druge strukturne podpore kmetijskim gospodarstvom	16.452	11.240	2.304	7.937	10.053	22.180	14.176	24.430	18.095	19.747	13.391	11.446	10.632	92,9
pomoč za zagon kmetijske dejavnosti, mladi kmetje	13.062	8.393	-170	6.241	8.538	6.755	9.446	10.179	7.959	7.783	5.945	8.684	2.611	30,1
sodelovanje kmetovalcev v shemah kakovosti proizvodov	104	119	137	0	166	317	631	521	573	246	247	463	300	64,8
uporaba storitev svetovanja			247	154	240	185	3.182	437	510	496	301	98	9	9,6
druge podpore kmetijskim gospodarstvom	3.286	2.727	2.090	1.542	1.110	14.923	917	13.294	9.054	11.222	6.898	2.201	7.712	350,4
Izboljšanje kmetijske infrastrukture	**4.891**	**7.570**	**7.757**	**976**	**2.963**	**3.348**	**7.874**	**10.111**	**11.805**	**5.895**	**7.021**	**6.119**	**15.571**	**254,5**
naložbe v zemljiške operacije	4.796	7.272	7.432	632	2.622	2.985	7.498	9.759	11.214	5.310	6.555	5.597	15.057	269,0
druge infrastrukturne podpore kmetijstvu	94	298	325	345	341	362	376	352	590	585	465	523	513	98,2
Organiziranost, predelava, trženje in promocija agroživilstva	**15.167**	**10.576**	**14.400**	**2.406**	**3.839**	**7.964**	**11.867**	**11.733**	**9.824**	**13.933**	**19.506**	**21.062**	**29.762**	**141,3**
Skupine in organizacije proizvajalcev	1.220	1.890	2.404	18	0	69	75	221	515	672	591	235	1.277	544,5
Naložbe v skladiščenje in predelavo kmetijskih proizvodov in živil	11.464	6.495	9.508	372	1.423	4.504	8.649	8.585	6.324	9.222	14.643	16.438	24.022	146,1
Trženje in promocija kmetijskih proizvodov in živil	2.483	2.191	2.488	2.016	2.416	3.392	3.143	2.927	2.984	4.040	4.272	4.389	4.463	101,7
Ukrepi za zagotavljanje okoljskih in drugih družbenih koristi	**85.457**	**66.838**	**75.683**	**93.659**	**87.692**	**86.690**	**92.280**	**92.891**	**92.607**	**94.317**	**69.291**	**112.608**	**138.817**	**123,3**
Izravnalna plačila kmetovalcem na OMD	46.995	27.688	35.642	60.550	44.392	41.063	45.364	44.482	42.969	42.536	16.437	34.772	58.600	168,5
Plačila za kmetijsko–okoljsko–podnebne storitve	29.923	29.601	28.655	24.300	28.857	30.005	30.559	30.931	30.685	30.952	31.722	46.608	47.864	102,7
Plačila za ekološko kmetovanje	8.540	9.549	10.007	7.587	8.734	9.059	9.578	10.009	10.278	10.716	10.937	14.503	15.356	105,9
Plačila za zagotavljanje dobrobiti živali v kmetijstvu			1.380	1.222	5.710	6.536	6.750	6.892	7.310	7.537	7.432	8.648	9.542	110,3
Druga plačila povezana z ekosistemskimi storitvami						28	30	578	1.366	2.577	2.762	8.077	7.455	92,3
Ukrepi v podporo podeželskemu gospodarstvu in prebivalstvu	**28.487**	**28.670**	**20.299**	**2.272**	**3.644**	**9.495**	**11.344**	**15.961**	**19.181**	**27.963**	**28.821**	**19.248**	**21.192**	**110,1**
Podpore razvoju gozdarstva in gozdno–lesne verige	6.121	3.072	1.570	1.127	3.080	6.643	5.631	5.369	7.582	8.258	8.773	4.818	5.181	107,5
Vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti na podeželju	5.868	11.829	9.116	31	153	0	11	184	1.395	4.240	6.624	6.224	7.621	122,5
Podeželska infrastruktura, osnovne storitve in obnova vasi	9.125	8.237	6.570	0	120	180	4	99	0	2.005	1.347	1.335	1.695	126,9
Krepitev lokalnih razvojnih pobud (LEADER)	7.373	5.532	3.043	1.113	290	2.672	5.698	10.309	10.205	13.459	12.077	6.871	6.695	97,4
RAZVOJ PODEŽELJA IN STRUKTURNA POLITIKA	**169.363**	**149.933**	**150.164**	**112.475**	**117.665**	**157.450**	**173.135**	**169.579**	**166.611**	**181.564**	**169.610**	**216.860**	**274.110**	**126,4**
od tega EU	131.361	115.587	113.366	84.202	87.425	116.891	128.951	126.478	121.927	132.192	123.431	153.470	176.358	114,9

Vir: MKM, ARSKTRP, preračuni KIS

Priloga 42: Proračunska izplačila za splošne storitve v podporo razvoju kmetijstva (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Indeks 2025/24
Raziskovalne, razvojne, svetovalne in strokovne storitve	**18.940**	**18.901**	**18.088**	**18.339**	**19.880**	**20.583**	**21.597**	**23.135**	**24.114**	**25.964**	**28.714**	**28.648**	**31.925**	**111,4**
Raziskave in razvoj	1.227	1.285	1.285	1.436	1.730	1.656	1.578	1.665	1.896	2.127	2.123	2.078	3.906	187,9
Svetovalna služba	8.396	8.228	7.732	7.940	8.487	9.194	9.696	9.975	10.466	10.904	11.877	11.982	12.801	106,8
Kmetijsko šolstvo in infrastruktura	1.027	961	738	300	637	560	641	866	831	1.142	1.709	1.021	870	85,2
Strokovne naloge in javne službe v kmetijstvu	8.290	8.427	8.333	8.663	9.025	9.174	9.682	10.630	10.921	11.790	13.004	13.566	14.348	105,8
Nadzor nad varnostjo in kakovostjo hrane in krme	**12.669**	**12.869**	**12.633**	**12.713**	**15.781**	**15.466**	**16.179**	**15.849**	**17.578**	**15.697**	**16.266**	**16.388**	**21.606**	**131,8**
Ukrepi na področju veterinarstva	10.395	10.610	10.311	10.066	13.156	12.345	12.826	11.835	13.115	10.566	10.350	10.233	14.599	142,7
Fitosanitarni ukrepi ter varstvo in registracija sort	1.909	1.854	1.858	2.184	2.441	2.970	3.228	3.792	4.098	4.781	5.566	5.350	6.100	114,0
Ukrepi na področju kakovosti hrane in krme	365	405	464	463	184	151	125	222	364	350	350	805	907	112,6
Druge splošne storitve	**5.384**	**5.097**	**6.913**	**5.623**	**4.398**	**4.463**	**4.892**	**4.904**	**5.127**	**5.888**	**8.876**	**11.286**	**10.750**	**95,2**
Podpora nevladnim organizacijam	200	214	305	326	341	354	322	412	451	469	495	485	594	122,5
Informacijski sistemi za zeleni prehod kmetijstva											1.567	4.002	3.246	81,1
Tehnična pomoč	2.324	2.041	3.490	3.413	4.000	4.021	4.481	4.405	4.552	5.305	6.694	6.680	6.790	101,6
Drugo	2.859	2.843	3.117	1.884	57	88	89	87	124	114	120	120	120	100,0
SPLOŠNE STORITVE V PODPORO RAZVOJU KMETIJSTVA	**36.993**	**36.867**	**37.633**	**36.674**	**40.058**	**40.512**	**42.669**	**43.888**	**46.818**	**47.548**	**53.855**	**56.322**	**64.280**	**114,1**
od tega EU	3.453	3.061	4.179	3.851	4.759	5.053	5.600	4.937	5.171	5.136	8.617	11.687	11.586	99,1

Vir: MKM, preračuni KIS

ZUNANJA TRGOVINA Z AGROŽIVILSKIMI PROIZVODI

Priloga 43: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
01	Žive živali	46.130	43.112	39.896	45.983	61.932	60.082	51.465	54.835	70.902	96.684	95.226	105.069	150.403	143,1
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	68.004	71.946	80.975	85.377	95.689	109.113	117.266	103.493	118.728	147.181	153.188	162.272	190.059	117,1
03	Ribe, raki	2.970	8.539	8.352	9.291	8.759	10.252	14.187	12.995	21.721	23.350	27.444	29.559	31.379	106,2
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	142.018	143.012	136.124	140.679	174.590	175.826	177.614	181.869	198.654	253.342	271.650	276.492	315.334	114,0
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	2.298	1.611	1.393	2.088	2.466	2.591	3.549	3.535	3.500	4.803	3.530	3.487	4.058	116,4
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	6.886	8.476	9.976	11.867	13.316	12.976	13.264	14.507	15.162	14.426	16.442	21.214	19.233	90,7
07	Užitne vrtnine	13.989	18.141	20.192	22.639	22.426	32.150	38.108	30.544	28.712	30.667	32.948	44.341	32.875	74,1
08	Užitno sadje in oreški	33.605	54.831	74.454	64.432	75.229	70.453	84.762	108.327	103.032	122.479	86.887	101.957	118.617	116,3
09	Kava, čaj, začimbe	14.128	12.700	15.129	20.724	26.552	40.432	38.073	34.865	38.430	53.137	58.228	60.617	93.370	154,0
10	Žita	33.829	27.480	35.451	34.841	51.625	52.058	61.408	69.982	101.713	99.657	84.483	78.274	75.632	96,6
11	Proizvodi mlinske industrije	5.947	5.396	6.912	8.355	13.396	12.348	11.254	9.936	9.767	12.835	15.215	16.469	14.205	86,3
12	Oljna semena in plodovi	34.954	24.785	26.462	42.486	50.065	51.104	49.672	46.082	51.474	52.227	49.001	44.245	53.709	121,4
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	6.492	9.927	11.244	12.178	13.442	15.240	17.088	18.186	16.868	19.899	16.582	15.586	16.593	106,5
14	Rastlinski material za pletarstvo	12	14	7	7	9	5	31	12	34	54	111	117	130	111,4
15	Masti in olja, voski	17.880	25.522	22.681	23.768	25.606	22.852	44.618	40.610	75.676	91.133	57.444	59.433	66.018	111,1
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	72.505	74.495	84.594	90.845	99.648	108.567	115.613	118.863	132.719	160.638	176.742	188.232	229.905	122,1
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	37.222	40.677	32.932	31.340	21.694	27.301	35.062	31.968	37.065	43.181	76.958	48.554	43.542	89,7
18	Kakav in kakavovi proizvodi	15.172	15.019	16.440	17.996	19.064	20.634	31.785	39.193	54.424	46.638	46.316	62.902	90.864	144,5
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	45.310	53.719	56.809	62.599	71.545	77.255	80.244	77.148	87.078	95.147	114.270	122.998	141.621	115,1
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	11.934	11.382	11.835	13.422	13.434	14.282	16.040	18.532	24.475	29.840	28.975	30.985	36.676	118,4
21	Razna živila	101.162	105.524	119.750	138.318	191.920	220.262	240.221	239.822	283.303	337.354	428.190	565.838	643.832	113,8
22	Pijače, alkoholi in kis	92.882	105.398	115.430	116.419	111.323	124.096	140.257	144.500	183.772	189.670	204.645	204.284	231.616	113,4
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	82.243	105.584	132.721	139.472	104.937	154.120	129.606	155.399	119.506	93.820	83.497	69.587	69.843	100,4
24	Tobak in tobačni nadomestki	145	311	349	2.512	1.824	1.466	2.974	2.898	2.185	2.613	4.955	6.742	4.691	69,6
	SKUPAJ	**887.717**	**967.600**	**1.060.108**	**1.137.638**	**1.270.489**	**1.415.465**	**1.514.161**	**1.558.100**	**1.778.901**	**2.020.774**	**2.132.927**	**2.319.253**	**2.674.204**	**115,3**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 44: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
01	Žive živali	20.349	23.172	26.473	25.732	29.429	31.067	33.013	33.605	35.400	40.732	46.092	48.638	71.476	147,0
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	190.079	197.679	211.361	226.538	226.222	235.911	248.551	205.892	219.357	281.940	327.717	365.034	381.170	104,4
03	Ribe, raki	38.970	44.094	49.118	63.786	64.500	68.351	74.609	61.254	77.401	91.068	101.670	106.209	112.161	105,6
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	152.541	154.435	150.925	148.380	173.891	181.452	178.264	180.978	194.985	243.323	263.319	290.587	327.703	112,8
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	8.181	5.692	5.407	5.523	7.475	7.904	7.749	7.748	8.810	9.358	8.855	10.317	8.682	84,1
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	44.600	40.165	40.747	45.873	50.290	49.328	52.653	49.921	59.819	65.456	69.616	69.940	72.510	103,7
07	Užitne vrtnine	107.733	100.941	107.583	114.445	123.832	126.434	150.010	134.766	128.530	145.853	187.425	187.739	180.578	96,2
08	Užitno sadje in oreški	152.505	157.379	187.063	194.567	222.239	211.627	216.111	241.834	240.179	265.548	280.013	285.665	318.378	111,5
09	Kava, čaj, začimbe	46.215	44.484	53.051	53.524	67.017	82.915	78.667	71.201	77.283	105.144	114.369	117.834	152.670	129,6
10	Žita	85.670	82.319	70.591	66.630	81.700	84.750	82.447	77.777	102.333	135.314	138.235	103.564	121.089	116,9
11	Proizvodi mlinske industrije	33.324	32.525	32.416	31.216	32.665	36.437	36.952	36.095	39.994	54.901	62.459	49.000	47.439	96,8
12	Oljna semena in plodovi	39.270	27.799	35.316	37.847	36.054	39.478	41.147	42.563	46.771	57.089	56.490	56.728	59.324	104,6
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	9.863	12.417	11.654	12.298	13.416	15.295	16.462	17.091	18.666	22.727	20.368	20.361	25.190	123,7
14	Rastlinski material za pletarstvo	410	413	460	619	846	872	1.074	948	668	954	1.209	1.115	1.290	115,7
15	Masti in olja, voski	70.344	72.822	72.015	73.967	75.674	73.842	84.311	78.844	118.185	169.995	118.216	124.118	134.440	108,3
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	64.827	64.354	69.418	72.017	77.880	85.639	90.040	95.528	102.970	120.660	131.868	142.189	155.955	109,7
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	83.963	84.402	75.142	62.925	66.816	67.993	74.739	62.343	92.375	114.176	159.375	113.723	104.791	92,1
18	Kakav in kakavovi proizvodi	81.484	85.965	89.244	97.207	95.480	103.169	109.804	114.416	132.740	139.425	152.500	179.844	213.719	118,8
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	136.151	142.039	146.446	153.905	167.831	170.922	184.318	190.612	210.178	248.134	296.865	325.773	352.019	108,1
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	79.654	78.389	81.697	85.572	93.977	98.765	106.049	102.629	116.348	138.692	166.427	186.115	203.041	109,1
21	Razna živila	147.423	144.460	152.740	167.184	177.075	193.071	198.983	202.085	217.546	257.854	290.675	318.168	353.295	111,0
22	Pijače, alkoholi in kis	108.390	120.791	138.859	142.742	149.360	161.098	173.255	166.912	195.617	237.488	275.240	306.815	330.410	107,7
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	161.676	188.736	221.463	233.051	229.662	251.137	232.821	252.076	228.864	249.510	267.831	248.722	244.299	98,2
24	Tobak in tobačni nadomestki	66.855	64.436	68.184	65.783	68.229	75.082	89.661	108.293	110.242	155.450	180.612	189.034	189.272	100,1
	SKUPAJ	**1.930.479**	**1.969.908**	**2.097.372**	**2.181.330**	**2.331.561**	**2.452.538**	**2.561.690**	**2.535.412**	**2.775.260**	**3.350.789**	**3.717.445**	**3.847.234**	**4.160.901**	**108,2**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 45: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
01	Žive živali	25.781	19.940	13.423	20.251	32.503	29.015	18.452	21.229	35.502	55.952	49.133	56.431	78.927
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	–122.076	–125.733	–130.387	–141.161	–130.533	–126.798	–131.285	–102.399	–100.629	–134.759	–174.529	–202.762	–191.111
03	Ribe, raki	–36.001	–35.554	–40.767	–54.494	–55.741	–58.099	–60.423	–48.259	–55.680	–67.719	–74.225	–76.650	–80.781
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	–10.523	–11.423	–14.801	–7.702	699	–5.627	–650	891	3.669	10.019	8.331	–14.095	–12.369
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	–5.883	–4.081	–4.014	–3.435	–5.009	–5.313	–4.200	–4.213	–5.310	–4.555	–5.325	–6.831	–4.624
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	–37.713	–31.689	–30.771	–34.006	–36.974	–36.352	–39.389	–35.414	–44.656	–51.030	–53.174	–48.726	–53.277
07	Užitne vrtnine	–93.744	–82.800	–87.391	–91.806	–101.406	–94.284	–111.902	–104.222	–99.818	–115.186	–154.477	–143.398	–147.703
08	Užitno sadje in oreški	–118.900	–102.548	–112.609	–130.134	–147.010	–141.174	–131.349	–133.507	–137.147	–143.069	–193.127	–183.708	–199.761
09	Kava, čaj, začimbe	–32.087	–31.784	–37.921	–32.800	–40.465	–42.483	–40.594	–36.335	–38.853	–52.008	–56.141	–57.217	–59.300
10	Žita	–51.841	–54.839	–35.140	–31.789	–30.076	–32.692	–21.039	–7.795	–620	–35.657	–53.752	–25.291	–45.457
11	Proizvodi mlinske industrije	–27.376	–27.129	–25.504	–22.860	–19.269	–24.089	–25.697	–26.158	–30.227	–42.066	–47.244	–32.531	–33.234
12	Oljna semena in plodovi	–4.316	–3.014	–8.853	4.639	14.012	11.626	8.526	3.519	4.703	–4.862	–7.488	–12.483	–5.616
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	–3.371	–2.490	–409	–120	26	–55	626	1.094	–1.798	–2.828	–3.786	–4.775	–8.597
14	Rastlinski material za pletarstvo	–398	–399	–453	–612	–837	–867	–1.043	–936	–633	–900	–1.098	–998	–1.159
15	Masti in olja, voski	–52.464	–47.300	–49.334	–50.199	–50.069	–50.990	–39.693	–38.234	–42.509	–78.862	–60.772	–64.684	–68.421
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	7.678	10.141	15.176	18.828	21.768	22.928	25.573	23.334	29.749	39.979	44.874	46.043	73.950
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	–46.741	–43.726	–42.210	–31.585	–45.122	–40.691	–39.677	–30.374	–55.310	–70.994	–82.417	–65.169	–61.249
18	Kakav in kakavovi proizvodi	–66.312	–70.947	–72.803	–79.211	–76.417	–82.535	–78.020	–75.223	–78.316	–92.787	–106.183	–116.941	–122.855
19	Proizv. iz žit, moke, škroba ali mleka	–90.841	–88.320	–89.637	–91.306	–96.286	–93.666	–104.074	–113.464	–123.100	–152.987	–182.595	–202.776	–210.399
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	–67.720	–67.007	–69.861	–72.150	–80.543	–84.483	–90.009	–84.097	–91.873	–108.852	–137.452	–155.130	–166.365
21	Razna živila	–46.261	–38.935	–32.990	–28.866	14.845	27.191	41.238	37.737	65.757	79.500	137.515	247.669	290.537
22	Pijače, alkoholi in kis	–15.508	–15.393	–23.429	–26.323	–38.038	–37.002	–32.998	–22.412	–11.844	–47.818	–70.595	–102.531	–98.795
23	Ostanki in odpadki živilske ind., krma	–79.433	–83.152	–88.742	–93.579	–124.725	–97.017	–103.215	–96.678	–109.358	–155.690	–184.334	–179.136	–174.456
24	Tobak in tobačni nadomestki	–66.710	–64.125	–67.835	–63.271	–66.405	–73.616	–86.687	–105.396	–108.057	–152.837	–175.657	–182.292	–184.580
	SKUPAJ	**–1.042.762**	**–1.002.308**	**–1.037.265**	**–1.043.692**	**–1.061.072**	**–1.037.073**	**–1.047.528**	**–977.311**	**–996.359**	**–1.330.015**	**–1.584.518**	**–1.527.981**	**–1.486.697**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 46: Količinski izvoz nekaterih agroživilskih proizvodov (t); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
0102	Živo govedo	20.921	19.419	19.481	23.362	29.114	27.474	23.123	25.616	30.245	33.055	30.343	31.432	37.140	118,2
0103	Živi prašiči	1.436	1.965	761	219	2	54	260	595	1.414	1.731	2.216	2.588	2.623	101,3
02	Meso, užitni klavnični proizvodi, od tega:	27.357	27.796	27.671	30.438	33.908	38.719	40.760	36.400	40.572	38.671	39.017	38.692	45.496	117,6
0201, 0202	goveje	2.057	2.833	5.229	5.216	5.471	6.193	7.145	6.813	7.275	6.307	4.695	4.944	4.451	90,0
0203	prašičje	1.051	1.459	1.901	1.800	2.480	3.894	4.418	3.099	4.111	4.567	3.402	2.883	2.983	103,5
0207	perutninsko	21.331	19.800	16.554	19.415	21.754	23.088	23.598	22.170	24.289	23.757	25.617	26.491	32.042	121,0
0401	Mleko in smetana, nekoncentrirana	273.241	272.775	305.319	319.578	313.166	307.561	291.277	310.622	322.406	295.704	300.162	311.547	320.363	102,8
0402	Mleko v prahu, koncentrirano mleko	119	452	129	520	568	534	486	241	389	2.343	475	495	258	52,3
0403, 0404	Fermentirani izdelki in sirotka	20.932	17.479	13.272	18.978	31.554	38.804	36.905	37.622	35.386	39.382	41.554	47.692	54.379	114,0
0405	Maslo in namazi	91	187	97	97	157	113	118	154	252	307	269	320	282	88,3
0406	Sir in skuta	3.632	3.625	5.257	8.144	10.047	10.254	9.274	9.435	9.673	9.771	9.738	11.463	12.297	107,3
0407	Jajca v lupini	1.459	1.859	1.811	2.262	1.880	1.961	1.880	1.662	2.658	2.459	1.587	723	580	80,2
07	Užitne vrtnine	12.925	17.685	19.859	22.843	21.782	33.442	47.371	37.152	30.845	24.178	25.484	42.717	28.689	67,2
08	Užitno sadje in oreški, od tega:	66.302	96.413	129.053	93.280	99.742	91.740	116.616	138.417	130.506	126.115	78.057	90.490	92.560	102,3
0808	sveža jabolka, hruške	35.596	44.477	63.251	31.729	24.584	23.807	28.016	22.147	16.268	11.816	11.596	13.912	16.480	118,5
10	Žita, od tega:	150.194	149.113	199.177	189.099	252.812	260.312	299.217	401.983	469.664	296.218	277.182	335.079	299.651	89,4
1001	pšenica in soržica	54.011	51.913	61.173	62.152	87.196	84.591	59.402	85.364	99.437	78.712	95.383	111.471	94.140	84,5
1003	ječmen	4.847	5.412	10.640	5.566	23.008	13.222	8.240	18.595	22.558	19.011	10.570	13.888	10.510	75,7
1005	koruza	88.756	88.744	124.102	118.600	137.616	157.644	227.755	293.338	341.326	194.389	167.025	204.495	189.212	92,5
11	Proizvodi mlinske industrije, od tega:	10.997	12.664	18.268	27.153	41.625	35.813	31.758	23.964	22.089	20.701	28.999	35.105	23.892	68,1
1101	pšenična ali soržična moka	3.570	9.507	12.202	13.452	18.856	17.581	12.836	10.842	10.499	10.192	10.869	15.375	15.481	100,7
1210	Hmelj	1.403	1.831	1.826	2.152	2.566	2.948	3.205	1.946	2.253	1.702	1.750	1.325	1.810	136,6
15	Masti in olja, voski, od tega:	21.394	31.419	28.534	29.226	28.862	27.511	52.301	42.303	63.539	51.670	39.099	43.413	43.510	100,2
1512	olje iz sončnic	1.095	5.744	5.538	2.831	5.042	8.194	25.487	19.551	30.743	23.866	11.412	11.238	10.574	94,1
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	20.982	22.124	25.164	26.846	29.300	30.787	31.698	31.298	35.925	38.562	39.944	40.963	47.849	116,8
17	Sladkor in sladkorni proizvodi, od tega:	38.589	63.189	52.969	43.222	22.583	41.570	44.201	46.638	56.427	44.033	67.277	51.345	44.753	87,2
1701	sladkor iz trsa ali pese	34.319	58.393	48.115	38.384	17.834	36.188	38.434	41.832	51.317	39.026	63.029	47.246	39.058	82,7
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	18.600	21.073	24.050	26.953	32.936	35.995	37.271	36.846	38.538	39.596	39.962	43.946	46.817	106,5
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	9.928	7.594	8.566	7.721	7.774	7.032	7.414	8.728	12.508	13.333	9.993	10.370	10.913	105,2
2204	Vino	8.086	7.686	5.295	4.677	5.850	6.806	5.329	9.555	5.829	6.191	4.495	4.106	3.989	97,2
2304	Oljne pogače in tropine iz soje	148.609	204.818	281.715	321.032	228.780	343.887	298.059	360.112	208.233	87.576	43.993	31.281	20.476	65,5

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 47: Količinski uvoz nekaterih agroživilskih proizvodov (t); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
0102	Živo govedo	3.999	5.205	7.668	5.857	6.258	7.927	7.925	8.809	9.455	8.859	9.814	10.524	12.387	117,7
0103	Živi prašiči	1.952	2.135	1.923	2.524	2.392	2.395	2.387	2.293	2.014	1.983	1.698	1.788	2.058	115,1
02	Meso, užitni klavnični proizvodi, od tega:	70.100	75.451	83.726	87.686	82.871	88.225	86.299	77.844	84.081	83.985	90.158	97.148	98.134	101,0
0201, 0202	goveje	7.013	7.649	10.102	9.828	10.396	11.405	11.892	9.858	11.187	10.568	10.934	13.624	12.617	92,6
0203	prašičje	43.200	45.370	49.135	53.443	47.115	48.151	44.808	39.652	41.345	39.175	42.200	45.174	47.307	104,7
0207	perutninsko	14.896	15.364	17.424	17.700	18.338	20.191	20.802	18.958	19.678	22.332	25.422	27.033	27.255	100,8
0401	Mleko in smetana, nekoncentrirana	75.193	56.802	53.062	46.763	44.683	49.603	40.967	44.215	42.072	43.424	50.872	63.320	67.214	106,2
0402	Mleko v prahu, koncentrirano mleko	4.315	4.612	5.374	5.339	5.594	6.069	6.296	4.450	5.591	4.721	5.352	6.098	6.560	107,6
0403, 0404	Fermentirani izdelki in sirotka	17.925	18.701	19.166	16.094	14.973	14.592	15.401	16.715	17.048	18.094	18.715	18.907	20.560	108,7
0405	Maslo in namazi	1.382	1.716	2.074	2.287	2.024	2.265	2.283	2.368	2.482	2.741	3.288	3.516	3.481	99,0
0406	Sir in skuta	16.967	17.581	21.415	23.332	24.924	26.870	26.746	27.304	29.192	28.190	29.462	31.484	33.094	105,1
0407	Jajca v lupini	2.161	2.094	1.866	1.995	2.083	1.334	1.056	1.050	1.095	831	988	2.400	3.981	165,9
07	Užitne vrtnine	128.272	125.590	128.492	130.702	140.759	145.978	163.495	148.692	131.255	142.968	177.873	176.536	174.007	98,6
08	Užitno sadje in oreški, od tega:	188.010	218.222	249.898	230.085	269.929	233.905	247.515	272.940	261.422	263.944	237.773	239.401	239.265	99,9
0808	sveža jabolka, hruške	34.956	49.267	64.232	35.018	57.924	37.108	29.585	29.530	25.852	29.829	29.731	23.375	22.467	96,1
10	Žita, od tega:	370.735	385.278	343.262	346.602	411.661	425.499	373.162	365.035	380.377	358.763	441.459	382.303	424.498	111,0
1001	pšenica in soržica	144.036	142.415	145.836	166.754	171.897	173.786	176.285	123.505	117.671	138.422	214.631	140.486	196.312	139,7
1003	ječmen	19.719	33.604	26.429	22.142	31.493	25.052	16.917	15.677	23.226	19.682	19.375	21.584	17.553	81,3
1005	koruza	189.535	188.499	153.326	138.343	191.066	210.826	164.246	208.207	222.882	182.942	189.810	201.540	193.924	96,2
11	Proizvodi mlinske industrije, od tega:	69.798	72.570	75.811	82.808	95.764	98.420	92.687	82.972	86.812	86.253	96.564	84.792	77.157	91,0
1101	pšenična ali soržična moka	18.246	19.174	23.076	27.492	29.018	31.155	21.862	17.273	18.548	21.937	29.625	20.721	22.047	106,4
1210	Hmelj	63	36	53	143	126	160	245	415	451	406	184	165	131	79,4
15	Masti in olja, voski, od tega:	63.124	76.696	74.326	82.961	76.714	77.829	97.618	80.449	93.105	92.829	81.682	89.782	88.323	98,4
1512	olje iz sončnic	20.727	27.441	25.631	23.009	30.678	33.212	50.165	38.284	46.206	48.538	34.486	39.867	32.938	82,6
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	15.174	15.164	17.003	18.225	19.292	21.380	21.608	21.593	23.128	23.393	23.420	25.646	27.371	106,7
17	Sladkor in sladkorni proizvodi, od tega:	107.134	127.131	124.815	88.490	94.989	118.492	132.043	93.453	143.388	132.774	146.335	118.240	121.579	102,8
1701	sladkor iz trsa ali pese	85.646	104.011	99.266	65.308	72.834	93.287	103.900	67.034	113.503	102.525	116.570	89.318	89.953	100,7
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	61.039	61.475	64.558	69.157	74.926	77.262	84.838	91.696	95.393	98.012	102.612	112.139	119.063	106,2
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	61.772	62.067	64.505	69.455	71.207	74.927	77.980	74.537	84.322	89.878	88.179	91.950	93.542	101,7
2204	Vino	9.454	12.971	13.953	13.391	12.049	10.945	9.745	8.686	8.625	8.955	11.171	35.700	22.050	61,8
2304	Oljne pogače in tropine iz soje	208.846	287.598	382.550	448.238	432.845	466.007	419.592	463.522	313.174	246.605	231.383	235.490	227.339	96,5

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 48: Količinska zunanjetrgovinska bilanca nekaterih agroživilskih proizvodov (t); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
0102	Živo govedo	16.923	14.214	11.813	17.505	22.856	19.547	15.198	16.807	20.790	24.196	20.529	20.908	24.753
0103	Živi prašiči	–516	–170	–1.162	–2.305	–2.391	–2.341	–2.127	–1.698	–600	–252	517	800	565
02	Meso, užitni klavnični proizvodi, od tega:	–42.743	–47.655	–56.055	–57.248	–48.963	–49.506	–45.539	–41.444	–43.510	–45.314	–51.140	–58.456	–52.638
0201, 0202	goveje	–4.956	–4.816	–4.873	–4.612	–4.925	–5.212	–4.747	–3.045	–3.912	–4.261	–6.239	–8.680	–8.166
0203	prašičje	–42.149	–43.912	–47.234	–51.643	–44.635	–44.257	–40.390	–36.553	–37.233	–34.608	–38.798	–42.291	–44.324
0207	perutninsko	6.435	4.437	–870	1.716	3.416	2.896	2.796	3.212	4.611	1.424	195	–542	4.787
0401	Mleko in smetana, nekoncentrirana	198.047	215.973	252.256	272.815	268.483	257.959	250.311	266.407	280.333	252.280	249.290	248.227	253.149
0402	Mleko v prahu, koncentrirano mleko	–4.196	–4.159	–5.245	–4.819	–5.026	–5.535	–5.810	–4.209	–5.201	–2.379	–4.877	–5.603	–6.301
0403, 0404	Fermentirani mlečni izdelki in sirotka	3.007	–1.222	–5.894	2.884	16.580	24.212	21.504	20.907	18.337	21.288	22.839	28.785	33.819
0405	Maslo in namazi	–1.291	–1.528	–1.976	–2.190	–1.866	–2.152	–2.166	–2.215	–2.230	–2.434	–3.019	–3.196	–3.199
0406	Sir in skuta	–13.335	–13.957	–16.158	–15.188	–14.877	–16.616	–17.471	–17.868	–19.519	–18.419	–19.724	–20.021	–20.797
0407	Jajca v lupini	–702	–235	–55	267	–203	627	825	612	1.564	1.628	599	–1.676	–3.401
07	Užitne vrtnine	–115.347	–107.905	–108.633	–107.859	–118.977	–112.536	–116.124	–111.540	–100.411	–118.790	–152.389	–133.819	–145.318
08	Užitno sadje in oreški, od tega:	–121.707	–121.809	–120.845	–136.804	–170.187	–142.165	–130.899	–134.523	–130.916	–137.830	–159.716	–148.911	–146.705
0808	sveža jabolka, hruške	640	–4.790	–981	–3.289	–33.340	–13.301	–1.568	–7.383	–9.585	–18.013	–18.135	–9.463	–5.987
10	Žita, od tega:	–220.541	–236.165	–144.085	–157.503	–158.850	–165.187	–73.945	36.948	89.287	–62.546	–164.277	–47.224	–124.848
1001	pšenica in soržica	–90.025	–90.502	–84.663	–104.602	–84.701	–89.195	–116.883	–38.141	–18.234	–59.711	–119.248	–29.015	–102.172
1003	ječmen	–14.872	–28.192	–15.788	–16.575	–8.485	–11.830	–8.678	2.918	–668	–671	–8.806	–7.696	–7.043
1005	koruza	–100.779	–99.754	–29.223	–19.743	–53.450	–53.182	63.508	85.131	118.444	11.447	–22.784	2.955	–4.712
11	Proizvodi mlinske industrije, od tega:	–58.801	–59.906	–57.543	–55.655	–54.139	–62.608	–60.930	–59.007	–64.723	–65.552	–67.565	–49.687	–53.265
1101	pšenična ali soržična moka	–14.676	–9.667	–10.874	–14.040	–10.162	–13.575	–9.026	–6.432	–8.050	–11.745	–18.756	–5.347	–6.566
1210	Hmelj	1.340	1.795	1.773	2.010	2.441	2.789	2.961	1.531	1.802	1.295	1.566	1.160	1.679
15	Masti in olja, voski, od tega:	–41.730	–45.277	–45.791	–53.736	–47.852	–50.317	–45.316	–38.146	–29.567	–41.159	–42.582	–46.369	–44.813
1512	olje iz sončnic	–19.632	–21.698	–20.093	–20.178	–25.635	–25.017	–24.678	–18.732	–15.463	–24.672	–23.074	–28.629	–22.363
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	5.808	6.960	8.161	8.621	10.008	9.408	10.090	9.705	12.797	15.169	16.524	15.317	20.478
17	Sladkor in sladkorni proizvodi, od tega:	–68.545	–63.942	–71.846	–45.268	–72.406	–76.922	–87.842	–46.815	–86.961	–88.741	–79.058	–66.895	–76.825
1701	sladkor iz trsa ali pese	–51.327	–45.618	–51.151	–26.924	–55.000	–57.099	–65.466	–25.202	–62.186	–63.500	–53.541	–42.072	–50.895
19	Proizv. iz žit, moke, škroba ali mleka	–42.439	–40.402	–40.508	–42.204	–41.990	–41.267	–47.566	–54.850	–56.855	–58.417	–62.650	–68.193	–72.246
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	–51.844	–54.473	–55.939	–61.733	–63.433	–67.895	–70.566	–65.809	–71.814	–76.545	–78.185	–81.581	–82.628
2204	Vino	–1.368	–5.285	–8.658	–8.714	–6.198	–4.139	–4.416	869	–2.796	–2.764	–6.676	–31.594	–18.060
2304	Oljne pogače in tropine iz soje	–60.237	–82.780	–100.836	–127.206	–204.064	–122.120	–121.533	–103.411	–104.941	–159.029	–187.389	–204.209	–206.863

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 49: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga na Hrvaško (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
01	Žive živali	429	714	797	4.067	3.516	2.780	2.589	2.603	2.548	2.510	3.945	5.981	5.452	91,2
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	4.680	11.440	14.152	14.373	18.258	22.171	26.017	19.932	18.981	26.239	32.310	45.020	51.445	114,3
03	Ribe, raki	580	3.340	3.448	4.398	5.374	6.754	9.399	6.126	11.324	13.656	13.727	10.898	11.993	110,0
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	13.571	13.043	21.118	31.398	39.941	44.272	46.187	53.402	56.042	69.458	61.580	68.171	78.040	114,5
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	154	83	66	155	299	777	1.324	1.097	824	967	556	594	660	111,2
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	2.261	1.782	2.137	2.707	3.512	3.943	4.725	5.417	5.408	5.697	5.685	9.224	8.041	87,2
07	Užitne vrtnine	1.867	2.797	2.385	3.410	4.597	7.306	7.395	6.188	7.272	7.326	8.821	8.484	8.702	102,6
08	Užitno sadje in oreški	3.363	15.466	25.473	27.396	33.073	28.785	31.155	26.146	32.863	40.287	27.033	28.484	29.155	102,4
09	Kava, čaj, začimbe	5.079	6.561	8.480	11.372	12.090	14.292	15.789	15.005	15.855	20.030	24.887	27.451	42.470	154,7
10	Žita	1.146	2.533	2.533	1.800	3.139	3.647	3.929	3.406	9.382	6.800	7.152	3.874	3.437	88,7
11	Proizvodi mlinske industrije	3.401	1.137	1.194	1.896	3.016	2.747	2.300	2.222	3.058	3.239	3.117	4.047	4.034	99,7
12	Oljna semena in plodovi	1.258	2.223	1.539	2.056	5.044	4.399	4.739	4.559	4.621	5.482	7.190	5.039	4.787	95,0
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	224	194	171	149	224	118	98	79	96	625	505	420	363	86,4
14	Rastlinski material za pletarstvo	4	3	5	3	5	4	6	9	18	21	59	100	115	115,1
15	Masti in olja, voski	9.842	16.908	7.034	5.512	5.600	4.148	6.931	10.578	13.592	13.220	10.234	9.952	12.616	126,8
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	8.415	11.606	14.812	17.014	20.023	22.446	25.388	20.467	22.730	30.382	37.088	40.481	58.100	143,5
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	2.479	6.086	9.055	11.275	4.618	7.053	13.975	9.448	12.356	13.645	27.180	21.781	18.779	86,2
18	Kakav in kakavovi proizvodi	2.785	2.669	3.334	3.739	4.432	5.027	6.606	6.767	8.663	10.791	12.931	19.502	29.975	153,7
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	7.050	9.032	12.362	13.303	16.106	18.885	24.423	26.245	32.768	39.988	45.391	45.315	51.625	113,9
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	2.768	3.468	3.477	3.282	3.537	4.102	4.213	4.506	7.066	8.093	8.118	9.012	11.250	124,8
21	Razna živila	9.406	11.185	12.502	16.464	19.275	18.521	19.156	20.291	23.778	30.509	39.779	48.513	58.421	120,4
22	Pijače, alkoholi in kis	15.773	18.026	18.190	20.018	26.421	31.818	37.917	34.511	40.743	44.155	52.108	52.552	49.834	94,8
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	10.221	31.560	32.427	42.693	31.449	43.792	40.929	50.001	25.519	22.132	24.192	20.840	22.950	110,1
24	Tobak in tobačni nadomestki	0	0	18	1.144	1.173	258	273	0	12	372	786	728	1.067	146,5
	SKUPAJ	**106.755**	**171.854**	**196.708**	**239.624**	**264.723**	**298.047**	**335.463**	**329.002**	**355.518**	**415.620**	**454.378**	**486.463**	**563.311**	**115,8**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 50: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga iz Hrvaške (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
01	Žive živali	972	1.775	3.886	2.524	3.209	2.225	1.326	3.288	3.613	5.057	1.801	2.300	4.338	188,7
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	2.626	9.867	23.776	28.183	25.703	27.160	25.741	22.063	24.934	33.632	36.665	42.450	44.912	105,8
03	Ribe, raki	4.905	7.633	12.023	19.247	16.621	19.098	19.644	18.449	21.225	23.419	25.417	24.595	25.403	103,3
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	5.773	7.311	14.752	20.942	23.723	27.273	26.593	24.853	24.645	29.016	38.847	40.986	43.351	105,8
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	585	677	745	663	841	957	717	797	1.300	1.068	817	1.154	1.201	104,1
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	392	279	577	1.076	960	1.026	1.033	808	1.185	1.273	1.506	1.767	2.429	137,5
07	Užitne vrtnine	3.634	4.893	6.782	7.749	7.756	7.201	10.041	12.642	19.397	24.506	30.541	32.231	34.962	108,5
08	Užitno sadje in oreški	6.613	7.225	6.370	8.425	10.320	8.475	11.540	12.725	20.692	28.023	38.627	46.881	48.369	103,2
09	Kava, čaj, začimbe	1.258	1.611	2.520	4.600	6.365	6.206	5.283	6.650	6.889	8.144	8.820	9.542	12.544	131,5
10	Žita	11.189	14.635	12.994	11.959	15.773	27.055	20.481	22.194	35.105	52.298	29.730	28.989	42.573	146,9
11	Proizvodi mlinske industrije	2.300	2.927	4.289	5.598	6.055	6.822	6.676	5.014	5.066	7.515	9.840	8.727	7.290	83,5
12	Oljna semena in plodovi	871	3.586	4.203	3.069	6.589	8.777	7.883	8.143	4.523	9.767	9.008	4.988	5.069	101,6
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	201	477	499	524	608	705	654	623	739	1.043	839	951	1.116	117,3
14	Rastlinski material za pletarstvo	37	52	35	42	33	34	24	18	21	20	27	33	93	285,9
15	Masti in olja, voski	3.489	4.234	6.229	11.670	9.976	10.872	10.381	10.067	13.884	17.787	14.719	16.983	15.464	91,1
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	8.020	9.178	16.861	18.807	21.811	24.881	26.882	26.831	29.134	35.943	39.219	43.523	44.472	102,2
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	5.526	8.949	6.511	6.264	8.864	6.117	7.093	7.765	10.498	11.572	13.846	13.091	12.027	91,9
18	Kakav in kakavovi proizvodi	5.688	12.274	18.707	19.758	33.889	27.954	27.319	33.169	41.917	37.035	36.200	43.989	50.090	113,9
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	16.777	21.114	25.782	26.401	31.019	31.431	35.195	37.108	42.859	45.620	58.254	68.846	73.185	106,3
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	2.774	4.127	6.672	7.928	9.262	10.029	11.656	11.842	13.966	17.011	23.762	23.973	29.455	122,9
21	Razna živila	12.453	19.345	23.598	25.963	30.111	31.609	32.578	30.264	33.133	41.092	49.314	58.848	57.459	97,6
22	Pijače, alkoholi in kis	16.619	17.567	22.243	25.344	28.870	33.741	37.107	33.152	38.115	50.908	65.991	75.171	77.099	102,6
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	2.798	5.742	5.991	6.969	7.213	11.062	8.190	11.490	9.240	18.538	21.423	12.968	14.487	111,7
24	Tobak in tobačni nadomestki	1.624	1.341	1.379	1.433	61	48	295	216	1.916	2.690	7.603	10.033	6.487	64,7
	SKUPAJ	**117.124**	**166.816**	**227.425**	**265.138**	**305.633**	**330.760**	**334.333**	**340.169**	**403.994**	**502.980**	**562.817**	**613.017**	**653.875**	**106,7**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 51: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga s Hrvaško (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
01	Žive živali	–542	–1.061	–3.089	1.543	307	555	1.263	–685	–1.065	–2.547	2.144	3.681	1.114
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	2.055	1.573	–9.624	–13.811	–7.445	–4.989	276	–2.130	–5.953	–7.393	–4.355	2.570	6.533
03	Ribe, raki	–4.326	–4.294	–8.575	–14.848	–11.247	–12.344	–10.246	–12.323	–9.901	–9.763	–11.689	–13.697	–13.410
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	7.798	5.732	6.366	10.456	16.218	16.999	19.594	28.549	31.397	40.442	22.733	27.185	34.690
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	–431	–594	–679	–508	–542	–180	607	300	–476	–102	–261	–561	–541
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	1.869	1.504	1.560	1.631	2.552	2.917	3.692	4.609	4.223	4.423	4.179	7.457	5.613
07	Užitne vrtnine	–1.767	–2.096	–4.397	–4.338	–3.158	105	–2.646	–6.454	–12.125	–17.180	–21.721	–23.747	–26.260
08	Užitno sadje in oreški	–3.250	8.242	19.103	18.970	22.753	20.310	19.615	13.421	12.171	12.264	–11.594	–18.397	–19.214
09	Kava, čaj, začimbe	3.821	4.950	5.960	6.772	5.724	8.086	10.506	8.355	8.966	11.886	16.067	17.908	29.926
10	Žita	–10.043	–12.101	–10.461	–10.159	–12.634	–23.408	–16.552	–18.788	–25.723	–45.498	–22.577	–25.115	–39.137
11	Proizvodi mlinske industrije	1.101	–1.790	–3.095	–3.702	–3.039	–4.075	–4.376	–2.792	–2.008	–4.276	–6.723	–4.680	–3.256
12	Oljna semena in plodovi	388	–1.363	–2.664	–1.013	–1.546	–4.378	–3.144	–3.583	98	–4.285	–1.817	52	–282
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	23	–283	–328	–375	–384	–587	–556	–544	–642	–418	–334	–531	–753
14	Rastlinski material za pletarstvo	–33	–49	–30	–39	–29	–30	–18	–9	–4	1	32	67	22
15	Masti in olja, voski	6.353	12.674	805	–6.158	–4.376	–6.723	–3.450	511	–292	–4.568	–4.485	–7.030	–2.848
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	395	2.428	–2.050	–1.794	–1.787	–2.435	–1.494	–6.364	–6.404	–5.561	–2.131	–3.042	13.628
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	–3.047	–2.863	2.543	5.011	–4.246	935	6.881	1.682	1.858	2.073	13.334	8.690	6.752
18	Kakav in kakavovi proizvodi	–2.903	–9.605	–15.373	–16.019	–29.457	–22.927	–20.713	–26.403	–33.254	–26.245	–23.270	–24.487	–20.115
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	–9.728	–12.082	–13.420	–13.097	–14.913	–12.546	–10.772	–10.863	–10.091	–5.632	–12.863	–23.531	–21.559
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	–6	–659	–3.195	–4.646	–5.724	–5.926	–7.443	–7.336	–6.900	–8.918	–15.644	–14.961	–18.206
21	Razna živila	–3.047	–8.160	–11.096	–9.499	–10.836	–13.088	–13.422	–9.973	–9.355	–10.583	–9.535	–10.336	962
22	Pijače, alkoholi in kis	–846	459	–4.053	–5.326	–2.450	–1.923	810	1.360	2.629	–6.753	–13.883	–22.619	–27.265
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	7.422	25.817	26.436	35.724	24.235	32.729	32.739	38.511	16.279	3.594	2.769	7.872	8.463
24	Tobak in tobačni nadomestki	–1.624	–1.341	–1.361	–289	1.112	210	–22	–216	–1.904	–2.318	–6.817	–9.305	–5.419
	SKUPAJ	**–10.370**	**5.038**	**–30.716**	**–25.515**	**–40.911**	**–32.713**	**1.130**	**–11.166**	**–48.476**	**–87.360**	**–108.438**	**–126.554**	**–90.564**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 52: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga v države EU (000 EUR); 2013–2025*

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025**	Indeks 2025/24
01	Žive živali	43.576	40.159	38.582	43.724	55.694	56.666	49.957	54.060	69.915	90.312	76.916	92.559	128.818	139,2
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	45.935	47.879	53.656	54.872	61.678	68.828	74.685	63.752	73.917	93.973	103.750	115.248	146.718	127,3
03	Ribe, raki	2.864	8.046	7.151	8.794	8.759	9.795	12.132	11.250	19.273	20.764	24.184	25.363	26.945	106,2
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	113.948	119.907	113.615	115.640	145.173	142.010	143.281	146.984	159.480	209.087	217.478	229.221	264.289	115,3
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	2.081	1.517	1.350	2.002	2.387	2.285	3.161	3.017	2.827	4.356	3.240	3.102	3.794	122,3
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	6.372	7.803	9.090	10.810	11.918	11.766	11.884	12.564	13.196	12.457	14.471	19.117	16.918	88,5
07	Užitne vrtnine	10.807	15.131	17.559	20.601	20.837	30.778	36.304	28.537	26.852	26.413	30.142	42.379	32.016	75,5
08	Užitno sadje in oreški	26.339	47.170	66.040	56.601	68.677	62.663	75.794	100.354	96.167	115.536	82.967	99.286	112.498	113,3
09	Kava, čaj, začimbe	12.188	10.950	13.227	18.204	21.269	29.882	27.085	25.975	28.486	36.454	40.242	45.066	75.144	166,7
10	Žita	32.500	25.817	34.115	33.693	49.387	50.946	59.987	68.481	98.704	98.167	70.469	70.579	73.784	104,5
11	Proizvodi mlinske industrije	4.321	2.401	2.910	4.500	8.527	7.639	6.917	5.955	6.635	9.128	11.780	12.994	10.399	80,0
12	Oljna semena in plodovi	30.731	19.007	19.942	35.732	41.031	41.298	40.572	35.197	40.974	43.006	39.320	35.509	42.039	118,4
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	4.365	6.415	6.961	9.386	10.285	11.139	12.518	11.122	9.525	11.345	11.719	9.135	8.937	97,8
14	Rastlinski material za pletarstvo	4	10	6	5	8	4	7	9	33	53	106	114	124	108,5
15	Masti in olja, voski	16.159	24.131	21.602	22.834	23.628	21.372	41.776	36.965	72.994	88.021	54.993	57.012	64.024	112,3
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	47.256	50.692	59.531	65.229	72.575	80.166	83.810	82.740	94.403	117.580	129.210	140.722	174.002	123,6
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	34.262	34.786	28.558	26.787	16.531	23.897	30.092	27.297	32.355	37.440	70.874	43.272	38.391	88,7
18	Kakav in kakavovi proizvodi	13.125	12.131	12.585	14.635	15.801	18.703	29.045	36.072	51.204	42.783	39.415	55.760	82.875	148,6
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	22.984	27.535	34.098	39.973	50.387	58.483	60.375	58.088	69.752	84.276	99.787	109.508	125.111	114,2
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	7.672	7.347	7.489	9.381	8.772	9.287	10.683	13.015	18.272	23.751	20.561	22.279	28.473	127,8
21	Razna živila	47.859	56.163	68.732	82.217	98.943	121.714	137.199	124.790	155.055	212.140	252.717	356.121	430.809	121,0
22	Pijače, alkoholi in kis	51.169	61.177	66.540	73.856	66.711	73.220	81.692	87.260	101.851	99.149	114.053	116.562	132.575	113,7
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	70.240	96.188	122.270	128.444	92.620	142.354	118.626	143.989	105.596	80.624	67.763	54.337	51.948	95,6
24	Tobak in tobačni nadomestki	0	0	101	2.147	1.282	1.111	2.458	2.673	1.889	1.219	2.958	3.951	1.997	50,5
	SKUPAJ	**646.758**	**722.361**	**805.710**	**880.066**	**952.883**	**1.076.006**	**1.150.041**	**1.180.145**	**1.349.353**	**1.558.033**	**1.579.114**	**1.759.197**	**2.072.627**	**117,8**

* 2013–2019: EU-28; 2020–2025: EU-27 (brez Združenega kraljestva).

** Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 53: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga iz držav EU* (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025**	Indeks 2025/24
01	Žive živali	20.333	23.172	26.470	25.727	29.402	31.016	33.013	33.602	35.350	40.710	46.046	48.596	71.470	147,1
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	190.031	197.526	211.162	226.343	225.787	235.675	248.165	205.072	218.990	280.554	324.734	361.356	378.328	104,7
03	Ribe, raki	34.216	39.073	43.401	57.379	60.322	64.017	69.448	56.365	73.025	84.454	91.559	91.748	98.192	107,0
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	152.346	154.008	150.324	147.962	173.423	181.012	177.646	179.948	193.651	242.210	262.095	288.962	325.644	112,7
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	6.871	5.561	5.223	5.203	6.973	7.493	7.118	7.144	8.033	8.748	8.468	9.700	8.290	85,5
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	43.772	39.504	39.849	45.217	49.551	48.640	52.191	49.472	59.355	65.104	69.278	69.684	72.294	103,7
07	Užitne vrtnine	96.192	88.534	93.126	96.207	100.280	101.989	116.280	106.756	109.708	125.432	146.516	153.973	153.898	100,0
08	Užitno sadje in oreški	118.487	116.057	128.373	138.520	160.254	150.764	145.789	150.273	154.201	158.780	176.763	182.955	209.348	114,4
09	Kava, čaj, začimbe	27.895	25.142	26.999	31.261	37.735	46.355	44.233	38.587	40.411	48.081	54.408	57.956	60.836	105,0
10	Žita	82.607	80.353	69.736	65.012	76.849	80.199	80.925	75.732	100.180	131.768	131.266	98.391	113.027	114,9
11	Proizvodi mlinske industrije	29.215	30.255	31.173	29.136	31.755	34.566	35.727	34.213	38.183	52.023	58.241	47.268	45.720	96,7
12	Oljna semena in plodovi	24.190	25.177	28.791	28.381	32.073	35.398	37.477	38.784	38.415	50.593	50.752	48.521	46.394	95,6
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	9.110	10.594	9.369	11.243	12.035	13.981	15.647	14.728	16.190	19.365	16.946	16.667	22.309	133,9
14	Rastlinski material za pletarstvo	323	299	326	485	724	773	914	839	592	805	1.070	935	1.095	117,1
15	Masti in olja, voski	62.256	64.816	59.326	61.659	59.783	57.737	60.693	56.146	73.079	122.509	80.689	83.982	90.206	107,4
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	64.391	63.750	68.713	71.510	77.079	84.877	89.204	91.376	98.443	118.620	127.053	137.808	147.646	107,1
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	63.440	76.542	70.930	56.102	61.531	59.567	62.244	52.933	82.252	93.998	133.715	103.383	100.184	96,9
18	Kakav in kakavovi proizvodi	78.521	83.333	86.332	93.777	92.456	100.365	106.654	110.485	128.112	134.280	146.555	172.374	192.850	111,9
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	126.902	133.029	136.901	144.031	157.307	158.348	170.695	173.372	191.601	226.408	268.305	295.295	316.614	107,2
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	72.664	70.386	74.914	78.707	87.691	91.419	97.575	94.385	106.337	127.041	151.599	167.723	181.875	108,4
21	Razna živila	140.071	138.719	146.113	160.303	170.040	184.979	190.811	182.754	199.144	237.826	265.377	291.876	326.462	111,8
22	Pijače, alkoholi in kis	98.355	109.233	126.363	129.797	136.079	147.598	158.270	140.748	165.625	204.547	230.486	256.444	277.160	108,1
23	Ostanki in odpadki živilske ind., krma	82.876	80.694	85.830	85.659	86.962	101.909	100.328	104.530	112.938	135.126	149.807	141.335	157.458	111,4
24	Tobak in tobačni nadomestki	65.797	63.496	66.956	65.064	67.640	74.388	89.465	105.673	110.147	147.373	173.915	185.322	186.074	100,4
	SKUPAJ	**1.690.859**	**1.719.253**	**1.786.701**	**1.854.685**	**1.993.731**	**2.093.065**	**2.190.512**	**2.103.919**	**2.353.962**	**2.856.354**	**3.165.644**	**3.312.257**	**3.583.375**	**108,2**

* 2013–2019: EU-28; 2020–2025: EU-27 (brez Združenega kraljestva).

** Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 54: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga z državami EU* (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025**
01	Žive živali	23.243	16.987	12.111	17.997	26.292	25.650	16.945	20.458	34.565	49.602	30.871	43.963	57.347
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	–144.096	–149.647	–157.506	–171.471	–164.109	–166.847	–173.480	–141.320	–145.073	–186.582	–220.984	–246.108	–231.610
03	Ribe, raki	–31.351	–31.027	–36.249	–48.585	–51.563	–54.222	–57.316	–45.115	–53.752	–63.690	–67.375	–66.385	–71.247
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	–38.398	–34.100	–36.709	–32.322	–28.249	–39.002	–34.365	–32.964	–34.171	–33.122	–44.616	–59.741	–61.356
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	–4.790	–4.044	–3.874	–3.201	–4.586	–5.209	–3.957	–4.127	–5.207	–4.392	–5.228	–6.598	–4.496
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	–37.399	–31.701	–30.759	–34.407	–37.632	–36.874	–40.307	–36.908	–46.159	–52.647	–54.808	–50.566	–55.376
07	Užitne vrtnine	–85.385	–73.403	–75.567	–75.606	–79.443	–71.211	–79.976	–78.219	–82.857	–99.019	–116.375	–111.594	–121.882
08	Užitno sadje in oreški	–92.148	–68.887	–62.333	–81.919	–91.577	–88.101	–69.995	–49.919	–58.034	–43.244	–93.797	–83.669	–96.850
09	Kava, čaj, začimbe	–15.706	–14.192	–13.772	–13.057	–16.467	–16.473	–17.147	–12.613	–11.925	–11.627	–14.166	–12.890	14.308
10	Žita	–50.107	–54.536	–35.621	–31.319	–27.462	–29.253	–20.938	–7.251	–1.476	–33.602	–60.797	–27.813	–39.244
11	Proizvodi mlinske industrije	–24.894	–27.854	–28.263	–24.636	–23.228	–26.926	–28.809	–28.259	–31.548	–42.895	–46.461	–34.274	–35.321
12	Oljna semena in plodovi	6.541	–6.170	–8.849	7.351	8.958	5.900	3.095	–3.587	2.560	–7.586	–11.432	–13.012	–4.355
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	–4.745	–4.179	–2.408	–1.857	–1.750	–2.842	–3.129	–3.606	–6.665	–8.021	–5.227	–7.533	–13.372
14	Rastlinski material za pletarstvo	–319	–290	–320	–480	–716	–769	–907	–830	–559	–752	–964	–821	–971
15	Masti in olja, voski	–46.097	–40.685	–37.723	–38.825	–36.156	–36.365	–18.917	–19.181	–85	–34.488	–25.696	–26.970	–26.182
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	–17.135	–13.058	–9.183	–6.280	–4.504	–4.711	–5.393	–8.636	–4.039	–1.040	2.157	2.915	26.355
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	–29.179	–41.755	–42.372	–29.315	–45.000	–35.671	–32.153	–25.636	–49.897	–56.558	–62.841	–60.111	–61.793
18	Kakav in kakavovi proizvodi	–65.397	–71.202	–73.747	–79.142	–76.654	–81.662	–77.610	–74.413	–76.908	–91.498	–107.140	–116.615	–109.974
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	–103.918	–105.495	–102.802	–104.058	–106.920	–99.864	–110.320	–115.284	–121.849	–142.133	–168.518	–185.788	–191.503
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	–64.992	–63.039	–67.425	–69.326	–78.919	–82.131	–86.892	–81.370	–88.065	–103.289	–131.038	–145.443	–153.402
21	Razna živila	–92.212	–82.557	–77.381	–78.086	–71.097	–63.265	–53.612	–57.964	–44.089	–25.685	–12.660	64.245	104.347
22	Pijače, alkoholi in kis	–47.186	–48.057	–59.823	–55.942	–69.368	–74.378	–76.578	–53.488	–63.774	–105.398	–116.433	–139.882	–144.584
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	–12.636	15.495	36.440	42.786	5.658	40.445	18.298	39.459	–7.342	–54.502	–82.045	–86.998	–105.510
24	Tobak in tobačni nadomestki	–65.797	–63.496	–66.855	–62.917	–66.357	–73.277	–87.008	–103.000	–108.258	–146.154	–170.957	–181.371	–184.077
	SKUPAJ	**–1.044.101**	**–996.893**	**–980.990**	**–974.619**	**–1.040.848**	**–1.017.059**	**–1.040.471**	**–923.774**	**–1.004.610**	**–1.298.320**	**–1.586.530**	**–1.553.060**	**–1.510.748**

* 2013–2019: EU-28; 2020–2025: EU-27 (brez Združenega kraljestva).

** Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 55: Izvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga v države nekdanje Jugoslavije, brez Hrvaške (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
01	Žive živali	256	101	194	168	61	48	302	47	234	5.581	16.986	11.495	20.400	177,5
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	11.305	12.592	15.757	16.062	16.006	20.297	22.558	20.089	23.825	29.646	24.033	18.329	11.927	65,1
03	Ribe, raki	105	487	1.196	497	0	419	2.045	1.746	2.297	2.585	3.170	4.173	4.434	106,2
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	23.711	20.880	19.567	21.651	22.177	23.310	26.757	25.755	27.587	32.363	43.805	33.902	36.248	106,9
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	126	94	44	77	79	155	194	177	395	288	176	166	213	127,8
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	514	640	886	1.056	1.336	1.203	1.373	1.920	1.852	1.941	1.917	1.966	2.146	109,1
07	Užitne vrtnine	3.099	2.970	2.590	1.906	1.554	1.319	1.726	1.462	1.498	2.402	874	573	406	70,9
08	Užitno sadje in oreški	6.361	7.372	7.425	7.322	6.419	6.323	7.565	6.236	5.411	4.584	2.339	861	2.928	340,1
09	Kava, čaj, začimbe	1.853	1.667	1.827	2.186	4.611	7.513	6.823	4.957	6.893	9.656	9.559	9.923	13.261	133,6
10	Žita	935	1.058	995	1.118	973	1.079	1.330	1.269	1.266	1.293	1.536	1.576	1.757	111,5
11	Proizvodi mlinske industrije	699	689	613	1.026	1.299	1.214	1.160	1.312	1.398	2.145	1.803	2.012	2.233	111,0
12	Oljna semena in plodovi	2.310	2.869	2.743	2.625	3.047	3.138	3.274	2.405	3.751	3.029	2.664	3.053	3.940	129,0
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	69	103	148	212	292	692	585	330	204	275	229	294	605	205,8
14	Rastlinski material za pletarstvo	8	2	1	2	1	0	24	3	1	0	1	1	2	245,9
15	Masti in olja, voski	1.035	787	573	497	708	922	1.029	929	998	1.510	1.283	931	778	83,6
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	19.399	17.426	18.633	18.757	20.012	20.503	23.842	22.096	22.558	25.672	34.333	36.533	43.914	120,2
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	2.519	2.221	2.328	2.232	2.428	2.528	3.163	2.999	2.916	3.234	4.401	4.275	3.902	91,3
18	Kakav in kakavovi proizvodi	1.569	2.692	3.579	3.006	2.727	1.538	2.190	1.904	2.278	3.093	4.867	6.232	6.685	107,3
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	2.590	6.963	5.838	6.377	5.445	5.284	6.282	5.984	7.610	9.092	11.773	11.195	13.008	116,2
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	3.685	3.409	3.576	3.560	4.101	4.010	4.133	4.359	5.018	4.787	6.727	7.076	6.969	98,5
21	Razna živila	34.216	35.560	37.489	38.384	43.648	45.328	46.740	42.413	43.908	47.269	64.261	76.075	79.718	104,8
22	Pijače, alkoholi in kis	31.876	34.763	32.535	32.596	34.727	40.524	47.225	44.816	61.018	63.140	56.649	56.243	54.989	97,8
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	9.386	7.017	7.564	7.119	6.958	7.229	6.466	6.069	7.526	7.272	7.228	7.462	7.679	102,9
24	Tobak in tobačni nadomestki	143	229	199	212	343	235	177	156	120	799	1.567	2.050	2.640	128,7
	SKUPAJ	**157.768**	**162.593**	**166.299**	**168.647**	**178.950**	**194.813**	**216.960**	**199.432**	**230.561**	**261.657**	**302.181**	**296.396**	**320.781**	**108,2**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 56: Uvoz agroživilskih proizvodov po skupinah blaga iz držav nekdanje Jugoslavije, brez Hrvaške (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*	Indeks 2025/24
01	Žive živali	0	0	0	2	1	1	0	1	14	20	41	12	3	26,4
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	49	102	162	164	135	175	119	218	195	1.190	2.516	3.335	2.593	77,8
03	Ribe, raki	295	497	775	451	657	571	533	174	314	458	520	898	745	83,0
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	186	415	593	406	453	428	413	639	1.115	1.099	1.224	1.468	1.962	133,6
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	1.054	92	14	67	163	31	44	69	88	72	60	44	18	40,9
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	754	565	657	473	536	497	286	288	222	33	29	13	30	232,4
07	Užitne vrtnine	5.683	6.386	6.208	6.086	5.495	6.092	8.006	6.098	6.188	4.459	3.565	3.415	3.723	109,0
08	Užitno sadje in oreški	5.202	3.858	3.479	5.824	7.343	5.475	7.328	7.143	11.434	8.403	6.354	7.738	9.981	129,0
09	Kava, čaj, začimbe	1.403	1.449	1.587	1.986	2.332	2.710	3.222	4.360	4.626	5.203	6.108	6.399	9.492	148,3
10	Žita	2.064	1.272	855	605	572	852	709	1.558	1.527	1.423	1.319	1.625	7.247	446,0
11	Proizvodi mlinske industrije	3.170	1.440	791	1.585	534	1.212	900	1.074	1.240	2.433	3.012	990	1.138	114,9
12	Oljna semena in plodovi	408	181	626	324	715	633	369	598	257	687	1.638	2.701	5.934	219,7
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	30	22	9	13	66	14	8	7	5	13	264	380	489	128,8
14	Rastlinski material za pletarstvo	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2	
15	Masti in olja, voski	7.058	6.879	11.336	10.862	14.533	13.951	20.875	17.486	36.317	38.409	27.668	28.682	28.379	98,9
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	53	27	74	38	24	29	100	3.201	3.781	1.463	3.580	3.325	7.187	216,2
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	18.858	6.836	3.667	6.100	4.514	7.681	11.077	6.611	7.992	13.734	19.634	5.932	1.535	25,9
18	Kakav in kakavovi proizvodi	1.237	1.464	1.747	1.869	2.020	1.980	1.954	1.931	3.024	3.272	3.557	3.992	13.993	350,5
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	8.870	8.842	9.293	9.636	10.283	12.271	13.300	15.806	17.207	20.260	26.266	28.350	32.072	113,1
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	5.670	6.607	5.058	5.381	4.831	6.035	7.027	6.510	8.585	9.878	12.733	15.074	15.223	101,0
21	Razna živila	2.300	2.383	2.960	2.654	1.911	1.830	2.045	2.964	5.219	6.961	9.878	10.345	8.503	82,2
22	Pijače, alkoholi in kis	4.351	5.190	5.209	4.707	4.871	4.436	4.472	6.003	8.407	13.593	25.797	27.603	28.144	102,0
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	918	661	1.052	1.136	2.645	4.356	4.118	3.852	3.582	4.561	4.888	4.457	4.591	103,0
24	Tobak in tobačni nadomestki	841	776	882	530	490	661	149	5	28	7	0	0	153	
	SKUPAJ	**70.454**	**55.944**	**57.037**	**60.898**	**65.126**	**71.925**	**87.056**	**86.597**	**121.364**	**137.631**	**160.650**	**156.777**	**183.138**	**116,8**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

Priloga 57: Trgovinska bilanca agroživilskih proizvodov po skupinah blaga z državami nekdanje Jugoslavije, brez Hrvaške (000 EUR); 2013–2025

KNCT		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
01	Žive živali	256	101	194	165	60	47	302	46	219	5.562	16.945	11.483	20.397
02	Meso in užitni klavnični proizvodi	11.256	12.490	15.595	15.898	15.871	20.122	22.439	19.871	23.631	28.456	21.517	14.994	9.334
03	Ribe, raki	–189	–10	421	47	–657	–152	1.512	1.571	1.983	2.127	2.649	3.276	3.689
04	Mlečni proizvodi, jajca, med	23.526	20.465	18.974	21.245	21.723	22.882	26.343	25.116	26.472	31.264	42.581	32.433	34.286
05	Drugi proizvodi živalskega izvora	–928	2	29	9	–84	123	149	107	307	216	116	122	194
06	Živo drevje, čebulice, korenine, cvetje	–240	75	228	583	800	706	1.086	1.632	1.630	1.907	1.888	1.953	2.116
07	Užitne vrtnine	–2.584	–3.416	–3.618	–4.180	–3.941	–4.773	–6.280	–4.636	–4.690	–2.057	–2.691	–2.842	–3.317
08	Užitno sadje in oreški	1.159	3.514	3.946	1.498	–924	848	237	–906	–6.023	–3.819	–4.015	–6.877	–7.053
09	Kava, čaj, začimbe	450	218	240	200	2.279	4.804	3.601	597	2.268	4.453	3.451	3.525	3.770
10	Žita	–1.129	–213	140	513	401	227	620	–290	–261	–130	217	–49	–5.490
11	Proizvodi mlinske industrije	–2.472	–751	–178	–559	765	2	260	238	158	–288	–1.209	1.022	1.095
12	Oljna semena in plodovi	1.901	2.688	2.117	2.301	2.331	2.505	2.905	1.807	3.494	2.342	1.026	352	–1.994
13	Šelak, gume, rastlinski sok, ekstrakti	39	82	138	199	226	677	577	324	200	262	–35	–86	116
14	Rastlinski material za pletarstvo	8	2	–1	2	1	–2	24	3	1	0	1	1	0
15	Masti in olja, voski	–6.024	–6.092	–10.764	–10.365	–13.825	–13.029	–19.846	–16.558	–35.319	–36.899	–26.385	–27.752	–27.602
16	Izdelki iz mesa, rib ali rakov	19.346	17.399	18.559	18.718	19.988	20.474	23.741	18.894	18.777	24.209	30.753	33.209	36.728
17	Sladkor in sladkorni proizvodi	–16.339	–4.615	–1.338	–3.868	–2.087	–5.152	–7.914	–3.612	–5.075	–10.500	–15.233	–1.656	2.367
18	Kakav in kakavovi proizvodi	332	1.229	1.831	1.137	707	–442	235	–26	–746	–178	1.309	2.240	–7.308
19	Proizvodi iz žit, moke, škroba ali mleka	–6.280	–1.880	–3.455	–3.259	–4.838	–6.987	–7.018	–9.821	–9.597	–11.168	–14.494	–17.156	–19.064
20	Proizvodi iz vrtnin, sadja, oreškov	–1.985	–3.198	–1.481	–1.821	–730	–2.026	–2.895	–2.151	–3.567	–5.091	–6.006	–7.998	–8.254
21	Razna živila	31.916	33.178	34.529	35.731	41.736	43.499	44.695	39.449	38.688	40.308	54.383	65.731	71.215
22	Pijače, alkoholi in kis	27.525	29.572	27.326	27.890	29.856	36.088	42.752	38.813	52.611	49.547	30.852	28.640	26.845
23	Ostanki in odpadki živil. industrije, krma	8.468	6.356	6.512	5.983	4.313	2.873	2.349	2.217	3.944	2.711	2.339	3.005	3.088
24	Tobak in tobačni nadomestki	–698	–547	–683	–318	–147	–426	28	150	92	792	1.567	2.050	2.486
	SKUPAJ	**87.314**	**106.649**	**109.262**	**107.749**	**113.825**	**122.888**	**129.904**	**112.835**	**109.197**	**124.026**	**141.531**	**139.619**	**137.644**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni KIS

UKREPI KMETIJSKE POLITIKE

Priloga 58: Razpoložljiva sredstva, izplačila, nepravilnosti in finančni popravki pri neposrednih plačilih in tržnih ukrepih za evropsko proračunsko leto 2025 (od 16. 10. 2024 do 15. 10. 2025) ter ukrepi PRP, kumulativno za celotno programsko obdobje do 15. 10. 2025

	PRP 2014–2020 (pravice porabe 2014–2020)*	Neposredna plačila**	Tržni ukrepi***
Razpoložljiva sredstva (EUR)	1.155.859.177,00	/	/
Neto izplačila (EUR)	1.112.389.498,75	2.319,85	1.618.050,88
Razlika (EUR)	43.469.678,25	/	/
Razlika (%)	96,24	/	
Nepravilnosti (EUR)	580.359,72	135,30	10.873,07
Nepravilnosti (%)	98,14	0,02	1,84
Nepravilnosti upravičencev (EUR)	580.286,92	135,30	10.873,07
Administrativne napake (EUR)	72,84	0,00	0,00
Finančni popravki (EUR)****	/	/	/
Finančni popravki (%)	/	/	/

* Za PRP 2014–2020 je med razpoložljivimi sredstvi upoštevana višina pravic porabe za del EU. V neto izplačilih je upoštevana kumulativna višina izplačil sredstev EU za celotno programsko obdobje, in sicer na dan 15. oktobra 2025.

** Podatki o neposrednih plačilih se nanašajo na uredbeno leto 2022 in prej, v izplačilih pa je zajet del EU.

*** Za promocijo in informiranje kmetijskih proizvodov-tretje države (izplačila EU sredstev v višini 688.637,18 EUR) ter za ukrepe šolske sheme (izplačila EU sredstev v višini 929.413,70 EUR) ovojnica ni določena.
**** S strani EK za EKSRP in EKJS finančnih korekcij ni bilo.

Vir: ARSKTRP

Priloga 59: Razpoložljiva sredstva, izplačila, nepravilnosti in finančni popravki pri Strateškemu načrtu SKP 2023–2027 - EKJS za evropsko proračunsko leto 2025 (od 16. 10. 2024 do 15. 10. 2025) ter EKSRP (kumulativno za celotno programsko obdobje do 15. 10. 2025)

	Strateški načrt SKP 2023–2027 (EKSRP)	Strateški načrt SKP 2023–2027 TRŽNI UKREPI (EKJS)*	Strateški načrt SKP 2023–2027 NEPOSREDNA PLAČILA (EKJS)**
Razpoložljiva sredstva (EUR)	550.418.022,09	5.498.455,00	131.530.052,00
Neto izplačila (EUR)	150.168.251,33	5.436.908,11	129.938.073,30
Razlika (EUR)	400.249.770,76	61.546,89	1.591.978,70
Razlika (%)***	72,70	1,12	1,21
Nepravilnosti (EUR)	41.603,94	128.658,51	37.758,89
Nepravilnosti (%)			
Nepravilnosti upravičencev (EUR)	41.603,94	4.258,19	37.758,89
Administrativne napake (EUR)		124.400,32	0,00
Finančni popravki (EUR)	/	/	/
Finančni popravki (%)	/	/	/

* Razpoložljiva sredstva za tržne ukrepe znotraj SN so določena za ukrepe podpore tržne ureditve za vino (EU del v višini 4.849.000 EUR, od tega izplačano 4.848.392,23 EUR), za program ukrepov v čebelarstvu (EU del v 649.455 EUR, od tega izplačano 588.515,88 EUR).

** Podatki o neposrednih plačilih SN se nanašajo na uredbeno leto 2024, v izplačilih in terjatvah je zajet EU del, za uredbeno leto 2023 je bilo dodatno izplačanih še 154.685,74 EUR.

*** Razlika (%) predstavlja odstotek razpoložljivih sredstev.

Vir: ARSKTRP

Priloga 60: Izplačana izravnalna plačila za območja z omejenimi dejavniki glede na uredbeno leto; 2021–2025

Datum zajema podatkov	31. 5. 2022			31. 5. 2022			31. 5. 2024			31. 5. 2025			31. 5. 2026		
	2021			**2022**			**2023**			**2024**			**2025**		
	KMG	**KMG**	**KMG**	**KMG**	**ha**	**000 EUR**	**KMG**	**ha**	**000 EUR**	**KMG**	**ha**	**000 EUR**	**KMG**	**ha**	**000 EUR**
Gorska območja	33.841	33.841	33.841	33.661	245.102	32.734	32.098	236.890	41.116	31.814	239.424	50.501,3	31.608	240.010	50.448,9
Območja s posebnimi omejitvami	4.664	4.664	4.664	4.658	36.421	4.850	7.090	54.853	3.799	4.174	33.135	4.033,6	4.123	33.290	4.034,5
Druga območja	7.723	7.723	7.723	7.667	57.138	5.161	4.229	33.144	3.958	6.911	54.682	3.892,8	6.764	54.302	3.897,5
Skupaj OMD		**338.185**	**42.698**			**42.745**		**324.887**	**48.873**	**42.902**	**327.242**	**58.427,4**	**42.495**	**327.602**	**58.380,9**
Povprečno EUR/ha			126,3			126,2			150,4			178,5			178,2

Vir: ARSKTRP

Priloga 61: Plačani zahtevki za kmetijsko-okoljska-podnebna plačila; 2018–2022 (uredbeno leto) – se nadaljuje*

Operacija	Zahteva	2018		2019		2020		2021		2022	
		Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. vlog	Št. ha	Št. ha	Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. ha
	Petletni kolobar (POZ_KOL)_obvezna	2.869	64.118	2.857	64.854	2.634	63.305	2.485	63.055	2.418	63.554
	Nmin analiza (POZ_NMIN)_obvezna	2.869	64.118	2.857	64.854	2.634	63.305	2.485	63.055	2.418	63.554
Poljedelstvo in	Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje) (POZ_POD)	671	5.249	670	5.370	627	5.387	589	5.339	576	5.622
zelenjadarstvo	Ozelenitev njivskih površin (POZ_ZEL)	938	9.589	931	9.678	872	8.862	826	8.879	806	9.088
	Gnojenje z organsk. gnojili z nizkimi izpusti v zrak (POZ_NIZI)	540	20.052	539	20.009	527	19.991	519	20.046	514	20.431
	Uporaba protiinsektnih mrež (POZ_FFSM)										
	Uporaba zastirk ali mehansko zatiranje plevelov (POZ_MEHZ)	48	498	48	498	46	415	43	440	42	452
	Neprezimni medonosni posevki (POZ_NEP)	42	1.228	43	1.221	37	944	36	961	34	955
	Konzervirajoča obdelava tal (POZ_KONZ)	993	25.817	989	26.583	958	26.185	934	26.802	926	27.802
	Uporaba samo FFS, ki so dovolj. na najožjih VVO (POZ_FFSV)	588	7.252	584	7.356	560	7.339	545	7.480	536	7.625
Hmeljarstvo	Pokritost tal v medvrstnem prostoru (HML_POKT)_obvezna	37	686	35	651	31	573	30	534	27	522
	Nmin analiza (HML_NMIN)_obvezna	37	686	35	651	31	573	30	534	27	522
	Uporaba biorazgradljivih vrvic (HML_BIOV)	1	9	1	10	0	0	0	0	0	0
	Gnojenje z organsk. gnojili z nizkimi izpusti v zrak (HML_NIZI)	26	363	25	350	22	290	21	259	20	280
	Kompostiranje rastl. odpadkov po obiranju hme. (HML_KOMP)	22	325	21	299	19	246	18	222	17	214
Sadjarstvo	Uporaba feromonskih in lepljivih vab (SAD_VABE)_obvezna	461	2.016	459	2.016	426	1.985	371	1.803	359	1.783
	Gnojenje samo z gnojili, dovoljenimi v ekološki pridelavi (SAD_EKGN)	137	341	136	327	115	293	98	273	95	264
	Uporaba metode konfuzije in dezorientacije (SAD_KONF)	67	800	66	788	64	783	53	729	53	721
	Pokritost tal v medvr. prostoru z negovano ledino (SAD_POKT)	349	1.552	347	1.546	335	1.550	288	1.403	278	1.386
	Mehansko zatiranje plevelov (pod drevesi) (SAD_MEHZ)	151	210	146	212	133	199	118	192	111	176
Vinogradništvo	Uporaba feromonskih in lepljivih vab (VIN_VABE)_obvezna									879	6.349
	VIN_VABE: nagib do 35 %	1.042	5.985	1.044	6.145	983	6.113	899	5.928		
	VIN_VABE: nagib nad 35 %	267	585	241	549	233	518	205	462		
	Gnojenje samo z gnojili, dovoljenimi v ekološki pridelavi (VIN_EKGN)									483	3.350
	VIN_EKGN: nagib do 35 %	617	3.273	617	3.319	555	3.222	499	3.109		
	VIN_EKGN: nagib nad 35 %	154	422	145	409	132	367	114	320		
	Opustitev uporabe insekticidov (VIN_INSK)									683	5.077
	VIN_INSK: nagib do 35 %	779	4.668	782	4.818	757	4.854	693	4.720		
	VIN_INSK: nagib nad 35 %	222	465	197	427	193	398	172	347		
	Pokritost tal v medvrstne prostoru z negovano ledino (VIN_POKT)									660	4.544
	VIN_POKT: nagib do 35 %	763	2.744	767	4.382	729	4.383	664	4.281		
	VIN_POKT: nagib nad 35 %	179	425	154	403	148	380	131	331		

Priloga 61: Plačani zahtevki za kmetijsko–okoljska–podnebna plačila; 2018–2022 (uredbeno leto) – se nadaljuje

Operacija	Zahteva	2018		2019		2020		2021		2022	
		Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. vlog	Št. ha	Št. ha	Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. ha
	Mehansko zatiranje plevelov (pod trtami) (VIN_MEHZ)									237	1.091
	VIN_MEHZ: nagib do 35 %	301	1.037	299	1.063	277	1.093	249	1.040		
Vinogradništvo	VIN_MEHZ: nagib nad 35 %	47	41	36	33	34	35	31	33		
	Pokritost tal v medvrstnem prostoru čez zimo (VIN_MEDV)									87	257
	VIN_MEDV: nagib do 35 %	105	231	105	238	104	239	88	219		
	VIN_MEDV: nagib nad 35 %	30	55	28	44	29	45	27	41		
Trajno travinje I	Nepokoš. strnjen pas(5–10 % površin) (TRZ_I_NPAS)_obvezna	222	1.555	221	1.559	153	1.095	136	1.013	125	935
	Gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak (TRZ_I_NIZI)	21	239	21	240	14	86	11	68	11	72
	Spravilo mrve s travinja (TRZ_I_MRVA)	15	142	15	142	12	129	11	122	10	117
	Opustitev silaže (TRZ_I_OSIL)	34	166	34	169	27	136	24	132	22	121
Trajno travinje II	Opustitev silaže (TRZ_II_OSIL)_obvezna	819	5.867	812	6.006	638	4.953	550	4.251	498	4.045
	Gnojenje z organsk.i gnojili z nizkimi izpusti v zrak (TRZ_II_NIZI)	28	353	28	344	18	265	16	232	14	225
	Nepokošen strnjen pas (5 –10 % površine) (TRZ_II_NPAS)	142	714	139	721	108	541	89	475	83	463
Posebni travišči habitati	Košnja/paša ni dovoljena do 30. junija (HAB_KOS)_obvezna									853	6.324
	HAB_KOS: območja HAB1	243	1.309	266	1.476	277	1.653	287	1.815		
	HAB_KOS: območja HAB2	550	3.292	578	3.642	538	3.813	547	3.962		
	Gnoj. samo z organ. gnoj. v omejeni kol. (HAB_ORGG)_obvezna	32	74	46	85	44	90	47	91		
	Spravilo mrve s travinja (HAB_MRVA)									853	6.324
	Nepokošen strnjen pas (5–10 % površine) (HAB_NPAS)	766	4.615	822	5.135	785	5.466	802	5.780		
	HAB_ORGG2: mokrotni travniki	32	74	46	86	44	90	47	91		
	Spravilo mrve s travinja (HAB_MRVA)	301	1.548	323	1.742	313	1.830	328	1.950	326	2.011
	Nepokošen strnjen pas (5–10 % površine) (HAB_NPAS)	129	777	136	798	132	794	126	771	127	768
Travišči habitati metuljev	Košnja/paša ni dovolj. med 15. juni. in 15. sept. (MET_KOS) _obvezna									228	701
	MET_KOS: območja MET1	252	561	253	589	231	560	209	585		
	MET_KOS: območja MET2	15	52	15	52	14	52	12	50		
	Nepokošen strnjen pas (5–10 % površine) (MET_NPAS)_obvezna	166	417	169	444	164	448	148	479	158	535
	Spravilo mrve s travinja (MET_MRVA)	58	157	57	161	52	155	49	126	47	152

Priloga 61: Plačani zahtevki za kmetijsko–okoljska–podnebna plačila; 2018–2022 (uredbeno leto) – nadaljevanje

Operacija	Zahteva	2018		2019		2020		2021		2022	
		Št. vlog	Št. vlog	Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. ha	Št. vlog	Št. ha
Habitati ptic	Košnja ni dovoljena pred 1. avgustom (VTR_KOS)_obvezna									255	1.445
vlažnih	VTR_KOS: območja VTR1	129	438	135	466	126	447	125	449		
ekstenzivnih	VTR_KOS: območja VTR2	104	873	108	894	107	878	111	903		
travnikov	Nepokošen strnjen pas (5 –10 % površine) (VTR_NPAS)	40	385	42	394	39	359	38	367	39	378
Steljniki	Košnja/paša ni dovoljena do 25. avgusta (STE_KOS)_obvezna									7	11
	STE_KOS: območja STE1	8	13	8	15	7	11	5	9		
	STE_KOS: območja STE2	0	0	0	0	0	0	0	0		
	Nepokošen strnjen pas (5 –10 % površine) (STE_NPAS)_obvezna							/	/	/	/
Vodni viri	Ozelenitev njivskih površin (VOD_ZEL)_obvezna	1.965	30.307	1.969	30.558	1.897	30.882	1.877	31.313	1.838	32.001
	Uporaba samo FFS, ki so dovoljena na najožjih VVO (VOD_FFSV)_obvezna	1.940	37.399	1.938	37.845	1.870	38.177	1.844	38.563	1.806	38.934
	Neprezimni medonosni posevki (VOD_NEP)	43	1.078	43	1.179	43	1.084	43	1.233	45	1.202
	Setev rastlin za podor (zeleno gnojenje) (VOD_POD)	940	10.497	950	10.934	951	11.436	971	11.809	968	12.562
Ohranjanje habitatov strmih travnikov		283	389	270	398	204	329	198	323	200	332
Grbinasti travniki (KRA_GRB)		5	9	5	9	3	2	3	3	3	3
Reja živali na	Varovanje črede z visokimi premič. elektromrežami (KRA_OGRM)	55	1.070	56	1.117	63	1.287	68	1.396	74	1.632
območju poja-	Varovanje črede s pastirskimi psi (KRA_VARPP)	22	818	23	835	23	859	21	843	24	948
vljanja zveri	Varovanje črede ob prisotnosti pastirja (KRA_VARPA)	4	175	4	169	6	224	7	251	7	256
Planinska	Paša po čredinkah na planini (KRA_CRED)	23	924	24	956	26	985	25	940	27	920
paša	Planinska paša s pastirjem (KRA_PAST)	100	4.842	101	4.921	97	4.880	96	4.896	101	4.892
Visokodebelni travniški sadovnjaki (KRA_VTSA)		704	743	714	767	624	689	618	694	612	690
Ohranjanje mejic (KRA_MEJ)**		104	130*	120	145,4*	126	148,3*	139	162,6*	150	182,6*
Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje (GEN_PAS)***		750	6.094	829	6.720	817	6.856	865	7.451	917	8.285
Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija (GEN_SOR)		1.449	15.262	1.449	15.262	1.472	16.329	1.499	17.119	1.509	18.232
Pridelava semenskega materiala avtohtonih in tradicionalnih sort kmet. rastlin (GEN_SEME)		2	7	2	7	2	5	3	15	3	20
SKUPAJ		**27.847**	**351.981**	**27.975**	**359.219**	**26.312**	**354.887**	**25.256**	**355.956**	**24.226**	**362.871**

* Nove intervencije iz SN 2023–2027 niso v celoti primerljive s prejšnjimi intervencijami KOPOP; ** km; *** GVŽ.

Vir: MKM

Priloga 62: Izplačila za ukrep dobrobit živali po uredbah; 2020–2025 (uredbeno leto)

	Uredba 2020 (izplačano 31.5.2021)		Uredba 2021 (izplačano 31.5.2022)		Uredba 2022 (izplačano 31.5.2023)		Uredba 2023 (izplačano 31.5.2024)		Uredba 2024 (izplačano 31.5.2025)		Uredba 2025 (izplačano 31.5.2026)	
	KMG	**000 EUR**	**KMG**	**000 EUR**	**KMG**	**000 EUR**	**KMG**	**000 EUR**	**KMG**	**000 EUR**	**KMG**	**000 EUR**
Prašiči	248	2.098,3	256	2.240,4	244	2.251,8	:	:	204	3.272,3	235	3.789,6
Govedo	7.838	5.082,9	7.885	5.164,0	7.836	5.037,0	:	:	7.167	4.526,7	7.189	4.572,9
Drobnica	566	113,8	702	132,0	782	141,5	:	:	735	323,4	787	355,0
Konji									866	36,2	130	39,6
Perutnina											9	647,4
Skupaj		**7.294,9**		**7.536,4**		**7.430,3**		**:**		**8.156,8**		**9.400,9**

Vir: MKM, ARSKTRP

Priloga 63: Izplačila za ekološko kmetovanje in ekološko čebelarjenje; 2024–2025 (uredbeno leto)

	Uredba 2024 (izplačano 31.5.2025)			Uredba 2025 (izplačano 31.5.2026)		
	KMG	**Površina (ha)**	**000 EUR**	**KMG**	**Površina (ha)**	**000 EUR**
Ekološko kmetovanje	2.863	38.830	9.757,9	3.374	48.966	12.486,6
Ekološko čebelarjenje	83		199,7	100		249,5
Preusmeritev v ekološko kmetovanje	1.191	5.215	2.519,8	1.297	5.894	2.969,4
Preusmeritev v ekološko čebelarjenje	17		54,4	9		17,0
Skupaj	3.285*		12.530,7**	3.779*		15.722,5**

* Skupno število KMG, brez podvajanja; **vključno z večletnimi sankcijami.
Vir: MKM, ARSKTRP

Priloga 64: Sredstva za ukrepe Programa razvoja podeželja 2014–2022 (do 31. 12. 2025) – se nadaljuje

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2014–2020 (000 EUR)	Število objavljenih razpisov	Dodeljena sredstva (000 EUR)	Izplačano (000 EUR)	Skupaj 2024	Delež (dodeljeno/ razpoložljivo)	Delež (izplačano/ razpoložljivo)
1.	**Prenos znanja in dejavnosti informiranja**	**4.943,6**		**5.418,9**	**4.809,4**	**539,2**	**109,6**	**97,3**
1.1	Poklicno usposabljanje in pridobivanja spretnosti	3.367,1		3.877,6	3.467,9	53,2	115,2	103,0
1.2	Podpora za demonstracijske aktivnosti	1.576,5		1.541,3	1.341,6	486,1	97,8	85,1
2.1	**Pomoč pri uporabi svetovalnih storitev**	**5.874,9**		**6.911,7**	**5.849,0**	**97,9**	**117,6**	**99,6**
3.	**Sheme kakovosti za kmetijske proizvode in živila**	**2.911,0**		**2.976,0**	**2.812,7**	**26,4**	**102,2**	**96,6**
	Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti	2.911,0	6	2.976,0	2.812,7	277,5	102,2	96,6
	Obveznosti iz PRP 2007–2013							
4.	**Naložbe v fizična sredstva**	**332.099,1**		**387.613,0**	**273.380,7**	**57.007,7**	**116,7**	**82,3**
4.1	Naložbe v kmetijska gospodarstva	182.261,0	28	225.890,9	164.927,0	43.168,8	123,9	90,5
	Obveznosti iz PRP 2007–2013							
4.2	Naložbe v predelavo, trženje in razvoj kmet. proizvodov	98.780,0	10	107.950,1	72.608,3	19.294,8	109,3	73,5
	Obveznosti iz PRP 2007–2013							
4.3	Naložbe v kmetijsko–gozdarsko infrastrukturo, povezano	50.058,2	21	52.844,7	35.845,4	9.437,9	105,6	71,6
	Obveznosti iz PRP 2007–2013							
4.4	Podpora za naložbe za preprečevanje vetrne erozije na kmet.zem.	1.000,0	1	927,4	0,0	0,0	92,7	0,0
5.	**Obnova potenciala kmetijske proizvodnje**		**1**	**3240,70224**	**1252,70397**	**1.252,7**	**56,1**	**21,7**
6.	**Razvoj kmetij in podjetij**	**5.772,4**		**142.905,6**	**123.230,8**	**6.984,0**	**99,9**	**86,2**
6.1	Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete	142.992,4	8	65.603,0	62.136,7	1.181,0	100,0	94,7
	Obveznosti iz PRP 2007–2013	65.585,6						
6.3	Pomoč za zagon dejavnosti, namenjen razvoju majhnih kmetij		3	48.000,0	44.139,6	-86,8	99,5	91,5
6.4	Naložbe v vzpostavitev nekmetijskih dejavnosti	48.245,0	2	29.302,6	16.954,6	6.136,8	100,5	58,1
	Obveznosti iz PRP 2007–2013	29.161,8						
7.	**Osnovne storitve in obnova vasi na podeželju**			**10.344,8**	**530,9**	**114,1**	**149,3**	**7,7**
7.3	Podpora za širokopasovno infrastrukturo in dostop do interneta	6.928,0	3	10.344,8	530,9	530,9	149,3	7,7
	Obveznosti iz PRP 2007–2013	6.928,0						
8.	**Naložbe v razvoj in izboljšanje gozdov**			**64.278,6**	**51.453,3**	**4.817,5**	**104,6**	**83,7**
8.3	Ureditev protipožarne infrastrukture	61.481,1	4	2.184,9	172,0	172,0	78,0	6,1
8.4	Odprava škode v gozdovih – naravne nesreče	2.800,0	10	13.334,0	13.330,0	1.067,5	94,9	94,8
8.6	Naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov	14.054,4	10	48.759,8	37.951,3	4.920,1	109,3	85,0
	Obveznosti iz PRP 2007–2013			1.342,1	1.342,1			

Priloga 64: Sredstva za ukrepe Programa razvoja podeželja 2014–2022 (do 31. 12. 2025) – nadaljevanje

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2014–2020 (000 EUR)	Število objavljenih razpisov	Dodeljena sredstva (000 EUR)	Izplačano (000 EUR)	Skupaj 2025	Delež (dodeljeno/ razpoložljivo)	Delež (izplačano/ razpoložljivo)
9.	**Ustanovitev skupin in organizacij proizvajalcev**	**2.416,9**	**4**	**2.936,2**	**2.416,9**	**107,4**	**121,5**	**100,0**
10.	**Kmetijsko–okoljsko–podnebna plačila**	267.322,2		267.330,2	267.321,1	-6,8	100,0	100,0
10.1	Plačilo kmetijsko–okoljskih–podnebnih obveznosti	266.770,2		266.769,0	266.769,0	-6,8	100,0	100,0
10.2	Podp. za ohranj., trajnostno rabo in razvoj gen. virov v kmetijstvu	552,1		561,2	552,1	0,0	101,7	100,0
11.	**Ekološko kmetovanje**	86.851,1		86.850,7	86.850,7	-0,5	100,0	100,0
11.1	Plačila za preusmeritev v ekološko kmetovanje	14.997,9		14.997,9	14.997,9	0,0	100,0	100,0
11.2	Plačila za ekološko kmetovanje	71.853,1		71.852,7	71.852,7	-0,5	100,0	100,0
13.	**Plačila območjem z narav. ali drugimi posebnimi omejitvami**	388.068,8		388.067,9	388.067,9	2,6	100,0	100,0
13.1	Izplačilo nadomestil v gorskih območjih	301.268,1		301.271,1	301.271,1	5,7	100,0	100,0
13.2	Nadomestila za druga območja z naravnimi omejitvami	33.152,1		33.150,2	33.150,2	-1,6	100,0	100,0
13.3	Nadomestila za druga območja s posebnimi omejitvami	53.648,6		53.646,6	53.646,6	-1,5	100,0	100,0
14.	**Dobrobit živali**	50.662,8		50.662,9	50.662,9	-24,7	100,0	100,0
16.	**Sodelovanje**	24.506,2		27.077,0	24.484,7	4.666,2	110,5	99,9
16.2	Pilotni projekti ter razvoj novih proizvodov, praks …	12.375,8	6	13.324,7	12.375,8	3.548,9	107,7	100,0
16.4	Horizontalno in vertikalno sodelovanje v dobavni verigi za vzpostavitev in razvoj kratkih dobavnih verig	1.244,1	4	1.771,5	1.226,3	29,5	142,4	98,6
16.5	Blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter skupni pristop k okoljskim projektom in praksam	8.831,6	5	9.507,1	8.828,1	1.040,5	107,6	100,0
16.9	Diverzifikacija kmetijskih dejavnosti v dejavnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom in socialnim vključevanjem …	2.054,7	3	2.473,7	2.054,6	47,3	120,4	100,0
19.	**LEADER**	67.660,3		68.732,8	66.431,9	4.704,7	101,6	98,2
19.1	Pripravljalna podpora	1.401,7	1	1.389,2	1.389,2	0,0	99,1	99,1
19.2	Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja,	39.608,1		40.621,7	38.895,9	2.892,2	102,6	98,2
	Obveznosti iz PRP 2007–2013			750,7	750,7			
19.3	Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja LAS	12.894,7	6	13.092,2	12.564,7	1.224,1	101,5	97,4
19.4	Podpora za tekoče stroške in stroške animacije	13.755,8		12.879,1	12.831,5	588,4	93,6	93,3
21.	**Izjemna začasna podpora kmetom in MSP, COVID 19**	37.990,0		37.996,4	37.996,4	1.171,7	100,0	100,0
22.	**Izred. začasna podp. kmetom ter MSP,vojna v Ukrajini**	1.686,0		1.686,0	1.686,0	0,0	100,0	100,0
	Tehnična pomoč	8.788,3		8.804,5	8.780,7	-23,7	100,2	99,9
	Zgodnje upokojevanje 2007–2013	3.371,5		3.371,5	3.371,5	0,0	100,0	100,0
	Skupaj	**1.506.018,3**		**1.568.234,8**	**1.499.760,3**	**108.966,8**	**104,1**	**99,6**

Vir: MKM

Priloga 65: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko javnih razpisov (do 31. 12. 2025) – se nadaljuje

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2023–2027 (000 EUR)	Odobreno 2023–2027 (000 EUR	Izplačano SKUPAJ, 2023–2027 (000 EUR)	Izplačano FL 2024 (000 EUR)*	Izplačanc FL 2025 (000 EUR	Izplačano FL 2025 (000 EUR)	Odobreno/ Razpoložljivo (%)	Izplačano/ Razpoložljivo (%)
IRP02	**Naložbe v dvig produktivnosti in tehnološki razvoj in digitalizacijo KMG**	**59.889,7**	**14.186,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**23,7**	**0,0**
IRP02.1	Naložbe majhnih kmetij	16.533,0	7.177,4	0,0				**43,4**	**0,0**
IRP02.2	Naložbe kmetij	24.430,4	7.009,3	0,0				**28,7**	**0,0**
IRP02.3	Naložbe pravnih oseb in samostojnih podjetnikov	16.880,2						**0,0**	**0,0**
IRP02.4	Prenesene obveznosti iz podukrepa M4.1 PRP 2014-2020	2.046,1						**0,0**	**0,0**
IRP03	**Kolektivne naložbe za skupno pripravo kmet. Proiz. za trg in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano**	**6.299,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
IRP04	**Naložbe v razvoj, dvig konkurenčnosti in tržne naravnosti ekoloških KMG**	**4.115,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
IRP05	**Izvedba agromelioracij in komasacij kmetijskih zemljišč**	**10.770,2**	**4.000,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**37,1**	**0,0**
IRP06	**Naložbe v ureditev gozdne infrastrukture**	**3.590,7**	**1.002,9**	**102,0**			**102,0**	**27,9**	**2,8**
IRP07	**Naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za delo v gozdu**	**18.399,2**	**0**	**0**				**0,0**	**0,0**
IRP08	**Naložbe v primarno predelavo lesa in digitalizacijo**	**8.975,4**	**0**	**0**				**0,0**	**0,0**
IRP09	**Naložbe v ustanovitev in razvoj gozdnega drevesničarstva**	**1.795,0**	**196,2**	**0**				**10,9**	**0,0**
IRP10	**Spodbujanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju**	**6.500,0**	**5.826,3**	**1.169,6**		**1.169,6**		**89,6**	**18,0**
IRP10.1	Podpora za ustanovitev in začetno delovanje kolektivnih oblik sodelovanja v kmetijskem in gozdarskem sektorju	5.250,0	5.085,8	1.020,6		149,0		**96,9**	**19,4**
IRP10.2	Organizacije proizvajalecv za skupno trženje, ki prejemajo podporo za ustanovitev in začetno delovanje v okviru EKSRP	750,0	740,5	149,0		1.020,6		**98,7**	**19,9**
IRP10.3	Medpanožno sodelovanje	500,0						**0,0**	**0,0**
IRP11	**Podpora za novo sodelovanje v shemah kakovosti**	**1.929,3**	**722,3**	**722,3**	**436,5**	**285,8**		**37,4**	**37,4**
IRP11.1	Pravne osebe, ki prejemajo podporo za novo sodelovanje v shemah kakovosti	911,3	436,5	436,5	436,5			**47,9**	**47,9**
IRP11.2	Kmetije, ki prejemajo podporo za novo sodelovanje v shemah kakovosti	1.018,0	285,8	285,8		285,8		**28,1**	**28,1**
IRP12	**Regijski pristop povezovanja lokalnih proizvodov s poudarkom na ekoloških proizvodih - SKUPAJ**	**2.300,0**	**2.299,5**	**100,0**		**269,4**		**100,0**	**4,3**
IRP13	**Izgradnja namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom**	**8.975,2**	**4.060,7**	**386,2**			**386,2**	**45,2**	**4,3**

Priloga 65: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko javnih razpisov (do 31. 12. 2025) – se nadaljuje

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2023–2027 (000 EUR)	Odobreno 2023–2027 (000 EUR	Izplačano SKUPAJ, 2023–2027 (000 EUR)	Izplačano FL 2024 (000 EUR)*	Izplačano FL 2025 (000 EUR	Izplačano FL 2025 (000 EUR)	Odobreno/ Razpoložljivo (%)	Izplačano/ Razpoložljivo (%)
IRP14	**Tehnološke posodobitve namakalnih sistemov, ki so namenjeni več uporabnikom**	**7.000,0**	**4.999,3**	**995,0**			**995,0**	**71,4**	**14,2**
IRP15	**Naložbe v sanacijo in obnovo gozdov po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah**	**4.000,0**	**310,7**	**310,7**			**310,7**	**7,8**	**7,8**
IRP15.1	Nakup sadilnega gozdnega materiala in materiala za zaščito sadik	2.000,0	310,7	310,7			**310,7**	**15,5**	**15,5**
IRP15.2	Dela za odpravo škode in obnovo gozda	1.500,0	0,0					**0,0**	**0,0**
IRP15.3	Ureditev vlak potrebnih za izvedbo sanacije gozdov	500,0	0,0					**0,0**	**0,0**
IRP16	**Naložbe v sanacijo in obnovo gozdov po naravnih nesrečah in neugodnih vremenskih razmerah**	**34.726,3**	**2.067,85**	**0,0**				**6,0**	**0,0**
IRP16.1	Naložbe fizičnih oseb v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih	18.538,1	1.279,97					**6,9**	**0,0**
IRP16.2	Naložbe pravnih oseb in s.p. v prilagoditev na podnebne spremembe pri trajnih nasadih	16.188,2	787,88					**4,9**	**0,0**
IRP17	**Naložbe v učinkovito rabo dušikovih gnojil**	**3.998,1**	**2.233,1**	**0,0**				**55,9**	**0,0**
IRP21	**Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za optimalno uporabo hranil in trajnostno rabo FFS - SKUPAJ**	**3.009,5**	**3.009,4**	**0,0**				**100,0**	**0,0**
IRP22	**Neproizvodne naložbe, povezane z izvajanjem naravovarstvenih podintervencij SN 2023-2027**	**3.503,0**	**0,0**	**0,0**				**0,0**	**0,0**
IRP22.1	Neproizvodne naložbe v ohranjanje ekstenzivnih travnikov	1.010,0	0					**0,0**	**0,0**
IRP22.2	Neproizvodne naložbe v ureditev mejic, suhozidov in drugih krajinskih značilnosti	964,8	0					**0,0**	**0,0**
IRP22.3	Neproizvodne naložbe v ureditev zaščite travojedih živali na paši oziroma čebel v čebečjih panjih pred napadi velikih zveri	945,0	0					**0,0**	**0,0**
IRP22.4	Neproizvodne naložbe v ureditev travniških sadovnjakov	583,2	0					**0,0**	**0,0**
IRP24	**Podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov**	**56.491,1**	**18.488,6**	**9.393,2**	**9.393,2**			**32,7**	**16,6**
IRP24.1	Vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov z zaposlitvijo	27.525,8	10.918,0	5.840,1	5.840,1			**39,7**	**21,2**
IRP24.2	Vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov brez zaposlitve	16.070,4	4.388,0	2.127,0	2.127,0			**27,3**	**13,2**
IRP24.3	Vzpostavitev gospodarstev mladih ekoloških kmetov z zaposlitvijo	4.396,8	2.089,2	983,9	983,9			**47,5**	**22,4**
IRP24.4	Vzpostavitev gospodarstev mladih ekoloških kmetov brez zaposlitve	2.528,1	1.093,4	442,2	442,2			**43,3**	**17,5**
IRP24.5	Vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov z majhnimi kmetijami	5.925,0	0,0					**0,0**	**0,0**
IRP24.6	Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete iz PRP 2014-2020	45,0	0,0					**0,0**	**0,0**

Priloga 65: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko javnih razpisov (do 31. 12. 2025) – se nadaljuje

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2023–2027 (000 EUR)	Odobreno 2023–2027 (000 EUR	Izplačano SKUPAJ, 2023–2027 (000 EUR)	Izplačano FL 2024 (000 EUR)*	Izplačano FL 2025 (000 EUR)	Izplačano FL 2025 (000 EUR)	Odobreno/ Razpoložljivo (%)	Izplačano/ Razpoložljivo (%)
IRP25	**Naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti, vz biogospodarstvom in v ohranjanje kulturne dediščine**	**8.998,0**	**0**	**0**				**0,0**	**0,0**
IRP25.1	Podpore za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti vključno z biogospodarstvom in ohranjanje kulturne dediščine	7.998,2	0,0					**0,0**	**0,0**
IRP25.2	Naložbe iz podukrepa M6.4 – Podpora za naložbe v vzpostavitev in razvoj nekmetijskih dejavnosti iz PRP 2014-2020	999,8	0,0					**0,0**	**0,0**
IRP26	**LEADER**	**44.428,2**	**18.816,7**	**2.919,8**	**879,0**	**1.759,0**	**281,7**	**42,4**	**6,6**
IRP26.2	Izvajanje operacij		9.980,5	402,4		120,7	**281,7**		
IRP26.3	Izvajanje operacij- sodelovanje		736,4						
IRP26.4	Upravljanje, spremljanje, vrednotenje		8.099,7	2.517,4	879,0	1.638,3			
IRP29	**IRP29 - Naložbe v prilagoditev kmetij izvajanju nadstandardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali**	**64.944,4**	**0**					**0,0**	**0,0**
IRP29 .1	Naložbe v prilagoditev kmetijskih gospodarstev izvajanju nadstandardnih zahtev s področja dobrobiti rejnih živali	63.945,0						**0,0**	**0,0**
IRP29 .2	Nložbe iz podukrepa M4.1 – Podpora za naložbe v kmetijska gospodarstva PRP 2014-2020	999,3						**0,0**	**0,0**
IRP30	**Medgeneracijski prenos znanja**	**7.560,0**	**907,2**	**75,6**		**75,6**		**12,0**	**1,0**
IRP31	Podpora za projekte EIP	**10.140,0**	**5.975,6**	**0**				**58,9**	**0,0**
IRP31.1	Podpora za projekte EIP	9.900,0	5.975,6					**60,4**	**0,0**
IRP31.2	Podpora za projekte EIPiz PRP 2014-2020	240,0						**0,0**	**0,0**
IRP32	**Izmenjava znanja in prenos informacij ter usposabljanja svetovalcev**	**3.500,0**	**2.181,6**	**803,89901**	**280,0**	**523,9**		**62,3**	**23,0**
IRP32.1	Izmenjava znanja in prenos informacij	3.285,0	1.981,7	732,136	280,0	452,1		**60,3**	**22,3**
IRP32.2	Usposabljanja svetovalcev	365,0	199,9	71,76301		71,8		**54,8**	**19,7**
IRP33	**Testiranje naravovarstvenih ukrepov na zavarovanih območjih**	**1.600,0**	**769,44091**	**0**				**48,1**	**0,0**
IRP 34	**Ohranjanje, trajnostna raba in razvoj rastlinskih genskih virov**	**1.750,0**	**107,98526**	**0**				**6,2**	**0,0**
IRP35	**Naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov za dvig produktivnosti in tehnološki razvoj, vključno z digitalizacijo**	**86.447,2**	**0**	**0**				**0,0**	**0,0**
IRP35.1	Naložbe za majhne kmetije	1.550,2						**0,0**	**0,0**
IRP35.2	Naložbe za fizične osebe	10.497,6						**0,0**	**0,0**
IRP35.3	Naložbe za pravne osebe in s.p.	73.015,3						**0,0**	**0,0**
	Prenesene obveznosti iz podukrepa M4.2 PRP 2014-2020	1.384,2						**0,0**	**0,0**

Priloga 65: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko javnih razpisov (do 31. 12. 2025) – nadaljevanje

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2023–2027 (000 EUR)	Odobreno 2023–2027 (000 EUR	Izplačano SKUPAJ, 2023–2027 (000 EUR)	Izplačano FL 2024 (000 EUR)*	Izplačano FL 2025 (000 EUR	Izplačano FL 2025 (000 EUR)	Odobreno/ Razpoložljivo (%)	Izplačano/ Razpoložljivo (%)
IRP36	**Naložbe v obnovljive vire energije**	**10.088,0**	**0**	**0**				**0,0**	**0,0**
IRP36.1	Bioplin	1.248,0						**0,0**	**0,0**
IRP36.2	Biometan	1.040,0						**0,0**	**0,0**
IRP36.3	Geotermalna energija	7.800,0						**0,0**	**0,0**
IRP37	**Naložbe v nakup kmetijske mehanizacije in opreme za upravljanje traviščnih habitatov**	**2.400,0**	**2.381,0**	**0**				**99,2**	**0,0**
IRP38	**Konzorciji institucij znanja v podporo prehodu kmetijstva v zeleno, digitalno in podnebno nevtralno**	**12.000,0**	**11.994,8**	**1.452,7**		**1.452,7**		**100,0**	**12,1**
IRP39	**Podpora za dejavnosti informiranja in promocije proizvodov iz shem kakovosti**	**2.600,0**	**2.560,4**	**232,6**		**116,8**	**115,8**	**98,5**	**8,9**
IRP40	**Individualni namakalni sistemi in nakup namakalne opreme**	**3.590,0**	**0**	**0,0**				**0,0**	**0,0**
IRP40.1	Izgradnjo individualnih namakalnih sistemov	1.795,0						**0,0**	**0,0**
IRP40.2	Nakup namakalne opreme	1.795,2						**0,0**	**0,0**
IRP41	**Tehnološke posodobitve individualnih namakalnih sistemov**	**1.000,0**	**0**	**0,0**				**0,0**	**0,0**
IRP44	**Kolektivne naložbe v kmetijstvu za skupno predelavo in trženje kmetijskih proizvodov in razvoj močnih in odpornih verig vrednosti preskrbe s hrano**	**6.089,4**	**0**	**0,0**				**0,0**	**0,0**
IRP45	**Naložbe v obnovo kmetijskega potenciala po naravnih nesrečah, slabih vremenskih razmerah ali katastrofah**	**4.700,7**	**0**	**0,0**				**0,0**	**0,0**
	SKUPAJ	**518.103,6**	**109.098,2**	**18.663,7**	**10.988,8**	**5.652,8**	**2.191,5**	**21,1**	**3,6**

FL2024* = Finančno leto izplačila (obdobje 16.10.2024 -15.10.2024), FL2025* = Finančno leto izplačila (obdobje 16.10.2025 -15.10.2025), FL2026* = Finančno leto izplačila (obdobje 16.10.2026 -15.10.2026),

Vir: MKM

Priloga 66: Intervencije razvoja podeželja v SN 2023–2027, ki se izvajajo preko zbirne vloge (do 31. 12. 2025)

	Ime ukrepa	Razpoložljivo 2023–2027 (000 EUR)	Izplačano Kumulativno (000 EUR)	Izplačano Zbirna vloga 2023 (000 EUR)	Izplačano Zbirna vloga 2024 (000 EUR)	Izplačano/ Razpoložljivo (%)
IRP01	Plačilo za naravne ali druge omejitve (OMD plačila) (ha)	234.405,8	58.597,7	0,0	58.597,7	25,0
IRP18.1	Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila - Podnebne spremembe	5.110,1	435,9	199,8	236,1	8,5
IRP18.2	Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila - Naravni viri (ha)	108.235,8	78.162,6	39.019,9	39.142,7	72,2
IRP18.3	Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila - Biotska raznovrstnost in krajina	37.309,5	12.737,9	5.997,9	6.739,9	34,1
IRP19	Ekološko kmetovanje	91.986,9	29.339,1	14.246,9	15.092,2	31,9
IRP43	Ekološko čebelarjenje	1.499,9	521,9	256,3	265,6	34,8
IRP20	Plačila NATURA 2000 (ha)	130,0	105,0	105,0	0,0	80,7
IRP23	Habitatni tipi in vrste na območjih NATURA 2000 (ha)	4.906,9	309,2	0,0	309,2	6,3
IRP 27	Biotično varstvo rastlin (ha)	8.000,0	2.670,9	1.285,9	1.385,0	33,4
IRP28	Dobrobit živali	49.999,4	18.204,5	8.648,4	9.556,2	36,4
IRP 42	Lokalne pasme in sorte	15.137,9	12.373,9	6.335,2	6.038,7	81,7
	Skupaj	**556.722,3**	**213.458,6**	**76.095,2**	**137.363,4**	**38,3**

Vir: MKM

FADN

Priloga 67: Osnovni kazalniki po metodologiji FADN; 2012–2024

	Enota	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
SLOVENIJA														
OSNOVNI PROIZVODNI POTENCIAL IN EKONOMSKA VELIKOST KMETIJSKIH GOSPODARSTEV														
Skupaj KZU	ha/KMG	10,9	10,6	9,8	10,2	10,0	10,1	11,0	11,2	11,4	11,5	11,5	11,8	12,0
Skupaj število GVŽ	GVŽ/KMG	11,2	10,8	9,9	10,1	10,4	10,3	11,4	11,6	11,7	12,2	12,2	11,8	11,7
Skupaj vložek dela (PDM)	PDM/KMG	1,42	1,38	1,33	1,34	1,29	1,21	1,21	1,24	1,17	1,20	1,22	1,21	1,2
Ekonomska velikost	000 EUR SO/KMG	22,9	22,0	20,3	22,9	22,6	22,9	25,2	25,9	25,9	26,8	26,9	26,7	26,9
KLJUČNI EKONOMSKI REZULTATI														
Skupaj vrednost proizvodnje	EUR/KMG	24.893	22.839	22.280	25.433	24.990	25.864	30.153	32.637	31.525	33.834	50.261	44.738	49.581,7
Bilanca tekočih subvencij in davkov	EUR/KMG	6.649	7.089	5.905	5.610	7.145	7.640	6.185	6.478	7.310	7.847	9.455	8.454	8.910,0
Skupni prihodek	EUR/KMG	31.542	29.928	28.185	31.043	32.135	33.504	36.338	39.115	38.835	41.681	59.716	53.192	58.492
Skupaj vmesna poraba	EUR/KMG	18.681	17.204	15.623	17.774	17.447	17.619	19.435	20.436	20.734	22.528	27.771	29.649	29.803,4
Bruto dodana vrednost kmetije	EUR/KMG	12.862	12.724	12.562	13.269	14.688	15.885	16.903	18.679	18.102	19.153	31.945	23.543	28.688,4
Amortizacija	EUR/KMG	7.449	7.481	7.792	8.335	8.077	8.307	8.603	9.663	9.411	9.858	10.329	11.252	11.614,5
Neto dodana vrednost kmetije	EUR/KMG	5.413	5.243	4.770	4.933	6.611	7.578	8.300	9.016	8.691	9.295	21.616	12.291	17.073,8
Neto dodana vrednost kmetije/PDM	EUR/PDM	3.822	3.810	3.585	3.692	5.136	6.265	6.854	7.292	7.446	7.718	17.700	10.144	13.790,2
Neto dohodek kmetije	EUR/KMG	5.011	4.950	4.543	5.004	5.396	6.237	6.810	7.884	7.628	8.398	20.434	11.195	15.657,1
Dohodek kmečke družine/PDM_d	EUR/PDM_d	3.688	3.770	3.545	4.010	4.346	5.324	5.820	6.558	6.924	7.214	17.319	9.634	13.251,9
Mediana neto dodane vrednosti kmetije	EUR/KMG	1.404	1.376	1.066	1.125	2.271	2.495	2.760	2.830	2.451	2.822	7.848	4.025	/
Mediana neto dodane vrednosti kmetije/PDM	EUR/PDM	1.042	1.142	869	1.125	1.709	2.176	2.670	2.767	3.061	3.040	8.627	4.145	/
EU27_2020														
OSNOVNI PROIZVODNI POTENCIAL IN EKONOMSKA VELIKOST KMETIJSKIH GOSPODARSTEV														
Skupaj KZU	ha/KMG	/	30,5	31,2	31,7	31,9	32,4	40,1	40,2	40,3	40,4	41,2	41,8	/
Skupaj število GVŽ	GVŽ/KMG	/	23,3	23,7	24,7	25,2	25,7	30,8	31,3	31,9	31,8	32,2	32,5	/
Skupaj vložek dela (PDM)	PDM/KMG	/	1,51	1,51	1,51	1,48	1,49	1,64	1,66	1,65	1,65	1,64	1,65	/
Ekonomska velikost	000 EUR SO/KMG	/	61,0	62,4	71,1	72,0	73,0	95,2	96,1	96,7	96,9	97,3	99,4	/
KLJUČNI EKONOMSKI REZULTATI														
Skupaj vrednost proizvodnje	EUR/KMG	/	66.141	66.953	68.553	68.499	72.504	92.021	96.855	97.178	108.183	131.854	126.838	/
Neto dodana vrednost kmetije	EUR/KMG	/	26.656	27.043	27.798	28.541	31.816	39.282	41.985	41.682	47.742	57.900	49.332	/
Neto dodana vrednost kmetije/PDM	EUR/PDM	/	17.599	17.902	18.403	19.280	21.285	23.922	25.277	25.302	28.872	35.268	29.957	/
Neto dohodek kmetije	EUR/KMG	/	17.152	17.053	17.427	18.006	21.026	24.900	26.898	26.492	32.229	41.160	30.780	/
Dohodek kmečke družine/PDM_d	EUR/PDM_d	/	14.226	14.216	15.049	15.608	17.972	20.902	22.573	22.232	26.818	34.168	26.437	/

* 2024 Slovenija: začasni podatki na podlagi individualnih podatkov FADN RICA, preračuni KIS.
Vir: Vsi ostali podatki: Javno dostopna baza podatkov FADN (https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html; junij 2026); preračuni KIS

STANDARDNI PRIHODEK KMETIJSKIH GOSPODARSTEV

Priloga 68: Število kmetijskih gospodarstev po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG, skupaj; 2025

Tip/ Razred EV: 2025	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10–14	Skupaj
1. Specializirano pridelovanje poljščin	15.794	6.431	4.019	1.643	702	441	203	124	35	11	**29.403**
2. Specializirano vrtnarstvo	65	72	143	146	142	202	144	86	24	16	**1.040**
3. Specializirano gojenje trajnih nasadov	12.408	2.368	1.646	1.127	742	619	397	238	30	17	**19.592**
4. Specializirana reja pašne živine	2.611	2.837	5.791	5.572	2.667	2.224	1.555	1.028	221	28	**24.534**
5. Specializirana reja zrnojede živine	1.170	31	31	26	15	45	52	126	66	37	**1.599**
6. Mešana rastlinska pridelava	2.240	1.504	1.182	609	271	219	98	85	8	8	**6.224**
7. Mešana živinoreja	80	165	339	299	145	104	48	36	16	5	**1.237**
8. Mešana rastlinska pridelava – živinoreja	4.761	1.114	1.639	1.425	666	489	269	156	34	11	**10.564**
9. Nerazvrščena kmetijska gospodarstva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**77**
SKUPAJ	**39.129**	**14.522**	**14.790**	**10.847**	**5.350**	**4.343**	**2.766**	**1.879**	**434**	**133**	**94.270**

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

Priloga 69: SO kmetijskih gospodarstev (mio EUR) po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG, skupaj; 2025

Tip/ Razred EV: 2025	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10–14	Skupaj
1. Specializirano pridelovanje poljščin	12,3	18,4	22,2	17,6	13,3	15,2	14,2	19,3	11,8	26,3	**170,6**
2. Specializirano vrtnarstvo	0,1	0,2	0,9	1,6	2,8	7,3	10,3	13,1	8,1	14,9	**59,2**
3. Specializirano gojenje trajnih nasadov	10,7	6,6	9,4	12,4	14,4	21,6	27,9	34,6	10,0	33,9	**181,6**
4. Specializirana reja pašne živine	2,6	8,7	34,3	61,0	50,9	78,7	109,9	154,0	72,1	22,6	**594,7**
5. Specializirana reja zrnojede živine	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	1,6	3,7	21,5	23,6	69,1	**120,6**
6. Mešana rastlinska pridelava	2,4	4,3	6,7	6,5	5,2	7,6	6,6	12,6	2,6	7,8	**62,3**
7. Mešana živinoreja	0,1	0,5	2,0	3,3	2,8	3,6	3,3	5,6	5,5	3,7	**30,3**
8. Mešana rastlinska pridelava – živinoreja	3,1	3,3	9,6	15,6	12,8	16,9	18,6	23,5	11,3	13,5	**128,1**
9. Nerazvrščena kmetijska gospodarstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
SKUPAJ	**31,5**	**42,1**	**85,2**	**118,2**	**102,4**	**152,6**	**194,4**	**284,1**	**145,0**	**191,8**	**1347,4**

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

Priloga 70: Število kmetijskih gospodarstev po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG - zbirna vloga; 2025

Tip/ Razred EV: 2025	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10–14	Skupaj
1. Specializirano pridelovanje poljščin	4.586	5.468	3.770	1.594	689	438	202	124	35	11	**16.917**
2. Specializirano vrtnarstvo	0	7	34	64	71	134	108	76	23	14	**531**
3. Specializirano gojenje trajnih nasadov	87	313	656	773	655	570	390	235	30	17	**3.726**
4. Specializirana reja pašne živine	461	2.306	5.557	5.516	2.648	2.206	1.544	1.023	220	28	**21.509**
5. Specializirana reja zrnojede živine	2	0	16	18	13	44	49	123	62	35	**362**
6. Mešana rastlinska pridelava	441	1.057	1.012	567	261	206	98	85	8	8	**3.743**
7. Mešana živinoreja	13	137	318	296	143	103	46	35	16	5	**1.112**
8. Mešana rastlinska pridelava – živinoreja	117	594	1.384	1.343	641	478	266	156	34	11	**5.024**
9. Nerazvrščena kmetijska gospodarstva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**3**
SKUPAJ	**5.707**	**9.882**	**12.747**	**10.171**	**5.121**	**4.179**	**2.703**	**1.857**	**428**	**129**	**52.927**

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

Priloga 71: SO kmetijskih gospodarstev (mio EUR) po splošnih tipih kmetovanja in razredih ekonomske velikosti; KMG - zbirna vloga; 2025

Tip/ Razred EV: 2025	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10–14	Skupaj
1. Specializirano pridelovanje poljščin	6,3	15,8	20,8	17,1	13,1	15,1	14,1	19,3	11,8	26,3	**159,7**
2. Specializirano vrtnarstvo	0,0	0,0	0,2	0,7	1,4	4,8	7,8	11,7	7,8	13,7	**48,1**
3. Specializirano gojenje trajnih nasadov	0,1	1,0	3,9	8,7	12,7	20,0	27,4	34,1	10,0	33,9	**151,8**
4. Specializirana reja pašne živine	0,7	7,2	33,0	60,4	50,5	78,0	109,1	153,4	71,7	22,6	**586,8**
5. Specializirana reja zrnojede živine	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	1,6	3,4	21,1	22,4	59,2	**108,2**
6. Mešana rastlinska pridelava	0,7	3,1	5,8	6,1	5,0	7,2	6,6	12,6	2,6	7,8	**57,4**
7. Mešana živinoreja	0,0	0,4	1,9	3,2	2,7	3,6	3,2	5,5	5,5	3,7	**29,7**
8. Mešana rastlinska pridelava – živinoreja	0,2	1,9	8,2	14,8	12,3	16,5	18,4	23,5	11,3	13,5	**120,5**
9. Nerazvrščena kmetijska gospodarstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
SKUPAJ	**8,1**	**29,3**	**73,9**	**111,2**	**98,0**	**146,8**	**190,0**	**281,1**	**143,1**	**180,7**	**1.262,2**

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

Priloga 72: Število kmetijskih gospodarstev, skupni SO in SO na KMG glede na splošni in glavni tip kmetovanja; KMG, skupaj; 2024 in 2025

Splošni in glavni tip		Število KMG			SO (mio EUR)			SO na KMG (tisoč EUR)		
		2024	2025	Indeks 2025/24	2024	2025	Indeks 2025/24	2024	2025	Indeks 2025/24
1.	**Specializirano pridelovanje poljščin**	**28.782**	**29.403**	**102,2**	**161,7**	**170,6**	**105,5**	**5,617**	**5,801**	**103,3**
15.	Specializirano pridelovanje žit, oljnic in beljak. rastlin	3.811	3.934	103,2	69,5	75,3	108,4	18,243	19,151	105,0
16.	Splošno poljedelstvo	24.971	25.469	102,0	92,2	95,2	103,3	3,691	3,738	101,3
2.	**Specializirano vrtnarstvo**	**1.014**	**1.040**	**102,6**	**55,2**	**59,2**	**107,3**	**54,390**	**56,927**	**104,7**
21.	Specializirano vrtnarstvo – pod zaščito	445	456	102,5	22,1	25,7	116,3	49,720	56,415	113,5
22.	Specializirano vrtnarstvo – na prostem	423	430	101,7	18,7	18,6	99,0	44,300	43,161	97,4
23.	Drugo vrtnarstvo	146	154	105,5	14,3	14,9	104,4	97,861	96,879	99,0
3.	**Specializirano gojenje trajnih nasadov**	**19.616**	**19.592**	**99,9**	**182,1**	**181,6**	**99,7**	**9,282**	**9,267**	**99,8**
35.	Specializirano vinogradništvo	13.441	13.266	98,7	122,7	118,6	96,7	9,127	8,944	98,0
36.	Specializirano sadjarstvo in pridelovanje citrusov	2.990	3.084	103,1	42,9	46,6	108,6	14,356	15,123	105,3
37.	Specializirano pridelovanje oljk	1.185	1.249	105,4	2,2	2,3	106,5	1,831	1,851	101,1
38.	Razni trajni nasadi – kombinirano	2.000	1.993	99,7	14,3	14,0	97,6	7,153	7,004	97,9
4.	**Specializirana reja pašne živine**	**23.086**	**24.534**	**106,3**	**549,9**	**594,7**	**108,1**	**23,822**	**24,238**	**101,7**
45.	Specializirana prireja mleka	3.227	3.089	95,7	307,4	325,1	105,8	95,244	105,251	110,5
46.	Specializirana govedoreja — reja in pitanje	16.060	16.072	100,1	196,6	212,4	108,1	12,239	13,218	108,0
47.	Govedo — prireja mleka, reja, pitanje – kombinirano	582	567	97,4	24,6	26,0	105,7	42,265	45,845	108,5
48.	Ovce, koze in druga pašna živina	3.217	4.806	149,4	21,4	31,1	145,1	6,664	6,473	97,1
5.	**Specializirana reja zrnojede živine**	**494**	**1.599**	**323,7**	**133,3**	**120,6**	**90,5**	**269,782**	**75,452**	**28,0**
51.	Specializirana prašičereja	164	1.316	802,4	23,4	16,6	71,1	142,613	12,64	8,9
52.	Specializirano perutninarstvo	295	266	90,2	106,4	101,5	95,4	360,795	381,724	105,8
53.	Različne vrste zrnojede živine – kombinirano	35	17	48,6	3,4	2,5	71,9	98,549	145,65	147,8
6.	**Mešana rastlinska pridelava**	**6.482**	**6.224**	**96,0**	**60,1**	**62,3**	**103,6**	**9,278**	**10,009**	**107,9**
61.	Mešana rastlinska pridelava	6.482	6.224	96,0	60,1	62,3	103,6	9,278	10,009	107,9
7.	**Mešana živinoreja**	**1.988**	**1.237**	**62,2**	**36,4**	**30,3**	**83,2**	**18,327**	**24,499**	**133,7**
73.	Mešana živinoreja, v glavnem pašna živina	1.823	1.090	59,8	25,4	18,2	71,7	13,917	16,697	120,0
74.	Mešana živinoreja, v glavnem reja zrnojede živine	165	147	89,1	11,1	12,1	109,5	67,058	82,352	122,8
8.	**Mešana rastlinska pridelava – živinoreja**	**12.351**	**10.564**	**85,5**	**128,8**	**128,1**	**99,4**	**10,432**	**12,128**	**116,3**
83.	Poljščine – pašna živina – kombinirano	1.282	1.401	109,3	35,7	38,9	108,9	27,831	27,737	99,7
84.	Razne kmetijske rastline in živinoreja, kombinirano	11.069	9.163	82,8	93,2	89,3	95,8	8,417	9,742	115,7
9.	**Nerazvrščena kmetijska gospodarstva***	**53**	**77**	**145,3**	**0,0**	**0,0**		**0,0**	**0,0**	
Skupaj brez nerazvrščenih		**93.813**	**94.193**	**100,4**	**1.307,5**	**1.347,4**	**103,0**	**13,930**	**14,292**	**102,6**
Skupaj		**93.866**	**94.270**	**100,4**	**1.307,5**	**1.347,4**	**103,0**	**13,930**	**14,292**	**102,6**

* SO nerazvrščenih kmetijskih gospodarstev je nič.

Vir: MKM, Evidenca standardnega prihodka, obdelava podatkov KIS

EKOLOŠKO KMETOVANJE

Priloga 73: Ekološke kmetije in kmetijska zemljišča v uporabi, v kontroli ekološkega kmetovanja; 2012–2024

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Ekološke kmetije v kontroli, skupaj	**2.682**	**3.049**	**3.298**	**3.417**	**3.518**	**3.635**	**3.741**	**3.828**	**3.689**	**3.724**	**3.786**	**3.864**	**3.968**	**102,7**
ekološke kmetije s certifikatom	2.104	2.232	2.537	2.699	2.933	3.190	3.320	3.494	3.358	3.358	3.430	3.349	3.455	103,2
ekološke kmetije v preusmeritvi	578	817	761	718	585	445	421	334	331	366	356	515	513	99,6
Delež od vseh kmetij (%)	**3,6**	**4,2**	**4,6**	**4,7**	**5,0**	**5,2**	**5,4**	**5,4**	**5,4**	**5,5**	**5,5**	**5,7**	**5,8**	
Kmetijska zemljišča v ekološki kontroli, skupaj (ha)	**35.101**	**38.664**	**41.237**	**42.188**	**43.579**	**46.222**	**47.848**	**49.638**	**49.803**	**51.826**	**53.202**	**54.602**	**56.810**	**104,0**
kmetijska zemljišča, ekološke kmetije s certifikatom	28.807	30.041	33.536	32.488	36.353	40.349	41.669	44.455	43.500	44.761	42.181	46.195	48.273	104,5
kmetijska zemljišča, ekološke kmetije v preusmeritvi	6.294	8.624	7.701	9.700	7.226	5.874	6.179	5.183	6.303	7.066	11.021	8.408	8.536	101,5
Delež od vse KZU (%)	**7,3**	**8,1**	**8,6**	**8,8**	**9,1**	**9,6**	**10,0**	**10,3**	**10,3**	**10,8**	**11,1**	**11,4**	**11,9**	

Vir: SURS

Priloga 74: Kmetijska zemljišča v uporabi, vključena v kontrolo ekološkega kmetovanja po kulturah oziroma načinu rabe (ha); 2012–2024

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Kmetijska zemljišča, v ekološki kontroli (ha)	**35.100,7**	**38.664,5**	**41.237,2**	**42.188,5**	**43.578,8**	**46.222,4**	**47.848,3**	**49.638,3**	**49.803,5**	**51.826,3**	**53.201,7**	**54.602,3**	**56.809,7**	**104,0**
Njive in vrtovi, od tega:	3.787,2	4.383,5	4.731,7	5.359,1	5.700,5	5.942,3	6.270,0	6.520,4	6.679,1	7.302,5	7.560,4	8.253,5	8.618,1	104,4
zelenjadnice in jagode	183,6	232,6	214,4	281,0	267,0	227,1	245,2	307,5	282,4	292,4	307,2	278,6	323,6	116,2
Trajni travniki in pašniki	29.814,1	32.527,1	34.595,8	34.653,3	35.494,2	37.606,7	38.700,5	40.027,5	39.891,9	40.926,7	42.052,2	42.431,6	44.259,3	104,3
Trajni nasadi, od tega:	1.499,3	1.754,0	1.909,8	2.176,1	2.384,1	2.673,4	2.877,8	3.090,4	3.232,5	3.597,0	3.589,1	3.917,2	3.932,3	100,4
sadovnjaki	988,4	1.144,3	1.260,1	1.466,1	1.608,0	1.869,7	1.962,1	2.106,1	2.172,6	2.421,6	2.307,2	2.309,2	2.399,0	103,9
vinogradi	324,1	401,3	421,8	495,2	536,1	561,1	657,0	705,8	778,0	864,3	955,8	1.165,5	1.162,8	99,8
oljčniki	184,5	208,3	226,2	214,1	240,1	242,6	258,7	278,3	281,4	310,6	325,9	442,4	369,0	83,4
drevesnice, trsnice in matičnjaki	2,3	0,0	1,7	0,8	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,3	0,1	1,5	1.500,0
Kmetijska zemljišča, z ekološkim certifikatom (ha)	**28.806,6**	**30.040,6**	**33.536,4**	**32.488,3**	**36.352,6**	**40.348,7**	**41.668,9**	**44.455,4**	**43.500,1**	**44.760,5**	**42.181,0**	**46.194,7**	**48.273,4**	**104,5**
Njive in vrtovi, od tega:	2.871,5	3.257,0	3.817,7	3.893,7	4.374,6	5.076,4	5.415,9	5.617,6	5.628,3	5.734,5	5.728,1	6.624,6	6.599,2	99,6
zelenjadnice in jagode	135,3	176,0	169,8	224,5	229,4	195,5	217,6	250,4	247,6	262,8	260,1	244,2	282,1	115,5
Trajni travniki in pašniki	24.968,2	25.610,6	28.437,1	27.183,1	30.284,1	33.405,1	34.052,4	36.385,0	35.273,9	36.066,8	33.550,2	36.478,4	38.545,1	105,7
Trajni nasadi, od tega:	966,9	1.173,0	1.281,6	1.411,5	1.693,9	1.867,2	2.200,5	2.452,9	2.598,0	2.959,2	2.902,8	3.091,7	3.129,1	101,2
sadovnjaki	745,3	848,9	926,8	989,1	1.166,4	1.337,5	1.520,7	1.672,2	1.819,5	2.087,7	1.967,1	1.954,2	2.035,0	104,1
vinogradi	158,8	248,2	261,2	272,2	342,4	337,9	462,2	548,3	545,3	625,0	654,5	761,8	786,9	103,3
oljčniki	60,5	75,8	92,0	149,9	185,1	191,9	217,6	232,4	233,1	246,1	280,9	375,6	305,7	81,4
drevesnice, trsnice in matičnjaki	2,3	0,0	1,7	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,3	0,1	1,5	1.500,0
Kmetijska zemljišča, v preusmeritvi (ha)	**6.294,1**	**8.623,9**	**7.700,8**	**9.700,2**	**7.226,2**	**5.873,7**	**6.179,4**	**5.182,9**	**6.303,4**	**7.065,8**	**11.020,7**	**8.407,6**	**8.536,3**	**101,5**
Njive in vrtovi, od tega:	915,7	1.126,5	913,9	1.465,4	1.325,9	865,9	854,1	902,8	1.050,8	1.568,0	1.832,3	1.628,9	2.018,9	123,9
zelenjadnice in jagode	48,3	56,6	44,7	56,6	37,6	31,6	27,6	57,2	34,8	29,6	47,1	34,4	41,5	120,6
Trajni travniki in pašniki	4.845,9	6.916,5	6.158,8	7.470,2	5.210,1	4.201,6	4.648,0	3.642,6	4.618,1	4.859,9	8.502,1	5.953,2	5.714,2	96,0
Trajni nasadi, od tega:	532,5	581,0	628,1	764,7	690,2	806,2	677,3	637,3	634,6	637,9	686,3	825,5	803,2	97,3
sadovnjaki	243,1	295,4	333,3	477,0	441,6	532,3	441,4	433,9	353,1	334,0	340,0	355,0	364,0	102,5
vinogradi	165,3	153,1	160,6	222,9	193,7	223,2	194,9	157,5	232,7	239,3	301,3	403,7	375,9	93,1
oljčniki	124,1	132,5	134,2	64,2	55,0	50,7	41,0	45,9	48,2	64,6	45,0	66,8	63,3	94,8
drevesnice, trsnice in matičnjaki	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,3	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	

Vir: SURS

Priloga 75: Pridelava ekoloških rastlinskih pridelkov, po pomembnejših skupinah kmetijskih kultur (t); 2012–2024

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Žita za zrnje, od tega:	2.861,9	2.942,8	3.929,3	3.386,4	4.725,2	4.848,9	5.492,4	5.628,9	5.622,1	5.865,8	6.041,4	9.289,8	6.091,1	65,6
pšenica in pira	649,3	614,0	1.314,5	1.205,1	1.460,5	1.676,2	1.602,3	1.769,6	1.716,0	2.045,8	2.291,1	2.261,9	1.636,4	72,3
ječmen	409,0	427,6	561,3	460,7	865,6	744,2	815,1	858,5	943,2	812,5	1.008,1	937,6	954,1	101,8
oves	256,1	413,6	396,2	446,8	358,4	514,6	653,9	846,0	638,5	622,5	513,6	913,9	740,3	81,0
koruza za zrnje	653,7	586,1	1.005,5	544,2	1.264,4	867,7	1.048,2	1.109,2	1.227,0	1.362,8	1.477,0	1.631,5	1.663,0	101,9
Stročnice za suho zrnje	-	-	38,1	73,6	105,6	201,3	114,6	105,5	95,1	120,0	161,0	112,1	98,0	87,4
Korenovke in gomoljnice, od tega:	1.114,6	1.184,8	1.579,1	1.611,3	1.622,2	1.767,9	1.823,6	1.626,3	1.831,3	1.509,8	1.588,4	1.196,8	1.111,5	92,9
krompir	1.018,2	1.069,5	1.402,2	1.392,6	1.471,1	1.566,5	1.547,2	1.385,3	1.632,3	1.335,9	1.487,8	1.144,5	1.051,3	91,9
Industrijske rastline, od tega:	184,0	124,7	155,8	216,5	88,3	426,7	334,6	306,0	609,3	479,5	994,5	423,0	412,4	97,5
oljnice	157,8	86,6	130,3	182,1	76,4	382,2	266,6	257,7	412,1	393,2	470,4	111,7	306,8	274,7
Zelena krma z njiv, od tega:	5.643,0	6.300,9	10.857,1	9.356,7	12.124,0	14.297,7	19.408,4	18.550,6	16.609,5	17.568,1	20.055,8	17.040,5	22.057,9	129,4
silažna koruza	349,0	201,5	514,2	954,7	1.155,8	2.307,5	2.811,1	2.406,4	2.237,9	1.434,0	2.118,3	1.572,0	2.260,5	143,8
začasno travinje na njivah	1.262,4	1.367,4	1.892,3	2.275,8	4.059,3	4.355,5	4.823,1	5.832,6	7.326,2	8.670,7	9.991,1	10.517,0	15.387,6	146,3
Zelenjadnice, melone in jagode, od tega:	712,6	1.232,9	1.437,7	1.600,9	1.770,5	1.515,9	1.834,2	1.795,4	1.700,2	*1.963,3*	*1.989,0*	1.788,9	1.501,5	83,9
zelenjadnice in melone	701,6	1.217,6	1.410,7	1.573,1	1.746,3	1.478,0	1.780,0	1.739,9	1.641,2	1.906,2	1.924,2	1.706,9	1.435,4	84,1
jagode	10,9	15,3	27,0	27,8	24,2	37,9	54,2	55,4	59,1	57,0	64,8	82,0	66,1	80,6
Sadje, brez jagod	1.207,3	1.817,2	1.845,3	2.744,5	1.937,2	895,4	5.020,8	1.520,9	7.430,9	1.327,1	4.341,5	2.521,4	3.504,5	139,0
Oljke	100,0	210,1	175,9	340,1	417,9	423,1	552,4	421,4	659,0	314,9	626,9	581,7	688,5	118,4
Grozdje	570,5	816,0	964,0	1.208,0	1.017,4	1.312,3	1.505,0	2.203,3	1.914,2	2.034,2	2.141,0	2.641,0	2.293,2	86,8
Trajno travinje (seno)	56.142,3	64.210,8	75.477,0	48.571,7	50.936,5	50.483,5	59.332,5	101.950,4	102.055,3	98.818,3	114.834,7	147.142,7	142.923,2	97,1

Vir: SURS

Priloga 76: Število živali v ekološki reji po vrstah živali; 2012–2024

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Govedo	22.977	25.168	27.359	30.592	33.397	35.095	35.751	37.126	37.904	38.836	39.583	39.438	40.756	103,3
Prašiči	2.485	2.798	3.135	3.345	3.648	3.793	3.203	3.252	2.992	3.099	3.185	2.710	1.884	69,5
Drobnica, od tega:	41.081	40.101	42.238	41.654	42.698	44.030	41.927	42.310	38.240	40.580	40.766	38.856	39.837	102,5
ovce	35.383	34.234	35.790	35.193	35.841	36.981	35.071	35.225	31.695	33.822	34.188	31.732	33.435	105,4
koze	5.698	5.867	6.448	6.461	6.857	7.049	6.856	7.085	6.545	6.758	6.578	7.124	6.402	89,9
Perutnina	52.757	54.757	71.537	71.618	101.340	104.940	93.145	96.641	87.972	82.882	67.165	63.834	63.538	99,5
Kopitarji	3.262	3.544	3.846	3.878	4.093	4.089	4.054	4.095	3.857	3.790	3.797	3.731	3.848	103,1
Kunci	1.402	1.436	1.694	1.598	1.849	1.640	1.317	1.131	902	750	610	446	400	89,7
Ostalo (divjad)	1.616	1.737	1.896	1.973	1.984	2.092	2.271	2.465	2.508	2.478	2.542	2.354	2.291	97,3
Čebele (število panjev)	1.598	1.803	1.631	1.400	1.814	2.182	2.863	3.245	3.272	3.460	3.575	7.865	7.958	101,2

Vir: SURS

Priloga 77: Prireja ekoloških proizvodov živalskega izvora, po kategorijah proizvodov; 2012–2024

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Indeks 2024/23
Meso, skupaj, od tega (t):	**294,6**	**177,3**	**200,1**	**151,6**	**323,9**	**326,7**	**410,2**	**330,2**	**308,7**	**457,4**	**543,3**	**538,0**	**714,0**	**132,7**
goveje meso	267,9	156,5	177,4	128,1	260,2	275,1	350,1	278,4	260,1	407,6	481,6	458,9	625,9	136,4
prašičje meso	3,8	10,6	5,1	9,9	5,5	21,0	25,0	23,9	18,5	22,6	38,5	40,4	58,4	144,6
ovčje meso	4,3	3,0	1,9	3,3	1,9	3,3	2,0	0,3	2,2	1,5	3,3	3,2	2,9	90,3
kozje meso	0,2	1,3	0,1	0,5	0,4	0,3	0,1	0,4	0,0	0,0	0,5	0,3	0,3	103,4
perutninsko meso	16,6	12,7	13,6	2,0	38,2	25,5	32,8	27,1	27,5	25,2	19,2	34,4	26,2	76,2
Mleko, od tega (t):	**4.829,8**	**5.395,0**	**5.626,4**	**6.036,2**	**7.127,8**	**6.050,9**	**7.186,7**	**7.739,6**	**7.714,8**	**8.236,3**	**9.817,7**	**10.670,6**	**8.843,0**	**82,9**
kravje mleko	4.590,7	5.122,4	5.416,2	5.832,0	6.864,4	5.714,1	6.867,6	7.347,7	7.307,2	7.842,8	9.456,5	10.326,2	8.604,4	83,3
ovčje mleko	117,2	128,3	104,4	85,6	124,4	178,1	180,7	188,1	193,0	173,3	152,0	143,0	117,0	81,8
kozje mleko	121,8	144,4	105,8	118,6	139,0	158,8	138,5	203,8	214,5	220,2	209,1	201,4	121,5	60,3
Med (t)	**21,4**	**45,0**	**20,3**	**21,8**	**21,2**	**31,3**	**43,9**	**42,0**	**34,1**	**32,2**	**55,7**	**25,0**	**36,3**	**145,0**
Konzu. jajca (v 1000 kos)	**3.654**	**4.138**	**4.641**	**6.314**	**6.936**	**8.657**	**10.869**	**11.705**	**13.316**	**12.547**	**11.323**	**11.047**	**11.494**	**104,0**

Vir: SURS

RAZISKOVALNI PROJEKTI S PODROČJA KMETIJSTVA IN ŽIVILSTVA

Priloga 78: Financirani projekti MKM 2025 (kmetijstvo in živilstvo)

Aplikativni in razvojni projekti

1. L7-4568 AVTENTIČNI PRODUKTI VIŠJE KAKOVOSTI IN TRAJNOSTNA PRAŠIČJEREJA, Kmetijski inštitut Slovenije, nosilec Marjeta Čandek Potokar, skupna vrednost projekta v letu 2025: 142.022,51 EUR, delež MKM: 29 % (42.011,00 EUR).
2. L4-4554 PREUČEVANJE SINERGIZMA MED RAZLIČNIMI OKOLJSKO SPREJEMLJIVIMI NAČINI ZATIRANJA ŠKODLJIVCEV POLJŠČIN IN VRTNIN, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, nosilec Stanislav Trdan, skupna vrednost projekta v letu 2025: 134.455,31 EUR, delež MKM: 29 % (40.000,00 EUR).
3. L7-50154 PRILOŽNOSTI ZA POVEČANJE UŽIVANJA LOKALNEGA SADJA IN ZELENJAVE MED PREBIVALCI SLOVENIJE, Inštitut za nutricionistiko, nosilec Anita Kušar, skupna vrednost projekta v letu 2025: 166.707,75 EUR, delež MKM: 40 % (66.683,10 EUR).
4. L4-50141 POREKLO VINA: GEO-KLIMATSKI, MIKROBIOLOŠKI ALI ČLOVEŠKI KONSTRUKT? PRIMER SLOVENSKIH MODRIH FRANKINJ, Kmetijski inštitut Slovenije, nosilec Katja Kušar, skupna vrednost v letu 2025: 166.707,75 EUR, delež MKM: 40 % (66.683,10 EUR).
5. L7-50153 ZGODNJE ZAZNAVANJE IN UPRAVLJANJE Z BOLEZNIMI VINSKE TRTE (RESENS-VITIS), Kmetijski inštitut Slovenije, nosilec Saša Širca, skupna vrednost projekta v letu 2025: 166.705,05 EUR delež MKM: 40 % (66.682,02 EUR).
6. L4-50142 EMULGATORJI KOT ALTERNATIVA TRAJNOSTNI PRIDELAVI PRILAGOJENA SREDSTVA ZA REDČENJE PLODIČEV JABLANE, Kmetijski inštitut Slovenije, nosilec Matej Stopar, skupna vrednost projekta v letu 2025: 166.705,05 EUR, delež MKM: 40 % (66.682,02 EUR).

Ciljni raziskovalni program

Ciljni raziskovalni program »Naša hrana, podeželje in naravni viri« v letu 2022

1. V4-2201 MODELIRANJE PREHRANSKIH POTREB IN UČINKOVITOSTI KRMLJENJA PRAŠIČEV TER OCENA KAKOVOSTI MESA GLEDE NA NAČIN REJE, Kmetijski inštitut Slovenije, nosilec projekta: Marjeta Čandek Potokar, skupna vrednost v letu 2025: 33.625,00 EUR, delež MKM: 42 % (14.379,50 EUR)
2. V4-2203 VREDNOTENJE GENOTIPOV IN VZGOJA DRUŽIN KRIŽANJ ZA PROUČEVANJE ODPORNOSTI HMELJA HUMULUS LUPULUS L. NA HUDO VIROIDNO ZAKRNELOST HMELJA, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, nosilec projekta: Andreja Čerenak, skupna vrednost v letu 2025: 19.714,00 EUR, delež MKM: 41 % (8.100,00 EUR)
3. V4-2204 TEHNOLOGIJE TRSNIČARSKE PRIDELAVE Z INOVATIVNIMI REŠITVAMI ZA KREPITEV ODPORNOSTI TRAJNOSTNEGA VINOGRADNIŠTVA, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, nosilec projekta: Denis Rusjan, skupna vrednost v letu 2025: 23.237,64 EUR, delež MKM: 40 % (9.299,82 EUR)
4. V1-2205 VPLIV OKOLJSKEGA STRESA NA ZDRAVJE IN PRIRASTEK ŠKOLJK TER IZBOLJŠAVE VZREJNIH PRAKS ZARADI MIKROPLASTIKE IN PODNEBNIH SPREMEMB, Nacionalni inštitut za biologijo, nosilec projekta: Andreja Ramšak, skupna vrednost v letu 2025: 23.238,00 EUR, delež MKM: 40 % (9.300,00 EUR)
5. V4-2208 KROŽNE TEHNOLOŠKE ZASNOVE IN POSLOVNI MODELI V SLOVENSKEM KMETIJSTVU, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta: Luka Juvančič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 19.714,00 EUR, delež MKM: 41 % (8.100,00 EUR)
6. V4-2210 NAČINI IN MOŽNOSTI UPORABE ŽIVIL, KI NISO VEČ NAMENJENA PREHRANI LJUDI KOT ALTERNATIVNIH KRMIL ZA REJNE IN DRUŽNE ŽIVALI, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta: Janez Salobir, skupna vrednost projekta v letu 2025: 9.234,50 EUR, delež MKM:46 % (4.300,00 EUR)
7. V1-2213 GEOCOOL FOOD - HLADNO SKLADIŠČENJE HRANE Z RABO PLITVE GEOTERMALNE ENERGIJE, Geološki zavod Slovenije, vodja projekta: Nina Rman, skupna vrednost projekta v letu 2025: 12.540,00 EUR, delež MKM: 29 % (3.700,00 EUR)
8. V4-2214 INPUTI V EKOLOŠKEM KMETIJSTVU, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, vodja projekta: Martina Bavec, skupna vrednost projekta v letu 2025: 21.888,00 EUR, delež MKM: 43 % (9.500,00 EUR)
9. V4-2215 SINTEZA IN PROSTORSKA OPREDELITEV PODATKOV KMETIJSKE IN OKOLJSKE KAKOVOSTI TAL ZA IZVAJANJE RESOLUCIJE "NAŠA HRANA PODEŽELJE IN NARAVNI VIRI PO 2021" IN STRATEŠKEGA NAČRTA, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta: Borut Vrščaj, skupna vrednost projekta v letu 2025: 23.238,00 EUR, delež MKM: 40 % (9.300,00 EUR)
10. V4-2216 OHRANJANJE IN IZBOLJŠANJE PROIZVODNEGA POTENCIALA TAL ZA TRAJNOSTNO PRIDELAVO OLJK (GO-TO S-OIL), Znanstveno-raziskovalno središče Koper, vodja projekta: Maja Podgornik, skupna vrednost projekta v letu 2025: 19.714,00 EUR, delež MKM: 41 % (8.100,00 EUR)
11. V4-2221 STROKOVNA IZHODIŠČA ZA MONITORING IZBRANIH ORGANIZMOV NADZEMNE IN PODZEMNE BIOTE V KMETIJSKI KRAJINI ZA SPREMLJANJE UČINKOVITOSTI NARAVOVARSTVENIH UKREPOV SKUPNE KMETIJSKE POLITIKE, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta: Robert Leskovšek, skupna vrednost projekta v letu 2025: 19.714,00 EUR, delež MKM: 41 % (8.100,00 EUR)
12. V4-2225 UKREPI ZA PREPREČEVANJE NADALJNJEGA ŠIRJENJA ZLATE TRSNE RUMENICE, Nacionalni inštitut za biologijo, vodja projekta: Nataša Mehle, skupna vrednost projekta v letu 2025: 34.478,00 EUR, delež MKM: 43 % (15.120,00 EUR)
13. V4-2226 UKREPI ZA ZMANJŠANJE RABE KEMIČNIH FFS V VINOGRADNIŠTVU, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, vodja projekta: Mario Lešnik, skupna vrednost projekta v letu 2025: 11.843,00 EUR, delež MKM: 51 % (6.100,00 EUR)

14. V1-2228 PREPOZNAVANJE RASTLINSKIH IN ŽIVALSKIH VRST V PREHRANSKI VERIGI S POMOČJO DNA BARKODIRANJA IN METABARKODIRANJA, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta: Tomaž Skrbinšek, skupna vrednost projekta v letu 2025: 16.827,00 EUR, delež MKM: 45 % (7.600,00 EUR)
15. V4-2230 RAZVOJ IN UVAJANJE DIGITALNIH ORODIJ ZA PODPORO V PRIDELAVI SADJA, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, vodja projekta: Tatjana Unuk skupna vrednost projekta v letu 2025: 33.870,00 EUR, delež MKM: 43 % (14.900,00 EUR)

Ciljni raziskovalni program »CRP 2022« v letu 2023

1. V4-2381 STIČIŠČE ZNANJ ZA ZELENO, TRAJNOSTNO IN INOVATIVNO SREDOZEMSKO KMETIJSTVO - MED-STI-K, Znanstveno-raziskovalno središče Koper, vodja projekta: Maja Podgornik, skupna vrednost projekta v letu 2025: 19.669,00 EUR, delež MKM: 81 % (16.000,00 EUR).

Ciljni raziskovalni program »Naša hrana, podeželje in naravni viri« v letu 2024

1. V2-2401 OPTIMIZACIJA RAZVOJA TRAJNOSTNE PREHRANSKE SUVERENOSTI V SLOVENIJI, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, vodja projekta: Zorka Novak Pintarič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 71.000,00 EUR, delež MKM: 45 %, (32.000,00 EUR)
2. V4-2402 RAZVOJ TRAJNOSTNE ŽIVINOREJE V SLOVENIJI, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta: Jaka Žgajnar, skupna vrednost projekta v letu 2025: 81.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (31.000,00 EUR)
3. V2-2403 MOŽNOSTI UVAJANJA BIOMETANA PRIDOBLJENEGA IZ PROCESIRANJA ODPADNE KMETIJSKE BIOMASE ZA POGON KMETIJSKIH TRAKTORJEV IN ZMANJŠEVANJE EMISIJ TOPLOGREDNIH PLINOV, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta: Viktor Jejčič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 81.600,00 EUR, delež MKM: 39 % (32.600,00 EUR)
4. V4-2404 OCENJEVANJE ŠKOD IN DODELITEV POMOČI ZARADI NARAVNIH NESREČ IN SLABIH VREMENSKIH RAZMER V KMETIJSTVU, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta: Andrej Udovč, skupna vrednost projekta v letu 2025: 49.175,00 EUR, delež MKM: 38 % (19.175,00 EUR)
5. V4-2405 RAJONIZACIJA KMETIJSKE PRIDELAVE SLOVENIJE ZA POTREBE TRAJNOSTNE RABE KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ, ZMANJŠANJE OKOLJSKIH IN EKONOMSKIH TVEGANJ PRIDELAVE IN PRILAGAJANJA KMETIJSTVA PODNEBNIM SPREMEMBAM (RAJONSI), Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta Lovro Sinkovič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 78.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (30.000,00 EUR)
6. V4-2406 PRIMERJAVA TEHNOLOGIJ IN STRATEGIJ NAMAKANJA IN FERTIGACIJE NA IZBRANIH KULTURAH, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, vodja projekta Martin Pavlovčič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 59.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (23.000,00 EUR)
7. V4-2407 OVREDNOTENJE VPLIVA NAMAKANJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ NA KAKOVOST VODE IN STANJE VODNIH TELES V SLOVENIJI (NAKAVO), Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta Matjaž Glavan, skupna vrednost projekta v letu 2025: 69.760,00, delež MKM: 41 % (28.760,00 EUR)
8. V4-2408 RAZVOJ TRAJNOSTNEGA NAČINA DESIKACIJE KROMPIRJEVE CIME, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta Robert Leskošek, skupna vrednost projekta v letu 2025: 80.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (31.000,00 EUR)
9. V4-2411 DEFICIT OPRAŠEVANJA V SLOVENSKEM KMETIJSTVU, Nacionalni inštitut za biologijo, vosja projekta Danilo Bevk, skupna vrednost projekta v letu 2025: 49.100,00 EUR, delež MKM: 38 % (19.100,00 EUR)
10. V4-2413 CELOVITA KALKULACIJA STROŠKOV ŠKODE NA REJNIH ŽIVALIH OB NAPADU VELIKIH ZVERI, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta Angela Cividini, skupna vrednost projekta v letu 2025: 36.597,00 EUR, delež MKM: 48 % (17.597,00 EUR)
11. V4-2414 PREUČEVANJE UČINKOVITOSTI, OPTIMIZACIJA IN IMPLEMENTACIJA METOD MNOŽIČNEGA LOVLJENJA IN MOTENJA PARJENJA IZBRANIH GOSPODARSKO POMEMBNIH ŠKODLJIVCEV GOJENIH IN SAMONIKLIH RASTLIN, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta Stanislav Trdan, skupna vrednost projekta v letu 2025: 66.000,00 EUR, delež MKM: 39 % (26.000,00 EUR)
12. V4-2415 NAPREDNE STRATEGIJE UPRAVLJANJA KARANTENSKE BAKTERIJSKE UVELOSTI KORUZE V SLOVENIJI (MAPQUEST), Nacionalni inštitut za biologijo, vodja projekta Tanja Dreo, skupna vrednost projekta v letu 2025: 59.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (23.000,00 EUR)
13. V4-2416 RAZVOJ IN VPELJAVA METOD ZA SPREMLJANJE POJAVOV IN ŠIRJENJA VIRUSOV AFRIŠKE PRAŠIČJE KUGE IN VISOKO PATOGENE AVIARNE INFLUENCE, Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, vodja projekta Uroš Krapež, skupna vrednost projekta v letu 2025: 63.000,00 EUR, delež MKM: 39 % (25.000,00 EUR)
14. V4-2417 STANDARDIZACIJA IN IZBOLJŠANJE DOBROBITI REJNIH ŽIVALI ZA TRAJNOSTNO KMETIJSTVO, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta Manja Zupan Šemrov, skupna vrednost projekta v letu 2025: 59.010,00 EUR, delež MKM: 38 % (23.010,00 EUR)
15. V6-2418 VPLIV SHEM KAKOVOSTI »ZAŠČITENA OZNAČBA POREKLA« (ZOP) IN »ZAŠČITENA GEOGRAFSKA OZNAČBA« (ZGO) NA SODELOVANJE TER ORGANIZIRANJE PROIZVAJALCEV V SLOVENIJI, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, vodja projekta Erik Logar, skupna vrednost projekta v letu 2025: 36.380,00 EUR, delež MKM: 39 % (14.380,00 EUR)
16. V4-2419 VSEBNOST VITAMINOV IN OSTANKOV FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV V SADJU IN ZELENJAVI, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta Nika Weber, skupna vrednost projekta v letu 2025: 69.760,00EUR, delež MKM: 41 % (28.760,00 EUR)
17. V4-2420 UKREPI ZA ZMANJŠANJE VSEBNOSTI KADMIJA V PRIDELKIH ZELENJADNIC IN KROMPIRJA, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta Kristina Ugrinovič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 78.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (30.000,00 EUR)
18. V4-2423 PODNEBNE PROJEKCIJE AGROKLIMATSKIH KAZALNIKOV, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta Tjaša Pogačar, skupna vrednost projekta v letu 2025: 87.514,53 EUR, delež MKM: 39 % (34.514,53 EUR)

19. V4-2424 DIGITALIZACIJA TERROIRJEV SLOVENSKIH VINOGRADOV, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta Klemen Lisjak, skupna vrednost projekta v letu 2025: 49.000,00 EUR, delež MKM: 38 % (19.000,00 EUR)
20. V2-2425 PRIPRAVA FUNKCIONALNE SPECIFIKACIJE ZA NADGRADNJO INFORMACIJSKEGA SISTEMA ZA SLADKOVODNO RIBIŠTVO (RIBKAT), Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, vodja projekta Dušan Petrovič, skupna vrednost projekta v letu 2025: 76.000,00 EUR, delež MKM: 46 % (35.000,00 EUR)
21. V2-2426 CRP - SMERNICE ZA PAMETNO IN PRECIZNO KMETIJSTVO, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za elektrotehniko, vodja projekta Matjaž Mihelj, skupna vrednost projekta v letu 2025: 95.350,00 EUR, delež MKM: 40 % (38.350,00 EUR)
22. V4-2427 DIGITALNO UPRAVLJANJE IZBRUHOV BOLEZNI ŽIVALI IN ZOONOZ, Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, vodja projekta Tanja Knific, skupna vrednost projekta v letu 2025: 63.000,00 EUR, delež MKM: 39 % (25.000,00 EUR)
23. V4-2428 UPORABA BREZPILOTNIH LETALNIKOV ZA NATANČNO NANAŠANJE FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV, SREDSTEV Z NIZKIM TVEGANJEM IN KORISTNIH ORGANIZMOV ZA TRAJNOSTNO KMETIJSTVO IN INTEGRIRANO VARSTVO RASTLIN – FLY4IPM, Kmetijski inštitut Slovenije, vodja projekta Uroš Žibrat, skupna vrednost projekta v letu 2025: 95.000,00 EUR, delež MKM: 40 % (38.000,00 EUR)

Ciljni raziskovalni program »CRP 2022« v letu 2024

1. V4-24024 RAZVOJ TRAJNOSTNIH KMETIJSKIH PRAKS ZA ZMANJŠANJE VPLIVA NITRATOV NA TLA IN KAKOVOST PODZEMNE VODE (NITRAT), Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, vodja projekta Matjaž Glavan, celotna vrednost projekta v letu: 45.113,00 EUR, delež MKM: 33 % (15.113,00 EUR)

Mednarodni raziskovalni projekti

EJP SOIL

1. EJP SOIL Krovna pogodba o financiranju partnerjev slovenskega konzorcija v Evropskem skupnem programu za upravljanje s tlemi v kmetijstvu (EJP SOIL), Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, nacionalni nosilec Helena Grčman, celotna vrednost projekta: 99.650,07 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 53.002,15 EUR

EJP SOIL 3. delovni sklop 1. razpis

1. CarboSeq - POTENCIAL KMETIJSKIH TAL V EVROPI ZA VEZAVO ORGANSKEGA OGLJIKA, UL, Biotehniška fakulteta, nosilec: Marjetka Suhadolc, celotna vrednost projekta: 44.161,00 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 3.908,64 EUR.

EJP SOIL 3. delovni sklop 2. razpis

1. EnergyLink - POVEZOVANJE PESTROSTI POSEVKOV Z ALOKACIJO MIKROBNE ENERGIJE IN VEZAVO ORGANSKEGA OGLJIKA V TLEH, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, nosilec Marjetka Suhadolc, celotna vrednost projekta: 25.563,00 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 6.503,28 EUR
2. MINOTAUR - MODELIRANJE IN KARTIRANJE BIODIVERZITETE IN FUNKCIJ TAL PO VSEJ EVROPI, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, nosilec Marjetka Suhadolc, celotna vrednost projekta: 25.376,00 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 5.037,54 EUR
3. ProbeField - NOV PROTOKOL ZA ROBUSTNO SPREMLJANJE ZALOG OGLJIKA IN LASTNOSTI TAL NA PODLAGI PROKSIMALNIH SENZORJEV IN OBSTOJEČIH SPEKTRALNIH KNJIŽNIC TAL, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, nosilec Denis Stanjko, celotna vrednost projekta: 8.749,00 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 1.288,68 EUR

Partnerstvo Agroekologija 1. razpis

1. GROUND2LIVE - IZBOLJŠANJE POKROVNOSTI TAL NA ZELENJADARSKIH KMETIJAH, Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, nosilec Martina Bavec, celotna vrednost projekta: 162.600,00 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 40.000,00 EUR
2. EELAP - OBOGATITEV EVROPSKIH KRAJIN Z AGROEKOLOŠKIMI PRAKSAMI, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, nosilec Matej Vidrih, celotna vrednost projekta: 124.400,00 EUR, sredstva MKM v letu 2025: 30.600,00 EUR

Obzorje 2020 CSA - koordinacijski in podporni ukrep

1. BOOST4BIOEAST – BOOSTing the bioeconomy transformation FOR (4) the BIOEAST region (Spodbujanje preobrazbe biogospodarstva v regiji BIOEAST), št. projekta: 101133398, koordinator projekta: OKOLOGIAI MEZOGAZDASAGI KUTATOINTEZET KOZHASZNU NONPROFIT KFT (HU), celotna vrednost projekta 3.499.534,54 EUR, od tega za MKM: 73.625,00 EUR; sredstva MKM v letu 2025: 5.027,27 EUR.
2. ModernAKIS - POSODOBITEV KMETIJSTVA S POMOČJO UČINKOVITEJŠIH IN USPEŠNEJŠIH SISTEMOV KMETIJSKEGA ZNANJA IN INOVACIJ, koordinator projekta: LANDLICHES FORTBILDUNGSINSTITUT OSTERREICH, KURZ LFI (AT), celotna vrednost projekta 9.999.481,25 EUR, od tega za MKM: 156.675,00 EUR; sredstva MKM v letu 2025: 18.838,07 EUR.

GOZDARSTVO

Priloga 79: Površine gozdov po gozdnogospodarskih območjih glede na gozdnogospodarski načrt in lastniška struktura (ha); 2025

GGO	Lastništvo			Gozdovi, SKUPAJ	Druga gozda zemljišča
	Država	Zasebniki	Lokalna skupnost		
Tolmin	34.064	98.811	15.761	148.637	4.307
Bled	7.314	55.639	431	63.384	6.128
Kranj	7.001	62.765	1.154	70.921	1.420
Ljubljana	13.887	129.466	669	144.022	1.629
Postojna	30.866	47.902	309	79.077	219
Kočevje	48.311	40.576	4.164	93.052	268
Novo mesto	23.089	74.205	1.090	98.384	394
Brežice	9.279	60.620	351	70.250	432
Celje	12.023	62.298	697	75.018	355
Nazarje	1.679	46.284	67	48.030	1.134
Slovenj Gradec	16.567	44.371	0	60.939	431
Maribor	20.066	76.135	147	96.348	338
Murska Sobota	8.404	31.332	376	40.112	109
Sežana	8.795	76.252	4.173	89.221	967
SKUPAJ	**241.345**	**906.656**	**29.389**	**1.177.395**	**18.131**
Struktura (%)	20	77	3	100	

Vir: ZGS

Priloga 80: Lesna zaloga gozdov po gozdnogospodarskih območjih; 2025

GGO	Lesna zaloga (m³)			Lesna zaloga (m³/ha)		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Tolmin	8.676.509	27.980.168	36.656.677	58,4	188,2	246,6
Bled	13.688.913	6.494.465	20.183.378	216	102,5	318,4
Kranj	16.425.538	9.551.052	25.976.590	231,6	134,7	366,3
Ljubljana	15.749.606	24.660.076	40.409.682	109,4	171,2	280,6
Postojna	11.171.112	12.253.731	23.424.843	141,3	155,0	296,2
Kočevje	12.569.766	17.237.823	29.807.589	135,1	185,2	320,3
Novo mesto	8.354.577	22.794.153	31.148.730	84,9	231,7	316,6
Brežice	3.227.576	17.220.608	20.448.184	45,9	245,1	291,1
Celje	8.841.355	15.773.915	24.615.270	117,9	210,3	328,1
Nazarje	12.987.142	5.044.262	18.031.404	270,4	105,0	375,4
Slovenj Gradec	20.033.482	4.418.825	24.452.307	328,7	72,5	401,3
Maribor	15.184.503	20.766.035	35.950.538	157,6	215,5	373,1
Murska Sobota	2.696.990	8.910.910	11.607.900	67,2	222,2	289,4
Sežana	4.899.559	10.984.543	15.884.102	54,9	123,1	178,0
SKUPAJ	**154.506.628**	**204.090.566**	**358.597.194**	**131,2**	**173,3**	**304,6**

Vir: ZGS

Priloga 81: Posek lesa v gozdovih (m³); 2001–2025

	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	1.458.837	1.155.464	**2.614.301**
2002	1.496.665	1.148.889	**2.645.553**
2003	1.822.887	1.184.211	**3.007.097**
2004	1.820.390	1.137.607	**2.957.997**
2005	2.033.390	1.202.710	**3.236.100**
2006	2.242.755	1.475.508	**3.718.263**
2007	2.042.735	1.199.335	**3.242.070**
2008	2.055.341	1.372.031	**3.427.372**
2009	1.853.772	1.520.419	**3.374.191**
2010	1.808.066	1.566.071	**3.374.137**
2011	2.040.015	1.855.622	**3.895.636**
2012	2.152.467	1.758.340	**3.910.807**
2013	2.190.572	1.733.423	**3.923.995**
2014	3.463.295	2.886.440	**6.349.736**
2015	3.922.547	2.108.495	**6.031.042**
2016	4.013.145	2.089.485	**6.102.630**
2017	3.295.974	1.688.661	**4.984.635**
2018	4.367.576	1.693.383	**6.060.959**
2019	3.326.578	1.961.285	**5.287.863**
2020	2.375.840	1.851.634	**4.227.474**
2021	2.167.328	1.908.123	**4.075.451**
2022	2.512.706	2.058.270	**4.570.977**
2023	2.487.760	1.812.900	**4.300.660**
2024	2.622.873	1.982.013	**4.604.886**
2025	2.252.327	1.832.336	**4.084.663**

Vir: ZGS

Priloga 82: Letni možni posek lesa po gozdnogospodarskih območjih na podlagi gozdnogospodarskega načrta (m³); 2025

GGO	Iglavci	Listavci	Skupaj
Tolmin	167.106	504.509	671.615
Bled	204.813	75.775	280.588
Kranj	329.997	166.266	496.263
Ljubljana	343.177	523.676	866.853
Postojna	237.925	210.031	447.956
Kočevje	304.450	328.000	632.450
Novo mesto	184.852	556.566	741.418
Brežice	83.130	384.610	467.740
Celje	194.926	348.368	543.294
Nazarje	249.673	75.918	325.591
Slovenj Gradec	390.042	76.062	466.104
Maribor	273.569	402.753	676.322
Murska Sobota	54.285	171.507	225.792
Sežana	125.562	243.290	368.852
SKUPAJ	**3.143.507**	**4.067.331**	**7.210.838**

Vir: ZGS

Priloga 83: Delež poseka glede na možni posek (%); 2001–2024

Posek/možni posek	Iglavci	Listavci	Skupaj
2001	83	67	**72**
2002	81	63	**72**
2003	94	57	**75**
2004	90	53	**71**
2005	99	54	**75**
2006	104	63	**82**
2007	89	48	**68**
2008	87	53	**70**
2009	76	57	**66**
2010	71	56	**63**
2011	79	64	**71**
2012	73	65	**68**
2013	79	54	**65**
2014	122	86	**103**
2015	136	61	**95**
2016	134	60	**94**
2017	111	46	**75**
2018	142	45	**89**
2019	105	51	**76**
2020	73	48	**59**
2021	67	49	**57**
2022	77	53	**64**
2023	77	46	**60**
2024	83	50	**64**

Vir: ZGS

Priloga 84: Sortimentna sestava lesa iz državnih gozdov (%); 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Skupaj iglavci	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
hlodovina	68	71	74	75	72	70	74	76	71	71	70
drug okrogli industrijski les	7	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0
les za celulozo in plošče ter les za kurjavo	25	25	24	23	28	30	26	24	29	29	30
Skupaj listavci	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
hlodovina	21	24	26	19	24	23	25	26	25	21	21
drugo	79	76	74	81	76	77	75	74	75	79	79

* Začasni podatki

Vir: Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS (do leta 2016), SiDG in Ministrstvo za obrambo RS, preračuni GIS

Priloga 85: Gozdni lesni sortimenti, pridobljeni v Sloveniji (000 m³); 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Iglavci											
Hlodovina	2.210	2.660	2.200	2.553	2.123	1.624	1.510	1.687	1.674	1.904	1.921
Les za celulozo in plošče	550	578	532	659	492	346	262	275	332	415	367
Drug okrogli industrijski les	100	75	20	33	20	15	18	4	16	24	20
Les za kurjavo	225	200	170	220	163	135	118	213	286	302	180
Skupaj	**3.085**	**3.513**	**2.922**	**3.466**	**2.798**	**2.119**	**1.908**	**2.178**	**2.309**	**2.645**	**2.488**
Listavci											
Hlodovina	321	329	295	280	352	348	467	497	487	495	420
Les za celulozo in plošče	595	438	400	366	500	479	410	451	394	440	369
Drug okrogli industrijski les	77	60	50	55	47	37	32	44	58	43	33
Les za kurjavo	1.106	1.162	943	979	1.032	1.013	997	1.019	1.267	1.247	1.080
Skupaj	**2.099**	**1.988**	**1.688**	**1.680**	**1.931**	**1.877**	**1.907**	**2.010**	**2.206**	**2.225**	**1.902**
Iglavci in listavci											
Hlodovina	2.531	2.989	2.495	2.833	2.476	1.971	1.977	2.184	2.161	2.399	2.340
Les za celulozo in plošče	1.145	1.016	932	1.025	992	825	673	725	726	855	737
Drug okrogli industrijski les	177	135	70	88	67	52	50	48	74	67	53
Les za kurjavo	1.331	1.362	1.113	1.199	1.195	1.148	1.115	1.231	1.554	1.549	1.260
Skupaj	**5.184**	**5.501**	**4.610**	**5.146**	**4.729**	**3.996**	**3.815**	**4.189**	**4.515**	**4.869**	**4.390**

* Začasni podatki.

Vir: MKM, preračuni GIS

Priloga 86: Zunanja trgovina z gozdnimi lesnimi sortimenti (000 m³); 2015–2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Izvoz											
Okrogli industrijski les, iglavci	1.664.675	2.228.329	1.687.618	1.919.202	1.168.090	821.113	524.560	561.503	640.230	731.353	687.018
Okrogli industrijski les, listavci	638.478	489.203	490.780	358.953	546.218	536.380	619.241	618.292	526.783	674.039	611.173
Les za kurjavo	379.503	366.014	461.435	357.881	196.084	200.098	201.367	208.595	199.550	186.388	215.281
Skupaj	**2.682.656**	**3.083.546**	**2.639.833**	**2.636.037**	**1.910.392**	**1.557.591**	**1.345.167**	**1.388.390**	**1.366.564**	**1.591.780**	**1.513.472**
Uvoz											
Okrogli industrijski les, iglavci	184.824	143.723	194.841	236.527	343.585	596.646	550.752	506.613	378.170	289.251	303.636
Okrogli industrijski les, listavci	112.086	130.407	123.640	113.326	112.414	119.927	160.428	115.399	99.364	151.487	184.571
Les za kurjavo	151.626	184.371	177.804	173.764	158.161	138.713	177.590	160.178	152.007	141.037	154.456
Skupaj	**448.536**	**458.501**	**496.286**	**523.617**	**614.160**	**855.286**	**888.769**	**782.190**	**629.541**	**581.775**	**642.664**
Izvoz – uvoz											
Okrogli industrijski les, iglavci	1.479.851	2.084.606	1.492.777	1.682.675	824.506	224.467	-26.192	54.890	262.060	442.102	383.382
Okrogli industrijski les, listavci	526.392	358.796	367.140	245.627	433.804	416.453	458.813	502.893	427.419	522.552	426.602
Les za kurjavo	227.877	181.643	283.631	184.117	37.923	61.385	23.777	48.417	47.543	45.351	60.825
Skupaj	**2.234.120**	**2.625.045**	**2.143.548**	**2.112.419**	**1.296.232**	**702.305**	**456.398**	**606.200**	**737.022**	**1.010.005**	**870.808**

* Začasni podatki.

Vir: SURS, preračuni GIS

Priloga 87: Srednje tržne cene gozdnih nepremičnin v Sloveniji (EUR/m²); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Gorenjska	0,62 (0,71 ± 0,36)	0,58 (0,66 ± 0,36)	0,51 (0,62 ± 0,33)	0,50 (0,57 ± 0,30)	0,54 (0,60 ± 0,33)	0,50 (0,61 ± 0,34)	0,54 (0,65 ± 0,38)	0,55 (0,63 ± 0,35)	0,62 (0,70 ± 0,43)	0,72 (0,77 ± 0,39)	0,79 (0,81 ± 0,37)	0,80 (0,90 ± 0,51)	0,89 (0,92 ± 0,52)
Goriška	0,45 (0,52 ± 0,31)	0,54 (0,65 ± 0,40)	0,42 (0,52 ± 0,34)	0,47 (0,52 ± 0,35)	0,48 (0,58 ± 0,38)	0,51 (0,62 ± 0,36)	0,44 (0,49 ± 0,29)	0,30 (0,41 ± 0,31)	0,44 (0,59 ± 0,44)	0,50 (0,67 ± 0,46)	0,50 (0,71 ± 0,50)	0,43 (0,64 ± 0,53)	0,40 (0,57 ± 0,42)
Jugovzhodna Slovenija	0,53 (0,56 ± 0,26)	0,50 (0,56 ± 0,32)	0,50 (0,55 ± 0,29)	0,52 (0,59 ± 0,29)	0,55 (0,62 ± 0,33)	0,51 (0,61 ± 0,33)	0,56 (0,64 ± 0,32)	0,59 (0,65 ± 0,33)	0,53 (0,62 ± 0,35)	0,61 (0,71 ± 0,36)	0,70 (0,78 ± 0,40)	0,71 (0,82 ± 0,48)	0,74 (0,87 ± 0,49)
Koroška	0,66 (0,61 ± 0,30)	0,77 (0,69 ± 0,27)	0,60 (0,65 ± 0,37)	0,59 (0,70 ± 0,32)	0,55 (0,66 ± 0,34)	0,49 (0,60 ± 0,34)	0,70 (0,75 ± 0,41)	0,74 (0,80 ± 0,39)	0,85 (0,92 ± 0,47)	0,94 (0,97 ± 0,54)	0,96 (0,93 ± 0,47)	1,00 (1,21 ± 0,70)	0,80 (0,84 ± 0,40)
Obalno-kraška	0,80 (0,77 ± 0,27)	0,70 (0,93 ± 0,57)	0,93 (1,03 ± 0,43)	0,47 (0,61 ± 0,46)	0,44 (0,59 ± 0,44)	0,63 (0,67 ± 0,40)	0,50 (0,55 ± 0,36)	0,53 (0,67 ± 0,43)	0,50 (0,80 ± 0,59)	0,67 (0,79 ± 0,56)	0,89 (0,96 ± 0,56)	1,00 (1,14 ± 0,79)	0,74 (0,93 ± 0,58)
Osrednjeslovenska	0,54 (0,62 ± 0,34)	0,60 (0,67 ± 0,36)	0,50 (0,60 ± 0,34)	0,50 (0,57 ± 0,30)	0,52 (0,63 ± 0,35)	0,52 (0,62 ± 0,34)	0,52 (0,62 ± 0,35)	0,54 (0,64 ± 0,34)	0,62 (0,76 ± 0,44)	0,69 (0,78 ± 0,42)	0,80 (0,84 ± 0,42)	0,80 (0,94 ± 0,59)	0,76 (0,89 ± 0,52)
Podravska	0,69 (0,75 ± 0,35)	0,63 (0,68 ± 0,32)	0,67 (0,69 ± 0,32)	0,70 (0,72 ± 0,32)	0,68 (0,70 ± 0,31)	0,70 (0,73 ± 0,35)	0,67 (0,72 ± 0,30)	0,68 (0,69 ± 0,25)	0,68 (0,72 ± 0,37)	0,72 (0,80 ± 0,39)	0,80 (0,90 ± 0,44)	0,82 (0,91 ± 0,45)	0,88 (0,95 ± 0,49)
Pomurska	0,51 (0,58 ± 0,33)	0,43 (0,49 ± 0,28)	0,50 (0,56 ± 0,31)	0,50 (0,54 ± 0,28)	0,47 (0,51 ± 0,25)	0,51 (0,58 ± 0,29)	0,50 (0,55 ± 0,30)	0,53 (0,60 ± 0,27)	0,53 (0,59 ± 0,25)	0,60 (0,67 ± 0,30)	0,69 (0,75 ± 0,34)	0,69 (0,81 ± 0,42)	0,81 (0,89 ± 0,45)
Posavska	0,57 (0,62 ± 0,29)	0,45 (0,53 ± 0,29)	0,49 (0,54 ± 0,30)	0,49 (0,52 ± 0,27)	0,44 (0,54 ± 0,31)	0,50 (0,56 ± 0,31)	0,50 (0,57 ± 0,27)	0,53 (0,59 ± 0,28)	0,59 (0,73 ± 0,43)	0,59 (0,65 ± 0,36)	0,61 (0,72 ± 0,37)	0,66 (0,80 ± 0,49)	0,70 (0,84 ± 0,51)
Primorsko-notranjska	0,49 (0,57 ± 0,29)	0,49 (0,56 ± 0,32)	0,50 (0,54 ± 0,32)	0,43 (0,47 ± 0,22)	0,43 (0,46 ± 0,24)	0,46 (0,49 ± 0,28)	0,48 (0,50 ± 0,28)	0,49 (0,51 ± 0,22)	0,45 (0,48 ± 0,26)	0,53 (0,60 ± 0,32)	0,60 (0,69 ± 0,37)	0,63 (0,75 ± 0,43)	0,69 (0,83 ± 0,51)
Savinjska	0,62 (0,69 ± 0,36)	0,57 (0,61 ± 0,29)	0,53 (0,62 ± 0,34)	0,50 (0,59 ± 0,33)	0,56 (0,63 ± 0,36)	0,54 (0,63 ± 0,36)	0,57 (0,63 ± 0,35)	0,53 (0,62 ± 0,32)	0,64 (0,71 ± 0,38)	0,61 (0,75 ± 0,42)	0,66 (0,82 ± 0,49)	0,77 (0,95 ± 0,62)	0,84 (0,93 ± 0,50)
Zasavska	0,37 (0,46 ± 0,33)	0,49 (0,52 ± 0,28)	0,48 (0,50 ± 0,24)	0,36 (0,43 ± 0,28)	0,32 (0,43 ± 0,25)	0,37 (0,51 ± 0,31)	0,45 (0,59 ± 0,42)	0,47 (0,56 ± 0,46)	0,39 (0,48 ± 0,36)	0,63 (0,65 ± 0,43)	0,45 (0,52 ± 0,28)	0,61 (0,77 ± 0,62)	0,53 (0,79 ± 0,62)
Slovenija	**0,56 (0,62 ± 0,33)**	**0,52 (0,60 ± 0,33)**	**0,51 (0,58 ± 0,32)**	**0,50 (0,58 ± 0,31)**	**0,50 (0,59 ± 0,33)**	**0,52 (0,61 ± 0,33)**	**0,52 (0,60 ± 0,33)**	**0,51 (0,60 ± 0,32)**	**0,55 (0,67 ± 0,40)**	**0,61 (0,72 ± 0,39)**	**0,69 (0,79 ± 0,43)**	**0,70 (0,84 ± 0,53)**	**0,71 (0,85 ± 0,50)**

Opomba: Navedena je srednja cena (mediana), v oklepaju pa še aritmetična sredina in standardni odklon.

Vir: GURS, preračuni GIS

Priloga 88: Proračunska sredstva za gozdarstvo in lovstvo (000 EUR, koledarsko leto, tekoči tečaj); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Javna gozdarska služba	19.429,8	19.263,3	19.700,0	20.168,6	21.103,3	21.532,5	22.737,2	23.537,0	24.535,3	25.934,0	29.933,0	28.835,9	31.699,1
Obnova gozdov	270,0	40,0	177,2	173,0	172,0	212,9	234,9	195,4	190,0	216,5	242,1	110,5	195,0
Obnova gozdov na pogoriščih in poškodovanih v naravnih ujmah	104,9	331,7	194,2	184,8	195,0	184,7	177,3	189,7	188,0	166,3	255,4	239,8	286,8
Nega gozdov	383,9	162,7	345,3	345,6	332,7	345,5	358,8	376,0	380,6	380,6	292,9	265,1	310,1
Varstvo gozdov	448,2	635,1	526,6	513,6	513,4	499,1	514,6	661,4	524,6	510,0	504,0	481,2	606,3
Vzdrževanje in gradnja gozdnih cest	1.264,5	1.236,0	1.182,4	1.215,0	1.263,4	1.266,7	1.420,4	1.659,2	2.594,6	2.537,4	2.584,0	2.152,7	2.578,0
Druge naloge	440,1	430,9	424,8	460,9	466,4	483,8	445,3	498,5	524,3	516,1	491,9	391,7	472,5
semenarska in drevesničarska dejavnost	*5,9*	*5,9*	*2,5*	*11,7*	*3,1*	*25,0*	*3,3*	*8,0*	*3,6*	*24,6*	*5,8*	*5,5*	*7,6*
vzdrževanje življenjskega okolja prostoživečih živali	*50,0*	*49,0*	*70,0*	*70,0*	*58,1*	*53,7*	*50,0*	*48,2*	*45,1*	*38,5*	*34,2*	*29,3*	*26,2*
izvršba odločb ZZG Slovenije	*0,2*	*3,5*	*7,8*	*3,9*	*1,0*	*0,0*	*0,7*	*1,9*	*3,4*	*0,0*	*0,0*	*6,9*	*2,0*
odškodnine zaradi razglasitve gozdov s posebnim namenom	*2,1*	*3,0*	*1,5*	*2,0*	*2,0*	*2,0*	*2,0*	*1,2*	*1,9*	*3,0*	*1,9*	*0,0*	***2,2***
nevladne organizacije, strokovne prireditve, publicistika	*3,7*	*0,0*	*0,0*	*7,1*	*2,7*	*5,3*	*0,0*	*0,0*	*9,6*	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
znanstvenoraziskovalno delo v gozdarstvu	*378,2*	*369,5*	*343,0*	*366,2*	*399,5*	*397,8*	*389,3*	*439,20*	*460,7*	*450,0*	*450,0*	*350,0*	*434,5*
Naloge na področju gozdarstva po Zakonu za gozdove	**22.341,4**	**22.099,6**	**22.550,7**	**23.061,5**	**24.046,1**	**24.525,1**	**25.888,5**	**27.116,3**	**28.937,4**	**30.260,9**	**34.303,4**	**32.476,9**	**36.147,9**
Javna služba za področje divjadi in lova	–	–	–	–	4,0	4,0	13,0	98,5	95,3	100,0	100,0	504,5	538,3
Odškodnina za škodo od divjadi	149,5	160,0	160,0	293,4	240,4	305,8	278,4	355,2	395,2	659,3	638,7	819,8	578,5
Ukrepi preprečevanja in nadzora Afriške prašičje kuge	–	–	–	–	–	–	–	–	61,8	861,1	442,3	660,4	513,0
Naloge po Zakonu o divjadi in lovstvu	**149,5**	**160,0**	**160,0**	**293,4**	**244,4**	**309,8**	**291,5**	**453,8**	**552,3**	**1.620,3**	**1.181,0**	**1.984,6**	**1.629,8**
Odprava posledic žleda (proračunska rezerva)	–	2.758,0	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Solidarnostna pomoč EU (žled)	–	–	298,1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Izredna pomoč zaradi posledic epidemije covid-19	–	–	–	–	–	–	–	356,2	–	–	–	–	–
Izredna pomoč gozdarskemu sektorju zaradi poplav	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	17.478,2	4.238,5
Gozdni sklad	–	–	–	449,6	1.677,4	5.571,6	25.196,4	11.678,4	17.312,8	26.095,6	24.217,9	20.442,7	**17.596,6**
GOZDARSTVO IN LOVSTVO, SKUPAJ	**22.490,9**	**22.259,6**	**22.710,7**	**23.804,5**	**25.967,9**	**30.406,5**	**51.376,4**	**39.604,7**	**46.802,5**	**57.976,8**	**59.702,3**	**72.382,4**	**59.612,3**
Gozdni sklad – zbiranje sredstev	–	–	–	5.621,3	9.711,1	13.932,4	17.547,4	12.732,8	14.481,1	16.167,8	44.334,0	18.824,5	18.054,4
SKUPAJ	**22.490,9**	**22.259,6**	**22.710,7**	**29.425,8**	**35.679,0**	**44.338,9**	**68.923,8**	**52.337,5**	**61.283,6**	**74.144,6**	**104.036,3**	**91.206,9**	**77.867,1**

Vir: MKM, ARSKTRP

RIBIŠTVO

Priloga 89: Proračunska sredstva za ribištvo (000 EUR, koledarsko leto); 2013–2025

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024
Informacijski sistem	3,9	19,7	13,0	80,1	52,8	103,0	77,3	56,9	61,2	79,9	109,8	101,7	98,1
Javni zavod za ribištvo	415,4	405,0	400,0	406,3	561,6	439,9	460,2	468,0	533,6	521,7	645,3	710,2	1.446,0
Javna služba za svetovanje v ribištvu	–	–	–	–	–	10,3	36,6	44,5	51,0	49,2	49,1	50,9	64,6
Varstvo naravnih virov	–	45,1	14,3	19,1	16,3	208,1	111,1	283,4	232,2	215,6	226,5	167,8	222,7
Ukrepi v ribištvu	245,4	163,6	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Evropski sklad za ribištvo 2007–2013 (EU + SLO)	4.894,2	4.558,9	2.984,1	2.049,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo 2014–2020 (EU + SLO)	–	118,9	133,1	422,1	520,0	1.598,3	2.508,3	2.804,4	6.342,5	5.348,8	6.780,3	0,0	0,0
Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo 2021–2027 (EU + SLO)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	30,0	830,7	3.073,0
Izredne pomoči – za različne namene	–	–	–	–	–	–	–	4,3	–	6,2	729,4	569,1	0,0
Ribištvo, skupaj	**5.558,9**	**5.311,1**	**3.544,5**	**2.976,9**	**1.150,7**	**2.359,5**	**3.193,5**	**3.661,5**	**7.220,7**	**6.221,4**	**8.570,3**	**2.430,4**	**4.904,4**
od tega EU	3.935,6	3.618,2	2.344,6	1.889,6	407,4	1.193,0	1.903,5	2.125,2	4.937,3	4.130,4	5.864,0	581,6	2.151,1
Sredstva občin (Evropski sklad za ribištvo)	163,4	0,0	211,2	43,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SKUPAJ	**5.722,3**	**5.311,1**	**3.755,7**	**3.020,5**	**1.150,7**	**2.359,5**	**3.193,5**	**3.661,5**	**7.220,7**	**6.221,4**	**8.570,3**	**2.430,4**	**4.904,4**

Vir: MKM

www.kis.si